

AVH501 - Avhandling (30 studiepoeng):

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	30
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Disiplinbasert master i kristendomskunnskap, Disiplinbasert master i teologi, Disiplinbasert master i kirkelig undervisning (kateket), Erfaringsbasert Master i kristendomskunnskap, Master i Diakoni og Lektorprogrammet.

Mastergradsavhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med avhandlingen skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.

En mastergradsavhandling kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet.

Alle studenter som skriver avhandling, skal ha avtale med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal bl.a. godkjenne emnet for avhandlingen. Studenten tar selv initiativ for å finne en veileder. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å levere en mastergradsavhandling til endelig vurdering må den enkelte student

- underskrive en avtale med veileder,
- sørge for at veileder godkjenner emnet for mastergradsavhandlingen,
- levere utkast som redegjør for emne, problemstilling og materiale for avhandlingen innen en gitt frist,
- delta på minst ett avhandlingseminar,
- levere melding om tidspunktet avhandling planlegges levert,
- levere avhandling. Før levering må de øvrige studiekravene være oppfylt.

Utfyllende bestemmelser

Emnet for avhandlingen velges av studenten i samråd med veileder. Veileders godkjenning av emne innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en avhandling på 500-nivå. Godkjenningen skjer på fastsatt skjema. Skjema med veilederens godkjenning av arbeidstitel leveres til studieadministrasjonen ved studieveileder som har ansvar for masteravhandlingene.

Når avhandlingen leveres til eksamenskonsulenten (se prosedyre for innlevering), skal den være skrevet på maskin eller PC. Den leveres inn i fire eksemplarer. 2 skal være med kandidatnummer (www.studweb.no) og 2 skal være med navn. Den med navn skal i biblioteket. Den bør helst ikke være innbundet.

Eventuell beskjed om utlånsklausul (dvs. at oppgaven bare kan lånes ut og brukes med forfatterens samtykke) må gis på eget skjema sammen med tittel på avhandlingen (hovedmål og engelsk, evt sidemål) ved innleveringen.

Innen 3 uker etter innlevering skal det gis beskjed til studenten om oppgaven er godkjent.

Vurdering

Emnet AVH501 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av mastergradsavhandlingen.

Litteratur

LITTERATUR

- Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis og Hoel, Torlaug Løkensgard *Skrive for å lære : skriving i høyere utdanning*
Oslo: Abstrakt forlag, 2000 , s. 223

AVH502 - Avhandling (55 studiepoeng):

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	55
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Disiplinbasert master i kristendomskunnskap, studieretning og Disiplinbasert master i teologi.

Mastergradsavhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset område. Arbeidet med avhandlingen skal styrke studentens faglige grunnlag for yrkesutøvelse og gi opplæring til forskning.

En mastergradsavhandling kan være en selvstendig undersøkelse bygd på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andres forskning. Den kan være frittstående eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Valg og vinkling av emne skal tilpasses de overordnede målene for mastergradsstudiet.

Alle studenter som skriver avhandling, skal ha avtale med en veileder (jfr. instruks for veiledningsforhold.) Veilederen skal bl.a. godkjenne emnet for avhandlingen. Studenten tar selv initiativ for å finne en veileder. Veilederen skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å levere en mastergradsavhandling til endelig vurdering må den enkelte student

- underskrive en avtale med veileder,
- sørge for at veileder godkjenner emnet for mastergradsavhandlingen,
- levere utkast som redegjør for emne, problemstilling og materiale for avhandlingen innen en gitt frist,
- delta på minst ett avhandlingseminar,
- levere melding om tidspunktet avhandling planlegges levert,
- levere avhandling. Før levering må de øvrige studiekravene være oppfylt.

Utfyllende bestemmelser

Emnet for avhandlingen velges av studenten i samråd med veileder. Veileders godkjenning av emne innebærer at det ligger innenfor studieprogrammets fagfelt og er egnet for en avhandling på 500-nivå. Godkjenningen skjer på fastsatt skjema. Skjema med veilederens godkjenning av arbeidstittel leveres til studieadministrasjonen ved studieveileder som har ansvar for masteravhandlingene.

Når avhandlingen leveres til eksamenskonsulenten (se prosedyre for innlevering), skal den være skrevet på maskin eller PC. Den leveres inn i fire eksemplarer. 2 skal være med kandidatnummer (www.studweb.no) og 2 skal være med navn. Den med navn skal i biblioteket. Den bør helst ikke være innbundet.

Eventuell beskjed om utlånsklausul (dvs. at oppgaven bare kan lånes ut og brukes med forfatterens samtykke) må gis på eget skjema sammen med tittel på avhandlingen (hovedmål og engelsk, evt sidemål) ved innleveringen.

Innen 3 uker etter innlevering skal det gis beskjed til studenten om oppgaven er godkjent.

Vurdering

Emnet AVH502 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av mastergradsavhandlingen.

AVH503 - Master's Thesis (55 ECTS):

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 55
Undervises:

Generell informasjon

The thesis is an independent, scholarly work within a specified, limited field. A thesis may be an independent investigation built on source material, or it may be an evaluative analysis of the research of others. The subject may be chosen from all the fields of teaching and research included in the Master Degree programme. The choice of subject should be relevant for the overarching goal of the programme.

A student writing a thesis must have a mutual agreement with a supervisor. The supervisor shall approve the subject and the title of the thesis. This approval means that the subject lies within the field of the Master Degree programme.

A form with the working title of the thesis approved by the supervisor must be handed in to the administration of studies. When the thesis is finished and presented to the MF, it should be typewritten and ready for printing. It should not be less than 60 pages, or more than 130 pages. Any clause limiting the distribution and use of the thesis must be given on a separate form at the time the thesis is handed in. Deadline for handing in the thesis is in the middle of May.

The School will provide for duplication, binding and sending out of five copies of the thesis, without any expense for the student. These copies will go to the supervisor, to those who will grade the thesis, and to the library and archives of the MF.

The students are expected to:

- take the initiative to find a supervisor among the teachers at MF
- participate in the compulsory course on thesis-writing
- participate and present papers in the regular seminars for master students who are writing their theses

The course can be chosen as part of a postgraduate programme of study given below:

Profesjonsstudiet i teologi, HG N/A

Disiplin-basert Master i kristendoms-kunnskap N/A

Disiplin-basert Master i kirkelig under-visning N/A

Lektor-program-met N/A

Erfarings-basert Master i kristendoms-kunnskap N/A

Master i teologi N/A

Master i diakoni N/A

Master of Philosophy in Theology Core course

Prerequisites: Courses in theology on a 500-/600-level are required for this course and must be completed before handing in the thesis.

Studiepoengreduksjon

Not applicable.

Studiekrav

Not applicable.

Vurdering

To gain credits for the course the student has to write a thesis. Finally, the student have to sit through an oral examination (45 min.) adjusting the grade of the thesis by a maximum of one grade. The thesis work is to be assessed with a grade (A-F).

BIB201 - The Bible in Western Culture

Faglærer: Terje Stordalen, Terje.Stordalen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepjon

Generell informasjon

The Bible has played a pivotal role in Western culture. The present course aims to give a very brief introduction to this role, providing the student with a framework for understanding the significance of biblical studies in a Western context.

The course literature is divided into two categories: (a) intensive course literature, and (b) cursory course literature. During the final examination, primary focus will be only on the first category of course literature.

Studiepoengreduksjon

Not applicable.

Studiekrav

The student is to

- be present in the tutoring offered in this course (75 percent presence required),
- give an evaluation of the course and the teaching if the course is up for evaluation the semester in question.

Vurdering

To gain credits for the course the student has to pass all the course works/~assignments, and then sit for a written examination (2 hours). The written examination is to be assessed with a grade (A-F).

Mål og innhold

The students are expected to:

- be familiar with an outline of the history of the study and use of the Bible in Western culture
- be familiar with an outline of contemporary interpretations of the Bible
- be familiar with examples of interpretation of Biblical material in Western art and culture

Litteratur

LITTERATUR

- "Part 3 og part 4" i *The Oxford illustrated history of the Bible*
redaktør Rogerson, John Oxford: Oxford University Press, 2001 , s. 163-291,293-368

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Debray, Régis, "Et utvalg" i *The New testament : through 100 masterpieces of art* London: Merrell, 2004 , s. ikke oppgitt
- Debray, Régis, "Et utvalg" i *The Old Testament : through 100 masterpieces of art* London: Merrell, 2004 , s. ikke oppgitt
- Dyas, Dee og Hughes, Esther, "Et utvalg" i *The Bible in western culture : the student's guide* London: Routledge, 2005 , s. 1-221

BIB501 - Bibelfag

Faglærer:	Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

Emnet består av to delemner: A: Gammeltestamentlig bibelteologi (3 sp) og B: Det nye testamente (7 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med GT502 Det gamle testamente 2, reduseres dette emnet med 3 sp
Med NT502 Det nye testamente 2, reduseres dette emnet med 7 sp
Med NT503 Det nye testamente - bibelteologi, reduseres dette emnet med 3 sp
Med NT504 The Bible in Context and Pauline..., reduseres dette emnet med 3 sp
Med NT505 The Gospel of Luke, reduseres dette emnet med 1 sp
Med NT506 First Corinthians 8-10, 11-14, reduseres dette emnet med 3 sp

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet BIB501 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste D

Mål og innhold

DELEMNE A. GAMMELTESTAMENTLIG BIBELTEOLOGI (3 SP)

Studiet av gammeltestamentlig teologi er orientert mot GTs vitnesbyrd og refleksjon om Gud Herren. GT gir her et svært sammensatt bilde, ettersom de forskjellige tekster og litterære verk betoner ulike sider ved Gud. Dette skyldes dels at forskjellige miljøer har preget tekstene, dels henger det sammen med skiftende historiske forhold over en lang tidsperiode. Bibelteologiens mål er å avdekke bredden og fylde i gudsbekjennelsen og gudserkjennelsen og samtidig fremheve det som binder mangfoldet sammen: Åpenbaringen av og troen på den ene Gud, Herren. Viktig i dette arbeidet er også å se GTs «åpenhet» mot nye gudsåpenbaringer i fremtiden og dermed få klarhet i både kontinuiteten og diskontinuiteten mellom GT og NT, særlig med henblikk på gudsbegrepet og kristologien/messianismen.

Studenten skal ha

- god kunnskap om de ulike måter Gud åpenbarer seg på,
- god kunnskap om hvordan Gud fremstilles som frelser, skaper og forsoner,
- kjennskap til hvordan gudsbildet bidrar til å bestemme synet på mennesket,
- kjennskap til nyere debatt omkring kjønn og gudsbilde,
- kjennskap til hermeneutiske grunnspørsmål vedrørende forholdet mellom GT og NT, herunder spørsmål knyttet til kirkens bruk av GT.

DELEMNE A LITTERATUR

- House, P.R., "Biblical theology and the wholeness of Scripture" i *Biblical theology : retrospect and prospect* redaktør Hafemann, Scott J. Leicester: Apollos, 2002 , s. 267-279
- Schüngel-Straumann, Helen, "The feminine face of God" *Concilium* London: Scm, 1995 , s. 93-101
- Seitz, C.R., "Two testaments and the failure of one tradition history" i *Biblical theology : retrospect and prospect* redaktør Hafemann, Scott J. Leicester: Apollos, 2002 , s. 195-211
- Sæbø, Magne, "Den gammeltestamentlige teologi i nyere undersøkelser og fremstillinger" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 66. Oslo: Universitetsforlaget, 1995 , s. 57-76

DELEMNE A VALGLITTERATUR

Enten:

- Zimmerli, Walther, "Et utvalg" i *Old Testament theology in outline* Atlanta, Ga.: John Knox, 1978 , s. 1-108, 141-240

Eller:

- Westermann, Claus, "Et utvalg" i *Elements of Old Testament theology* Atlanta: John Knox Press, 1982 , s. 9-84, 102-152, 174-261

Eller:

- Childs, Brevard S., "Et utvalg" i *Biblical theology of the Old and New Testaments : theological reflection on the Christian Bible* London: SCM Press, 1992 , s. 11-26, 55-79, 323-336, 351-447, 476-508, 566-577

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Brueggemann, Walter, *Theology of the Old Testament : testimony, dispute, advocacy* Minneapolis: Fortress Press, 1997
- Knierim, Rolf P., "The task of Old Testament theology : substance, method, and cases : essays" i *Method and cases* Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans, 1995
- Michelsen, Leif M., *Guds folk : kirkens røtter i Det gamle testamente* Bergen: NLA-forl., 1995
- Preuss, Horst Dietrich, *Old Testament theology* Bind 1-2. Edinburgh: Clark, 1995-1996
- Rad, Gerhard von, *Old Testament theology* Bind 1-2. London: SCM Press, 1975
- Sailhamer, John H., *Introduction to Old Testament theology : a canonical approach* Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1995
- Sæbø, Magne, "On the way to canon : creative tradition history in the Old Testament" *Journal for the study of the Old Testament. Supplement series* ; 191 Sheffield: Sheffield Academic Press, 1998

DELEMNE B. DET NYE TESTAMENTE (7 SP)

Delemnet bygger videre på GR151 - Gresk slik at en forutsetter at de greske tekster allerede er bearbeidet språklig. Tekstarbeidet føres nå videre, og suppleres med studiet av Paulus' teologi.

TEKSTPENSUM

Luk 6,20-8,25; 1 Kor 8-15.

Studenten skal ha

- god kunnskap om 1 Korinterbrev, dets tilblivelse og innhold,
- ferdighet til å eksegere tekstutvalget på grunnlag av den greske teksten.

BIBELTEOLOGI

Studenten skal ha

- kjennskap til Paulus teologi basert på en helhetsfremstilling.

DELEMNE B LITTERATUR

- Green, Joel B., "The Gospel of Luke" i *The New international commentary on the New Testament* ; Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1997
- Sandnes, Karl Olav, *-I tidens fylde- : en innføring i Paulus' teologi* Oslo: Luther, 1996
- Witherington, Ben, *Conflict and community in Corinth : a socio-rhetorical commentary on 1 and 2 Corinthians* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1995

BIB502 - Bibelfag

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	30
Undervises:	Vår og høst

DIA501 - Bibelforståelse og etikk

Faglærer: Lars Østnor, Lars.Ostnor@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Mastergrad i diakoni.

DIA501 gir en innføring i bibelens oppbygning og innhold, samt i kristen etikk.
Emnet består av to delemner: A. Bibeltolkning og bibelteologi (2sp), B. Etikk (3 sp)

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL111 Grunnstudier 1, reduseres dette emnet med 1 sp
Med KRL113 Grunnstudier 1, reduseres dette emnet med 1 sp
Med KRL101 Bibelfag og konfesjonskunnskap, reduseres dette emnet med 1 sp
Med KRL112 Grunnstudier 2, reduseres dette emnet med 3 sp
Med KRL105A Kristen livstolkning i dag, rel..., reduseres dette emnet med 3 sp
Med KRL105B Kristen livstolkning i dag, rel..., reduseres dette emnet med 3 sp
Med KRL201 Religion, antropologi og forst..., reduseres dette emnet med 1 sp
Med KRL211 Religion, antropologi og forst..., reduseres dette emnet med 1 sp
Med KRL212 Religion, antropologi og forst..., reduseres dette emnet med 1 sp
Med KRL213 Religion, antropologi og forst..., reduseres dette emnet med 1 sp
Med KRL216 Religion, antropologi og forst..., reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

Studenten skal:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75%),
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Forelesninger, undervisning i seminarform, arbeid i basisgrupper.

Vurdering

Emnet har bare én vurderingsform, klausurprøve. Dersom alle studiekravene er bestått gis det anledning til å gå opp til en klasurprøve (4 timer). Emnet vurderes med karakter (A-F).

Mål og innhold

DELEMNE A. BIBELTOLKNING OG BIBELTEOLOGI (2 SP)

Studiet skal gi

- kjennskap til Bibelens oppbygning og innhold,
- kjennskap til innholdet i to utvalgte bøker fra Bibelen og deres relevans for diakonien.

KILDETEKSTER

Amos

Lukasevangeliet

DELEMNE A LITTERATUR

- *Plan for diakoni i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1999
- Brodd, Sven-Erik, *Pastoraltelogisk praxis : om kyrkligt liv och arbete i en urbaniserad miljö* Stockholm: Stockholms församlingsdelegerade, 1989
- Browning, Don S., "Et utvalg" i *A fundamental practical theology : descriptive and strategic proposals* Minneapolis: Fortress Press, 1991 , s. 34-93
- Iversen, Hans Raun, "Hva er diakoni og diakonat egentlig" i *Diakoni : en integreret dimension i folkekirkens liv* redaktør Nissen, Karsten Århus: Aros, 2001 , s. 16-48
- Johannessen, Kai Ingolf, "Diakoniens teologiske og kirkelige forankring" i *En bok om kirkens diakoni* redaktør Oftestad, Alf B. Oslo: Luther, 1980 , s. 15-57
- Kirkerådet, *Diakonal tjeneste i Den norske kirke : KR 32/04* Oslo: Kirkerådet, 2004
- Nordstokke, Kjell og Collins, John N., "Diakoni - teoria - praxis" i *Svensk kyrkotidning : ny tidning för kyrka och skola* Bind 96. Uppsala: 2000 , s. 107-111
- Nordstokke, Kjell, "Det dyrebare mennesket : diakoniens grunnlag og praksis" i *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 2002

- Wingren, Gustaf, "Reformationens och lutherdomens ethos" i *Etik och kristen tro* Lund: Gleerup, 1971 , s. 112-147

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Aarflot, Andreas, *Diakoni og kirke* Oslo: Luther, 1976
- Bergmann, Sigurd, *De nedtystades Gud : diakoni för livets skull* Stockholm: Proprius, 1992
- Blennberger, Erik, Stål, Rolf og Hansson, Mats J., "Diakoni - teologi, ideologi, praxis : en inventering av diakonins kunskapsområden" i *Tro och tanke* ; 1999:2 Uppsala: Svenska kyrkans forskningsråd, 1999
- Brodd, Sven Erik [et al.], *Diakonins teologi* Stockholm: Verbum, 1997
- Brodd, Sven-Erik, "Et utvalg" i *Diakoniatet : från ecklesiologi till pastoral praxis* Uppsala: Svenska kyrkans forskningsråd, 1992 , s. 13-142
- Foss, Øyvind, *Kirkens diakoni : i bibelteologisk, historisk og etisk belysning* Århus: Aarhus Universitetsforl., 1992
- Furre, Berge og Aukrust, Knut, "Diakoni og samfunn" i *KULTs skriftserie ; 101* Oslo: Norges forskningsråd, 1998
- Oftestad, Alf B., "En bok om kirkens diakoni" i *Theologi i dag* Oslo: Luther, 1980

DELEMNE B. ETIKK (3 SP)

Studiet skal gi

- kjennskap til sentrale temaer og perspektiver i kristen etikk,
- god kunnskap om kristent menneskesyn og menneskeverd,
- god kunnskap om forholdet mellom menneskesyn, etikk og diakoni.

DELEMNE B LITTERATUR

- Collins, John, "A ministry for tomorrow's church" i *Journal of ecumenical studies* Bind 32. Philadelphia: 1995 , s. ikke oppgitt
- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, "Del III" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999 , s. ikke oppgitt
- Kjær Nielsen, Helge, *Jan elskede os først : om den bibelske begrundelse for diakoni* Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 1994

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- Collins, John N., *Deacons and the church : making connections between old and new* Harrisburg, Pa.: Morehouse Pub., 2002
- Collins, John N., *Diakonia : re-interpreting the ancient resources* New York: Oxford University Press, 1990
- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999
- Kvalbein, Hans, "Godt budskap for fattige : tekster fra Lukas-evangeliet" i *Logos* Oslo: Lunde, 1981
- Kvanvig, Helge S., *Historisk bibel og bibelsk historie : Det gamle testamentes teologi som historie og fortelling* Kristiansand: Høyskoleforlaget, 1999
- Lindström, Fredrik, *Det sårbara livet : livsförståelse och gudserfarenhet i Gamla testamentet* Lund: Arcus, 1998
- Nordstokke, Kjell, *Ordet tar bolig : om folkelig bibellesning* Oslo: Verbum, 1994

DIA502 - Diakoni i bibelsk og historisk perspektiv

Faglærer: Tormod Kleiven, Tormod.Kleiven@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Mastergrad i diakoni.

DIA503 bygger videre på emne DIA501 og DIA502, og gir en innføring i diakoniens teologiske begrunnelse og ekklesiologiske forankring.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjoner.

Studiekrav

Studenten skal:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent),
- være organisert i en basisgruppe,
- skrive én oppgave (2000-2400 ord) innen en gitt frist. Det fastsettes hvert semester hvilke delemner disse skal hentes fra,
- ha godkjent en kortinnlevering eller kortprøve. Det fastsettes hvert semester hvilken form denne skal ha. I de tilfeller innleveringene eller prøvene ikke godkjennes, kan studenten levere en ny besvarelse én gang til i samme semester,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Forelesninger, undervisning i seminarform, arbeid i basisgrupper.

Vurdering

Emnet har bare én vurderingsform, mappevurdering, dvs å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Dersom studiekravene er oppfylte går oppgavene og kortinnleveringen/-prøven til en vurderingsmappe. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av en samlet vurdering av den innleverte vurderingsmappen.

Mål og innhold

DELEMNE A. DIAKONIENS BIBELSKE BEGRUNNELSE (3 SP)

Studiet skal gi

- god kunnskap om diakoniens bibelske begrunnelse,
- god kunnskap om diakonale motiver i bibeltekstene.

DELEMNE A LITTERATUR

- Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf, "Kap. 1-10, 12, 16 og 17" i *Fellesskap og ansvar : innføring i kristen etikk* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. ikke oppgitt
- Henriksen, Jan-Olav og Heiene, Gunnar, "Et utvalg" i *Moral og menneskeliv : et kristent perspektiv* Kristiansand: Høyskoleforl., 1998 , s. 9-53

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Asheim, Ivar, *Øyet og horisonten : grunnproblemer i aktuell etikkdebat* Oslo: Universitetsforlaget, 1991
- Bexell, Göran og Grenholm, Carl-Henric, *Teologisk etik : en introduktion* Stockholm: Verbum, 1997
- Henriksen, Jan-Olav og Vetlesen, Arne Johan, *Nærhet og distanse : grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker* Oslo: Gyldendal akademisk, 2000
- Johansen, Kjell Eyvind, "Etikk : en innføring" i *Cappelen fakta* Oslo: Cappelen, 1994

DELEMNE B. DIAKONENS HISTORIE (2 SP)

Studiet skal gi

- kjennskap til diakoniens arbeidsformer og organisering i historisk perspektiv,
- kjennskap til utviklingen av den diakonale forståelsen gjennom kirkens historie.

DELEMNE B LITTERATUR

- Asheim, Ivar, "Kirke, menighet og fromhetsliv" i *Utfordringer og ansvar : områdeetikk* redaktør Thorbjørnsen, Svein Olaf Oslo: Universitetsforl., 1994 , s. 273-299
- Kärkkäinen, Veli-Matti, "Del I og del III" i *An introduction to ecclesiology : ecumenical, historical & global perspectives* Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2002 , s. 17-94, 167-233
- Oftestad, Alf B., "Et utvalg" i *How to build a diaconal church* [Oslo]: Diatekst, 1998 , s. 7-42

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bergmann, Sigurd, *De nedtystades Gud : diakoni för livets skull* Stockholm: Proprius, 1992
- Cavanaugh, William T., "Torture and Eucharist : theology, politics, and the body of Christ" i *Challenges in contemporary theology* Oxford: Blackwell Publishers, 1998
- Dulles, Avery, *Models of the church* New York: Image Books/Doubleday, 2002
- Moltmann, Jürgen og Meeks, M. Douglas *Hope for the church : Moltmann in dialogue with practical theology* Nashville, Tenn.: Abingdon, 1979
- Tjørhom, Ola, "Kirken - troens mor : et økumenisk bidrag til en luthersk ekklesiologi" *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 1999
- Ven, Johannes A. van der, *Ecclesiology in context* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1996
- Østnor, Lars, "Kirkens tjenester : med særlig henblikk på diakontjenester" *Teologi i dag* Oslo: Luther, 1978

DIA503 - Diakoniens teologi

Faglærer:	Gunnar Harald Heiene, Gunnar.Heiene@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Master i Diakoni, Master i kirkelig undervisning

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Mastergrad i diakoni.

DIA503 bygger videre på emne DIA501 og DIA502, og gir en innføring i diakoniens teologiske begrunnelse og ekklesiologiske forankring.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT501 Kirkekunnskap..., reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

Studiet skal gi

- ha godkjent oppmøte (75 prosent) i undervisningen
- være organisert i en basisgruppe,
- skrive 1 oppgave innen en gitt frist,
- ha godkjent en kortinnlevering eller kortprøve. Det fastsettes hvert semester hvilken form denne skal ha. I de tilfeller innleveringene eller prøvene ikke godkjennes, kan studenten levere en ny besvarelse én gang til i samme semester,
- ha godkjent ett muntlig fremlegg,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Forelesninger, undervisning i seminarform, arbeid i basisgrupper.

Vurdering

Emnet har bare én vurderingsform, mappevurdering, dvs å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Dersom studiekravene er oppfylte går oppgaven og kortinnleveringen/-prøven til en vurderingsmappe. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av en samlet vurdering av den innleverte vurderingsmappen.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til ulike forståelser av og begrunnelser for kirkens diakonale oppdrag,
- kjennskap til diakoniens plassering i et systematisk-teologisk helhetsspektiv, herunder vitenskapsteoretiske spørsmål knyttet til diakoniens tverrfaglighet,
- kunnskap om embetsteologiske problemstillinger knyttet til diakontjenesten, herunder også økumeniske bidrag knyttet til diakoniforståelsen,
- god kunnskap om diakoniens kirkelige forankring.

Litteratur

LITTERATUR

- *Plan for diakoni i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1999
- Asheim, Ivar, "Kirke, menighet og fromhetsliv" i *Utfordringer og ansvar : områdeetikk* redaktør Thorbjørnsen, Svein Olaf Oslo: Universitetsforl., 1994 , s. 273-299
- Brodd, Sven-Erik, *Pastoralteologisk praxis : om kyrkligt liv och arbete i en urbaniserad miljö* Stockholm: Stockholms församlingsdelegerade, 1989
- Browning, Don S., "Et utvalg" i *A fundamental practical theology : descriptive and strategic proposals* Minneapolis: Fortress Press, 1991 , s. 34-93
- Frostin, Per, "Kristendommens kairos : vågar kyrkorna säga nej till mammon och ja till de fattigas Gud" i *De nedtystades Gud : diakoni för livets skull* redaktør Bergmann, Sigurd Stockholm: Proprius, 1992 , s. ikke oppgitt
- Iversen, Hans Raun, "Hva er diakoni og diakonat egentlig" i *Diakoni : en integreret dimension i folkekirkens liv* redaktør Nissen, Karsten Århus: Aros, 2001 , s. 16-48
- Johannessen, Kai Ingolf, "Diakoniens teologiske og kirkelige forankring" i *En bok om kirkens diakoni* redaktør Oftestad, Alf B. Oslo: Luther, 1980 , s. 15-57
- Kirkerådet, *Diakonal tjeneste i Den norske kirke : KR 32/04* Oslo: Kirkerådet, 2004
- Laghe, Birgitta, "Diakonia - ekklesiologiska perspektiv på diakoni og diakonat" i *Diakonins teologi* Stockholm: Verbum, 1997 , s. ikke oppgitt

- Nordstokke, Kjell og Collins, John N., "Diakoni - teoria - praxis" i *Svensk kyrkotidning : ny tidning för kyrka och skola* Bind 96. Uppsala: 2000 , s. 107-111
- Schüssler Fiorenza, Elisabeth, "Waiting at a table : a critical feminist theological reflection on diakonia" *Diakonia : church for others* redaktør Greinacher, Norbert et al. Edinburgh: Clark, 1988 , s. ikke oppgitt

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bergmann, Sigurd, *De nedtystades Gud : diakoni för livets skull* Stockholm: Proprius, 1992
- Blennberger, Erik, Stål, Rolf og Hansson, Mats J., "Diakoni - teologi, ideologi, praxis : en inventering av diakonins kunskapsområden" i *Tro och tanke* ; 1999:2 Uppsala: Svenska kyrkans forskningsråd, 1999
- Brodd, Sven Erik [et al.], *Diakonins teologi* Stockholm: Verbum, 1997
- Brodd, Sven-Erik, "Et utvalg" i *Diakonitet : från ecklesiologi till pastoral praxis* Uppsala: Svenska kyrkans forskningsråd, 1992 , s. 13-142
- Cavanaugh, William T., "Torture and Eucharist : theology, politics, and the body of Christ" i *Challenges in contemporary theology* Oxford: Blackwell Publishers, 1998
- Dulles, Avery, *Models of the church* New York: Image Books/Doubleday, 2002
- Foss, Øyvind, *Kirkens diakoni : i bibelteologisk, historisk og etisk belysning* Århus: Aarhus Universitetsforl., 1992
- Furre, Berge og Aukrust, Knut, "Diakoni og samfunn" i *KULTs skriftserie ; 101* Oslo: Norges forskningsråd, 1998

DIA511 - Diakoni I: Sjelesorg og kulturforståelse

Faglærer: Tormod Kleiven, Tormod.Kleiven@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Mastergrad i diakoni.

DIA511 tar for seg temaer og problemstillinger hentet fra det diakonale praksisfeltet relatert til livskriser, sorg og ulike livsfaser, samt allmenne trekk i den postmoderne kultursituasjonen. Emnet vil ha et yrkesfaglig fokus, og de aktuelle temaene og problemstillingene blir primært belyst ut fra sjelesorgsfaglig og kulturanalytisk teori. Samspillet mellom individfaktorer og kulturprosesser vil her være viktig, herunder også drøfting av kjønnsperspektivet. Også andre teoretiske perspektiver blir trukket inn der det er aktuelt. Problembasert læring vil benyttes som undervisningsmetode (se nedenfor). Delelmene vil bli behandlet samordnet.

Emnet består av tre delemner: A. Sjelesorg (5 sp), B. Kulturforståelse (2 sp) og C. Diakonal praksis (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT503 Sjelesorg og diakoni..., reduseres dette emnet med 2 sp

Studiekrav

Studenten skal

- delta i undervisningen knyttet til oppstart, framlegg og evalueringen av PBL-sekvensene.
- delta i PBL-gruppens arbeid i alle emnets PBL-sekvenser.
- skrive notat (400-800 ord, ca.1-2 sider) ut fra individuelle læringsmål til hver PBL-sekvens. De individuelle læringsmålene skal fordeles slik at studenten får arbeidet med ulike sider av diakonifaget.
- ha godkjente gruppeprodukter fra hver PBL-sekvens, samt godkjent deltakelse i gruppa i hver sekvens. Det innebærer å ha bidratt aktivt til gruppas felles sluttprodukt i hver PBL-sekvens inklusive evt. framføring (PBL-oppgaven definerer kravene til gruppas sluttprodukt for hver enkelt oppgave). Sluttprodukter og deltakelse vurderes av PBL-gruppens veileder ved slutten av hver PBL-sekvens.
- delta i eventuelle obligatoriske ekskursjoner, observasjoner og evt. andre arbeidsmåter med eventuelle rapporter, refleksjonsnotater e.l. i mellomukene. Hvilke arbeidsformer og dokumentasjonsformer og i hvilket omfang fastsettes for hvert semester.
- ha godkjent eventuell kortinnlevering (3-4 timer) i emnets fellespensum.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet har bare én vurderingsform, mappevurdering, dvs å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av en samlet vurdering av den innleverte vurderingsmappen.

Vurderingsmappen skal inneholde:

- bekreftelse på at studiekravene er innfridd.
- to individuelle PBL-notater. Notatene kan bearbeides helt til innlevering av vurderingsmappen. Notatene i vurderingsmappen må ikke overstige 1000 ord.
- bekreftelse på godkjente sluttprodukter fra PBL-gruppa for hver PBL-sekvens
- eventuell kortinnlevering eller rapport fra ekskursjon e. l. kan inngå i vurderings-mappen. Dette fastsettes av utdanningsstedet for hvert semester.

Emnet vurderes med karakter som fastsettes på grunnlag av individuelle PBL-notater og eventuell kortinnlevering/rapport. Forutsetningen for å bli vurdert med karakter er at gruppas sluttprodukter og den enkeltes gruppedeltakelse er godkjent på forhånd.

Mål og innhold

DELEMNE A. SJELESORG (5 SP)

Delemnet gir en grunnleggende innføring i den kristne sjelesorgens egenart. Det fokuseres på sjelesorgens bibelske forankring og teologiske begrunnelse i rammen av kirkens diakonale oppdrag. Med bakgrunn i stoff fra sjelesorgens faghistorie, gis det en innføring i aktuell sjelesorgsfaglig debatt. Det legges vekt på betydningen av sjelesørgerens selvinnsikt, forståelse av samtals dynamikk og bevissthet om sjelesorgens kontekstuelle forankring. I dette arbeidet vektlegges også betydningen av tverrfaglig innsikt slik det for eksempel kommer til uttrykk i sjelesorgens dialog med disipliner som religionspsykologi, religions sosiologi m.m..

Studiet skal gi

- kjennskap til sjelesorgens teologiske fundament og begrunnelse,
- god kunnskap om ulike sjelesørgeriske tilnæringsmåter i møte med sentrale menneskelige livstemaer, livsfaser og livskriser,
- evne til å reflektere over og vurdere egen rolle som sjelesørger og formidler i diakonal sammenheng,
- evne til å analysere og drøfte sjelesørgeriske og kommunikative utfordringer i møte med enkeltmennesker og grupper av mennesker

DELEMNE A LITTERATUR

- Okkenhaug, Berit, *Når jeg ser ditt ansikt : innføring i kristen sjelesorg* Oslo: Verbum, 2002
- Patton, John, "Et utvalg" i *Pastoral care in context : an introduction to pastoral care* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox, 1993 , s. 113-213

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bergstrand, Göran og Lidbeck, Magnus, *Själavård* Bind 1-2. Stockholm: Verbum, 1997-1998
- Gerkin, Charles V., *The Living human document : re-visioning pastoral counseling in a hermeneutical mode* Nashville: Abingdon Press, 1984
- Skjervheim, Hans, "Deltakar og tilskodar" i *Deltakar og tilskodar og andre essays* Oslo: Aschehoug, 1996 , s. 71-87
- Ziemer, Jürgen *Seelsorgelehre : eine Einführung für Studium und Praxis* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2000

DELEMNE B. KULTURFORSTÅELSE (3 SP)

I dette delemnet gis en innføring i sentrale trekk i samtidskulturen. Det vil bli lagt vekt på kulturanalytiske perspektiver som kan bidra til å klargjøre hvordan en postmoderne kultursituasjon påvirker menneskers livsopplevelse og handlingsmønstre. I denne sammenheng vil identitetstematikken stå sentralt, herunder også kjønnsperspektivet. Emnet vil drøfte hvilke muligheter og utfordringer dette stiller kirkens diakoni overfor.

Studiet skal gi

- kunnskap om sentrale kjennetegn ved en postmoderne kultursituasjon
- kunnskap om hvordan sekularisering og pluralisme i den moderne kultur influerer på religion og livstolkning
- god kunnskap i hvilke muligheter og utfordringer den samtidige kultursituasjon representerer for kirkens diakoni
- evne til å analysere ulike kultursituasjoner

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Pluralisme og identitet : kulturanalytiske perspektiver på nordiske nasjonalkirker i møte med religiøs og moralsk pluralisme* redaktør Henriksen, Jan-Olav et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2001 , s. 15-184
- Krogseth, Otto, "Nyreligiøsitet - i spenningsfeltet mellom avsakralisering og resakralisering : et kulturanalytisk perspektiv" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* redaktør Sveinall, Arne Tord et al. Oslo: Egede institutt, 2000 , s. 29-40
- Krogseth, Otto, "Det hellige i det moderne : refleksjoner omkring religion, identitet og modernitet" i *Enhet i mangfold? : 100 år med religionshistorie i Norge* redaktør Hjelde, Sigurd et al. [Oslo]: Tano Aschehoug, 1998 , s. 197-219

DELEMNE C. DIAKONAL KONTEKST (2 SP)

I dette delemnet fokuseres det på problemstillinger hentet fra det diakonale praksisfeltet knyttet til livskriser, sorg, ulike livsfaser og den samtidige kultursituasjon. Fokus er rettet mot diakonen som sjelesørger og mot samtalen som sjelesørgerisk medium.

Studiet skal gi

- evne til å analysere og vurdere diakonale utfordringer og diakonal praksis i et tverrfaglig perspektiv,
- evne til å finne fram til og anvende teori i møte med diakonale utfordringer,
- evne til å analysere og vurdere diakonal praksis i møte med sorg, kriser og ulike former for menneskelig nød relatert til ulike livsfaser,
- evne til å identifisere diakonale utfordringer i den samtidige kultursituasjonen.

DIA512 - Diakoni II: Kirke og samfunn

Faglærer: Tormod Kleiven, Tormod.Kleiven@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Mastergrad i diakoni.

DIA512 gir en innføring i forholdet mellom kirke og samfunn i en diakonal kontekst.

Emnet skal ta opp til drøfting relevante rammevilkår i kirke og samfunn sett i forhold til diakoni. Samspill og spenninger i forholdet kirke og samfunn både nasjonalt og internasjonalt blir drøftet. I nordisk sammenheng legges det spesielt vekt på drøfting av forholdet mellom kirkens diakoni, frivillighet og samfunnets velferdsordninger. I tilnærmingen legges det vekt bl.a. på familieperspektivet, systemisk forståelse og sosial nettverksteori.

Emnet vil ha et yrkesfaglig fokus, og de aktuelle temaene og problemstillingene blir primært belyst ut fra sosiologisk og ekklesiologisk teori. Også andre teoretiske perspektiver blir trukket inn der det er aktuelt.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75%),
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester,
- delta i troshistoriegrupper,
- utarbeide et refleksjonsnotat (800-1000 ord) knyttet til trosutvikling.

Arbeidsform: Forelesninger, undervisning i seminarform, arbeid i basisgrupper.

Vurdering

Emnet har bare én vurderingsform, klausurprøve. Dersom alle studiekravene er bestått gis det anledning til å gå opp til en klausurprøve (6 timer). Emnet vurderes med karakter (A-F)

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kunnskap om den norske velferdsstatens organisering og oppbygning,
- ha kunnskap om sentrale utfordringer innenfor internasjonal diakoni,
- ha kunnskap om forholdet mellom samfunnets sosiale og velferdsmessige ordninger og diakonal virksomhet,
- ha kunnskap om familien som system i diakonal sammenheng,
- ha kjennskap til metodiske verktøy hentet fra bl.a. systemteori og sosialt nettverksteori,
- ha evne til å analysere og vurdere diakonale utfordringer og diakonal praksis i et tverrfaglig perspektiv og i lys av egen diakonal identitet.

Litteratur

LITTERATUR

- "Kap. 1,5-7" i *Den Norske velferdsstaten* redaktør Hatland, Aksel et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2001 , s. 9-31, 118-179
- Aukrust, Knut, "Fra systemkritikk til sektordiakoni" i *Diakoni og samfunn* redaktør Furre, Berge et al. Oslo: Norges forskningsråd, 1998 , s.27-60
- Den norske Misjonsallianse, *Strategidokument* Bind 2006. Oslo: 2005 , <http://www.misjonsalliansen.no/index.cgi?menuitem=46>
- Fyrand, Live, "Kap. 2-3, 10" i *Sosialt nettverk - teori og praksis* Oslo: TANO, 1994 , s. ikke oppgitt
- Jensen, Per, "Kap. 4-5" i *Ansikt til ansikt : system- og familieperspektivet som grunnlag for klinisk sykepleie* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1994 , s. ikke angitt
- Kirkens nødhjelp, *Kirkens nødhjelp's prinsippdokument* Bind 2006. [Oslo]: Kirkens nødhjelp, 1999 , <http://www.nca.no/filemanager/download/30/norsk-Prinsipp-141299.pdf>
- Leenderts, Torborg Aalen, "Kap. 4-6, 15-16" i *Når glassflaten brister : om brytningen mellom livet og troen* [Oslo]: Verbum, 2005 , s. 57-92, 188-211
- Leenderts, Torborg Aalen, "Del 1 og 2" i *Person og profesjon : om menneskesyn og livsverdier i offentlig omsorg* Oslo: Universitetsforlaget, 1997 , s. ikke oppgitt
- Lorentzen, Håkon, "Kap. II-VII" i *Fellesskapets fundament : sivilsamfunnet og individualismen* Oslo: Pax, 2004 , s. 18-128
- Nordstokke, Kjell, "Kap. 1,5,7 og 8" i *Verdensvid tjeneste : en innføring i internasjonal diakoni* Oslo: Verbum, 1994 , s. ikke oppgitt
- Repstad, Pål, "Diaconia and the science of diaconia looking at the welfare state" i *Tidsskrift for kirke - religion - samfunn* Bind 14. Volda: Møreforsking, 2001 , s. 139-148
- Stave, Gunnar, "Kyrkje - diakoni - velferdsstat" i *Diakoni og samfunn* redaktør Furre, Berge et al. Oslo: Norges forskningsråd, 1998 , s. 73-77

- Tønnessen, Aud V., "Kap. 7" i *"Et trygt og godt hjem for alle"? : kirkelederes kritikk av velferdsstaten etter 1945* Trondheim: Tapir akademisk forl., 2000 , s. ikke oppgitt

SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Kap. 1,2,6 og 7" i *Den lokale velferdsblanding : når offentlige og frivillige skal samarbeide* redaktør Repstad, Pål Oslo: Universitetsforl., 1998 , s. ikke oppgitt
- "Del I og utdrag av del II" i *Religion, livssyn og menneskerettigheter i Norge* redaktør Eidsvåg, Inge et al. Oslo: Universitetsforl., 1997 , s. ikke oppgitt
- Evenshaug, Oddbjørn og Hallen, Dag, "Kap. 4,11-13" i *Familiepedagogikk : oppdragelsens hva, hvordan og hvorfor* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1997 , s. ikke oppgitt
- Frønes, Ivar og Brusdal, Ragnhild, "Et utvalg" i *På sporet av den nye tid : kulturelle varsler for en nær fremtid* Bergen: Fagbokforl., 2000 , s. 11-72
- Lorentzen, Håkon, *Velferd og verdier : utviklingen av en behandlingsinstitusjon under Kirkens bymisjon* Oslo: Institutt for samfunnsforskning, 1990
- Malm, Magnus, *Fotspor i glasstrappen : den svimlende klatringen i Babels tårn og veien tilbake til jorden* Oslo: Luther, 2000
- Monsen, Nina Karin, *Velferd uten ansikt : en filosofisk analyse av velferdsstaten* Bergen: Fagbokforl., 2000

DIA513 - Diakoni III: Ledelse og menighetsbygging

Faglærer: Tormod Kleiven, Tormod.Kleiven@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Mål og innhold

DELEMNE A LITTERATUR

- *Lovsamling for Den norske kirke : lover, forskrifter og annet regelverk* Oslo: Kirkerådet, 2005
- Askeland, Harald, "Kap. 3-4" i *Ledere og lederroller : om ledelse og lederroller i den lokale kirke* Trondheim: Tapir, 1998 , s. ikke oppgitt
- Fyrand, Live, "Kap. 11" i *Sosialt nettverk - teori og praksis* Oslo: TANO, 1994 , s. ikke oppgitt
- Hasenfeld, Yeheskel og English, Richard A., *Human service organizations : a book of readings* Ann Arbor: University of Michigan Press, 1974
- Jørgensen, Knud, "Kap. 5-8" i *Visjon og hverdag : lederskap i misjon og menighet* Oslo: Verbum, 1991 , s. ikke oppgitt
- Palmer, Parker J., *Leading from within : reflections on spirituality and leadership* Washington DC: The Servant Leadership School, 1990
- Scott, W. Richard, "Part I" i *Organizations : rational, natural, and open systems* Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall, 2003 , s. ikke oppgitt

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Askeland, Harald, *Ledere og lederroller : om ledelse og lederroller i den lokale kirke* Trondheim: Tapir, 1998
- Fischer, Grete og Sortland, Nils, *Innføring i organisasjonspsykologi* Oslo: Universitetsforl., 2001
- Malm, Magnus, *Veivisere : en bok om kristent lederskap* Oslo: Nye Luther forl., 1991
- Repstad, Pål, *Dype, stille, sterke, milde : religiøs makt i dagens Norge* Oslo: Gyldendal akademisk, 2002
- Selznick, Philip, *Lederskap* Oslo: Tano Aschehoug, 1997
- Skjørshammer, Morten og Aadland, Einar, *Ledelse i menighet : et studiehefte til utvikling av ledelse i den lokale menighet* Oslo: Diakonhjemmets høgskolesenter, 1994

DELEMNE B LITTERATUR

- Engedal, Leif Gunnar og Haanes, Vidar L., *Kirke i oppbrudd og forandring : aktuelle perspektiver på norsk kirkevirkelighet* [Oslo]: Det teologiske menighetsfakultet, 2003
- Gerkin, Charles V., "Et utvalg" i *An introduction to pastoral care* Nashville, Tenn.: Abingdon, 1997 , s. 79-149
- Hegstad, Harald, "Hva er menighetsutvikling, og hvorfor behøves det?" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther, 2003 , s. 4-9
- Nordhaug, Halvor, "Menighetens prest" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther, 2003 , s. 10-21
- Okkenhaug, Berit og Skjevesland, Olav, *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* Oslo: Verbum, 1997
- Skjevesland, Olav, "Del III" i *Morgendagens menighet : ledelse og livsform* [Oslo]: Verbum, 1998 , s. 71-158
- Skjevesland, Olav, "Menighetsutvikling eller menighetsplantning" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther, 2003 , s. 39-46

DIA521 - Diakonale praksisstudier I

Faglærer: Margareth Glad, Margareth.Glad@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises: Vår

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Mastergrad i diakoni.

Praksis inngår som en del av den totale undervisningen i emnet DIA521. Praksis gjennomføres med oppfølging og veiledning av godkjent veileder. Denne praksisperioden er på totalt 6 uker. Studenten kan velge mellom følgende arenaer for praksis:

- Diakoni i menighet
- Diakoni i institusjon/organisasjon
- Diakoni i misjon/bistandsarbeid

I emnet inngår en fase med forberedelse til praksis, og etterarbeid der erfaringer fra praksis bearbeides. Forarbeidet har som målsetting å gi en erfaringsnær forberedelse til de utfordringer studentene vil møte i praksis. Den konkrete utformingen av forarbeidet vil derfor måtte variere alt etter den kontekst man velger for sin praksis. Etterarbeidet har som målsetting å styrke studentens evne til kritisk refleksjon over sammenhenger mellom teori og konkret praksis. Med basis i dette bearbeides forståelsen av diakoniens innhold og den prosess der studenten utvikler sin egen selvforståelse som diakon.

Både forarbeid og bearbeiding vil skje i en gruppebasert undervisning som tilstreber interaksjon og integrasjon mellom teori, praksiserfaringer og studentenes egne skriftlige arbeider.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 %),
- utarbeide individuell læringskontrakt for praksis,
- gjennomføre og få godkjent praksis i seks uker,
- levere en evalueringsrapport underskrevet av student og veileder etter endt praksis,
- levere praksisrapport på mellom 2000 og 3000 ord,
- innlevere andakt holdt under praksis med kort refleksjon

Vurdering

Emnet har bare én vurderingsform, mappevurdering, dvs å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Mål og innhold

Praksisstudiet har som felles mål å

- gi kjennskap til diakonens arbeid
- gi trening i å utvikle ferdigheter i forhold til diakoniens karakter og utfordringer,
- Reflektere over egne erfaringer i lys av teori,
- utfordre til refleksjon omkring begrunnelser for handlinger,
- stimulere til større bevissthet om egne holdninger og eget verdigrunnlag.

Supplerende litteratur deles ut i undervisningen.

DIA522 - Diakonale praksisstudier II

Faglærer: Margareth Glad, Margareth.Glad@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Mastergrad i diakoni.

DIA522 må velges av de som ikke har valgt diakoni i menighet som arena for praksis i DIA521 eller ønsker å velge en ytterligere fordypningspraksis i menighet, institusjon eller misjon. Ved valg av dette emnet blir valgemner redusert med 5 studiepoeng.

Praksis inngår som en del av den totale undervisningen i emnet DIA522. Praksis gjennomføres med oppfølging og veiledning av godkjent veileder. Denne praksisperioden er på totalt 3 uker.

I emnet inngår en fase med forberedelse til praksis ; se DIA521 for nærmere beskrivelse.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75%),
- utarbeide individuell læringskontrakt for praksis,
- gjennomføre og få godkjent praksis i tre uker,
- skrive et refleksjonsnotat på mellom 1000 og 1500 ord.

Vurdering

Emnet har bare én vurderingsform, mappevurdering, dvs å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Mål og innhold

Praksisstudiet har som felles mål å

- gi kjennskap til diakonens arbeid
- gi trening i å utvikle ferdigheter i forhold til diakoniens karakter og utfordringer,
- Reflektere over egne erfaringer i lys av teori,
- utfordre til refleksjon omkring begrunnelser for handlinger,
- stimulere til større bevissthet om egne holdninger og eget verdigrunnlag.

Supplerende litteratur deles ut i undervisningen.

DIA589 - Innpassingsprøve i diakoni

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	0
Undervises:	

EXFAC101 - Examen facultatum

Faglærer:	Atle Søvik, Atle.Sovik@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Enkeltemner, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Bachelor i kultur og samfunnsfag, Bachelor i teologi, Profesjonsstudiet i teologi, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

Emnet består av to delemner: A. Kritisk tenkning (5 sp), og B. Teologi mellom fornuft og fortelling (5 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få mappevurdering må den enkelte student

- delta på minst 75 % av seminarsamlingene for hvert delemne
- ha et muntlig seminarframlegg i ett av delemnene
- skrive to oppgaver innen gitte frister, en fra hvert delemne
- delta på en 60 minutters emneprøve ved slutten av undervisningen. Karakteren er godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang i samme semester
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Organisering og arbeidsform:

Organisering, arbeidsformer og evaluering skal bidra til at studentene fra første stund og gjennom hele studiet får en aktiv læringsprosess.

Organisering

- Studentene som skal ha mappevurdering, organiseres i seminargrupper som omfatter 20-28 studenter, og ledes av en eller flere lærere/studentassistenter. Seminargruppene brukes til undervisning, til veiledning i oppgaveskriving, og til å presentere og drøfte oppgaver og framlegg fra studentene.

- Storgruppen er en samling av seminargruppene, og omfatter et helt kull. Her blir det gitt felles undervisning, særlig i form av forelesninger.

Informasjon om gruppene gis ved semesterstart.

Studenter som tar Exfac uten mappevurdering, har anledning til å være med i seminargruppe hvis det er plass, med de retter og plikter som det innebærer.

Ved studiestart må studentene registrere seg på mappevurdering og melde seg på seminargruppe eller registrere seg på skriftlig eksamen. Studenter som tar skriftlig eksamen, må melde fra til studieadministrasjonen hvis de ønsker plass i en seminargruppe.

Studenter anbefales å danne kollokviegrupper.

Arbeidsformer

Denne organiseringen legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen. Arbeidsmåtene vil veksle mellom selvstudium, gruppearbeid og oppgaveskriving, seminar hvor studentene har framlegg og får undervisning og veiledning, og forelesninger i storgruppe. Som ressursbok om arbeidsmåter i studiet brukes: Olga Dysthe, Frøydís Hertzberg og Torlaug Løkensgard Hoel: Skrive for å lære. Skrivning i høyere utdanning. Oslo: Abstrakt forlag as 2000.

Vurdering

Emnet EXFAC101 har valgfri vurderingsform:

Enten mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Avsluttende vurdering består i at én eller begge oppgavene leveres i en vurderingsmappe. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den/de oppgaven(e) som går til vurderingsmappen.

Eller klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ingen hjelpemidler tillatt.

Mål og innhold

DELEMNE A. KRITISK TENKNING

Denne delen tar først og fremst sikte på å øke studentenes kompetanse når det gjelder kommunikasjon og argumentasjon, samt arbeide med begreper og utsagn. Slik kompetanse er et sentralt element i all akademisk dannelse. Samlet sett er målet at studentene øker sin kompetanse når det gjelder kritisk tenkning og forståelse av vitenskapelig rasjonalitet og vitenskapelige arbeidsmåter.

Studentene skal kunne

- gjøre rede for vilkår for klarhet og presisjon ved produksjon av tekster og ved annen kommunikasjon
- drøfte forholdet mellom kommunikasjon og forståelse
- gjøre rede for argumentasjonstyper og begrunnelsesmåter
- drøfte forholdet mellom argumentasjon og saklighet
- gjøre rede for definisjonsmåter og utsagnstyper
- drøfte forholdet mellom språk og sannhet
- drøfte hva vitenskapelig rasjonalitet og vitenskapelige arbeidsmåter innebærer, bl.a. med utgangspunkt i tradisjoner og skoler i moderne vitenskapsfilosofi

DELEMNE A LITTERATUR

- Johannessen, Kjell S., "Kap. 1 og 3-5" i *Tradisjoner og skoler i moderne vitenskapsfilosofi* Bergen: Fagbokforlaget, 2001 , s. 9-18, 92-177
- Rokstad, Konrad, *Kommunikasjonslogikk : med eksempler fra psykologi : elementære logiske forutsetninger for saklig meningsutveksling* Oslo: Gyldendal Akademisk, 2004
- Utaker, Arild, "Kap. 1 og 3-8" i *Språklogikk* Oslo: Universitetsforlaget, 1991 , s. 9-22, 32-113

DELEMNE B. TEOLOGI MELLOM FORNUFT OG FORTELLING

Del B tar sikte på å presentere de teologiske fagene, både som deler av det tradisjonelle teologistudiet, og som komponenter i studiet av kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (KRL). Det skjer ved at man studerer faghistorisk viktige og aktuelle eksempler på hva teologi har vært og kan være. Studiet skal ha et historisk-systematisk preg. Del B skal bidra til å knytte tematikken i exphil og exfac sammen med fagstudiene, ved å vise hvordan det teologiske arbeidet med bibeltekster har skjedd i skiftende filosofiske, ideologiske og metodologiske settinger.

En tematikk som går igjen i flere av de faghistoriske eksemplene er forholdet mellom fortelling og fornuft når det gjelder kunnskap om Gud. Denne problemstillingen blir gjort til overordnet systematisk problemstilling i del B. Studiene i denne delen av exfac konsentreres om den kristne teologis tilblivelse og utvikling, med hovedvekt på spørsmålet om hva slags type aktivitet teologi har vært og er. I noen grad vil også andre religioners tradisjoner for teologisk arbeid bli berørt.

Studentene skal kunne

- gjøre rede for bakgrunnen for teologibegrepet og drøfte fagets egenart og utfordringer
- drøfte forholdet mellom fortelling og fornuft ut fra historiske eksempler
- drøfte teologiens karakter av å være vitenskap
- gjøre rede for hovedtrekk i bibeltolknings historie
- drøfte bibeltolknings vilkår i nyere tid

DELEMNE B LITTERATUR

- Skarsaune, Oskar og Wigen, Tore, *Teologi mellom fornuft og fortelling* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet, 2004 (kjøpes i skrivestuen)

EXPHIL101 - Examen philosophicum

Faglærer:	Gunnar Harald Heiene, Gunnar.Heiene@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Enkeltemner, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Bachelor i kultur og samfunnsfag, Bachelor i teologi, Profesjonsstudiet i teologi, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

Emnet består av to delemner: A. Filosofi- og vitenskapshistorie (5 sp), og B. Etikk (5 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få mappevurdering må den enkelte student

- delta på minst 75 % av seminarsamlingene for hvert delemne
- ha et muntlig seminarframlegg i ett av delemnene
- skrive to oppgaver innen gitte frister, en fra hvert delemne
- delta på en 60 minutters emneprøve ved slutten undervisningen. Karakteren er godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang i samme semester
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Organisering og arbeidsform:

Organisering, arbeidsformer og evaluering skal bidra til at studentene fra første stund og gjennom hele studiet får en aktiv læringsprosess. Organisering

- Studentene som skal ha mappevurdering, organiseres i seminargrupper som omfatter 20-28 studenter, og ledes av en eller flere lærere/studentassistenter. Seminargruppene brukes til undervisning, til veiledning i oppgaveskriving, og til å presentere og drøfte oppgaver og framlegg fra studentene.

- Storgruppen er en samling av seminargruppene, og omfatter et helt kull. Her blir det gitt felles undervisning, særlig i form av forelesninger.

Informasjon om gruppene gis ved semesterstart.

Studenter som tar Exphil uten mappevurdering, har anledning til å være med i seminargruppe hvis det er plass, med de retter og plikter som det innebærer.

Ved studiestart må studentene registrere seg på mappevurdering og melde seg på seminargruppe eller registrere seg på skriftlig eksamen. Studenter som tar skriftlig eksamen, må melde fra til studieadministrasjonen hvis de ønsker plass i en seminargruppe.

Studenter anbefales å danne kollokviegrupper.

Arbeidsformer

Denne organiseringen legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen.

Arbeidsmåtene vil veksle mellom selvstudium, gruppearbeid og oppgaveskriving, seminar hvor studentene har framlegg og får undervisning og veiledning, og forelesninger i storgruppe. Som ressursbok om arbeidsmåter i studiet brukes: Olga Dysthe, Frøydís Hertzberg og Torlaug Løkensgard Hoel: Skrive for å lære. Skrivning i høyere utdanning. Oslo: Abstrakt forlag as 2000.

Vurdering

Emnet EXPHIL101 har valgfri vurderingsform:

Enten mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Avsluttende vurdering består i at én eller begge oppgavene leveres i en vurderingsmappe. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den/de oppgaven(e) som går til vurderingsmappen.

Eller klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ingen hjelpemidler tillatt.

Mål og innhold

DELEMNE A. FILOSOFI- OG VITENSKAPSHISTORIE

I delemne A skal studentene arbeide med sentrale tenkere fra filosofihistorien og med noen viktige tradisjoner fra vitenskapshistorien. Lesing av sekundærlitteratur kombineres med studium av et utvalg originaltekster. Studiet skal være problemorientert. Det skal bidra til å identifisere problemer og til å forstå ulike teorier som forskjellige forsøk på å løse problemer. Studiet skal også ha et visst fokus på hvordan problemer og teorier kan ha teologisk relevans. Arbeidet skal gi trening i å begrunne egne tolkninger.

Studenten skal kunne

- gjøre rede for sentrale tenkere og tradisjoner fra filosofi- og vitenskapshistorien
- gjøre rede for ulike teorier som forsøk på å løse problemer
- bruke originaltekster til å belyse problemer og teorier
- begrunne egne tolkninger og reflektere kritisk over problemer og posisjoner fra filosofi- og vitenskapshistorien
- reflektere over hvordan teorier og problemer kan ha teologisk relevans

DELEMNE A LITTERATUR

- Skarsaune, Oskar, "Et utvalg" i *Der tro og tanke møtes : glimt fra den "naturlige" teologis historie* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet, 2002 , s. 7-44, 52-84, 93-104 (kjøpes i skrivekassen)
- Svare, Helge, "Et utvalg" i *I Sokrates' fotspor : filosofi- og vitenskapshistorie* Oslo: Pax, 1997 , s. 34-171, 188-252, 265-287, 308-336, 354-360, 375-396 (stoff merket med stjerne er ikke pensum)

DELEMNE B. ETIKK

Mens delemne A er historisk orientert, har delemnet i etikk (B) i hovedsak et systematisk preg. Studentene skal legge hovedvekt på sentrale etiske teorier, og få trening i å anvende begreper og teorier i drøfting av konkrete etiske spørsmål knyttet til vitenskap og forskning og til samfunnsliv og yrkesliv forøvrig. Studiet vil ta utgangspunkt i dagliglivets etiske argumentasjon. Studentene skal også arbeide med meta-etiske spørsmål som kan gi perspektiver på forståelsen av etiske teorier og moral. Det legges særlig vekt på å drøfte etiske spørsmål av betydning for fagstudier.

Studenten skal kunne

- gjøre rede for sentrale etiske teorier, for etisk argumentasjon og for meta-etiske spørsmål
- anvende etiske begreper, etiske teorier og etisk argumentasjon i arbeid med spørsmål fra forskningsetikk og yrkesetikk
- reflektere kritisk og begrunne egne standpunkter i etiske spørsmål

DELEMNE B LITTERATUR

- Den Nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora,, "Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, jus og humaniora : vedtatt av Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora 15. februar 1999" i *NESHpublikasjon* Oslo: Komitéen, 1999 (kjøpes i skrivekassen)
- Henriksen, Jan-Olav og Vetlesen, Arne Johan, "Et utvalg" i *Nærhet og distanse : grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker* slo: Gyldendal akademisk, 2000 , s. 107-213, 233-264
- Svare, Helge, "Et utvalg" i *I Sokrates' fotspor : filosofi- og vitenskapshistorie* Oslo: Pax, 1997 , s. 253-264, 290-307
- Thommessen, Bjørn og Wetlesen, Jon, "Et utvalg" i *Etisk tenkning : en historisk og systematisk innføring* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996 , s. 213-281

GR151 - Gresk

Faglærer:	Bjørn Helge Sandvei, Bjorn.H.Sandvei@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Enkeltemner, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi, og Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap studieretningen Det nye testamente.

Emnet studeres normalt sammen med NT501 Det nye Testamente 1 (10 studiepoeng) som er tekststudiedelen.

Gresk studeres primært som et redskapsfag for det vitenskapelig baserte arbeid med Det nye testamente. Emnet gir kompetanse til å arbeide med nytestamentlige og andre tidlig-kristne tekster på originalspråket i annen sammenheng, for eksempel historie, idehistorie, religionshistorie, patristikk, kunsthistorie og arkeologi fra hellenistisk og tidlig-kristen tid.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med NT511 Det nye testamente med gresk, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- gjennomføre ukentlige prøver i språklæringens basisfase (5 uker) som vurderes med «bestått» / «ikke bestått»,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Når emnet undervises, er primær vurderingsform mappevurdering, dvs å bestå alle studiekravene i samlemappen. Dersom alle studiekravene er bestått gis det anledning til å gå opp til en klasurprøve (4 timer). Emnet vurderes med karakter (A-F).

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform, som er klausurprøve (5 timer). Dersom studenten ikke får bestått mappevurdering kan han/hun etter søknad (senest 1 uke før klausurprøve) gis anledning til å skifte til sekundær vurderingsform. Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med klausurprøve (5 timer).

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste C.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om skriftsystemet og kjennskap til elementene i den greske grammatikk,
- kjennskap til et nytestamentlig basisordforråd tilsvarende alle ord som forekommer 10 ganger eller mer i NT (ca. 1000 ord),
- evne til å arbeide med vitenskapelige tekstutgaver av Det nye testamente,
- evne til å lese og oversette nytestamentlig tekster med gjennomsnittlig vanskelighetsgrad, primært representert ved de tekster som inngår i det eksegetiske pensum i emnene NT501 og BIB501.

Litteratur

LITTERATUR

- Aland, Barbara, *The Greek New Testament* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993
- Aland, Barbara, *The Greek New Testament* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993
- Aland, Kurt, Nestle, Erwin, Aland, Barbara og Nestle, Eberhard, *Novum Testamentum Graece* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993
- Aland, Kurt, Nestle, Erwin, Aland, Barbara og Nestle, Eberhard, *Novum Testamentum Graece* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993
- Bauer, Walter og Danker, Frederick William, *A Greek-English lexicon of the New Testament and other early Christian literature* Chicago: University of Chicago Press, 2000
- Bauer, Walter, Aland, Kurt og Aland, Barbara, *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur* Berlin: de Gruyter, 1988, s. XXVI, 1796 s
- Haubeck, Wilfrid og Siebenthal, Heinrich von, *Neuer sprachlicher Schlüssel zum griechischen Neuen Testament* Bind 1-2. Giessen: Tvg, 1994-1997
- Kohlenberger, John R., Swanson, James A. og Goodrick, Edward W., *The exhaustive concordance to the Greek New Testament* Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1995
- Leivestad, Ragnar og Sandvei, Bjørn Helge, *Nytestamentlig gresk grammatikk* Oslo: Universitetsforl., 1996

- Newman, Barclay M., *A concise Greek-English dictionary of the New Testament* Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993
- Rienecker, Fritz og Rogers, Cleon L., *A linguistic key to the Greek New Testament* Grand Rapids, Mich.: Regency Reference Library, 1980
- Sandvei, Bjørn Helge, *Gloseguide til det greske nytestamente* Oslo: Litteraturtjenesten MF, 2003
- Sandvei, Bjørn Helge, *Glosekort til det greske nytestamente* Oslo: MF's litteraturtjeneste, 2003
- Sandvei, Bjørn Helge, *Øvingshefte for begynnere i koiné-gresk* Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske Menighetsfakultet, 1998 , s. 82 bl.
- Sandvei, Bjørn Helge, *Språklig kommentar til tekster fra Det nye testamente* Bind 1-2. Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske menighetsfakultet, 1998-2000 , s. b.
- Sandvei, Bjørn Helge, *Kompendium til noen emner innen koinégresk grammatikk* Oslo: Litteraturtjenesten ved Det teologiske Menighetsfakultet, 2002
- Van Voorst, Robert E., *Building your New Testament greek vocabulary* Atlanta, Ga.: Society of biblical literature, 2001
- Zerwick, Max og Grosvenor, Mary, *A grammatical analysis of the Greek New Testament* Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico, 1996

GT251 - Introduction to the Old Testament

Faglærer: Terje Stordalen, Terje.Stordalen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

The Bible with the Old and New Testaments has a pivotal role in all Christian theology, and especially in Protestant theology. The present course aims to give a thorough historical and theological introduction to the books of the Old Testament.

Studiepoengreduksjon

Not applicable.

Studiekrav

The student is to

- hand in a weekly reading report for at least 75 percent of the weeks
- hand in a weekly reader's questions report for at least 75 percent of the weeks
- give an evaluation of the course and the teaching if the course is up for evaluation the semester in question.

Vurdering

To gain credits for the course the student has to pass all the course works/assignments, and then sit for a written examination (4 hours). Finally, the grade of the course will be given on the basis of the reports (weighing 1/3) and the examination (weighing 2/3).

Mål og innhold

The students are expected to:

- know the history of textual transmission and translation of the Old Testament
- know the contents of the books of the Old Testament
- know historical-critical analysis of the books of the Old Testament
- know theological themes in the books of the Old Testament
- know the history of ancient Israel as pictured in the Old Testament

Litteratur

LITTERATUR

- "Part 2: the making of the Bible" i *The Oxford illustrated history of the Bible* redaktør Rogerson, John Oxford: Oxford University Press, 2001, s. 59-161
- Birch, Bruce C. [et al.], *A theological introduction to the Old Testament* Nashville, Tenn.: Abingdon Press, 1999
- Rendtorff, Rolf, *The Old Testament : an introduction* Philadelphia: Fortress Press, 1986

GT501 - Det gamle testamente 1

Faglærer:	Terje Stordalen, Terje.Stordalen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi, og Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningen Det gamle testamente.

GT501 hører sammen med HE152 som normalt tas samtidig med GT501. GT501 består av studium av tekster og metode (10 sp). Emnet bygger på fullført eksamen i bibelhebraisk på tilsvarende HE151 (10 sp) og HE152 (10 sp).

Emnet består av tre delemner: A. Eksegetisk metode (2 sp), B. Deuteronomium (4 sp) og C. Salmene og troens liv (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med GT511 Det gamle testamente med hebraisk, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (50 prosent frammøte),
- delta i den den obligatoriske undervisningen som gis i gammeltestamentlig metode, alternativt etter søknad (til emneansvarlig) skrive en oppgave på 1500-2500 ord,
- levere inn en semesteroppgave til tekststudiet under veiledning, omfang 2800-4000 ord,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet GT501 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene, + en muntlig prøve. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av semesteroppgaven, og justeres av en muntlig prøve (30 minutter). Den muntlige prøven tar normalt utgangspunkt i den hebraiske teksten.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne, men korrigeres ved en muntlig prøve (30 minutter). Den muntlige prøven vil normalt ta utgangspunkt i den hebraiske teksten.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med sekundær vurderingsform.

Hjelpemidler

Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste D (Lenke: www.mf.no)

Mål og innhold

DELEMNE A. EKSEGETISK METODE (2 SP)

Studenten skal ha

- kjennskap til klassiske eksegetiske metoder,
- kjennskap til trekk i såkalt nyere eksegetisk metode.

DELEMNE A LITTERATUR

- Hayes, John Haralson og Holladay, Carl R., *Biblical exegesis : a beginner's handbook* London: SCM Press, 1988

DELEMNE B. DEUTERONOMIUM (4 SP)

Deuteronomium spiller en sentral rolle i forskningsfaget Det gamle testamente på tre områder: Det er det viktigste skrift til drøftelsen av den gammeltestamentlige paktsteologi; det utgjør kjernen i den såkalte «deuteronomistiske» tradisjonsstrøm i GT; og det spiller en svært sentral rolle i studiet av Pentateukens tilblivelseshistorie. For studiefaget er Deuteronomium også viktig fordi skriftet innenfor både jødedommen og kristendommen har lagt viktige premisser for å definere hva det vil si å tilhøre Guds folk. Studiet av Deuteronomium vil derfor i vesentlig grad være knyttet opp mot spørsmålet om hvordan dette skriftet bidrar til å forme religiøs og etisk identitet.

Studenten skal ha

- god kunnskap om forskningens syn på Deuteronomium som paktsdokument,
- god kunnskap om forskningens syn på Deuteronomiums tilblivelse og den betydning dette spørsmålet har for synet på Pentateukens tilblivelse,
- kjennskap til Deuteronomiums egenart i forhold til lovsamlingene i Paktsboka og Hellighetsloven,
- kjennskap til den deuteronomisk-deuteronomistiske tradisjonsstrøm i GT, med vekt på dens særegne uttrykksmåter, teologiske kjennetegn og litterære omfang,
- kjennskap til Deuteronomiums bruks- og virkningshistorie, med vekt på skriftets identitetsskapende betydning innenfor jødisk og kristen tradisjon,
- ferdighet i å eksegere følgende tekster i Deuteronomium: 5,1-22; 6,4-9; 7,6-13; 12,8-15; 16,1-17; 2 Kong 22, 8-13.

Kommentarlitteraturen i den oppsatte litteraturen, under, er å regne som ferdighetslitteratur.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Covenant" i *The Anchor Bible dictionary* Bind 1. redaktør Freedman, David Noel New York: Doubleday, 1992 , s. 1180-1197
- Birch, B.C., "Moral agency, community, and the character of God in the hebrew Bible" i *Semeia : an experimental journal for biblical criticism* Bind 66. Missoula, Mont. : 1994 , s. 23-41
- Christensen, Duane L., *Deuteronomy : 1:1-21:9* Nashville, Tenn: Thomas Nelson Publishers, 2001
- Crüsemann, Frank, "Et utvalg" i *The Torah : theology and social history of Old Testament law* Edinburgh: Clark, 1996 , s. 1-16, 201-275, 329-367
- Hobbs, T. R., "Et utvalg" i *2 Kings* Waco, Tex.: Word Books, 1985 , s. 312-328
- Hobbs, T. R., "Et utvalg" i *2 Kings* Waco, Tex.: Word Books, 1985 , s. XIX-XXXVIII
- Perlitt, Lothar, "Deuteronomium" i *Biblischer Kommentar. Altes Testament ; 5* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1990 , s. b.
- Weinfeld, Moshe, "Et utvalg" i *Deuteronomy 1-11 : a new translation with introduction and commentary* New York: Doubleday, 1991 , s. 1-84
- Weinfeld, Moshe, "Deuteronomy 1-11 : a new translation with introduction and commentary" i *The Anchor Bible ; 5* New York: Doubleday, 1991

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- Holter, Knut, "Deuteronomy 4 and the second commandment" i *Studies in biblical literature ; vol. 60* New York: Peter Lang, 2003
- Levinson, Bernard Malcolm, *Deuteronomy and the hermeneutics of legal innovation* New York: Oxford University Press, 1997
- MacDonald, Nathan, "Deuteronomy and the meaning of "monotheism"" i *Forschungen zum Alten Testament Reihe 2 ; 1* Tübingen: Mohr, 2003
- Weyde, Karl William, "The appointed festivals of YHWH : the festival calendar in Leviticus 23 and the Sukkôt festival in other Biblical texts" i *Forschungen zum Alten Testament Reihe 2 ; 4* Tübingen: Mohr Siebeck, 2004

DELEMNE C. SALMENES BOK OG TROENS LIV (4 SP)

Studenten skal ha

- god kunnskap om Salmenes bok; tilblivelse, innhold
- kjennskap til nyere eksegese av Salmenes bok, herunder modeller for å relatere Salmene til troens liv
- ferdighet i å eksegere følgende salmer på grunnlag av den hebraiske teksten i BHS: 1; 2; 19; 22; 77, 89,39-53; 110

Kommentarlitteraturen i den oppsatte litteraturen, under, er å regne som ferdighetslitteratur.

DELEMNE C LITTERATUR

- Allen, Leslie C., "Salme 110" i *Psalms 101-50, revised* Waco, Tex.: Word Books, 2002 , s. ikke angitt
- Brueggemann, Walter, "Et utvalg" i *The psalms and the life of faith* Minneapolis, MN: Fortress Press, 1995 , s. 3-213, 258-267
- Craigie, Peter C., "Salme 1,2,19,22,33" i *Psalms 1-50* Nashville, Tenn.: Thomas Nelson Publishers, 2004 , s. ikke angitt
- Mays, James Luther, *The Lord reigns : a theological handbook to the Psalms* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox, 1994
- Tate, Marvin E., "Salme 89,39-53" i *Psalms 51-100* Waco, Tex.: Word Books, 1990 , s. ikke angitt

DELEMNE C SUPPLERENDE LITTERATUR

- Gillingham, S. E., "The poems and psalms of the Hebrew Bible" i *Oxford Bible series* Oxford: Oxford University Press, 1994
- Hossfeld, Frank-Lothar og Zenger, Erich, *Die Psalmen I : Psalm 1-50* Würzburg: Echter Verlag, 1993
- Kartveit, Magnar, "Salmane" i *Det Gamle testamentet : analyse av tekster i utval* redaktør Kartveit, Magnar Oslo: Samlaget, 2003 , s. 311-377
- Kraus, Hans-Joachim, *Theology of the Psalms* Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1986
- Michelsen, Leif M., *Rop til Herren : et utvalg gammeltestamentlige salmer* Bergen: NLA-forl., 1991

GT502 - Det gamle testamente 2

Faglærer: Terje Stordalen, Terje.Stordalen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendoms kunnskap med studieretningen Det gamle testamente.

Emnet består av to delemner: A. Fortellende tekster (5 sp), B. Gammeltestamentlig bibelteologi (5 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med BIB501 Bibelfag, reduseres dette emnet med 3 sp

Med GT608 Fortellinger i Det gamle testamente, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet GT502 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste D

Mål og innhold

DELEMNE A. FORTELLELENDE TEKSTER (5 SP)

Store deler av GT består av fortellende (narrative) tekster, som spiller en viktig rolle i nyere metodedebutt i faget. Forskningen har særlig lagt vekt på å avdekke de litterære kvaliteter ved fortellende tekster, både generell fortellerteknikk og spesifikke bibelhebraiske virkemidler og grep. Tekster der kvinner fremstilles som fortellingens hovedperson, har skapt ny interesse for kvinnens stilling i datidens samfunn; de har også vist seg å ha en viktig funksjon for kvinne-bevegelser (frigjøringsbevegelser) i jødedommen, kristendommen og islam i nyere tid.

Studenten skal ha

- ha god kunnskap om de viktigste fortellerteknikkene som brukes for å formidle tekstenes budskap,
- ha god kunnskap om tekstenes egenart og funksjon i den litterære kontekst,
- ha kjennskap til nyere forskning på dette studieområdet,
- ha kjennskap til hvordan tekstene kan fungere innenfor jødedommen, kristendommen og islam i dag,
- ha evne til å eksegere følgende tekster fra fortellingsstoffet: Gen 16; 17; 21,1-21; Rut 1; 4,1-12.

DELEMNE A LITTERATUR

- Abugideiri, H., "Hagar : a historical model for "Gender Jihad"" i *Daughters of Abraham : feminist thought in Judaism, Christianity, and Islam* redaktør Haddad, Yvonne Yazbeck et al. Gainesville, Fla.: University Press of Florida, 2001 , s. 81-107
- Bush, Frederic William, *Ruth, Ester* Waco, Tex.: Word Books, 1996
- Levine, A.-J., "Settling at Beer-lahai-roi" i *Daughters of Abraham : feminist thought in Judaism, Christianity, and Islam* redaktør Haddad, Yvonne Yazbeck et al. Gainesville, Fla.: University Press of Florida, 2001 , s. 12-34
- Nielsen, Kirsten, *Ruth : a commentary* Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1997
- Sakenfeld, K.D., "Loyalty and love : the language of human interconnections in the Hebrew Bible" i *Backgrounds for the Bible* redaktør O'Connor, Michael Patrick et al. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 1987 , s. 215-229
- Steinberg, Naomi A., "The Sarah-Hagar cycle : polycoity" i *Kinship and marriage in Genesis : a household economics perspective* Minneapolis: Fortress Press, 1993 , s. 35-86
- Teubal, S.J., "Sarah and Hagar : matriarchs and visionaries" i *A feminist companion to Genesis* redaktør Brenner, Athalya Sheffield: JSOT Press, 1993 , s. 235-250
- Tischler, N.M., "Ruth" i *A Complete literary guide to the Bible* redaktør Ryken, Leland et al. Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1993 , s. 151-164
- Tribble, Phyllis, "A human comedy" i *God and the rhetoric of sexuality* Philadelphia: Fortress Press, 1978 , s. 166-199
- Wenham, Gordon J., *Genesis 16-50* Waco, Tex.: Word Books, 1994
- Wenham, Gordon J., "Et utvalg" i *Genesis 16-50* Dallas: Word Books, 1994 , s. XX-XXV, XXVIII-XXXVIII
- Westermann, Claus, "Et utvalg" i *Genesis 12-36 : a commentary* London: Spck, 1986 , s. 44-58
- Westermann, Claus, *Genesis 12-36 : a commentary* London: Spck, 1986
- Zakovitch, Y., "Juxtaposition in the Abraham cycle" i *Pomegranates and golden bells : studies in biblical, Jewish, and Near Eastern ritual, law, and literature in honor of Jacob Milgrom* redaktør Wright, David P. et al. Winona Lake, Ind.: J.E. Eisenbrauns, 1995 , s. 509-524

DELEMNE A VALGLITTERATUR

Enten:

- Nielsen, Kirsten, "Et utvalg" i *Ruth : a commentary* Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1997 , s. 1-35

Eller:

- Sasson, Jack M., "Kap. 2, 4 og 5" i *Ruth : a new translation with a philological commentary and a formalist-folklorist interpretation* Sheffield: Sheffield Academic Press, 1989 , s. 8-13, 191-195, 196-252

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Alter, Robert, *The art of Biblical narrative* London: George Allen & Unwin, 1981
- Bar-Efrat, Shimon, *Narrative art in the Bible* Sheffield: Almond, 1989
- Berlin, Adele, *Poetics and interpretation of biblical narrative* Sheffield: Almond Press, 1983
- Gunn, David M. og Fewell, Danna Nolan, *Narrative in the Hebrew Bible* Oxford: Oxford University Press, 1993
- Ska, Jean Louis, *Our fathers have told us : introduction to the analysis of Hebrew narratives* Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico, 1990

DELEMNE B. GAMMELTESTAMENTLIG BIBELTEOLOGI (5 SP)

Studiet av gammeltestamentlig teologi er orientert mot GTs vitnesbyrd og refleksjon om Gud Herren. GT gir her et svært sammensatt bilde, ettersom de forskjellige tekster og litterære verk betoner ulike sider ved Gud. Dette skyldes dels at forskjellige miljøer har preget tekstene, dels henger det sammen med skiftende historiske forhold over en lang tidsperiode. Bibelteologiens mål er å avdekke bredden og fylde i gudsbekjennelsen og gudserkjennelsen og samtidig fremheve det som binder mangfoldet sammen: Åpenbaringen av og troen på den ene Gud, Herren. Viktig i dette arbeidet er også å se GTs åpenhet mot nye gudsåpenbaringer i fremtiden og dermed få klarhet i både kontinuiteten og diskontinuiteten mellom GT og NT, særlig med henblikk på gudsbegrepet og kristologien/messianismen.

Studenten skal ha

- ha god kunnskap om de ulike måter Gud åpenbarer seg på
- ha god kunnskap om hvordan Gud fremstilles som frelser, skaper og forsoner
- ha kjennskap til hvordan gudsbildet bidrar til å bestemme synet på mennesket
- ha kjennskap til nyere debatt omkring kjønn og gudsbilde
- ha kjennskap til hermeneutiske grunnspørsmål vedrørende forholdet mellom GT og NT, herunder spørsmål knyttet til kirkens bruk av GT

DELEMNE B LITTERATUR

- Childs, Brevard S., *Biblical theology of the Old and New Testaments : theological reflection on the Christian Bible* Minneapolis: Fortress Press, 1993
- House, P.R., "Biblical theology and the wholeness of Scripture" i *Biblical theology : retrospect and prospect* redaktør Hafemann, Scott J. Leicester: Apollos, 2002 , s. 267-279
- Schüngel-Straumann, Helen, "The feminine face of God" *Concilium* London: Scm, 1995 , s. 93-101
- Seitz, C.R., "Two testaments and the failure of one tradition history" i *Biblical theology : retrospect and prospect* redaktør Hafemann, Scott J. Leicester: Apollos, 2002 , s. 195-211
- Sæbø, Magne, "Revelation in history and as history : observations on a topical theme from an Old Testament point of view" *On the way to canon : creative tradition history in the Old Testament* Sheffield: Sheffield Academic Press, 1998 , s. 182-196
- Sæbø, Magne, "Den gammeltestamentlige teologi i nyere undersøkelser og fremstillinger" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 66. Oslo: Universitetsforlaget, 1995 , s. 57-76
- Tribble, Phyllis, "Depatriarchalizing in Biblical interpretation" i *Journal of the American Academy of Religion* Bind 41. 1973 , s. 30-48
- Westermann, Claus, *Elements of Old Testament theology* Atlanta: John Knox Press, 1982
- Zimmerli, Walther, *Old Testament theology in outline* Atlanta, Ga.: John Knox, 1978

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- Brueggemann, Walter, *Theology of the Old Testament : testimony, dispute, advocacy* Minneapolis: Fortress Press, 1997
- Knierim, Rolf P., "The task of Old Testament theology : substance, method, and cases : essays" i *Method and cases* Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans, 1995
- Michelsen, Leif M., *Guds folk : kirkens røtter i Det gamle testamente* Bergen: NLA-forl., 1995
- Preuss, Horst Dietrich, *Old Testament theology* Bind 1-2. Edinburgh: Clark, 1995-1996
- Rad, Gerhard von, *Old Testament theology* Bind 1-2. London: SCM Press, 1975
- Sailhamer, John H., *Introduction to Old Testament theology : a canonical approach* Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1995
- Seierstad, Ivar P., *Gammeltestamentlig bibelteologi* [Oslo]: Menighetsfakultetet, 1985 , s. 2 bind. (743 s.)
- Sæbø, Magne, "On the way to canon : creative tradition history in the Old Testament" *Journal for the study of the Old Testament. Supplement series ; 191* Sheffield: Sheffield Academic Press, 1998

GT601 - Gammeltestamentlig teologi

Faglærer: Terje Stordalen, Terje.Stordalen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Siden rundt 1980 har det vært en intens debatt innen disiplinen gammeltestamentlig teologi. I dag gis en rekke ulike forståelser av disiplinen grunnlag og oppgave, og også av dens materiale og gjennomføring. I dette emnet får studenten kjennskap til forskningssituasjonen og et møte med ulike opplegg for en gammeltestamentlig teologi. Målet er å utvikle forståelse for disiplinenes særpreg og å oppmuntre til selvstendig refleksjon om gammeltestamentlig teologi og dens aktuelle relevans.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- levere inn en semesteroppgave skrevet under veiledning (omfang 2200-3000 ord),
- enten: gi en skriftlig respons (omfang 1000-1200 ord) og fremlegg på én medstudents semesteroppgave, eller skrive en bokanalyse (omfang 1000-1500 ord),
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet GT601 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kjennskap til ulike opplegg for gammeltestamentlig teologi i nyere forskning
- ha kunnskap om metodiske, hermeneutiske og epistemologiske spørsmål knyttet til faget
- ha kunnskap om ulike måter å forstå (definere) disiplinen på
- ha god kunnskap om ulike utkast til gammeltestamentlig teologi og deres innbyrdes ulikheter og karakter

TEKST I OVERSETTELSE:

2 Mos 1-15, Jeremia.

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal det velges ca. 250 valgfrie sider fra en eller flere nyere fremtilling(er) om gammeltestamentlig teologi, om teologisk relevante emner, eller om fagets historie og problematikk (velges i samråd med faglærer, jf. listen for supplementslitteratur)

Litteratur

LITTERATUR

- Gowan, Donald E., "Introduction, Kap. 1-6" i *Theology in Exodus : biblical theology in the form of a commentary* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox Press, 1994 , s. IX-XVIII, 1-167
- Perdue, Leo G., "Kap. 1-5, 7-10" i *The collapse of history : reconstructing Old Testament theology* Eugene, Or.: Wipf and Stock, 2002 , s. 17-150, 197-307
- Stordalen, Terje, "Gammeltestamentlig teologi anno 2002" i *Svensk exegetisk årsbok* Bind 68. 2003 , s. 7-42

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Anderson, Bernhard W. og Bishop, Steven, *Contours of Old Testament theology* Minneapolis, Minn.: Fortress Press, 1999
- Barr, James, *The Concept of biblical theology : an Old Testament perspective* London: SCM Press, 1999
- Barr, James, *Biblical faith and natural theology : the Gifford lectures for 1991, delivered in the University of Edinburgh* Oxford: Clarendon Press, 1993
- Brooks, Roger og Collins, John J., *Hebrew Bible or Old Testament? : studying the Bible in Judaism and Christianity* Notre Dame, Ind.: University of Notre Dame Press, 1990
- Brueggemann, Walter, *Old Testament theology : essays on structure, theme, and text* Minneapolis: Fortress Press, 1992
- Brueggemann, Walter, *Theology of the Old Testament : testimony, dispute, advocacy* Minneapolis: Fortress Press, 1997
- Childs, Brevard S., *Biblical theology of the Old and New Testaments : theological reflection on the Christian Bible* Minneapolis: Fortress Press, 1993

- Eichrodt, Walther, *Theology of the Old Testament* Bind 1-2. London: SCM Press, 1961-1967
- Gerstenberger, Erhard S., *Theologies in the Old Testament* London: T&T Clark, 2002
- Hayes, John Haralson og Prussner, Frederick C., *Old Testament theology : its history and development* London: SCM Press, 1985
- Kvanvig, Helge S., *Historisk bibel og bibelsk historie : Det gamle testaments teologi som historie og fortelling* Kristiansand: Høyskoleforlaget, 1999
- Lang, Bernhard, *The Hebrew God : portrait of an ancient deity* New Haven: Yale University Press, 2002
- Levenson, Jon D., *Sinai and Zion : an entry into the Jewish Bible* Minneapolis: Winston Press, 1985
- Lundager Jensen, Hans Jørgen, *Gammeltestamentlig religion : en indføring* Frederiksberg: Anis, 1998
- Manns, Frédéric, *The sacrifice of Isaac in the three monotheistic religions : proceedings of a symposium on the interpretation of the Scriptures held in Jerusalem, March 16-17, 1995* Jerusalem: Franciscan Printing Press, 1995 , s. 202 s., [4] pl.
- Ollenburger, Ben C., Martens, Elmer A. og Hasel, Gerhard F., *The Flowering of Old Testament theology : a reader in twentieth-century Old Testament theology, 1930-1990* Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 1992
- Olsson, Birger, *Kristna tolkningar av Gamla testamentet : bidrag från en Lundakonferens om kristen tolkning av Gamla testamentet, Stiftsgården Åkersberg, Höör, den 26-27 april 1996* Stockholm: Verbum, 1997
- Pardes, Ilana, *Countertraditions in the Bible : a feminist approach* Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1992
- Pedersen, Sigfred, *Bibelsk teologi* Århus: Aarhus Universitetsforlag, 2000
- Penchansky, David, *The politics of biblical theology : a postmodern reading* Macon, Ga.: Mercer University Press, 1995 , s. IX, 109
- Preuss, Horst Dietrich, *Old Testament theology* Bind 1-2. Edinburgh: Clark, 1995-1996
- Rad, Gerhard von, *Old Testament theology* Bind 1-2. London: SCM Press, 1975
- Sheriffs, Deryck, *The friendship of the Lord* Carlisle: Paternoster, 1996
- Whybray, R. N., *The good life in the Old Testament* London: T&T Clark, 2002

GT602 - Gudstjeneste, bønn og fromhetsliv i Det gamle testamente

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Det gamle testamente inneholder en rekke tekster som gir innblikk i gudstjenesten i det gamle Israel: De store høytidene med offerhandlinger på helligstedet stod sentralt, likeså bønn, lovprisning og syndsbekekkelse. Historiske forhold gjenspeiles også i disse tekstene; vesentlige momenter i kongetidens fromhetsliv videreføres eller endres i etter-eksilsk tid, samtidig som nye trekk kommer til. Sene tekster tegner derfor et sammensatt bilde av gudstjenesten og fromhetslivet, der bønn får en mer sentral plass og funksjon enn tidligere. Utvalget av tekster sikter på å fremheve dette mangfoldet, med særlig vekt på karakteristiske trekk i etter-eksilsk tid.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT602 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om hvordan høytidene ble feiret på helligstedet
- ha kunnskap om offerstjenesten, spesielt i forbindelse med høytidene
- ha kunnskap om bønnens betydning i fromhetslivet, herunder ulike former for bønn i Salmenes bok
- ha kjennskap til nyere forskning i Salmenes bok, herunder modeller for å relatere Salmene til troens liv
- ha evne til å eksegere følgende tekster: Leviticus 23; 1 Kong 8,12-53; Neh 8,13-9,37

Litteratur

LITTERATUR

- Alexander, T.D., "The Passover Sacrifice" i *Sacrifice in the Bible* redaktør Beckwith, Roger T. et al. Carlisle: Paternoster, 1995 , s. 1-24
- Balentine, Samuel E., "Et utvalg" i *Prayer in the Hebrew Bible : the drama of divine-human dialogue* Minneapolis: Fortress Press, 1993 , s. 48-145, 260-295.
- Brueggemann, Walter, "Et utvalg" i *The psalms and the life of faith* Minneapolis, MN: Fortress Press, 1995 , s. 3-213, 258-267
- Fensham, F. C., "Et utvalg" i *The Books of Ezra and Nehemiah* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1982 , s. 219-234
- Gray, John, "Et utvalg" i *I & II Kings a commentary* London: SCM Press, 1970 , s. 214-231
- Hartley, John E., "Et utvalg" i *Leviticus* Waco, Tex.: Word Books, 1992 , s. 247-260, 363-376, 383-394
- Jenson, Ph. P., "The Levitical sacrificial system" i *Sacrifice in the Bible* redaktør Beckwith, Roger T. et al. Carlisle: Paternoster, 1995 , s. 25-40
- Mays, James Luther, *The Lord reigns : a theological handbook to the Psalms* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox, 1994
- Vaux, Roland de, "Et utvalg" i *Ancient Israel : its life and institutions* London: Darton Longman & Todd, 1973 , s. 325-330, 372-405, 410-414, 447-456, 468-517

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Miller, Patrick D., *They cried to the Lord : the form and theology of Biblical prayer* Minneapolis: Fortress Press, 1944
- Reventlow, Henning, greve, *Gebet im Alten Testament* Stuttgart: W. Kohlhammer, 1986

GT603 - Profeti og apokalyptikk

Faglærer: Karl William Weyde, Karl.W.Weyde@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Profetbøkene i GT ble til i sen kongetid og eksilsk/etter-eksilsk tid. De historiske bøkene i GT viser at profeter og profetier står i en lang tradisjon som går tilbake til tidlig kongetid og enda før. Profetene er Guds menn og kvinner som gir formaning, kritikk, doms- og frelsesforkynnelse. De har som åpenbaringsbærere vært avgjørende for den gammeltestamentlige samlingen av kanoniske skrifter. Det profetiske fenomenet i Israel lar seg også sammenligne med delvis like fenomen i den kanaaneiske og mesopotamiske omverden.

Den gammeltestamentlige apokalyptikk, som først og fremst er å finne i Danielboken, viderefører temaer fra annet gammeltestamentlig materiale, særlig de seneste deler av profetbøkene. Danielboken har også hatt en omfattende virknings- og tolkningshistorie innenfor tidlig jødisk og nytestamentlig apokalyptikk. Definisjon og beskrivelse av apokalyptikkens egenart og innhold i GT vil særlig orientere seg ut fra Danielboken. Utenombibelske tekster vil brukes som komparativt materiale.

Målsettingen med dette emnet er å bestemme den gammeltestamentlige profetis egenart i forhold til omverdenens, se utvikling og endring i profetforståelsen fra eldre til yngre tid, finne kriterier for å avgjøre hvorvidt det er saksvarende å anse apokalyptikken som en videreføring av profetismen, og bestemme apokalyptikkens formelle og innholdsmessige egenart, herunder dens bruk av eldre tradisjoner og senere virkningshistorie.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT603 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kjennskap til debatten om de gammeltestamentlige profetenes historisitet
- ha god kunnskap om den rolle og funksjon profetene hadde i samfunnet i eldre og yngre gammel-testamentlig tid
- ha kunnskap om likheter og forskjeller mellom profetismen i Israel og omverdenen
- ha kjennskap til profetforkynnens betydning for den gammeltestamentlige kanon-dannelse
- ha kunnskap om den gammeltestamentlige apokalyptikkens fremvekst og egenart, særlig i forhold til profetismen og visdomstenkningen
- ha kjennskap til den gammeltestamentlige apokalyptikkens eldste virkningshistorie
- ha evne til å tolke utvalgte tekster på grunnlag av den hebraiske tekst og en norsk oversettelse

HEBRAISK TEKST

Num 24; 1 Sam 3, 1 Kong 22,18-23; Dan 9,1-3.20-24

TEKSTER I OVERSETTELSE

Jes 24-27; 60-66; Esek 38-47; Sak 12-14; 1 Henok (i utvalg)

Litteratur

LITTERATUR

- Allen, Leslie C., *Ezekiel 20-48* 1990
- Blenkinsopp, Joseph, *A history of prophecy in Israel* Louisville, Ky.: Westminster Press, 1996
- Budd, Philip J., *Numbers* 1984
- Collins, John J., *Apocalypticism in the Dead Sea Scrolls* London: Routledge, 1997
- Collins, John J., *Daniel : a commentary on the book of Daniel* Minneapolis: Fortress Press, 1993
- DeVries, Simon J., *1 Kings* 1985
- Goldingay, John E., *Daniel* Waco, Tex.: Word Books, 1989
- Hanson, Paul D., *Visionaries and their apocalypses* Philadelphia: Fortress Press, 1983

- Klein, Ralph W., *1 Samuel* Waco, Tex.: Word Books, 1983
- Meyers, Carol L. og Meyers, Eric M., *Zechariah 9-14 : a new translation with introduction and commentary* New York: Doubleday, 1993
- Russell, D.S., *The method & message of Jewish apocalyptic* London: SCM Press, 1964
- Sæbø, Magne, "Old Testament apocalyptic in its relation to prophecy and wisdom : the view of Gerhard von Rad reconsidered" *In the last days : on Jewish and Christian apocalyptic and its period : Festschrift til Benedikt Otzen* redaktør Jeppesen, Knud et al. Århus: Aarhus University Press, 1994 , s. 78-91
- Weippert, M., "The Balaam text from Deir Alla and the study of the Old Testament" i *The Balaam text from Deir Alla re-evaluated : proceedings of the international symposium held at Leiden, 21-24 August 1989* redaktør Hoftijzer, J. et al. Leiden: Brill, 1991 , s. 151-184
- Wilson, Robert R., *Prophecy and society in ancient Israel* Philadelphia, Pa.: Fortress Press, 1984

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Westermann, Claus, *Basic forms of prophetic speech* Cambridge: Lutterworth Press, 1991

GT604 - Skapelsesteologi og visdomslære

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Skapelsesteologiske tekster og utsagn utgjør en viktig del av Det gamle testamente. De finnes ikke bare i de første kapitler av Genesis, men også på flere andre steder, ikke minst i visdomslitteraturen (Salomos ordspråk, Job og Forkynneren) og i flere salmer. Det er også innslag av skapelsesteologi i de historiske og de profetiske skrifter. I de senere år er skapelsesteologien i GT blitt gjenstand for betydelig større oppmerksomhet enn tidligere. Spørsmål som er blitt drøftet, gjelder særlig skapelsesteologiens forhold til andre former for teologi i GT, spesielt visdomslæren og historieteologien, foruten dens forhold til viktige skapelsestekster og visdomslærer i Israels omverden. Dette emnet sikter på å bestemme skapelsesteologiens plass og funksjon innenfor denne helheten.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT604 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kjennskap til skapelsesteologiens og visdomslærens særpreg i forhold til det som kommer til uttrykk i omverdenens skapelses- og visdomstekster
- ha kunnskap om den gammeltestamentlige skapelsesteologis miljøbakgrunn og forholdet til visdomslærens ordningsteologi
- ha god kunnskap om skapelsesteologiens plass og funksjon innenfor Israels samlede trosvitnesbyrd ifølge GT
- ha god kunnskap om hvordan skapelsesteologi og visdomslære bidrar til å prege gudsbildet i GT

Tekster i oversettelse

Sal 8, 104; Job 28; 38-42,6; Jes 41,17-24; 42,5-9; 43; 51,9-16

Litteratur

LITTERATUR

- Perdue, Leo G., "Et utvalg" i *Wisdom & creation : the theology of wisdom literature* Nashville, Tenn.: Abingdon Press, 1994 , s. 19-192, 325-342
- Rad, Gerhard von, "Et utvalg" i *Wisdom in Israel* London: SCM Press, 1972 , s. 151-228
- Sæbø, Magne, "Et utvalg" *Ørdene og Ordet : gammeltestamentlige studier* Oslo: Universitetsforlaget, 1979 , s. 138-165
- Sæbø, Magne, "Creator et redemptor : om skapelsens teologiske plass og funksjon i Det gamle Testamente" *Deus creator : bidrag til skapelsesteorien ; tilegnet Ivar P.Seierstad på hans syttiårsdag 13. september 1971* Oslo: Universitetsforlaget, 1971 , s. 1-28

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Anderson, Bernhard W., "Et utvalg" i *Creation versus chaos : the reinterpretation of mythical symbolism in the Bible* New York: Association Press, 1967 , s. 11-109
- Jeremias, Jörg og Janowski, Bernd, "Et utvalg" i *Jahrbuch für biblische Theologie : (JBTh)* Neukirchen-Vlyun: Neukirchener Verlag, 1990 , s. 11-69

GT605 - Lov, rett og etikk i Det gamle testamente

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

I Det gamle testamente er det ofte og på mange måter tale om lov og rett. Det finnes også en spesiell etikk i Det gamle testamente, f. eks. i rammen av den gammeltestamentlige teologi, denne har i mindre grad vært undersøkt. Arbeidet med dette emnet vil derfor gi perspektiver også på aktuelle etiske problemstillinger.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT605 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om de største gammeltestamentlige rettssamlingenes særpreg
- ha kunnskap om den gammeltestamentlige retts historie, med særlig henblikk på lovforståelsen
- ha kunnskap om den gammeltestamentlige etikk i rammen av gammeltestamentlig teologi

Tekster i oversettelse

Paktsboken, Ex 20,22-23,19

Hellighetsloven, Lev 17-26

Den deuteronomiske lov, Deut 16-21; 25-27; 30,9-13

Neh 8

Litteratur

LITTERATUR

- Crüsemann, Frank, "Et utvalg" *The Torah : theology and social history of Old Testament law* Edinburgh: Clark, 1996 , s. 109-327
- Johnson, Bo, "Et utvalg" i *Rättfärdigheten i Bibeln* Göteborg: Gotha, 1985 , s. 43-90
- Sæbø, Magne, "Fra kong Salomo til kong Harald : refleksjoner omkring den gammeltestamentlige etikk overføringsverdi" *Førankring og forandring : verdier for det nye Europa : festskrift til Ivar Asheim på 65-årsdagen den 5. august 1992* redaktør Mogstad, Sverre Dag et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1992 , s. 81-96
- Sæbø, Magne, "Reflections on Old Testament ethics : its dual character and its modern application" i *On the way to canon : creative tradition history in the Old Testament* Sheffield: Sheffield Academic Press, 1998 , s. 162-181

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Clements, R.E., *Loving one's neighbour : Old Testament ethics in context* London?: University of London, 1992
- Harrelson, Walter J., *The ten commandments and human rights* Macon, Ga.: Mercer University Press, 1997
- Otto, Eckart, "Et utvalg" i *Theologische Ethik des Alten Testaments* Stuttgart: Kohlhammer, 1994 , s. 18-263

GT606 - Messias i Det gamle testamente

Faglærer: Karl William Weyde, Karl.W.Weyde@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Den salvede (Messias) i Det gamle testamente er i første rekke kongen av Davids ætt. Forventningene til davidskongene var store og mange. Kongen hadde en rekke politiske og religiøse funksjoner. Men også øverstepresten var salvet og dermed en messiasskikkelse. Tekstene avspeiler messianismens historie i Israel, der både konge og prest er aktører, og der forholdet mellom dem kunne bli spenningsfylt. Dette emnet vil gi innføring i denne historien og samtidig gi grunnlag for å forstå den videreføring og nytolkning av messiasforventningen som kommer til uttrykk i mellomtestamentlige og nytestamentlige tekster.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT606 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kunnskap om messiastankens opprinnelse i GT, herunder spørsmålet om mulig innflytelse fra omverdenen og forholdet mellom messianisme og eskatologi
- ha god kunnskap om de ulike messiasforventninger som finnes i Det deuteronomistiske historieverk, Det kronistiske historieverk, profetoverleveringene og Salmene
- ha kjennskap til om enkelte utsagn i Pentateuken, kan kalles messianske
- ha kunnskap om forholdet mellom Messias og Herrens tjener (i de såkalte Tjenersangene) og Menneskesønnen (i Danielboken)
- ha kunnskap om messiastanken i mellomtestamentlig litteratur, særlig i 1. Henok

Hebraisk tekst

2 Sam 7,1-17

Tekster i oversettelse

2 Sam 23,1-7; 1 Krøn 17,1-15; Jes 7,10-17; 9,1-6; 11,1-10; 42,1-9; 49,1-6; 50,4-11; 55,3-4; Jer 33,14-17; Esek 37,24-25; Mi 5,1-5; Hag 2,23; Sak 4,11-14; 9,9; Dan 9; Sal 2; 132; 1 Henok 45-51

Litteratur

LITTERATUR

- "1. Enok 45-51" i *De gammeltestamentlige pseudepigrapher* redaktør Hammershaimb, Erling København: Det Danske Bibelselskab, 2001, s. 104-110
- "1. Henok 45-51" i *Das äthiopische Henochbuch* redaktør Uhlig, Siegbert Gütersloh, 1984, s. 585-594
- "1. Henok 45-51" i *The Old Testament Pseudepigrapha* Bind 1. redaktør Charlesworth, James H. 1983, s. 33-37
- Block, D.I., "Bringing back David : Ezekiel's Messianic hope" i *The Lord's anointed : interpretation of Old Testament Messianic texts* redaktør Satterthwaite, P. E. et al. Carlisle: Paternoster, 1995, s. 167-188
- Collins, John J., "Et utvalg" i *The scepter and the star : the Messiahs of the Dead Sea Scrolls and other ancient literature* New York: Doubleday, 1995, s. 1-101, 123-126, 154-214
- Hugenberger, G.P., "The Servant of the Lord in the "Servant Songs" of Isaiah" i *The Lord's anointed : interpretation of Old Testament Messianic texts* redaktør Satterthwaite, P. E. et al. Carlisle: Paternoster, 1995, s. 105-140.
- McCarter, P. Kyle, "Nathan's oracle (7,1-17)" i *II Samuel* New York: Doubleday, 1984, s. 190-231
- McConville, J.G., "Messianic interpretation of the Old Testament in modern context" i *The Lord's anointed : interpretation of Old Testament Messianic texts* redaktør Satterthwaite, P. E. et al. Carlisle: Paternoster, 1995, s. 1-17
- Mettinger, Tryggve N. D., "Et utvalg" i *King and Messiah : the civil and sacral legitimation of the Israelite kings* [Lund]: CWK/Gleerup, 1976, s. 48-63, 233-293
- Sæbø, Magne, "Messianisme hos Kronisten?" *Israel - Kristus - kirken festskrift til professor dr. theol. Sverre Aalen på 70-årsdagen 7. desember 1979* redaktør Asheim, Ivar Oslo: Universitetsforlaget, 1979, s. 53-75
- Sæbø, Magne, "Messias - Herrens tjener og menneskesønn Hvem er Jesus?" : *forelesninger ved Menighetsfakultetets 75-års jubileum* redaktør Austad, Torleiv et al. Oslo: Luther, 1984, s. 19-30

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Kaiser, Walter C., *The Messiah in the Old Testament* Carlisle: Paternoster, 1995
- Mowinckel, Sigmund, *Han som kommer : Messiasforventningen i Det gamle testament og på Jesu tid* København: G.E.C. Gads forlag, 1951

GT607 - Leviticus-Numeri

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	0
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Utformes senere.

GT608 - Fortellinger i Det gamle testamente

Faglærer: Kristin Moen Saxegaard, Kristin.M.Saxegaard@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Store deler av GT består av fortellende (narrative) tekster, som spiller en viktig rolle i nyere metoddebatt i faget. Forskningen har særlig lagt vekt på å avdekke de litterære kvaliteter ved fortellende tekster, både generell fortellerteknikk og spesifikke bibelhebraiske virkemidler og grep. Tekster der kvinner fremstilles som fortellingens hovedperson, har skapt ny interesse for kvinnens stilling i datidens samfunn; de har også vist seg å ha en viktig funksjon for kvinne-bevegelser (frigjøringsbevegelser) i jødedommen, kristendommen og islam i nyere tid. Målsetting for studiet av de tekster som er valgt ut, er å identifisere de nevnte litterære kvaliteter ved fortellingene og avdekke det tolkningspotensial fortellingene rommer.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med GT602 Det gamle testamente 2, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT608 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om de viktigste fortellerteknikkene som brukes for å formidle tekstenes budskap
- ha kunnskap om tekstenes egenart og funksjon i den litterære kontekst
- ha kjennskap til nyere forskning på dette studieområdet
- ha kjennskap til hvordan tekstene kan fungere innenfor jødedommen, kristendommen og islam i dag
- ha evne til å eksegere følgende tekster fra fortellingsstoffet: Gen 16; 17; 21,1-21; Rut 1; 4,1-12

Litteratur

LITTERATUR

- Abugideiri, H., "Hagar : a historical model for "Gender Jihad"" i *Daughters of Abraham : feminist thought in Judaism, Christianity, and Islam* redaktør Haddad, Yvonne Yazbeck et al. Gainesville, Fla.: University Press of Florida, 2001 , s. 81-107
- Bush, Frederic William, *Ruth, Ester* Waco, Tex.: Word Books, 1996
- Levine, A.-J., "Settling at Beer-lahai-roi" i *Daughters of Abraham : feminist thought in Judaism, Christianity, and Islam* redaktør Haddad, Yvonne Yazbeck et al. Gainesville, Fla.: University Press of Florida, 2001 , s. 12-34
- Nielsen, Kirsten, *Ruth : a commentary* Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1997
- Nielsen, Kirsten, "Et utvalg" i *Ruth : a commentary* Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1997 , s. 1-35
- Sakenfeld, K.D., "Loyalty and love : the language of human interconnections in the Hebrew Bible" i *Backgrounds for the Bible* redaktør O'Connor, Michael Patrick et al. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 1987 , s. 215-229
- Sasson, Jack M., "Kap. 2, 4 og 5" i *Ruth : a new translation with a philological commentary and a formalist-folklorist interpretation* Sheffield: Sheffield Academic Press, 1989 , s. 8-13, 191-195, 196-252
- Steinberg, Naomi A., "The Sarah-Hagar cycle : polycoity" i *Kinship and marriage in Genesis : a household economics perspective* Minneapolis: Fortress Press, 1993 , s. 35-86
- Teubal, S.J., "Sarah and Hagar : matriarchs and visionaries" i *A feminist companion to Genesis* redaktør Brenner, Athalya Sheffield: JSOT Press, 1993 , s. 235-250
- Tischler, N.M., "Ruth" i *A Complete literary guide to the Bible* redaktør Ryken, Leland et al. Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1993 , s. 151-164
- Tribble, Phyllis, "A human comedy" i *God and the rhetoric of sexuality* Philadelphia: Fortress Press, 1978 , s. 166-199
- Wenham, Gordon J., *Genesis 16-50* Waco, Tex.: Word Books, 1994
- Wenham, Gordon J., "Et utvalg" i *Genesis 16-50* Dallas: Word Books, 1994 , s. XX-XXV, XXVIII-XXXVIII
- Westermann, Claus, *Genesis 12-36 : a commentary* London: Spck, 1986

- Westermann, Claus, "Et utvalg" i *Genesis 12-36 : a commentary* London: Spck, 1986 , s. 44-58
- Zakovitch, Y., "Juxtaposition in the Abraham cycle" i
Pomegranates and golden bells : studies in biblical, Jewish, and Near Eastern ritual, law, and literature in honor of Jacob Milgrom
redaktør Wright, David P. et al. Winona Lake, Ind.: J.E. Eisenbrauns, 1995 , s. 509-524

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Alter, Robert, *The art of Biblical narrative* London: George Allen & Unwin, 1981
- Bar-Efrat, Shimon, *Narrative art in the Bible* Sheffield: Almond, 1989
- Berlin, Adele, *Poetics and interpretation of biblical narrative* Sheffield: Almond Press, 1983
- Gunn, David M. og Fewell, Danna Nolan, *Narrative in the Hebrew Bible* Oxford: Oxford University Press, 1993
- Ska, Jean Louis, *Our fathers have told us : introduction to the analysis of Hebrew narratives* Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico, 1990

GT609 - Tekster fra Jesaja 40-55

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Jesaja 40-55 kalles ofte for trøsteboken og har opp gjennom historien vært mye brukt for å formidle nytt mot til mennesker i vanskelige situasjoner. Trøstebudskapet danner en gjennomgående tråd i boken, og boken inneholder mye billedtale som har vist seg å kunne tilpasses nye situasjoner. En målsetning for dette emnet vil være å avdekke bokens hovedproblemer og dertil den "strategi" bokens forfatter anvender i møtet med sin leser. Også tekstenes virkningshistorie vil til en viss grad bli berørt. Dessuten vil spørsmålet om Jesaja-bokens helhet i nyere forskning bli presentert.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT609 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kunnskap om hvilke problemstillinger og påfølgende "løsninger" som etableres i Jesaja 40-55
- ha kunnskap om billedbruk Jesaja 40-55, og hvordan denne billedbruken bidrar til å etablere det samlede budskapet i Jesaja 40-55
- ha kjennskap til forskningens syn på tilblivelsen til Jesaja 40-55 og den betydning dette spørsmålet har for synet på Jesajabokens tilblivelse
- ha kjennskap til disse kapitlenes plass i Jesaja-boken som helhet
- ha kjennskap til Jesaja 40-55-s bruks- og virkningshistorie innenfor jødisk og kristen tradisjon
- ha evne til å eksegere følgende tekster i Jesaja 40-55: 40,1-31; 42,1-25; 48,1-22; 49,1-17; 55,1-13.

Litteratur

LITTERATUR

- Coggins, R.J., "Do we still need Deutero-Isaiah" i *Journal for the study of the Old Testament* 1998 , s. 77-92
- Conrad, E.W., "Prophet, redactor and audience : reforming the notion of Isaiah's formation" i *New visions of Isaiah* redaktør Melugin, Roy F. et al. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1996 , s. 306-326
- Darr, K.P., "Like warrior, like woman : destruction and deliverance in Isaiah 42:10-17" i *Catholic biblical quarterly* Bind 49. 1987 , s. 560-571
- Haag, E., "Der Weg zum Baum des Lebens : ein Paradiesmotiv im Buch Jesaja" i *Künder des Wortes : Beiträge zur Theologie der Propheten* redaktør Ruppert, Lothar et al. Würzburg: Echter, 1982 , s. 35-52
- Koole, J.L., *Isaiah III* Bind 1. Kampen: Kok Pharos, 1997
- Koole, J.L., *Isaiah III* Bind 2. Kampen: Kok Pharos, 1998
- Koole, J.L., "Et utvalg" i *Isaiah III* Bind 1. Kampen: KOK Publ. House, 1997 , s. 1-43
- Leene, H., "Lawsuit, debate and wisdom discourse in Second Isaiah" i *Studies in the Book of Isaiah* Festschrift Willem A.M. Beuken redaktør Ruiten, J. van et al. Leuven: Leuven University Press, 1997 , s. 251-271
- Melugin, R.F., "Reading the Book of Isaiah as Christian Scripture" i *Society of Biblical Literature 1996 seminar papers : one hundred thirty-second annual meeting : November 21-28, 1996 New Orleans Marriott New Orleans, Louisiana* Atlanta, Ga.: Scholars Press, 1996 , s. 188-203
- Rendtorff, Rolf, "The Book of Isaiah - a complex unity : synchronic and diachronic reading" i *New visions of Isaiah* redaktør Melugin, Roy F. et al. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1996 , s. 32-46
- Sheppard, G.T., "The scope of Isaiah as a Book of Jewish and Christian Scriptures" i *New visions of Isaiah* redaktør Melugin, Roy F. et al. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1996 , s. 257-281
- Sommer, B.D., "The scroll of Isaiah as Jewish scripture, Or, Why Jews don't read books" i *Society of Biblical Literature 1996 seminar papers : one hundred thirty-second annual meeting : November 21-28, 1996 New Orleans Marriott New Orleans, Louisiana* Atlanta, Ga.: Scholars Press, 1996 , s. 225-242
- Sweeney, Marvin A., "The Book of Isaiah as prophetic Torah" i *New visions of Isaiah* redaktør Melugin, Roy F. et al. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1996 , s. 50-66

- Sweeney, Marvin A., "The Book of Isaiah in recent research" i *Currents in research : biblical studies* Bind 1. 1993 , s. 141-162
- Williamson, H. G. M., "Recent study of the book called Isaiah" i *The book called Isaiah : Deutero-Isaiah's role in composition and redaction* Oxford: Clarendon Press, 1994 , s. 1-18
- Zenger, Erich, "Der Gott des Exodus in der Botschaft der Propheten : am Beispiel des Jesajabuches" i *Concilium : internationale Zeitschrift für Theologie* Bind 23. Mainz: Grünewald Verlag, 1987 , s. 15-22

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Baltzer, Klaus, *Deutero-Jesaja* Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1999
- Blenkinsopp, Joseph, *Isaiah 40-55 : a new translation with introduction and commentary* New York: Doubleday, 2002
- Brueggemann, Walter, *Isaiah* Bind 2. Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1998
- Childs, Brevard S., *Isaiah* Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 2001
- Melugin, Roy F., *The formation of Isaiah 40-55* Berlin ; New York: W. de Gruyter, 1976
- Mettinger, Tryggve N. D., *A farewell to the servant songs : a critical examination of an exegetical axiom* Lund: Gleerup, 1983
- Moor, J.C.D., "The integrity of Isaiah 40" i *Mesopotamica, Ugaritica, Biblica : Festschrift für Kurt Bergerhof zur Vollendung seines 70. Lebensjahres am 7. Mai 1992* redaktør Dietrich, Manfred et al. Kevelaer: Butzon & Bercker, 1993 , s. 181-216
- Oorschot, Jürgen van, *Von Babel zum Zion : eine literarkritische und redaktionsgeschichtliche Untersuchung* Berlin: De Gruyter, 1993 , s. X, 360 s
- Oswalt, John N., *The book of Isaiah : Chapters 40-66* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1997
- Sawyer, John F. A., *The fifth gospel : Isaiah in the history of Christianity* New York: Cambridge University Press, 1996 , s. XVII, 281 s., pl.
- Seitz, Ch.R., "The book of Isaiah 40-66 : introduction, commentary, and reflections" i *The New Interpreter's Bible : general articles & introduction, commentary, & reflections for each book of the Bible, including the Apocryphal/Deuterocanonical books in twelve volumes* Bind 6. Nashville: Abingdon Press, 2001 , s. 307-552.
- Sommer, B.D., "Allusions and illusions : the unity of the Book of Isaiah in light of Deutero-Isaiah's use of prophetic tradition" i *New visions of Isaiah* redaktør Melugin, Roy F. et al. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1996 , s. 156-186
- Sommer, Benjamin D., *A prophet reads scripture : allusion in Isaiah 40-66* Stanford, Calif.: Stanford University Press, 1998

GT610 - Salmene

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	0
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon
utformes senere

GT611 - Proverbia

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	0
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

utformes senere

GT612 - Kjønnsperspektiver i møte med Bibelen

Faglærer: Hanne Løland, Hanne.Loland@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

I den senere tid har det blitt rettet mer og mer oppmerksomhet mot de forutsetningene vi møter tekster med. En side ved dette er at vi leser tekster også i lys av vårt kjønn, som kvinner og menn. Dette er en utfordring i vårt arbeid med Bibelen, og dette emnet gir mulighet for å arbeide med en del nyere feministiske perspektiver i bibelfag, med vekt på Det gamle testamente.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT612 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om hvilke utfordringer feministisk hermeneutikk stiller oss overfor
- ha god kunnskap om problematikken knyttet til spørsmålet om kjønn som en faktor i gudsbildet
- ha kunnskap om den sosiale og religiøse stilling kvinnene hadde i gammeltestamentlig tid

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Feminist interpretation : the Bible in women's perspective* redaktør Schottroff, Luise et al. Minneapolis, Minn.: Fortress Press, 1998 , s. 1-99
- Bird, Phyllis A., *Missing persons and mistaken identities : women and gender in ancient Israel* Minneapolis, Minn.: Fortress Press, 1997
- Gruber, Mayer I., "The motherhood of God in Second Isaiah" i *Revue Biblique* Bind 90. 1983 , s. 351-359
- Gruber, Mayer I., "The motherhood of God in Second Isaiah" i *The motherhood of God and other studies* Atlanta, Ga.: Scholars Press, 1992 , s. 3-15
- Løland, Hanne, "Som moren trøster sin sønn Jes. 66:13 : noen aspekter ved bruken av feminine metaforer for Gud i Det gamle testamente" i *eministteologi på norsk* redaktør Kaul, Dagny et al. Oslo: Cappelen akademisk forlag, 1999 , s. 184-194
- Schüngel-Straumann, Helen, "God as Mother in Hosea 11" *A Feminist companion to the latter prophets* redaktør Brenner, Athalya Sheffield: JSOT Press, 1995 , s. 194-218

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Brenner, Athalya, *The Israelite woman : social role and literary type in biblical narrative* Sheffield: JSOT Press, 1985
- Toorn, Karel van der, *From her cradle to her grave : the role of religion in the life of the Israelite and the Babylonian woman* Sheffield: JSOT Press, 1994

GT613 - Tekst og tolkningshistorie i GT og Qumran

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepjon

Generell informasjon

I lengre tid har forskningen vært opptatt av det som kalles "tradisjonshistorie" innenfor GT. Dette har etter hvert vist seg å bli et vidt begrep, som er blitt definert på ulike måter. I de senere år er det blitt lagt særlig vekt på teksters virkningshistorie, både deres innflytelse på yngre tekster og endringer i den nye bruk og aktualisering av dem.

Men også Qumransamfunnets boksamling gir kunnskap om tolkninger av gammeltestamentlige tekster (f.eks. Gen 1,1-2) i jødedommen i førkristen tid. Funnet av Qumrantekstene gir dessuten innsyn i de gammeltestamentlige skriftenes teksthistorie. Studiet av Qumrantekster vil derfor ha betydning for både tekstkritiske og tolkningsmessige spørsmål innenfor det gammeltestamentlige fagfelt.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT613 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studentene skal

- ha kunnskap om de prinsippene som ligger til grunn når én tekst tolker eller alluderer til en annen tekst i GT og i Qumran
- ha evne til å identifisere og innholdsbestemme den nye tekstanvendelsen
- ha god kunnskap om spenninger, eventuelt motsetninger mellom en tekst og nytolkningen av den innenfor GT og Qumran
- ha kunnskap om de konsekvenser en slik indre-bibelsk og etter-bibelsk tolkning har for teologiens forståelse av tekstene som åpenbaringsvitnesbyrd
- ha kunnskap om Qumransamfunnets plass i jødisk historie
- ha kunnskap om den rolle Qumrantekstene har for arbeidet med den gammeltestamentlige tekstkritikk

Hebraiske tekster til tekst og tolkningshistorie i GT

Deut 28,28 og Sak 12,4; Deut 24,1-4 og Mal 2,16; 2 Krøn 34; Jer 25,11-12; 29,10 og Dan 9,2-3.22-24

Tekster i oversettelse

Sak 1,8 og 9,14

Hebraiske tekster til tekst og tolkningshistorie i Qumran

Jes 6 (Isa); 1 QpHab Col.VII; 4QSama 1,22-28; 11Q5 Ps 154

Litteratur

LITTERATUR

- "1QIsaa (Jes 6)" i *The great Isaiah scroll (1QIa) : a new edition* redaktør Parry, Donald W. et al. Leiden: Brill, 1999 , s. 11-13
- "1QIsaa (Jes. 6)" i *The Dead Sea scrolls Bible : the oldest known Bible* redaktør Flint, Peter W. et al. San Francisco: HarperSan Francisco, 1999 , s. 279-280
- "4QSama 1Sam 1,22-28" i *The Dead Sea scrolls Bible : the oldest known Bible* redaktør Flint, Peter W. et al. San Francisco: HarperSan Francisco, 1999 , s. 215-216
- "1QHab. col. VII" i *The Dead Sea scrolls study edition* Bind 1. redaktør Garcia Martinez, Florentino et al. Leiden: Brill, 1997 , s. 16-17
- "11Q5 Ps 154" i *The Dead Sea scrolls study edition* Bind 2. redaktør Garcia Martinez, Florentino et al. Leiden: Brill, 1997 , s. 1172-1174
- "11Q5 Ps 154" i *The Dead Sea scrolls : Hebrew, Aramaic, and Greek texts with English translations* Bind 4A. redaktør Charlesworth, James H. Tübingen: J.C.B. Mohr, 1997 , s. 170-177
- "1QHab col. VII" i *Dødehavsskrifterne og de antikke kilder om essæerne* redaktør Ejrnæs, Bodil et al. København: Anis, 2003 , s. 236
- "4QSama 1 Sam 1,22-28" i *Discoveries in the Judaean Desert* Bind 17. Oxford: Clarendon Press, 2005 , s. Ikke oppgitt
- "1QIsaa (Jes 6)" i *The Dead Sea scrolls of St. Mark's monastery* Bind 1. redaktør Burrows, Millar et al. New Haven, Conn.: American schools of oriental research, 1950 , s. Pls. V-VI

- "1QHab col. VII" i *The Dead Sea scrolls of St. Mark's monastery* Bind 1. redaktør Burrows, Millar et al. New Haven, Conn.: American Schools of Oriental Research, 1950, s. Pl. LVIII
 - Anderson, A.A., "Psalms" i *It is written : scripture citing scripture : essays in honour of Barnabas Lindars*, SSF redaktør Carson, D. A. et al. Cambridge: Cambridge University Press, 1988, s. 56-66
 - Aschim, Anders, "Fra tekst til kommentar : bibeltolkning i Qumranbiblioteket" i *Dødehavsrullene : funn og forskning i 50 år* redaktør Hognestad, Olav et al. Trondheim: Tapir, 1997, s. 211-226
 - Clements, R.E., "Wisdom" i *It is written : scripture citing scripture : essays in honour of Barnabas Lindars*, SSF redaktør Carson, D. A. et al. Cambridge: Cambridge University Press, 1988, s. 67-83
 - Clines, D.J.A., "Nehemiah 10 as an example of early Jewish biblical exegesis" i *Journal for the study of the Old Testament* Bind 21. 1981, s. 111-117
 - Day, J., "Prophecy" i *It is written : scripture citing scripture : essays in honour of Barnabas Lindars*, SSF redaktør Carson, D. A. et al. Cambridge: Cambridge University Press, 1988, s. 39-55
 - Dirksen, P.B., "Why was David disqualified as temple builder : the meaning of 1 Chroncles 22.8" i *Journal for the study of the Old Testament* Bind 70. 1996, s. 51-56
 - Fincke, Andrew, "4QSama 1 Sam 1,22-28" i *The Samuel scroll from Qumran : 4QSam'a restored and compared to the Septuagint and 4QSam'c* Leiden: Brill, 2001, s. Ikke oppgitt
 - Fishbane, Michael, "Use, authority and interpretation of Mikra at Qumran" i *Mikra : text, translation, reading, and interpretation of the Hebrew Bible in ancient Judaism and early Christianity* redaktør Mulder, M. J. et al. Assen: Van Gorcum, 1988, s. 339-377
 - Fishbane, Michael, "Inner-Biblical exegesis" i *Hebrew Bible/Old Testament : the history of its interpretation* Bind 1. redaktør Sæbø, Magne Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1996, s. 33-48
 - Fishbane, Michael, "Et utvalg" i *Biblical interpretation in ancient Israel* Oxford: Clarendon Press, 1988, s. 281-334
 - Fishbane, Michael, "Et utvalg" i *Biblical interpretation in ancient Israel* Oxford: Clarendon Press, 1988, s. 500-505
 - Hartman, Louis F. og Di Lella, Alexander A., "Et utvalg" i *The book of Daniel : a new translation with notes and commentary on chapters 1-9* Garden City, N.Y.: Doubleday, 1978, s. 246-254
 - Hugenberger, Gordon Paul, "Et utvalg" i *Marriage as a covenant : a study of biblical law and ethics governing marriage developed from the perspective of Malachi* Leiden: Brill, 1994, s. 48-83
 - Japhet, Sara, "Et utvalg" i *I and II Chronicles : a commentary* London: SCM Press, 1993, s. 1015-1037
 - Mason, R., "The relation of Zech 9-14 to Proto-Zechariah" i *Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft* Bind 88. 1976, s. 227-239
 - Mason, Rex, "Et utvalg" i *Preaching the tradition : homily and hermeneutics after the exile : based on the 'addresses' in Chronicles, the 'speeches' in the books of Ezra and Nehemiah and the post-exilic prophetic books* Cambridge: Cambridge University Press, 1990, s. 7-144
 - Nurmela, Risto, "Et utvalg" i *Prophets in dialogue : inner-biblical allusions in Zechariah 1-8 and 9-14* Åbo: Åbo Akademis förl., 1996, s. 213-232
 - Porteous, Norman, "Et utvalg" i *Daniel : a commentary* London: SCM Press, 1979, s. 131-144
 - Sanders, James A., "11Q5 Ps 154" i *The psalms scroll of Qumrân cave 11 (11QPSa)* Oxford: Clarendon Press, 1965, s. 64-67
 - Tov, Emanuel, "Et utvalg" i *Textual criticism of the Hebrew Bible* Minneapolis: Fortress Press, 2001, s. 100-121
 - Ulfsgard, Håkan, "Rättfärdighetens lärare och Qumranförsamlingens historia" i *Dødehavsteksterne og Bibelen* redaktør Hyldahl, Niels et al. København: Museum Tusculanums Forlag, 1996, s. 129-157
 - Williamson, H. G. M., "History" i *It is written : scripture citing scripture : essays in honour of Barnabas Lindars*, SSF redaktør Carson, D. A. et al. Cambridge: Cambridge University Press, 1988, s. 25-38
- SUPPLERENDE LITTERATUR
- "Et utvalg" i *The Dead Sea scrolls translated : the Qumran texts in English* redaktør Garcia Martinez, Florentino Leiden: Brill, 1996, s. 185-229, 303-398
 - "Et utvalg" i *The Dead Sea scrolls : Hebrew, Aramaic, and Greek texts with English translations* Bind 4A. redaktør Charlesworth, James H. et al. 1997, s. 171-178
 - Ejrnæs, Bodil, "Peshet-litteraturen fra Qumran" *Dødehavsteksterne og Bibelen* redaktør Hyldahl, Niels et al. København: Museum Tusculanums Forlag, 1996, s. 27-39
 - Vermes, Géza, *The Dead Sea scrolls in English* Harmondsworth: Penguin, 1995

GT614 - GT-tekster og deres mytologiske omverden

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Enkelte tekster i GT (særlig fra 1. Mosebok 1-11, Jesaja 40ff og utvalgte salmer) likner mytologiske tekster fra GTs fororientalske omverden (særlig fra ugaritisk, assyrisk, babylonsk og egyptisk kultur). Dette emnet tar for seg en del slike tekster, med henblikk på å vurdere likheter og ulikheter mellom de gammeltestamentlige og de utenombibelske tekster.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT614 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om om likheter og ulikheter mellom GTs "mytologiske" tekster og tekster i omkringliggende religioner og kulturer
- ha god kunnskap om om den betydning disse likhetene har for vår forståelse av innholdet i GTs tekster
- ha kunnskap om hva slike likheter betyr for vår forståelse av GT som åpenbaringsvitnesbyrd

Litteratur

LITTERATUR

- "Introduction" i *I studied inscriptions from before the flood : ancient Near Eastern, literary, and linguistic approaches to Genesis 1-11* redaktør Hess, Richard S. et al. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 1994 , s. 3-72
- Clifford, Richard J., *Creation accounts in the ancient Near East and the Bible* Washington, D.C.: Catholic Biblical Association, 1994 , s. Ikke oppgitt
- Mathews, Kenneth A., "5. Interpreting Genesis ; 6. Genesis 1-11 and ancient literature ; 7. Creation and contemporary interpretation" i *Genesis 1-11:26* Nashville, Tenn.: Broadman & Holman, 1996 , s. 63-111
- Westermann, Claus, "Et utvalg" i *Genesis 1-11 : a commentary* London: Spck, 1984 , s. ikke oppgitt
- Westermann, Claus, "§4 Zur theologischen Bedeutung der Urgeschichte ; V Die theologische Bedeutung der Urgeschichte" i *Genesis* Bind 1. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1974 , s. 89-97, 798-806
- Westermann, Claus, "Urhistoriens teologiske betydning" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 44. 1973 , s. 161-177

GT615 - Bruk og tolkning av GT i afrikanske kirker

Faglærer: Tormod Engelsviken, Tormod.Engelsviken@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

I løpet av det 20. århundre har Afrika opplevd en kolossal kirkevekst, slik at Afrika sør for Sahara nå av og til omtales som et kristent kontinent. Noe av det som kjennetegner afrikansk kristendom og teologi, er en sterk interesse for Det gamle testamente. Spesielt med tanke på hva vi i en vestlig sammenheng kan lære av afrikanske kirker, vil dette emnet presentere og analysere afrikansk bruk og tolkning av GT.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT615 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om hvordan GT har funnet gjenklang i den afrikanske sosio-kulturelle erfaring og i de afrikanske kirkenes tro, forkynnelse og liturgi
- ha kunnskap om bakgrunnen for den afrikanske interesse for GT
- ha kunnskap om det bildet GT gir av Afrika, og om hvilken betydning det har for de afrikanske kirkene
- ha kjennskap til karakteristiske trekk i afrikansk GT-forskning og til forholdet mellom afrikansk og vestlig GT-forskning
- ha kjennskap til de impulser som de afrikanske kirkenes bruk og tolkning av GT gir og kan gi den vestlige kirke

Litteratur

LITTERATUR

- Abogunrin, S.O., "Biblical research in Africa : the task ahead" i *African journal of biblical studies* Bind 1. 1986 , s. 7-24
- Adamo, D.T., "Ethiopia in the Bible" i *African Christian studies* 1992 , s. 51-64
- Ademi, S., "The use of therapeutic psalms in inculturating Christianity in Africa" i *African ecclesial review* 1995 , s. 221-227
- Burden, J.-J., "Are Shem and Ham blood brothers? : the relevance of the Old Testament to Africa" i *Old Testament essays* Bind 1. 1983 , s. 49-72
- Bürkle, H., "Patterns of sermons from various parts of Africa" *African initiatives in religion* redaktør Barrett, David B. Nairobi: East African Publishing House, 1971 , s. 222-231
- Deist, F., "Biblical interpretation in post-colonial Africa" i *Svensk teologisk kvartalskrift* 1996 , s. 110-118
- Dickson, Kwesi A., "Et utvalg" i *Theology in Africa* Maryknoll, N.Y.: Orbis, 1984 , s. 141-184
- Ela, Jean-Marc, "A Black African perspective : an African reading of Exodus" i *Voices from the margin : interpreting the Bible in the Third World* redaktør Sugirtharajah, R. S. Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1995 , s. 244-254
- Getui, Mary, Holter, Knut og Zinkurature, Victor, "Et utvalg" i *Interpreting the Old Testament in Africa : papers from the International Symposium on Africa and the Old Testament in Nairobi, October 1999* Bind 2. New York: Peter Lang, 2001 , s. 77-88, 101-123, 133-151, 159-163
- Holter, Knut, "It's not only a question of money : African Old Testament scholarship between the myths and meanings of the South and the money and methods of the North" i *Old Testament essays* 1998 , s. Ikke oppgitt
- Holter, Knut, "Old Testament scholarship in Sub-Saharan Africa North of the Limpopo River" i *The Bible in Africa : transactions, trajectories, and trends* redaktør West, Gerald O. et al. Leiden: Brill, 2000 , s. 54-71
- Holter, Knut, "Africa in the Old Testament" i *The Bible in Africa : transactions, trajectories, and trends* redaktør West, Gerald O. et al. Leiden: Brill, 2000 , s. 569-581
- Holter, Knut, "Should Old Testament "cush" be rendered Africa?" i *The Bible translator* 1997 , s. 331-336
- Holter, Knut, "Et utvalg" i *Yahweh in Africa : essays on Africa and the Old Testament* Bind 1. New York: Peter Lang, 2000 , s. 1-60, 77-125

- Holter, Knut, "Relating Africa and the Old Testament on the polygamy issue" i *Yahweh in Africa : essays on Africa and the Old Testament* New York: Peter Lang, 2000 , s. Ikke oppgitt
- Mbiti, John S., "Et utvalg" i *Bible and theology in African Christianity* Nairobi: Oxford University Press, 1986 , s. 46-66
- Mijoga, H.B.P., "Hermeneutics in African Instituted Churches in Malawi" i *Missionalia* 1996 , s. 358-371
- Mosala, Itumeleng J., "Et utvalg" i *Biblical hermeneutics and black theology in South Africa* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1989 , s. 13-66
- Ndungu, N., "The Bible in an African Independent Church" i *The Bible in African Christianity : essays in biblical theology* redaktør Kinoti, H. W. et al. Nairobi: Acton publishers, 1997 , s. 58-67
- Pobee, J.S., "The use of the Bible in African theology" i *Bible, hermeneutics, mission : a contribution to the contextual study of Holy Scripture* redaktør Fornberg, Tord Uppsala: Swedish Institute for Missionary Research, 1995 , s. 113-130
- Ukpong, J.S., "Rereading the Bible with African eyes" i *Journal of theology for Southern Africa* 1995 , s. 3-14
- Van Zyl, D.C., "In Africa theology is not thought out but danced out : on the theological significance of Old Testament symbolism and rituals in African Zionist Churches" i *Old Testament essays* 1995 , s. 425-438
- Waliggo, John M. og Kinoti, Hannah W., "Et utvalg" i *The Bible in African Christianity : essays in biblical theology* Nairobi: Acton Publ., 1997 , s. 40-57, 145-164
- West, Gerald O. og Dube Shomanah, Musa W., "Et utvalg" i *The Bible in Africa : transactions, trajectories, and trends* Leiden: Brill, 2000 , s. 11-53, 236-259, 336-359, 384-414, 457-473, 538-556, 582-610
- West, Gerald O., "On the eve of an African Biblical studies" i *Journal of theology for Southern Africa* 1997 , s. 99-115
- West, Gerald O., "Two modes of reading the Bible in the South African context of liberation" i *Journal of theology for Southern Africa* 1990 , s. 34-47

GT616 - Israels historie og arkeologi

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Det gamle testamente gir oss et bilde av Israels (senere Israels og Judas) historie. Moderne arkeologi har gitt oss rike funn av innskrifter og annet arkeologisk materiale fra det gamle Israel og omverdenen. Dette gir oss i dag muligheter til å sammenligne det de historiske tekstene sier, med de arkeologiske data. Derfor vil Israels historie stadig være gjenstand for nyskriving. Vekten i dette fordypningseminnet vil bli lagt på studiet av sen kongetid og eksilsk og etter-eksilsk tid.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT616 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om om de politiske krefter som virket bestemmende på Israels og Judas historie
- ha kunnskap om den kulturelle og åndelige utvikling i de ulike fasene av Israels og Judas historie
- ha kunnskap om GTs historiebilde og ulike rekonstruksjoner av den samme historie på grunnlag av nyere arkeologiske funn, herunder spørsmålet om GT som ideologisk litteratur

Litteratur

LITTERATUR

- Miller, J. Maxwell og Hayes, John Haralson, "Kap. 10-14" i *A history of Ancient Israel and Judah* London: SCM Press, 1986 , s. ikke oppgitt
- Skjeggstad, Marit, "Kap. 1-2, 6-7" i *Facts in the ground? : biblical history in archaeological interpretation of the Iron Age in Palestine* [Oslo]: Faculty of Theology University of Oslo : Unipub, 2001 , s. ikke oppgitt

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Kofoed, Jens Bruun, *Israels historie som teologisk disiplin* København: Dansk Bibel-Institut, 1998

VALGLITTERATUR

Enten:

- "Kap. 13" i *The Cambridge history of Judaism* Bind 1. redaktør Davies, W.D. et al. Cambridge: Cambridge University Press, 1984 , s. ikke oppgitt

Eller:

- Grabbe, Lester L., "Kap. 3-5" i *Judaism from Cyrus to Hadrian* Bind 1. Minneapolis: Fortress Press, 1992 , s. ikke oppgitt

GT617 - Gammetestamentlig kulturhistorie: Ettereksilsk tid

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Etter hjemkomsten fra Babylon (537 f.Kr.) stod jødene overfor nye utfordringer - politisk, nasjonalt og religiøst - sammenlignet med situasjonen under kongetiden. Som en persisk provins uten en salvet konge av Davids ætt på tronen og med det første tempel (Salomos tempel) lagt i grus, måtte de bygge opp en ny forståelse av hva det innebar å tilhøre Guds folk og tilbe fedrenes Gud, Herren. Studiet innenfor dette emnet sikter på å få klarhet i de endringene som fant sted i persisk tid, med særlig vekt på problemet Guds folk, gudsdyrkelsen, messianismen og profetforståelsen, og på den litterære aktivitet i denne tiden.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT617 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kunnskap om den tidshistoriske bakgrunn for provinsen Jehud (Juda) i persisk tid
- ha god kunnskap om om samfunnsutviklingen i Jehud, med særlig vekt på maktstrukturer og gruppedannelser
- ha god kunnskap om om messias- og profetforståelsen i Jehud i persisk tid
- ha kunnskap om litterær virksomhet i Jehud i persisk tid, med særlig vekt på såkalt skriftprofeti og Krønikebøkernes fremstilling av Gud, Messias, Israels folk og gudsdyrkelsen
- ha evne til å tolke utvalgte tekster på grunnlag av den hebraiske tekst

Hebraisk tekst

Sak 14,4-5; Mal 1,1; 3,13-21; 3,22-24

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *The Cambridge history of Judaism* Bind 1. redaktør Davies, W.D. et al. Cambridge: Cambridge University Press, 1984, s. 70-278
- Blenkinsopp, Joseph, "The Sage, the Scribe, and Scribalism in the Chronicler's Work" i *The Sage in Israel and the ancient Near East* redaktør Perdue, Leo G. et al. Winona Lake [Ind.]: Eisenbrauns, 1990, s. 307-315
- Blenkinsopp, Joseph, "A Jewish sect of the Persian period" i *Catholic biblical quarterly* Bind 52. 1990, s. 5-20
- Bolin, Th.M., "When the end is the beginning : the Persian period and the origins of the Biblical tradition" i *Sjot : Scandinavian journal of the Old Testament* Bind 10. 1996, s. 3-15
- Japhet, Sara, "Et utvalg" i *The ideology of the Book of Chronicles and its place in biblical thought* Frankfurt am Main ; New York: P. Lang, 1997, s. 41-198, 352-393, 395-444, 493-504
- Japhet, Sara, "People and land in the Restoration period" i *Das Land Israel in biblischer Zeit Jerusalem-Symposium 1981 der Hebräischen Universität und der Georg-August-Universität* redaktør Strecker, Georg Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1983, s. 103-125
- Nielsen, E., "A note on Zechariah 14,4-5" i *In the last days : on Jewish and Christian apocalyptic and its period : Festschrift til Benedikt Otzen* redaktør Jeppesen, Knud et al. Århus: Aarhus University Press, 1994, s. 33-37
- Redditt, P.L., "The Book of Malachi in its social setting" i *Catholic biblical quarterly* Bind 56. 1994, s. 240-255
- Weyde, Karl William, "Et utvalg" i *Prophecy and teaching : prophetic authority, form problems, and the use of traditions in the Book of Malachi* Berlin: Walter de Gruyter, 2000, s. 3-13, 57-69, 349-402

GT618 - Hebraisk språk

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Dette fordypningsemetnet retter seg mot studenter som er motiverte for å øke sine evner til å arbeide faglig med bibelske og utenombibelske tekster på hebraisk. Omfanget av tekstopsum er på ca. 12 sider hebraisk og/eller arameisk tekst og det er ulike pensumvarianter. Det er sperre mot å velge tekstar til særemnet fra HE151.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- levere inn og få godkjent 10 skriftlige oversettelsesframlegg
- skrive en redegjørelse eller drøfting over en selvvalgt problemstilling knyttet til første del av pensum (omfang maks 1600 ord)
- gjennomføre en skriftlig språkprøve
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet GT618 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av språkprøven og redegjørelsen/ drøftingen.

Mål og innhold

DELEMNE A LITTERATUR

- Matthews, Victor Harold, *Manners and customs in the Bible* Peabody, Mass.: Hendrickson, 1991 , s. xxviii, 283 s
- Tov, Emanuel, "Et utvalg" i *Textual criticism of the Hebrew Bible* Minneapolis: Fortress Press, 2001 , s. 1-311

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Kelley, Page H., Mynatt, Daniel S. og Crawford, Timothy G., *The Masorah of Biblia Hebraica Stuttgartensia : introduction and annotated glossary* Grand Rapids, Mich.: William Eerdmans, 1998
- Matthews, Victor Harold og Benjamin, Don C., *Social World of ancient Israel, 1250-587 BCE* Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 1993
- Würthwein, Ernst *The text of the Old Testament : an introduction to the Biblia Hebraica* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1995

DELEMNE B LITTERATUR

- "Jes. 52,13-53,12" i *The Targum of Isaiah* redaktør Stenning, John F. Oxford: Clarendon, 1949 , s. ikke oppgitt
- "Jes. 52,13-53,12" i *The Aramaic Bible the Targums* Bind 11. redaktør McNamara, Martin et al. Edinburgh: Clark, 1987 , s. ikke oppgitt
- Alexander, P.S., "Targum, Targumim" i *The Anchor Bible dictionary* redaktør Freedman, David Noel New York: Doubleday, 1992 , s. 320-331
- Blackman, Philip, *Mishnayoth : pointed Hebrew text, English translation, introductions, notes, supplement, appendix, indexes, addenda, corrigenda* Bind 4. New York: The Judaica Press, 1963
- Burrows, Millar, Trever, John C., Brownlee, William H. og American Schools of Oriental Research,, *The Dead Sea scrolls of St. Mark's monastery* Bind 1. New Haven, Con.: American Schools of Oriental Research, 1950 , s. 61 bl.
- Charlesworth, James H., *The Dead Sea scrolls : Hebrew, Aramaic, and Greek texts with English translations* Bind 4A. Tübingen: J.C.B. Mohr, 1997 , s. b.
- Clarke, E. G., *Targum Pseudo-Jonathan of the Pentateuch text and concordance* Hoboken, N.J.: Ktav, 1984
- Cross, Frank Moore, "A new Qumran Biblical fragment related to the original Hebrew underlying the Septuagint" i *Bulletin of the American schools of Oriental research* Bind 132. 1953 , s. 15-26
- Cross, Frank Moore, Parry, Donald W. og Ulrich, Eugene Charles, *Discoveries in the Judaean Desert* Bind 17. Oxford: Clarendon Press, 2005 , s. Ikke oppgitt
- Dalman, Gustaf, *Aramäisch-neuhebräisches Handwörterbuch zu Targum, Talmud und Midrasch* Hildesheim: Georg Olm, 1967
- Dalman, Gustaf, "Jes 52,13-53,12" i *Grammatik des jüdisch-palästinischen Aramäisch : nach den Idiomen des palästinischen Talmud des Onkelostargum und Prophetentargum und der jerusalemischen Targume. Aramäische dialektproben* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1960 , s. ikke oppgitt
- Dalman, Gustaf, *Grammatik des jüdisch-palästinischen Aramäisch : nach den Idiomen des palästinischen Talmud des Onkelostargum und Prophetentargum und der jerusalemischen Targume. Aramäische dialektproben* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1960
- Dalman, Gustaf, "Aramäische Dialektproben" i *Grammatik des jüdisch-palästinischen Aramäisch : nach den Idiomen des palästinischen Talmud des Onkelostargum und Prophetentargum und der jerusalemischen Targume. Aramäische dialektproben* Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1960 , s. 10-11
- Díez Macho, Alejandro, *Neophyti 1 : Targum Palestinense ms. de la Biblioteca Vaticana* Bind 1. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 1968

- Eisenman, Robert H. og Wise, Michael, *The Dead Sea scrolls uncovered : the first complete translation and interpretation of 50 key documents withheld for over 35 years* Shaftesbury: Element, 1992 , s. ix, 286 s., pl.
- Ejrnæs, Bodil, Holst, Søren og Müller, Mogens, *Dødehavsskrifterne og de antikke kilder om essæerne* København: Anis, 2003
- Flescher, P.V.M., "The Targumin in the context of Rabbinic literature" i *Introduction to rabbinic literature* New York: Doubleday, 1994 , s. 609-629
- Flint, Peter W., Abegg, Martin G. og Ulrich, Eugene Charles, *The Dead Sea scrolls Bible : the oldest known Bible* San Francisco: HarperSan Francisco, 1999
- García Martínez, Florentino og Tigchelaar, Eibert Johannes Calvinus, *The Dead Sea scrolls study edition* Bind 2. Leiden: Brill, 1998
- García Martínez, Florentino og Tigchelaar, Eibert Johannes Calvinus, *The Dead Sea scrolls study edition* Bind 1. Leiden: Brill, 1997
- Gibson, J. C. L., *Textbook of Syrian Semitic inscriptions* Bind 1. Oxford: Clarendon Press, 1971
- Jastrow, Marcus, *A dictionary of the Targumim, the Talmud Babli and Yerushalmi, and the Midrashic literature* New York: Judaica Press, 1996
- Klein, Michael L., *The Fragment-Targums of the Pentateuch : according to their extant sources* Bind 1-2. Rome: Biblical Institute Press, 1980
- Klein, Michael L., *Genizah manuscripts of Palestinian Targum to the Pentateuch* Bind 1-2. Cincinnati, Ohio: Hebrew Union College Press, 1986
- Knudsen, Ebbe Egede, *A Targumic Aramaic reader texts from Onkelos and Jonathan* Leiden: Brill, 1981
- Kvam, Bjørn Olav Grüner, "Targumlitteraturen, dens opprinnelse, miljø og egenart" *Ghaos : dansk-norsk tidsskrift for religionshistoriske studier* 1993 , s. 33-47
- Le Déaut, R., "The Targumim" i *The Cambridge history of Judaism* Bind 2. redaktør Davies, W.D. et al. Cambridge: Cambridge University Press, 1989 , s. 563-590
- Lohse, Eduard, *Die Texte aus Qumran : Hebräisch und Deutsch : mit masoretischer Punktation, Übersetzung, Einführung und Anmerkungen* München: Kösel-Verlag, 1971
- Parry, Donald W. og Qimron, Elisha, *The great Isaiah scroll (1QIsaa) : a new edition* Leiden: Brill, 1999
- Renz, Johannes og Röhl, Wolfgang, *Handbuch der althebräischen Epigraphik* Bind 3 b. i 4. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1995-2003
- Sanders, James A., *The psalms scroll of Qumrân cave 11 (11QPsa)* 1965 , s. viii, 99 s., 17 pl.
- Sperber, Alexander, *The Bible in Aramaic : based on old manuscripts and printed texts* Bind 1. Leiden: Brill, 1959 , s. ikke oppgitt
- Sperber, Alexander, "Jes. 52,13-53,12" i *The Bible in Aramaic : based on old manuscripts and printed texts* Bind 3. Leiden: Brill, 1959 , s. ikke oppgitt
- Steudel, Annette, *Die Texte aus Qumran : hebräisch/aramäisch und deutsch : mit masoretischer Punktation, Übersetzung, Einführung und Anmerkungen* Bind 2. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2001
- Wise, Michael, Abegg, Martin og Cook, Edward, *The Dead Sea Scrolls : a new translation* San Francisco, Calif.: HarperSanFrancisco, 1996
- Ådna, Jostein, "Herrens tjener i Jesaja 53 skildret som triumferende Messias : profettargumens gjengivelse og tolkning av Jes 52,13-53,12" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 63. 1992 , s. 81-94

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- Gleßner, Uwe, *Einleitung in die Targume zum Pentateuch* Tübingen: Mohr, 1995
- Grossfeld, Bernard, *The Targum Onkelos to Genesis* 1989
- Klein, Michael L., *The Fragment-Targums of the Pentateuch : according to their extant sources* Bind 1-2. Rome: Biblical Institute Press, 1980
- Klein, Michael L., *Genizah manuscripts of Palestinian Targum to the Pentateuch* Bind 1-2. Cincinnati, Ohio: Hebrew Union College Press, 1986
- Maher, Michael, *Targum Pseudo-Jonathan: Genesis* Edinburgh: Clark, 1992
- McNamara, Martin, *Targum Neofiti 1: Genesis* Edinburgh: Clark, 1992

GT618A - Gudstjeneste, bønn

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	6
Undervises:	Vår og høst

GT618B - Profetismens historie

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	6
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

GT618C - Messias - bibelhebraisk

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	6
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

GT618D - Messias - targumarameisk

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	6
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

GT619 - Det gamle testamente og Jobs bok: Innledning til historisk og eksistensiell lesning

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Dette er et ikke-grunnspråklig studium som tar sikte på å gi en teologisk innføring i sentral gammeltestamentlig problematikk for studenter uten utdanning i hebraisk språk.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL204 Teologi og litteratur, reduseres dette emnet med 3 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet GT619 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal:

- ha kunnskap om Jobs bok som historisk og litterær størrelse
- ha kunnskap om bibelsk visdomsteologi
- ha kjennskap til ulike opplegg for gammeltestamentlig teologi i nyere forskning
- ha kjennskap til teologiske hovedtrekk i Det gamle testaments bøker

Litteratur

LITTERATUR

- "Paulus' første brev til korinterne. 1-2; 10" i *Bibelen : Den hellige skrift : Det gamle og Det nye testamente* Oslo: Det norske bibelselskap, 1985 , s. ikke oppgitt
- "Apostlenes gjerninger. 14,8-18; 16, 60-40; 17, 16-34; 18,12-17 ; 19,8-40" i *Bibelen : Den hellige skrift : Det gamle og Det nye testamente* Oslo: Det norske bibelselskap, 1985 , s. ikke oppgitt
- "Job" i *Bibelen : Den hellige skrift : Det gamle og Det nye testamente* Oslo: Det norske bibelselskap, 1985 , s. 543-584
- Birch, Bruce C. [et al.], "Et utvalg" i *A theological introduction to the Old Testament* Nashville, Tenn.: Abingdon Press, 1999 , s. 11-371, 417-475
- Blenkinsopp, Joseph, *Wisdom and law in the Old Testament : the ordering of life in Israel and early Judaism* Oxford ; New York: Oxford University Press, 1995 , s. 197
- Eaton, J. H., "Et utvalg" i *Job* Sheffield: JSOT Press, 1985 , s. 31-60, 62-68
- Habel, Norman C., "Et utvalg" i *The Book of Job : a commentary* Philadelphia: Westminster Press, 1985 , s. 25-35, 42-53
- Lasine, Stuart, "Job and his friends in the modern world : Kafka's The Trial" i *The Voice from the whirlwind : interpreting the book of Job* edaktør Perdue, Leo G. et al. Nashville: Abingdon Press, 1991 , s. 144-155
- Mettinger, Trygve N. D., "Job och hans Gud" i *Namnet och närvaron : gudsnamn och gudsbild i böckernas bok* Örebro: Libris, 1987 , s. 169-191
- Spilling, Gunnar, "Fra Job til Faust" i *Kirke og kultur* Bind 59. 1954 , s. 436-444

GT620 - «Hvem vil dere da ligne Gud med?» Gud og gudsspråk (God-language) i Jesaja 40-55

Faglærer:	Hanne Løland, Hanne.Loland@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap, Master of Philosophy in Theology

Generell informasjon

«Hvem vil dere da ligne Gud med?» (Jesaja 40:18) Spørsmålet ble reist for ca 2500 år siden i den delen av Jesajaboka som vi tradisjonelt har kalt Deutero-Jesaja (Jes 40-55). Siden den gangen har spørsmålet blitt reist igjen og igjen, og spørsmålet er av grunnleggende betydning for all teologi. Hvem ligner vi Gud med? Hvordan taler vi om Gud og til Gud? Er det noen språk om Gud som er «passende» og noe som ikke er det? Er språket om Gud kontekstuell? Hvor starter vi vår refleksjonen over guds-språket (god-language)?

I de siste årene har disse spørsmålene blitt reist med ny styrke. Først og fremst i forbindelse med den feministiske kritikken av guds-språket som i den kristne tradisjon i stor grad er dominert av maskuline og patriarkalske uttrykk. Et viktig spørsmål i nyere teologisk debatt er om Gud er mannlig, kvinnelig, ingen av delene eller begge deler.

Dette fordypningseminet gir oss muligheten til å reflektere over både vårt eget og Biblens guds-språk, med utgangspunkt i guds-språket i Jesaja 40-55.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i seminaret

- skrive en artikkel (mellom 2800-4000 ord), tema for oppgaven skal avtales med faglærer,
- legge fram et utkast med tema, problemstilling og materiale for artikkelen,
- gi skriftlig og muntlig respons på to fremlegg fra andre studenter,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av artikkelen.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kunnskap om hva guds-språk ('god-language') er, med særlig vekt på kjønnet guds-språk. ('gendered god-language')
- ha noe generell kunnskap om Jesaja 40-55: samlingen, konteksten, teologien.
- ha grundig kunnskap om det mangfoldige guds-språket i Jes 40-55 og dets plass og funksjon innen den større teologiske helheten av Jesaja 40-55

Litteratur

LITTERATUR

- Baumann, Gerlinde, "Prophetic objections to YHWH as the violent husband of Israel : reinterpretations of the Prophetic marriage metaphor in Second Isaiah (Isaiah 40-55)" i *Prophets and Daniel* redaktør Brenner, Athalya 2001 , s. 88-20
- Brettler, Marc Zvi, "Incompatible metaphors for YHWH in Isaiah 40-66" i *Journal for the study of the Old Testament* 1998 , s. 97-120
- Brettler, Marc Zvi, "The metaphorical mapping of God in the Hebrew Bible : working paper in preparation for the L.A.U.D. Symposium" i *L.A.U.D. Symposium. Series: A: General & theoretical paper ; no. 408* Duisburg: L.A.U.D. - Linguistic Agency University of Duisburg, 1997 , s. 21
- Coggins, R.J., "Do we still need Deutero-Isaiah" i *Journal for the study of the Old Testament* 1998 , s. 77-92

- Dille, Sarah J., *Mixing metaphors : God as mother and father in Deutero-Isaiah* London: T&T Clark Int., 2004
- Goldingay, John, "Isaiah 40-55 in the 1990s : among other things, deconstructing, mystifying, intertextual, socio-critical, and hearer-involving" i *Biblical interpretation* Bind 5. 1997 , s. 225-246
- Gruber, Mayer I., "The motherhood of God in Second Isaiah" i *Revue Biblique* Bind 90. 1983 , s. 351-359
- Koole, J.L., *Isaiah III* Bind 1. Kampen: Kok Pharos, 1997
- Koole, J.L., *Isaiah III* Bind 2. Kampen: Kok Pharos, 1998
- Koole, J.L., "Et utvalg" i *Isaiah III* Bind 1. Kampen: KOK Publ. House, 1997 , s. 1-43
- McFague, Sallie, *Metaphorical theology : models of God in religious language* Philadelphia: Fortress Press, 1982
- Sweeney, Marvin A., "The Book of Isaiah in recent research" i *Currents in research : biblical studies* Bind 1. 1993 , s. 141-162

GT621 - GTs kanon og kanonisering i historisk og komparativ perspektiv

Faglærer:	Terje Stordalen, Terje.Stordalen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap, Master of Philosophy in Theology

Generell informasjon

Forskere som James Sanders og særlig Brevard Childs satte kanon på den eksegetiske og bibelteologiske dagsorden med sine arbeider på 1970- og 1980-tallet. Senere har studier av bruk og tradering av bibelhebraiske tekster i Qumran bidratt til å fornye denne interessen. Uavhengig av bibelforskningen har religionsvitere og andre humanister rettet sin interesse mot fenomen som kanon og Skrift. Dette studieemnet gir en innføring i ulike synsvinkler på den gammeltestamentlige kanon, dens tilblivelse og funksjon.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ikke overlappende poeng med andre emner.

Studiekrav

Se emneark i ClassFronter for emnet i det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises, bestemmes innholdet i mappekravet nærmere ut fra antallet deltakere i seminaret og deres studiemål og ønsker. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til spredningen av lesekyndighet, skrivekunst, til skrivere og skoler, samt til bøker og bibliotek i den antikke Fororienten
- kjennskap til komparative modeller for å forstå religiøse skriftkanons og deres kanonisering
- kunnskap om bruken av bibelhebraiske tekster som Skrift i Qumran
- god kunnskap om nyere drøfting av GTs kanonhistorie

Litteratur

LITTERATUR

- Davies, Philip R., "Et utvalg" i *Scribes and schools : the canonization of the Hebrew scriptures* London: Spck, 1998
- Levering, Miriam, Graham, William A. og Folkert, Kendall A., "Et utvalg" i *Rethinking scripture : essays from a comparative perspective* edaktør Levering, Miriam Albany: State University of New York Press, 1989 , s. 1-17, 129-179
- Smith, Wilfred Cantwell, "Kap. 1,2,3,4,5,8,10, men ikke sluttnoter" i *What is scripture? : a comparative approach* Minneapolis: Fortress Press, 1993 , s. ikke oppgitt
- Steinmann, Andrew E., *The oracles of God : the Old Testament canon* St. Louis, Mo.: Concordia Academic press, 1999
- Trebolle Barrera, Julio C., "Et utvalg" i *The Jewish Bible and the Christian Bible : an introduction to the history of the Bible* Leiden: Brill, 1998 , s. 43-49, 58-65, 68-72, 80-91, 94-107, 109-119, 121-126, 128-141, 148-170, 184-204
- Ulrich, Eugene, Evans, Craig A. og Flint, Peter W., "Et utvalg" i *The Bible at Qumran : text, shape and interpretation* redaktør Flint, Peter W. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2001 , s. 51-123

GT690 - Studieturer i GT: Israel m.v.

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Studieturene går til steder som på ulike måter er knyttet til bibelske tekster. Når «auditoriet slik flyttes til åstedet», er det naturlig at de historiske, kulturelle og geografiske rammer for tekstene fokuseres. Studieturene er tverrfaglige og vil være et vekslende samarbeid med særlig NT og ST.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- delta på den forberedende undervisning, og undervisning gitt på studiereisen
- levere en oppgave (2800-4000 sider) om emne oppgitt av lærer
- delta i evalueringen av turen

Vurdering

Emnet GT690 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

GT691 - Åpent fordypningsemne i GT:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Vurdering

Emnet GT691 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

GT692 - Åpent fordypningsemne i GT:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet GT692 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

GT699 - Åpent fordypningsemne i GT:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet GT699 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

HE151 - Bibelhebraiske grunnelementer

Faglærer:	Andrew Donald Wergeland, Andrew.Wergeland@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Enkeltemner, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi, og Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap studieretningen Det gamle testamente.

For å studere Det gamle testamente må en gjøre bruk av hebraisk språk. Gjennom arbeid med språket blir en mer fortrolig med den livsverden og de tenkemåtene tekstene sprang ut av og talte inn i. Arbeidet gir også innsikt i problemer og utfordringer knyttet til det å oversette og tolke bibeltekster. Gjennom kjennskap til en vitenskapelig utgave av Det gamle testamente får en videre innsikt i den historiske overleveringen bak tekstene og den karakteren disse har. Tekstene i hebraiskpensumet er valgt ut blant annet med sikte på bibel- og GT-studiet. Hebraisk blir studert med omfattende bruk av nyere informasjonsteknologi. Læringsmålene i faget tar utgangspunkt i at denne teknologien er tilgjengelig både under språkstudiet og i senere arbeid med bibeltekster.

I dette emnet opparbeider studenten et grunnlag for hebraiskspråklig tekstarbeid.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- bestå 10 av 13 kortere prøver (en hver uke) som kan omfatte gloser og/eller grammatikkstoff med karakteren «bestått»/«ikke bestått»,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Når emnet undervises, er primær vurderingsform mappevurdering, dvs å bestå alle studiekravene i samlemappen. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått» på bakgrunn de 10 prøvene i vurderingsappen.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform, som er klausurprøve (2 timer). Dersom studenten ikke får bestått mappevurdering kan han/hun etter søknad (senest 1 uke før klausurprøve) gis anledning til å skifte til sekundær vurderingsform. Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med sekundær vurderingsform.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste A

Mål og innhold

Studenten skal ha

- evne til å lese hebraisk tekst, samt kjennskap til hebraisk skrift og transkripsjon,
- kjennskap til de viktigste elementene i hebraisk grammatikk,
- kjennskap til et grunnleggende ordtilfang på 105 gloser,
- evne til å arbeide med en vitenskapelig tekstutgave av Det gamle testamente,
- kjennskap til bruk av leksikon og eksegetisk programvare.

Litteratur

LITTERATUR

- Birkeland, Harris, *Lærebok i hebraisk grammatikk* Oslo: Grøndahl, 1984
- Brown, Francis, Driver, S. R. og Briggs, Charles A., *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English lexicon* Peabody, Mass.: Hendrickson, 1996
- Elliger, K., Rudolph, W. og Kittel, Rudolf, *Biblia Hebraica Stuttgartensia quae antea ... ediderat R. Kittel* Stuttgart: Deutsche Bibelstiftung, 1967

VALGLITTERATUR

Enten:

- Køhn, Rosemarie, *Hebraisk grammatikk* Oslo: Universitetsforlaget, 1990

Eller:

- Sørenbø, Geir *Innføring i bibelhebraisk* Askim?: G. Sørenbø, 1982, s. 128 bl.

HE152 - Hebraiske tekster

Faglærer:	Andrew Donald Wergeland, Andrew.Wergeland@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Enkeltemner, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi, og Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap studieretningen Det gamle testamente.

Emnet tas normalt sammen med GT501 - Det gamle Testamente 1 og er språkstudiedelen i et samlet gammeltestamentlig studium. Emnet bygger på HE151 - Bibelhebraiske grunnelement (10 sp) som må være avlagt før en kan avlegge eksamen i HE152.

I HE152 fortsetter studenten med sitt studium av bibelhebraisk språk ved bl.a. å arbeide språklig med tekster fra to tekstgrupper. Hver gruppe er på ca. 10 sider tekst og hører sammen med de følgende to underdelene i GT501 (tekststudiedelen): B. Deuteronomium og C. Salmene og livet i trua.

Det gjelder for begge tekstgruppene at den enkelte studenten kan bytte ut inntil 1/3 av tekstene etter samråd med faglærer/fagseksjon.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med GT511 Det gamle testamente med hebraisk, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- levere inn og få godkjent 10 skriftlige oversettingsframlegg,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Når emnet undervises, er primær vurderingsform mappevurdering, dvs å bestå alle studiekravene i vurderingsmappen + muntlig prøve. Hvis alle oversettingsframleggene er bestått kan studenten avlegge muntlig prøve i hebraisk språk (15 minutter, normalt samtidig med GT501). Den muntlige prøven vurderes med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform, som er klausurprøve (5 timer) som vurderes med karakter. Dersom studenten ikke får bestått mappevurdering kan han etter søknad (senest 1 uke før klausurprøve) gis anledning til å skifte til sekundær vurderingsform.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med klausurprøve (5 timer).

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste B

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om de viktigste elementene i hebraisk grammatikk,
- evne til å arbeide med en vitenskapelig tekstutgave av Det gamle testamentet,
- kjennskap til et gammeltestamentlig basis-ordtilfang som svarer til alle ord som finnes 50 eller flere ganger i BHS (752 ord),
- evne til å bruke leksikon og eksegetisk programvare,
- evne til å lese og oversette hebraiske tekster som inngår i den bibelfaglige undervisningen ved fakultetet.

Litteratur

LITTERATUR

- Birkeland, Harris, *Lærebok i hebraisk grammatikk* Oslo: Grøndahl, 1984
- Brown, Francis, Driver, S. R. og Briggs, Charles A., *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English lexicon* Peabody, Mass.: Hendrickson, 1996
- Elliger, K., Rudolph, W. og Kittel, Rudolf, *Biblia Hebraica Stuttgartensia quae antea ... ediderat R. Kittel* Stuttgart: Deutsche Bibelstiftung, 1967

VALGLITTERATUR

Enten:

- Køhn, Rosemarie, *Hebraisk grammatikk* Oslo: Universitetsforlaget, 1990
- Eller:
- Sørebo, Geir *Innføring i bibelhebraisk* Askim?: G. Sørebo, 1982 , s. 128 bl.

KAT171 - Katolsk praktisk teologi: Liturgia, diakonia, martyria

Faglærer: Øystein Lund, Oystein.Lund@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i teologi med studieretningen katolsk teologi.

Emnet tar sikte på å gi en innføring i katolsk fromheftsliv og spiritualitet, og består av tre delemner: A. Liturgia (4 sp), B. Diakonia (3 sp) og C. Martyria (3 sp). Se nærmere beskrivelse av hver av disse nedenfor.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- ha godkjent fremmøte i undervisningen (75 %)
- skrive en bokrapport (700-1000 ord). Oppgaven gis av faglærer.
- delta i / observere katolske gudstjenester og fromhetsliv som angitt i emneheftet
- skrive et refleksjonsnotat (1600-2000) ord ut fra sin deltakelse / observasjon og presentere dette i seminargruppe
- gi respons på en medstudents refleksjonsnotat
- delta i pålagte evalueringer av studiested, studieprogram og undervisningstilbudet.

Organisering og arbeidsform: Undervisningen vil bestå i praktisk innføring sammen med veiledende kunnskapsformidling, observasjon av liturgisk praksis og samtaler i seminargrupper. Alle tre delemner vil få konkrete praktiske rammer: ekskursjoner, retreat, deltagelse av ressurspersoner

Vurdering

Emnet har bare en vurderingsform, mappevurdering, dvs å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Respons godkjennes av faglærer. Utkast til bokrapport og refleksjonsnotat leveres innen gitte frister og godkjennes foreløpig av faglærer. Disse dokumenteres til slutt i en vurderingsmappe som danner grunnlaget for endelig sensur. I denne mappe inngår:

- Attest for godkjent fremmøte (legges i mappen av studieadministrasjonen)
- Bokrapport
- Refleksjonsnotat

Bokrapport og refleksjonsnotat kan bearbeides helt til vurderingsmappen leveres. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Mål og innhold

DELEMNE A. LITURGIA (4 SP)

Arbeidet med dette delemnet skal gi studenten god innsikt i elementær liturgisk teologi, den katolske messen: dens helhet og enkelte ledd, dens formål og betydning for Kirken og den enkelte.

Studenten skal ha

- god kunnskap om elementær liturgisk teologi
- kunnskap om messens betydning for Gud, kirken, verden og den enkelte
- kunnskap om de enkelte messeleddenes innhold og betydning med vekt på eukaristien
- kunnskap om kirkerommets «inventar» og dets betydning i en katolsk kirke
- kunnskap om prestens og menighetens handlinger i kirkerommet og særlig under messen

DELEMNE A LITTERATUR

- *Lov Herren : katolsk salmebok* Oslo: St. Olav forl., 2000 , s. 1 b. (delvis upag.) /
- *Den Romersk-katolske kirke, og Norsk-katolsk bisperåd, "Et utvalg" i Bønnebok for Den Katolske kirke* Oslo: St. Olav, 1990 , s. 17-28; 95f.; 98; 109; 133; 199; 273; 455; 464; 543-583; 614-622; 643-649; 650-672; 673-687
- *Den Romersk-katolske kirke, "§26-49; 1691-1748" i Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001 , s. 43-47, 437-447

DELEMNE B. DIAKONIA (3 SP)

Arbeidet med dette delemnet skal gi studenten god innsikt i katolsk diakonalt arbeid i dets teologiske grunnlag og praktiske utforming nasjonalt og internasjonalt.

Studenten skal ha

- innsikt i katolsk diakoniforståelse
- kunnskap om ordenssøstrenes diakonale arbeid i Norge: Caritas, Fransiskushjelpen.

DELEMNE B LITTERATUR

- Brodd, Sven-Erik, "A female face of the church : sisterhoods from an ecclesiological perspective" i *Nuns and sisters in the Nordic countries after the reformation : a female counter-culture in modern society* redaktør Werner, Yvonne Maria [Uppsala]: [Swedish Institute of Missionary Research], 2004 , s. 355-418
- Hadland, Anne Bente, "Det hellige menneske" i *Kirke og kultur* Bind 99. 1994 , s. 71-77
- Halvorsen, Per Bjørn, *Jesu nattverd : messen gjennom 2000 år* [Oslo]: St. Olav forlag, 1989
- Johansen, Karin Gullerud, *Påskan - årets liturgiske sentrum* , <http://www.katolsk.no/artikler/paasken.htm>
- Nilsen, Else Britt, "Med Vår Herre selv og Norges legestand i ryggen : de katolske hospitaler - et stykke norsk kirkehistorie" i *Kirke og kultur* Bind 98. 1993 , s. 101-121
- Nilsen, Else Britt, "Lidelse, død og de sykes salving i katolsk perspektiv" i *Kirke og kultur* Bind 104. 1999 , s. 431-442
- Nilsen, Else Britt, "Religious identity and national loyalty : Women Religious in Norway during the Second World War" i *Nuns and sisters in the Nordic countries after the reformation : a female counter-culture in modern society* redaktør Werner, Yvonne Maria [Uppsala]: [Swedish Institute of Missionary Research], 2004 , s. 213-254
- Nilsen, Else Britt, "Når ekteskapet er kirkens sak" i *Juristkontakt : medlemsblad for Norges juristforbund* Bind 26. 1992 , s. 2-7
- Raulin, Albert, "Maria i katolsk teologi" i *Kirke og kultur* Bind 91. 1986 , s. 130-141
- Stinissen, Wilfrid, *Maria i Bibelen og i vårt liv* [Oslo]: St. Olav forl., 1982 , s. 118 s.,[1] bl.
- Tjørhom, Ola, *Smak av himmel, lukt av jord : materialistisk spiritualitet* [Oslo]: Verbum, 2005

DELEMNE C. MARTYRIA (3 SP)

I dette delemnet fokuseres på det kristne kall som veien til hellighet. Det vil bli lagt vekt på de ulike livsformer, og hvordan Kirken ivaretar sitt ansvar for de troendes helliggjørelse. Arbeidet med delemnet vil være nasjonalt relatert og praktisk innrettet.

Studenten skal ha

- innsikt i Kirkens oppfatning av helliggjørelse
- innsikt i inndeling i presteskap, ordensfolk og lekfolk, med vekt på lekmannsapostolatet
- forståelse for bruk av rosenkransen, tidebønnene og sakramentandakten
- innsikt i Kirkens pastorale omsorg for familien og ekteskapet
- innsikt i mariologi og mariansk fromhet

KAT232 - Katolsk lære i fortid og nåtid: historisk og systematisk teologi

Faglærer:	Bernt T. Oftestad, Bernt.T.Oftestad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Enkeltemner, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Master i Kristendoms-kunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i teologi studieretningen katolsk teologi.

KAT232 gir en grunnleggende innføring i katolsk teologisk tenkning, både fra en historisk og en systematisk synsvinkel. Den historiske behandling er særlig knyttet til de tre store konsiler i tiden etter reformasjonen og omhandler et bredt tilfang av dogmatisk og etiske emner. Den systematiske behandling begrenser seg til frelseslære og antropologi og den nære sammenheng som det er mellom disse i katolsk tenkning

Emnet har to delemner: A) Katolsk antropologi og soteriologi (5 sp) B) Fra Tridentinerkonsilet til Det annet Vatikankonsil (5 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KAT232 har bare én vurderingsform, klausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. KATOLSK ANTROPOLOGI OG SOTERIOLOGI (5 SP)

Delemnet som er systematisk, omhandler et kjernepunkt i Den katolske kirkes lære og dogmatisk teologi. Studenten skal ved dette delemnet kunne tilegne seg den katolske teologiens prinsipielle tankemønstre, også slik de fremtrer i forhold til andre konfesjonelle tradisjoner.

Studenten skal ha

- god kunnskap om katolsk menneskesyn og frelseslære ut fra forholdet mellom natur og nåde,
- kunnskap om hvordan temaet natur og nåde blir behandlet hos Thomas Aquinas og i vår tids katolske teologi,
- god kunnskap om katolsk forståelse av frelseslære og helliggjørelse som prinsipiell forutsetning for katolske etikk og Kirkens misjon i verden.

DELEMNE A LITTERATUR

- Bischofberger, Erwin, *För att världen skall leva* Stockholm: Veritas, 2004
- Concilium Vaticanum, (2:1962-65), *Unitatis redintegratio : den Katolske kirke og de kristnes enhet : dekretet (erklæringen) «De Oecumenismo» - «Unitatis redintegratio»* Bind 2005. Oslo: St. Olav forlag, 1965 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/ur/>
- Concilium Vaticanum, (2:1962-65), *Dei Verbum : Om guds åpenbaring* Bind 2005. Roma: 1965 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/dv/>
- Concilium Vaticanum, (2:1962-65), *Gaudium et Spes : Kirken i verden av i dag* Bind 2005. Oslo: St. Olav forlag, 1965 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/gs/>
- Concilium Vaticanum, 2,(1962-65), *Lumen gentium : dogmatisk konstitusjon "De ecclesia" ("Kirken")* Bind 2005. Roma: 1964 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/lg/>
- Concilium Vaticanum,(2:1962-65), *Dignitatis humanae : om religionsfriheten : «Declaratio de libertate religiosa» - «Dignitatis humanae»* Bind 2005. Oslo: St. Olav forlag, 1965 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/dh/>
- Dulles, Avery, *The Catholicity of the Church* Oxford: Clarendon, 1985

DELEMNE B. FRA TRIDENTINERKONSILET TIL DET ANNET VATIKANKONSIL (5 SP)

Dette delemnet er teologi- og kirkehistorisk. Temaet er den katolske læreutvikling fra nytidens begynnelse til vår tid, slik den avtegner seg gjennom dogmatisk vedtak ved nytidens tre økumeniske konsil: Tridentinerkonsilet (1545-1563), Det første Vatikankonsil (1870) og Det annet Vatikankonsil (1962-1965). I et kirkehistorisk perspektiv vil man betrakte konsilene ut fra deres historiske kontekst, som er henholdsvis protestantisk reformasjon/katolsk reform, 1800-tallets liberalisme og sekularisme og den demokratiske og liberale kultur under andre halvpart av det 20. århundre.

Studenten skal ha

- kunnskap om hvordan den katolske lære vokser frem i relasjon til Skriften og til egen tradisjon og som svar på tidens kulturelle, politiske og økumeniske utfordringer.
- kunnskap om denne prosessen belyst ut fra bestemte dogmatiske temaer: rettferdiggjørelse-helliggjørelse, skrift og tradisjon, pavens primat, Kirken som Kristi legeme og Guds folk, mariologi i kristologisk og ekklesiologisk perspektiv, menneskets verdighet og Kirkens misjon i en sekularisert verden.
- god kunnskap om det økumeniske problem, slik det blir aktualisert ved forholdet mellom protestantisme og katolisisme.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Dekret om hellige bøker og overleveringer ; Dekret om rettferdiggjørelsen ; Den dogmatiske konstitusjon: Pastor Aeternus" *Decrees of the ecumenical councils* Bind 2. redaktør Tanner, Norman P. London: Sheed & Ward, 1990 , s. 663ff; 671-681; 811-816
- Concilium Vaticanum, (2:1962-65), *Unitatis redintegratio : den Katolske kirke og de kristnes enhet : dekretet (erklæringen)* «*De Oecumenismo*» - «*Unitatis redintegratio*» Bind 2005. Oslo: St. Olav forlag, 1965 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/ur/>
- Concilium Vaticanum, (2:1962-65), *Dei Verbum : Om guds åpenbaring* Bind 2005. Roma: 1965 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/dv/>
- Concilium Vaticanum, 2,(1962-65), *Lumen gentium : dogmatisk konstitusjon "De ecclesia" ("Kirken")* Bind 2005. Roma: 1964 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/lg/>
- Concilium Vaticanum,(2:1962-65), *Dignitatis humanae : om religionsfriheten : «Declaratio de libertate religiosa» - «Dignitatis humanae»* Bind 2005. Oslo: St. Olav forlag, 1965 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/dh/>
- Granfield, Patrick, "Et utvalg" i *The limits of the papacy : authority and autonomy in the church* New York: Crossroad, 1987 , s. 33-92
- Mullett, Michael A., "Et utvalg" i *The Catholic Reformation* London: Routledge, 1999 , s. 1-68
- Oftestad, Bernt T., "Et utvalg" i *Tro og politikk : en reformasjonshistorie* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 101-140

KAT501 - Katolsk sosiallære: sosialetikk og politisk etikk

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i teologi studieretningen katolsk teologi.

Emnet består av tre tematiske felt innen katolsk teologi: (a) Mennesket som samfunns-vesen, dets rettigheter og plikter; (b) kirken som premissleverandør, veileder og kritiker; (c) katolsk sosiallære i praksis: Kirkens innsats for fred, menneskerettigheter, fattigdom og økologi.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- skrive en semesteroppgave (2800-4000 ord) i tilknytning til seminaret. Tema fastsettes i samråd med faglærer
- legge frem et utkast til oppgaven i seminaret med problemstilling og kildemateriale
- skrive et referat eller analyse (1600-2000 ord) av en relevant tekst (lærebok eller kilde-tekst).
- gi respons på andre medstudenters fremlegg
- delta i pålagte evalueringer av studiested, studieprogram og undervisningstilbudet.

Organisering og arbeidsform: Undervisningen gis i form av seminar, der pensum bearbeides og utkast til oppgaver drøftes.

Vurdering

Emnet har vurderingsformen mappevurdering, dvs. å oppfylle alle studiekravene i samle-mappen (dvs. alle studiekrav må godkjennes av faglærer). Til slutt går semesteroppgaven i vurderingsmappen. Vurderingsmappen vurderes med karakter (A-F).

Mål og innhold

Studenten skal ha

- kunnskap om den katolske kirkes sosiallære, slik den er kommet til uttrykk i de store sosiale ensyklikaer, sentrale konsilvedtak og et utvalg av andre autoritative kirkelige dokumenter.
- god kunnskap om den katolske kirkes forståelse av menneskets forhold til samfunn og politikk og av Kirkens sosialetiske og politiske oppdrag
- kjennskap til Kirkens konkrete arbeid for rettferd og fred, menneskerettigheter etc.

Litteratur

LITTERATUR

- *Om den katolske kirkes sosiallære* Oslo: Knut Endre Solum, 1997, s. 162-234
- *Den hellige stol : kurie, kardinaler og biskoper - hvordan Den katolske kirkes sentralledelse er oppbygget* Bind 2005. , <http://www.katolsk.no/utenriks/stol.htm>
- *Instruction on Christian freedom and liberation : Libertatis Conscientia* Bind 2005. 1986 , http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19860322_freedom-liberation_en.html
- Charles, Rodger, "A summary of Christian social teaching" i *Christian social witness and teaching : the Catholic tradition from Genesis to Centesimus Annus* Bind 2. Leominster: Gracewing, 1998, s. 390-436, 464f.
- Concilium Vaticanum, (2:1962-65), *Gaudium et Spes : Kirken i verden av i dag* Bind 2005. Oslo: St. Olav forlag, 1965 , <http://www.katolsk.no/info/paul6/gs/>
- Den Romersk-katolske kirke . Paven,, *Evangelium vitae : om menneskelivets verdi og ukrenkelighet* Oslo: St. Olav forl., 1996
- Den Romersk-katolske kirke,, "§1877-1948" i *Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001, s. 469-481
- Johannes Paul, 2, Pave, *Centesimus annus* : Bind 2005. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1991 , http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_01051991_centesimus-annus_en.html
- Johannes, 23, Pave, *Fred på jorden : encyklika "Pacem in terris" ; om fred mellom mennesker og nasjoner bygget på sannhet, rettferd, kjærlighet og frie* Oslo: St. Olav forl., 1963
- Leo, XIII, pave, *Rerum novarum : encyclical of Pope Leo XIII on Capital and Labor* Bind 2005. 1891 , http://www.vatican.va/holy_father/leo_xiii/encyclicals/documents/hf_l-xiii_enc_15051891_rerum-novarum_en.html
- Massaro, Thomas, "Et utvalg" i *Living justice : Catholic social teaching in action* Franklin, Wis.: Sheed & Ward, 2000, s. 1-239
- Matlary, Janne Haaland, *Den hellige stol : en unik aktør* Bind 2005. Oslo: Norsk utenrikspolitisk institutt, 2001 , <http://www.nupi.no/IPS/filestore/hhd-15f.pdf>
- Pius, 11, pave, *Mit brennender Sorge : encyclical of Pope Pius XI On the church and the German Reich* Bind 2005. Rome: Catholic Information Network, 1997 , <http://www.cin.org/docs/mitbrenn.html>

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Den Romersk-katolske kirke, Pontificia Commissio Justitia et Pax, *Compendium of the social doctrine of the Church* Citta del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2004

KH501 - Kirkehistorie: Nyere kirke- og teologihistorie og misjonshistorie

Faglærer:	Bernt T. Oftestad, Bernt.T.Oftestad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi og Disiplinbasert master i kristendomskunnskap med studieretningen kirkehistorie.

KH501 er et fellesemne som gir disiplinstudium av kirke- og misjonshistorie. Sammen med de kirkehistoriske komponentene i KRL202 og KRL203 gir dette emnet grunnlag for fordypningsstudier i kirkehistorie (600-nivå).

Emnet består av to delemner, A. Moderne kirke- og teologihistorie (7 sp) og B. Misjonshistorie (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KH501 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

DELEMNE A. MODERNE KIRKE- OG TEOLOGIHISTORIE (1800- OG 1900-TALLET) (7 SP)

Hensikten med delemnet er å vinne innsikt i kirke- og teologihistorien utfra den kontekst som nytiden med sin utvikling av det moderne skaper for den teologiske refleksjon og den kirkelige lære. Emnet skal gi innføring i nyere kirke- og teologihistorie, i teologiens møte med utfordringer fra moderne kultur og tenkning, og i sentrale teologers tenkning.

Studenten skal ha

- innsikt i kirkehistoriske prosesser og sammenhenger i nyere tid,
- innsikt i de kontekstuelle vilkår kirken og teologien virker under i det moderne,
- innsikt i hvordan kirkens lære og kirkens fromhet utvikles i møte med det moderne,
- innsikt i hvordan kristentroen uttrykkes og begrunnes i møte med utfordringer fra den moderne kultur,
- god kunnskap om hovedlinjer og sentrale teologer i nyere teologihistorie,
- god kunnskap om sentrale tenkere og filosofer som har hatt betydning for teologien,
- evne til å drøfte kirkens og teologiens vilkår i nyere tid.

DELEMNE A LITTERATUR

- Berkhof, Hendrikus, "Et utvalg" i *Two hundred years of theology : report of a personal journey* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1989 , s. xi-xx, 1-18, 30-96, 115-211, 229-298 (kompendium)
- Grane, Leif, "Kirken i det 19. århundrede : europeiske perspektiver" *Gads mosaik-serie* København: Gad, 1982

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Chadwick, Owen, *The secularization of the European mind in the nineteenth century* Cambridge: Cambridge University Press, 1975
- Gregersen, Niels Henrik, "Teologi og kultur : protestantismen mellom isolation og assimilation i det 19. og 20. århundrede" i *Acta Jutlandica* ; 65:1 Århus: Aarhus Universitetsforlag, 1988
- Grenz, Stanley J. og Olson, Roger E., *20. århundrets teologi* Oslo: Credo, 1995
- Mildenerger, Friedrich, *Geschichte der deutschen evangelischen Theologie im 19. und 20. Jahrhundert* Stuttgart: Kohlhammer, 1981
- Pelikan, Jaroslav, *Christian doctrine and modern culture (since 1700)* Chicago: The University of Chicago Press, 1989
- Rohls, Jan, *Protestantische Theologie der Neuzeit* Bind 1-2. Tübingen: Mohr Siebeck, 1997

DELEMNE B. MISJONSHISTORIE (3 SP)

Dette emnet studeres eksemplarisk, og det foreligger tre valgfrie alternativ: Kina, India og Etiopia.

Studiet av misjonshistorien skal gi innsikt i hvordan kirken har spredt seg ved misjon og på annet vis fra oldtiden av og frem til i dag.

Det legges vekt på møtet med ikke-kristen religiøsitet, den kristne misjonsmotivasjon og de ulike misjonsmetoder som er benyttet i de ulike epoker. I alle alternativene møter vi både før-reformatorisk misjon og kirkedannelse og protestantisk misjon i nyere tid og særlig de siste to hundre år. I alle alternativene har også nordisk luthersk misjon spilt en viktig rolle i pionerarbeid og kirkebyggende virksomhet. Innen alle alternativene kan en også studere store selvstendige kirker som i dag driver sitt eget evangeliserings- og misjonsarbeid. Studiet vil gi innsikt i de vilkår av religiøs, kulturell og sosio-politisk art som misjonen har blitt drevet under, og hvordan kirke og misjon har funnet sin form i ulike kontekster. En vil også fokusere på hvordan ulike konfesjonelle og kirkelige retninger har påvirket misjonsarbeidet.

Studenten skal ha

- god kunnskap om misjonen og den kirkelige utvikling som har ført fram til de nåværende store kristne kirkene i ett av de tre alternative områdene,
- innsikt i de viktigste misjonsmotiv og misjonsmetoder som har gjort seg gjeldende, og hvordan de har stått i forhold både til misjonens utgangspunkt og til dens og kirkens sosiale, kulturelle og religiøse kontekst i det aktuelle området,
- innsikt i og evne til å drøfte de viktigste utfordringer og problem som misjon og kirke har stått og står overfor,
- innsikt i og evne til å drøfte den rolle norsk (nordisk) misjon har spilt i det aktuelle området.

Litteraturen til området er under ikke listet etter område, men samlet for alle områdene. En spesifisert liste vil kunne fås av faglærer (i ClassFronter e.l.).

DELEMNE B VALGLITTERATUR

Enten:

- "Et utvalg" i *China and Christianity : burdened past, hopeful future* redaktør Wu, Xiaoxin et al. Armonk, N.Y.: Sharpe, 2001 , s. 179-216
- Moffett, Samuel H., "Et utvalg" i *A history of Christianity in Asia* Bind 1. Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1998 , s. 13-16, 287-323, 442-475
- Neill, Stephen, "Kina" i *A history of Christian missions* London: Pelican Books, 1986 , s. 138-142, 160-165, 182-183, 238-245, 274-275, 282-290, 344-347, 427-431
- Uglem, Olav, "Et utvalg" i *Norsk misjonshistorie* Oslo: Lunde, 1979 , s. 111-113, 160-164, 171-175, 191-196, 199-203, 214-215

Eller:

- Moffett, Samuel H., "Et utvalg" i *A history of Christianity in Asia* Bind 1. Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1998 , s. 6-80, 265-270, 498-509
 - Neill, Stephen, "India" i *A history of Christian missions* London: Pelican Books, 1986 , s. 156-160, 194-200, 223-237, 301-309, 338-344, 408-409, 438-445
 - Uglem, Olav, "Et utvalg" i *Norsk misjonshistorie* Oslo: Lunde, 1979 , s. 11-13, 120-130, 141-145, 149-153
- Eller:
- Aren, Gustav, "Et utvalg" i *Evangelical pioneers in Ethiopia : origins of the Evangelical Church Mekane Yesus* Stockholm: EFS-förlaget, 1978 , s. 29-44, 168-183, 383-385, 412-442
 - Sundkler, Bengt og Steed, Christopher, "Et utvalg" i *A History of the Church in Africa* Cambridge: Cambridge University Press, 2000 , s. 34-41, 73-102, 109-123, 150-168, 608-658, 694-699, 901-917, 927-931, 1032-1040.

KH601 - Oldkirken

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Formålet med studiet av denne epoken (ca 100-500) er å vinne god kunnskap om den periode av kirkens historie da de grunnleggende trekk ved gudstjeneste, sakramenter, dogme, skriftkanon og kirkeforfatning fikk sin form, og de "klassiske" svar ble gitt på hva det vil si å leve som en kristen (etikk og fromhetsliv). Det legges vekt både på historiens indrekirkelige side (gudstjeneste- og fromhetsliv), og på kirkens interaksjon med samfunn, kultur, og andre religioner i oldtiden. Samtidig vil både kontinuitet, endring og brudd i den historiske utvikling i perioden bli fokusert.

Hensikten med studiet dels er å vinne god kunnskap om kirke- og teologihistoriens kontekstualitet i oldtiden, dels å vinne god kunnskap om den allmennhistoriske horisont for studiet av øvrige fordypningsemner knyttet til epoken.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH601 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- evne til å drøfte hvor jødisk den tidlige kristendom var,
- god kunnskap om hva kristendommens omplantning fra et hovedsakelig jødisk til et allment-hellenistisk miljø betydde,
- kunnskap om hvordan kristen tro ble profilert i forhold til hedensk religion og gresk-romersk filosofi,
- evne til å drøfte om den oldkirkelige utvikling av dogme, liturgi og kirkeforfatning kan sies å representere et "fall" i forhold til urkristendommen,
- kunnskap om de viktigste forskjeller på antikk og middelalder,
- kunnskap om de karakteristiske forskjeller på østkirkelig og vestkirkelig,
- god kunnskap om tenkning i samfunn og kirke om mennesket som kjønns- og familievesen, og i hvordan synet på kjønn og seksualitet utviklet seg,
- evne til å drøfte om og eventuelt hvordan oldtidens kirkelige arv fremdeles kan sies å være grunnleggende for vår tids kirke og kristendom.

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal det velges ut ca 200 sider til i samråd med faglærer. Det valgte pensum meldes studieveileder innen frist for oppmelding til eksamen.

Litteratur

LITTERATUR

- Chadwick, Henry, "The early Church" i *The Penguin history of the Church* London: Penguin Books, 1993
- Skarsaune, Oskar, *Og Ordet ble kjød : studier i oldkirkens teologi* Oslo: Luther, 2001

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Brown, Peter Robert Lamont, *The world of late antiquity : from Marcus Aurelius to Muhammad* London: Thames and Hudson, 1971
- Friend, W. H. C., *The rise of Christianity* Philadelphia, Pa.: Fortress Press, 1985
- Kelly, J. N. D., *Early Christian doctrines* London: Black, 1977
- Skarsaune, Oskar, *Fra Jerusalem til Rom og Bysants* Oslo: Tano, 1987

KH602 - Middelalderen

Faglærer: Jan Schumacher, Jan.Schumacher@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepjon

Generell informasjon

Studiet av epokeemnet Middelalderen gir oversikt over middelalderens allmenne historie og kirkehistorie. Dette utdypes ved studium av middelalderens teologi- og idèhistorie. Middelalderens teologi og fromhetsliv skal her søkes satt i forbindelse med den kultur- og idèhistoriske kontekst.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH602 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om de kontekstuelle vilkår, særlig av kultur- og idèhistorisk art, kirken og teologien virket under i middelalderen,
- god kunnskap om hvordan kirkens lære og fromhet ble utviklet i middelalderen,
- god kunnskap om hvordan den kristne kultur, lære og fromhet ble utformet i et nylig kristnet folk i middelalderens Norge,
- kunnskap om den teologiske og kirkelige utvikling i vestkirken i middelalderen.

Litteratur

LITTERATUR

- Bagge, Sverre, "Et utvalg" i *Da boken kom til Norge* Oslo: Aschehoug, 2001 , s. 15-161, 305-357
- Lynch, Joseph H., "Et utvalg" i *The medieval church : a brief history* London: Longman, 1992 , s. 116-302
- Pelikan, Jaroslav, *The growth of medieval theology (600-1300)* Chicago: The University of Chicago Press, 1978

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Colish, Marcia L., *Medieval foundations of the Western intellectual tradition : 400-1400* New Haven, Conn.: Yale University Press, 1997
- Le Goff, Jacques, *Medieval civilization 400-1500* Oxford: Basil Blackwell, 1988 , s. VIII, 393 s., pl.
- Schumacher, Jan, *Kirken i middelaldersamfunnet* Oslo: Tano, 1987

KH603 - Senmiddelalder og reformasjon

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Hensikten med studiet er dels å vinne god kunnskap om kirke- og teologihistoriens kontekst i senmiddelalder, reformasjon og tidlig nytid, dels å vinne god kunnskap om den allmennhistoriske horisont for studiet av de øvrige fordypningsemnene fra epoken.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH603 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvilke nye problemer og utfordringer av samfunnsmessig og idehistorisk art kirken i senmiddelalderen ble stilt overfor,
- god kunnskap om på hvilken måte senmiddelalderen er forutsetning for reformasjon og nytid,
- kunnskap om hovedpunktene i Martin Luthers teologi,
- evne til å drøfte i hvilken grad romersk-katolsk tro og praksis gjennomgår endringer under motreformasjonen,
- kunnskap om hovedmomentene i evangelisk-luthersk kristendomsforståelse og kirkereform,
- god kunnskap om de viktigste innbyrdes forskjeller innenfor protestantismen, og hvordan disse befester sitt særpreg i løpet av utviklingen frem mot ulike konfesjoner,
- evne til å drøfte i hvilken grad det lar seg gjøre å se på brytningene rundt kirke og teologi i senmiddelalderen og på reformasjonstiden som en del av en tidlig "modernisering" av europeisk samfunnsliv og mentalitet,
- evne til å drøfte i hvilken grad filosofi og vitenskap under senmiddelalder, renessanse og nytid representerer utfordringer som har betydning også for vår tids kirke og kristendom.

Litteratur

LITTERATUR

- Lynch, Joseph H., "Et utvalg" i *The medieval church : a brief history* London ; New York: Longman, 1992 , s. 303-345
- Pelikan, Jaroslav, *Reformation of church and dogma (1300-1700)* Chicago: The University of Chicago Press, 1983
- Swanson, R. N., "Religion and devotion in Europe, c. 1215-c. 1515" i *Cambridge medieval textbooks* Cambridge: Cambridge University Press, 1995

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bossy, John, *Christianity in the West 1400-1700* Oxford: Oxford University Press, 1985
- Duffy, Eamon, *The stripping of the altars : traditional religion in England, c.1400-c.1580* New Haven, Conn.: Yale University Press, 1992 , s. XII, 654 s., pl.
- Farge, Arlette og Davis, Natalie Zemon, *Renaissance and Enlightenment paradoxes* Cambridge, Mass.: Belknap Press of Harvard University Press, 1993
- Greer, Thomas H. og Lewis, Gavin, "Part 3" i *A brief history of the Western world* Fort Worth, TX: Harcourt College Publishers, 2002 , s. 317-443
- McGrath, Alister E., *The intellectual origins of the European Reformation* Oxford: Blackwell, 2004

KH605 - Gudstjeneste- og fromhetsliv - oldkirken

Faglærer: Oskar Skarsaune, Oskar.Skarsaune@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Hensikten med studiet er å vinne grundig god kunnskap om oldkirkens fromhetsliv, med fokus på gudstjenestelivet (sakramenter, forkynnelse, bønn) og den monastiske fromhet. I dette fordypningsemnet er hovedvekten lagt på studium av utvalgte kildetekster.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH606 Gudstjeneste- og fromhetsliv, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH605 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvordan den tidlige kirke overtar og modifiserer jødiske gudstjeneste- og fromhetsformer,
- god kunnskap om hvordan oldkirken kontekstualiserte sin tro og sin gudstjeneste innenfor den allmenne gresk-romerske kultur,
- god kunnskap om hvilken rolle sakramentene spilte i oldkirkens fromhetsliv, og hvordan de ble forstått,
- god kunnskap om bakgrunnen for, og ideén med den monastiske bevegelse i oldkirken.

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal det velges ut ca 275 sider til i samråd med faglærer. Det valgte pensum meldes studieveileder innen frist for oppmelding til eksamen.

Litteratur

LITTERATUR

- "Didache" i *De apostoliske fedre* redaktør Baasland, Ernst et al. Oslo: Luther, 1984, s. 21-29
- Ambrosius og Beskow, Per, "Om sakramenten" i *Om sakramenten ; Om mysterierna* Skellefteå: Artos, 2001, s. 41-78
- Athanasius, Alexandrinus, Hagg, Tomas og Rubenson, Samuel, "Antonios liv" i *Antonios liv* Skellefteå: Artos Bokforlag, 1991, s. 43-116
- Augustinus, Aurelius og Thrap, Daniel, "Enchiridion" i *Enchiridion : en kort Haandbog om Tro, Haab og Kjærlighed* Christiania: Malling, 1884, s. 1-116
- Bradshaw, Paul F., *Early Christian worship : a basic introduction to ideas and practice* London: SPCK, 1996
- Gunnes, Erik, "Et utvalg" i *Klosterliv i Vesten : Augustins regel, Benedikts regel* Oslo: Aschehoug, 1986, s. 9-39
- Hippolytus og Ekenberg, Anders, "Den apostoliska traditionen" i *Den apostoliska traditionen* Uppsala: Katolska Bokforlaget, 1994, s. 31-75
- Melito og Skarsaune, Oskar, "Om påsken" i *Om påsken : den eldste kristne påskepreken* Oslo: Luther, 1997, s. 61-90

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Brown, Peter Robert Lamont, "The cult of the saints : its rise and function in Latin Christianity" i *Haskell lectures on history of religions. New series ; 2* Chicago: University of Chicago Press, 1981
- Dunn, Marilyn, *The emergence of monasticism : from the Desert Fathers to the early Middle Ages* Oxford: Blackwell Publishers, 2000
- Senn, Frank C., "Et utvalg" i *Christian liturgy : Catholic and Evangelical* Minneapolis, MN: Fortress Press, 1997, s. 53-172

KH606 - Gudstjeneste- og fromhetsliv - oldkirken

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Hensikten med studiet er å vinne grundig god kunnskap om oldkirkens fromhetsliv, med fokus på gudstjenestelivet (sakramenter, forkynnelse, bønn) og den monastiske fromhet. I dette fordypningsemnet er hovedvekten lagt på studium av utvalgte kildetekster:

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH605 Gudstjeneste- og fromhetsliv, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvordan den tidlige kirke overtar og modifiserer jødiske gudstjeneste- og fromhetsformer,
- god kunnskap om hvordan oldkirken kontekstualiserte sin tro og sin gudstjeneste innenfor den allmenne gresk-romerske kultur,
- god kunnskap om hvilken rolle sakramentene spilte i oldkirkens fromhetsliv, og hvordan de ble forstått,
- god kunnskap om bakgrunnen for og ideén med den monastiske bevegelse i oldkirken.

Kildetekster

Ca. 230 sider valgt blant kildetekstene i hovedlitteraturen.

Litteratur

LITTERATUR

- "Didache" i *De apostoliske fedre* redaktør Baasland, Ernst et al. Oslo: Luther, 1984 , s. 21-29
- Ambrosius og Beskow, Per, "Om sakramenten" i *Om sakramenten ; Om mysterierna* Skellefteå: Artos, 2001 , s. 41-78
- Athanasius, Alexandrinus, Hägg, Tomas og Rubenson, Samuel, "Antonios liv" i *Antonios liv* Skellefteå: Artos Bokförlag, 1991 , s. 43-116
- Augustinus, Aurelius og Thrap, Daniel, "Enchiridion" i *Enchiridion : en kort Haandbog om Tro, Haab og Kjærlighed* Christiania: Mallings, 1884 , s. 1-116
- Bradshaw, Paul F., *Early Christian worship : a basic introduction to ideas and practice* London: SPCK, 1996
- Gunnes, Erik, "Et utvalg" i *Klosterliv i Vesten : Augustins regel, Benedikts regel* Oslo: Aschehoug, 1986 , s. 9-39
- Hippolytus og Ekenberg, Anders, "Den apostoliska traditionen" i *Den apostoliska traditionen* Uppsala: Katolska Bokförlaget, 1994 , s. 31-75
- Melito og Skarsaune, Oskar, "Om påsken" i *Om påsken : den eldste kristne påskepreken* Oslo: Luther, 1997 , s. 61-90

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Brown, Peter Robert Lamont, "The cult of the saints : its rise and function in Latin Christianity" i *Haskell lectures on history of religions. New series ; 2* Chicago: University of Chicago Press, 1981
- Dunn, Marilyn, *The emergence of monasticism : from the Desert Fathers to the early Middle Ages* Oxford: Blackwell Publishers, 2000
- Senn, Frank C., "Et utvalg" i *Christian liturgy : Catholic and Evangelical* Minneapolis, MN: Fortress Press, 1997 , s. 53-172

KH607 - Kultur- og religionsmøte i oldkirken

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Den kristne kirke og tro vokste frem i en dialog og konflikt med samtidens store kulturelle strømninger, jødiske som greske og orientalske. Dette fordypningseminnet vil gi god kunnskap om den tidlige kristendoms møte med den hellenistiske og orientalske kulturarven i antikken, og i dens dialog med jødedommen. Emnet studeres på grunnlag av kildetekster i oversettelse. Emnet har studiepoengsreduksjon mot KH608.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH608 Kultur og religionsmøte, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH606 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- evne til å drøfte om "kristendommens hellenisering" var det første eksempel på kontekstualisering og tverrkulturell misjon,
- god kunnskap om hvilken stilling oldkirken tok til fremmed religion og til filosofien,
- god kunnskap om hvordan den kristne teologi selv ble påvirket i møte med antikkens kultur,
- god kunnskap om på hvilken måte Augustins tenkning ble retningsgivende for middelalderens kirke.

OLDKIRKELIGE TEKSTER I OVERSETTELSE

Justin Martyrs 1 Apologi kap. 1-31; 2 Apologi; Dialogen med Tryfon kap. 1-26; 32-34; 40-42; 45-57; 61-64; 77-81; 83-84; 89-95; 118-125

Klemens av Aleksandrias Protreptikos kap. 1; 3-12;

Tertullians Apologeticum, utdrag (se nedenfor)

Augustin, Om Guds by utdrag (se nedenfor)

Litteratur

LITTERATUR

- Augustinus, Aurelius, "Bok 6,2-12; Bok 8,1-26" i *Om Guds stad* Aarhus: Aarhus Universitetsforl., 2002, s. 319-337, 377-408
- Chadwick, Henry, *Early Christian thought and the classical tradition : studies in Justin, Clement and Origen* Oxford: Clarendon Press, 1966
- Clemens Alexandrinus, "Protreptikos kap. 1; 3-12" i *Fathers of the second century* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1979, s. 171-174, 183-206
- Horbury, William, "Et utvalg" i *Jews and Christians in contact and controversy* Edinburgh: T&T Clark, 1998, s. 67-110, 127-161
- Justinus, Martyr, "1. apologi kap. 1-31; 2. apologi; Dialogen med Tryfon kap. 1-26, 32-34, 40-42, 45-57, 61-64, 77-81, 83-84, 89-95, 118-125" i *The Apostolic Fathers with Justin Martyr and Irenaeus* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1979, s. 163-173, 188-193, 194-207, 210-212, 214-216, 217-225, 227-230, 237-240, 240-241, 244-247, 258-262
- Sandnes, Karl Olav, *Med Homer i sekken : gresk utdanning som utfordring i oldkirken* Oslo: Forfatteren, 2005
- Tertullianus, Quintus Septimius Florens, "Utdrag fra "Apologeticum"" i *Fra oldkirken* redaktør Welle, Ivar Oslo: Lutherstiftelsens forlag, 1930, s. 14-49

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Lane Fox, Robin, *Pagans and Christians* London: Viking, 1986
- Nock, Arthur Darby, *Conversion : the old and the new in religion from Alexander the Great to Augustine of Hippo* Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1998
- Skarsaune, Oskar, "Åpenbaring utenfor åpenbaringen?" i *Og Ordet ble kjød : studier i oldkirkens teologi* Oslo: Luther, 2001, s. 137-159
- Williams, A. Lukyn, "Et utvalg" i *Adversus Judaeos : a bird's-eye view of Christian apologiae until the renaissance* Cambridge: Cambridge University Press, 1935, s. 3-140

KH608 - Kultur- og religionsmøte - oldkirken

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Den kristne kirke og tro vokste frem i en dialog og konflikt med samtidens store kulturelle strømninger, jødiske som greske og orientalske. Dette fordypningseminnet vil gi god kunnskap om den tidlige kristendoms møte med den hellenistiske og orientalske kulturarven i antikken, og i dens dialog med jødedommen. Emnet studeres på grunnlag av kildetekster i oversettelse.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH607 Kultur og religionsmøte, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH608 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- evne til å drøfte om "kristendommens hellenisering" var det første eksempel på kontekstualisering og tverrkulturell misjon,
- god kunnskap om hvilken stilling oldkirken tok til fremmed religion og til filosofien,
- god kunnskap om hvordan den kristne teologi selv ble påvirket i møte med antikkens kultur,
- god kunnskap om på hvilken måte Augustins tenkning ble retningsgivende for middelalderens kirke.

OLDKIRKELIGE TEKSTER I OVERSETTELSE

Studenten velger tekstutvalgene til tre av de følgende forfatterne:

Justin Martyrs 1 Apologi kap. 1-31; 2 Apologi; Dialogen med Tryfon kap. 1-26; 32-34; 40-42; 45-57; 61-64; 77-81; 83-84; 89-95; 118-125

Klemens av Aleksandrias Protreptikos kap. 1; 3-12;

Tertullians Apologeticum, utdrag (se nedenfor)

Augustin, Om Guds by utdrag (se nedenfor)

Litteratur

LITTERATUR

- Augustinus, Aurelius, "Bok 6,2-12; Bok 8,1-26" i *Om Guds stad* Aarhus: Aarhus Universitetsforl., 2002, s. 319-337, 377-408
- Chadwick, Henry, *Early Christian thought and the classical tradition : studies in Justin, Clement and Origen* Oxford: Clarendon Press, 1966
- Clemens Alexandrinus, "Protreptikos kap. 1; 3-12" i *Fathers of the second century* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1979, s. 171-174, 183-206
- Horbury, William, "Et utvalg" i *Jews and Christians in contact and controversy* Edinburgh: T&T Clark, 1998, s. 67-110, 127-161
- Justinus, Martyr, "1. apologi kap. 1-31; 2. apologi; Dialogen med Tryfon kap. 1-26, 32-34, 40-42, 45-57, 61-64, 77-81, 83-84, 89-95, 118-125" i *The Apostolic Fathers with Justin Martyr and Irenaeus* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1979, s. 163-173, 188-193, 194-207, 210-212, 214-216, 217-225, 227-230, 237-240, 240-241, 244-247, 258-262
- Sandnes, Karl Olav, *Med Homer i sekken : gresk utdanning som utfordring i oldkirken* Oslo: Forfatteren, 2005
- Tertullianus, Quintus Septimius Florens, "Utdrag fra "Apologeticum"" i *Fra oldkirken* redaktør Welle, Ivar Oslo: Lutherstiftelsens forlag, 1930, s. 14-49

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Lane Fox, Robin, *Pagans and Christians* London: Viking, 1986
- Nock, Arthur Darby, *Conversion : the old and the new in religion from Alexander the Great to Augustine of Hippo* Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1998
- Skarsaune, Oskar, "Åpenbaring utenfor åpenbaringen?" i *Og Ordet ble kjød : studier i oldkirkens teologi* Oslo: Luther, 2001, s. 137-159
- Williams, A. Lukyn, "Et utvalg" i *Adversus Judaeos : a bird's-eye view of Christian apologiae until the renaissance* Cambridge: Cambridge University Press, 1935, s. 3-140

KH609 - Gudstjeneste og fromhetsliv - middelalderen

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Hensikten med studiet er å vinne grundig god kunnskap om middelalderens fromhetsliv, med fokus på gudstjenestelivet (sakramenter, forkynnelse, bønn) og den monastiske fromhet. I dette fordypningsemnet er hovedvekten lagt på studium av utvalgte kildetekster.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH610 Gudstjeneste og fromhetsliv, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH609 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvilken rolle sakramentene spilte i middelalderens fromhetsliv,
- god kunnskap om sammenhengen mellom prekenen og Kristi sakramentale nærvær i messen,
- god kunnskap om hvilken innflytelse den monastiske bevegelse og den monastiske teologi fikk i senantikken og middelalderen,
- god kunnskap om hva som særmerker den monastiske teologi i forhold til den skolastiske.

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal det velges ut ca 275 sider til i samråd med faglærer. Det valgte pensum meldes studieveileder innen frist for oppmelding til eksamen.

Litteratur

LITTERATUR

- "Corpus Christi-offisiet, Pange lingua, Lov Herren, Lauda Sion, (452-455 og 524f)" i *Lov Herren : katolsk salmebok* Oslo: St. Olav forl., 2000 , s. ikke oppgitt
- "Kirkevigslingspreken fra Vadstena" i *Gudstjeneste og fromhetsliv - middelalderen : kopisamling for valgmenne 2* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet, 2002 , s. ikke oppgitt
- "Från "bibelutläggande homilia" till "tematisk predikan" : en filologisk-litterär studie" i *Predikohistoriska perspektiv : studiar tillägnade Åke André* redaktør Hårdelin, Alf Älvsjö: SkeabVerbum, 1982 , s. 133-182
- "Messens canon" i *Messeboken = Missale Romanum latin og norsk* Oslo: Oslo katolske bispedømme, 1961 , s. 437-480
- Beda, Venerabilis, "Bedas påskepreken" i *Homilies on the Gospels* Bind 2. Kalamazoo, Mich.: Cistercian Publ., 1991 , s. ikke oppgitt
- Bernardus, Claraevallensis, "Prekener over Høysangen, nr. 1 og 7" i *Bernard of Clairvaux : selected works* redaktør Evans, G. R. New York: Paulist Press, 1987 , s. 210-215, 231-236
- Gunnes, Erik og Salvesen, Astrid, "Epifani I og Kirkevigsel I: "Stavkirkeprekenen"" i *Gammelnorsk homiliebok* Oslo: Universitetsforlaget, 1971 , s. 68-71, 100-104
- Gunnes, Erik, "Benedikts regel" i *Klosterliv i Vesten : Augustins regel, Benedikts regel* Oslo: Aschehoug, 1986 , s. 55-102
- Helander, Sven, "The liturgical profile in medieval Sweden" i *The Liturgy of the medieval church* redaktør Matter, E. Ann et al. Kalamazoo, Mich.: Western Michigan University, 2001 , s. 145-185
- Hårdelin, Alf, "Predikningar -inte bara predikan" i *Vadstena klostets bibliotek : ny katalog och nya forskningsmöjligheter* redaktør Hårdelin, Alf et al. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 1990 , s. 93-105
- Julian of, Norwich, "Et utvalg" i *Visjoner av Guds kjærlighet* Oslo: Luther, 2000 , s. 37-86
- Leclercq, Jean, McGinn, Bernard og Meyendorff, John, "Et utvalg" i *Origins to the twelfth century* London: Routledge & Kegan Paul, 1986 , s. 113-131, 163-176, 177-228
- Radbertus og Ratramnus, "Debatten om Kristi legeme og blod" i *Early medieval theology* redaktør Cabaniss, Allen et al. London: SCM Press, 1957 , s. 94-147
- Thomas, Aquinas, "Pars III, Questio 76, 1-5 og 83,1 (om nattverden)" i *St. Thomas Aquinas Summa Theologica* Bind 5. Westminster, Md.: Christian Classics, 1948 , s. 2449-2453, 2506

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Lawrence, C. H., *Medieval monasticism : forms of religious life in Western Europe in the Middle Ages* Harlow: Longman, 2001
- Leclercq, Jean, *The love of learning and the desire for God : a study of monastic culture* New York: Fordham University Press, 1982
- Macy, Gary, *Treasures from the storeroom : medieval religion and the eucharist* Collegeville, Minn.: Liturgical Press, 1999
- Southern, R. W., *Saint Anselm : a portrait in a landscape* Cambridge: Cambridge University Press, 1990

KH610 - Gudstjeneste og fromhetsliv - middelalderen

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises:

Generell informasjon

Hensikten med studiet er å vinne grundig god kunnskap om middelalderens fromhetsliv, med fokus på gudstjenestelivet (sakramenter, forkynnelse, bønn) og den monastiske fromhet. I dette fordypningsemnet er hovedvekten lagt på studium av utvalgte kildetekster.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH609 Kultur og religionsmøte..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH610 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvilken rolle sakramentene spilte i middelalderens fromhetsliv,
- god kunnskap om sammenhengen mellom prekenen og Kristi sakramentale nærvær i messen,
- god kunnskap om hvilken innflytelse den monastiske bevegelse og den monastiske teologi fikk i senantikken og middelalderen,
- god kunnskap om hva som særmerker den monastiske teologi i forhold til den skolaske.

Litteratur

LITTERATUR

- "Corpus Christi-offisiet, Pange lingua, Lov Herren, Lauda Sion, (452-455 og 524f)" i *Lov Herren : katolsk salmebok* Oslo: St. Olav forl., 2000 , s. ikke oppgitt
- "Kirkevigslingspreken fra Vadstena" i *Gudstjeneste og fromhetsliv - middelalderen : kopisamling for valgmenne 2* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet, 2002 , s. ikke oppgitt
- "Från "bibelutläggande homilia" till "tematisk predikan" : en filologisk-litterär studie" i *Predikohistoriska perspektiv : studiar tillägnade Åke Andrén* redaktør Hårdelin, Alf Älvsjö: SkeabVerbum, 1982 , s. 133-182
- "Messens canon" i *Messeboken = Missale Romanum latin og norsk* Oslo: Oslo katolske bispedømme, 1961 , s. 437-480
- Beda, Venerabilis, "Beda påskepreken" i *Homilies on the Gospels* Bind 2. Kalamazoo, Mich.: Cistercian Publ., 1991 , s. ikke oppgitt
- Bernardus, Claraevallensis, "Prekener over Høysangen, nr. 1 og 7" i *Bernard of Clairvaux : selected works* redaktør Evans, G. R. New York: Paulist Press, 1987 , s. 210-215, 231-236
- Gunnes, Erik og Salvesen, Astrid, "Epifani I og Kirkevigsel I: "Stavkirkeprekenen"" i *Gammelnorsk homiliebok* Oslo: Universitetsforlaget, 1971 , s. 68-71, 100-104
- Gunnes, Erik, "Benedikts regel" i *Klosterliv i Vesten : Augustins regel, Benedikts regel* Oslo: Aschehoug, 1986 , s. 55-102
- Helander, Sven, "The liturgical profile in medieval Sweden" i *The Liturgy of the medieval church* redaktør Matter, E. Ann et al. Kalamazoo, Mich.: Western Michigan University, 2001 , s. 145-185
- Hårdelin, Alf, "Predikningar -inte bara predikan" i *Vadstena klostets bibliotek : ny katalog och nya forskningsmöjligheter* redaktør Hårdelin, Alf et al. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 1990 , s. 93-105
- Julian of, Norwich, "Et utvalg" i *Visjoner av Guds kjærlighet* Oslo: Luther, 2000 , s. 37-86
- Leclercq, Jean, McGinn, Bernard og Meyendorff, John, "Et utvalg" i *Origins to the twelfth century* London: Routledge & Kegan Paul, 1986 , s. 113-131, 163-176, 177-228
- Radbertus og Ratramnus, "Debatten om Kristi legeme og blod" i *Early medieval theology* redaktør Cabaniss, Allen et al. London: SCM Press, 1957 , s. 94-147
- Thomas, Aquinas, "Pars III, Questio 76, 1-5 og 83,1 (om nattverden)" i *St. Thomas Aquinas Summa Theologica* Bind 5. Westminster, Md.: Christian Classics, 1948 , s. 2449-2453, 2506

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Lawrence, C. H., *Medieval monasticism : forms of religious life in Western Europe in the Middle Ages* Harlow: Longman, 2001
- Leclercq, Jean, *The love of learning and the desire for God : a study of monastic culture* New York: Fordham University Press, 1982

- Macy, Gary, *Treasures from the storeroom : medieval religion and the eucharist* Collegeville, Minn.: Liturgical Press, 1999
- Southern, R. W., *Saint Anselm : a portrait in a landscape* Cambridge: Cambridge University Press, 1990

KH615 - Teologi og fromhetsliv - norsk senmiddelalder og reformasjon

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH613 Teologi og fromhetsliv..., reduseres dette emnet med 8 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH614 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvordan de tradisjonelle former for kirke- og fromhetsliv i senmiddelalderen søkte å gi et samlet uttrykk for et liv i tro, håp og kjærlighet,
- god kunnskap om hvordan skikker og tradisjoner for religiøst liv spilte en avgjørende rolle for utformingen av kirkerommet og inndelingen av årets rytme,
- god kunnskap om hvordan fromhetsformer påvirkes av almene sosiale og kulturelle endringer i samfunnet,
- god kunnskap om hvordan teologisk pluralisme og permanent kritikk av fromhetens former og teologiske forutsetninger under senmiddelalderen leder til oppgjør med deler av tradisjonen,
- god kunnskap om hvordan de ulike konfesjonene, innbefattet den romersk-katolske, søkte å trekke praktisk teologiske konsekvenser av de teologiske brytningene under 1500-tallet i retning av fromhetsliv og kirkeliv,
- evne til å drøfte hvordan historien i denne epoken kan bidra til en kritisk og konstruktiv forståelse av forholdet mellom teologi og fromhet i dag.

Kildetekster

⚡ Tekstutvalg fra norsk kirkehistorie⚡: et utdrag hentet fra: Jørgensen T., I. Montgomery og J. Schumacher (red): Gjør døren høy: Kirken i Norge i tusen år, Oslo: Aschehoug 1995. (ca 120 sider):

- Innledning 121
- I. Liturgi og gudstjeneste.
- Utdrag fra messens canon fra Missale Nidrosiense. 127
- Forklaring av messa og alle tidebøner. 131
- Ordningen for høymesse etter Danmarks og Norgis Kirkeritual 1685 139
- Ordningen for dåp etter Palladius' Alterbog (1556) 143
- Inngangs- og utgangsbønnene ("klokkerbønnene") 146
- "Om Børne Sang udi Kirckerne" fra utkast til Norsk Kirkeordinans (1604) 147
- En salme fra Hans Thomissøns salmebok. 151
- En salme av Thomas Kingo: "Over Kedron Jesus træder" 154
- To sanger av Petter Dass. 158
- En salme av Dorothe Engelbretsdatter 165
- II. Preken, lære, bekjennelse.
- En preken til Kristi Åpenbaringsdag fra "Gammelnorsk Homiliebok" 169
- Om å tolke bibeltekster: et utdrag fra Kongespeilet. 174
- Peder Palladius til sokneprester i Norge, "om katekismen". 177
- Utdrag fra Utkastet til norsk kirkeordinans 1604. 179
- Superintendent Jørgen Eriksson : Jona Prophetis skjøne Historia [utdrag] 184
- Lauritz Nielsson : " den christelige Bekjendelse om Herrens Vej . . "(1605) 188
- Biskop Ludvig Hanssøn Munthes (1644) : om trolldom og hekser. 190
- III. Fromhetsliv .
- Hyrdebrev fra erkebiskop Arne Vade (1346 - 1349) 209
- Utdrag fra "Lilja". 220
- Reformasjonen kommer til Hamar: Utdrag fra "Hamarkrøniken"(1553). 224

- Religiøse folkeviser. 230
- Niels Lauritzsøn Arctander: Om Kristi nadverd (1611) . 237
- Utdrag fra Johann Gerhard: "Hellige meditasjoner"(1606) 238
- Lewis Bayley : utdrag fra "Praxis pietatis" (1646) 241
- Edvard Edvardtzen (d. 1695): Om å skue Gud. 244
- IV. Kirke - stat - folk.
- Kong Sverre: Talen mot bispane (ca. 1199) 271
- Kong Håkon Sverressons forliksbrev til biskopene (1202). 276
- Utdrag fra Kongespeilet : "om de to Guds hus på jorden". 278
- Utdrag fra kongens håndfesti

Litteratur

LITTERATUR

- "Tekstutvalg fra norsk kirkehistorie" i *Gjør døren høy : kirken i Norge 1000 år* redaktør Schumacher, Jan et al. Oslo: Aschehoug : I samarbeid med Kyrkja i Noreg 1000 år, 1995 , s. se nedenfor
- "Et utvalg" i *Bibelen i Norge* redaktør Sæbø, Magne et al. Oslo: Det Norske Bibelselskap, 1991 , s. 21-51, 55-72, 73-98, 115-138, 139-167, 169-191,
- Bagge, Sverre, "Hellig tro og rette seder" i *Mennesket i middelalderens Norge : tanker, tro og holdninger 1000-1300* Oslo: Aschehoug, 2000 , s. 75-146
- Fæhn, Helge, "Et utvalg" *Gudstjenestelivet i Den norske kirke : fra reformasjonstiden til våre dager* Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 23-84, 164-178
- Nielsen, E.A., "Kingos passion" i *Hymnologiske meddelelser : tidsskrift om salmer* Bind 16. København: Selskabet, 1987 , s. 3-41

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Aarflot, Andreas, "Et utvalg" i *Norsk kirkehistorie* Bind 2. Oslo: Lutherstiftelsen, 1967 , s. 13-95
- Ellingsen, Terje, *Reformasjonen i Norge : da kirken valgte kurs* Kristiansand: Høyskoleforl., 1997
- Wisløff, Carl Fr, "Et utvalg" i *Norsk kirkehistorie* Bind 1. Oslo: Lutherstiftelsen, 1966 , s. 368-501

KH617 - Kristendommen i møte med en ny tid - en ny verden og et nytt verdensbilde

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH617 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvordan kirken og teologien ble utfordret av de vitenskapelige landevinningene på 1600-tallet,
- god kunnskap om på hvilken måte fremveksten av den moderne vitenskap på 1500- og 1600-tallet hører med til teologihistorien,
- god kunnskap om hvordan de reformatoriske bevegelser bidro til den vitenskapelige revolusjonen.

Litteratur

LITTERATUR

- Bacon, Francis, "Appendix 4: Idols of the mind" i *The essays* redaktør Pitcher, John London: Penguin, 1985 , s. 277-285
 - Brooke, John Hedley, "Et utvalg" i *Science and religion : some historical perspectives* Cambridge: Cambridge University Press, 1991 , s. 1-151
 - Descartes, René, "Fortalen og meditasjon 4 og 5" i *Meditasjoner over filosofiens grunnlag og andre tekster* Oslo: Aschehoug, 1992 , s. ikke angitt
 - Henry, John, *The scientific revolution and the origins of modern science* Houndmills: Palgrave, 2002 , s. ix, 160
- #### SUPPLERENDE LITTERATUR
- Funkenstein, Amos, *Theology and the scientific imagination from the Middle Ages to the seventeenth century* Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1986
 - Iserloh, Erwin, Glazik, Joseph og Jedin, Hubert, "The springtime of missions in the early modern period" i *Reformation and counter reformation* London: Burns & Oates, 1980 , s. 575-614
 - Wright, A. D., "New problems of catholic expansion" i *The Counter-Reformation : Catholic Europe and the non-Christian world* London: Weidenfeld and Nicolson, 1982 , s. 121-146

KH618 - Teologer og kirkereformatorer - Martin Luther og Jean Calvin

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH619 Martin Luther..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH618 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvordan de tradisjonelle former for kirke- og fromhetsliv i senmiddelalderen søkte å gi et samlet uttrykk for et liv i tro, håp og kjærlighet,
- god kunnskap om hvordan skikker og tradisjoner for religiøst liv spilte en avgjørende rolle for utformingen av kirkerommet og inndelingen av årets rytme,
- god kunnskap om hvordan fromhetsformer påvirkes av almene sosiale og kulturelle endringer i samfunnet,
- god kunnskap om hvordan teologisk pluralisme og permanent kritikk av fromhetens former og teologiske forutsetninger under senmiddelalderen leder til oppgjør med deler av tradisjonen,
- god kunnskap om hvordan de ulike konfesjonene, innbefattet den romersk-katolske, søkte å trekke praktisk teologiske konsekvenser av de teologiske brytningene under 1500-tallet i retning av fromhetsliv og kirkeliv,
- evne til å drøfte hvordan historien i denne epoken kan bidra til en kritisk og konstruktiv forståelse av forholdet mellom teologi og fromhet i dag.

Kildetekster

"Tekstutvalg fra norsk kirkehistorie": et utdrag hentet fra: Jørgensen T., I. Montgomery og J. Schumacher (red): Gjør døren høy: Kirken i Norge i tusen år, Oslo: Aschehoug 1995. (ca 120 sider):

- Innledning 121

I. Liturgi og gudstjeneste.

- Utdrag fra messens canon fra Missale Nidrosiense. 127

- Forklaring av messa og alle tidebøner. 131

- Ordningen for høymesse etter Danmarks og Norgis Kirkeritual 1685 139

- Ordningen for dåp etter Palladius' Alterbog (1556) 143

- Inngangs- og utgangsbønnene ("klokkerbønnene") 146

- "Om Børne Sang udi Kirckerne" fra utkast til Norsk Kirkeordinans (1604) 147

- En salme fra Hans Thomissøns salmebok. 151

- En salme av Thomas Kingo: "Over Kedron Jesus træder" 154

- To sanger av Petter Dass. 158

- En salme av Dorothe Engelbretsdatter 165

II. Preken, lære, bekjennelse.

- En preken til Kristi Åpenbaringsdag fra "Gammelnorsk Homiliebok" 169

- Om å tolke bibelttekster: et utdrag fra Kongespeilet. 174

- Peder Palladius til sokneprester i Norge, "om katekismen". 177

- Utdrag fra Utkastet til norsk kirkeordinans 1604. 179

- Superintendent Jørgen Eriksson : Jona Prophetis skjøne Historia [utdrag] 184

- Lauritz Nielsson : " den christelige Bekjendelse om Herrens Vej . . "(1605) 188

- Biskop Ludvig Hanssøn Munthes (1644) : om trolldom og hekser. 190

III. Fromhetsliv .

- Hyrdebrev fra erkebiskop Arne Vade (1346 - 1349) 209

- Utdrag fra "Lilja". 220

- Reformasjonen kommer til Hamar: Utdrag fra "Hamarkrøniken"(1553). 224

- Religiøse folkeviser. 230
- Niels Lauritzson Arctander: Om Kristi nadverd (1611) . 237
- Utdrag fra Johann Gerhard: "Hellige meditasjoner"(1606) 238
- Lewis Bayley : utdrag fra "Praxis pietatis" (1646) 241
- Edvard Edvardtzen (d. 1695): Om å skue Gud. 244
- IV. Kirke - stat - folk.
- Kong Sverre: Talen mot bispane (ca. 1199) 271
- Kong Håkon Sverressons forliksbrev til biskopene (1202). 276
- Utdrag fra Kongespeilet : "om de to Guds hus på jorden". 278
- Utdrag fra kongens håndfesti

Litteratur

LITTERATUR

- Calvin, Jean, "The testimony of the spirit necessary to give full authority to scripture og Regeneration by faith" i *Institutes of the christian religion* Chicago: Encyclopædia Britannica, 1990 , s. 18-21, 279-294
- Luther, Martin, "Skriftet til den kristne adel og Traktat om den kristne frihet" i *Verker i utvalg* Bind 2. redaktør Lønning, Inge et al. Oslo: Gyldendal, 1979 , s. 7-88, 192-234
- McGrath, Alister E., *A life of John Calvin : a study in the shaping of Western culture* Oxford: Basil Blackwell, 1990 , s. xv, 332 s., pl.
- Oberman, Heiko Augustinus, *Luther : man between God and the Devil* New Haven: Yale University Press, 1989

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Classen, A. og Settle, T.A., "Women in Martin Luther's life and theology" i *German studies review* Bind 14. 1991 , s. 231-260
- Lohse, Bernhard, *Martin Luther : an introduction to his life and work* Edinburgh: Clark, 1987
- Spitz, Lewis William, *The renaissance and reformation movements* Bind 2. St. Louis: Concordia Publishing House, 1987

KH619 - Martin Luther som teolog og kirkereformator

Faglærer:	Bernt T. Oftestad, Bernt.T.Oftestad@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH618 Martin Luther..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH619 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om forholdet mellom Martin Luthers reformatoriske gjerning og andre samtidige program for reform av kirken,
- god kunnskap om de teologiske hovedpunktene i Luthers reformatoriske hovedskrifter,
- evne til å drøfte på hvilken måte Luthers egen utvikling inngår i historien om reformasjonen på 1500-tallet,
- evne til å drøfte hvilke utfordringer Luthers tenkning rommer for vår tids teologi og kirkeliv.

Litteratur

LITTERATUR

- Luther, Martin, "Skriftet til den kristne adel og Traktat om den kristne frihet" i *Verker i utvalg* Bind 2. redaktør Lønning, Inge et al. Oslo: Gyldendal, 1979 , s. 7-88, 192-234

- Oberman, Heiko Augustinus, *Luther : man between God and the Devil* New Haven: Yale University Press, 1989

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Classen, A. og Settle, T.A., "Women in Martin Luther's life and theology" i *German studies review* Bind 14. 1991 , s. 231-260

- Lohse, Bernhard, *Martin Luther : an introduction to his life and work* Edinburgh: Clark, 1987

KH620 - Kirke og stat, sekularisering og modernitet

Faglærer: Bernt T. Oftestad, Bernt.T.Oftestad@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepjon

Generell informasjon

Emnet består av to delemner: A. Kirken og den moderne stat (5 sp) og B. Sekularisering og modernitet som historiske prosesser (5 sp). Dette historiske emnet kan med fordel studeres sammen med det religionssosiologiske fordypningsemnet PT601 Religionens rolle i det moderne samfunn (10 studiepoeng).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH621 Kirken og den moderne stat, reduseres dette emnet med 5 sp
Med KH622 Sekularisering og modernitet..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH620 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

DELEMNE A. KIRKEN OG DEN MODERNE STAT (5 SP)

Kirken møter det moderne bl.a. gjennom utviklingen av den moderne stat fra 1600-tallet av. I denne delen av fordypningsemnet er målet å gi god kunnskap om dette møte, som utløste både konflikt og samspill. Den moderne stat, for alvor introdusert med enevoldsstyret på 1600-tallet, opptrer med sitt maktmonopol i forskjellige ideologiske innfatninger, så vel ved demokrati som ved ulike totalitære systemer. Det kan utløse dype konflikter mellom kirke og stat. Men vi kjenner også samspillet mellom dem, ikke minst fra vår egen statskirkeordning, der det moderne demokrati og Den norske kirke inngår i en (spenningsfylt) syntese. Studiet vil være konsentrert om utviklingen av den norske statskirkeordningen og kirkens kamp med nazismen under kirkekamp i mellomkrigstiden. I dette delemnet er hovedvekten lagt på studium av utvalgte kildetekster.

Studiet skal gi

- god kunnskap om og evne til og drøfte hvorfor statskirkesystem og lutherdom ble knyttet så nært sammen,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvordan kirken møtte den moderne utvikling av det liberale demokrati, og hvordan ble kirken selv demokratisert,
- kunnskap om hvordan kirkene opptrådte som «bekjennelseskirker» i konflikter med den totalitære stat,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvordan det bibelske krav om lydighet mot øvrigheten oppfattes i møte med den moderne stat.

DELEMNE A LITTERATUR

- "Innst. O nr. 46 (1995-96)" i *Innstilling frå kyrkje-, utdannings- og forskningskomiteen om 1. lov om Den norske kyrkja (kyrkjelova) og 2. lov om kyrkjegardar, kremasjon og gravferd (gravferdlova)* : Ot.prp. nr. 64 for 1994-95 Oslo: Komiteen, 1996 , s. 1-27
- "Kirkeloven 1996 §§ 1-4, 17-27" i *Lovsamling for Den norske kirke : lover, forskrifter og annet regelverk* Oslo: Kirkerådet, 2005 , s. 17-18, 22-25
- "Den norske grunnloven 1814 §§1, 2, 15, 16, 21, 85, 93, 100" i *Grunnloven vår : 1814 til 2001* redaktør Andenæs, Mads T. Oslo: Universitetsforlaget, 2001 , s. ikke angitt
- "Fortale til "Kong Christian den femtes norske lov" og NL 1-1-1, 2-1-1" i *Kong Christian den Femtes Norske Lov : 15de april 1687 : med Kongeloven 1665* Oslo: Universitetsforlaget, 1982 , s. 11-14, 67
- "Kongeloven 1665, §§ I-VI" i *Kong Christian den Femtes Norske Lov : 15de april 1687 : med Kongeloven 1665* Oslo: Universitetsforlaget, 1982 , s. 287-288
- "Konventikkelplakaten 1741 og Rescript mot kvekerne, baptister etc...1745" i *Samling af alle gieldende Forordninger, Rescripter, Resolutioner og Collegial Breve for begge Rigerne, samt de Steder af Danske og Norske Lov, saavel som Kirke Ritualen der angaae Religionen, Geistligheden, Kirker, Skoler, Hospitaler og Fattige, samt Bøger og Almanakker* Bind 1. redaktør Fogtman, Laurids et al. København: Gyldendal, 1809 , s. 19f., 149ff., 22ff. (kompendium)

- "Artikel 28: om den kirkelige magt" i *Confessio Augustana* redaktør Grane, Leif København: Gad, 1981 , s. 208-215
- "Kongebrevet til kirkeordinansen" i *Kirkeordinansen 1537/39 : Det danske Udkast til Kirkeordinansen (1537)* redaktør Lausten, Martin Schwarz København: Akademisk Forlag, 1989 , s. 150-156
- Austad, Torleiv, "Kirkens grunn" i *Kirkens grunn : analyse av en kirkelig bekjennelse fra okkupasjonstiden 1940-45* Oslo: Luther, 1974 , s. 26-32
- Luther, Martin, "Instructions for the visitors of parish pastors in electoral saxony, preface" i *Luther's works* Bind 40. redaktør Lehmann, Helmut T. et al. Philadelphia: Fortress Press, 1958 , s. 269-273
- Oftestad, Bernt T., *Den norske statsreligionen : fra øvrighetskirke til demokratisk statskirke* Kristiansand: Høyskoleforlaget, 1998
- Rygnestad, Knut, "Dissenterloven 1845" i *Dissentarspørsmålet i Noreg frå 1845 til 1891 : lovgjeving og administrativ praksis* Oslo: Lutherstiftelsen, 1955 , s. 13-16
- Wisløff, Carl Fr, "Til christendommens venner i vort land" i *Politikk og kristendom : en studie omkring oppropet "Til Christendommens Venner i vort Land" (Januar 1883)* Bergen: Lunde, 1961 , s. 209-212

DELEMNE B. SEKULARISERING OG MODERNITET FRA SLUTTEN AV 1700-TALLET OG FRAM TIL VÅR TID (5 SP)

1700- og 1800-tallet stilte kirke og teologi overfor sterke utfordringer. Vi knytter dem gjerne til begreper som sekularisering og modernitetens gjennombrudd. Utvikling av ikke-religiøse verdensanskuelser som nytiden brakte med seg, nådde et toppunkt på 1800-tallet da positivism, darwinisme og etter hvert forskjellige utgaver av sosialisme kom til å forme kultur og samfunn, ikke minst universitetsliv og vitenskap. I dette delemnet vil vi ta for oss hvordan kirke og teologi erfarte og forsøkte å møte disse utfordringer, samtidig som vi søker å danne oss et bilde av hvordan denne prosess kan tolkes som uttrykk for sekularisering og modernitetens gjennombrudd.

Studiet skal gi

- kunnskap om hvilke ideologiske motbevegelser kirken kom til å møte under 1800-tallet og fremover,
- kunnskap om ulike sekulariseringsbegreper og gjøre rede for sekularisering som historisk prosess,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvilke(n) ny(e) funksjon(er) religionen får i det moderne samfunn,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvordan kirkehistorien skal tolke moderniseringsprosessen.

DELEMNE B LITTERATUR

- Breistein, Ingunn Folkestad, "Modernitetens følger : en vurdering av noen sekulariseringsteorier, med frikirkelige sideblikk" i *Tidsskrift for kirke - religion - samfunn* Bind 15. Volda: Møreforskning, 2002 , s. 25-42
- Chaves, Mark, "Secularization as declining religious authority" i *Social forces : an international journal of social research associated with the Southern Sociological Society* Chapel Hill, N.C.: The University of North Carolina Press, 1994 , s. 749-774
- Gilje, Nils, "Haugebevegelsen og sekulariseringens dialektikk" i *Arv og utfordring : menneske og samfunn i den kristne moraltradisjon* redaktør Wyller, Trygve et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1995 , s. 215-229
- Haanes, Vidar L., "Frikirkeligheten og lavkirkeligheten i møte med det moderne gjennombrudd i Norge" i *Frikirkelighet, lavkirkelighet, arbeiderbevegelse og det moderne Norge (1880-1920)* Oslo: Frikirkerådet, 2002 , s. 7-16
- Remond, Rene, "Religion and society in modern Europe" i *The making of Europe* Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 1999
- Sanders, Hanne, "Et utvalg" i *Bondevækkelse og sekularisering : en protestantisk folkelig kultur i Danmark og Sverige 1820-1850* Stockholm: Stads- och kommunhistoriska institutet Stockholms universitet, 1995 , s. 13-28, 311-323
- Strandbakken, Pål, "Hans Nielsen Hauge og kapitalismens ånd" i *Sosiologi i dag* Oslo: Novus, 1995 , s. 31-47
- Thorkildsen, Dag, "Hanne Sanders: Bondevækkelse og sekularisering. (anm.)" *Historisk tidsskrift* Bind 76. Oslo: Universitetsforlaget, 1997 , s. 536-543

KH621 - Kirken og den moderne stat

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Kirken møter det moderne bl.a. gjennom utviklingen av den moderne stat fra 1600-tallet av. I denne delen av fordypningsemnet er målet å gi god kunnskap om dette møte, som utløste både konflikt og samspill. Den moderne stat, for alvor introdusert med enevoldsstyret på 1600-tallet, opptrer med sitt maktmonopol i forskjellige ideologiske innfatninger, så vel ved demokrati som ved ulike totalitære systemer. Det kan utløse dype konflikter mellom kirke og stat. Men vi kjenner også samspillet mellom dem, ikke minst fra vår egen statskirkeordning, der det moderne demokrati og Den norske kirke inngår i en (spenningsfylt) syntese. Studiet vil være konsentrert om utviklingen av den norske statskirkeordningen og kirkens kamp med nazismen under kirkekamp i mellomkrigstiden. I dette delemnet er hovedvekten lagt på studium av utvalgte kildetekster.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH620 Kirke og stat..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH621 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om og evne til og drøfte hvorfor statskirkesystem og lutherdom ble knyttet så nært sammen,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvordan kirken møtte den moderne utvikling av det liberale demokrati, og hvordan ble kirken selv demokratisert,
- kunnskap om hvordan kirkene opptrådte som «bekjennelseskirker» i konflikter med den totalitære stat,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvordan det bibelske krav om lydighet mot øvrigheten oppfattes i møte med den moderne stat.

Litteratur

LITTERATUR

- "Innst. O nr. 46 (1995-96)" i *Innstilling frå kyrkje-, utdannings- og forskningskomiteen om 1. lov om Den norske kyrkja (kyrkjelova) og 2. lov om kyrkjegardar, kremasjon og gravferd (gravferdlova)* : Ot.prp. nr. 64 for 1994-95) Oslo: Komiteen, 1996 , s. 1-27
- "Kirkeloven 1996 §§ 1-4, 17-27" i *Lovsamling for Den norske kirke : lover, forskrifter og annet regelverk* Oslo: Kirkerådet, 2005 , s. 17-18, 22-25
- "Den norske grunnloven 1814 §§1, 2, 15, 16, 21, 85, 93, 100" i *Grunnloven vår : 1814 til 2001* redaktør Andenæs, Mads T. Oslo: Universitetsforlaget, 2001 , s. ikke angitt
- "Fortale til "Kong Christian den femtes norske lov" og NL 1-1-1, 2-1-1" i *Kong Christian den Femtes Norske Lov : 15de april 1687 : med Kongeloven 1665* Oslo: Universitetsforlaget, 1982 , s. 11-14, 67
- "Kongeloven 1665, §§ I-VI" i *Kong Christian den Femtes Norske Lov : 15de april 1687 : med Kongeloven 1665* Oslo: Universitetsforlaget, 1982 , s. 287-288
- "Konventikkelplakaten 1741 og Rescript mot kvekerne, baptister etc...1745" i *Samling af alle gieldende Forordninger, Rescripter, Resolutioner og Collegial Breve for begge Rigerne, samt de Steder af Danske og Norske Lov, saavel som Kirke Ritualen der angaae Religionen, Geistligheden, Kirker, Skoler, Hospitaller og Fattige, samt Bøger og Almanakker* Bind 1. redaktør Fogtman, Laurids et al. København: Gyldendal, 1809 , s. 19f., 149ff., 22ff. (kompendium)
- "Artikel 28: om den kirkelige magt" i *Confessio Augustana* redaktør Grane, Leif København: Gad, 1981 , s. 208-215
- "Kongebrevet til kirkeordinansen" i *Kirkeordinansen 1537/39 : Det danske Udkast til Kirkeordinansen (1537)* redaktør Lausten, Martin Schwarz København: Akademisk Forlag, 1989 , s. 150-156
- Austad, Torleiv, "Kirkens grunn" i *Kirkens grunn : analyse av en kirkelig bekjennelse fra okkupasjonstiden 1940-45* Oslo: Luther, 1974 , s. 26-32
- Luther, Martin, "Instructions for the visitors of parish pastors in electoral saxony, preface" i *Luther's works* Bind 40. redaktør Lehmann, Helmut T. et al. Philadelphia: Fortress Press, 1958 , s. 269-273

- Oftestad, Bernt T., *Den norske statsreligionen : fra øvrighetskirke til demokratisk statskirke* Kristiansand: Høyskoleforlaget, 1998
- Rygnestad, Knut, "Dissenterloven 1845" i *Dissentarspørsmålet i Noreg frå 1845 til 1891 : lovgjeving og administrativ praksis* Oslo: Lutherstiftelsen, 1955 , s. 13-16
- Wisløff, Carl Fr, "Til christendommens venner i vort land" i *Politikk og kristendom : en studie omkring oppropet "Til Christendommens Venner i vort Land" (Januar 1883)* Bergen: Lunde, 1961 , s. 209-212

KH622 - Sekularisering og modernitet fra slutten av 1700-tallet og fram mot vår tid

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

1700- og 1800-tallet stilte kirke og teologi overfor sterke utfordringer. Vi knytter dem gjerne til begreper som sekularisering og modernitetens gjennombrudd. Utvikling av ikke-religiøse verdensanskuelser som nytiden brakte med seg, nådde et toppunkt på 1800-tallet da positivisme, darwinisme og etter hvert forskjellige utgaver av sosialisme kom til å forme kultur og samfunn, ikke minst universitetsliv og vitenskap. I dette delemnet vil vi ta for oss hvordan kirke og teologi erfarte og forsøkte å møte disse utfordringer, samtidig som vi søker å danne oss et bilde av hvordan denne prosess kan tolkes som uttrykk for sekularisering og modernitetens gjennombrudd.

Dette historiske emnet kan med fordel studeres sammen med det religionssosiologiske fordypningsemnet PT601 Religionens rolle i det moderne samfunn (10 studiepoeng).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH620 Kirke og stat..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH621 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om hvilke ideologiske motbevegelser kirken kom til å møte under 1800-tallet og fremover,
- kunnskap om ulike sekulariseringsbegreper og gjøre rede for sekularisering som historisk prosess,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvilke(n) ny(e) funksjon(er) religionen får i det moderne samfunn,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvordan kirkehistorien skal tolke moderniseringsprosessen.

Litteratur

LITTERATUR

- Breistein, Ingunn Folkestad, "Modernitetens følger : en vurdering av noen sekulariseringsteorier, med frikirkelige sideblikk" i *Tidsskrift for kirke - religion - samfunn* Bind 15. Volda: Møreforskning, 2002 , s. 25-42
- Chaves, Mark, "Secularization as declining religious authority" i *Social forces : an international journal of social research associated with the Southern Sociological Society* Chapel Hill, N.C.: The University of North Carolina Press, 1994 , s. 749-774
- Gilje, Nils, "Haugebevegelsen og sekulariseringens dialektikk" i *Arv og utfordring : menneske og samfunn i den kristne moraltradisjon* redaktør Wyller, Trygve et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1995 , s. 215-229
- Haanes, Vidar L., "Frikirkeligheten og lavkirkeligheten i møte med det moderne gjennombrudd i Norge" i *Frikirkelighet, lavkirkelighet, arbeiderbevegelse og det moderne Norge (1880-1920)* Oslo: Frikirkerådet, 2002 , s. 7-16
- Remond, Rene, "Religion and society in modern Europe" i *The making of Europe* Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 1999
- Sanders, Hanne, "Et utvalg" i *Bondevækkelse og sekularisering : en protestantisk folkelig kultur i Danmark og Sverige 1820-1850* Stockholm: Stads- och kommunhistoriska institutet Stockholms universitet, 1995 , s. 13-28, 311-323
- Strandbakken, Pål, "Hans Nielsen Hauge og kapitalismens ånd" i *Sosiologi i dag* Oslo: Novus, 1995 , s. 31-47
- Thorkildsen, Dag, "Hanne Sanders: Bondevækkelse og sekularisering. (anm.)" *Historisk tidsskrift* Bind 76. Oslo: Universitetsforlaget, 1997 , s. 536-543

KH623 - Kvinnernes plass og rolle i nyere norsk kirkehistorie

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

I løpet av 1880-årene ble kvinnesak et offentlig debatt-tema og en politisk kampsak, og kvinnesynet var et kjernepunkt i konfrontasjonene med kirkens menn. Men hva foregikk egentlig i kirke- og organisasjonsliv med hensyn til kvinnesyn og kvinners rolle? Hvilke endringer skjedde, og hvordan bidro kvinnene selv til endringsprosessene? Vi tar oss utviklingen fra Haugebevegelsen frem til Stortingsdebatten om kvinnelige prester i 1938. Og selvsagt skal vi stifte bekjentskap med kvinner som gjorde seg gjeldende og var kjent i egen samtid, som f.eks: Henriette Gislesen, Gustava Kielland, Bolette Gjør, Rikke Nissen, Cathinka Guldborg, Aasta Hansteen, Henny Dons m.fl. Hva stod de egentlig for, i hvilke sammenhenger gjorde de seg gjeldende, og hvordan var deres forhold til kvinnesak? I dette emnet er hovedvekten lagt på studium av utvalgte kildetekster:

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH624 Kvinnernes plass og rolle..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH623 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha evne til å drøfte hvorfor kvinner er så usynlige i kirkehistorien,
- ha god kunnskap om kvinners rolle i kirke og organisasjon i perioden 1800-1940,
- ha god kunnskap om hvilke sammenhenger kvinnene gjorde seg gjeldende i og på hvilke måter,
- ha god kunnskap om kirkens kvinnesyn,
- ha god kunnskap om hvordan kirken møtte den allmenne moderniseringen av kvinnesynet,
- ha god kunnskap om hvilken rolle kvinnene spilte i kristelige sammenhenger i denne moderniseringen og hvilket kvinnesyn de forfektet.

KILDETEKSTER

Blom, J.G.: "Om Kvindens Deltagelse i Ordets Forkyndelse" i *Luthersk Kirketidende* (1888), s. 443-460.
Dons, Henny: *Den kristne kvinne og hedningemisjonen* : en historisk oversikt. Oslo: Lutherstiftelsen, 1925.
Franson, F.: *Eders døtre skulle profetere*. Kristiania: Bibelkvindehjemmets forlag, 1890.
Gislesen, Henriette: *En Moders veiledende Ord til sin Datter*. 6. Opl. Christiania: Dybwad, 1883.
Gjør, Bolette: *Missionsbarnet*. Stavanger: Det Norske missionselskab, 1922.
Hansteen, Aasta: *Kvinden skabt i Guds billede*. 2. forøgede udg. Kristiania: Steen, 1903.
Sundt, Karen: *Kvinden i det private og offentlige Liv* : et praktisk Indlæg i Kvindespørgsmaalet. Laurvik: M. Andersens forlag, 1890.

Litteratur

LITTERATUR

- "Kvinnen i kirkens historie" i *Fra kirkens kvinneside : en utredning om kirken og kvinnen* Oslo: Andaktsbokselskapet, 1979 , s. 84-147
- Blom, J.G., "Om Kvindens Deltagelse i Ordets Forkyndelse" i *Luthersk Kirketidende* 1888 , s. 443-460
- Dons, Henny, *Den kristne kvinne og hedningemisjonen* : en historisk oversikt Oslo: Lutherstiftelsen, 1925
- Franson, F., *Eders døtre skulle profetere* Kristiania: Bibelkvindehjemmets forlag, 1890
- Furseth, Inger, "Kvinnernes betydning i Haugebevegelsen" i *Til debatt : innlegg ved norske Historiedagar 1996* redaktør Øyvind Bjørnson et al. Bergen: Historisk institutt, Universitetet i Bergen, 1998 , s. 161-174
- Gislesen, Henriette, *En Moders veiledende Ord til sin Datter* Christiania: Dybwad, 1883
- Gjør, Bolette, *Missionsbarnet* Stavanger: Det Norske missionselskab, 1922
- Hagemann, Gro, "De stummes leir? : 1800-1900" i *Med kjønnsperspektiv på norsk historie : fra vikingtid til 2000-årsskiftet* redaktør Ida Blom et al. Oslo: Cappelen, 1999 , s. 135-226

- Hansteen, Aasta, *Kvinden skabt i Guds billede* Kristiania: Steen, 1903
- Hauge, Astri, "Evangeliske bevegelser 1700-1900" i *Kvinnernes kulturhistorie* Bind 2. redaktør Kari Vogt et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1985 , s. 139-144
- Kielland, Gustava, "Kapittel 14" i *Erindringer fra mitt liv* Oslo: IKO, 1996 , s. 184-190
- Lein, Bente Nilsen, "Aasta Hansteen som feministisk teologisk tenker" i *Kirke og kultur* Bind 85. 1980 , s. 200-215
- Martinsen, Kari, "Organisering av omsorg : diakonisser i Norge" i *Kvinnernes kulturhistorie* Bind 2. redaktør Kari Vogt et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1985 , s. 131-134
- Predelli, Line Nyhagen, "Norske misjonskvinner forsøk på å eksportere vestlig feminitet til Madagaskar" i *Norsk tidsskrift for misjon* Bind 53. 1999 , s. 209-228
- Predelli, Line Nyhagen, "Emansipasjon av kvinner hjemme og ute : misjonsfeminisme og dens mottakelse blant misjonsbevegelse og kvinnebevegelse" i *Kvinneforskning* Bind 22. 1998 , s. 37-51
- Skeie, Karina Hestad, "Misjonærkonens usynlige misjonsarbeid" *Norsk tidsskrift for misjon* Bind 53. 1999 , s. 191-208
- Slettum, Marit, "Kvinner valgbarhet til generalforsamlingen i Norsk Luthersk Misjonssamband" i *Ung teologi* Bind 18. 1985 , s. 37-54
- Sundt, Karen, *Kvinden i det private og offentlige Liv : et praktisk Indlæg i Kvindespørgsmaal* Åurvik: M. Andersens forlag, 1890
- Tjelle, Kristin Fjelde, "Misjonskvinneforeningsbevegelsen i Norge" i *Norsk tidsskrift for misjon* Bind 53. 1999 , s. 175-190

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Ebbell, Clara Thue, *På frammarsj : Bolette Gjør, misjonsvennen* Oslo: Lutherstiftelsen, 1946
- Ebbell, Clara Thue, *Cathinka Guldberg : banebryter* Oslo: Lutherstiftelsens forlag, 1940
- Lein, Bente Nilsen, *Kirken i felttog mot kvinnefrigjøring : kirkens holdning til den borgerlige kvinnebevegelsen i 1880-årene* Oslo: Universitetsforlaget, 1981
- Martinsen, Kari, *Freidige og uforsagte diakonisser : et omsorgsyrke vokser fram, 1860-1905* Oslo: Aschehoug, 1984
- Nome, John, *Det Norske misjonsselskaps historie i hundre år* Bind 1-2. Stavanger: Det Norske misjonsselskap, 1943
- Norderval, Kristin Molland, *Mot strømmen : kvinnelige teologer i Norge før og nå* Oslo: Land og kirke/Gyldendal, 1982
- Norseth, Kristin, *-at sette sig imod vilde være som at stoppe elven : gi en redegjørelse og en tolkning av debatten rundt vedtaket* Oslo: [Forfatteren], 1997

KH624 - Kvinnernes plass og rolle i nyere norsk kirkehistorie

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

I løpet av 1880-årene ble kvinnesak et offentlig debatt-tema og en politisk kampsak, og kvinnesynet var et kjernepunkt i konfrontasjonene med kirkens menn. Men hva foregikk egentlig i kirke- og organisasjonsliv med hensyn til kvinnesyn og kvinners rolle? Hvilke endringer skjedde, og hvordan bidro kvinnene selv til endringsprosessene? Vi tar oss utviklingen fra Haugebevegelsen frem til Stortingsdebatten om kvinnelige prester i 1938. Og selvsagt skal vi stifte bekjentskap med kvinner som gjorde seg gjeldende og var kjent i egen samtid, som f.eks: Henriette Gislesen, Gustava Kielland, Bolette Gjør, Rikke Nissen, Cathinka Guldborg, Aasta Hansteen, Henny Dons m.fl. Hva stod de egentlig for, i hvilke sammenhenger gjorde de seg gjeldende, og hvordan var deres forhold til kvinnesak? I dette emnet er hovedvekten lagt på studium av utvalgte kildetekster:

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KH623 Kvinnernes plass..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH624 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha evne til å drøfte hvorfor kvinner er så usynlige i kirkehistorien,
- ha god kunnskap om kvinners rolle i kirke og organisasjon i perioden 1800-1940,
- ha god kunnskap om hvilke sammenhenger kvinnene gjorde seg gjeldende i og på hvilke måter,
- ha god kunnskap om kirkens kvinnesyn,
- ha god kunnskap om hvordan kirken møtte den allmenne moderniseringen av kvinnesynet,
- ha god kunnskap om hvilken rolle kvinnene spilte i kristelige sammenhenger i denne moderniseringen og hvilket kvinnesyn de forfektet.

KILDETEKSTER

Blom, J.G.: "Om Kvindens Deltagelse i Ordets Forkyndelse" i *Luthersk Kirketidende* (1888), s. 443-460.
Franson, F.: *Eders døtre skulle profetere*. Kristiania: Bibelkvindehjemmets forlag, 1890.
Hansteen, Aasta: *Kvinden skabt i Guds billede*. 2. forøgede udg. Kristiania: Steen, 1903.

Litteratur

LITTERATUR

- "Kvinnen i kirkens historie" i *Fra kirkens kvinneside : en utredning om kirken og kvinnen* Oslo: Andaktsbokselskapet, 1979, s. 84-147
- Blom, J.G., "Om Kvindens Deltagelse i Ordets Forkyndelse" i *Luthersk Kirketidende* 1888, s. 443-460
- Dons, Henny, *Den kristne kvinne og hedningemisjonen : en historisk oversikt* Oslo: Lutherstiftelsen, 1925
- Franson, F., *Eders døtre skulle profetere* Kristiania: Bibelkvindehjemmets forlag, 1890
- Furseth, Inger, "Kvinnernes betydning i Haugebevegelsen" i *Til debatt : innlegg ved norske Historiedagar 1996* redaktør Øyvind Bjørnson et al. Bergen: Historisk institutt, Universitetet i Bergen, 1998, s. 161-174
- Gislesen, Henriette, *En Moders veiledende Ord til sin Datter* Christiania: Dybwad, 1883
- Gjør, Bolette, *Missionsbarnet* Stavanger: Det Norske missionselskab, 1922
- Hagemann, Gro, "De stummes leir? : 1800-1900" i *Med kjønnsperspektiv på norsk historie : fra vikingtid til 2000-årsskiftet* redaktør Ida Blom et al. Oslo: Cappelen, 1999, s. 135-226
- Hansteen, Aasta, *Kvinden skabt i Guds billede* Kristiania: Steen, 1903
- Hauge, Astri, "Evangeliske bevegelser 1700-1900" i *Kvinnernes kulturhistorie* Bind 2. redaktør Kari Vogt et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1985, s. 139-144
- Kielland, Gustava, "Kapittel 14" i *Erindringer fra mitt liv* Oslo: IKO, 1996, s. 184-190

- Lein, Bente Nilsen, "Aasta Hansteen som feministisk teologisk tenker" i *Kirke og kultur* Bind 85. 1980 , s. 200-215
- Martinsen, Kari, "Organisering av omsorg : diakonisser i Norge" i *Kvinnernes kulturhistorie* Bind 2. redaktør Kari Vogt et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1985 , s. 131-134
- Predelli, Line Nyhagen, "Norske misjonskvinner forsøk på å eksportere vestlig feminitet til Madagaskar" i *Norsk tidsskrift for misjon* Bind 53. 1999 , s. 209-228
- Predelli, Line Nyhagen, "Emansipasjon av kvinner hjemme og ute : misjonsfeminisme og dens mottakelse blant misjonsbevegelse og kvinnebevegelse" i *Kvinneforskning* Bind 22. 1998 , s. 37-51
- Skeie, Karina Hestad, "Misjonærkonens usynlige misjonsarbeid" *Norsk tidsskrift for misjon* Bind 53. 1999 , s. 191-208
- Slettum, Marit, "Kvinner valgbarhet til generalforsamlingen i Norsk Luthersk Misjonssamband" i *Ung teologi* Bind 18. 1985 , s. 37-54
- Sundt, Karen, *Kvinden i det private og offentlige Liv : et praktisk Indlæg i Kvindespørgsmaal* Årsvik: M. Andersens forlag, 1890
- Tjelle, Kristin Fjelde, "Misjonskvinneforeningsbevegelsen i Norge" i *Norsk tidsskrift for misjon* Bind 53. 1999 , s. 175-190

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Ebbell, Clara Thue, *På frammarsj : Bolette Gjør, misjonsvennen* Oslo: Lutherstiftelsen, 1946
- Ebbell, Clara Thue, *Cathinka Guldberg : banebryter* Oslo: Lutherstiftelsens forlag, 1940
- Lein, Bente Nilsen, *Kirken i felttog mot kvinnefrigjøring : kirkens holdning til den borgerlige kvinnebevegelsen i 1880-årene* Oslo: Universitetsforlaget, 1981
- Martinsen, Kari, *Freidige og uforsagte diakonisser : et omsorgsykke vokser fram, 1860-1905* Oslo: Aschehoug, 1984
- Nome, John, *Det Norske misjonsselskaps historie i hundre år* Bind 1-2. Stavanger: Det Norske misjonsselskap, 1943
- Norderval, Kristin Molland, *Mot strømmen : kvinnelige teologer i Norge før og nå* Oslo: Land og kirke/Gyldendal, 1982
- Norseth, Kristin, *-at sette sig imod vilde være som at stoppe elven : gi en redegjørelse og en tolkning av debatten rundt vedtaket* Oslo: [Forfatteren], 1997

KH625 - Keltisk og angelsaksisk kristendom fram til ca. år 1000

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Hensikten med fordypningsemnet "Keltisk og angelsaksisk kristendom fram til ca. år 1000" er å vinne grundig god kunnskap om to av de mest særegne uttrykk for vestlig, latinsk katolisisme i tidlig middelalder, og en sentral kulturell horisont for kristningen av Skandinavia. Gjennom studier av hagiografiske, liturgiske og poetiske tekster skal fokus settes på gudstjenesteliv og monastisk kultur, samt fremveksten av en særegen folkelig religion i tilknytning til kirkene på de britiske øyer.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH625 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om forholdet mellom det stedege og det katolske i keltisk og angelsaksisk kristendom, samt i den nyere diskusjonen knyttet til anvendelsen av begrepet mikrokristenhet (P. Brown) på disse tradisjonene,
- god kunnskap om hvorledes kristen diktning innenfor de to tradisjonene viderefører førkristne kulturelle verdier samtidig som den bearbeider nytt, kristent tradisjonsgods,
- god kunnskap om monastisk teologi og spiritualitet i henholdsvis keltisk og angelsaksisk tradisjon, dens innhold og betydning, samt dens forhold til folkelig religion.

Litteratur

LITTERATUR

- "Abbed Benedict Biscop's Liv av Beda Venerabilis" i *Helgener fra vest : fire helgenvitaer fra Irland, England og Orknøyene* redaktør Schumacher, Jan Oslo: Luther, 1998 , s. 58-77
- "Blickling Homily XVII: The Dedication of St. Michael's Church; Aelfric: On the Sacrifice of Easter; Wulfstan: On the False Gods/On the Sevenfold Gifts of the Spirit; Guthlac A; Advent Lyrics" i *Anglo-Saxon spirituality : selected writings* redaktør Boenig, Robert New York: Paulist Press, 2000 , s. 71-77, 124-133, 134-140, 194-216, 217-229
- "Patrick's Declaration of the Great Works of God; Patrick's Letter to the Soldiers; The Life of St Brigit by Cogitosus; The Voyage of St. Brendan; The Rule for Monks by Columbanus; Irish Poems; The Tract on the Mass in the Stowe Missal / Two Eucharistic Chants from the Stowe Missal; An Old Irish Homily / The Cambrai Homily / Three Sunday Catecheses" i *Celtic spirituality* redaktør Davies, Oliver et al. New York: Paulist Press, 1999 , s. 67-89, 122-139, 155-190, 246-256, 259-265, 311-318, 366-375
- Brown, Peter Robert Lamont, ""Introduction" og kap. 14-16" i *The rise of Western Christendom : triumph and diversity, A.D. 200-1000* Oxford: Blackwell, 2003 , s. 1-34, 321-379
- Cavill, Paul, "Et utvalg" i *Anglo-Saxon Christianity : exploring the earliest roots of Christian spirituality in England* London: Harper Collins, 1999 , s. 147-200
- Cavill, Paul, *Anglo-Saxon Christianity : exploring the earliest roots of Christian spirituality in England* London: Harper Collins, 1999
- Meyvaert, P., "Bede and the church paintings at Wearmouth-Jarrow" i *Anglo-Saxon England* Bind 8. Cambridge: Cambridge University Press, 1979 , s. 63-77
- O'Loughlin, Thomas, "Journeys on the edges : the Celtic tradition" i *Traditions of Christian spirituality series* London: Darton Longman and Todd, 2000
- Rekdal, J.E., "The Irish ideal of pilgrimage" i *In quest of the kingdom : ten papers on Medieval monastic spirituality* redaktør Härdelin, Alf Stockholm: Almqvist & Wiksell, 1991 , s. 9-26
- Sharpe, R., "Some problems concerning the organization of the Church in Early Medieval Ireland" i *Peritia : journal of the Medieval Academy of Ireland* Bind 3. Cork: The Academy, 1984 , s. 230-270

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Blair, John, "The Anglo-Saxon age : a very short introduction" i *Very short introductions ; 18* Oxford ; New York: Oxford University Press, 2000
- Dunn, Marilyn, *The emergence of monasticism : from the Desert Fathers to the early Middle Ages* Oxford: Blackwell Publishers, 2000
- Graham-Campell, James, *Vikingenes verden* Oslo: Grøndahl Dreyer, 1996
- Jolly, Karen Louise, *Popular religion in late Saxon England : elf charms in context* Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1996
- Lapidge, Michael, *The Blackwell encyclopaedia of Anglo-Saxon England* Oxford: Blackwell, 1999
- O'Loughlin, Thomas, *Celtic theology : humanity, world, and God in early Irish writings* London: Continuum, 2000
- Pelikan, Jaroslav, *The growth of medieval theology (600-1300)* Chicago: The University of Chicago Press, 1978
- Ward, Benedicta, *High king of heaven : aspects of early English spirituality* London: Mowbray, 1999

KH626 - Modernitet og katolisisme hos Sigrid Undset

Faglærer: Bernt T. Oftestad, Bernt.T.Oftestad@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH626 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hvordan Sigrid Undset er å forstå som moderne dikter
- god kunnskap om hennes katolske løsning av det moderne livsproblem
- slik denne er nedfelt i hennes "katolske romaner".

Kildetekster

Utdrag av romanene: Jenny (1911) Kristin Lavransdatter. Kransen, Husfrue og Korset, (1920-22) Gymnadenia (1929) og Den brännende busk (1930)

Litteratur

LITTERATUR

- Amadou, Anne-Lisa, *Å gi kjærligheten et språk : syv studier i Sigrid Undsets forfatterskap* Oslo: Aschehoug, 1994
- Bliksrud, Liv, "Sigrid Undset" i *Ariadne-serien* Oslo: Gyldendal, 1997
- Oftestad, Bernt T., *Sigrid Undset : modernitet og katolisisme* Oslo: Universitetsforlaget, 2003

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Krane, Borghild, *Sigrid Undset : liv og meninger* Oslo: Gyldendal, 1970
- Sartre, Jean-Paul, Madsen, Peter og Rønning, Helge, *Litteratur og modernitet : essays* Oslo: Universitetsforlaget, 1990
- Solberg, Olav, *Tekst møter tekst : Kristin Lavransdatter og mellomalderen* Oslo: Aschehoug, 1997
- Steen, Ellisiv, *Kristin Lavransdatter : en estetisk studie* Oslo: Aschehoug, 1969
- Taylor, Charles, *Sources of the self : the making of the modern identity* Cambridge: Cambridge University Press, 1989
- Thorn, Finn, *Sigrid Undset : kristentro og kirkesyn* Oslo: Aschehoug, 1975
- Watt, Ian, *The rise of the novel : studies in Defoe, Richardson and Fielding* Berkeley, Calif.: University of California Press, 1957

KH627 - Kristendom og kultur i Norge i middelalder og tidlig nytid

Faglærer: Jan Schumacher, Jan.Schumacher@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepjon

Generell informasjon

Kristen tradisjon i Norge i middelalderen og tidlig nytid belyst gjennom liturgi, preken, salmer og kirkelig billedkunst.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet KH627 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om hovedtrekkene i kristendommens historie i Norge fra kristningstiden og fram til slutten av 1700-tallet;
- kunnskap om hovedtrekkene ved gudstjenestelivet i Norge i perioden;
- god kunnskap om metodiske problemer knyttet til forholdet mellom "elite" og "folk" i studiet av religion og religiøs kultur i perioden;
- god kunnskap om de tradisjonelle former for kirke- og fromhetsliv i middelalder og tidlig nytid og hvorledes de har skapt handlingsformer, språklige og billedmessige uttrykk, litterære sjangrer og betydninger mennesker imellom;
- god kunnskap om hvordan skikker og tradisjoner for religiøst liv spilte en avgjørende rolle for
- utformingen og utsmykningen av kirkerommet og inndelingen av årets rytme, og hvordan de grep inn i og normerte dagliglivet;
- god kunnskap om hvordan fromhetsformer ble påvirket av de sosiale og kulturelle endringene i
- samfunnet;
- evne til å drøfte hvordan historien i denne epoken kan bidra til en kritisk og konstruktiv
- forståelse av forholdet mellom teologi og fromhet i dag.

KH691 - Åpent valgemne i KH

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet KH691 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

KH692 - Åpent valgemne i KH

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet KH692 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

KH693 - Åpent valgemne i KH

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet KH693 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

KRL101 - Bibelfag og Konfesjonskunnskap

Faglærer: Geir Otto Holmås, Geir.O.Holmas@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Årsstudium KRL, Bachelor i kultur og samfunnsfag, Bachelor i teologi, Profesjonsstudiet i teologi, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

Emnet består av to delemner: A. Bibelfag (8 sp), med lik vekt på Det gamle og Det nye testamente, og B. Konfesjonskunnskap (2 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL111 reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL113 reduseres dette emnet med 10 sp
Med DIA501 Bibelforståelse og etikk, reduseres dette emnet med 1 sp

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidsvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Emnet overlapper delvis med gamle versjoner av KRL104, KRL105 og KRL112 (undervist til og med høsten 2005), og får studiepoengsreduksjon i forhold til disse emnene. Studenter som har avlagt eksamen i KRL104, KRL105 eller KRL112 (gammel versjon) anbefales å ta eksamen i gammel versjon av KRL101. Ta kontakt med studieveileder for å avtale dette.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL101 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer) (Kan noen semestre bli utvidet til 6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Klausurprøven kan være todelt der første del er en prøving uten hjelpemidler. Studentene får én eller to oppgaver og en samlet karakter for hvert emne. Hvis det gis to oppgaver, må begge være bestått for at eksamen skal være bestått. Hvis en oppgave består av flere spørsmål, må svarene på disse samlet vurderes som bestått. Eksamen i to emner kan i enkelte semestre slås sammen til en 8-timers eksamen. Det gis da en oppgave fra hvert emne og separate karakterer.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. BIBELFAG (8 SP)

Studiet av Det gamle (GT) og Det nye testamente (NT) presenterer og drøfter de bibelske skrifter, deres tilblivelse, innhold samt deres bruk og betydning.

Hvert semester innledes med et bibelkurs. For studenter som skal ha mappevurdering, er det et studiekrav å bestå prøven etter kurset. Studenter som tar avsluttende eksamen i KRL 101, kan bli prøvet i dette stoffet til eksamen. Bibelkurs A er for nye studenter, mens bibelkurs B er for studenter som har studert et semester.

Bibelkurs A: Bibelkunnskap

Studenten skal ha

- oversikt over innholdet i 1. Mosebok, 2. Mosebok 1-34, 5. Mosebok, Josva 1-8 og 23-24, Dommerne 1-8, Rut, 1.-2. Samuelsbok, 1. Kongebok, 2. Kongebok 1-5 og 15-25, Esra, Salme 1-24; 37-39; 77-78; 110-118; 137-139 og 146-150, Jesaja 1-12; 40-45; 52-55 og 65-66
- oversikt over innholdet i Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Apostlenes gjerninger, Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Hebreerbrevet og Johannes' åpenbaring

Bibelkurs B: Bibelen som helhet - dens tilblivelse, bruk og betydning

Studenten skal ha

- kjennskap til GTs og NTs teksthistorie

- kjennskap til GTs og NTs kanonhistorie
- kjennskap til hovedtrekk i Bibelens historie i Norge og til aktuell oversettelsesproblematikk
- kjennskap til Bibelen som helhet og til grunnlaget for å tale om denne helheten
- kjennskap til spørsmål knyttet til hva Bibelen formidler
- kjennskap til hvordan Bibelen gir hjelp til livstolkning
- kjennskap til spørsmål knyttet til å forstå Bibelen som Guds ord

Det gamle testamente:

Studenten skal ha

- kjennskap til GTs historieverk
- god kunnskap om 1. og 2. Mosebok

Det nye testamente:

Studenten skal ha

- kjennskap til evangeliene tilblivelse og det synoptiske problem, og til sjangerspørsmålet knyttet til evangeliene
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- kjennskap til Jesu liv knyttet til evangeliene fremstilling, og til spørsmålet om den historiske Jesus
- god kunnskap om Matteusevangeliet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte bibeltekster

- oversikt over Israels historie i gammeltestamentlig tid og metodiske problemer knyttet til en slik historie
- kjennskap til utvalgte emner fra gammeltestamentlig teologi: skapelse, antropologi og gudsbilde
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte bibeltekster

Tekstutvalget i Det gamle testamente er følgende:

- 1. Mosebok 1,1-2,3; 2,4-3,24; 12,1-9; 22,1-19
- 2. Mosebok 3,1-22; 20,1-17

DELEMNE A LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Det Gamle testamentet : analyse av tekster i utval* redaktør Kartveit, Magnar Oslo: Samlaget, 2003 , s. 25-69, 73-104, 116-122, 125-153, 159-182, 200-227
- Albrektson, Bertil og Ringgren, Helmer, "Bibelteologiske grundbegrepp" i *En bok om Gamla testamentet* Malmö: Gleerup, 1992 , s. 85-103
- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999 , s. 19-64, 385-470
- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999 , s. 69-97
- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999 , s. 176-200, 211-222
- Kvalbein, Hans, "Et utvalg" i *Fortolkning til Matteusevangeliet* Bind 1. Oslo: Nye Luther forlag, 1989 eller senere opplag , s. 40-59, 102-108, 124-158, 164-179, 201-211, 226-236, 252-263
- Kvalbein, Hans, "Et utvalg" i *Fortolkning til Matteusevangeliet* Bind 2. Oslo: Nye Luther forlag, 1990 eller senere opplag , s. 63-75, 135-144, 223-230
- Sandnes, Karl Olav og Skarsaune, Oskar, "Et utvalg" i *Mannen som ble Messias* Oslo: Undervisningsredaksjonen NRK, 2000 , s. 8-64
- Smith-Gahrsen, Carl og Vegge, Tor, "Oversyn over Israels historie" i *Innføring i boka om Evas ætt : bibelkunnskap* Kristiansand: Høyskoleforl., 2000 , s. 31-58
- Smith-Gahrsen, Carl og Vegge, Tor, "Jesu liv og urkristendommens historie" i *Innføring i boka om Evas ætt : bibelkunnskap* Kristiansand: Høyskoleforl., 2000 , s. 153-178
- Weyde, Karl William og Sandnes, Karl Olav, "Forstår du det du leser?" : *en innføring i bibelfaglig metode* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet, 2003 (kjøpes i skrivestuen)

DELEMNE B. KONFESJONSKUNNSKAP (2 SP)

I konfesjonskunnskapen studeres både de kristne kirkesamfunns historiske bakgrunn og deres aktuelle utforming i dag. Kirkesamfunnenes tro, lære og praksis er ofte preget av deres historiske utgangspunkt. Samtidig bidrar konfesjonskunnskapen til et økumenisk perspektiv på studiet av den kristne tro og lære i dag (dogmatikken).

Studenten skal ha

- kjennskap til de viktigste kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til kirkesamfunnenes lære som ulike varianter av kristen livstolkning
- kjennskap til de ulike kirkesamfunnenes trosuttrykk

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Kristne kirker og trossamfunn* redaktør Borgen, Peder et al. Trondheim: Tapir, 1993 , s. 9-18, 41-68, 77-94, 111-126, 143-170, 179-206, 217-242

KRL102 - Kristen tro og livstolkning

Faglærer: Geir Otto Holmås, Geir.O.Holmas@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Årsstudium KRL, Bachelor i kultur og samfunnsfag, Bachelor i teologi, Profesjonsstudiet i teologi, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

KRL 102 handler om kristendommen som livstolkning i historien og i dag. Emnet består av to like store delemner: A. Kristendommens historie (5 sp) og B. Kristen livstolkning i dag I (5 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL111 reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL113 reduseres dette emnet med 10 sp

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidsvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Emnet overlapper delvis med gamle versjoner av KRL105 og KRL112 (undervist til og med høsten 2005), og får studiepoengsreduksjon i forhold til disse emnene. Studenter som har avlagt eksamen i KRL105 eller KRL112 (gammel versjon) anbefales å ta eksamen i gammel versjon av KRL102. Ta kontakt med studieveileder for å avtale dette.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

KRL102 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Klausurprøven kan være todelt der første del er en prøving uten hjelpemidler. Studentene får én eller to oppgaver og en samlet karakter for hvert emne. Hvis det gis to oppgaver, må begge være bestått for at eksamen skal være bestått. Hvis en oppgave består av flere spørsmål, må svarene på disse samlet vurderes som bestått. Eksamen i to emner kan i enkelte semestre slås sammen til en 8-timers eksamen. Det gis da en oppgave fra hvert emne og separate karakterer.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. KRISTENDOMMENS HISTORIE (5 SP)

Studiet av kristendommens historie (KH) omfatter hovedtrekk av den kristne kirkes historie fra begynnelsen til våre dager, norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. KH er et historisk fag som drøfter og fremstiller kristendommens utbredelse, de historiske prosesser i kirkens institusjoner, kirkens praksis (som liturgi, misjon og diakoni), teologi og tros- og fromhetsliv, gjerne under perspektivet bibelens virkningshistorie. Faget omfatter også kirkens historiske forhold til samfunn og kultur, og hvilken virkning kristendommen har hatt i de troendes liv og levnet.

I dette emnet omfatter studiet historien om den kristne kirkes opprinnelse, kristendommens historie i Europa til og med reformasjonen og norsk kirkehistorie fram til ca. 1940. Det legges vekt på studiet av kristen tro, fromhet og livstolkning og deres uttrykk i kirkelig praksis, kunst og arkitektur.

Studenten skal ha

- kjennskap til kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning gjennom tidene
- oversikt over viktige utviklingslinjer i kristendommens historie i Europa til og med reformasjonen
- kjennskap til de ulike perioder av kirkens og kristendommens historie i Norge fram til ca. 1940
- oversikt over uttrykk for kristen tro, fromhet og livstolkning i disse periodene i salmer, kunst og arkitektur
- evne til å redegjøre for og drøfte et historisk forløp

DELEMNE A LITTERATUR

- "Salme nr.: 40" i *Salmer 1997 : tillegg til Norsk salmebok* Oslo: Verbum, 1997 eller senere opplag , s. ikke angitt
- "Salme nr.: 1, 45, 59, 172, 222, 322, 487, 492, 518, 641, 741, 780" i *Norsk salmebok* Oslo: Verbum, 1985 eller senere opplag , s. ikke angitt

- Danbolt, Gunnar og Kjerschow, Mabel, "Et utvalg" i *Billedspor : kunst- og kulturhistorie* Bind 1. Vollen: Tell, 1996 , s. 90-99, 114-149
- Haraldsø, Brynjar, "Et utvalg" i *Kirke og misjon gjennom 2000 år : allmenn kirke- og misjonshistorie* Oslo: Lunde, 1997 , s. 13-26, 28-30, 35-45, 47, 49-66, 69-71, 77-90, 91-120, 127-143, 149-183
- Oftestad, Bernt T., Schumacher, Jan og Rasmussen, Tarald, "Et utvalg" i *Norsk kirkehistorie* Oslo: Universitetsforl., 2005 , s. 15-55, 64-82, 92-269

DELEMNE B. KRISTEN LIVSTOLKNING I DAG (5 SP)

Kristen livstolkning i dag skal bidra til å framstille og drøfte den kristne tro slik at den kan bli relevant for mennesker i dag.

Kristen livstolkning i dag I (KLT I) omfatter et studium av sentrale tema i kristen dogmatikk og disse temas plassering i en økumenisk sammenheng. Delemnet gir oversikt over kristen tro som livstolkning og reiser spørsmål om kristendommens relasjon til andre religioner og livssyn. Sentralt i delemnet står studiet av en luthersk kristendomsforståelse. I emnet inngår også arbeid med de oldkirkelige trosbekjennelsene, Luthers lille katekisme, Den augsburgske bekjennelse og nyere salmediktning som uttrykk for kristen livstolkning.

Studenten skal ha

- kjennskap til kristen tro som livstolkning
- kjennskap til den apostoliske trosbekjennelse, den nikenske trosbekjennelse, Luthers lille katekisme og den augsburgske bekjennelse og disse bekjennelsers betydning for kristen dogmatikk
- god kunnskap om bruk av Bibelen i dogmatikken, om kristen forståelse av allmenn og spesiell åpenbaring, om skapelse og frelse og om kristendommen og religionene
- god kunnskap om sentrale emner fra tros læren knyttet til første, andre og tredje trosartikkel
- evne til å plassere emner fra tros læren i en økumenisk sammenheng
- kjennskap til salmediktning som uttrykk for kristen livstolkning

DELEMNE B LITTERATUR

- "Salme nr.: 2, 22, 41, 45, 113 (eller tilsvarende salmer)" i *Salmer 1997 : tillegg til Norsk salmebok* Oslo: Verbum, 1997 eller senere opplag , s. ikke angitt
- "Et utvalg" i *Felleseklæring om rettferdiggjørelseslære* Oslo: Mellomkirkelig råd, 1997 eller senere opplag , s. 11-16
- "Den augsburgske bekjennelse (art. 1-20 og art. 28)" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav Oslo: Lunde, 1985 eller senere opplag , s. 23-39, 53-58 (Finne også i "Den norske kirkes bekjennelsesskrifter")
- "Et utvalg" i *Nådens fellesskap : rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste, 1994 , s. 15-27
- "De oldkirkelige trosbekjennelsene" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav Oslo: Lunde, 1985 eller senere opplag , s. 15-21 (Finnes også i "Den norske kirkes bekjennelsesskrifter")
- "Salme nr.: 104, 196 (eller tilsvarende salmer)" i *Norsk salmebok* Oslo: Verbum, 1985 eller senere opplag , s. ikke angitt
- Brunvoll, Arve, "De oldkirkelige trosbekjennelsene" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter* Oslo: Lunde, 1972 eller senere opplag , s. 17-31 (Finnes også i "Konkordieboken")
- Brunvoll, Arve, "Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28)" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter* Oslo: Lunde, 1972 eller senere opplag , s. 32-60, 86-96 (Finnes også i "Konkordieboken")
- Brunvoll, Arve, "Luthers lille katekisme" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter* Oslo: Lunde, 1972 , s. 98-148 (Finnes også i "Konkordieboken")
- Henriksen, Jan-Olav, "Et utvalg" i *Guds virkelighet : hovedtrekk i kristen dogmatikk* Oslo: Luther, 1994 , s. 15-284
- Jensen, Oddvar Johan, "Et utvalg" i *Katekismens teologi* Oslo: Credo, 1994 og 1997 , s. 37-90
- Luther, Martin, "Den lille katekisme" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985 , s. 278-295

KRL103 - Religionsvitenskap, Livssynskunnskap og Fagdidaktikk

Faglærer: Geir Otto Holmås, Geir.O.Holmas@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Årsstudium KRL, Bachelor i kultur og samfunnsfag, Master i Teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

Emnet består av tre delemner: A. Religionsvitenskap (7 sp), B. Livssynskunnskap (1 sp) og C. Fagdidaktikk (2 sp)

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL111 reduseres dette emnet med 10 sp

Med KRL105II Kristen livstolkning, reduseres dette emnet med 4 sp

Med KRL114 reduseres dette emnet med 4 sp

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidsvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Emnet overlapper delvis med gamle versjoner av KRL105 og KRL112 (undervist til og med høsten 2005), og får studiepoengsreduksjon i forhold til disse emnene. Studenter som har avlagt eksamen i KRL105 eller KRL112 (gammel versjon) anbefales å ta eksamen i gammel versjon av KRL103. Ta kontakt med studieveileder for å avtale dette.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

KRL103 har bare én vurderingsform, en klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Klausurprøven kan være todelt der første del er en prøving uten hjelpemidler. Studentene får én eller to oppgaver og en samlet karakter for hvert emne. Hvis det gis to oppgaver, må begge være bestått for at eksamen skal være bestått. Hvis en oppgave består av flere spørsmål, må svarene på disse samlet vurderes som bestått. Eksamen i to emner kan i enkelte semestre slås sammen til en 8-timers eksamen. Det gis da en oppgave fra hvert emne og separate karakterer.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. RELIGIONSVITENSKAP (VERDENSRELIGIONENE) (7 SP)

Religionsvitenskap gir en beskrivelse av verdensreligionenes historie fram til i dag og deres særpreg når det gjelder tro, kultus og plass i dagens samfunn. De enkelte religioner behandles i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i en norsk sammenheng.

Studenten skal ha

- kjennskap til religionsvitenskap som fag
- god kunnskap om hinduisme, buddhisme, jødedom og islam med vekt på historisk bakgrunn, tekster, lære, etikk og praksis i dag
- kjennskap til høytider, symboler og religiøst liv i disse religionene
- kjennskap til verdensreligionenes stilling i Norge

DELEMNE A LITTERATUR

- ., "Et utvalg" i *Verdensreligioner i Norge* redaktør Jacobsen, Knut A. Oslo: Universitetsforlaget, 2005 , s. 47-72, 91-108, 141-167, 193-214
- Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto R., "Et utvalg" i *Hinduismen og buddhismen* Kristiansand: Høyskoleforl., 1999 , s. 37-131, 177-266, 305-316
- Kværne, Per, "Tanker omkring studiet av religion" *Religionshistorie og religionsundervisning : noen fagdidaktiske synspunkter* redaktør Kværne, Per et al. Trondheim: Tapir, 1983 , s. 9-29
- Rian, Dagfinn og Eidhamar, Levi Geir, "Et utvalg" i *Jødedommen og islam* Kristiansand: Høyskoleforl., 1999 , s. 5-103, 123-221

DELEMNE B. LIVSSYNSKUNNSKAP (1 SP)

Livssynskunnskap gir en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn. De enkelte livssyn behandles i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i en norsk sammenheng. Studiet inkluderer også en drøfting av fenomenet livssyn, dets relasjon til livstolkning og religion og mer generelt til menneskers søking etter mening.

Studenten skal ha

- kjennskap til hva et livssyn er, til forholdet mellom begrepene religion, livssyn og livstolkning, og til religionenes og livssynenes betydning for kultur og samfunn
- kjennskap til historiske bakgrunnen og sosiokulturelle rammer for livssynsmangfoldet
- god kunnskap om humanisme som livssyn/livstolkning
- kjennskap til human-etikk og til Human-Etisk Forbund

DELEMNE B LITTERATUR

- Aadnanes, Per M., "Et utvalg" i *Livssyn* Oslo: Universitetsforl., 2002 , s. 9-50, 107-142
- Hegstad, Harald, "Religion som sosialt fenomen" i *Ung teologi* Bind 37. Oslo: Harald Hegstad, 2004 , s. 75-86
- Human-Etisk Forbund,, *Humanisme : et livssyn* Oslo: Human-etisk forbund, [199?] (kjøpes i skrivestuen)

DELEMNE C. FAGDIDAKTIKK (2SP)

Fagdidaktikken arbeider med undervisningsspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Studenten skal ha

- god kunnskap om bakgrunnen og grunnlaget for KRL-faget
- god kunnskap om KRL-fagets hovedoppgaver
- kjennskap til lærerrollen og til et kristent syn på barnet
- god kunnskap om fortellingsdidaktikk
- kjennskap til den kristne elementærundervisningens innhold
- kjennskap til undervisning i levende religioner og livssyn

DELEMNE C LITTERATUR

- *KRL-boka : kristendoms-, religions- og livssynskunnskap : læreplan for den 10-årige grunnskolen*Oslo: Læringssenteret, 2002
- Mogstad, Sverre Dag og Eidhamar, Levi Geir, "Kap. 1-3, 5 (delvis), 6-8, 9 (delvis), 10-11" i *Fag, identitet og fortelling : didaktikk til kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering* Oslo: Universitetsforl., 1999 , s. 13-49, 73-80, 95-158, 173-217.

KRL104 - Bibelfag, religionspedagogikk og livstolkningsteori

Faglærer:	Hanne Birgitte Sødal Tveito, Hanne.S.Tveito@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Enkeltemner, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Årsstudium KRL, Bachelor i kultur og samfunnsfag, Bachelor i teologi, Profesjonsstudiet i teologi, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

Emnet består av to delemner: A. Bibelfag (3 sp GT og 4 sp NT) og B. Religionspedagogikk og livstolkningsteori (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL112 reduseres dette emnet med 10 sp

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Emnet overlapper delvis med gamle versjoner av KRL101, KRL103 og KRL111 (undervist til og med våren 2005), og får studiepoengsreduksjon i forhold til disse emnene. Studenter som har avlagt eksamen i gammel versjon av KRL101, KRL103 eller KRL111 anbefales å ta eksamen i gammel versjon av KRL104. Ta kontakt med studieveileder for å avtale dette.

Studiekrav

- Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

KRL104 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer) (Kan noen semestre bli utvidet til 6 timer).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Klausurprøven kan være todelt der første del er en prøving uten hjelpemidler. Studentene får én eller to oppgaver og en samlet karakter for hvert emne. Hvis det gis to oppgaver, må begge være bestått for at eksamen skal være bestått. Hvis en oppgave består av flere spørsmål, må svarene på disse samlet vurderes som bestått. Eksamen i to emner kan i enkelte semestre slås sammen til en 8-timers eksamen. Det gis da en oppgave fra hvert emne og separate karakterer.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Liste I som finnes i oversikten over tillatte hjelpemidler ved eksamen som er lagt ut på MFs hjemmeside.

Mål og innhold

DELEMNE A. BIBELFAG (7 SP)

Studiet av Det gamle (GT) og Det nye testamente (NT) presenterer og drøfter de bibelske skrifter, deres tilblivelse, innhold samt deres bruk og betydning.

Hvert semester innledes med et bibelkurs. For studenter som skal ha mappevurdering, er det et studiekrav å bestå prøven etter kurset. Studenter som tar avsluttende eksamen i KRL 104, kan bli prøvd i dette stoffet til eksamen. Bibelkurs A er for nye studenter, mens bibelkurs B er for studenter som har studert et semester.

Bibelkurs A: Bibelkunnskap

Studenten skal ha

- oversikt over innholdet i 1. Mosebok, 2. Mosebok 1-34, 5. Mosebok, Josva 1-8 og 23-24, Dommerne 1-8, Rut, 1.-2. Samuelsbok, 1. Kongebok, 2. Kongebok 1-5 og 15-25, Esra, Salme 1-24; 37-39; 77-78; 110-118; 137-139 og 146-150, Jesaja 1-12; 40-45; 52-55 og 65-66

- oversikt over innholdet i Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Apostlenes gjerninger, Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Hebreerbrevet og Johannes' åpenbaring

Bibelkurs B: Bibelen som helhet - dens tilblivelse, bruk og betydning

Studenten skal ha

- kjennskap til GTs og NTs teksthistorie
- kjennskap til GTs og NTs kanonhistorie
- kjennskap til hovedtrekk i Bibelens historie i Norge og til aktuell oversettelsesproblematikk
- kjennskap til Bibelen som helhet og til grunnlaget for å tale om denne helheten
- kjennskap til spørsmål knyttet til hva Bibelen formidler
- kjennskap til hvordan Bibelen gir hjelp til livstolkning
- kjennskap til spørsmål knyttet til Bibelen som Guds ord

Det gamle testamente

Studenten skal ha

- kjennskap til GTs poetiske bøker og profetbøker
- god kunnskap om Salmenes bok og Jesajaboka
- kjennskap til utvalgte emner fra gammeltestamentlig teologi: messianisme, gudsbilde
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte bibeltekster

Tekstutvalget i Det gamle testamente er følgende:

- Salme 8; 23; 46; 51
- Jesaja 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 40,1-11; 52,13-53,12

Det nye testamente

Studenten skal ha

- oversikt over kristendommens eldste historie
- kjennskap til sjangeren "historie" og Apostlenes gjerninger
- kjennskap til sjangeren brev og Paulus som brevskriver
- kjennskap til sjangeren apokalypse og Johannes' åpenbaring
- god kunnskap om Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte bibeltekster

Tekstutvalget i Det nye testamente er følgende:

- Lukasevangeliet 10,25-42; 12,13-21; 15,1-32; 18,1-14
- Johannesevangeliet 1,1-18; 2,1-12; 11,1-57
- Romerbrevet 1,1-17; 3,21-4,12; 6,1-14; 8,1-39; 11,1-36; 12,1-8; 13,1-10

DELEMNE A LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Det Gamle testamente : analyse av tekster i utval* redaktør Kartveit, Magnar Oslo: Samlaget, 2003 , s. 231-235, 255-308, 319-325, 343-368.
- "Et utvalg" i *Bibelen : Den hellige skrift : Det gamle og Det nye testamente* Oslo: Det norske bibelselskap, 1985 , s. ikke oppgitt, se utvalgte tekster ovenfor
- Donahue, John R., "Et utvalg" i *The Gospel in parable : metaphor, narrative, and theology in the Synoptic Gospels* Philadelphia, Penn.: Fortress, 1990 , s. 126-138, 146-162, 176-193
- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999 , s. 19-64, 107-123, 138-151, 222-245, 248-262, 264-292, 368-382, 385-470
- Hvalvik, Reidar, "Et utvalg" i *Romerbrevet : en kommentar* Oslo: [MFs skrivestue], 1988 , s. 10-20, 29-38, 46-50, 57-68, 75-83, 83-87, 88-93 (kjøpes i skrivestuen)
- Kysar, Robert, "Et utvalg" i *John* Minneapolis, Minn.: Augsburg, 1986 , s. 27-34, 44-47, 172-187
- Lindström, Fredrik, "De bibelske salmer som bibelsk teologi" i *Bibelsk teologi* redaktør Pedersen, Sigfred Århus: Aarhus Universitetsforlag, 2000 , s. 75-96 (kompendium)
- Sandnes, Karl Olav og Skarsaune, Oskar, "Et utvalg" i *Mannen som ble Messias* Oslo: Undervisningsredaksjonen NRK, 2000 , s. 65-88
- Weyde, Karl William og Sandnes, Karl Olav, "Forstår du det du leser?" : *en innføring i bibelfaglig metode* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet, 2003 (kjøpes i skrivestuen)

DELEMNE B. RELIGIONSPEDAGOGIKK OG LIVSTOLKNINGSTEORI (3 SP)

Religionspedagogikk er i vår tradisjon en del av den systematiske teologi. Disiplinen arbeider med undervisnings- og oppdragelsesspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Livstolkningsteori gir et overgripende, tverrfaglig perspektiv på religions- og livssynsstudiet generelt og på emnene på 100-nivå spesielt. Arbeidet med livstolkningsteorien gir et grunnlag for å forstå Bibelen, kristendommen, andre religioner og livssyn, etikk og filosofi som ulike former for livstolkning.

Studenten skal ha

- god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsspørsmål
- god kunnskap om teologiske begrunnelser for kristen skole, kristen oppdragelse, pedago-gisk mandat og forholdet mellom teologi og pedagogikk
- god kunnskap om skolens formål og verdi-grunnlag
- kjennskap til hermeneutiske og kommunikasjonsteoretiske spørsmål i forbindelse med undervisning og oppdragelse

- kjennskap til teorier om moralsk og religiøs utvikling
- kjennskap til utvalgte litteraturvitenskapelige problemstillinger
- kjennskap til det teoretiske grunnlag for å tale om kristendommen og andre religioner og livssyn som livstolkning
- evne til å bruke livstolkningsteori i møte med materiale fra Bibelen, kristendommen og andre religioner og livssyn

DELEMNE B LITTERATUR

- Asheim, Ivar og Mogstad, Sverre Dag, "Kap. 1, 2 (delvis), 6-7" i *Religionspedagogikk : tolkning, undervisning, oppdragelse* Oslo: Universitetsforlaget, 1987 , s. 13-45, 80-133
- Gravem, Peder, "Livstolkning" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 47. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1996 , s. 235-273 (kjøpes i skrivebutikken)
- Hartman, Sven G., "Barns tanker om Gud" i *Barnesjel og kristentro* redaktør Rian, Dagfinn et al. Trondheim: Tapir, 1988 , s. 9-32 (kompendium)
- Svensen, Åsfrid, "Et utvalg" i *Tekstens mønstre : innføring i litterær analyse* Oslo: Universitetsforl., 1985 , s. 19-40, 101-128, 170-184 (Sidetallene er hentet fra 9. opplag 1997)
- Sødal, Helje Kringelbotn, "Kap. 3" i *Kristen tro og tradisjon i barnehagen* Kristiansand: Høyskoleforl., 2003 , s. ikke oppgitt (kompendium)

ANMLIT

Følgende sider fra Hvalvik, Reidar og Terje Stordalen: "Et utvalg" i Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning er kun pensum for studenter som tar Bibelkurs B: s.19-64, 385-470.

KRL105 - Kristen livstolkning i dag, Religionsvitenskap og Livssynskunnskap

Faglærer:	Hanne Birgitte Sødal Tveito, Hanne.S.Tveito@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Enkeltemner, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Årsstudium KRL, Bachelor i kultur og samfunnsfag, Bachelor i teologi, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

Emnet består av tre delemner: A. Kristen livstolkning i dag (etikk) (4 sp), B. Religionsvitenskap (3,5 sp) og C. Livssynskunnskap (2,5 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL112 reduseres dette emnet med 10 sp

Med DIA501 Bibelforståelse og etikk, reduseres dette emnet med 3 sp

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidsvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Emnet overlapper delvis med gamle versjoner av KRL102, KRL103 og KRL111 (undervist til og med våren 2005), og får studiepoengsreduksjon i forhold til disse emnene. Studenter som har avlagt eksamen i gammel versjon av KRL102, KRL103 eller KRL111 anbefales å ta eksamen i gammel versjon av KRL105. Ta kontakt med studieveileder for å avtale dette.

Studiekrav

- Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

KRL105I har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Klausurprøven kan være todelt der første del er en prøving uten hjelpemidler. Studentene får én eller to oppgaver og en samlet karakter for hvert emne. Hvis det gis to oppgaver, må begge være bestått for at eksamen skal være bestått. Hvis en oppgave består av flere spørsmål, må svarene på disse samlet vurderes som bestått. Eksamen i to emner kan i enkelte semestre slås sammen til en 8-timers eksamen. Det gis da en oppgave fra hvert emne og separate karakterer.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Liste I som finnes i overslikten over tillatte hjelpemidler ved eksamen som er lagt ut på MFs hjemmeside.

Mål og innhold

DELEMNE A. KRISTEN LIVSTOLKNING I DAG (ETIKK) (4 SP)

I delemnet Kristen livstolkning i dag (etikk) studeres kristen etikk med utgangspunkt i en luthersk kristendomsforståelse. I etikk behandles utvalgte grunnlagsspørsmål i kristen etikk og etisk argumentasjon relatert til konkrete etiske emner.

Studenten skal ha

- god kunnskap om grunnlaget for kristen etikk og om forholdet mellom kristen og annen etikk
- kjennskap til ulike tilnærmingsmåter i etikken og til etisk metode
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken
- evne til å bruke etisk metode i arbeid med emner fra områdeetikken

DELEMNE A LITTERATUR

- Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf, "Et utvalg" i *Fellesskap og ansvar : innføring i kristen etikk* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 19-288

DELEMNE B. RELIGIONSVITENSKAP (3,5 SP)

Religionsvitenskap drøfter begreper og problemstillinger knyttet til studiet av religion som fenomen. Delemnet gir også kjennskap til

nyreligiøsitet i et historisk og aktuelt perspektiv og til religionsdialog i skole og samfunn.

Studenten skal ha

- kjennskap til religionsvitenskapelige begreper, metoder og problemstillinger
- kjennskap til noen religionsfenomenologiske emner
- kjennskap til nyreligiøsitet
- kjennskap til religionsdialog i skole og samfunn

DELEMNE B LITTERATUR

- Aadnanes, Per M., "Et utvalg" i *Livssyn* Oslo: Universitetsforl., 2002 , s. 195-204, 222-271
- Alver, Bente Gullveig, Gilhus, Ingvald Sælid, Mikaelsson, Lisbeth og Selberg, Torunn, "Et utvalg" *Myte, magi og mirakel : i møte med det moderne* Oslo: Pax, 1999 , s. 7-21, 43-56, 122-133, 200-223
- Eliade, Mircea og Thomassen, Einar, "Innledende essay" i *Det hellige og det profane og andre skrifter* Oslo: De norske bokklubbene, 2003 , s. IX-XXXVI (kompendium)
- Eliade, Mircea, *Det hellige og det profane* Oslo: Gyldendal, 2002
- Furseth, Inger og Repstad, Pål, "Et utvalg" i *Innføring i religionssosiologi* Oslo: Universitetsforlaget, 2003 , s. 26-42 (kompendium)
- Gilhus, Ingvald Sælid og Mikaelsson, Lisbeth, "Et utvalg" *Nytt blikk på religion : studiet av religion i dag* Oslo: Pax, 2001 , s. 15-26 (kompendium)
- Heiene, Gunnar, "En ny global etikk?" i *Mange religioner - én etikk?* redaktør Østnor, Lars Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 215-236 (kompendium)
- Leganger-Krogstad, Heid, "Dialogisk religionsundervisning" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Oslo: Institutt for kristen oppseding, 2002 , s. 24-29 (kompendium)
- Leirvik, Oddbjørn, "Et utvalg" i *Religionsdialog på norsk* Oslo: Pax, 2001 , s. 44-93

DELEMNE C. LIVSSYNSKUNNSKAP (2,5 SP)

Livssynskunnskap gir en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn. De enkelte livssyn behandles i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i en norsk sammenheng. Studiet inkluderer også en drøfting av fenomenet livssyn, dets relasjon til livstolkning og religion og mer generelt til menneskers søking etter mening.

Studenten skal ha

- god kunnskap om naturalisme som livssyn/livstolkning
- kjennskap til marxisme, nazisme, feminisme og økosofi som livssyn/livstolkninger
- god kunnskap om forskjellige menneskesyn og deres aktualitet
- kjennskap til dikt eller sanger som uttrykker livssyn

DELEMNE C LITTERATUR

- Aadnanes, Per M., "Et utvalg" i *Livssyn* Oslo: Universitetsforl., 2002 , s. 142-195
- Cranner, Alf, "Din tanke er fri" i *Treklang : med noter og besifring* redaktør Sønnesyn, Øivin Oslo: Norges KFUK-KFUM ; i samarbeid med Norsk Musikkforl., 1997 , s. 151
- Hauge, Astri, "Feminisme : livssyn eller politisk ideologi?" i *Ung teologi* Oslo: Det Teologiske Menighetsfakultet, 1997 (kompendium)
- Henriksen, Jan-Olav, "Et utvalg" i *Menneskesyn : historisk arv og varig aktualitet* Oslo: Gyldendal akademisk, 2005 , s. 9-15, 45-56, 106-161
- Næss, Arne, "Økosofi ~~T~~Økologi, økofilosofi" redaktør Vinje, Arne et al. Oslo: Gyldendal, 1975 , s. 150-163 (kompendium)
- Pottier, Eugene, "Internasjonalen" i *Vi synger : arbeiderbevegelsens sangbok* Oslo: Tiden : Arbeidernes opplysningsforbund, 1974 , s. 132
- Preus, Anne Grete, "Vrimmel" i *Vrimmel* Oslo: Warner Music Norway, 1996 , s. ingen

KRL106 - Religion, etikk og filosofi

Faglærer:	Ann Midttun, Ann.Midttun@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Årsstudier deltid

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Faglig og didaktisk innføring (3 sp), B. Andre religioner og livssyn (7,5 sp) og C. Etikk og filosofi (4,5 sp).

Studiepoengreduksjon

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

KRL106 har bare en vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. FAGLIG OG DIDAKTISK INNFØRING (3 SP)

Delemnet gir en faglig og didaktisk innføring i skolefaget KRL, med særlig vekt på det som er nytt i faget.

Studenten skal

- ha kjennskap til KRL-fagets oppgaver og egenart
- ha god kunnskap om tekst og fortelling i kristendommen
- ha god kunnskap om spørsmål knyttet til identitet og sosialisering
- ha kjennskap til religionenes estetiske uttrykk
- ha kjennskap til kristne og humanistiske verdier
- ha kjennskap til religions- og livssynsdidaktikk

DELEMNE A LITTERATUR

- Lied, Sidsel, "Et utvalg" i *Jeg fant, jeg fant - en bibeltekst! : eleven som forsker og kunstner* Oslo: IKO-forl., 1996 , s. 22-40
- Mogstad, Sverre Dag og Eidhamar, Levi Geir, "Kap. 1-3, 5-11" i *Fag, identitet og fortelling : didaktikk til kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering* Oslo: Universitetsforl., 1999 , s. 13-49, 73-217.

DELEMNE B. ANDRE RELIGIONER OG LIVSSYN (7,5 SP)

Studiet av dette delemnet skal kvalifisere for å undervise om religioner og livssyn på en levende måte. Samtidig skal det gi økt trygghet i møte med elever fra ulike religioner og livssyn. Studiet skal gi kunnskap om religioner og livssyn både ut fra deres selvforståelse og ut fra en vitenskapelig synsvinkel. Religioner og livssyn skal presenteres ut fra sine egne rituelle og estetiske uttrykksformer, og på bakgrunn av egne fortellinger og andre sentrale tekster.

Stoffet skal settes inn i et sammenlignende perspektiv, slik at studentene lærer å se både det som binder religionene og livssynene sammen og det som skiller dem fra hverandre. Studentene skal bli kjent med religioner og livssyn slik de fremstår internasjonalt og i Norge, i fortid og nåtid. De skal også tilegne seg et visst kjennskap til hvordan det er å vokse opp innenfor ulike religioner/livssyn.

Studenten skal

- ha god kunnskap om jødedom, islam, hinduisme og buddhisme: historie, tekster, lære, etikk og praksis i dag
- ha kjennskap til høytider, symboler og religiøst liv, og til sosialisering av barn inn i ulike religioner
- ha kjennskap til bilder/bildeforbud, ornamentikk og arkitektur som uttrykk for religiøst liv
- ha kjennskap til innvandrerreligiøsitet
- ha oversikt over religionenes stilling i Norge
- ha kjennskap til nyreligiøsitet
- ha god kunnskap om humanisme og naturalisme
- ha kjennskap til Human-Etisk Forbund: etikk og livsriter
- ha kjennskap til fagdidaktikk: Bruk av tekster fra ulike religioner og livssyn i undervisningen
- ha evne til å skille mellom innenfra- og utenfraperspektivet i undervisningen

DELEMNE B LITTERATUR

- Aadnanes, Per M., "Et utvalg" i *Livssyn* Oslo: Universitetsforl., 2002 , s. 9-20, 35-48
- Aadnanes, Per M., "Et utvalg" i *Livssyn* Oslo: Universitetsforl., 2002 , s. 107-174
- Gravem, Peder, "Livstolkning" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 47. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1996 , s. 235-261 (kjøpes i skrivestuen)
- Human-Etisk Forbund,, *Humanisme : et livssyn* Oslo: Human-etisk forbund, [199?] (kjøpes i skrivestuen)
- Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto R., "Del 1, kap. 1-6 og del 2, kap. 2-6 og 10" i *Hinduismen og buddhismen* Kristiansand: Høyskoleforl., 1999 , s. 38-145, 177-266, 305-316 (ekskurs, rammer og fotnoter er ikke eksamenspensum)
- Krogseth, Otto, "Hva er et humanistisk menneskesyn i Norge i dag?" i *Ung teologi : teologisk tidsskrift* Bind 19. Oslo: Fakultetet, 1986 , s. 3-14 (kompendium)
- Kvalvaag, Robert W., *Det guddommelige jeg : nyreligiositet og religiøse strømninger i moderne ungdomskultur* Bergen: Fagbokforlaget, 2003
- Rian, Dagfinn og Eidhamar, Levi Geir, "Kap. 2.1-4.9" i *Jødedommen og islam* Kristiansand: Høyskoleforl., 1999 , s. 16-221 (ekskurs, rammer og fotnoter er ikke eksamenspensum)
- Smart, Ninian, "Worldviews : an inventory" i *Worldviews : crosscultural explorations of human beliefs* Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall, 2000 , s. 33-54 (kompendium)
- Stigen, A., "Humanisme" i *Humanist : organ for Human-etisk forbund* Bind 13. Oslo: Forbundet., 1987 , s. 22-29

DELEMNE C. ETIKK OG FILOSOFI (4,5 SP)

Delemnet er nært knyttet til delemnene Andre religioner og livssyn og Kristen livstolkning i dag. Deler av etikken er også plassert i delemnet Faglig og didaktisk innføring. Der skal studentene særlig arbeide med de kristne og humanistiske verdiene som L97 bygger på. Kristen livstolkning i dag og Andre religioner og livssyn legger vekt på sammenhengen mellom religion, livssyn og etikk. Denne problemstillingen er aktuell også i dette delemnet.

Studentene skal bli fortrolige med sentrale etiske begreper. De skal få kunnskap om ulike syn på forholdet mellom etikk, religion og livssyn, få kjennskap til forskjellige tilnæringsmåter (modeller) i etikken og bli fortrolige med sentrale kristne og humanistiske verdier. Gjennom arbeid med stoff fra filosofihistorien skal studentene bl.a. bli kjent med sammenhengen mellom kunnskapssyn (kunnskapsteori), menneskesyn og etikk. Studentene skal ha kjennskap til den enigheten som ofte foreligger mellom religioner og livssyn når det gjelder etikk. Men de må også lære å se hvordan ulike standpunkter innenfor etikken kan ha sin rot i forskjellige livssyn.

Studenten skal

- ha kjennskap til ulike tilnæringsmåter i etikken og til etisk metode
- ha kjennskap til forholdet mellom person og institusjon i etikken
- ha kjennskap til forholdet mellom etikk, livssyn og religion: ulike tradisjoner og begrunnelser for etikken
- ha kjennskap til kunnskapssyn, menneskesyn og etikk i eldre og nyere filosofihistorie
- ha kjennskap til fagdidaktikk: Verdiformidling i et flerkulturelt samfunn og formidling av filosofi i skolen

DELEMNE C LITTERATUR

- Gaarder, Jostein, "Et utvalg" i *Sofies verden : roman om filosofiens historie* Oslo: Aschehoug, 1991 , s. 11-166, 294-331, 362-392, 417-458
- Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf, "Et utvalg" i *Fellesskap og ansvar : innføring i kristen etikk* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 27-47, 98-128
- Krogseth, Otto, "Verdiformidling i et livssynspluralistisk samfunn" i *Mange religioner - én etikk?* redaktør Østnor, Lars Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 99-115 (kompendium)

KRL107 - Bibelen og kristen livstolkning

Faglærer:	Ann Midttun, Ann.Midttun@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Årsstudier deltid

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Bibelen (6 sp), B. Kristendommens historie (6 sp) og C. Kristen livstolkning i dag (3 sp)

Studiepoengreduksjon

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

KRL107 har bare en vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. BIBELEN (6 SP)

Studiet skal gi grunnleggende kunnskap om Bibelen som helhet og om utvalgte bibeltekster, med hovedvekt på bibelske fortellinger og Bibelen som fortelling. Studiet skal også gi kunnskap om Bibelens tidshistoriske bakgrunn og sette studentene i stand til å foreta elementær tekstanalyse. Det vil også bli lagt vekt på noen sider ved Bibelens historie i vår kulturkrets. Studiet av Bibelen vil være lagt opp i to deler, knyttet til de tradisjonelle teologiske disipliner Det gamle og Det nye testamente.

a) Det gamle testamente

Studenten skal

- ha kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet
- ha kjennskap til sider ved Bibelens historie (samling, utbredelse, oversettelse)
- ha kjennskap til Israels historie og metodiske problemer knyttet til denne
- ha kjennskap til GTs historieverk og historiske noveller
- ha kjennskap til følgende skrifter: 1.-4. Mosebok, Rut, Jona
- ha kjennskap til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- ha god kunnskap om bakgrunn for og innhold i 1. Mosebok
- ha god kunnskap om følgende tekster fra 1. Mosebok - deres historiske bakgrunn litterære karakter og teologiske innhold: 1 Mos 2,4-3,24; 12,1-9

b) Det nye testamente

Studenten skal

- ha kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet
- ha kjennskap til sider ved Bibelens historie (samling, utbredelse, oversettelse)
- ha kjennskap til NTs ulike skriftgrupper/sjangre
- ha kjennskap til evangeliens tilblivelse og det synoptiske problem
- ha kjennskap til følgende skrifter: Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Apostlenes gjerninger og Johannes' åpenbaring
- ha kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- ha god kunnskap om følgende tekster fra Matteus- og Lukasevangeliet, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold: Matt 3,13-17; 8,23-9,8; 16,13-23; Luk 10,25-42; 15,1-32

DELEMNE A LITTERATUR

- "1 Mos 1:1-2:3; 6-9; 17 (hele); 22:1-19; 27 (hele); 2 Mos 1-3; 12-15; 32 (hele); 3 Mos 16 (hele); 4 Mos 14:1-35" i *Bibelen : det Gamle og det Nye testamente* Oslo: Det Norske bibelselskaps forlag, 1978 , s. ikke angitt
- "Rut" i *Bibelen : det Gamle og det Nye testamente* Oslo: Det Norske bibelselskaps forlag, 1978 , s. ikke angitt
- "Jona" i *Bibelen : det Gamle og det Nye testamente* Oslo: Det Norske bibelselskaps forlag, 1978 , s. ikke angitt
- Berge, Kåre og Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Det Gamle testamentet : analyse av tekster i utval* redaktør Kartveit, Magnar Oslo: Samlaget, 2003 , s. 11-22, 23-35, 50-68, 73-96, 105-122
- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999 , s. 19-24, 51-64, 67-106, 385-470

- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999 , s. 32-45, 51-64, 176-200, 211-232, 248-263, 368-382, 385-470
- Kvalbein, Hans, "Et utvalg" i *Fortolkning til Matteusevangeliet* Bind 1. Oslo: Nye Luther forlag, 1989 , s. 102-108, 226-236, 252-263
- Kvalbein, Hans, "Et utvalg" i *Fortolkning til Matteusevangeliet* Bind 2. Oslo: Nye Luther forlag, 1990 , s. 63-75
- Kvalbein, Hans, "Et utvalg" i *Godt budskap for fattige : tekster fra Lukas-evangeliet* Oslo: Lunde, 1991 , s. 57-69, 86-97
- Skarsaune, Oskar, "Et utvalg" i *Kristendommens jødiske rødder* Bind 1. København: Credo Forl., 1996 , s. 11-22, 51-56, 63-110 (klammetekster er ikke pensusum)
- Storøy, Solfrid, "Litteraturen og Israels historie" i *Ordet kommer nærmere : innføring i Bibelen* Oslo: Verbum, 1986 , s. 31-47

DELEMNE B. KRISTENDOMMENS HISTORIE (6 SP)

En kan ikke forstå det historiske grunnlaget for kristendommen bare gjennom arbeid med Bibelen. Kristendommen er formet og formidlet gjennom en lang og mangfoldig tradisjon. I skolefaget skal elevene arbeide med kristendommens historie med hovedvekt på religiøst liv og religiøse uttrykk i ulike tidsepoker. Studentene skal lære å arbeide med hovedemnet ikke bare gjennom tekster som handler om kristen tro og kristent liv, men også gjennom bilder, arkitektur og musikk.

Studenten skal

- ha kjennskap til kirkens historie i oldtiden, middelalderen og reformasjonstiden
- ha kjennskap til hvordan tro og fromhet i disse periodene kommer til uttrykk i kunst, musikk og arkitektur
- ha kjennskap til monastisk kultur og helgentradisjoner
- ha kjennskap til fagdidaktikk: Arbeid med bilder, arkitektur og musikk fra kristendommens historie

DELEMNE B LITTERATUR

- Danbolt, Gunnar og Kjerschow, Mabel, "Et utvalg" i *Billedspor : kunst- og kulturhistorie* Bind 1. Vollen: Tell, 1996 , s. 90-99, 114-149
- Haanes, Vidar L., "Ta eksempel av deres tro : fra helgenlegende til historisk kritisk forskning" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 47. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1996 , s. 55-62
- Rasmussen, Tarald og Thomassen, Einar, "Et utvalg" i *Kristendommen : en historisk innføring* Oslo: Universitetsforl., 2002 , s. 60-287
- Wilson-Dickson, Andrew, "Et utvalg" i *Musik i kristen tradition : från tempel och katedraler till kyrkor och torg* Stockholm: Verbum, 1996 , s. 24-63, 72-77, 84-100, 110-117

DELEMNE C. KRISTEN LIVSTOLKNING I DAG (3 SP)

Kristen tro og livstolkning møter vi også i de to foregående delemnene. Men der er perspektivene først og fremst historiske. I dette delemnet blir det lagt større vekt på et systematisk studium av kristen tro og etikk i dag. Studiet skal gi oversikt over kristen tro og etikk som livstolkning, og sette kristen tro og etikk i forhold til aktuelle livsspørsmål. Som utgangspunkt skal studentene få kjennskap til luthersk kristendomsforståelse og kjenne innholdet i den apostoliske og den nikenske trosbekjennelsen og i Luthers lille katekisme. Studentene skal også arbeide med nyere salmediktning som uttrykk for kristen livstolkning.

I dette delemnet blir det lagt størst vekt på det som er karakteristisk for kristen etikk. Etikk forstått i lys av kristen tro og tradisjon blir satt i forhold til andre former for etikk.

Studenten skal

- ha kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning med utgangspunkt i den apostoliske trosbekjennelse, den nikenske trosbekjennelse og Luthers lille katekisme
- ha god kunnskap om bruk av Bibelen i dogmatikk, det kristne gudsbilde og til kristen forståelse av forholdet mellom Guds åpenbaring og menneskelig religiøsitet
- ha god kunnskap om grunnlaget for kristen etikk og dens forhold til andre former for etikk
- ha kjennskap til nyere salmediktning som uttrykk for kristen livstolkning
- ha kjennskap til fagdidaktikk: Arbeid med kristne høytider og salmer i skolen

DELEMNE C LITTERATUR

- Brunvoll, Arve, "Luthers lille katekisme" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter* Oslo: Lunde, 1972 , s. 98-148 (Finnes også i "Konkordieboken")
- Brunvoll, Arve, "Den apostoliske og den nikæenske trosbekjennelse" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter* Oslo: Lunde, 1972 , s. 17-25 (Finnes også i "Konkordieboken")
- Gravem, Peder, "Livstolkning" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 47. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1996 , s. 262-273
- Hansen, Karstein M., "Skapelsestankens livsforståelse i Svein Ellingsens salmediktning" i *Salmespråk - kunst og kommunikasjon : Svein Ellingsen-seminar på Norges Musikkhøgskole* Oslo: Verbum, 1992 , s. 73-81
- Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf, "Et utvalg" i *Fellesskap og ansvar : innføring i kristen etikk* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 19-26, 48-97
- Henriksen, Jan-Olav, "Et utvalg" i *Guds virkelighet : hovedtrekk i kristen dogmatikk* Oslo: Luther, 1994 , s. 32-33, 38-86
- Jensen, Oddvar Johan, "Et utvalg" i *Katekismens teologi* Oslo: Credo, 1994 og 1997 , s. 75-90
- Jensen, Oddvar Johan, "Et utvalg" i *Katekismens teologi* Oslo: Credo, 1994 og 1997 , s. 37-71
- Lied, Sidsel, "Et utvalg" i *Jeg fant, jeg fant - en bibeltekst! : eleven som forsker og kunstner* Oslo: IKO-forl., 1996 , s. 22-40
- Mogstad, Sverre Dag og Eidhamar, Levi Geir, "Kap. 1-3, 5-11" i *Fag, identitet og fortelling : didaktikk til kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering* Oslo: Universitetsforl., 1999 , s. 13-49, 73-217.
- Schumacher, Jan, "Svein Ellingsen og "Det skjulte nærvær" i *Salmespråk - kunst og kommunikasjon : Svein Ellingsen-seminar på Norges Musikkhøgskole* Oslo: Verbum, 1992 , s. 59-66

KRL108 - Bibelen, religion, livssyn og fagdidaktikk

Faglærer:	Ann Midttun, Ann.Midttun@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Årsstudier deltid

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Bibelen (6 sp), B. Andre religioner og livssyn (4,5 sp) og C. Fagdidaktikk (4,5 sp).

Studiepoengreduksjon

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

KRL108 har bare en vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. BIBELEN (6 SP)

Delemnet skal utvide den kunnskap og innsikt som studentene har tilegnet seg i KRL107. Det blir lagt vekt på mer grundig arbeid med bibeltekster, på utvidet kjennskap til bibelsk tematikk og på bruk av bibeltekster i opplæringen.

Studiet gir kunnskap om ulike eksegetiske tradisjoner/metoder for teksttolkning og evne til å bruke slike metoder til å tolke bibeltekster av ulike sjangre. Studiet skal også gi kjennskap til utvalgt bibelsk tematikk og til forholdet mellom den jødiske og den kristne Bibelen. I tilknytning til fagstudiet må studentene også arbeide med bruk av bibeltekstene i opplæringen.

Studenten skal

- ha kjennskap til exodusfortellingen i 2. Mosebok 1-15,
- ha kjennskap til GTs poetiske, profetiske og visdomsteologiske litteratur,
- ha kjennskap til følgende avsnitt fra de profetiske bøker: Jes 7-9; Jer 1:1-2:19; 8; 31:31-40; 36; Am 1-3; 7-9,
- ha kjennskap til NTs brev litteratur med vekt på følgende Paulusbrev: Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Filipperbrevet,
- ha kjennskap til Paulus-fortellingen i Apostlenes gjerninger,
- ha kjennskap til Johannesevangeliet,
- ha kjennskap til metoder for teksttolkning og evne til å anvende disse metodene i analyse av følgende bibeltekster: 1 Mos 22:1-19; 2 Mos 20:1-17; Sal 8 og 23; Jes 6:1-13; Joh 1:1-18; 2:1-12; 3:1-21; 9:1-41; 11:1-57; 13:1-20,
- ha kjennskap til fagdidaktikk og bibeltekster som kilde for livstolkning (jf. emnet Fagdidaktikk),
- ha kjennskap til bruk av bibeltekster og barnebibler i skolen, inkludert tekster som er felles for jødisk og kristen tradisjon.

DELEMNE A LITTERATUR

- "Arbeidsskjema : til bruk ved historisk orientert analyse av bibeltekster" i *"Forstår du det du leser?" : en innføring i bibelfaglig metode* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet, 2003 , s. ikke angitt
- Berge, Kåre, Stordalen, Terje, Tångberg, Arvid og Kartveit, Magnar, "Et utvalg" i *Det Gamle testamentet : analyse av tekster i utval* redaktør Kartveit, Magnar Oslo: Samlaget, 2003 , s. 78-82, 97-104, 125-153, 200-225, 248-267, 311-325, 352-359
- Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning* Oslo: Det norske bibelselskap, 1999 , s. 77-84, 107-155, 161, 232-245, 264-299, 315-319, 444-459
- Hvalvik, Reidar, "Et utvalg" i *Fra Jerusalem til jordens ender : hovedtrekk i Apostlenes gjerninger* Oslo: Credo, 1992 , s. 52-65, 105-132
- Kvalbein, Hans, "Et utvalg" i *Hovedtanker i Johannes-evangeliet* Oslo: Lunde, 1970 , s. 26-96
- Ramsfjell, Astri, "Barnebibler og Bibelen for barn" i *Bibel og bibeloversettelse* redaktør Rian, Dagfinn Trondheim: Tapir, 1995 , s. 67-95
- Rian, Dagfinn, "Det Gamle Testamente og Den jødiske bibel - et fagdidaktisk memento" i *Kropp og sjel : festskrift til professor Olav Hognestad* redaktør Rian, Dagfinn et al. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 2000 , s. 131-140
- Skarsaune, Oskar, "Jesus er Messias" i *Da Skriften ble åpnet : den første kristne tolkning av Det gamle testamente* Oslo: Den norske israelsmisjon/Nye Luther, 1987 , s. 57-84

DELEMNE B. ANDRE RELIGIONER OG LIVSSYN (4,5 SP)

Gjennom dette delemnet skal studentene bli fortrolige med begrep og metoder som blir brukt i studiet av religioner. De skal få innsyn i hvordan religioner fungerer som levende kilde for tro og livstolkning. På grunnlag av den tidligere innføringen i verdensreligionene skal studentene tilegne seg kunnskaper om mangfold og nyreligiøse strømninger.

Studentene skal gjøre seg kjent med ulike tradisjoner når det gjelder synet på religions- og livssynsdialog, og skal selv kunne lede og delta i dialog om religiøse og livssynsrelaterte emner. Studentene skal også tilegne seg grunnleggende innsikt i å arbeide med religions- og livssynsdialog i skolen.

Studenten skal

- ha god kunnskap om religionsvitenskapelige begrep, metoder og problemstillinger,
- ha god kunnskap om sammenligning av ulike religioner og livssyn
- ha kjennskap til mystikk i religionene,
- ha kjennskap til etikk i religionene,
- ha kjennskap til nyreligiøse strømninger med vekt på sjamanisme,
- ha kjennskap til økosofi og feminisme som livssyn,
- ha kjennskap til fagdidaktiske spørsmål: Religions- og livssynsdialog i skolen

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Samiske beretninger* redaktør Pollan, Brita Oslo: Aschehoug, 1997 , s. 185-187, 268-274, 350-355, 374-382
- Aadnanes, Per M., "Et utvalg" i *Livssyn* Oslo: Universitetsforl., 2002 , s. 9-20, 35-41
- Breivik, Nils Olav, "Trommereisen : mennesket, naturen og ånde verdenen" i *Brytninger i en ny tid* redaktør Mosevoll, Audun Bergen: NLA-forlaget, 1996 , s. 33-52
- Eliade, Mircea, "Et utvalg" i *Det hellige og det profane* Oslo: Gyldendal, 2002 , s. 43-127
- Geels, Antoon og Wickström, Owe, "Et utvalg" i *Den religiösa människan : en introduktion till religionspsykologin* Stockholm: Natur och Kultur, 1999 , s. 198-223
- Gilhus, Ingvald Sælid og Mikaelsson, Lisbeth, "Et utvalg" *Nytt blikk på religion : studiet av religion i dag* Oslo: Pax, 2001 , s. 15-36
- Hauge, Astri, *Feminisme : livssyn eller politisk ideologi?* Oslo: Det Teologiske Menighetsfakultet, 1997 , s. 13 bl.
- Jensen, Tim og Rothstein, Mikael, "Et utvalg" i *Etikken og religionerne* København: Aschehoug, 2002 , s. 30-38, 128-144, 174-183, 216-229
- Kværne, Per, "Tanker omkring studiet av religion" *Religionshistorie og religionsundervisning : noen fagdidaktiske synspunkter* redaktør Kværne, Per et al. Trondheim: Tapir, 1983 , s. 9-29
- Leirvik, Oddbjørn, "Kap. 1.4 og 4.2" i *Religionsdialog på norsk* Oslo: Pax, 2001 , s. 44-56, 157-170
- Næss, Arne, "Økosofi *TØkologi, økofilosofi* redaktør Vinje, Arne et al. Oslo: Gyldendal, 1975 , s. 150-163 (kompendium)

DELEMNE C. FAGDIDAKTIKK (4,5 SP)

Fagdidaktikk inngår som deler i de andre hoveddelemnene i planen. I tillegg blir fagdidaktikk regnet som et eget delemne. Dette delemnet omfatter tre ulike deler. I den ene delen skal studentene arbeide med en overgripende problemstilling i forhold til faget, nemlig identitetsutvikling og sosialisering i et flerkulturelt samfunn/en flerkulturell skole. I den tredje delen legger en vekten på analyse av ulike sjangre og bruk av ulike lese måter i møte med litterære tekster.

Studenten skal

- ha kjennskap til identitetsutvikling og sosialisering i et flerkulturelt samfunn
- ha god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoriske grunnlagsproblem
- ha god kunnskap om sjangre og lese måter

DELEMNE C LITTERATUR

- Asheim, Ivar og Mogstad, Sverre Dag, "Kap. 2 og 6-8" i *Religionspedagogikk : tolkning, undervisning, oppdragelse* Oslo: Universitetsforlaget, 1987 , s. 23-55, 80-152
- Engen, Thor Ola, "Integrerende sosialisering i majoritetens skole?" i *Like muligheter? : migrasjonspedagogikk i videregående skole* Oslo: Ad Notam Gyldendal, 1994 , s. 145-170
- Ramsfjell, Astri, "Skjønnlitteratur og religiøs sosialisering" *Bibelske temaer i litteratur, film og teater* redaktør Bøckman, Peter Wilhelm Trondheim: Tapir, 1987 , s. 127-160
- Skarøhamar, Anne-Kari, "Et utvalg" *Litteraturundervisning : teori og praksis* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 13-64
- Svensen, Åsfrid, "Et utvalg" i *Tekstens mønstre : innføring i litterær analyse* Oslo: Universitetsforl., 1985 , s. 19-56, 83-128, 170-184

KRL109 - Kristen livstolkning, etikk og filosofi

Faglærer:	Ann Midttun, Ann.Midttun@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Årsstudier deltid

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Kristendommens historie (4,5 sp), B. Kristen livstolkning i dag (6 sp) og C. Etikk og filosofi (4,5 sp).

Studiepoengreduksjon

KRL101-KRL105 er en heltidsvariant, mens KRL106-109 er en deltidvariant av samme temaer. Studenter som måtte ønske å bytte fra det ene løpet til det andre må få evt studiepoengsreduksjon beregnet individuelt.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform:

Arbeidsformene består i det vesentlige av fellesforelesninger og selvstudium, men kan også omfatte frivillig oppgaveskriving. Lærerne kan svare på faglige spørsmål via e-mail.

Studentene oppfordres til å danne egne kollokviegrupper.

Vurdering

KRL109 har bare en vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. KRISTENDOMMENS HISTORIE (4,5 SP)

Dette studieemnet omfatter kristendommens historie i Norge, og skal gi dypere innsikt i vår steds egne, norske religiøse tradisjon. Det legges vekt på studiet av kirkens praksis og trosliv, og hvordan dette uttrykker seg i litteratur, salmer, kunst og arkitektur.

Studenten skal

- ha god kunnskap om kirken og den kristne kulturen i Norge gjennom historien: tro, samfunnssyn, etiske idealer, estetisk uttrykk inkludert salmer
- ha kjennskap til fremveksten av de ulike frikirkesamfunn og de frivillige kristne organisasjoner i Norge
- ha kjennskap til kirkehistoriens fagdidaktikk

DELEMNE A LITTERATUR

- *Didaktiske moment* Bind 2003. 2002, s. <http://www.fagbokforlaget.no/boker/kristendomshistorie.htm>
- Elstad, Hallgeir J. og Halse, Per, *Illustrert norsk kristendomshistorie* Bergen: Fagbokforl., 2002

DELEMNE B. KRISTEN LIVSTOLKNING (6 SP)

Dette delemnet skal være en fordypning i sentrale emner i kristen tro og etikk. I tråd med skolefaget tas det utgangspunkt i en luthersk kristendomsforståelse. Samtidig legges det vekt på møtet mellom ulike kristne konfesjoner i dag og på forholdet til andre religioner og livssyn.

I arbeidet med den kristne tro skal studentene tilegne seg innsikt i sentrale emner knyttet til de tre trosartiklene og kunne plassere slike emner i en økumenisk sammenheng.

Studiet av kristen etikk har nær sammenheng med delemnet «Etikk og filosofi», men har også en viss sammenheng med «Andre religioner og livssyn». Studentene skal bli kjent med utvalgte grunnlagsspørsmål i kristen etikk og kunne gjennomføre etiske resonnement i arbeid med konkrete etiske emner.

Studenten skal

- ha god kunnskap om sentrale emner fra tros læren, knyttet til de tre trosartiklene
- ha kjennskap til utvalgte konfesjoner
- ha kjennskap til kristen tro i møte med andre religioner og livssyn
- ha god kunnskap om etikk og menneskesyn som et grunnlagsspørsmål i kristen etikk
- ha evne til bruk av etiske resonnement på konkrete etiske tema
- ha kjennskap til fagdidaktikk: Å undervise om kristen tro i vår flerkulturelle skole

DELEMNE B LITTERATUR

- "Kap. 4.1-4.7" i *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslære* Oslo: Mellomkirkelig råd, 1997 , s. 13-19 (kompendium)
- "Et utvalg" i *Kristne kirker og trossamfunn* redaktør Borgen, Peder et al. Trondheim: Tapir, 1993 , s. 11-18, 43-54, 113-168, 195-203, 219-256
- Berentsen, Jan-Martin, "Kristendommen og religionene" i *Missiologi i dag* redaktør Jørgensen, Knud et al. Oslo: Universitetsforl., 2004 , s. 220-241 (kompendium)
- Gravem, Peder, "Sanningsspørsmålet i det nye kristendomsfaget : med særleg vekt på det estetiske og det rituelle" i *Forankring og fornyelse : kristendomsundervisning i endring* redaktør Magerøy, Lars Inge et al. Oslo: IKO-forl., 2000 , s. 77-92 (kompendium)
- Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf, "Et utvalg" i *Fellesskap og ansvar : innføring i kristen etikk* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 122-266
- Henriksen, Jan-Olav, "Et utvalg" i *Guds virkelighet : hovedtrekk i kristen dogmatikk* Oslo: Luther, 1994 , s. 67-201, 220-242, 265-284

DELEMNE C. ETIKK OG FILOSOFI (4,5 SP)

Dette delemnet skal videreføre arbeidet med etikk og filosofi fra den første studieenheten. Studiet skal gi bredere og dypere kjennskap til allmenn etikk og moralfilosofi. Samtidig må en se sammenhengen mellom dette delemnet og innslag av etikk i de to foregående delemnene.

Studentene skal tilegne seg kjennskap til aktuelle normative teorier fra moralfilosofien. De skal bli kjent med hvordan en bygger opp etiske resonnement, og de skal kunne bruke slike resonnement i arbeid med konkrete etiske problemer. Studiet skal også gi bedre kjennskap til forholdet mellom etikk og menneskesyn, gjennom arbeid med stoff fra nyere filosofihistorie.

Studenten skal

- ha kjennskap til etiske resonnement (etisk argumentasjon), og evne til å bruke slike resonnement i arbeid med konkrete etiske emner
- ha kjennskap til normative teorier og verdilære
- ha god kunnskap om menneskesyn og etikk hos Kierkegaard, Sartre, Marx og Freud
- ha kjennskap til et utvalg konkrete etiske emner som er aktuelle i skolefaget.
- ha kjennskap til fagdidaktikk: etikk og filosofi i møte med elevenes livsverden

DELEMNE C LITTERATUR

- "Filosofiske tekster av Kierkegaard, Sartre, Marx og Freud : et utvalg" i *Kopisamling til KRL 2* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet, 2002 , s. ikke angitt (kompendium)
- Christoffersen, Svein Aage og Selvik, Torstein, "Et utvalg" i *Engasjement og livsytring : innføring i etikk for pedagoger* Oslo: Tano Aschehoug, 1999 , s. 112-188
- Hagen, Jimmy Zander, "Kierkegaards eksistensfilosofi" i *Eksistens og ansvar : praktisk filosofi* København: Gyldendal Uddannelse, 1999 , s. 103-113 (kompendium)
- Johansen, Kjell Eyvind og Vetlesen, Arne Johan, "Et utvalg" i *Innføring i etikk* Oslo: Universitetsforl., 2000 , s. 116-179
- Schjelderup, Ariane, Børresen, Beate og Olsholt, Øyvind, "Et utvalg" i *Filosofi i skolen* Oslo: Tano Aschehoug, 1999 , s. 53-76, 230-246
- Stevenson, Leslie, "Et utvalg" i *Syv teorier om menneskets natur* Oslo: Cappelen, 1994 , s. 17-39, 73-130

KRL110 - Pentekostal teologi, historie og spiritualitet

Faglærer: Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Det teologiske Menighetsfakultet har i samarbeid med Arbeidsgruppen for realisering av Pinsebevegelsens Høyskole i Norge utviklet et KRL-emne kalt KRL110 Pentekostal teologi, historie og spiritualitet som tar for seg en av de viktigste strømningene innenfor kristendommen i det 20. århundre og inn i vår egen tid. Pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse utgjør en meget sammensatt og variert kirkelig retning med flere viktige fellestrekk. Den finnes over hele verden, men vokser særlig sterkt i den ikke-vestlige verden. Dette emnet vil gi oversikt over hovedbegivenheter og hovedlinjer i bevegelsenes historie og kjennskap til de mest sentrale teologiske anliggender. Det vil også gi en innføring i pentekostal spiritualitet med vekt på forbønn for syke og bønn om Åndens gaver.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få godkjent KRL110 må den enkelte student
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut på Fronter.

Vurdering

Emnet KRL110 har bare én vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- kjennskap til pinsebevegelsens sosiale bakgrunn og historiske fremvekst
- kjennskap til den karismatiske bevegelsens historiske fremvekst og dens forhold til pinsebevegelsen
- kjennskap til nye internasjonale retninger innen pinsebevegelsen og hva som kjennetegner dem
- god kunnskap om sentrale elementer i pentekostal teologi: bibelsyn, soteriologi, pneumatologi, dåp, helliggjørelse, ekklesiologi, missiologi og eskatologi
- god kunnskap om pentekostal spiritualitet med særlig vekt på lovsang og ulike tilnærminger til helbredelse og åndsfylde.
- evne til å reflektere over pinsebevegelsens/den karismatiske bevegelsens forhold til andre kristne kirkers teologi og spiritualitet.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *The Globalization of pentecostalism : a religion made to travel* redaktør Klaus, Byron D. et al. Oxford: Regnum, 1999 , s. 8-123
- Andersen, Øyvind G. og Årdal, Øyvind, "Pinsebevegelsen" *Kristne kirker og trossamfunn* redaktør Borgen, Peder et al. Trondheim: Tapir, 1993 , s. 243-257
- Bloch-Hoell, Nils E., "Et utvalg" i *Pinsebevegelsen : en undersøkelse av pinsebevegelsens tilblivelse, utvikling og særpreg med særlig henblikk på bevegelsens utforming i Norge* Oslo: Universitetsforlaget, 1956 , s. 10-35, 110-138,
- Engelsviken, Tormod, Sannes, Kjell Olav og Hanssen, Ove Conrad, "Et utvalg" i *Den Hellige Ånd i kirkens liv* Oslo: Luther, 1981 , s. 18-32, 91-113
- Jacobsen, Leif og Tveit, Knut, "Kristensentrene/Trosmenighetene" i *Kristne kirker og trossamfunn* redaktør Borgen, Peder et al. Trondheim: Tapir, 1993 , s. 217-228
- Kärkkäinen, Veli-Matti, "Et utvalg" i *An introduction to ecclesiology : ecumenical, historical & global perspectives* Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2002 , s. 68-78
- Lie, Geir, "Helbredelse ved tro : fra Möttlingen til Tulsa - et historisk overblikk" i *Refleks : med karismatisk kristendom i fokus* Bind 1. Oslo: G. Lie, 2002 , s. 3-19
- Synan, Vinson, "Et utvalg" i *The Holiness-Pentecostal tradition : charismatic movements in the twentieth century* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1997 , s. 22-106, 129-166, 187-298
- Tangen, Karl Inge, "Et utvalg" i *Guds rike og kirkens helbredende tjeneste : en presentasjon og vurdering av John Wimbers forståelse av kirkens helbredende tjeneste med vekt på fysisk helbredelse* Oslo: Forfatteren, 1993 , s. 8-60

SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Europeiska pingstkonferensen i Stockholm den 5-12 juni 1939 : tal, samtal och predikningar* Stockholm: Filadelfia, 1939 , s. 50-72
- Cho, Yong-gi, "Et utvalg" i *Bønn : nøkkelen til vekkelse* Bergen: Rhema Media, 1987 , s. 49-61
- Deere, Jack, "Et utvalg" i *Overrasket av Guds stemme : hvordan Gud taler idag gjennom profetier, drømmer og syner* Skjetten: Hermon forl., 1997 , s. 190-204

- Hayford, Jack, "Et utvalg" i *Menighet i vekst* Stathelle: Kilden Media, 1982 , s. 59-71
- Hinn, Benny, "Et utvalg" i *God morgen, Hellige Ånd* Torp: Livets Ord, 1991 , s. 7-22
- MacNutt, Francis, "Et utvalg" i *Helbredelse av hele mennesket* Oslo: Ansgar, 1982 , s. 70-82, 92-97,
- Pethrus, Lewi, "Et utvalg" i *Gud med oss : predikosamling* Stockholm: Filadelfia, 1931 , s. 500-509
- Rudmoen, Ragnar, "Den kristne dåp" i *Pinsebevegelsen i Norge 75 år, 1907-1982 [jubileumskonferansen i tekst og bilder]* redaktør Hegertun, Terje Oslo: Filadelfiaforl., 1982 , s. 109-116
- Wigglesworth, Smith, "Et utvalg" i *Alltid voksende tro* Kvinesdal: Logos, 1976 , s. 7-16, 58-64, 136-143
- Wimber, John og Springer, Kevin, "Et utvalg" i *Prinsipper for åndelig vekst* Hovet: Hermon forlag, 1991 , s. 137-165
- Åleskjær, Åge, "Et utvalg" *Gode nyheter til de syke* Torp: Livets ord, 1986 , s. 71-116

KRL111 - KRL: Grunnstudier 1

Faglærer: Per Kristian Aschim, Per.K.Aschim@mf.no
Studiepoeng: 30
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet, evt enkeltemnene KRL101, KRL102 og KRL103, er et kjerneemne i studieprogrammene Årsstudium KRL, Bachelor i kultur og samfunnsfagL, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

KRL111 utgjør 30 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL101, KRL102 og KRL103.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL101 Bibelfag og ..., reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL102 Kristen tro og livstolkning reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL103 Religionsvitenskap, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL113 reduseres dette emnet med 20 sp
Med DIA501 Bibelforståelse og etikk reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

For å få mappevurdering på KRL111 må den enkelte student

- delta på minst 75 % av seminarsamlingene for hvert delemne der det er seminarundervisning
- bestå en skriftlig prøve etter Bibelkurs A eller Bibelkurs B. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- skrive en kort rapport (ca 1 s) knyttet til ekskursjon til moske, synagoge eller lignende
- skrive fem til seks mindre oppgaver innen gitte frister. Det fastsettes hvert semester hvilke delemner disse skal hentes fra
- ha fått godkjent to til tre kortprøver. Studenten har én mulighet i løpet av semesteret til å gå opp til ny prøve dersom en kortprøve ikke godkjennes.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Oppgaver, rapport og studieevaluering leveres gjennom Classfronter.

Nærmere orientering om studiekravene for KRL111 gis i emneheftet og i forbindelse med undervisningen.

Dersom disse studiekravene ikke oppfylles, har studenten selv ansvar for å melde seg opp til skriftlig eksamen i enkeltemner innen gitte frister.

Når mappen leveres, skal studenten i tillegg skrive et avsluttende refleksjonsnotat.

Vurdering

Emnet KRL111 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Avsluttende vurdering består i at et utvalg av arbeider leveres i en vurderingsmappe.

Etter at samlemappen er godkjent, bestemmer fakultetet én oppgave og én kortprøve som skal legges i vurderingsmappen. Studentene velger ut de to andre oppgavene. Studentene velger de oppgavene som de selv mener er de beste. Lærerne gir ingen konkret veiledning om utvalg av oppgaver.

For KRL111 skal vurderingsmappen inneholde

- tre av oppgavene fra samlemappen (i to eksemplarer),
- en egenerklæring om at arbeidene i vurderingsmappen er selvstendige. For kontroll kan fakultetet be om at oppgaver leveres elektronisk
- et kort refleksjonsnotat (600-800 ord, i to eksemplarer) der studenten reflekterer over egen læringsprosess, til dette jf. anvisninger i emneheftet.

Vurderingsmappen leveres til undervisningsadministrasjonen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av innholdet i vurderingsmappen. Oppgavene til vurderingsmappen kan bearbeides helt fram til fristen for innlevering. Hvis mappen ikke får ståkarakter, leveres en bearbeidet mappe innen en nærmere angitt frist. Den reviderte mappen kan da ikke få bedre karakter enn D.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL101, KRL102 og KRL103, som til sammen utgjør KRL111.

KRL112 - Grunnstudier i KRL

Faglærer:	Hanne Birgitte Sødal Tveito, Hanne.S.Tveito@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Enkeltemner, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Emnet, evt enkeltemnene KRL104 og KRL105, er et kjerneemne i studieprogrammene Årsstudium KRL, Bachelor i kultur og samfunnsfag, Master i teologi og Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

KRL112 utgjør 20 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL104 og KRL105.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL104 Bibelfag, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL105 Kristen tro og livstolkning, reduseres dette emnet med 10 sp
Med DIA501 Bibelforståelse og etikk reduseres dette emnet med 3 sp

Emnet overlapper delvis med gamle versjoner av KRL101, KRL102, KRL103 og KRL111 (undervist til og med våren 2005), og får studiepoengsreduksjon i forhold til disse emnene. Studenter som har avlagt eksamen i gamle versjoner av KRL101, KRL102, KRL103 eller KRL111 anbefales å ta eksamen i gammel versjon av KRL104 og KRL105. Ta kontakt med studieveileder for å avtale dette.

Studiekrav

For å få mappevurdering av KRL112 må den enkelte student

- delta på minst 75 % av seminarsamlingene for hvert delemne der det er seminarundervisning
- bestå en skriftlig prøve etter Bibelskurs A eller Bibelskurs B. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- skrive tre-fire oppgaver innen gitte frister. Det fastsettes hvert semester hvilke delemner disse skal hentes fra
- ha fått godkjent til kortprøver. Studenten har én mulighet i løpet av semesteret til å gå opp til ny prøve dersom en kortprøve ikke godkjennes.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Oppgaver og studieevaluering leveres gjennom Classfronter.

Nærmere orientering om studiekravene for KRL112 gis i emneheftet og i forbindelse med undervisningen.

Dersom studiekravene ikke oppfylles, har studenten selv ansvar for å melde seg opp til skriftlig eksamen i enkeltemner.

Når mappen leveres, skal studenten i tillegg skrive et avsluttende refleksjonsnotat.

Vurdering

Emnet KRL112 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene for emnet. Avsluttende vurdering består i at et utvalg av arbeider leveres i en vurderingsmappe.

Ved slutten av semesteret bestemmer fakultet hvilken oppgave alle studenter skal legge i vurderingsmappen. Studenten velger den andre oppgaven, den de selv mener er den beste. Lærerne gir ingen konkret veiledning om utvalg av oppgave.

For KRL112 skal vurderingsmappen inneholde

- to av oppgavene fra samlemappen (i to eksemplarer)
- en egenerklæring om at arbeidene i vurderingsmappen er selvstendige (kun ett eksemplar). For kontroll kan fakultetet be om at oppgaver leveres elektronisk
- et kort refleksjonsnotat (600-800 ord, i to eksemplarer) der studenten reflekterer over egen læringsprosess, til dette jf. anvisninger i emneheftet.

Vurderingsmappen leveres til undervisningsadministrasjonen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av innholdet i vurderingsmappen. Oppgavene til vurderingsmappen kan bearbeides helt fram til fristen for innlevering. Hvis mappen ikke får ståkarakter, leveres en bearbeidet mappe innen en nærmere angitt frist. Den reviderte mappen kan ikke få bedre karakter enn D.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL104 og KRL105, som til sammen utgjør KRL112.

KRL113 - Grunnstudier 1 for teologi/UKT

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervises:	Høst

Generell informasjon

Emnet, evt. enkeltemnene KRL101 og KRL102, er et kjerneemne i studieprogrammene Bachelor i teologi og Profesjonsstudiet i teologi.

KRL113 utgjør 20 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL101, KRL102. KRL113 er spesielt tilpasset teologi- og UKT-studenter.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med KRL101 Bibelfag og 2 reduseres dette emnet med 10 sp
- Med KRL102 Kristen tro og livstolkning reduseres dette emnet med 10 sp
- Med KRL111 reduseres dette emnet med 20 sp
- Med DIA501 Bibelforståelse og etikk reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

For å få mappevurdering av KRL113 må den enkelte student

- delta på minst 75 % av seminarsamlingene for hvert delemne der det er seminarundervisning
- bestå en skriftlig prøve etter Bibelkurs A eller Bibelkurs B. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang
- skrive tre til fire mindre oppgaver innen gitte frister. Det fastsettes hvert semester hvilke delemner disse skal hentes fra
- ha fått godkjent to kortprøver. Studenten har én mulighet i løpet av semesteret til å gå opp til ny prøve dersom en kortprøve ikke godkjennes.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Oppgaver, rapport og studieevaluering leveres gjennom Classfronter.

Nærmere orientering om studiekravene for KRL111 gis i emneheftet og i forbindelse med undervisningen.

Dersom disse studiekravene ikke oppfylles, har studenten selv ansvar for å melde seg opp til skriftlig eksamen i enkeltemner innen gitte frister.

Når mappen leveres, skal studenten i tillegg skrive et avsluttende refleksjonsnotat.

Vurdering

Emnet KRL113 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Avsluttende vurdering består i at et utvalg av arbeider leveres i en vurderingsmappe.

Etter at samlemappen er godkjent, bestemmer fakultetet én oppgave og én kortprøve som skal legges i vurderingsmappen. Studentene velger ut den andre oppgaven. Studentene velger den oppgaven som de selv mener er den beste. Lærerne gir ingen konkret veiledning om utvalg av oppgave.

For KRL113 skal vurderingsmappen inneholde

- to av oppgavene fra samlemappen (i to eksemplarer)
- én av kortprøvene (legges i mappen av studieadministrasjonen)
- en egenerklæring om at arbeidene i vurderingsmappen er selvstendige. For kontroll kan fakultetet be om at oppgaver leveres elektronisk
- et kort refleksjonsnotat (600-800 ord, i to eksemplarer) der studenten reflekterer over egen læringsprosess, til dette jf. anvisninger i emneheftet.

Vurderingsmappen leveres til undervisningsadministrasjonen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av innholdet i vurderingsmappen.

Oppgavene til vurderingsmappen kan bearbeides helt fram til fristen for innlevering. Dette gjelder ikke den godkjente kortprøven som skal legges i mappen. Hvis mappen ikke får stå karakter, leveres en bearbeidet mappe innen en nærmere angitt frist. Den reviderte mappen kan da ikke få bedre karakter enn D.

KRL131 - Kulturanalyse

Faglærer:	Morten Holmqvist, Morten.Holmqvist@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

KRL131 skal bidra til å utvikle ferdigheter i å tolke samtidskulturen med tanke på samspillet mellom kultur, identitet og livstolkning.

Emnet vil ha to litt ulike perspektiver, et samfunnsvitenskaplig og et humanistisk.

Det samfunnsvitenskaplig perspektiv omhandler ungdomskultur og subkulturer. Sentrale spørsmål vil være hvordan ungdomskulturen har utviklet seg, og hva som kjennetegner dagens ungdomskultur og subkulturer. Spørsmål om dagens populærkultur og kirkens forhold til denne vil også drøftes.

Via det humanistiske perspektivet søker en å lese eller tolke tegn i tiden. Studenten skal arbeide med fire ulike lesemåter av kulturelle uttrykk: Semiotikk, hermeneutikk, retorikk og narratologi. Begreper som modernitet og postmodernitet vil også bli behandlet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student

- delta på minst 75 % av undervisningen
- ha fått godkjent en kortsvarsprøve knyttet til hele det faste pensum
- levere et refleksjonsnotat på ca 800 ord
- levere 2 analyseoppgaver av en selvvalgt roman, film, musikkvideo, tegneserie eller sangtekst (ca. 1000-1500 ord)
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Organisering og arbeidsform:

Studiet legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen. Arbeidsmåtene vil preges av en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid, filmvisninger, selvstudium, klassediskusjoner og veiledning knyttet til de individuelle skriftlige oppgavene.

Oppgaver, rapport og studieevaluering leveres gjennom ClassFronter.

Vurdering

Emnet KRL131 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Dersom refleksjonsnotatet eller kortsvarsprøven ikke blir godkjent, har studenten bare én mulighet til å levere enten et bearbeidet refleksjonsnotat eller å ta en ny kortsvarsprøve.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av de to analyseoppgavene. Begge analyseoppgavene må vurderes som bestått for at mappen kan få ståkarakter.

Hvis mappa ikke får ståkarakter, leveres en bearbeidet mappe innen en nærmere angitt frist. Den reviderte mappa kan ikke få bedre karakter enn D.

Mål og innhold

Studiet i kulturanalyse skal gi

- kjennskap til noen av dagens subkulturer og til noen ungdomskulturelle uttrykk.
- kjennskap til sentrale problemstillinger knyttet til forholdet mellom tro, teologi og kultur
- god kunnskap om aspekter ved humanistisk kulturteori, med vekt på samspillet mellom kultur, identitet og livstolkning
- god kunnskap om forskjellige tilnæringsmåter for å tolke kulturelle uttrykk
- evne til å bruke slike tilnæringsmåter til å tolke ulike kulturelle uttrykk som livstolkning

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, gis det ca. 250 sider litteratur av faglærer i begynnelsen av semesteret.

Litteratur

LITTERATUR

- "Spor etter Gud i ungdomskulturen" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 55. 2004
 - Brunstad, Paul Otto, "Et utvalg" i *Ungdom og livstolkning : en studie av unge menneskers tro og fremtidsforventninger* Trondheim: Tapir, 1998 , s. 1-26, 53-82, 139-197, 228-261
 - Grenz, Stanley J., "Et utvalg" i *A primer on postmodernism* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1996 , s. 1-121
 - Gripsrud, Jostein, "Et utvalg" i *Mediekultur, mediesamfunn* Oslo: Universitetsforlaget, 2002 , s. 13-39, 107-228
- #### SUPPLERENDE LITTERATUR
- *Manga Mania* Oslo: Bladkompaniet, 2003-

- Atwood, Margaret, "Oryx og Crake" i *Aschehoug moderne* Oslo: Aschehoug, 2004
- Eggen, Torggrim, *Hilal : roman* [Oslo]: Gyldendal, 2000
- Emerich, Roland, *The day after tomorrow* 2004
- Idziak, S., Thurman, Uma, Hawke, Ethan og Niccol, Andrew, *Gattaca* [USA]: Columbia Pictures, 1997 , s. 1 videokassett (93 min)
- Law, Jude, Curtis, Bonnie, Spielberg, Steven, Kennedy, Kathleen og Osmont, Haley Joel, *A.I. : artificial intelligence* [USA]: Warner Home Video, 2002 , s. 2 videoplater (DVD-video) (140 min)
- Orwell, George, *1984* [Oslo]: Gyldendal, 1999 , s. 257
- Oshii, Mamoru, *Ghost in the Shell* Kodansha/Bandai/Manga, 2000 , s. 1 videoplate (DVD-video) (82 min)
- Takahashi, Rumiko, "Romeo og Julie" i *Ranma 1/2 bok 8* redaktør Takahashi, Rumiko Oslo: Egmont seriefør., 2004
- Toriyama, Akiro, "På jakt etter bestefar" i *Dragon ball 5* redaktør Toriyama, Akiro Oslo: Schibsted, 2004

KRL191 - Religionsvitenskap, livssynskunnskap og livstolkningsteori

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	

KRL201 - Religion, antropologi og forståelse

Faglærer:	Gunnar Harald Heiene, Gunnar.Heiene@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Religion og religiøsitet i dag, B. Mennesket i kristen tradisjon og i moderne religiøsitet, C. Forståelse og formidling.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med DIA501 Bibelforståelse og etikk, reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL201 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. RELIGION OG RELIGIØSITET I DAG

Det 20. århundret har medført store endringer i betingelsene for religion og teologi i vår kulturkrets. Mange har hevdet at religionen er i ferd med å utspille sin rolle. Samtidig er det tegn som synes å antyde at religion heller blir viktigere for folk flest. Det er imidlertid ikke sikkert at det er tradisjonell kirkelig religiøsitet som dermed får oppslutning. Dette er rammen for den som vil forstå og formidle kristendom og religion i dag. Det er også de perspektivene studiet skal legge til grunn i sitt arbeid med emnene kristologi og antropologi i Fellesdelen.

Studiet gir et kort møte med teori og erfaringsmateriale til spørsmålet om religion og kultur, samt et innblikk i hvilken rolle kristen tro kan spille i en aktuell livstolkning.

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hvilke sosiale, intellektuelle og åndshistoriske betingelser står religion og teologi overfor i Norge i dag?
- Hva er særlig aktuelle områder og problemer i samtidig religiøs livstolkning?
- Hvordan kan religion spille en konstruktiv rolle i samfunnsliv og oppdragelse?

DELEMNE A LITTERATUR

- Botvar, Pål Ketil, "Hvor individualisert er folkereligiøsiteten egentlig?" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* redaktør Sveinall, Arne Tord et al. Oslo: Egede institutt, 2000 , s. 139-157
- Brunstad, Paul Otto, "Skrekkfilmens religiøse univers" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* redaktør Sveinall, Arne Tord et al. Oslo: Egede institutt, 2000 , s. 55-67
- Kraft, Siv Ellen, "New Age, sykdom og kroppsbilder i endring" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* redaktør Engedal, Leif Gunnar et al. Oslo: Egede institutt, 2000 , s. 41-53
- Krogseth, Otto, "Nyreligiøsiteten - i spenningsfeltet mellom avsakralisering og resakralisering : et kulturanalytisk perspektiv" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* redaktør Sveinall, Arne Tord et al. Oslo: Egede institutt, 2000 , s. 29-40
- Mikaelsson, Lisbeth, "'En voksende hjerteølge på Jorden" : kanaliserte budskap for en ny tid" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* redaktør Sveinall, Arne Tord et al. Oslo: Egede institutt, 2000 , s. 85-95
- Romarheim, Arild, "Familieukeblader som barometer på folkelig religiøsitet" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* redaktør Sveinall, Arne Tord et al. Oslo: Egede institutt, 2000 , s. 97-115

DELEMNE B. MENNESKET I KRISTEN TRADISJON OG I MODERNE RELIGIØSITET

Studiet reflekterer sider ved samtidens sosiale, åndshistoriske og religiøse kontekst. Dette innebærer at man reiser emner med aktuell

relevans og spør hvordan disse belyses i teologiens kildetekster. Spørsmålet om mennesket er ett slikt spørsmål.

Studiet går inn på oppfatningen av mennesket i nyreligiøs tenkning. Man skal også arbeide med relevante bibelske tekster og perspektiver særlig fra Det gamle testamente. Studiet vil berøre teologisk refleksjon om mennesket blant oldkirkens teologer, og det vil utdype menneskesynets betydning i kristen etisk tenkning.

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hvordan oppfattes forholdet mellom mennesket og verden og mellom mennesket og Gud / det guddommelige i Bibelen, i kristen teologi og i nyreligiøs tenkning?
- Hvordan kan tekster fra Bibelen og fra oldkirkelig teologi bidra til aktuell kristen forståelse av mennesket?
- Hvordan reflektere etisk ut fra en kristen oppfatning av mennesket?

DELEMNE B LITTERATUR

- Henriksen, Jan-Olav og Heiene, Gunnar, "Hele boka unntatt kap. 8" i *Moral og menneskeliv : et kristent perspektiv* Kristiansand: Høyskoleforl., 1998 , s. ikke angitt
- McCasland, S.V., "Man, nature of, in the NT" i *The Interpreter's dictionary of the Bible : an illustrated encyclopedia* Bind 3. redaktør Buttrick, George Arthur Nashville: Abingdon Press, 1962 , s. 246-250 (kompendium)
- Stordalen, Terje, "Et utvalg" i *Støv og livspust : mennesket i Det gamle testamente* Oslo: Universitetsforl., 1994 , s. 41-125, 136-168, 179-184 (Petit og noter er ikke pensum)
- Sveinall, Arne Tord, "Et utvalg" i *Det virker jo* Oslo: Credo, 1995 , s. 13-30, 52-58, 97-141, 149-163 (kjøpes i skrivestuen)
- Taylor, Walter F., "Humanity, NT view of" i *The Anchor Bible dictionary* Bind 3. redaktør Freedman, David Noel New York: Doubleday, 1992 , s. 321-325 (kompendium)

DELEMNE C. FORSTÅELSE OG FORMIDLING

Nyere forskning hevder at det ikke finnes forståelse som er uavhengig av perspektivet til den som forstår. Et slikt standpunkt kan begrunnes prinsipielt. Det kan også belyses materialt - f.eks. ved analyse av hvordan Kristus ble forstått i forskjellige perioder, eller hvordan ulike teologiske modeller slår ut i ulikt pedagogisk grunnsyn. Samtidig må et slikt standpunkt brynes mot erfaringen av at den saken som skal forstås, preger forståelsen i bestemte retninger. Forståelse og formidling finner sted i en spenning mellom sak og tolkende subjekt.

Studiet i denne bolken vil kort berøre spørsmål om forståelse og læring prinsipielt. Videre skal man studere kristusbilder i kunst fra visse perioder og i utvalgte kunstneriske arbeider. Man skal også arbeide med pedagogisk teori i lys av spenningen mellom en antroposentrisk og en teosentrisk tilnærming.

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hva er forståelse, og hvordan henger forståelse, læring og formidling sammen?
- Hvordan forstås og formidles Kristus i utvalgte estetiske tradisjoner og arbeider?
- Hva innebærer et kristosentrisk og et antroposentrisk perspektiv på religionspedagogikken?

DELEMNE C LITTERATUR

- Arcand, Denys (regi), *Jesus of Montreal* Quebec: Max Film Productions, 1989 , s. 1 videokassett (120 min.)
- Asheim, Ivar, "Et utvalg" i *Orientering i religionspedagogikken* Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1970 , s. 104-234 (kjøpes i skrivestuen)
- Hellemo, Geir, "Kristus i den kirkelige kunst" i *Kristusbilder : kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film* redaktør Hognestad, Olav et al. Trondheim: Tapir, 1992 , s. 41-62
- Kulset, Stig, ""Jesus de Montreal" (regi: Denys Arcand, Canada 1989) : en presentasjon av filmen og regissøren" i *Kristusbilder : kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film* redaktør Hognestad, Olav et al. Trondheim: Tapir, 1992 , s. 157-167
- Svare, Marit Hallset, "Kristus i ikontradisjonen : en lysbildeserie" i *Kristusbilder : kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film* redaktør Hognestad, Olav et al. Trondheim: Tapir, 1992 , s. 139-155
- Wetlesen, Jon, "Samtale med tekster i lys av Gadamer's hermeneutikk" i *Norsk filosofisk tidsskrift* Bind 18. Oslo: Universitetsforlaget., 1983 , s. 219-244 (kompendium)

KRL202 - Jesus Kristus i kristen gudstro

Faglærer:	Karl William Weyde, Karl.W.Weyde@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieretningen Profesjonsstudiet i teologi.

De oldkirkelige trosbekjennelsene har fulgt kristen tro i alle historiske faser. De står som de fremste uttrykkene for kirkens universelle enhet. Fellesdelens første emne tar innsteg til forståelse og formidling av kristen tro gjennom bekjennelsen til Jesus Kristus som sann Gud og sant menneske - slik den er gitt i rammen av bekjennelsen til den treenige Gud.

Studiet fokuserer kristusbekjennelsens bakgrunn i en rekke bibelske tekster og forestillinger. Videre skal man arbeide med dogmets teologiske historie og dets tolkning i aktuell, økumenisk systematisk teologisk sammenheng.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL202 har bare én vurderingsform, klausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- På hvilke måter gir NT uttrykk for Jesu særstilling og egenart, og hvilke gammeltestamentlige tradisjoner kommer til anvendelse i den forbindelse? Hvordan kan forskjellige bibelske uttrykksformer ha betydning for kirkens bekjennelse til Jesus Kristus i dag?
- Hvordan ble bekjennelsen til Jesus som Kristus formet i kirkens første århundrer? Hvilken betydning har dette for vår aktuelle forståelse av Kristus-dogmet og for økumenisk arbeid dag?
- Hvordan kan Kristus forstås i en aktuell afrikansk kontekst?
- Hva utgjør de grunnleggende elementene i misjonsteologien?

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Vi bekjenner den ene tro : en økumenisk utlegning av den apostoliske tro, slik den bekjennes i den Nikensk-konstantinopolitanske trosbekjennelse (381)* Oslo: Verbum, 1994 , s. 13-118 (Greske og latinske kildetekster er ikke pensum)
- Aalen, Sverre, "Jesu kristologiske selvbevissthet : et utkast til en "jahvistisk kristologi"" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 40. Oslo: Universitetsforlaget, 1969 , s. 1-18 (kompendium)
- Austad, Torleiv, "Gud i Jesus Kristus : Jesu oppstandelse som kristologiens utgangspunkt" i *Jesustolkningar idag : tio teologer om kristologi* Stockholm: Verbum, 1995 , s. 119-143 (kompendium)
- Bediako, Kwame, "Biblical christologies in the context of african traditional religions" i *Sharing Jesus in the Two Thirds world : evangelical Christologies from the contexts of poverty, powerlessness and religious pluralism* redaktør Samuel, Vinay et al. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1984 , s. 81-121 (kompendium)
- Brown, Raymond E., *An introduction to New Testament Christology* New York: Paulist Press, 1994 (kjøpes i skrivestuen)
- Jeanrond, Werner, "På väg mot en kristologi idag" i *Jesustolkningar idag : tio teologer om kristologi* Stockholm: Verbum, 1995 , s. 235-262 (kompendium)
- Jørgensen, Knud, Engelsviken, Tormod og Berentsen, Jan-Martin, "Grunntrekk i misjonens teologi" i *Missiologi i dag* redaktør Jørgensen, Knud et al. Oslo: Universitetsforl., 2004 , s. 173-186 (kompendium)
- Mettinger, Trygve N. D., "Et utvalg" i *Namnet och närvaron : gudsnamn och gudsbild i böckernas bok* Örebro: Libris, 1987 , s. 13-55, 85-116, 123-146, 154-168 (kjøpes i skrivestuen)
- Skarsaune, Oskar, "Et utvalg" i *Troens ord : de tre oldkirkelige bekjennelsene* Oslo: Luther, 1997 , s. 25-240
- Weyde, Karl William, *Messias i Det gamle testamente : pensummateriale til emnet "Jesus Kristus i kristen gudstro" : den gammeltestamentlige og mellomtestamentlige bakgrunn* Oslo: Menighetsfakultetet, 2003 (kjøpes i skrivestuen)

KRL203 - Reformatorisk kristendom: Vekkelse, misjon, enhetsarbeid

Faglærer:	Torleiv Austad, Torleiv.Austad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Protestantiske kirkesamfunn - eksemplifisert ved lutheranere og metodister - oppstod ved at forsøk på å reformere "moderkirken" ikke førte frem, slik at det i stedet oppstod nye kirkesamfunn. Dette utgangspunktet har ført til at protestantiske kirker ofte har vært mer opptatt av å begrunne nødvendigheten av den kirkesplittelse som skjedde da de oppstod, enn av å overvinne denne splittelsen. Samtidig har disse kirkene gjort erfaringer gjennom vekkelse og misjonsarbeid som klart viser nødvendigheten av et arbeid for å overvinne unødvendig kirkesplittelse.

I dette emnet arbeides det først med reformasjonens grunnleggende periode, 1500-tallet. Deretter studeres to sterke vekkelsesbevegelser på 1700-tallet; pietismen på luthersk hold og metodismen på anglikansk. Vekkelsene resulterte i fornyet misjonsengasjement, men også i øket motivasjon for enhetsarbeid. Siste del av emnet er derfor viet misjon og økumenikk.

Emnet består av to delemner: A.Reformatorisk teologi og B. Kirkens sendelse og enhet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL203 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. REFORMATORISK TEOLOGI

Både lutherdom og metodisme startet som reformbevegelser innen henholdsvis Den romersk katolske og Den anglikanske kirke. Utgangspunktet var ikke kirkesplittelse, men fornying av kirken knyttet opp mot Bibelen og det som ble forstått som den oldkirkelige tradisjon. Samtalene om teologi og reformer førte imidlertid ikke frem, og endte med brudd.

Studiet gir en innføring i bakgrunn, forutsetninger for og det sentrale innhold i de reformer som ble fremtvunget. Dette innebærer en drøfting av sentrale lærepunkter som rettferdiggjørelsen, helliggjørelsen, Skriften, sakramentene og Kirken.

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hva var de teologiske, kulturelle og politiske forutsetninger for den lutherske og metodistiske reform?
- Hva er innholdet i læren om rettferdiggjørelse og helliggjørelse i de to tradisjoner?
- Hvilken betydning tilkjenner de to tradisjonene den oldkirkelige lære?
- Hvilken rolle spilte Skriften i arbeidet med kirkelige reformer?
- Hvordan preget den pietistiske vekkelsen luthersk kristendomsoppfatning?

DELEMNE A LITTERATUR

- Davies, Rupert E., "Et utvalg" i *Methodism* London: Epworth Press, 1976 , s. 22-80
- McGrath, Alister E., "Et utvalg" i *Reformation thought : an introduction* Oxford: Blackwell, 1999 , s. 1-234, 249-260
- Runyon, Theodore, "Et utvalg" i *The new creation : John Wesley's theology today* Nashville, TN: Abingdon Press, 1998 , s. 26-101
- Spener, Philipp Jakob, "Et utvalg" i *Fra pietismens tid* redaktør Hagesæther, Olav Oslo: Lutherstiftelsen, 1969 , s. 35-84 (kompendium)

DELEMNE B. KIRKENS SENDELSE OG ENHET

1700-tallets vekkelser medførte endringer i de protestantiske kirkenes spiritualitet og teologi, og ikke minst i fornyelse av misjonstanken. Dette utgangspunktet førte til økt teologisk arbeid med spørsmålene om kirkens sendelse og kirkens enhet. I det 20. århundre resulterte dette i moderne økumenisk arbeid.

Studiet gir en innføring i denne historiske utviklingen, først ved å presentere misjonstankens utvikling siden 1500-tallet, deretter ved å presentere hovedbevegelserne innen moderne økumenikk og noen utvalgte økumeniske dokumenter. Studiet tar også opp forholdet mellom misjon og kultur og mellom kristendommen og religionene.

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hvordan har misjonsforståelsen utviklet seg fra reformasjonstiden fram til slutten av det 20. århundre?
- Hvilke teologiske hovedretninger finnes innen misjonsteologien, og hvilke følger får de for misjonen?
- Hva er den historiske og teologiske bakgrunn for det økumeniske arbeid i det 20. århundre, og hvilke arbeidsformer og resultater har det ført til i form av dokumenter og avtaler?
- Hvordan skal forholdet mellom misjon og kultur forstås?
- Hva er de viktigste teologiske modellene for forholdet mellom kristendom og andre religioner, og hvilke følger får de for misjonen?

DELEMNE B LITTERATUR

- *Dåp, nattverd og embete* Oslo: Verbum, 1983
- *Nådens fellesskap : rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste, 1994
- Berentsen, Jan-Martin og Engelsviken, Tormod, "Et utvalg" i *Missiologi i dag* redaktør Jørgensen, Knud et al. Oslo: Universitetsforl., 2004 s. 106-170, 220-261
- Engelsviken, Tormod, "Kristent enhetsarbeid" i *Kristne kirker og trossamfunn* redaktør Borgen, Peder et al. Trondheim: Tapir, 1993 , s. 289-305 (kompendium)
- Meistad, Tore, "Et utvalg" i *Frelsens veg : teologi og etikk i wesleyansk tradisjon* Alta: Alta lærerhøgskole, 1992 , s. 353-377 (kompendium)
- Tjørhom, Ola, "Økumeniske læresamtaler som mellomkirkelig arbeidsform" i *Shårt enige? : glimt fra samtaler mellom forskjellige kirkesamfunn* redaktør Tofte, Rolf Oslo: Verbum, 1992 , s. 7-12 (kompendium)
- Tveit, Olav Fykse, "Synlig kirkelig fellesskap - bare en drøm?" i *Snart enige? : glimt fra samtaler mellom forskjellige kirkesamfunn* redaktør Tofte, Rolf Oslo: Verbum, 1992 , s. 70-77 (kompendium)
- Wainwright, Geoffrey, "Et utvalg" i *Methodists in dialogue* Nashville, Tenn.: Kingswood Books, 1995 , s. 13-19, 109-139 (kompendium)

KRL204 - Teologi og litteratur

Faglærer: Geir Otto Holmås, Geir.O.Holmas@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Bibelen er et viktig litterært verk i vår kultur. Dens litterære og kulturelle dimensjoner har i nyere tid stått sentralt i refleksjon over sammenhenger mellom litteratur og teologi. Dette fagområdet har to viktige impulser: På den ene siden analyserer man nyere skjønnlitteratur som bearbeidelse av teologisk og religiøs tematikk. På den andre siden tar man i bruk litterær analyse i tolkningen av Bibelen. I begge tilfeller er det et premiss at poesi og skjønnlitteratur har en særlig evne til å fange inn religiøs problematikk og livsfølelse.

Studiet skal dels beskjeftige seg med forholdet mellom teologi og litteratur generelt. Dels skal man også arbeide med en litterær lesning av to bibelske bøker: Jobs bok og Markusevangeliet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL204 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

Hvordan har man tilrettelagt forholdet mellom litteratur og religion, og hvordan kan dette bidra til å forstå og formidle religion og teologi i dag?

Hvordan reflekteres religion og kristen tro i nyere skjønnlitteratur og film?

Hvordan kan ulike lesemåter gi impulser til forståelse og anvendelse av Jobs bok og av Markusevangeliet?

Litteratur

LITTERATUR

- "Markus evangelium" i *Bibelen : det Gamle og det Nye testamente* Oslo: Det Norske bibelselskaps forlag, 1978 eller senere opplag , s. ikke angitt
- "Jobs bok" i *Bibelen : det Gamle og det Nye testamente* Oslo: Det Norske bibelselskaps forlag, 1978 eller senere opplag , s. ikke angitt
- Axel, Gabriel og Blixen, Karen, *Babette's feast* Danmark: Orion Pictures, 1988 , s. 1 kassett (VHS) (103 min)
- Bjerg, Svend, "Et utvalg" i *Litteratur og teologi : transfigurer* Århus: Anis, 1988 , s. 11-94
- Blixen, Karen, "Babettes gjestebud" i *Skjebneanekdoter* Oslo: Gyldendal, 1989 , s. 20-54
- Clines, David J. A., "The arguments of Job's three friends" i *Art and meaning : rhetoric in Biblical literature* redaktør Gunn, David M. et al. Sheffield: JSOT Press, 1982 , s. 199-214
- Eaton, J. H., "Et utvalg" i *Job* Sheffield: JSOT Press, 1985 , s. 31-60, 62-68
- Habel, Norman C., "fra 4. Literary features and their significance" i *The Book of Job : a commentary* Philadelphia: Westminster Press, 1985 , s. 42-53
- Habel, Norman C., "2. The narrative plot" i *The Book of Job : a commentary* Philadelphia: Westminster Press, 1985 , s. 25-35
- Holmås, Geir Otto, "Markusevangeliet renessanse som fortelling i resepsjonsteoretisk perspektiv" i *Ung teologi* Bind 38. 2005 , s. 61-74
- Lasine, Stuart, "Job and his friends in the modern world : Kafka's The Trial" i *The Voice from the whirlwind : interpreting the book of Job* edaktør Perdue, Leo G. et al. Nashville: Abingdon Press, 1991 , s. 144-155
- Mettinger, Trygve N. D., "Job och hans Gud" i *Namnet och närvaron : gudsnamn och gudsbild i böckernas bok* Örebro: Libris, 1987 , s. 169-191
- Rhoads, David M., Dewey, Joanna og Michie, Donald, *Mark as story : an introduction to the narrative of a gospel* Minneapolis, MN: Fortress Press, 1999 , s. xiii, 176
- Rhoads, David, "Et utvalg" i *Reading Mark : engaging the Gospel* Minneapolis, Minn.: Fortress Press, 2004 , s. 23-43
- Spilling, Gunnar, "Fra Job til Faust" i *Kirke og kultur* Bind 59. 1954 , s. 436-444
- Stordalen, Terje, "Innledning til mellomfagets valgdelt B" i *Mellomfagstillegget i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering : kopisamling til Valgdelt B* Oslo: Det teologiske Menighetsfakultet Studieløp for kristendomskunnskap, 2001 , s. ikke angitt
- Sørbo, Jan Inge, "Et utvalg" *Essay om teologi og litteratur* Oslo: Samlaget, 1994 , s. 209-315

KRL205 - Religion og etikk i møte med pluralisme og sekularisering

Faglærer:	Arild Romarheim, Arild.Romarheim@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Religion og etikk står i dag overfor en rekke utfordringer. Overleverte tradisjoner har ikke uten videre løsningen i møte med endrede situasjoner og nye etiske spørsmål. Dessuten utfordres tradisjonell religion og etikk av alternative syn. Dette krever at man setter seg inn i disse utfordringene, og at man spør hvordan et moderne samfunn kan løse de vanskelighetene som ligger i situasjonen. KRL 205 nærmer seg problemfeltet ved å spørre hvordan religions- og livssynsmangfoldet er en utfordring til etisk refleksjon og ved å analysere sammenhengen mellom dette mangfoldet og de sosiale prosessene vi gjerne kaller sekularisering.

Emnet består av to deler, A. Etikk og pluralitet og B. Sekularisering og religiøs forandring.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL205 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. ETIKK OG PLURALITET

Hva er ulikheter og sammenhenger mellom ulike religioner og livssyn? Finnes det felles verdier? Hvordan kan man argumentere etisk i et pluralistisk samfunn?

Studiet fokuserer møtet mellom ulike livssyn i en pluralistisk kultur. Det tar også opp utfordringene til religion og etikk i et flerkulturelt samfunn, og det gir innblikk i etisk refleksjon knyttet til ett bestemt saksområde: bioteknologi.

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

Hvordan utvikles og brytes ulike oppfatninger av mennesket og verden mot hverandre i en moderne sammenheng?

Hva slags utfordringer innebærer moderne, religiøs og etisk pluralisme for kristen teologi, og hvordan kan man begrunne kristen etikk i en slik situasjon?

Hva slags utfordringer innebærer moderne bioteknologi og menneskerelaterte vitenskaper for en teologisk forståelse av mennesket.

DELEMNE A LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Mer enn gener : utredning om bioteknologi og menneskeverd* Oslo: Kirkerådet, 1989 , s. 3-63
- Asheim, Ivar, "Religion og etikk i teologisk lys" i *Mange religioner - én etikk?* redaktør Østnor, Lars Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 39-56
- Asheim, Ivar, "Et utvalg" i *Øyet og horisonten : grunnproblemer i aktuell etikkdebat* Oslo: Universitetsforlaget, 1991 , s. 27-59 (kompendium)
- Björnsson, Björn og Kjems, Lena, "In vitro fertilization : a letter to a childless couple" i *Life and death : moral implications of biotechnology* redaktør Mortensen, Viggo Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995 , s. 41-49
- Bråkenhielm, Carl Reinhold, *Människan i världen : om filosofi, teologi och etik i våra världsbilder* Uppsala: Almqvist & Wiksell, 1994 (kjøpes i skrivebutikken)
- Christoffersen, Svein Aage, "What is bioethics?" i *Life and death : moral implications of biotechnology* redaktør Mortensen, Viggo Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995 , s. 2-8
- Heiene, Gunnar og Stenseng, Maud Marion Laird, "Hva er etisk pluralisme?" i *Etisk pluralisme i Norden* redaktør Østnor, Lars Kristiansand: Høyskoleforl., 2001 , s. 47-68
- Heiene, Gunnar, "Gudstro, religion og etikk i et pluralistisk samfunn" i *Etisk pluralisme i Norden* redaktør Østnor, Lars Kristiansand: Høyskoleforl., 2001 , s. 265-289
- Klausen, Arne Martin, "Det fellesmenneskelige og kulturrelativ : et sosialantropologisk perspektiv" i *Mange religioner - én etikk?* redaktør Østnor, Lars Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 21-35
- Kværne, Per, "Religionene og etisk pluralisme" i *Mange religioner - én etikk?* redaktør Østnor, Lars Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 11-20
- Niekerk, Kees van Kooten og Sundström, Per, "Genetic counselling and prenatal diagnosis : an exchange between a medical doctor and a theologian" i *Life and death : moral implications of biotechnology* redaktør Mortensen, Viggo Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995 , s. 36-40

- Østnor, Lars og Thunberg, Anne-Marie, "Fertilized eggs and pre-implantation diagnosis : a letter to a medical researcher" *Life and death : moral implications of biotechnology* redaktør Mortensen, Viggo Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995 , s. 50-63
- Østnor, Lars, "Finnes det grenser for akseptabelt, etisk mangfold i Norden?" *Etisk pluralisme i Norden* redaktør Østnor, Lars Kristiansand: Høyskoleforl., 2001 , s. 199-216
- Østnor, Lars, "Konsens eller dissens? : etikkteoretiske perspektiver på den nordiske befolkningens etikk" *Etisk pluralisme i Norden* redaktør Østnor, Lars Kristiansand: Høyskoleforl., 2001 , s. 117-135
- Østnor, Lars, Hallamaa, Jaana, Andersen, Svend, Björnsson, Björn, Nilsson, Gert og Thunberg, Lars, "The lutheran approach to bioethics" *Life and death : moral implications of biotechnology* redaktør Mortensen, Viggo Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995 , s. 9-34

DELEMNE B. SEKULARISERING OG RELIGIØS FORANDRING

Mangfoldet i religion og livssyn er dels betinget av at religion og religiøs overbevisning mister innflytelse over offentlige livsområder og selv om de får stor oppmerksomhet både i media og i menneskers privatliv. Selve mangfoldet bidrar dessuten ytterligere til denne prosessen, som vi kaller sekularisering.

Studiet fokuserer de sosiale prosessene som påvirker utviklingen av religion og religiøse uttrykk i et moderne samfunn, med basis i religionssosiologisk teori. Dette danner bakgrunn for å vurdere hvorvidt nyreligiositeten i dag kan ses som en følge av sekulariserings- og pluraliseringsprosessene i Vesten.

Studenten skal ha forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

Hva er forholdet mellom sekularisering og pluralisering?

Hva er betingelsene for at religiøs overbevisning kan få gjennomslag og opprettholdes i et moderne samfunn?

Hvordan kan en si at nyreligiøse fenomener gjenspeiler sentrale trender i moderne kultur- og samfunnsutvikling?

DELEMNE B LITTERATUR

- Arlebrand, Håkan, "Hvor ble det av New Age?" i *Brytninger i en ny tid* redaktør Mosevoll, Audun Bergen: NLA-forlaget, 1996 , s. 7-20 (kompendium)
- Berger, Peter L., *The sacred canopy : elements of a sociological theory of religion* New York: Anchor Books / Doubleday, 1967 (Finnes også i dansk oversettelse)
- Berger, Peter L., *Religion, samfund og virkelighed : elementer til en sociologisk religionsteori* Oslo: Vidarforl., 1993 (Finnes også på engelsk. Kb.havn 1974 kan også brukes)
- Martin, D., "The secularisation issue : prospect and retrospect" i *British journal of sociology* Bind 42. Taylor & Francis Ltd, 1991 , s. 465-474 (kompendium)
- Martin, David, "Sosiologi og teologi" i *Religionsfag - samfunnsfag* redaktør Karlsaune, Gustav Erik Gullikstad Trondheim: Tapir, 1994 , s. 109-121 (kompendium)
- Repstad, Pål, "Et utvalg" i *Mellom himmel og jord : en innføring i religionssosiologi* Oslo: Gyldendal, 1984 , s. 9-53 (kjøpes i skrivestuen)
- Repstad, Pål, "Pluralisme og religion : paradigmeskifte i religionssosiologien?" i *Tidsskrift for kirke - religion - samfunn* Volda: Møreforskning, 1994 , s. 150-163 (kompendium)
- Romarheim, Arild, "Et utvalg" i *Kristus i Vannmannens tegn : nyreligiøse oppfatninger av Jesus Kristus* Oslo: Credo, 1994 , s. 87-156 (kjøpes i skrivestuen)
- Rothstein, Mikael, "New Age-bevægelsen : tradition og fornyelse i den religiøse subkultur" *Politikens bog om religioner & religiøse bevægelser : trossamfund der præger verden i dag* redaktør Müller, Mogens København: Politiken, 1996 , s. 372, 374-376, 378-397 (kompendium)

KRL208 - Islam

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Islam står ved siden av kristendommen i en særstilling blant verdensreligionene når det gjelder oppslutning og utbredelse. Om lag femteparten av verdens befolkning hører til denne religionen. Emnet omfatter både det som er felles for de fleste muslimer og de variasjonene som finnes innen religionen. Sentrale aspekter ved islams historie, lære og praksis inngår i emnet, så vel som introduksjoner til ulikheter i konfesjonelle spørsmål, fromhetstype (sufismen) og politiske oppfatninger av islam. Emnet legger stor vekt på hvordan islam fortolkes og praktiseres av muslimer i nyere tid, med særlig vekt på norske forhold, hvor vi ser norske former for islam utvikle seg.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL208 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- kjennskap til islams bakgrunn og historie
- kjennskap til hvordan denne historie har preget religionens uttrykksformer
- kjennskap til de ulike former for islam
- god kunnskap om islam i dagens verden
- god kunnskap om hvordan muslimer i Norge utvikler sine fellesskap, sin praksis og sine fortolkninger av islam under norske forhold
- evne til å kunne kommunisere meningsfullt med muslimer angående kulturelle og religiøse spørsmål

Litteratur

LITTERATUR

- Opsal, Jan, "Et utvalg" i *Islam : lydighetens vei* Oslo: Universitetsforlaget, 2005 , s. 11-326
- Vogt, Kari, "Et utvalg" i *Islam på norsk : moskeer og islamske organisasjoner i Norge* Oslo: Cappelen, 2000 , s. 15-237
- Vogt, Kari, "Et utvalg" i *Islams hus : verdensreligion på fremmarsj* Oslo: Cappelen, 1993 , s. 15-79
- Østberg, Sissel, "Et utvalg" *Muslim i Norge : religion og hverdagsliv blant unge norsk-pakistanere* Oslo: Universitetsforl., 2003 , s. 9-210

KRL211 - Religion, antropologi og forståelse, kristologi, reformatorisk kristendom

Faglærer:	Karl William Weyde, Karl.W.Weyde@mf.no
Studiepoeng:	30
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad

Generell informasjon

KRL211 utgjør 30 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL201, KRL202 og KRL203.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med KRL201 Religion, antropologi, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med KRL202 Jesus Kristus i kristen gudstro, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med KRL203 Reformatorisk kristendom, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med DIA501 Bibelforståelse og etikk reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

For å gå opp til skriftlig hjemmeeksamen må studentene ha levert og fått godkjent tre mindre faglige bidrag for hvert emne, til sammen ni bidrag. Bidragene skal være individuelle og selvstendige, og ha et omfang på minst 500 ord. Tre små bidrag kan eventuelt slås sammen til ett eller to som er tilsvarende større. Bidragene skal skrives i tilknytning til fagstoff og undervisning i emnet, eller som øvingsoppgaver i oppgaveseminarene. Bidragene skal leveres i Classfronter. Ett eller flere bidrag kan også leveres som muntlige presentasjoner.

Studentene velger emner fra en liste som er satt opp av faglærer, eller de får andre emner godkjent av faglærer.

Det er også et studiekrav å delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL211 har bare én vurderingsform, skriftlig hjemmeeksamen.

Skriftlig hjemmeeksamen er en prøve av en ukes varighet (f.eks. fra mandag kl. 09.00 til neste mandag kl. 09.00). Som regel formuleres oppgavene med utgangspunkt i ett av de hovedproblemområder som studieplanen angir. Materiale for å besvare oppgaven kan hentes fra ulike emner. Det kan gis alternative oppgaver.

Grunnlaget for å besvare oppgaven til hjemmeeksamen finnes i den oppsatte pensumlitteraturen. Kandidatene kan også bruke annen litteratur som er relevant.

Besvarelsen ved hjemmeeksamen skal ha en lengde på maksimalt 6000 ord. Den leveres normalt i maskinskrevet stand i 2 eksemplar. For lange oppgaver vil kunne bli trukket i karakter. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Det gis ikke eksamensveiledning etter at oppgavene til hjemmeeksamen er kunngjort.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL201, KRL202 og KRL203, som til sammen utgjør KRL211.

KRL212 - Religion, antropologi og forståelse, kristologi, teologi og litteratur

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 30
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

KRL212 utgjør 30 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL201, KRL202 og KRL204.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL201 Religion, antropologi, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL202 Jesus Kristus i kristen gudstro, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL204 Teologi og litteratur, reduseres dette emnet med 10 sp
Med DIA501 Bibelforståelse og etikk, reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

For å gå opp til skriftlig hjemmeeksamen må studentene ha levert og fått godkjent tre mindre faglige bidrag for hvert emne, til sammen ni bidrag. Bidragene skal være individuelle og selvstendige, og ha et omfang på minst 500 ord. Tre små bidrag kan eventuelt slås sammen til ett eller to som er tilsvarende større. Bidragene skal skrives i tilknytning til fagstoff og undervisning i emnet, eller som øvingsoppgaver i oppgaveseminarene. Bidragene skal leveres i Classfronter. Ett eller flere bidrag kan også leveres som muntlige presentasjoner.

Studentene velger emner fra en liste som er satt opp av faglærer, eller de får andre emner godkjent av faglærer.

Det er også et studiekrav å delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL212 har bare én vurderingsform, skriftlig hjemmeeksamen.

Skriftlig hjemmeeksamen er en prøve av en ukes varighet (f.eks. fra mandag kl. 09.00 til neste mandag kl. 09.00). Som regel formuleres oppgavene med utgangspunkt i ett av de hovedproblemområder som studieplanen angir. Materiale for å besvare oppgaven kan hentes fra ulike emner. Det kan gis alternative oppgaver.

Grunnlaget for å besvare oppgaven til hjemmeeksamen finnes i den oppsatte pensumlitteraturen. Kandidatene kan også bruke annen litteratur som er relevant.

Besvarelsen ved hjemmeeksamen skal ha en lengde på maksimalt 6000 ord. Den leveres normalt i maskinskrevet stand i 2 eksemplar. For lange oppgaver vil kunne bli trukket i karakter. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Det gis ikke eksamensveiledning etter at oppgavene til hjemmeeksamen er kunngjort.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL201, KRL202 og KRL204, som til sammen utgjør KRL212.

KRL213 - Religion, antropologi og forståelse, kristologi, etikk og religiøs forandring

Faglærer:	Karl William Weyde, Karl.W.Weyde@mf.no
Studiepoeng:	30
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad

Generell informasjon

KRL213 utgjør 30 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL201, KRL202 og KRL205.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med KRL201 Religion, antropologi, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med KRL202 Jesus Kristus i kristen gudstro, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med KRL205 Religion og etikk, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med DIA501 Bibelforståelse og etikk, reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

For å gå opp til skriftlig hjemmeeksamen må studentene ha levert og fått godkjent tre mindre faglige bidrag for hvert emne, til sammen ni bidrag. Bidragene skal være individuelle og selvstendige, og ha et omfang på minst 500 ord. Tre små bidrag kan eventuelt slås sammen til ett eller to som er tilsvarende større. Bidragene skal skrives i tilknytning til fagstoff og undervisning i emnet, eller som øvingsoppgaver i oppgaveseminarene. Bidragene skal leveres i Classfronter. Ett eller flere bidrag kan også leveres som muntlige presentasjoner.

Studentene velger emner fra en liste som er satt opp av faglærer, eller de får andre emner godkjent av faglærer.

Det er også et studiekrav å delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL213 har bare én vurderingsform, skriftlig hjemmeeksamen.

Skriftlig hjemmeeksamen er en prøve av en ukes varighet (f.eks. fra mandag kl. 09.00 til neste mandag kl. 09.00). Som regel formuleres oppgavene med utgangspunkt i ett av de hovedproblemområder som studieplanen angir. Materiale for å besvare oppgaven kan hentes fra ulike emner. Det kan gis alternative oppgaver.

Grunnlaget for å besvare oppgaven til hjemmeeksamen finnes i den oppsatte pensumlitteraturen. Kandidatene kan også bruke annen litteratur som er relevant.

Besvarelsen ved hjemmeeksamen skal ha en lengde på maksimalt 6000 ord. Den leveres normalt i maskinskrevet stand i 2 eksemplar. For lange oppgaver vil kunne bli trukket i karakter. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Det gis ikke eksamensveiledning etter at oppgavene til hjemmeeksamen er kunngjort.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL201, KRL202 og KRL205, som til sammen utgjør KRL213.

KRL214 - Kristologi, reformatorisk kristendom, teologi og litteratur

Faglærer: Karl William Weyde, Karl.W.Weyde@mf.no
Studiepoeng: 30
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

KRL214 utgjør 30 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL202, KRL203 og KRL204.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL202 Jesus Kristus i kristen gudstro, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL203 Reformatorisk kristendom, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL204 Teologi og litteratur, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

For å gå opp til skriftlig hjemmeeksamen må studentene ha levert og fått godkjent tre mindre faglige bidrag for hvert emne, til sammen ni bidrag. Bidragene skal være individuelle og selvstendige, og ha et omfang på minst 500 ord. Tre små bidrag kan eventuelt slås sammen til ett eller to som er tilsvarende større. Bidragene skal skrives i tilknytning til fagstoff og undervisning i emnet, eller som øvingsoppgaver i oppgaveseminarene. Bidragene skal leveres i Classfronter. Ett eller flere bidrag kan også leveres som muntlige presentasjoner.

Studentene velger emner fra en liste som er satt opp av faglærer, eller de får andre emner godkjent av faglærer.

Det er også et studiekrav å delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL214 har bare én vurderingsform, skriftlig hjemmeeksamen.

Skriftlig hjemmeeksamen er en prøve av en ukes varighet (f.eks. fra mandag kl. 09.00 til neste mandag kl. 09.00). Som regel formuleres oppgavene med utgangspunkt i ett av de hovedproblemområder som studieplanen angir. Materiale for å besvare oppgaven kan hentes fra ulike emner. Det kan gis alternative oppgaver.

Grunnlaget for å besvare oppgaven til hjemmeeksamen finnes i den oppsatte pensumlitteraturen. Kandidatene kan også bruke annen litteratur som er relevant.

Besvarelsen ved hjemmeeksamen skal ha en lengde på maksimalt 6000 ord. Den leveres normalt i maskinskrevet stand i 2 eksemplar. For lange oppgaver vil kunne bli trukket i karakter. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Det gis ikke eksamensveiledning etter at oppgavene til hjemmeeksamen er kunngjort.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL202, KRL203 og KRL204, som til sammen utgjør KRL214.

KRL215 - Kristologi, reformatorisk kristendom, etikk og religiøs forandring

Faglærer:	Karl William Weyde, Karl.W.Weyde@mf.no
Studiepoeng:	30
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Ungdom, kultur og tro, Profesjonsstudium teologi - lavere grad

Generell informasjon

KRL215 utgjør 30 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL202, KRL203 og KRL205.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL202 Jesus Kristus i kristen gudstro, reduseres dette emnet med 10 sp

Med KRL203 Reformatorisk kristendom, reduseres dette emnet med 10 sp

Med KRL205 Religion og etikk..., reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

For å gå opp til skriftlig hjemmeeksamen må studentene ha levert og fått godkjent tre mindre faglige bidrag for hvert emne, til sammen ni bidrag. Bidragene skal være individuelle og selvstendige, og ha et omfang på minst 500 ord. Tre små bidrag kan eventuelt slås sammen til ett eller to som er tilsvarende større. Bidragene skal skrives i tilknytning til fagstoff og undervisning i emnet, eller som øvingsoppgaver i oppgaveseminarene. Bidragene skal leveres i Classfronten. Ett eller flere bidrag kan også leveres som muntlige presentasjoner.

Studentene velger emner fra en liste som er satt opp av faglærer, eller de får andre emner godkjent av faglærer.

Det er også et studiekrav å delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL215 har bare én vurderingsform, skriftlig hjemmeeksamen.

Skriftlig hjemmeeksamen er en prøve av en ukes varighet (f.eks. fra mandag kl. 09.00 til neste mandag kl. 09.00). Som regel formuleres oppgavene med utgangspunkt i ett av de hovedproblemområder som studieplanen angir. Materiale for å besvare oppgaven kan hentes fra ulike emner. Det kan gis alternative oppgaver.

Grunnlaget for å besvare oppgaven til hjemmeeksamen finnes i den oppsatte pensumlitteraturen. Kandidatene kan også bruke annen litteratur som er relevant.

Besvarelsen ved hjemmeeksamen skal ha en lengde på maksimalt 6000 ord. Den leveres normalt i maskinskrevet stand i 2 eksemplar. For lange oppgaver vil kunne bli trukket i karakter. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Det gis ikke eksamensveiledning etter at oppgavene til hjemmeeksamen er kunngjort.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL202, KRL203 og KRL205, som til sammen utgjør KRL215.

KRL216 - Religion, antropologi og forståelse, metodismens historie og teologi

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 30
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

KRL216 utgjør 30 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL201, KRL202 og KRL231.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL201 Religion, antropologi, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL202 Jesus Kristus i kristen gudstro, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL231 Metodismens historie, reduseres dette emnet med 10 sp
Med DIA501 Bibelforståelse og etikk, reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

For å gå opp til skriftlig hjemmeeksamen må studentene ha levert og fått godkjent tre mindre faglige bidrag for hvert emne, til sammen ni bidrag. Bidragene skal være individuelle og selvstendige, og ha et omfang på minst 500 ord. Tre små bidrag kan eventuelt slås sammen til ett eller to som er tilsvarende større. Bidragene skal skrives i tilknytning til fagstoff og undervisning i emnet, eller som øvingsoppgaver i oppgaveseminarene. Bidragene skal leveres i Classfronter. Ett eller flere bidrag kan også leveres som muntlige presentasjoner.

Studentene velger emner fra en liste som er satt opp av faglærer, eller de får andre emner godkjent av faglærer.

Det er også et studiekrav å delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL216 har bare én vurderingsform, skriftlig hjemmeeksamen.

Skriftlig hjemmeeksamen er en prøve av en ukes varighet (f.eks. fra mandag kl. 09.00 til neste mandag kl. 09.00). Som regel formuleres oppgavene med utgangspunkt i ett av de hovedproblemområder som studieplanen angir. Materiale for å besvare oppgaven kan hentes fra ulike emner. Det kan gis alternative oppgaver.

Grunnlaget for å besvare oppgaven til hjemmeeksamen finnes i den oppsatte pensumlitteraturen. Kandidatene kan også bruke annen litteratur som er relevant.

Besvarelsen ved hjemmeeksamen skal ha en lengde på maksimalt 6000 ord. Den leveres normalt i maskinskrevet stand i 2 eksemplar. For lange oppgaver vil kunne bli trukket i karakter. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Det gis ikke eksamensveiledning etter at oppgavene til hjemmeeksamen er kunngjort.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL201, KRL202 og KRL231, som til sammen utgjør KRL216.

KRL217 - Kristologi, reformatorisk kristendom, metodismens historie og teologi

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	30
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

KRL217 utgjør 30 studiepoeng. Det består av enkeltemnene KRL202, KRL203 og KRL231.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL202 Jesus Kristus i kristen gudstro, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL203 Reformatorisk kristendom, reduseres dette emnet med 10 sp
Med KRL231 Metodismens historie, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

For å gå opp til skriftlig hjemmeeksamen må studentene ha levert og fått godkjent tre mindre faglige bidrag for hvert emne, til sammen ni bidrag. Bidragene skal være individuelle og selvstendige, og ha et omfang på minst 500 ord. Tre små bidrag kan eventuelt slås sammen til ett eller to som er tilsvarende større. Bidragene skal skrives i tilknytning til fagstoff og undervisning i emnet, eller som øvingsoppgaver i oppgaveseminarene. Bidragene skal leveres i Classfronter. Ett eller flere bidrag kan også leveres som muntlige presentasjoner.

Studentene velger emner fra en liste som er satt opp av faglærer, eller de får andre emner godkjent av faglærer.

Det er også et studiekrav å delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL217 har bare én vurderingsform, skriftlig hjemmeeksamen.

Skriftlig hjemmeeksamen er en prøve av en ukes varighet (f.eks. fra mandag kl. 09.00 til neste mandag kl. 09.00). Som regel formuleres oppgavene med utgangspunkt i ett av de hovedproblemområder som studieplanen angir. Materiale for å besvare oppgaven kan hentes fra ulike emner. Det kan gis alternative oppgaver.

Grunnlaget for å besvare oppgaven til hjemmeeksamen finnes i den oppsatte pensumlitteraturen. Kandidatene kan også bruke annen litteratur som er relevant.

Besvarelsen ved hjemmeeksamen skal ha en lengde på maksimalt 6000 ord. Den leveres normalt i maskinskrevet stand i 2 eksemplar. For lange oppgaver vil kunne bli trukket i karakter. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Det gis ikke eksamensveiledning etter at oppgavene til hjemmeeksamen er kunngjort.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeeksamen.

Mål og innhold

Se Mål og innhold på enkeltemnene KRL202, KRL203 og KRL231, som til sammen utgjør KRL217.

KRL223 - Religion og estetikk I: Billedkunst og arkitektur i kristen tradisjon

Faglærer: Reidar Hvalvik, Reidar.Hvalvik@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Emnet består av fire delemner: A. Oversikt over europeisk kunsthistorie (4,5 sp), B. Kilder til den kristne ikonografi (1,5 sp), C. Bildende kunst i kristen tradisjon (7 sp) og D. Kirkearkitektur og kirkerom (2 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL226 Kristendom og billedkunst, reduseres dette emnet med 10 sp

Med KRL227 Kirkehus og kirkerom, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform:

Arbeidsformene består i det vesentlige av fellesforelesninger og selvstudium. I forelesningene vil det bli lagt vekt på at studentene får møte de ulike estetiske uttrykksformene gjennom bilde og lyd. Det vil også bli lagt vekt på praktisk billedanalyse med sikte på undervisning i skolefagene.

I tilknytning til studiet vil det normalt bli arrangert en (ikke-obligatorisk) studietur, for eksempel til Roma/Assisi.

Studentene oppfordres til å danne egne kollokviegrupper. Lærerne har treffetid som bl.a. også kan nyttes til faglige spørsmål.

Vurdering

Emnet KRL223 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

A. OVERSIKT OVER EUROPEISK KUNSTHISTORIE (4,5 SP)

Delemnet omhandler hovedlinjene i europeisk kunsthistorie og bildets formspråk.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til hovedlinjer i europeisk kunsthistorie fra antikken til moderne tid med vekt på kunstens religiøse funksjon,
- ha kjennskap til bildets formspråk.

DELEMNE A LITTERATUR

- Danbolt, Gunnar og Kjerschow, Mabel, "Et utvalg" i *Billedspor : kunst- og kulturhistorie* Bind 1. Vollen: Tell, 1996 , s. 48-99, 114-193
- Danbolt, Gunnar og Kjerschow, Mabel, "Et utvalg" i *Billedspor : kunst- og kulturhistorie* Bind 2. Vollen: Tell, 1997 , s. 10-152
- Gotfredsen, Lise, "Et utvalg" i *Bildets formspråk* Oslo: Universitetsforlaget, 1987 , s. 7-19, 67-139, 163-186, 200-212

B. KILDER TIL DEN KRISTNE IKONOGRAFI (1,5 SP)

Delemnet omhandler viktige kilder for sentrale motiver i den kristne kunsten, det vil si sentrale bibeltekster supplert med materiale fra apokryfer og legender, liturgi, prekenlitteratur og mystikeres visjoner.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til de nytestamentlige tekstene knyttet til Jesu liv, særlig fortellingene om hans fødsel og hans lidelse, død og oppstandelse,
- ha kjennskap til de viktigste gammeltestamentlige forbilder for Jesu liv og gjerning,
- ha kjennskap til utvalgte oldkirkelige og middelalderske tekster som bakgrunn for kristen ikonografi,
- ha kjennskap til de viktigste tradisjoner om Maria fra oldkirken og middelalderen.

KILDETEKSTER

1 Mos 1-3; Matt. 1-2; Luk. 1-2, 22-24; Joh. 1,1-18; 18-20; Åp. 4-5

Jakobs Forevangelium,

Det uekte Matteusevangelium

DELEMNE B LITTERATUR

- Banning, Knud, *Jakobs Forevangelium og Det uægte Matthæusevangelium* København: I kommission: Gad, 1980 (kjøpes i skrivestuen)
- Hvalvik, Reidar, *Viktige kilder til den kristne ikonografi* Oslo: Menighetsfakultetet, 2006 (kjøpes i skrivestuen)

C. BILDENDE KUNST I KRISTEN TRADISJON (7 SP)

Delemnet behandler viktige spørsmål i den kristne kunsts historie og fokuserer på sentrale kunstverk fra oldtid til nyere tid. Studiet tar sikte på å gi studentene evne til å kunne analysere bildende kunst, med vekt på de innholdsmessige elementer.

MÅL

Studentet skal

- ha god kunnskap om debatten om bilder og deres funksjon i bysantinsk tradisjon,
- ha kjennskap til den bysantinske billedforståelse og til hovedtyper av ikoner,
- ha kjennskap til den kristne kunst i Romas katakomber og kirker og motivenes bibelske bakgrunn,
- ha kjennskap til hovedtrekkene i Kristus-bildets utvikling og kjennskap til et utvalg sentrale kunstverk,
- ha kjennskap til hovedtrekkene i Maria-bildets utvikling,
- ha god kunnskap om sentrale ikonografiske motiver i kristen kunst,
- ha kjennskap til norsk middelalderkunst.

DELEMNE C LITTERATUR

- Bay, Sv. Aage, *Kristen forkyndelse i gammel-romersk kunst* Odense: Odense Universitetsforlag, 1977 (kjøpes i skrivestuen)
- Finaldi, Gabriele, *The image of Christ* London: National Gallery, 2000
- Fuglesang, Signe Horn, "Et utvalg" i *Middelalderens bilder : utsmykningen av koret i Ål stavkirke* Oslo: Cappelen, 1996 , s. 17-93
- Hellemo, Geir, "Et utvalg" i *Guds billedbok : virkelighetsforståelse i religiøse tekster og bilder* Oslo: Pax, 1999 , s. 71-130, 195-228
- Kiilerich, Bente og Torp, Hjalmar, "Et utvalg" i *Bilder og billedbruk i Bysants : trekk av tusen års kunsthistorie* Oslo: Grøndahl Dreyer, 1998 , s. 134-180
- Tollefsen, Torstein, *Teologi i farger : ikoner i Norge* Oslo: Verbum, 2001
- Zuffi, Stefano, *Gospel figures in art* Los Angeles: The J. Paul Getty Museum, 2003

D. KIRKEARKITEKTUR OG KIRKEROM (2 SP)

Delemnet omhandler kirkearkitekturens historie og de viktigste typer kirkebygg gjennom historien.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til hovedtrekkene i kirkearkitekturens historie,
- ha god kunnskap om utformingen av den oldkirkelige basilika, den bysantinske sentralkirke, romanske kirker, gotiske kirker og norske kirker i middelalderen.

DELEMNE D LITTERATUR

- Danbolt, Gunnar, "Et utvalg" i *Norsk kunsthistorie : bilde og skulptur frå vikingtida til i dag* Oslo: Samlaget, 2001 , s. 34-79
- Torp, Hjalmar og Sinding-Larsen, Staale, "Middelalderens kunst" i *Vår kulturarv* Bind 2. København: Forlaget for faglitteratur, 1963 , s. 309-424 (kjøpes i skrivestuen)

KRL224 - Religion og estetikk II

Faglærer:	Reidar Hvalvik, Reidar.Hvalvik@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepjon
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Årsstudier deltid

Generell informasjon

Emnet består av fire delemer: A. Musikk i kristen tradisjon (6 sp), B. Bildende kunst, arkitektur og musikk i religionene (4,5 sp), C. Europeisk kunst og musikk i historisk kontekst (3 sp) og D. Estetikk og didaktikk (1,5 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform:

Arbeidsformene består i det vesentlige av fellesforelesninger og selvstudium. I forelesningene vil det bli lagt vekt på at studentene får møte de ulike estetiske uttrykksformene gjennom bilde og lyd. Det vil også bli lagt vekt på praktisk billedanalyse med sikte på undervisning i skolefagene.

I tilknytning til studiet vil det normalt bli arrangert en (ikke-obligatorisk) studietur, for eksempel til Roma/Assisi.

Studentene oppfordres til å danne egne kollokviégrupper. Lærerne har treffetid som bl.a. også kan nyttes til faglige spørsmål.

Studentene har tilgang til fakultetets «ressurstorg» på internett hvor blant annet billedstoff er tilgjengelig.

Vurdering

Emnet KRL224 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. MUSIKK I KRISTEN TRADISJON (6 SP)

Delemnet omhandler utvalgte grunnlagsspørsmål og bruken av sang og musikk i kristen tradisjon. Både offisiell, liturgisk musikk, kunstmusikk og mer folkelige uttrykk vil bli belyst. Musikkseksempler vil bli gitt i undervisningen.

Studenten skal

- ha kjennskap til ulike kristne gudstjenesteformer,
- ha kjennskap til messen og til ulike typer messemusikk,
- ha kjennskap til kirkemusikkens historie, dens epoker og noen sentrale komponister,
- ha kjennskap til salmediktning og salmesang gjennom tidene, med vekt på Norge,
- ha kjennskap til bruken av musikk i ulike kirkesamfunn og fromhetstradisjoner.

DELEMNE A LITTERATUR

- "Rock og religion" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 51. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 2000 , s. 3-46 (kjøpes i skrivestuen)
- "Et utvalg" i *En ny sang for Herren : en studiebok i hymnologi* Oslo: Andaktsbokselskapet, 1981 , s. 33-37, 43-62, 77-125, 157-209 (kjøpes i skrivestuen)
- Benestad, Finn, "Et utvalg" i *Musikk og tanke : hovedretninger i musikkestetikkens historie fra antikken til vår egen tid* Oslo: Aschehoug, 1976 , s. 33-53, 77-85, 143-149 (kompendium)
- Wilson-Dickson, Andrew, "Et utvalg" i *Musik i kristen tradition : från tempel och katedraler till kyrkor och torg* Stockholm: Verbum, 1996 , s. 9-168, 212-248

DELEMNE B. BILDENDE KUNST, ARKITEKTUR OG MUSIKK I RELIGIONEN (4,5 SP)

Delemnet omhandler bildende kunst, arkitektur og musikk i de store verdensreligionene. Det vil bli fokusert på forholdet mellom kunsten/arkitekturen og den konkrete religionsutøvelse.

Studenten skal

- ha kjennskap til symboler, bildende kunst og arkitektur i islam, jødedom, hinduisme og buddhisme,
- ha kjennskap til hellige roms form og funksjon i islam, jødedom, hinduisme og buddhisme,
- ha kjennskap til musikkens plass i islam, jødedom, hinduisme og buddhisme.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 50. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1999 , s. 143-166, 171-179 (kjøpes i skrivestuen)
- Bowker, John, "Et utvalg" i *Verdens religioner* Oslo: Spektrum forl., 2001 , s. 18-41, 54-75, 112-135, 160-177
- Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto R., "Et utvalg" i *Hinduismen og buddhismen* Kristiansand: Høyskoleforl., 1999 , s. 120-129, 202-204, 305-316 (kompendium)
- Neubauer, Eckhard, "Islamic religious music" i *The New Grove dictionary of music & musicians* Bind 9. redaktør Sadie, Stanley London: Macmillan, 1980 , s. 342-347 (kompendium)
- Winje, Geir, "Et utvalg" i *Guddommelig skjønnhet : kunst i religionene* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 13-107, 203-230, 276-287

DELEMNE C. EUROPEISK KUNST OG MUSIKK I HISTORISK KONTEKST (3 SP)

Delemnet omhandler den kulturhistoriske og kirkehistoriske kontekst for den kristne billedkunst og kirkemusikk.

Studenten skal

- ha kjennskap til de kulturhistoriske epoker fra middelalder til modernisme,
- ha kjennskap til den kirke- og idéhistoriske kontekst for kristen billedkunst og kirkemusikk fra oldkirken til reformasjonen.

DELEMNE C LITTERATUR

- Engelstad, Arne, "Et utvalg." i *Interart : gjennom epokene med litteratur, bildekunst og musikk* Bergen: Fagbokforlaget, 2000 , s. 5-181, 205-210 (Litterære rammetekster er ikke pensum.)
- Göransson, Sven, "Et utvalg" i *Kyrkohistorisk orientering* Lund: Svenska Bokförlaget, 1970 , s. 1-106 (kjøpes i skrivestuen)

DELEMNE D. ESTETIKK OG DIDAKTIKK (1,5 SP)

Delemnet omhandler estetisk teori, ulike kunstteorier og utvalgte didaktiske problemstillinger knyttet til estetikk og religion.

Studenten skal

- ha kjennskap til hva estetikk er,
- ha god kunnskap om de viktigste kunstteorier,
- ha kjennskap til utvalgte didaktiske problemstillinger knyttet til religion og estetikk, med særlig vekt på KRL-faget og L97.

DELEMNE D LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Religions- og livssynsdidaktikk : en innføring* redaktør Sødal, Helje Kringlebotn Kristiansand: Høyskoleforl., 2001 , s. 195-205 (kompendium)
- Danbolt, Gunnar, "Et utvalg" i *Blikk for bilder : om tolkning og formidling av billedkunst* Oslo: Abstrakt forl., 2002 , s. 57-79
- Haanes, Elisabeth, *Røtter og vinger : religion og estetikk i grunnskolen* Oslo: IKO-forl., 2003

KRL226 - Kristendom og billedkunst

Faglærer:	Reidar Hvalvik, Reidar.Hvalvik@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepjon
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Enkeltemner, Ungdom, kultur og tro, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Bildets formspråk gjennom tidene (1,5 sp), B. Kilder til den kristne ikonografi (1,5 sp), og C. Bildende kunst i kristen tradisjon (7 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL223 Religion og estetikk 1 reduseres dette emnet med 10 sp.

Studiekrav

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL226 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

A. BILDETS FORMSPRÅK GJENNOM TIDENE (1,5 SP)

Delemnet omhandler formspråket i europeisk kunsthistorie.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til bildets formspråk,
- ha elementær kjennskap til hovedepokene i europeisk kunsthistorie fra antikken til moderne tid

DELEMNE A LITTERATUR

- Gotfredsen, Lise, "Et utvalg" i *Bildets formspråk* Oslo: Universitetsforlaget, 1987, s. 7-19, 67-139, 163-186, 200-212

B. KILDER TIL DEN KRISTNE IKONOGRAFI (1,5 SP)

Delemnet omhandler viktige kilder for sentrale motiver i den kristne kunsten, det vil si sentrale bibeltekster supplert med materiale fra apokryfer og legender, liturgi, prekenlitteratur og mystikers visjoner.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til de nytestamentlige tekstene knyttet til Jesu liv, særlig fortellingene om hans fødsel og hans lidelse, død og oppstandelse,
- ha kjennskap til de viktigste gammeltestamentlige forbilder for Jesu liv og gjerning,
- ha kjennskap til utvalgte oldkirkelige og middelalderske tekster som bakgrunn for kristen ikonografi,
- ha kjennskap til de viktigste tradisjoner om Maria fra oldkirken og middelalderen.

KILDETEKSTER

1 Mos 1-3; Matt. 1-2; Luk. 1-2, 22-24; Joh. 1,1-18; 18-20; Åp. 4-5

Jakobs Forevangelium,

Det uekte Matteusevangelium

DELEMNE B LITTERATUR

- Banning, Knud, *Jakobs Forevangelium og Det uægte Matthäusevangelium* København: I kommission: Gad, 1980 (kjøpes i skrivestuen)
- Hvalvik, Reidar, *Viktige kilder til den kristne ikonografi* Oslo: Menighetsfakultetet, 2006 (kjøpes i skrivestuen)

C. BILDENDE KUNST I KRISTEN TRADISJON (7 SP)

Delemnet behandler viktige spørsmål i den kristne kunstens historie og fokuserer på sentrale kunstverk fra oldtid til nyere tid. Studiet tar sikte på å gi studentene evne til å kunne analysere bildende kunst, med vekt på de innholdsmessige elementer.

MÅL

Studenten skal

- ha god kunnskap om debatten om bilder og deres funksjon i bysantinsk tradisjon,
- ha kjennskap til den bysantinske billedforståelse og til hovedtyper av ikoner,
- ha kjennskap til den kristne kunst i Romas katakomber og kirker og motivenes bibelske bakgrunn,
- ha kjennskap til hovedtrekkene i Kristus-bildets utvikling og kjennskap til et utvalg sentrale kunstverk,
- ha kjennskap til hovedtrekkene i Maria-bildets utvikling,
- ha god kunnskap om sentrale ikonografiske motiver i kristen kunst,
- ha kjennskap til norsk middelalderkunst.

DELEMNE C LITTERATUR

- Bay, Sv. Aage, *Kristen forkyndelse i gammel-romersk kunst* Odense: Odense Universitetsforlag, 1977 (kjøpes i skrivestuen)
- Finaldi, Gabriele, *The image of Christ* London: National Gallery, 2000
- Fuglesang, Signe Horn, "Et utvalg" i *Middelalderens bilder : utsmykningen av koret i Ål stavkirke* Oslo: Cappelen, 1996 , s. 17-93
- Hellemo, Geir, "Et utvalg" i *Guds billedbok : virkelighetsforståelse i religiøse tekster og bilder* Oslo: Pax, 1999 , s. 71-130, 195-228
- Tollefsen, Torstein, *Teologi i farger : ikoner i Norge* Oslo: Verbum, 2001
- Zuffi, Stefano, *Gospel figures in art* Los Angeles: The J. Paul Getty Museum, 2003

KRL227 - Kirkehus og kirkerom

Faglærer: Reidar Hvalvik, Reidar.Hvalvik@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Emnet består av to deler: A) Den kristne gudstjenestens og kirkerommets historie (5sp) og B) Kirkearkitekturen gjennom tidene (5 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL227 har bare én vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. DEN KRISTNE GUDSTJENESTES OG KIRKEROMMETS UTVIKLING (5 SP)

Delemnet omhandler kirkerommets og den kristne gudstjenestens historie. Studiet skal gi studentene evne til å forstå kirkerommets utforming og utsmykning og innsikt i den teologiske og liturgiske begrunnelse som ligger bak.

Studenten skal

- ha kjennskap til hovedtrekkene i den kristne gudstjenestens historie, med vekt på den romersk-katolske og lutherske kirke
- ha god kunnskap om kirkerommets viktigste inventar og dets liturgiske funksjon
- ha kjennskap til de sentrale motiver brukt i utsmykningen av kirkerommet og kirkehuset gjennom tidene

DELEMNE A LITTERATUR

- Achen, Henrik v., "Helgenikonografi og morateologi : kirkekunstens teologiske funksjoner i senmiddelalderen - en ikonologisk skisse" i *Tro og bilde i Norden i reformasjonens århundre, med tyske resuméer* redaktør Blindheim, Martin et al. Oslo: Universitets oldsaksamling, 1991 , s. 9-27
- Andersen, Håkon A., "Alter og alterbilde som kunst og bibeltolkning" i *Tempel og katedral : kunst og arkitektur som gudstroens speilbilde* redaktør Eggen, Renate Banschbach et al. Trondheim: Tapir, 2000 , s. 119-162
- Danbolt, Gunnar, "Det kristne bildet : tre faser i utviklingen av den kristne kirkeutsmykning" i *Tempel og katedral : kunst og arkitektur som gudstroens speilbilde* redaktør Eggen, Renate Banschbach et al. Trondheim: Tapir, 2000 , s. 57-88
- Gierow, Krister, "Helgendyrkelsen" i *Vår kulturarv* Bind 2. København: Forlaget for faglitteratur, 1963 , s. 208-228
- Halvorsen, Per Bjørn, "Et utvalg" i *Jesu nattverd : messen gjennom 2000 år* [Oslo]: St. Olav forlag, 1989 , s. 13-121, 153-180
- Martling, Carl Henrik, *Talande tystnad : om kyrkans symbolspråk* Skellefteå: Artos, 2004
- Nørager Pedersen, A. F., "Et utvalg" i *Gudstjenestens teologi* København: Berlingske Forlag, 1969 , s. 142-176

DELEMNE B. KIRKEARKITEKTUREN GJENNOM TIDENE (5 SP)

Delemnet omhandler kirkearkitekturens historie og de viktigste typer kirkebygg gjennom historien.

Studenten skal

- ha kjennskap til hovedtrekkene i kirkearkitekturens historie
- ha god kunnskap om utformingen av den oldkirkelige basilika, den bysantinske sentralkirke og de romanske og gotiske kirker
- ha god kjennskap til reformasjonens og mot-reformasjonens kirkearkitektur
- ha god kunnskap om norsk kirkearkitektur fra middelalder til moderne tid.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Kirkebygning og teologi* redaktør Exner, Johan et al. København: G.E.C. Gad, 1965 , s. 13-53, 69-99, 110-116
- Danbolt, Gunnar, "Et utvalg" i *Norsk kunsthistorie : bilde og skulptur fra vikingtida til i dag* Oslo: Samlaget, 2001 , s. 25-124
- Sæther, Arne E., "Et utvalg" i *Kirken som bygg og bilde : rom og liturgi ved et tusenårsskifte : en bok om kirkebygging før, nå og i fremtiden* skrevet av Sæthers forl., 2001 , s. 7-70
- Torp, Hjalmar og Sinding-Larsen, Staale, "Middelalderens kunst" i *Vår kulturarv* Bind 2. København: Forlaget for faglitteratur, 1963 , s. 309-424 (kjøpes i skrivestuen)

KRL228 - Estetikken i religionene

Faglærer: Ann Midttun, Ann.Midttun@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

KRL228 omhandler estetikkens plass i de store verdensreligionene, med vekt på islam, jødedom, hinduisme og buddhisme. Emnet er særlig innrettet mot arbeidet med religion og estetikk i grunnskolen. (Estetikken i kristendommen blir nærmere behandlet i separate emner.)

Emnet består av tre delemner: A. De sentrale fortellingene i verdensreligionene (2 sp), B. Bildende kunst, arkitektur og musikk i religionene (6 sp), C. Estetikk og didaktikk (2 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL228 har bare én vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. DE SENTRALE FORTELLINGENE I VERDENSRELIGIONENE (2 SP)

Delemnet omhandler de sentrale religiøse fortellingene som i seg selv er estetiske uttrykk, og som gir den nødvendige bakgrunn for å forstå bilder, symboler og musikk i verdensreligionene.

Studenten skal

- ha kjennskap til sentrale fortellinger i de store verdensreligionene

DELEMNE A LITTERATUR

- Ginzberg, Louis, "Adam, Abraham, Moses" i *Legends of the Bible* Philadelphia: Jewish Publication Society, 1992, s. 26-36, 121-135, 375-399
- Haanes, Vidar L., "Ta eksempel av deres tro : fra helgenlegende til historisk kritisk forskning" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 47. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1996, s. 55-62
- Meløe, Sidsel Krosby, "Til kildene : fortellinger fra tre religioner: Hinduisme, Buddhisme, Islam" i *Skriptserien / Høgskolen i Tromsø, Avdeling for lærerutdanning. Rapport nr 1/1997* Tromsø: Høgskolen i Tromsø Avdeling for lærerutdanning, 1997

DELEMNE B. BILDENDE KUNST, ARKITEKTUR OG MUSIKK I RELIGIONENE (6 SP)

Delemnet omhandler bildende kunst, arkitektur og musikk i de store verdensreligionene. Det vil bli fokusert på forholdet mellom kunsten/arkitekturen og den konkrete religionsutøvelse.

Studenten skal

- ha kjennskap til estetikkens plass i de store verdensreligionene, kristendommen inkludert
- ha kjennskap til symboler, bildende kunst og arkitektur i islam, jødedom, hinduisme og buddhisme
- ha kjennskap til hellige roms form og funksjon i islam, jødedom, hinduisme og buddhisme
- ha kjennskap til musikkens plass i islam, jødedom, hinduisme og buddhisme.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Hellige rom" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 50. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1999, s. 143-166, 171-179
- Bowker, John, "Et utvalg" i *Verdens religioner* Oslo: Spektrum forl., 2001, s. 18-41, 54-75, 112-177
- Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto R., "Et utvalg" i *Hinduismen og buddhismen* Kristiansand: Høyskoleforl., 1999, s. 120-129, 202-204, 305-316
- Neubauer, E., "Islamic religious music" i *The New Grove dictionary of music & musicians* Bind 6. redaktør Sadie, Stanley London: Macmillan, 1980, s. 342-347
- Winje, Geir, "Et utvalg" i *Guddommelig skjønnhet : kunst i religionene* Oslo: Universitetsforl., 2001, s. 13-142, 203-230, 276-287

DELEMNE C. ESTETIKK OG DIDAKTIKK (2 SP)

Delemnet omhandler estetisk teori og utvalgte didaktiske problemstillinger knyttet til estetikk og religion.

Studenten skal

- ha kjennskap til hva estetikk er
- ha kjennskap til utvalgte didaktiske problemstillinger knyttet til religion og estetikk, med særlig vekt på KRL-faget og L97.

DELEMNE C LITTERATUR

- Haanes, Elisabeth, *Røtter og vinger : religion og estetikk i grunnskolen Oslo*: IKO-forl., 2003

KRL229 - Kulturanalyse II

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	

KRL231 - Metodismens historie og teologi

Faglærer: Roar G. Fotland, Roar.G.Fotland@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Metodismens historie (3 sp), B. Metodismens teologi (5,5 sp) og C. Metodismen i dag (1,5 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL231 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. METODISMENS HISTORIE (3 SP)

Delemnet gir en innføring i metodismen og metodistkirkens historie i Norge, og en innføring i John Wesleys liv og skrifter.

Studenten skal

- ha kjennskap til metodismen i Norge
- ha kjennskap til Metodistkirken i Norge
- ha kjennskap til John Wesleys liv
- ha god kunnskap om et utvalg av John Wesleys skrifter

DELEMNE A LITTERATUR

- Borgen, Peder, "Metodistkirken" i *Kristne kirker og trossamfunn* redaktør Borgen, Peder et al. Trondheim: Tapir, 1993 , s. 229-242
- Haddal, Ingvar, "Hvem var John Wesley?" i *Metodismen og John Wesley* redaktør Nilsen, E. Anker Oslo: Lutherstiftelsen, 1969 , s. 15-35
- Haddal, Ingvar, *Vær fra vest : fra Metodistkirkens historie i Norge* Oslo: Luther forlag, 1977
- Hassing, Arne, "Et utvalg" i *Religion og makt : metodismen i norsk historie* Trondheim: Tapir, 1991 , s. 247-315
- Wesley, John, "Et besøk hos Herrnhuterne; Metodist-selskapene" i *Metodismen og John Wesley* redaktør Nilsen, E. Anker Oslo: Lutherstiftelsen, 1969 , s. 104-121
- Wesley, John, "Et utvalg" i *Et utvalg fra Wesleys standardprekener* Bergen: Metodistkirkens studiesenter, 1991 , s. 12-31, 63-69

DELEMNE B. METODISMENS TEOLOGI (5,5 SP)

Studiet av dette delemnet skal gi en innføring i hovedpunkter metodismens teologi og i Wesleyansk teologi.

Studenten skal

- ha kjennskap til hovedtrekkene i John Wesleys teologi
- ha god kunnskap om hovedtrekkene i metodismens teologi
- kunne se metodismens teologi fra andre kirkers synsvinkel
- ha forståelse for sammenhengen mellom teologi og etikk i metodismen
- gis innblikk i den utfordring metodismens teologi kan gi til dagens samfunn

DELEMNE B LITTERATUR

- Meistad, Tore, "Metodistisk kristendomsforståelse i dag. (Med teologiske kommentarer fra representanter for andre kirkesamfunn)" i *Teologisk forum* Bind 13. Bergen: Metodistkirkens studiesenter, 1999 , s. 1-87
- Meistad, Tore, "Et utvalg" i *Frelsens veg : teologi og etikk i wesleyansk tradisjon* Alta: Alta lærerhøgskole, 1992 , s. 13-234, 265-299, 325-330, 353-399
- Nordby, Lars Erik, "Wesley, en inspirator for 1990 årene?" i *Teologisk forum* Bind 2. Bergen: Metodistkirkens studiesenter, 1988 , s. 67-69

DELEMNE C. METODISMEN I DAG (1,5 SP)

Studiet av dette delemnet skal gi en innføring i den internasjonale metodisme i dag. Studiet tar også sikte på å gi innføring i avtalen "Nådens fellesskap".

Studenten skal

- ha kjennskap til internasjonal metodisme i dag
- ha god kunnskap om "Nådens fellesskap"

DELEMNE C LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Nådens fellesskap : rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste, 1994 , s. 2-58
- Borgen, Peder, "Avtalen "Nådens fellesskap" mellom Metodistkirken og Den norske kirke" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 73. Oslo: Universitetsforlaget, 2002 , s. 185-198
- Fotland, Roar G., Nordby, Lars Erik og Helliesen, Øyvind *Metodistkirken i internasjonalt perspektiv* Oslo: 2003
- Haga, Joar og Tveit, Olav Fykse, ""Nådens fellesskap" eit grunnlag for samarbeid" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 73. Oslo: Universitetsforlaget, 2002 , s. 199-215

KRL236 - Pentekostal bibelbruk og hermeneutikk

Faglærer: Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Det teologiske Menighetsfakultet tilbyr - i samarbeid med Pentekostalt senter for Ledelse og Teologi (PLT) - fra høsten 2004 et KRL-emne på 200-nivå kalt KRL 236 Pentekostal bibelbruk og hermeneutikk. Emnet er et studium i pentekostalt orientert bibelforståelse og bibelbruk og hvilket bidrag pentekostal teologi kan gi i møte med andre hermeneutiske tradisjoner. Emnet gir også innføring i de viktigste teologiske og idehistoriske epoker som har ledet fram til de skrifttolkningsposisjoner som i dag er rådende.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut på Fronter.

Vurdering

Emnet KRL236 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- kjennskap til hovedlinjer i hermeneutikkens historie fra oldkirken til nyere tid
- kjennskap til de mest vanlige bibelsynstradisjoner
- god kunnskap om pentekostal forståelse av Skriften som Guds ord
- god kunnskap om pentekostal bibelbruk, skrifttolkning og hermeneutikk
- evne til å reflektere kritisk omkring bibelsyn, bibeltolkningstradisjoner og -metoder.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Tegn, tekst og tolk : teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid* redaktør Henriksen, Jan-Olav Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s.13-34, 51-67, 80-235, 263-274
- Alexander, Kimberly Ervin, ""And the signs are following" - a journey into pentecostal hermeneutics" i *Journal of pentecostal theology* Bind 12. London: Continuum, 2003 , s. 147-170
- Asheim, Ivar, "Et reformatorisk skriftsyn - noen historiske holdepunkter" i *Bibelen og teologien : bidrag til skriftsynet* redaktør Austad, Torleiv Oslo: Luther, 1982 , s. 41-73
- Austad, Torleiv, "Skriftens autoritet" i *Bibelen og teologien : bidrag til skriftsynet* redaktør Austad, Torleiv Oslo: Luther, 1982 , s. 160-185
- Carson, D. A., "Recent developments in the doctrine of scripture" i *Hermeneutics, authority and canon* redaktør Carson, D. A. et al. Leicester: Inter-Varsity Press, 1986 , s. 5-48
- Ellington, S.A., "Pentecostalism and the authority of scripture" i *Journal of pentecostal theology* London: Continuum, 1996 , s. 16-38
- Fee, Gordon D., *Gospel and spirit : issues in New Testament hermeneutics* Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 1991
- Feinberg, Paul D., "The meaning of inerrancy" i *Inerrancy* redaktør Geisler, Norman L. Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1979 , s. 265-304
- Gilbrant, Thoralf, "Urkristent syn på Skriften" i *Pinsebevegelsen i Norge 75 år, 1907-1982 [jubileumskonferansen i tekst og bilder]* redaktør Hegertun, Terje Oslo: Filadelfiaforl., 1982 , s. 93-108
- Grudem, Wayne A., "Scripture's self-attestation and the problem of formulating a doctrine of scripture" i *Scripture and truth* redaktør Carson, D. A. et al. Grand Rapids, Mich.: Zondervan Pub. House, 1983 , s. 19-59
- Hegertun, Terje og Kontaktutvalget for pinsebevegelsen i Norge, *Ja til Bibelen : bibelmanifest* Oslo: 2002
- Higgins, John R., "God's inspired word" i *Systematic theology* redaktør Horton, Stanley M. Springfield, Mo.: Logion Press, 1995 , s. 81-115
- Karlsen, Ludvig, "I pottemakerens hånd" i *Alt av nåde* Oslo: Rex, 1995 , s. 57-67
- Larsson, Edvin, "Fortolkning og skriftsyn - Det nye testamente" i *Bibelen og teologien : bidrag til skriftsynet* redaktør Austad, Torleiv Oslo: Luther, 1982 , s. 110-140
- Strobel, Lee, "The documentary evidence" i *The case for Christ : a journalist's personal investigation of the evidence for Jesus* Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1998 , s. 55-72
- Stronstad, Roger, "Et utvalg" i *Spirit, scripture and theology : a pentecostal perspective* Baguio City: Asia Pacific Theological Seminary Press, 1995 , s. 11-30, 53-78
- Sæbø, Magne, "Historisk-kritisk bibelforskning" *Bibelen og teologien : bidrag til skriftsynet* redaktør Austad, Torleiv Oslo: Luther, 1982 , s.74-87

- Thomas, John Christopher, "Reading the Bible from within our traditions" i *Between two horizons : spanning New Testament studies and systematic theology* redaktør Turner, Max et al. Grand Rapids, Mich.: W.B. Eerdmans, 2000 , s. 108-123
- Wormnæs, Odd, "Et utvalg" *Vitenskapsfilosofi* Oslo: Gyldendal, 1987 , s. 12-33

KRL237 - Kristen initiasjon: Tro, dåp og åndsdaap

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Det engelske uttrykket "Christian initiation" refererer til et teologisk felt som har med tilegnelsen av frelsen og begynnelsen av det kristne liv å gjøre. Begrep som omvendelse, gjenfødelse, tro, dåp og åndsdaap hører hjemme her. I nyere tid har spesielt pinsebevegelsen satt spørsmålet om dåpen i Den Hellige Ånd og dens kjennetegn på kirkens og teologiens dagsorden. Dette tverrfaglige ferdypningsemnet aktualiserer spørsmål om det som hører med til "Christian initiation" og forholdet mellom bl.a. tro, dåp og åndsdaap. Det tar opp hvordan disse spørsmålene behandles i Skriften, i oldkirken og fram til vår egen tid. Det presenterer ulike syn innen pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse og drøfter forholdet mellom dem og andre teologiske hovedtradisjoner. Også erfaringsdimensjonen ved Åndens gjerning i frelsestilegnelsen vil bli drøftet og satt i forhold til de teoretiske perspektivene. Emnet er et samarbeid med Pentekostalt senter for Ledelse og Teologi (PLT).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut på Fronter.

Vurdering

Emnet KRL237 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om pinsebevegelsens og den karismatiske bevegelses syn på åndsdaap
- og åndsfylde
- kjennskap til hvordan kirken i sin historie har forstått og praktisert kristen initiasjon
- kjennskap til ulike kirkelige tradisjoners syn på forholdet mellom tro, dåp og
- åndsdaap/Åndens gave i dag
- kjennskap til de viktigste tolkningene av det nytestamentlige materiale
- kjennskap til de empiriske eller erfaringsmessige sidene ved åndsmeddelelsen og hvordan
- disse tolkes
- evne til å vurdere de ulike syn og perspektiver

Litteratur

LITTERATUR

- Asheim, Ivar, "Kan spedbarn være medlem av de troendes fellesskap?" *Kirkens skole - statens kirke : festskrift til professor dr. philos. Brynjar Haraldson på 70-årsdagen 29. september 1995* redaktør Rian, Dagfinn et al. Trondheim: Tapir, 1995 , s. 187-203 (kompendium)
- Atkinson, William, "Pentecostal responses to Dunn's Baptism in The Holy Spirit" i *Journal of pentecostal theology* London: Continuum, 1995 , s. 87-131 og 49-72
- Engelsen, Tormod, "Et utvalg" i *The gift of the spirit : an analysis and evaluation of the charismatic movement from a Lutheran theological perspective* Dubuque, Iowa: T. Engelsen, 1981 , s. 1-85, 411-494, 562-571
- Halldorf, Peter, "Et utvalg" i *Drick dypt av Ånden : Den Hellige Ånds nærvær og gaver i den kristnes personlige liv* Oslo: Luther, 2003 , s. 101-150
- Larsson, Edvin, "Åndsdaap" og "Åndens fylde" i nytestamentlig perspektiv" i *Jeg tror på den Hellige Ånd : vår lutherske kirke i møte med den karismatiske utfordring* redaktør Østnor, Lars Oslo: Land og Kirke/Gyldendal, 1982 , s. 57-77
- Lederle, Henry I., "Et utvalg" i *Treasures old and new : interpretations of "spirit-baptism" in the charismatic renewal movement* Peabody, Mass.: Hendrickson, 1988 , s. 37-113, 124-163, 213-240
- Macchia, Frank D., "Groans too deep for words : towards a theology of tongues as initial evidence" i *Asian journal of pentecostal studies* Bind 1. Baguio City: Asia Pacific Theological Seminary, 1998 , s. ikke angitt , <http://www.aps.edu/ajps/98-2/98-2-macchia-frames.htm>
- McDonnell, Kilian og Montague, George T., "Et utvalg" i *Christian initiation and baptism in the Holy Spirit : evidence from the first eight centuries* Collegeville, Minn.: The Liturgical Press, 1994 , s. 86-115, 207-218, 266-273, 288-293, 310-313, 339-382
- Menzies, Robert P., "Evidential tongues : an essay on theological method" i *Asian journal of pentecostal studies* Bind 1. Baguio City: Asia Pacific Theological Seminary, 1998 , s. 111-123 , <http://www.aps.edu/ajps/98-2/R-Menzies.pdf>
- Ottosen, Espen, "Åndsdaaplæren i trosbevegelsen : et sentralt og integrert lærepunkt?" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 69. Oslo: Universitetsforlaget, 1998 , s. 116-130
- Sannes, Kjell Olav, "Et utvalg" i *Dåpen og dens plass i kirkens liv* Oslo: Aschehoug, 1978 , s. 81-96

- Stronstad, Roger, *The charismatic theology of St. Luke* Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 1984 , s. viii, 96
- Turner, Max, "Et utvalg" i *The Holy Spirit and spiritual gifts in the New Testament Church and today* Peabody, Mass.: Hendrickson, 1998 , s. 36-56, 150-168
- Wyckoff, John W., "The Baptism in the Holy Spirit" i *Systematic theology* redaktør Horton, Stanley M. Springfield, Mo.: Logion Press, 1995 , s. 423-455

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Edvardsen, Aril, *Åndens dåp - åndens gaver* Kvinesdal: Logos, 1975
- Torrey, R. A., *The baptism with the Holy Spirit* N.Y.: Fleming H. Revell, 1897

KRL281 - Studiereise i det vestlige Lilleasia/Tyrkia

Faglærer: Bjørn Helge Sandvei, Bjorn.H.Sandvei@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Lilleasia i antikken. B. Apostler og apostoliske fedre i Lilleasia. C. De første oldkirkelige konsiler og deres teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med TE681 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 10 sp
Med TE690 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp
Med KRL290 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp

Studiekrav

Studenten skal

- levere en oppgave på ca 3000 ord om emne godkjent av faglærer,
- levere en bokrapport på ca 500 ord i et emne godkjent av faglærer,
- delta på studiereisen,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL281 har bare én vurderingsform, innlevering av essay på inntil 2500 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Mål og innhold

A. LILLEASIA I ANTIKKEN

Lilleasia var et de viktigste geografiske områdene for den kristne kirke i de første århundrer. Delemnet tar sikte på å gi en innføring i dette områdets historie i de første århundrer e.Kr.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til de historiske forhold i provinsen Asia i de første århundrer e.Kr.

DELEMNE A LITTERATUR

- Sandvei, Bjørn Helge, *Reisehåndbok til studiereise i det vestlige Lilleasia 1.-11. april 2006* Oslo: Menighetsfakultetet, 2006

B. APOSTLER OG APOSTOLISKE FEDRE I LILLEASIA

I det første og andre århundre var flere sentrale skikkelser i den tidlige kirkes historie virksomme nettopp i det vestlige Lilleasia. Delemnet tar sikte på å gi kunnskap om noen av disse personene og den historiske kontekst for deres virksomhet.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til Paulus' misjonsvirksomhet i Lilleasia slik den er omtalt i Apostlenes gjerninger 19-20
- ha kjennskap til Johannes' åpenbaring med vekt på skriftets historiske plassering i Lilleasia
- ha kjennskap til biskop Ignatius og hans brev
- ha kjennskap til biskop Polykarps brev og martyrium.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Ignatius-brevene, Polykarps brev og Polykaps martyrium" i *De apostoliske fedre* redaktør Baasland, Ernst et al. Oslo: Luther, 1984, s. 36-116

- Synnes, Martin, "Et utvalg" i *Sju profetiske budskap til menighetene : en gjennomgåelse av sendebrevene i Johannes'åpenbaring* Oslo: Verbum, 1996, s. 7-27, 42-143

C. DE FØRSTE OLDKIRKELIGE KONSILER OG DERES TEOLOGI

Lilleasia er stedet der de første økumeniske konsilene ble holdt: Nikea, Konstantinopel, Efesos og Kalkedon. Delemnet tar sikte på å gi en innføring i disse konsilene og den teologi som ble utformet av dem.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til de fire første oldkirkelige konsilene
- ha kjennskap til hvordan treenighetslæren og kristologien ble utformet på disse konsilene

DELEMNE C LITTERATUR

- Skarsaune, Oskar, *Inkarnasjonen - myte eller faktum?* Oslo: Lunde, 1988

KRL290 - Studiereise i det vestlige Lilleasia/Tyrkia

Faglærer: Bjørn Helge Sandvei, Bjorn.H.Sandvei@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår

Generell informasjon

Studiet tar sikte på å gjøre studentene kjent med de historiske og geografiske rammene omkring kirkens fremvekst i Lilleasia i de første århundrer.

Forkunnskaper: Fakultetet anbefaler 50 studiepoeng (ECTS-poeng) med KRL på 100-nivå, eller tilsvarende, som grunnlag for fordypningsstudier i KRL.

Studenter bør ta kontakt med studieveileder for å klargjøre om dette emnet kan inngå i deres studieprogram

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL 281 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp

Med TE 681 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp

Med TE 690 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp

Studiekrav

- levere en oppgave på ca 2500 ord om emne oppgitt av lærer,
- delta på studiereisen,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet KRL291 har bare én vurderingsform, innlevering av essay på inntil 2500 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kjennskap til de historiske forhold i provinsen Asia i de første århundrer e.Kr.

og enten

- ha kjennskap til Johannes' åpenbaring med vekt på skriftets historiske plassering i Lilleasia

eller

- ha kjennskap til de første oldkirkelige konsiler og den treenighetslære og kristologi som ble utformet på disse konsilene

Litteratur

LITTERATUR

- Sandvei, Bjørn Helge, *Reisehåndbok til studiereise i det vestlige Lilleasia 1.-11. april 2006* Oslo: Menighetsfakultetet, 2006

VALGLITTERATUR

Enten:

- Synnes, Martin, "Et utvalg" i *Sju profetiske budskap til menighetene : en gjennomgåelse av sendebrevene i Johannes'åpenbaring* Oslo: Verbum, 1996 , s. 7-27, 42-143

Eller:

- Skarsaune, Oskar, *Inkarnasjonen - myte eller faktum?* Oslo: Lunde, 1988

LA151 - Middelalderlatin

Faglærer: Jan Schumacher, Jan.Schumacher@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap, studieretningen Kirkehistorie.

Dette er et tilbud til alle studenter som ønsker å erverve seg et elementært grunnlag for å kunne forstå latinske tekster fra middelalderen ved hjelp av oversettelser, tilegne seg kunnskap om de enkelte tekstenes brukssammenheng, skaffe seg en oversikt over latinens betydning i middelalderens litteratur, samt tilegne seg kjennskap til et omfang av de mest sentrale latinske termer knyttet til kirkerommet og dets inventar, liturgi og klosterliv.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med MAS1120 Middelalderlatin, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studentene skal

- innlevere to skriftlige arbeider (kvalifiseringsoppgaver) med et omfang på ca 200 ord hver til godkjenning hos faglærer.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Når studiekravene er innfridd gis det anledning til å gå opp til en klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av klausurprøven.

Hjelpemidler: Ingen.

Mål og innhold

DELEMNE A LITTERATUR

- Anselmus, Cantuariensis og Prenter, Regin, "Proslogion, kap. 1-4, 24-26" i *Guds virkelighet : Anselm af Canterbury: Proslogion* Fredericia: Udvalget for Konvent for Kirke og Theologie, hovedkommission Lohses Forlag, 1982 , s. 16-25, 51-59
- Anselmus, Cantuariensis og Schmitt, Franciscus Salesius, "Proslogion, kap. 1-4, 24-26" i *Proslogion : Untersuchungen* Stuttgart: Frommann, 1962 , s. ikke angitt
- Anselmus, Cantuariensis og Ward, Benedicta, "Proslogion, kap. 1-4, 24-26" i *The prayers and meditations of St. Anselm* Harmondsworth: Penguin, 1973 , s. ikke angitt
- Anselmus, Cantuariensis, "Proslogion, kap. 1-4, 24-26" i *The major works* redaktør Evans, G. R. et al. Oxford: Oxford University Press, 1998 , s. ikke angitt
- Eitrem, S., Kraggerud, Egil og Danielsen, Bjørg Tosterud, *Latinsk grammatikk* Oslo: Aschehoug, 1996
- Morwood, James, *A Latin grammar* New York: Oxford University Press, 1999
- Rigg, A. G. og Mantello, F. A. C., *Medieval Latin : an introduction and bibliographical guide* Washington, D.C.: Catholic University of America Press, 1996
- Schumacher, Jan, *Kirkehistorisk latinleksikon : begreper fra middelalderens kirke- og klosterliv* Oslo: Spartacus, 2002
- Schumacher, Jan, *An elementary course in medieval latin : texts, commentaries, translations, glossaries, appendixes* Oslo: Unipub, 2003
- Wade, Mary og Kidd, D. A., *Collins Latin dictionary plus grammar* Glasgow: HarperCollins, 1997 , s. [Flere pag; ca 600 s.]

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Medieval Latin : an introduction and bibliographical guide* redaktør Rigg, A. G. et al. Washington, D.C.: Catholic University of America Press, 1996 , s. 137-182, 267-287
- "Et utvalg" i *Från hymn till skröna : medeltida litteratur i ny belysning* redaktør Härdelin, Alf Stockholm: Natur och Kultur, 1989 , s. 31-54, 55-73
- Boje Mortensen, Lars, "Middelalderlatin : hvad var, og hvad er meningen?" i *Antikkprogrammets småskrifter ; 2* Oslo: Norges forskningsråd Området for kultur og samfunn, 1998
- Härdelin, Alf, "Et utvalg" i *Munkarnas och mystikernas medeltid : tjugofyra kapitel om teologi, spiritualitet och kultur* Skellefteå: Artos, 1996 , s. 61-74, 236-253
- Lawrence, C. H., "The cloister and the world" i *Medieval monasticism : forms of religious life in Western Europe in the Middle Ages* Harlow: Longman, 2001 , s. 107-145
- Piltz, Anders, *Medeltidens lärda värld* Skellefteå: Norma, 1998

MAS1120 - Middelalderlatin

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i bachelorprogrammet Vesteuropiske middelalderstudier ved Universitetet i Oslo og undervises sammen med LA151 ved Det teologiske Menighetsfakultet.

Dette er et tilbud til alle studenter som ønsker å erverve seg et elementært grunnlag for å kunne forstå latinske tekster fra middelalderen ved hjelp av oversettelser, tilegne seg kunnskap om de enkelte tekstenes brukssammenheng, skaffe seg en oversikt over latinens betydning i middelalderens litteratur, samt tilegne seg kjennskap til et omfang av de mest sentrale latinske termer knyttet til kirkerommet og dets inventar, liturgi og klosterliv.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med LA151 Middelalderlatin, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studentene skal

- innlevere to skriftlige arbeider (kvalifiseringsoppgaver) med et omfang på ca 200 ord hver til godkjenning hos faglærer.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Når studiekravene er innfridd gis det anledning til å gå opp til en klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av klausurprøven.

Hjelpemidler: Ingen.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- kjennskap til anvendelsen av latin i ulike litterære genrer gjennom et studium av et tekstutvalg med hjelp av oversettelser;
- elementær kunnskap i latinsk grammatikk;
- kjennskap til den latinske bibeloversettelsen [Vulgata], dens tilblivelse og betydning; elementær kjennskap til prinsipper for tekstkritikk;
- elementær kunnskap om latinens historie og kirkelige betydning i middelalderen frem til renessansen.

MET501 - Metodelære: Bibelfaglig variant, Det gamle testamente

Faglærer:	Terje Stordalen, Terje.Stordalen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Profesjonsstudiet i teologi, Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap (alle studieretningene), Master i teologi og Lektorprogrammet.

MET501 forbereder og støtter opp om arbeidet med avhandlingen innenfor Det gamle testamente.

Emnet består av to delemner: A. Fellesdel (1 sp) og B. Metodespesifikk del for Det gamle testamente (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med MET502 Metodelære: Bibelfaglig variant, NT, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET503 Metodelære: Kirkehistorisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET504 Metodelære: ST/hermeneutisk, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET505 Metodelære: ST/empirisk, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET506 Methodology, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET508 Metodelære: Fagdidaktisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- ha godkjent frammøte på metodeundervisningen
- skrive en oppgave (inntil 2000 ord) som drøfter teoretiske eller metodiske spørsmål med relevans for avhandlingen i lys av pensumlitteraturen. Oppgaven gis og godkjennes av veileder eller annen faglærer,
- levere en foreløpig beskrivelse (400-600 ord) av avhandlingens tema og problemstilling,
- gjennomføre obligatorisk søkerkurs,
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet MET501 har bare én vurderingsform, hjemmeoppgave. Studenten lager en foreløpig beskrivelse som diskuteres i kurset. Etter kurset skrives så en oppgave, og avsluttende vurdering baseres på denne. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått».

Fagrådsleder kan etter begrunnet søknad innvilge at emnet tas uten krav om tilstedeværelse. Studiekravene avtales da i det enkelte tilfelle.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- innsikt i metodiske, faghistoriske og hermeneutiske rammer for arbeid med en avhandling i Det gamle testamente.

Litteratur

LITTERATUR

- "Kap. 5-9, og 15" i *The face of Old Testament studies : a survey of contemporary approaches* redaktør Baker, David W. et al. Grand Rapids, Mich.: Baker, 1999 , s. 116-265, 421-451
- Barton, John, "Et utvalg" i *Reading the Old Testament : method in biblical study* London: Darton Longman and Todd, 1996 , s. 1-60, 77-103, 121-129, 140-246
- Pettersen, Tove, *Skriv : fra idé til fagoppgave* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996

MET502 - Metodelære: Bibelfaglig variant, Det nye testamente

Faglærer:	Reidar Hvalvik, Reidar.Hvalvik@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Profesjonsstudiet i teologi, Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap (alle studieretningene), Master i teologi og Lektorprogrammet.

MET502 forbereder og støtter opp om arbeidet med avhandlingen innenfor Det nye testamente.

Emnet består av to delemner: A. Fellesdel (1 sp) og B. Metodespesifikk del for Det nye testamente (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med MET501 Metodelære: Bibelfaglig variant, GT, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET503 Metodelære: Kirkehistorisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET504 Metodelære: ST/hermeneutisk, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET505 Metodelære: ST/empirisk, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET506 Methodology, reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET508 Metodelære: Fagdidaktisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- ha godkjent frammøte på metodeundervisningen (både metodespesifikk del og fellesdel)
- skrive en oppgave (inntil 2000 ord) som drøfter teoretiske eller metodiske spørsmål med relevans for avhandlingen i lys av pensumlitteraturen. Oppgaven gis og godkjennes av veileder eller annen faglærer,
- levere en foreløpig beskrivelse (400-600 ord) av avhandlingens tema og problemstilling,
- gjennomgå obligatorisk søkerkurs,
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet MET502 har bare én vurderingsform, hjemmeoppgave. Studenten lager en foreløpig beskrivelse som diskuteres i kurset. Etter kurset skrives så en oppgave, og avsluttende vurdering baseres på denne. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått».

Fagrådsleder kan etter begrunnet søknad innvilge at emnet tas uten krav om tilstedeværelse. Studiekravene avtales da i det enkelte tilfelle.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- innsikt i metodiske, faghistoriske og hermeneutiske rammer for arbeid med en avhandling i Det nye testamente.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Hearing the New Testament : strategies for interpretation* redaktør Green, Joel B. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1995 , s. 1-36, 90-126, 222-427
- Pettersen, Tove, *Skriv : fra idé til fagoppgave* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996

MET503 - Metodelære: Kirkehistorisk variant

Faglærer:	Bernt T. Oftestad, Bernt.T.Oftestad@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendoms-kunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Profesjonsstudiet i teologi, Disiplinbasert Master i kristendoms-kunnskap (alle studieretningene), Master i teologi, Lektorprogrammet og Master i diakoni.

MET503 forbereder og støtter opp om arbeidet med avhandlingen innenfor kirkehistorie. Den kirkehistoriske varianten skal gi studenten innsikt i historievitenskapelig grunnlagsrefleksjon og metode, og hvordan man anvender historisk metode i konkret vitenskapelig arbeid. Videre skal studenten få innsikt i noen av kirkehistoriefagets særlige grunnlagsproblemer.

Emnet består av to delemner: A. Fellesdel (1 sp) og B. Metodespesifikk del for kirke-historie (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med MET501 Metodelære: Bibelfaglig variant, GT, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET502 Metodelære: Bibelfaglig variant, NT, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET504 Metodelære: ST/hermeneutisk, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET505 Metodelære: ST/empirisk, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET506 Methodology, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET508 Metodelære: Fagdidaktisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- ha godkjent frammøte på metodeundervisningen (både metodespesifikk del og fellesdel)
- skrive en oppgave (inntil 2000 ord) som drøfter teoretiske eller metodiske spørsmål med relevans for avhandlingen i lys av pensumlitteraturen. Oppgaven gis og godkjennes av veileder eller annen faglærer,
- levere en foreløpig beskrivelse (400-600 ord) av avhandlingens tema og problemstilling,
- gjennomgå obligatorisk søkerkurs,
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet MET503 har bare én vurderingsform, hjemmeoppgave. Studenten lager en foreløpig beskrivelse som diskuteres i kurset. Etter kurset skrives så en oppgave, og avsluttende vurdering baseres på denne. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått».

Fagrådsleder kan etter begrunnet søknad innvilge at emnet tas uten krav om tilstedeværelse. Studiekravene avtales da i det enkelte tilfelle.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- kjennskap til historievitenskapens faghistorie, fagstruktur og egenart,
- kjennskap til særskilte kirkehistoriske grunnlagsproblemer, særlig fagdisiplinens doble tilknytning til teologien og til historievitenskapen, og betydningen av kirkehistorien for teologiens historiske dimensjon,
- kjennskap til historievitenskapelig metode og hvordan den kan anvendes i teologisk sammenheng,
- evne til å anvende historisk metode i gjennomføring av en kirkehistorisk avhandling.

Litteratur

LITTERATUR

- Berge, Lars Johan, "Kirkehistorisk forskning som kirkelig og vitenskapelig intensjonsfelleskap" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Oslo: Universitetsforlaget, 1994, s. 107-122
- Hovland, Thor Halvor, "Kirkehistorie og universalhistorie : kirkehistoriske grunnlagsproblemer sett i lys av nyere historieteologi" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Oslo: Universitetsforlaget, 1997, s. 183-203
- Kjeldstadli, Knut, "Kap. 1-18 og 21" i *Fortida er ikke hva den en gang var : en innføring i historiefaget* Oslo: Universitetsforlaget, 1999, s. 15-269, 303-315
- Pettersen, Tove, *Skriv : fra idé til fagoppgave* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996

- Schumacher, Jan, "Å fortelle en historie : kirkehistoriens formproblem" i *Ung teologi : teologisk tidsskrift* Oslo: Fakultetet, 1985 , s. 49-62
- Schumacher, Jan, "Hjelpevitenskap for systematikken eller praktisk-teologisk teoriarbeid? ; noen refleksjoner om kirkehistoriens plass og rolle" i *Ung teologi : teologisk tidsskrift* Oslo: Fakultetet, 1984 , s. 21-28
- Seip, Jens Arup, *Om å skrive hovedoppgave : historie* Oslo: Universitetsforlaget, 1988

MET504 - Metodelære: Systematisk/hermeneutisk variant

Faglærer:	Lars Østnor, Lars.Ostnor@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Profesjonsstudiet i teologi, Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap (alle studieretningene), Master i teologi og Lektorprogrammet.

MET504 forbereder og støtter opp om arbeidet med avhandlingen innenfor systematisk teologi og praktisk teologi. Den systematisk/hermeneutiske varianten skal gi metodisk innsikt og bakgrunn i arbeidet med avhandlinger innen systematisk teologi og praktisk teologi. I avhandlinger der empirisk metode blir benyttet, anbefales i stedet MET505.

Emnet består av to delemner: A. Fellesdel (1 sp) og B. Metodespesifikk del for systematisk teologi/hermeneutisk variant (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med MET501 Metodelære: Bibelfaglig variant, GT, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET502 Metodelære: Bibelfaglig variant, NT, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET503 Metodelære: Kirkehistorisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET505 Metodelære: ST/empirisk, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET506 Methodology, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET508 Metodelære: Fagdidaktisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- ha godkjent frammøte på metodeundervisningen (både metodespesifikk del og fellesdel)
- skrive en oppgave (inntil 2000 ord) som drøfter teoretiske eller metodiske spørsmål med relevans for avhandlingen i lys av pensumlitteraturen. Oppgaven gis og godkjennes av veileder eller annen faglærer,
- levere en foreløpig beskrivelse (400-600 ord) av avhandlingens tema og problemstilling,
- gjennomgå obligatorisk søkerkurs,
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet MET504 har bare én vurderingsform, hjemmeoppgave. Studenten lager en foreløpig beskrivelse som diskuteres i kurset. Etter kurset skrives så en oppgave, og avsluttende vurdering baseres på denne. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått».

Fagrådsleder kan etter begrunnet søknad innvilge at emnet tas uten krav om tilstedeværelse. Studiekravene avtales da i det enkelte tilfelle.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- innsikt i elementer, perspektiver og metodiske enkeltkrav som inngår i vitenskapelig arbeid med et systematisk-teologisk tema,
- innsikt i det hermeneutiske og kontekstuelle ved det teologiske fagarbeid,
- ha evne til å anvende systematisk metode i gjennomføringen av en oppgave på 500-nivå.

Litteratur

LITTERATUR

- Asheim, Ivar, "Kap. IV.1" i *Mer enn normer : grunnlagsetikk* Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 155-173
- Asheim, Ivar, "Kap. I" i *Hva betyr holdninger? : studier i dydsetikk* Oslo: Tano Aschehoug, 1997 , s. 9-39
- Gravem, Peder, "Et utvalg" i *KRL - et fag for alle? : KRL-faget som svar på utfordringer i en flerkulturell enhetsskole* Vallset: Oplandske bokforlag, 2004 , s. 1-14, 343-365
- Hegstad, Harald, "Introduksjon" i *Transcendens og inkarnasjon : troserkjennelsens problem i Leiv Aalens teologi* Oslo: Solum, 1993 , s. 1-10
- McGrath, Alister E., "Kap. 1-4 og 6" i *The Genesis of doctrine : a study in the foundations of doctrinal criticism* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1997 , s. 1-102, 172-200
- Pettersen, Tove, *Skriv : fra idé til fagoppgave* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996

MET505 - Metodelære: Systematisk/empirisk variant

Faglærer:	Inger Furseth, Inger.Furseth@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Profesjonsstudiet i teologi, Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap (alle studieretningene), Master i teologi, Lektorprogrammet og Master i diakoni.

MET505 forbereder og støtter opp om arbeidet med avhandlingen innenfor systematisk teologi, religionssosiologi og praktisk teologi. Den systematisk/empiriske varianten skal gi metodisk innsikt og bakgrunn i arbeidet med avhandlinger der empirisk metode blir benyttet.

Emnet består av to delemner: A. Fellesdel (1 sp) og B. Metodespesifikk del for systematisk teologi/empirisk variant (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med MET501 Metodelære: Bibelfaglig variant, GT, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET502 Metodelære: Bibelfaglig variant, NT, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET503 Metodelære: Kirkehistorisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET504 Metodelære: ST/hermeneutisk, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET506 Methodology, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET508 Metodelære: Fagdidaktisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- ha godkjent frammøte på metodeundervisningen (både metodespesifikk del og fellesdel)
- skrive en oppgave (inntil 2000 ord) som drøfter teoretiske eller metodiske spørsmål med relevans for avhandlingen i lys av pensumlitteraturen. Oppgaven gis og godkjennes av veileder eller annen faglærer,
- levere en foreløpig beskrivelse (400-600 ord) av avhandlingens tema og problemstilling,
- gjennomgå obligatorisk søkerkurs,
- gjennomføre obligatorisk skrivekurs
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet MET505 har bare én vurderingsform, hjemmeoppgave. Studenten lager en foreløpig beskrivelse som diskuteres i kurset. Etter kurset skrives så en oppgave, og avsluttende vurdering baseres på denne. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått».

Fagrådsleder kan etter begrunnet søknad innvilge at emnet tas uten krav om tilstedeværelse. Studiekravene avtales da i det enkelte tilfelle.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- grunnleggende kjennskap til empirisk metode med relevans for avhandlingsarbeidet,
- kjennskap til hvordan empiriske metoder kan anvendes i teologisk sammenheng, og hvordan slike metoder kan inngå i systematisk-teologisk og praktisk-teologisk arbeid,
- evne til å anvende empirisk metode i gjennomføringen av en oppgave på 500-nivå.

Litteratur

LITTERATUR

- Everett, E. L. og Furseth, Inger, *Masteroppgaven : hvordan begynne - og fullføre* Oslo: Universitetsforl., 2004
- Grønmo, Sigmund, "Forholdet mellom kvalitative og kvantitative tilnærminger i samfunnsforskningen" *Kvalitative metoder i samfunnsforskning* redaktør Holter, Harriet et al. Oslo: Universitetsforl., 1996 , s. 73-108
- Johannessen, Asbjørn, Tufte, Per Arne og Kristoffersen, Line, *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* Oslo: Abstrakt forl., 2004
- Repstad, Pål, "Mellom nærhet og distanse : kvalitative metoder i samfunnsfag" *Universitetsforlagets metodebibliotek* Oslo: Universitetsforlaget, 1998

MET506 - Methodology

Faglærer: Kjell Olav Sannes, Kjell.O.Sannes@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Høst

Generell informasjon

This introductory course in methodology has relevance for all theological disciplines. It introduces the students to methods and principles applied also by other scientific disciplines relevant to theology. The course emphasizes historical and linguistic methods usually applied in Biblical studies as well as the hermeneutical question of how to construct local theologies. Since doing theology necessarily involves translating and communicating it, theology is always in the making. The course will address the local and contextual horizons for doing theology.

Studiekrav

- a minimum of 80 % attendance in the methodology class
- a methodological essay of approximately 2000 words

Mål og innhold

The students are expected to:

- know the methods of Biblical Studies, Systematic Theology and empirical research, and how they may contribute to the work of theological communication
- have knowledge of the impact of the contemporary context on theological reflection and its results
- have knowledge of the main questions important to theological hermeneutics

Litteratur

LITTERATUR

- Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis og Hoel, Torlaug Løkensgard, *Skrive for å lære : skriving i høyere utdanning* Oslo: Abstrakt forlag, 2000 , s. 223
- Egger, Wilhelm, *How to read the New Testament : an introduction to linguistic and historical-critical methodology* Peabody, Mass.: Hendrickson, 1996
- Schreiter, Robert J., *Constructing local theologies* Maryknoll, N.Y.: Orbis, 1985
- Stone, Howard W. og Duke, James O., *How to think theologically* Minneapolis, Minn.: Fortress, 1996

MET507 - Forberedende avhandlingsarbeid

Faglærer:	Kjell Olav Sannes, Kjell.O.Sannes@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Høst

Generell informasjon

The course/seminar will in a theoretical and practical way deal with questions related to writing of scholarly thesis. It will aid the individual student who is in the process of writing with his/her project.

Studiekrav

The students are expected to:

- participate in and to present drafts/papers related to their own thesis in the seminar
- read and offer critique of other students' papers

Vurdering

There is compulsory participation in this course but no grade is given for this course

Litteratur

LITTERATUR

- Dyssthe, Olga, Hertzberg, Frøydis og Hoel, Torlaug Løkensgard, *Skrive for å lære : skriving i høyere utdanning*
Oslo: Abstrakt forlag, 2000 , s. 223

MET508 - Metodelære: fagdidaktisk variant

Faglærer: Sverre Dag Mogstad, Sverre.D.Mogstad@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert Master i kristendomskunnskap, studieretning KRL fagdidaktikk.

MET508 skal forberede studenten for avhandlingsarbeidet ved å innføring i vitenskapelig skrivemåte og hjelp til å søke etter relevant avhandlingslitteratur. Emnet gir også innføring i relevante metoder for eget avhandlingsarbeid.

Emnet består av to delemner: A: Fellesdel (2 sp) og B: Metodespesifikk del (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med MET501 Metodelære: Bibelfaglig variant, GT, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET502 Metodelære: Bibelfaglig variant, NT, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET503 Metodelære: Kirkehistorisk variant, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET504 Metodelære: ST/hermeneutisk, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET505 Metodelære: ST/empirisk, reduseres dette emnet med 4 sp
Med MET506 Methodology, reduseres dette emnet med 4 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- delta i et obligatorisk skrivekurs,
- delta i et obligatorisk søkekurs,
- levere et notat ved starten av kurset om avhandlingens tema (400-600 ord),
- skrive en mappeoppgave over oppgitt emne (inntil 2000 ord) i vitenskapsteori/metodeteori,
- delta i et obligatorisk seminar om relevante metoder for eget avhandlingsarbeid.

Vurdering

Emnet MET508 har bare én vurderingsform, mappevurdering, dvs å bestå alle studiekravene i samlemappen. Emnet vurderes med «bestått»/«ikke bestått».

Mål og innhold

Studenten skal ha

- utvikle evne til å skrive og arbeide med en avhandlingstekst,
- ha evne til å finne relevant litteratur i et vitenskapelig bibliotek,
- starte arbeidet med avgrensingen av eget avhandlingsprosjekt,
- ha innsikt i relevante metoder for egen avhandling.

I tillegg til den oppsatte felleslitteraturen, under, skal det velges i samråd med faglærer ca. 250 sider metodelitteratur.

Litteratur

LITTERATUR

- Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis og Hoel, Torlaug Løkensgard, *Skrive for å lære : skriving i høyere utdanning*
Oslo: Abstrakt forlag, 2000, s. 223
- Pettersen, Tove, *Skriv : fra idé til fagoppgave* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996

MET509 - Metodelære: diakonal variant

Faglærer: Sverre Dag Mogstad, Sverre.D.Mogstad@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i diakoni. MET509 skal forberede studenten for avhandlingsarbeidet ved å innføring i vitenskapelig skrivemåte og hjelp til å søke etter relevant avhandlingslitteratur. Emnet gir også innføring i relevante metoder for eget avhandlingsarbeid.

Emnet består av to deler: A: Fellesdel (2 sp) og B: Metodespesifikk del (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med MET501 Metodelære: Bibelfaglig variant, GT reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET502 Metodelære: Bibelfaglig variant, NT reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET503 Metodelære: Kirkehistorisk variant reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET504 Metodelære: ST/hermeneutisk reduseres dette emnet med 4 sp

Med MET505 Metodelære: ST/empirisk reduseres dette emnet med 4 sp

Med

Med MET506 Methodology reduseres dette emnet med 4 sp

MET508 Metodelære: Fagdidaktisk variant

reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- delta i et obligatorisk skrivekurs,
- delta i et obligatorisk søkekurs,
- levere et notat ved starten av kurset om avhandlingens tema (400-600 ord),
- skrive en mappeoppgave over oppgitt emne (inntil 2000 ord) i vitenskapsteori/metodeteori,
- delta i et obligatorisk seminar om relevante metoder for eget avhandlingsarbeid.

Vurdering

Emnet MET509 har bare én vurderingsform, mappevurdering, dvs å bestå alle studiekravene i samlemappen. Emnet vurderes med «bestått»/«ikke bestått».

Mål og innhold

Studenten skal ha

- utvikle evne til å skrive og arbeide med en avhandlingstekst,
- ha evne til å finne relevant litteratur i et vitenskapelig bibliotek,
- starte arbeidet med avgrensingen av eget avhandlingsprosjekt,
- ha innsikt i relevante metoder for egen avhandling.

Metodelitteratur:

Velges i samråd med faglærer

Litteratur

LITTERATUR

- Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis og Hoel, Torlaug Løkensgard *Skrive for å lære : skriving i høyere utdanning* Oslo: Abstrakt forlag, 2000 , s. 223
- Pettersen, Tove, *Skriv : fra idé til fagoppgave* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996

MTE571 - Metodistisk spiritualitet med røtter i østkirken

Faglærer: Roar G. Fotland, Roar.G.Fotland@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert master i teologi, studieretning metodistisk teologi.

MTD571 skal tydeliggjøre sammenhengen mellom den fromhetstradisjon som vokste frem i den østlige del av kirken og den metodistiske. Både østkirken og metodistkirken uttrykker sin fromhetsforståelse gjennom teologien, gudstjenesten og individuell spiritualitet.

Emnet består av tre delemner: A. Østkirkelig fromhetstradisjon, B. Metodistisk fromhetstradisjon og C. Dialog mellom østlig og metodistisk tradisjon.

Studiekrav

Studenten skal

- delta i 75 prosent av undervisningen.
- levere referat og drøfting av et kapittel fra pensum (omfang, maks 1000 ord). Referatet presenteres i gruppen som innledning til samtale
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet MTD571 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med sekundær vurderingsform.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E.

Mål og innhold

DELEMNE A. ØSTKIRKELIG FROMHETSTRADISJON (4 SP)

Studiet skal gi

- god kunnskap om østlig fromhetstradisjon slik den kommer til uttrykk innenfor dagens ortodokse kirke.
- god kunnskap om betydningen av ikonet og Jesusbønnen i østlig fromhetstradisjon.
- kjennskap til noen østkirkelige teologer som var kilde til John Wesleys teologi.

DELEMNE B. METODISTISK FROMHETSTRADISJON (2 SP)

Studiet skal gi

- god kunnskap om den teologiske bakgrunnen for en metodistisk fromhetstradisjon
- god kunnskap om hvordan metodistisk fromhet ble og blir praktisert

DELEMNE C. DIALOG MELLOM ORTODOKS OG METODISTISK TRADISJON (4 SP)

Studiet skal gi

- kjennskap til hvordan dialogen mellom ortodoks og metodistisk tradisjon har forløpt.
- kunnskap om hvordan ortodokse teologer tolker sammenhengen mellom ortodoks og metodistisk spiritualitet.
- kunnskap om hvordan metodistiske teologer tolker sammenhengen mellom ortodoks og metodistisk spiritualitet.

MTE572 - Kristen spiritualitet i dialog med aktuelle strømninger

Faglærer: Roar G. Fotland, Roar.G.Fotland@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert master i teologi, studieretning metodistisk teologi.

MTE572 skal belyse og ta opp til drøfting to alternative tilnærminger til fromhet som er aktuelle i dag, en erfaringsbasert fromhet som enten tar utgangspunkt i opplevelsen eller den enkeltes personlig historie, eller en objektiv fromhet som har sin kilde i ytre ting eller handlinger.

Emnet består av tre delemner:

- A. Kristen spiritualitet i dialog med det postmoderne
- B. Kristen spiritualitet i dialog med den nye åndeligheten
- C. Materialistisk spiritualitet.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST503 Postmodernitet reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

Studenten skal

- delta i 75 prosent av undervisningen.
- levere referat og drøfting av et kapittel fra pensum (omfang, maks 1000 ord). Referatet presenteres i gruppen som innledning til samtale
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet MTE572 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven leveres ut når studiekravene er bestått, og skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med sekundær vurderingsform.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

A. KRISTEN SPIRITUALITET I DIALOG MED DET POSTMODERNE (3 SP)

MÅL

Studiet skal gi

- god kunnskap om den postmoderne virkelighetsforståelse
- god kunnskap om hvordan kristen fromhet kan etableres innefor den postmoderne ramme

DELEMNE A LITTERATUR

- Downey, Michael, *Understanding Christian spirituality* New York: Paulist Press, 1997
- Grenz, Stanley J., "Et utvalg" i *A primer on postmodernism* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1996 , s. 1-56, 161-174

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Månsus, Harry, *Livet har en fremtid : om livsmot og befriende åndelighet* Oslo: Luther, 2003

B. KRISTEN SPIRITUALITET I DIALOG MED DEN NYE ÅNDELIGHETEN (5 SP)

MÅL

Studiet skal gi

- kunnskap om den nye åndeligheten.
- god kunnskap om kirkens respons på den nye åndeligheten.

DELEMNE B LITTERATUR

- Engedal, Leif Gunnar [et al.], "Et utvalg" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* redaktør Sveinall, Arne Tord et al. [Oslo]: Egede institutt, 2000 , s. 9-135, 259-332
 - Landsy, Steen og Aagaard, Pernille, *Spirituel dialog : erfaringer fra tre års samtaler mellem alternative og kirkelige* [København]: Nyt Aspekt & Ikon, 2002
 - Laugerud, Tore, *Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid : betenkning til Kirkemøtet 1999*[Oslo]: Kirkerådet, 1999
- C. MATERIALISTISK SPIRITUALITET (2 SP)

MÅL

Studiet skal gi

- kjennskap til den teologiske basis for materialistisk spiritualitet.
- god kunnskap om hvordan en åndelighet preget av ytre ting og handlinger kan fungere.

DELEMNE C LITTERATUR

- Cunningham, Lawrence S. og Egan, Keith J., "Et utvalg" i *Christian spirituality : themes from the tradition* New York: Paulist Press, 1996 , s. 183-202
- Tjørhom, Ola, *Smak av himmel, lukt av jord : materialistisk spiritualitet* [Oslo]: Verbum, 2005

MV601 - Teologi og kirke i sør

Faglærer:	Tormod Engelsviken, Tormod.Engelsviken@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap, Master of Philosophy in Theology

Generell informasjon

Den største delen av den kristne kirke befinner seg i dag i den ikke-vestlige verden, Asia, Afrika og Latin-Amerika.. Fellesskap og samarbeid mellom kirker over geografiske, kulturelle og konfesjonelle skillelinjer blir stadig vanligere og viktigere. Samtidig blir vårt eget land mer flerreligiøst og flerkulturelt. Dette emnet vil ta opp i et historisk og aktuelt perspektiv hvordan kirkene i sør har forsøkt å kontekstualisere den kristne tro ved å utvikle en egen teologi og praksis både innad i kirken og med sikte på å formidle evangeliet til ikke-kristne. Det vil også bli fokusert på forholdet mellom det globale og det lokale i kirkenes liv. Det vil også bli drøftet hvordan kirkene i vest kan lære og la seg utfordre av kirkene i sør når det gjelder teologi, spiritualitet og misjon. (Dette emnet kan med fordel kombineres med en studietur eller et studieopphold i utlandet med spesialisering i studiet av kirke og teologi i det området en besøker, enten som et 5 studiepoengs tillegg eller som 5 studiepoeng av emnets 10 studiepoeng).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet MV601 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi:

- kunnskap om hva som kjennetegner teologi og praksis i kirkene i sør i forhold til i vesten,
- kunnskap om hvordan kirkene i sør møter de diakonale og missiologiske oppgavene de står overfor i en flerreligiøs og fattig kontekst,
- god kunnskap om og evne til å drøfte de teologiske spørsmål som reises av kirker i sør,
- god kunnskap om og evne til å drøfte forholdet mellom kirkens globale og lokale identitet og vurdere ulike former for kontekstualisering,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hva kirker kan lære av hverandre i teologi, spiritualitet og misjon,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hvilke fellesskaps- og samarbeidsformer som bør utvikles for å virkeliggjøre kirkenes felles oppdrag .

Litteratur

LITTERATUR

- Bediako, Kwame, "Et utvalg" i *Theology and identity : the impact of culture upon Christian thought in the second century and in modern Africa* Oxford: Regnum Books, 1992 , s. 1-12, 225-334, 386-416
- Escobar, Samuel, "Changing tides : Latin America and world mission today" i *American Society of Missiology series no. 31* Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 2002
- Hwa, Yung, "Et utvalg" i *Mangoes or bananas? : the quest for an authentic Asian Christian theology* Oxford: Regnum, 1997 , s. 1-122, 135-242
- Nordstokke, Kjell, "Et utvalg" i *De fattiges kirke : basismenigheter og frigjøringssteologi i Latin-Amerika* Oslo: Kirkelig kulturverksted, 1987 , s. 107-156
- Nunez C, Emilio Antonio og Taylor, William David, "Et utvalg" i *Crisis and hope in Latin America : an evangelical perspective* Pasadena, Calif.: William Carey Library, 1996 , s. 15-44, 133-184, 239-318, 331-369, 393-433
- Schreiter, Robert J., "Et utvalg" i *The new Catholicity : theology between the global and the local* Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1997 , s. 1-60

SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Making Christ known : historic mission documents from the Lausanne Movement, 1974-1989* redaktør Stott, John Carlisle: Paternoster, 1996 , s. 1-56, 73-114, 155-214, 225-250

- Engelsviken, Tormod, "Misjon og kultur" i *Missiologi i dag* redaktør Berentsen, Jan-Martin et al. Oslo: Universitetsforlaget, 2004 , s. 242-261
- Gutiérrez, Gustavo, *A theology of liberation : history, politics, and salvation* London: SCM Press, 1988
- Hesselgrave, David J. og Rommen, Edward, *Contextualization : meanings, methods, and models* Leicester: Apollos, 1989
- Schreiter, Robert J., *Constructing local theologies* Maryknoll, N.Y.: Orbis, 1985

MV602 - Misjon i forandring - hovedspørsmål i misjonsteologien

Faglærer: Tormod Engelsviken, Tormod.Engelsviken@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Høst

Generell informasjon

Dette emnet vil fokusere på de hovedspørsmål som misjonsteologien arbeider med. De ulike "paradigmer" innen misjonsforståelsen fra oldtiden til i dag vil bli analysert og vurdert med sikte på å møte de utfordringer som kirken står overfor i dagens misjonssituasjon. Dette vil bl. a. gjelde kirkens og misjonens forhold til andre religioner, lokal kultur, fred, rettferdighet, frigjøring, økumenikk, evangelisering og eskatologi. En vil drøfte de svarene som gis innenfor de store kristne tradisjonene; ortodoks, katolsk, protestantisk økumenisk, evangelikal og pentekostal. Siktemålet er å utvikle en misjonsteologi som både er bibelsk forankret og relevant i en ny kontekst.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet MV602 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om hvorledes kirken i sin ulike konfesjonelle former har forstått og praktisert sitt misjonsoppdrag opp gjennom historien,
- kunnskap om de hovedfaktorer i kirke og samfunn som har påvirket og formet kirkens misjonsteologi og misjonspraksis,
- god kunnskap om og evne til å drøfte de misjonsparadigmer, de misjonsteologiske hovedspørsmål og den misjonspraksis som kjennetegner vår egen tid,
- evne til å fremstille en misjonsteologi for vår tid.

Litteratur

LITTERATUR

- Bosch, David J., "Et utvalg" i *Transforming mission : paradigm shifts in theology of mission* Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1991 , s. 1-55, 79-83, 113-122, 170-520
- Bosch, David J., "Et utvalg" i *Transforming mission : paradigm shifts in theology of mission* Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1991 , s. 1-11, 79-83, 113-129, 170-520

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Berentsen, Jan-Martin, *Teologi og misjon : trekk fra protestantismens historie fram til vårt århundre* Oslo: Luther, 1990
- Berentsen, Jan-Martin, Engelsviken, Tormod og Jørgensen, Knud, *Missiologi i dag* Oslo: Universitetsforlaget, 2004
- Engelsviken, Tormod, "Convergence or divergence : the relationship between recent ecumenical and evangelical mission documents" i *Swedish missiological themes* Bind 89. 2001 , s. 197-220
- Kirk, J. Andrew, *Vad är mission? : en teologisk undersökning* Örebro: Libris, 2003
- Kirk, J. Andrew, *What is mission? : theological explorations* London: Darton Longman and Todd, 1999
- Yates, Timothy, *Christian mission in the twentieth century* Cambridge: Cambridge University Press, 1994

MV603 - Kristen interkulturell kommunikasjon

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

I en verden hvor globaliseringen griper om seg og hvor de fleste samfunn blir flerkulturelle og flerreligiøse, og kommunikasjon på tvers av religiøse, kulturelle og sosiale skillelinjer bli stadig mer vanlig og nødvendig, møter kirken i sitt arbeid med å kommunisere det kristne budskap i vårt eget og i andre land nye og store utfordringer. Dette emnet vil se både på problemene og mulighetene for forståelse og kommunikasjon på tvers av kultur- og religionsgrenser. Særlig vil det fokusere på evangelieformidling i kristent interkulturelt arbeid i Norge og i andre land. Emnet vil bli behandlet tverrfaglig med bidrag fra kommunikasjonsteori og sosialantropologi. (Dette fordypningsemne/valgemne vil med fordel kunne kombineres med en studiereise (5 studiepoeng) eller et studieopphold i utlandet der en får erfaring og god kunnskap om interkulturell kommunikasjon)

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet MV603 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om ulike former for kommunikasjon,
- kunnskap om de faktorer som påvirker kommunikasjon,
- god kunnskap om forholdet mellom kultur og kommunikasjon,
- god kunnskap om interkulturell kommunikasjon av det kristne budskap og evne til å vurdere ulike kommunikasjons- og kontekstualiseringsteorier,
- evne til interkulturell kommunikasjon av det kristne budskap i forhold til en bestemt kultur eller subkultur.

Litteratur

LITTERATUR

- Dahl, Øyvind, "Et utvalg" *Møter mellom mennesker : interkulturell kommunikasjon* Oslo: Gyldendal akademisk, 2001 , s. 15-128, 175-205
- Hiebert, Paul G., "Et utvalg" i *Anthropological insights for missionaries* Grand Rapids, Mich.: Baker Book House, 1985 , s. 13-224

MV690 - Studietur i Misjonsvitenskap

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Studieturene går til steder som er særlig interessante i forhold til kirke- og misjonshistorie, kontekstuell teologi, tverrkulturell etikk og religionsteologi, praktisk teologi, misjonsteologi og religionsvitenskap. Studentene vil få et personlig møte med kirker som lever i en ikke-vestlig og oftest ikke-kristen kontekst, kunne studere hvordan kirken møter de sosiale, åndelige og teologiske utfordringene og bli i stand til å trekke linjer tilbake til sin egen kirkelige situasjon. Studieturene vil også gi en særlig mulighet til å studere de store verdensreligionene og annen ikke-kristen religiøsitet i deres egne historiske, kulturelle og geografiske miljø. Studieturene vil være tverrfaglige.

Studieturene kan også kombineres med ulike andre 5 eller 10 studiepoengs fordypningsemner/valgemner med vekt på misjonsvitenskap og/eller religionsvitenskap og danne utgangspunkt for oppgaver og avhandlinger.

Studiekrav

Studenten skal

- delta på den forberedende undervisning og på studiereisen
- levere en oppgave på inntil 7-10 sider om emne oppgitt av lærer
- delta i evalueringen av turen

Vurdering

Emnet MV690 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

MV691 - Åpent fordypningsemne i MV

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet MV691 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

MV692 - Åpent fordypningsemne i MV

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet MV692 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

MV693 - Åpent fordypningsemne i MV

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet MV693 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

NT231 - Det nye testamente - bibelteologi

Faglærer:	Karl Olav Sandnes, Karl.O.Sandnes@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	

NT251 - Introduction to the New Testament

Faglærer: Karl Olav Sandnes, Karl.O.Sandnes@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

The Bible with the Old and New Testaments has a pivotal role in all Christian theology, and especially in Protestant theology. The present course aims to give a thorough historical and theological introduction to the books of the New Testament.

Studiepoengreduksjon

Not applicable.

Studiekrav

The student is to

- hand in a weekly reading report for at least 75 percent of the weeks
- hand in a weekly reader's questions report for at least 75 percent of the weeks
- give an evaluation of the course and the teaching if the course is up for evaluation the semester in question.

Vurdering

To gain credits for the course the student has to pass all the course works/assignments, and then sit for a written examination (4 hours). Finally, the grade of the course will be given on the basis of the reports (weighing 1/3) and the examination (weighing 2/3).

Mål og innhold

The students are expected to:

- know the history of textual transmission and translation of the New Testament
- know the contents of the writings of the New Testament
- know historical-critical analysis of New Testament literature
- know theological themes in the writings of the Old Testament
- have good knowledge about John's Gospel, its content, literary style and theology.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *The Oxford illustrated history of the Bible* redaktør Rogerson, John Oxford: Oxford University Press, 2001 , s. 293-368
- Drane, John, *Introducing the New Testament* Minneapolis, Minn.: Fortress Press, 2001
- Smith, D. Moody, "The theology of the Gospel of John" i *New Testament theology* Cambridge: Cambridge University Press, 1995

NT501 - Det nye testamente 1

Faglærer:	Geir Otto Holmås, Geir.O.Holmas@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi, og Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningene Det nye testamente.

NT501 består av innføring i bibelfaglig metode og studium av tekster fra Lukas- og Johannesevangeliet (10 sp).

Emnet bør studeres sammen med GR151- Gresk.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med NT511 Det nye testamente med gresk, reduseres dette emnet med 10 sp

Med NT505 The Gospel of Luke, reduseres dette emnet med 3 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- skrive tre mappeoppgaver i Det nye testamente under veiledning, en oppgave i tekstkritikk/eksegetisk metode (800-1000 ord), en eksegetisk oppgave i Johannesevangeliet (2000-3000 ord) og en eksegetisk oppgave i Lukasevangeliet (2000-3000 ord).
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet NT501 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene, + en muntlig prøve. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av én oppgave valgt av studenten, og én oppgave valgt av fakultetet. Karakteren justeres så av en muntlig prøve (30 minutter). Den muntlige prøven tar normalt utgangspunkt i den greske teksten.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne, men korrigeres ved en muntlig prøve (30 minutter). Den muntlige prøven vil normalt ta utgangspunkt i den greske teksten.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med sekundær vurderingsform.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om hva en historisk tilnærming til bibeltekster innebærer,
- kjennskap til hva som er forskjellen på en diakron og en synkron tilnærming til bibeltekster, og knytte disse tilnærminger til ulike måter å lese nytestamentlige tekster på,
- evne til å anvende det tekstkritiske noteapparatet i moderne greske tekstutgaver,
- god kunnskap om Lukas- og Johannesevangeliet, deres tilblivelse og innhold,
- evne til å eksegere tekstutvalget på grunnlag av den greske tekst.

EKSEGETISK PENSUM

Luk 1,1-4. 26-56; 2,1-21; 3,1-4,44; 22,1-46; 23,1-25; 24,1-53.

Joh 1-4; 6-14

Litteratur

LITTERATUR

- Johnson, Luke Timothy, *The Gospel of Luke* Collegeville, Minn.: The Liturgical Press, 1991
- Moloney, Francis J., "The Gospel of John" i *A Michael Glazier book* Collegeville, Minn.: Liturgical Press, 1998
- Synnes, Martin, *Hvordan arbeide med nytestamentlige tekster : innføring i bibelfaglig metode* Høvik: Kolofon, 2003

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Green, Joel B., "The Gospel of Luke" i *The New international commentary on the New Testament* ; Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1997

NT502 - Det nye testamente 2

Faglærer:	Karl Olav Sandnes, Karl.O.Sandnes@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningen Det nye testamente.

NT502 bygger videre på GR151 og NT501 slik at en forutsetter at de greske tekster allerede er bearbeidet språklig. Tekstarbeidet føres nå videre, og suppleres med bibelteologiske emner.

Emnet består av to delemner: A. Det nye testamente (4 sp) og B. Nytestamentlig bibelteologi (6 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med BIB501 Bibelfag, reduseres dette emnet med 7 sp
Med NT503 Det nye test. - bibel..., reduseres dette emnet med 6 sp
Med NT503FDID Det nye test. - bibel..., reduseres dette emnet med 6 sp
Med NT503MET Det nye testamente, reduseres dette emnet med 6 sp
Med NT504 The Bible in Context..., reduseres dette emnet med 3 sp
Med NT505 The Gospel of Luke, reduseres dette emnet med 1 sp
Med NT506 First Corinthians 8-10..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet NT502 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste D.

Mål og innhold

DELEMNE A. DET NYE TESTAMENTE (4 SP)

Studenten skal

- ha god kunnskap om 1 Korinterbrev, dets tilblivelse og innhold
- ha evne til å eksegere tekstutvalget på grunnlag av den greske teksten
- ha kjennskap til Johannes Åpenbaring som apokalyptisk og teologisk skrift

KILDETEKSTER

Luk 6,20-8,25; 1 Kor 8-15

DELEMNE A LITTERATUR

- "Luk. 6,20-8,25" i *Bibelen : Den hellige skrift : Det gamle og Det nye testamente* Oslo: Det norske bibelselskap, 1985 , s. ikke oppgitt
- "1. Kor. 8-15" i *Bibelen : Den hellige skrift : Det gamle og Det nye testamente* Oslo: Det norske bibelselskap, 1985 , s. ikke oppgitt
- Bauckham, Richard, "The theology of the Book of Revelation" i *New Testament theology* Cambridge: Cambridge University Press, 1993
- Green, Joel B., "The Gospel of Luke" i *The New international commentary on the New Testament* ; Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1997
- Witherington, Ben, *Conflict and community in Corinth : a socio-rhetorical commentary on 1 and 2 Corinthians* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1995

DELEMNE B. NYTESTAMENTLIG BIBELTEOLOGI (6 SP)

Studenten skal

- ha kjennskap til Paulus teologi basert på en helhetsfremstilling,
- ha kjennskap til hvordan "Guds rike" i Jesu forkynnelse i følge de synoptiske evangelier kan forstås.

DELEMNE B LITTERATUR

- Aalen, Sverre, "Guds kungavälde eller Guds rike?" i *Guds sønn og Guds rike : nytestamentlige studier* Oslo: Universitetsforlaget, 1973 , s. 151-183

- Kvalbein, Hans, *Jesu forkynnelse om Guds rike etter de synoptiske evangelier : manuskript for fellespensum i bibelteologi til NT502 og NT503* Oslo: Litteraturtjenesten ved Det Teologiske Menighetsfakultet, 2003 , s. 138 bl.
- Kvalbein, Hans, "Kan vi tale om en Gudsrike-etikk i de synoptiske evangelier?" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 69. 1998 , s. 3-27
- Sandnes, Karl Olav, *-I tidens fylde- : en innføring i Paulus' teologi* Oslo: Luther, 1996
- Synnes, Martin, "Teosentrisk eller soteriologisk tolkning av he basileia tou theou? : en revurdering av Sverre Aalens tolkning" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 70. 1999 , s. 54-74

NT503 - Det nye testamente - bibelteologi

Faglærer:	Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

NT503 gir en oversikt over sentrale deler av paulinsk og synoptisk teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med BIB501 Bibelfag, reduseres dette emnet med 3 sp
Med NT502 Det nye testamente 2, reduseres dette emnet med 6 sp
Med NT503FDID Det nye testamente - bibelteol, reduseres dette emnet med 10 sp
Med NT503MET Det nye testamente - bibelteol, reduseres dette emnet med 10 sp
Med NT504 The Bible in Context and..., reduseres dette emnet med 3 sp

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet NT503 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha innsikt i i hvilken grad Paulus brev er uttrykk for en enhetlig teologi,
- ha innsikt i hvordan Paulus reflekterer om Kristus, frelse, menighet og kristen livsførsel,
- ha god kunnskap om hva som er innholdet og rekkevidden av Jesu forkynnelse om Guds rike,
- ha god kunnskap om hvilket bilde de synoptiske evangelier gir av Jesu selvforståelse og av å følge etter ham.

Litteratur

LITTERATUR

- Dunn, James D. G., "Kap. 13-16" i *Jesus remembered* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2003 , s. 489-762
- Kvalbein, Hans, *Jesu forkynnelse om Guds rike etter de synoptiske evangelier : manuskript for fellespensum i bibelteologi til NT502 og NT503* Oslo: Litteraturtjenesten ved Det Teologiske Menighetsfakultet, 2003 , s. 138 bl.
- Sandnes, Karl Olav, *-I tidens fylde- : en innføring i Paulus' teologi* Oslo: Luther, 1996

NT503FDID - Det nye testamente - bibelteologi

Faglærer:	Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepjon
Studieprogramtilhørighet:	Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert Master i kristendomskunnskap, studieretning KRL fagdidaktikk.

NT503 gir en oversikt over sentrale deler av paulinsk og synoptisk teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

- Med BIB501 Bibelfag, reduseres dette emnet med 3 sp
- Med NT502 Det nye testamente 2, reduseres dette emnet med 6 sp
- Med NT503 Det nye testamente - bibelteol, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med NT503MET Det nye testamente - bibelteol, reduseres dette emnet med 10 sp
- Med NT504 The Bible in Context and..., reduseres dette emnet med 3 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen:

- delta i minst 75% av undervisningen,
- skrive en oppgave på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet NT503FDID har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (7 dager). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med klausurprøve (6 timer).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha innsikt i i hvilken grad Paulus brev er uttrykk for en enhetlig teologi,
- ha innsikt i hvordan Paulus reflekterer om Kristus, frelse, menighet og kristen livsførsel,
- ha god kunnskap om hva som er innholdet og rekkevidden av Jesu forkynnelse om Guds rike,
- ha god kunnskap om hvilket bilde de synoptiske evangelier gir av Jesu selvforståelse og av å følge etter ham.

LITTERATUR

Litteraturen er den samme som på NT503.

NT503MET - Det nye testamente - bibelteologi

Faglærer: Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i teologi, studieretning metodistisk teologi.

NT503MET gir en oversikt over sentrale deler av paulinsk og synoptisk teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med BIB501 Bibelfag reduseres dette emnet med 3 sp
Med NT502 Det nye testamente 2 reduseres dette emnet med 6 sp
Med NT503 Det nye testamente - bibelteol reduseres dette emnet med 10 sp
Med NT503FDID Det nye testamente 2 bibelteol reduseres dette emnet med 10 sp
Med NT504 The Bible in Context and 2 reduseres dette emnet med 3 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen:

- delta i minst 75% av undervisningen,
- skrive en oppgave på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet NT503FMET har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (7 dager). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med sekundær vurderingsform.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste F

Mål og innhold

Studenten skal

- ha innsikt i i hvilken grad Paulus brev er uttrykk for en enhetlig teologi,
- ha innsikt i hvordan Paulus reflekterer om Kristus, frelse, menighet og kristen livsførsel,
- ha god kunnskap om hva som er innholdet og rekkevidden av Jesu forkynnelse om Guds rike,
- ha god kunnskap om hvilket bilde de synoptiske evangelier gir av Jesu selvforståelse og av å følge etter ham.

LITTERATUR

Litteraturen er den samme som på NT503.

NT504 - The Bible in Context & Pauline Theology

Faglærer: Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Høst

Generell informasjon

The first part of this course emphasizes the contextual profile on the engagement with Biblical Studies. Since theology involves an endeavor in communication, different contextual theologies have emerged, such as liberation theology, African theology etc., reflecting the various religious, cultural and socio-economic contexts. The course will focus on questions and approaches related to the reading of Biblical texts when seen in light of contemporary contexts.

Studiekrav

- one book report of approximately 1000 words
- 4 hours written examination

Vurdering

The grade of the course will be given on the basis of the written examination.

Mål og innhold

The students are expected to:

- know what it means to read and communicate Biblical texts in light of contemporary contexts
- know the models or approaches to be used in contextual Biblical interpretation
- know how contextual approaches to reading the Old & New Testament relate to more traditional methods

The second part of this course is the theology of Paul's letters. The epistles of the apostle were written for particular reasons and to address certain historical circumstances. Nevertheless, his letters are addressing questions of importance beyond his time, and he claims to write on the authority of the Lord. Paul's epistles have given rise both to theology and church-history.

The students are expected to:

- know the basic structure of Paul's theology
- know Paul's conception of Christ, salvation, fellowship, and ethics

Litteratur

LITTERATUR

- Bevans, Stephen B., *Models of contextual theology* Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 2002
- Kirk, J. Andrew, "Et utvalg" i *Liberation theology : an evangelical view from the Third World* London: Marshall Morgan & Scott, 1979 , s. 95-208
- Ladd, George Eldon, "Paul" i *A theology of the New Testament* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1993 , s. ikke oppgitt
- West, Gerald O., "Biblical hermeneutics of liberation : modes of reading the Bible in the South African context" i *The Bible & liberation series* Pietermaritzburg: Cluster, 1995

NT505 - The Gospel of Luke

Faglærer:	Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Høst

Generell informasjon

This course is aimed at an in-depth knowledge based on detailed exegesis of the Greek text. The following texts will be studied according to traditional exegetical methods:

3:1-4:44; 6:20-8:25; 14:15-16:31; 22:1-24:53

Studiekrav

- one book report of approximately 1000 words
- 4 hours written examination

Vurdering

The grade of the course will be given on the basis of the written examination.

Mål og innhold

DELEMNE A LITTERATUR

- Green, Joel B., "The Gospel of Luke" i *The New international commentary on the New Testament* ; Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1997

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Green, Joel B., "The theology of the gospel of Luke" i *New Testament theology* Cambridge: Cambridge University Press, 1995

NT506 - First Corinthians 8-10, 11-14

Faglærer:	Karl Olav Sandnes, Karl.O.Sandnes@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon
Studieprogramtilhørighet:	Master i Teologi, Master of Philosophy in Theology

Generell informasjon

The early Christians faced many challenges in their relationship to the Graeco-Roman environment in which they lived. Chaps. 8-10 emphasize questions of idolatry and idol meat. According to chaps. 11-14 the early Christians gathered in private homes.

Studiekrav

- one book report of approximately 1000 words
- 4 hours written examination

Vurdering

The grade of the course will be given on the basis of the written examination.

Mål og innhold

DELEMNE A LITTERATUR

- Carson, D. A., *Showing the spirit : a theological exposition of 1.corinthians 12-14* Grand Rapids, Mich.: Baker Book House, 1987
- Winter, B.W., "Theological and ethical responses to religious pluralism : 1 Corinthians 8-10" i *Tyndale bulletin* Bind 41. London: Tyndale Press, 1990 , s. 209-226
- Witherington, Ben, "Et utvalg" i *Conflict and community in Corinth : a socio-rhetorical commentary on 1 and 2 Corinthians* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1995 , s. 186-290

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Furnish, Victor Paul, "The theology of the first letter to the Corinthians" i *New Testament theology* Cambridge, U.K.: Cambridge University Press, 1999

NT601 - Galaterbrevet og retorikk

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

I antikken spilte retorikken   kunsten å argumentere   en avgjørende rolle i samfunnet. Nyere forskning har gjenoppdaget verdien av den antikke retorikk også når det gjelder å tolke nytestamentlige tekster. Dette emne gir god kunnskap om antikkens retorikk og hvordan det kan anvendes på eksempelvis Galaterbrevet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT601 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om hvordan retorikk ble anvendt i antikken
- kjennskap til debatten om bruken av antikk retorikk i tolkningen av Det nye testamente
- kunnskap om galaterbrevet og de innledningsspørsmål som knytter seg til det
- evne til å fortolke galaterbrevet på grunnlag av den greske tekst

GRESK TEKST

Galaterbrevet

Litteratur

LITTERATUR

- Andersen, Øivind, "Et utvalg" *I retorikkens hage* Oslo: Universitetsforlaget, 1995 , s. 1-92, 136-162
 - Baasland, Ernst, "Retorikk i Det nye testamente og i dagens preken" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther, 1987 , s. 3-11
 - Morland, Kjell Arne, "Retorikken er verd en renessanse!" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther, 1992 , s. 3-11
 - Witherington, Ben, *Grace in Galatia : a commentary on St Paul's letter to the Galatians* Edinburgh: T&T Clark, 1998
- #### SUPPLERENDE LITTERATUR
- Hietanen, Mika, "Galaterbrevet i l uset av en retorisk analys" i *Religionsvetenskapliga skrifter ; 41* Åbo: Åbo akademi, 1998

NT602 - Romerbrevet i historisk og teologisk kontekst

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 20
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Gjennom studiet av Romerbrevets greske tekst vil dette emne gi fordypning i den historiske og teologiske sammenheng som dette viktige skrift hører hjemme i. Emnet studeres eksegetisk gjennom en større kommentar og gjennom faglige artikler som har spilt en særlig rolle i brevets nyere forskningshistorie.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT602 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform. I dette emnet er det åpent hva som er sekundær vurderingsform, dvs at det bestemmes fra semester til semester.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om brevet, dets innledning og de spørsmål som knytter seg til dette
- god god kunnskap om brevets teologi og sentrale spørsmål knyttet til fortolkningen av brevet
- evne til å fortolke brevet på grunnlag av den greske tekst

GRESK TEKST

Romerbrevet

Litteratur

LITTERATUR

- Donfried, Karl P., *The Romans debate* Peabody, Mass.: Hendrickson, 1991
- Fitzmyer, Joseph A., "Romans : a new translation with introduction and commentary" i *The Anchor Bible* ; 33 New York: Doubleday, 1993

NT603 - Hebreerbrevet som kristen tolkning av GT

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Hebreerbrevet gir en reflektert og dyptpløyende tolkning av Jesu person og verk i lys av de hellige skrifter. Den gamle pakt oppfylles i den nye. Som Guds Sønn og som ypperstepresten etter Melkisedeks vis står Jesus over Mose og englene, og har ved sin offerdød en gang for alle åpnet adgang inn til den himmelske helligdom. Gjennom brevets teologi føres leserne inn tidlig kristen skrifttolkning

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT603 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om Hebreerbrevet og de innledningsspørsmål som knytter seg til det
- god kunnskap om skriftets teologi og den skrifttolkning som ligger til grunn for dette
- evne til å fortolke utvalgte tekster på grunn lag av den greske tekst

Gresk tekst

Heb 1,1-2,18; 4,14-5,10; 7,1-8,5; 9,11-10,22

Litteratur

LITTERATUR

- Isaacs, Marie E., "Sacred space : an approach to the theology of the Epistle to the Hebrews" i *Journal for the study of the New Testament. Supplement series* ; 73 Sheffield: Sheffield Academic Press, 1992
- Koester, Craig R., "Hebrews : a new translation with introduction and commentary" i *The Anchor Bible* ; 36(2001) New York: Doubleday, 2001

NT604 - Johannes' åpenbaring

Faglærer:	Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Bibelens siste skrift har en egen sjanger. Ikke minst det visjonære symbolspråk i boken med mange innslag av tallsymbolikk har gjennom kirkens historie ofte blitt brukt til spekulative teorier om "de siste tider". Skriftets særskilte sjanger reiser spennende historiske, teologiske og hermeneutiske spørsmål. Utvalget av tekster legger opp til at skriftet skal studeres med særlig henblikk på en helhetsforståelse

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT604 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om skriftet og de innledningsspørsmål som knytter seg til det
- god god kunnskap om skriftets tolkningshistorie
- evne til å fortolke utvalgte tekster på grunn lag av den greske tekst

Gresk tekst

Joh.Åp. 1,1-2,11; 5; 12-13; 19,11-16; 20,1-21,8; 22,1-7

Litteratur

LITTERATUR

- Bauckham, Richard, "The theology of the Book of Revelation" i *New Testament theology* Cambridge: Cambridge University Press, 1993
- Boring, M. Eugene, "Revelation" i *Interpretation A Bible commentary for teaching and preaching* Louisville, Ky.: John Knox Press, 1989
- Mounce, Robert H., "The Book of Revelation" i *The New international commentary on the New Testament* ; Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1998

NT605 - Jødedommen på nytestamentlig tid

Faglærer: Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Jødedommen i det 1. århundre var ingen enhetlig størrelse, men omfattet ulike retninger og grupperinger. De hadde likevel en felles arv i Tanak (GT). Emnet vil gi god kunnskap om den jødiske kultur som Jesus og de første kristne levde i.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT605 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god god kunnskap om jødisk religion, kultur og identitet på nytestamentlig tid
- ha god god kunnskap om de viktigste skillelinjer mellom ulike religiøse retninger i jødedommen på Jesu tid
- ha evne til hermeneutisk og teologisk refleksjon omkring det at Jesus var jøde

Tekster i oversettelse

200 sider fra GT-apokryfene, pseudepigraphene, Qumran, Filon, Josefus eller rabbinsk litteratur valgt i samråd med faglærer, og meldes til studieveileder innen en frist.

Og i tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal det velges 100 sider sekundærlitteratur i tilknytning til kildetekstene. Det velges i samråd med faglærer og meldes innen oppmeldingsfrist for eksamen.

Litteratur

LITTERATUR

- Hegstad, Harald, "Hedningenes frelser eller Israels Messias? : til spørsmålet om den teologiske og kristologiske betydningen av at Jesus var jøde" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 64. Oslo: Universitetsforlaget, 1993 , s. 81-94
- Kvalbein, Hans, *Blant skriftlærde og fariseere : jødedommen i oldtiden* Oslo: Verbum, 1984
- Moxnes, Halvor, "Jøden" i *Jesus : år 2000 etter Kristus* redaktør Moxnes, Halvor Oslo: Universitetsforlaget, 2000 , s. 52-83
- Skarsaune, Oskar, "Et utvalg" i *In the shadow of the temple : Jewish influences on early Christianity* Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2002 , s. 23-145

NT606 - Kvinner i den eldste kirke

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

På mange måter var Jesu holdning til kvinnene oppsiktvekkende. I de eldste menigheter spilte kvinnene mange steder en sentral rolle. Paulus fremhevet også klart likeverdet mellom mann og kvinne. Men det finnes også tekster som argumenterer ut fra et patriarkalsk familiemønster, og som synes å innebære begrensninger for kvinnes oppgaver i menigheten. Emnet er bygget rundt noen sentrale tekster fra Det nye testamente. Disse tekster forutsettes studert på grunnlag av den greske tekst. (se nedenfor)

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT606 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til hvilken plass kvinnene hadde i det antikke samfunn og i de første kristne menigheter,
- kjennskap til hvordan man kan lese og forstå de såkalte hustavler,
- kjennskap til hvordan vi kan tolke spenningen mellom tekster som framhever likeverdet mellom kvinne og mann og tekster som legger begrensninger på kvinnes aktivitet i menigheten.

Gresk tekst

Mark 16,1-8; Luk 8,1-3; 10,38-42; Rom 16,1-8; Gal 3,19-29; Efes 5,21-6,9; 1 Tim 2,1-3,7; 1 Pet 2,18-3,9

Litteratur

LITTERATUR

- Keener, Craig S., *Paul, women & wives : marriage and women's ministry in the letters of Paul* Peabody, MA: Hendrickson, 1992
- MacDonald, Margaret Y., *Early Christian women and pagan opinion : the power of the hysterical woman* Cambridge: Cambridge University Press, 1996
- Witherington, Ben, "Et utvalg" i *Women in the earliest churches* Cambridge: Cambridge University Press, 1988 , s. 128-182

NT607 - Dødehavsrullene og Det nye testamente

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Funnet av Dødehavsrullene ved Qumran har kastet nytt lys over jødedommen på nytestamentlig tid. Emnet vil gi god kunnskap om Qumran-samfunnet, dets skrifter og forbindelseslinjene mellom Dødehavsrullene og NT.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT607 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om Qumransamfunnets liv og fromhet, deres teologi og skrifttolkning
- god kunnskap om hvordan Dødehavsrullene kan kaste lys over Det nye testamente og urkristendommen

Tekster i oversettelse

"Damaskusskriftet (CD I); utvalg fra Menighetsregelen (1QS I-VIII samt 1QSa); utvalg fra pesherkommentarene (4QpPsalm 37; 1QpHab I-II.V:VII-XIII; 4QpNah; 4QFlor); utvalg fra Takkesalmene (1QH I,1-II,19, VII,26-33; IX,3-14); Halakhisk brev (4QMMT); Arameisk apokalypse (4Q246); Messiansk apokalypse (4Q521); 4QBeatitudes (4Q525)" i *The Dead Sea scrolls translated : the Qumran texts in English*. 2nd. ed. / redaktør Florentino García Martínez. Leiden: Brill, 1996, s. ikke angitt.

Litteratur

LITTERATUR

- "Damaskusskriftet (CD I); utvalg fra Menighetsregelen (1QS I-VIII samt 1QSa); utvalg fra pesherkommentarene (4QpPsalm 37; 1QpHab I-II.V:VII-XIII; 4QpNah; 4QFlor); utvalg fra Takkesalmene (1QH I,1-II,19, VII,26-33; IX,3-14); Halakhisk brev (4QMMT); Arameisk apokalypse (4Q246); Messiansk apokalypse (4Q521); 4QBeatitudes (4Q525)" i *The Dead Sea scrolls translated : the Qumran texts in English* redaktør García Martínez, Florentino Leiden: Brill, 1996, s. ikke angitt
- "Et utvalg" i *Dødehavsrullene : funn og forskning i 50 år* redaktør Eggen, Renate Banschbach et al. Trondheim: Tapir, 1997, s. 47-70, 95-136, 211-225
- Ruager, Søren, *Dødehavsrullerne og Det nye Testamente : en bibelteologisk sammenligning* Randers: Konvent for Kirke og Theologi, 1995
- VanderKam, James C., "Et utvalg" i *The Dead Sea scrolls today* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1994, s. 1-119, 187-201.

NT608 - Kulturkunnskap

Faglærer:	Karl Olav Sandnes, Karl.O.Sandnes@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

De første kristne var en del av den jødisk-hellenistiske kulturen. I arbeidet med nytestamentlige tekster er kjennskap til denne kulturen viktig. Emnet består av et tekstutvalg i oversettelse samt en nyere helhetsfremstilling.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med NT609 Fordypningsemne i gresk, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

For våren 2006 har faglærer valgt sekundær vurderingsform.

Vurdering

Emnet NT608 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til jødisk hellenistisk kultur,
- god kunnskap om hvordan slik kjennskap kan ha betydning for tolkningen av nytestamentlige tekster.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Den nytestamentlige tids historie* redaktør Pedersen, Sigfred Århus: Aarhus universitetsforlag, 1994 , s. 20-75, 97-113, 117-203, 227-234, 278-338
- "Et utvalg" i *Den nytestamentlige tids historie* redaktør Pedersen, Sigfred Århus: Aarhus universitetsforlag, 1994 , s. 413-424, 428-436, 439-459
- "Sirak 24, Visdommens bok 13-15, 1 Makkabeerbok 1-2" i *Det gamle testaments apokryfiske bøker : de deuterokanoniske bøker* Oslo: Det Norske bibelselskap, 1988 , s. ikke oppgitt

NT609 - Fordypningsemne i gresk språk og kultur

Faglærer:	Bjørn Helge Sandvei, Bjorn.H.Sandvei@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Fordypningsemnet i gresk språk og kultur er et tilbud til studenter som ønsker å skaffe seg en bredere basis for arbeidet med bibelske og tidligkristne tekster på gresk. Emnet skal sette studentene bedre i stand til å håndtere ukjente tekster. Fordypningsemnet vil også kunne være nyttig i andre studiesammenhenger, som f.eks. historie, idéhistorie, religionshistorie, patristikk, kunsthistorie og arkeologi (med vekt på hellenistisk og tidlig kristen tid). NT609 forutsetter greskkunnskaper lik GR151 eller tilsvarende.

Fordypningsemnet i gresk språk og kultur er utformet med en rekke emnevarianter. Det har som felles mål å gi:

- fordypet god kunnskap om den religiøse, kulturelle og historiske konteksten for Det nye testamente og for fremveksten av den kristne kirke;
- utdypet kjennskap til gresk språk og grammatikk.
- mulighet til å fordype seg i et bredere utvalg av bibelske og utenombibelske tekster.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med NT608 Kulturkunnskap, reduseres dette emnet med 5 sp

Vurdering

Emnet NT609 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste H.

Mål og innhold

Studentene skal fordype seg i:

- a) en tekstkomponent på ca. 40 sider gresk tekst (utgjør anslagsvis 2/3 av hele emnet).
- b) en kulturkomponent som består av et lesepensum i allmenn kulturkunnskap (ca. 250 sider, jfr. NT608) kombinert med tekster tilpasset den aktuelle emnevarianten (ca. 150 sider), dvs. til sammen ca. 400 sider (utgjør anslagsvis 1/3 av hele emnet).

Studiet av greske tekster kan skje innen én av følgende emnevarianter (eller et alternativt tekstutvalg etter samråd med faglærer/fagseksjon):

EMNEVARIANT 1: «SKRIFTTOLKNING OG FORKYNNELSE»

Gresk tekst:

- Hebr 1-3 og 8-10 [ca. 12 sider]
- 2 Klem 1-12 [ca. 9 sider]
- Meliton: Om påsken, 1-71; 100-105 [ca. 21 sider]

Kulturkunnskap:

Helhetsfremstilling (ca. 250 sider):

Enten

Sigfred Pedersen (red.): Den nytestamentlige tids historie. Aarhus Universitetsforlag, 1994.

[Utvalg: side 20-193 (kap. 1-4); side 339-412 (kap. 8).],

eller

Helmut Koester: History, Culture and Religion of the Hellenistic Age. New York / Berlin: Walter de Gruyter, 1995 (Second edition).

[Utvalg: side 1-76; side 137-217; side 273-309; side 336-364, + en kortfattet fremstilling av urkristendommens historie.]

Tekstrelatert del (ca. 150 sider):

Edvin Larsson: «Om Hebreerbrevets syfte» [13 sider].

Oskar Skarsaune: Meliton av Sardes: Om påsken [Innledningen = ca. 40 sider].

Oskar Skarsaune: Da Skriften ble åpnet [s. 11-84 = 83 sider].

Ernst Baasland og Reidar Hvalvik (red.): De apostoliske fedre [Innledning til 2 Klem = 5 sider].

EMNEVARIANT 2: «LITURGISKE TEKSTER»

Gresk tekst:

- Septuaginta: Et utvalg Davidssalmer, f.eks. 23 (y 22), 24 (y 23), 51 (y 50), 150 [ca. 5 sider]
- Det nye testamente: Luk 1,46-55.68-79; Rom 11,33-36; Ef 1,3-14; Kol 1,15-20; Fil 2,6-11; 1 Pet 1,3-5; 2,21-25. Matt 26,17-30; 1 Kor 11,23-26 [ca. 10 sider]
- Didaché (De tolv apostlers lære), kap. 7-10 [ca. 3 sider]
- Symbolum Romanum og Symbolum Nicaenum [ca. 3 sider]
- Hippolytos: Den apostoliske tradisjon (kap. 2-3; 7) [ca. 3 sider]
- [Johannes Khrysostomos:] «Den guddommelige liturgi» (hovedtekst) [ca. 16 sider]

Kulturkunnskap:

Helhetsfremstilling (ca. 250 sider): Se emnevariant 1.

Tekstrelatert del (ca. 150 sider):

Paul Bradshaw: Early Christian Worship [ca. 95 sider].

Einar Molland: Konfesjonskunnskap: De oldkirkelige symboler [= side 22-34 + 38-47] [21 sider].

Anders Ekenberg: Hippolytos; Den apostoliske traditionen [Innledningen = ca. 30 sider].

Robert F. Taft: The Byzantine Rite. A short history, kap. 1-3 [ca. 20 sider].

EMNEVARIANT 3: «MISJON OG APOLOGETIKK»

Gresk tekst:

- Det nye testamente: Apg 14,1-20; 17,16-34; 1 Tess 1-3 [ca. 8 sider]
- «Til Diognetos» [ca. 12 sider]
- Aristides' Apologi [ca. 14 sider]
- Justins Andre apologi (kap. 5-6; 8; 10; 12-13) [ca. 5 sider]

Kulturkunnskap:

Helhetsfremstilling (ca. 250 sider): Se emnevariant 1.

Tekstrelatert del (ca. 150 sider):

Ernst Baasland og Reidar Hvalvik (red.): De apostoliske fedre (Herfra: O.Skarsaune: «Den tidligste apologetiske litteratur»; R.Hvalvik: Innl. til Aristides' apologi og til «Diognetos».) [ca. 10 sider].

Reidar Hvalvik: «- The expansion of the church in the pre-Constantinian era» [ca. 20 sider].

Robert McQ Grant: Greek Apologists of the Second Century [Tekstutvalg i samråd med faglærer, ca. 50 sider, f.eks. side 9-43, 182-190, 202.].

Einar Molland: «Brevet til Diognetos» [ca. 16 sider].

Karl Olav Sandnes: «Paul and Socrates: The Aim of Paul's Areopagus Speech» [ca. 13 sider].

Oskar Skarsaune: «- Antikk religion, gresk filosofi og kristen tro ifølge Justin Martyr» [ca. 22 sider]

Støttelitteratur til lesningen av NT-tekstene f.eks. utvalgte avsnitt i kommentarene av Edvin Larsson (Acta) og Per-Erik Ragnarsson (1 Tess) i serien Kommentar til Nya Testamentet [ca. 25-30 s.].

EMNEVARIANT 4: «MARTYR-TEKSTER»

Gresk tekst:

- Det nye testamente: Apg 6,1 - 8,3; 12 [ca. 9,5 sider]
- Evsebios: «Kirkens historie», II, 23-25: Jakobs, Peters og Paulus' martyrium [ca. 5,5 sider]
- Ignatius' brev til romerne [ca. 7 sider]
- Polykarps martyrium [ca. 15 sider]
- Utvalgte martyrttekster fra Musurillos samling (f.eks. Karpos, Justin) [ca. 5 sider]

Kulturkunnskap:

Helhetsfremstilling (ca. 250 sider): Se emnevariant 1.

Tekstrelatert del (ca. 150 sider):

Ernst Baasland og Reidar Hvalvik (red.): De apostoliske fedre (Herfra: Innl. til Ignatiusbrevene. Innl. til Polykarps martyrium) [ca. 14 sider].

Eusebios: Kyrkohistoria (Utvalgte avsnitt i oversettelse for å få et bilde av de mange "ukjente" martyrer i de første århundrer, f.eks. s. 150-161; s. 217-222; s. 269-ca. 300 [= tils. ca. 45 sider].)

H. Musurillo: The Acts of the Christian Martyrs [Utvalg ca. 50 sider].

Svenskt patristisk bibliotek, band II: Martyrer & helgon [Innledning: = ca. 30 sider.]

EMNEVARIANT 5: «KVINNER I NT OG I TIDLIG KRISTEN TID»

Gresk tekst:

- Det nye testamente: Utvalgte tekster (ca. 10 sider)

- Theklas liv og undergjerninger.
- Gregorios av Nyssa: Makrinas liv (kap. 2-3; 6-7; 12; 20-21; 23-26) [ca. 12 sider]
- «Martyrene i Thessalonika» - Agape, Irene og Khione [ca. 6 sider].

Kulturkunnskap:

Helhetsfremstilling (ca. 250 sider): Se emnevariant 1.

Tekstrelatert del (ca. 150 sider):

Ben Witherington: *Women in the Earliest Churches* (Utdrag).

E. Sch. Fiorenza: *In Memory of her* (Utdrag).

Susanna Elm: *Virgins of God* (Utdrag).

H. Musurillo: *The Acts of the Christian Martyrs* [Utdrag].

Gregorios av Nyssa (svensk utg. ved Sten Hidal): *Makrinas liv* (Innledningen).

EMNEVARIANT 6: «TIDEN MELLOM TESTAMENTENE» (UTKAST)

Gresk tekst:

- Utvalg fra Det gamle testamente (i Septuaginta):
- 1. og 2. Makkebéerbok; Sirak; Ps Sal; Tillegg til Daniel.

EMNEVARIANT 7: «HELGENBIOGRAFI» (UTKAST)

Gresk tekst:

- Athanasios av Aleksandria: «Antonios' liv».

VALGLITTERATUR

Enten:

- "Et utvalg" i *Den nytestamentlige tids historie* redaktør Pedersen, Sigfred Århus: Aarhus universitetsforlag, 1994 , s. 20-193, 339-412

Eller:

- Koester, Helmut, "Et utvalg" i *History, culture and religion of the Hellenistic age* New York: Walter de Gruyter, 1995 , s. 1-76, 137-217, 273-309, 336-364

NT610 - Jesu liknelser

Faglærer: Karl Olav Sandnes, Karl.O.Sandnes@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Liknelsene utgjør en viktig del av Jesu forkynnelse. De har vært gjenstand for mange ulike tolkninger gjennom kirkens historie. Emnet vil gi god kunnskap om denne tolkningshistorien og hjelp til forståelsen av Jesu lignelser, med vekt på utvalgte tekster.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT610 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kunnskap om i tolkningshistorien til Jesu liknelser
- ha god kjennskap til Jesu lignelser i de synoptiske evangelier
- ha evne til å fortolke utvalgte liknelser på grunnlag av den greske tekst

GRESK TEKST:

Matt 13:1-46; 21:33-46; 25:1-46; Luk 10:25-37; 15:1-32; 16:1-8; 18:1-14.

Litteratur

LITTERATUR

- Blomberg, Craig L., "Et utvalg" i *Interpreting the parables* Leicester: Apollos, 1990 , s. 13-167
- Hultgren, Arland J., "Et utvalg" i *The parables of Jesus : a commentary* Grand Rapids, Mich.: W.B. Eerdmans, 2000 , s. 1-429

NT611 - De første kristne og den klassiske kulturen

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Den kristne kirke vokste frem i rammen av den gresk-romerske kultur. Allerede i Det nye testamente kan den klassiske kulturen omtales både som avgudsdyrkelse og som dyd. Kirkens samtale med seg selv om denne kulturen samt den apologetiske tradisjon som vokste frem vil stå sentralt i kurset. Undervisningen vil knyttes til utvalgte primærkilder.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet NT611 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om gresk utdanning og tidlig-kristen debatt om denne
- kjennskap til grunntrekk ved tidlig kristen apologetikk gjennom studiet av tekster fra den tidlige kirke, inklusive Det nye testamente

Litteratur

LITTERATUR

- Ehrman, Bart D., "Et utvalg" i *After the New Testament : a reader in early Christianity* New York: Oxford University Press, 1999 , s. 54-71, 75-93
- Sandnes, Karl Olav, *Med Homer i sekken : gresk utdanning som utfordring i oldkirken* Oslo: Forfatteren, 2005
- Skarsaune, Oskar, "Judaism and Hellenism in Justin Martyr, elucidated from his portrait of Socrates" i *Geschichte - Tradition - Reflexion : Festschrift für Martin Hengel zum 70. Geburtstag* Bind 3. redaktør Cancik, Hubert et al. Tübingen: Mohr, 1996 , s. 585-611
- Skarsaune, Oskar, "Åpenbaring utenfor åpenbaringen? : antikk religion, gresk filosofi og kristen tro i følge Justin Martyr" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 49. Oslo: Luther, 1978 , s. 261-282
- Wilken, Robert Louis, "Et utvalg" i *The Christians as the Romans saw them* New Haven, Conn.: Yale University Press, 1984 , s. 1-30, 94-125

NT612 - Johannes' åpenbarings teologi og virkningshistorie i billedkunsten

Faglærer: Reidar Hvalvik, Reidar.Hvalvik@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår

Generell informasjon

Innenfor Det nye testamente er Johannes' åpenbaring trolig det skriftet som har vært gjenstand for flest ulike tolkninger. Studiet tar sikte på å gi en innføring i denne tolkningshistorien og gi et overblikk over skriftet som helhet. Tolkningshistorien til Johannes' åpenbaring er i høy grad preget av det forhold at skriftet er basert en visjon; det er en bok full av bilder. Studiet vil derfor også gi en innføring i skriftets virkningshistorie innenfor kristen billedkunst i middelalderen.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen overlapp mot andre emner.

Studiekrav

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet NT612 har bare én vurderingsform klausurprøve (4 timer) . Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kunnskap om hovedlinjene i Johannes' åpenbaring og kjennskap til dens tolkningshistorie
- ha kunnskap om hvordan Johannes' åpenbaring har blitt tolket i billedkunsten i middelalderen

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *The Apocalypse in the Middle Ages* redaktør McGinn, Bernard et al. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1992 , s. 3-19, 103-216, 234-258
- Koester, Craig R., *Revelation and the end of all things* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2001

NT690 - Studieturer i Det nye testamente (Israel, Hellas, Tyrkia, Roma):

Faglærer:	Bjørn Helge Sandvei, Bjorn.H.Sandvei@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Studieturene går til steder som på ulike måter er knyttet til bibelske tekster. Når "klasserommet slik flyttes til åstedet", er det naturlig at de historiske, kulturelle og geografiske rammer for tekstene fokuseres. Studieturene er tverrfaglige, og vil være et vekslende samarbeid med særlig GT og ST.

Studiekrav

Studenten skal

- delta på den forberedende undervisning og på studiereisen
- levere en oppgave på inntil 7-10 sider om emne oppgitt av lærer
- delta i evalueringen av turen

Vurdering

Emnet NT690 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

NT691 - Studietur i Det nye testamente

Faglærer: Bjørn Helge Sandvei, Bjorn.H.Sandvei@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet NT691 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

NT692 - Åpent fordypningsemne i NT:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	

PEN501 - Nytestamentlig ekklesiologi og etikk

Faglærer:	Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kristendomskunnskap, studieretning pentekostal teologi.

Dette kurset gir en innføring i paulinsk teologi og presenterer utvalgte perspektiver på nytestamentlig ekklesiologi, slik de særlig framkommer i Acta og 1. Kor. Det legges vekt på livet i urkirken, med de bilder, metaforer og visjoner som tegnes i både lukansk og paulinsk bibelmateriale.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med BIB501 Bibelfag reduseres dette emnet med 5 sp

Med NT502 Det nye testamente reduseres dette emnet med 5 sp

Med NT503 Det nye testamente reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- Delta i minst 75 % av undervisningen
- Skrive en oppgave på inntil 3000 ord
- Delta i evalueringen av studietilbudet delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudene er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret

Vurdering

Emnet PEN501 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Dersom alle studiekravene er innfridd går oppgaven til vurderingsmappen. Vurderingsmappen gis karakter (A-F).

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er en klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- Kunnskap om en historisk tilnærming til de aktuelle bibeltekstene
- Kunnskap om betydningen av metaforer i arbeidet med å tolke og anvende bibeltekster
- Kjennskap til bilder, visjoner og metaforer i Det nye testamentets beskrivelse av kirken
- God kunnskap om urkirken som et åndsfylt og misjonerende felleskap
- God kunnskap om sentrale temaer i paulinsk teologi
- Evne til å reflektere kritisk omkring livet i urkirken

Litteratur

LITTERATUR

- Fee, Gordon D., "Et utvalg" i *Paul, the Spirit, and the people of God* Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 1996, s. 1-192
- Hays, Richard B., "Et utvalg" i *The moral vision of the New Testament : community, cross, new creation* Edinburgh: T & T Clark, 1997, s. 13-56, 73-204
- Menzies, Robert P., "Et utvalg" i *Empowered for witness : the Spirit in Luke-Acts* London: T & T Clark International, 2004, s. 104-257
- Sandnes, Karl Olav, *-I tidens fylde- : en innføring i Paulus' teologi* Oslo: Luther, 1996
- Wenk, Matthias, "Et utvalg" i *Community-forming power: the socio-ethical role of the Spirit in Luke-Acts* Sheffield: Sheffield Academic Pr, 2000, s. 232-308

PEN502 - Systematisk teologi: Åpenbaring, trinitet, pneumatologi og fornuft

Faglærer: Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kristendomskunnskap - studieretning pentekostal teologi og i Master i teologi, studieretning pentekostal teologi.

PEN502 er en pentekostal variant av emnet ST501.

Emnet består av to delemner: A. Åpenbaring og trinitet (6 sp) og B. Tro og fornuft (4 sp)

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- skrive et referat eller gi en analyse av et kapittel i en lærebok eller en kildetekst,
- gi respons på andre studenters framlegg,
- legge fram et utkast med tema, problemstilling og materiale for oppgaven,
- skrive en litt større oppgave (semesteroppgave). Tema fastsettes i samråd med faglærer. Omfang 2800-4000 ord,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet PEN502 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av semesteroppgaven som går til vurderingsmappen.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med sekundær vurderingsform.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

DELEMNE A. ÅPENBARING OG TRINITET (6 SP)

Dette delemnet er den dogmatiske komponenten i emnet «åpenbaring, trinitet og fornuft».

Arbeidet med dette emnet skal gi studenten god innsikt i dogmatisk arbeidsmåte, med forankring i utvalgte temaer. Delemnet sikter i forlengelsen av dette på å utvikle forståelse av forholdet mellom åpenbaringen og Skriften i kristen teologi. Emnet skal videre gi innsikt i trinitarisk gudsforståelse og drøfte de konsekvenser et trinitarisk perspektiv har for andre punkter i dogmatikken. Delemnet gir også en innføring pentekostal pneumatologi.

Studenten skal ha

- innsikt i problemfeltet knyttet til forholdet mellom Guds åpenbaring og Skriften, inklusive problemer knyttet til Skriftens normativitet for teologien og troen, og i hva dette innebærer for tolkning og bruk av Skriften i dogmatikken,
- innsikt i hva det vil si at Bibelens ene, personlige og levende Gud ifølge kristen tro er Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd, og hva trinitetslæren betyr for forståelsen av kristendommen som monoteistisk religion,
- innsikt i de grunnleggende pneumatologiske perspektiver i pentekostal teologi
- evne til å reflektere over hva et trinitarisk perspektiv innebærer for kristen tro og teologi som helhet og for de enkelte lærepunkter.

DELEMNE A LITTERATUR

- Jenson, Robert W., *Systematic theology* Bind 1. Oxford: Oxford University Press, 1997
- Kärkkäinen, Veli-Matti, *Pneumatology : the Holy Spirit in ecumenical, international, and contextual perspective* Grand Rapids, Mich.: Baker Academic, 2002
- Kärkkäinen, Veli-Matti, "Et utvalg" i *Toward a pneumatological theology : Pentecostal and ecumenical perspectives on ecclesiology, soteriology, and theology of mission* redaktør Yong, Amos Lanham, Md.: University Press of America, 2002 , s. 3-38, 65-134, 167-190, 217-239
- Vanhoozer, Kevin J., "Does the trinity belong in a theology of world religions" i *First theology : God, Scripture & hermeneutics* Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2002 , s. 45-70

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Systematic theology* redaktør Horton, Stanley M. Springfield, Mo.: Logion Press, 1995 , s. 375-455

- Torrance, Thomas F., *The Trinitarian faith : the evangelical theology of the ancient Catholic Church* Edinburgh: T. & T. Clark, 1988 , s. 345 s., [1] pl.

DELEMNE B. TRO OG FORNUFT (4 SP)

Dette delemnet er den religionsfilosofiske komponenten i emnet. Studiet her skal omfatte en prinsipiell drøfting av forholdet mellom tro og fornuft, og utvalgte spørsmål knyttet til religionsforståelse, gudstro og forståelse av forholdet mellom religiøs tro, livssyn og moral.

Studenten skal ha

- innsikt i forholdet mellom tro og fornuft, herunder hvilken rolle oppfatninger om dette spiller i et teologisk stadium,
- innsikt i hvordan fenomenet religion kan forstås allment, og om religionens stilling i relasjon til gjeldende kulturelle forutsetninger,
- innsikt i konflikten mellom gudstro (teisme) og ateisme, samt i spørsmålet om filosofiske problemer som teismens posisjon i dag reiser,
- innsikt i hva teodicéproblemet innebærer,
- innsikt i forholdet mellom ulike religioner og livssyn med henblikk på spørsmålet om sannhet og virkelighetsforståelse, samt hvordan man kan vurdere situasjonen for religiøse, livssynsmessige og kulturelle minoriteter i et filosofisk perspektiv.

DELEMNE B VALGLITTERATUR

Enten:

- Abraham, William J., *An introduction to the philosophy of religion* Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall, 1985

Eller:

- Andersen, Svend, Grønkjær, Niels og Nørager, Troe, *Religionsfilosofi : kristendom og tenkning* København: Gads forlag, 2002

Eller:

- Wigen, Tore, *Religion, livssyn og fornuft : innføring i utvalgte religionsfilosofiske emner, med drøftingsoppgaver og fagordliste* Oslo: MFs litteraturtjeneste, 2003

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- Henriksen, Jan-Olav, *The reconstruction of religion : Lessing, Kierkegaard, and Nietzsche* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2001
- Joest, Wilfried, *Fundamentaltheologie : theologische Grundlagen- und Methodenprobleme* 1988
- Pojman, Louis P., *Philosophy of religion : an anthology* Belmont, Calif.: Wadsworth, 2003
- Stump, Eleonore og Murray, Michael J., "Philosophy of religion : the big questions" i *Philosophy : the big questions* Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 1999
- Taliaferro, Charles, "Contemporary philosophy of religion" i *Contemporary philosophy* Malden, Mass.: Blackwell, 1998
- Van Huyssteen, Wentzel, *The shaping of rationality : toward interdisciplinarity in theology and science* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1999
- Wigen, Tore, *Religionsfilosofi : en bok om tro og fornuft og livets mening* Oslo: Luther, 1993

PEN571 - Ledelse, etikk og spiritualitet

Faglærer: Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kristendomskunnskap, studieretning pentekostal teologi, og Master i teologi, studieretning pentekostal teologi.

Dette kurset gir en praktisk og kritisk innføring i sammenhengen mellom spiritualitet, etikk og organisasjonsledelse fra et pentekostalt perspektiv. Kurset tar sikte på å stimulere studenten til å livslang læring av holdninger og ferdigheter som danner grunnlaget for etisk og dynamisk transformasjonsledelse.

Studiepoengreduksjon

Utarbeides av studieadm. etter hvert.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- Delta i minst 75 % av undervisningen
- Definere og gjennomføre et læringsprosjekt i egen hverdag eller organisasjon relatert til kursets mål, med minimum 30 timers omfang. Prosjektbeskrivelsen skal inneholde målsettinger og retningslinjer som skal kunne danne grunnlaget for veiledning og tilbakemelding med minimum 3 timers varighet
- Levere en læringslogg
- Skrive en oppgave på inntil 3000 ord
- Delta i evalueringen av studietilbudet delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudene er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semesteret

Vurdering

Emnet PEN571 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samleappen. Dersom alle studiekravene er innfridd går oppgaven til vurderingsmappen. Vurderingsmappen gis karakter (A-F).

Mål og innhold

Studenten skal ha

- Kjennskap til fundamentale dimensjoner ved kristen spiritualitet
- God kunnskap om pentekostal spiritualitet
- Kunnskap om organisasjonspsykologiske perspektiver på transformasjonsledelse
- Kunnskap om teologiske perspektiver på karismatisk lederskap
- God kunnskap om utvalgte etiske perspektiver på lederskap
- Evne til å reflektere teologisk over sammenhengen mellom ledelse, spiritualitet og etikk
- Evne til å anvende denne kunnskapen i forhold til forståelsen av sin egen ledelsespraksis, og for eget behov av livslang læring

Litteratur

LITTERATUR

- Bass, Bernard M. og Steidlmaier, Paul, "Ethics, character and authentic transformational leadership behaviour" i *The Leadership quarterly : an international journal of political, social and behavioral science* Bind 10. Greenwich, Conn.: Jai Press, 1999 , s. 181-218
- Carroll, Jackson W., "Et utvalg" i *As one with authority : reflective leadership in ministry* Louisville, Ky.: Westminster/Knox, 1991 , s. 34-60, 97-133
- Cartledge, David, "Et utvalg" i *The apostolic revolution : the restoration of apostles and prophets in the assemblies of God in Australia* Chester Hill: Paraclete Institute, 2000 , s. 165-228
- Clinton, Robert J. og Clinton, Richard W., "The life cycle of a leader" i *Leaders on leadership : wisdom, advice, and encouragement on the art of leading God's people* redaktør Barna, George Ventura, Calif., U.S.A.: Regal Books, 1997 , s. 149-182
- Ford, Leighton, "Helping leaders to grow" i *Leaders on leadership : wisdom, advice, and encouragement on the art of leading God's people* redaktør Barna, George Ventura, Calif., U.S.A.: Regal Books, 1997 , s. 123-148
- Hauerwas, Stanley, "Vision, story, and character" i *The Hauerwas reader* redaktør Fodor, James et al. Durham, N.C.: Duke University Press, 2001 , s. 165-170
- Hayford, Jack, "The character of a leader" i *Leaders on leadership : wisdom, advice, and encouragement on the art of leading God's people* redaktør Barna, George Ventura, Calif., U.S.A.: Regal Books, 1997 , s. 61-80
- Heuser, Roger og Klaus, Byron, "Charismatic leadership theory : a shadow side confessed" i *Pneuma : the journal of the Society for Pentecostal Studies* Bind 20. 1998 , s. 161-174
- Land, Steven J., "Et utvalg" i *Pentecostal spirituality : a passion for the Kingdom* Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993 , s. 13-223
- McGrath, Alister E., "Et utvalg" i *Christian spirituality : an introduction* Malden, Mass.: Blackwell, 1999 , s. 1-24

- Miller, Donald E., "Et utvalg" i *Reinventing American Protestantism : Christianity in the new millennium* Berkeley, Calif.: University of California Press, 1999 , s. 80-107
- Spears, Larry C., "Introduction: tracing the past, present and future of servant leadership" i *Focus on leadership : servant-leadership for the twenty-first century* redaktør Spears, Larry C. et al. New York: Wiley, 2002 , s. IX-XII, 1-16
- Stanley, Paul D. og Clinton, J. Robert, "Et utvalg" i *Connecting : the mentoring relationships you need to succeed in life* Colorado Springs, Colo.: NavPress, 1992 , s. 11-100
- Volf, Miroslav, "Et utvalg" i *After our likeness : the church as the image of the Trinity* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1998 , s. 221-257
- Wagner, C. Peter, "The importance of prayer in leading people" i *Leaders on leadership : wisdom, advice, and encouragement on the art of leading God's people* redaktør Barna, George Ventura, Calif., U.S.A.: Regal Books, 1997 , s. 281-295
- Yukl, Gary A., "Et utvalg" i *Leadership in organizations* Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall, 2006 , s. 81-113, 248-278, 417-438

PEN601 - Pentekostal spiritualitet i historisk perspektiv

Faglærer: Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Studiekrav

Vurdering

Emnet PEN571 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Mål og innhold

Litteratur

LITTERATUR

- Cox, Harvey, *Fire from heaven : the rise of pentecostal spirituality and the reshaping of religion in the twenty-first century* London: Cassell, 1996 , s. XVIII, 346 s., pl.
- Josefsson, Ulrik, "Liv och över nog : den tidiga pingströrelsens spiritualitet" i *Bibliotheca theologiae practicae* ; 77 Skellefteå: Artos, 2005
- Kung, L.Y., "Outpouring of the Spirit : a reflection on pentecostals' identity" i *Asian journal of pentecostal studies* Bind 4, Baguio City: Asia Pacific Theological Seminary, 2001 , s. 3-19
- Sheldrake, P., "What is spirituality?" i *Exploring Christian spirituality : an ecumenical reader* redaktør Collins, Kenneth J. Grand Rapids, Mich.: Baker Books, 2000 , s. 21-42

PT113 - Ungdomslederen og personlig utvikling, med praksisforberedelse

Faglærer: Tone Stangeland Kaufman, Tone.S.Kaufman@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Bachelor Ungdom, kultur og tro.

«Ingen leder kan lede andre lenger enn han eller hun selv har gått,» skriver Magnus Malm. Dette kurset vil fokusere på ungdomslederens personlig utvikling, og gi studenten verktøy til økt selvinnsett og modning. Modulen understreker viktigheten av et sunt selvbylde og god selvinnsett for å kunne utøve tjenende lederskap. I møte med ungdomsarbeidets konkrete oppgaver og utfordringer vil det være nødvendig å reflektere over og kanskje bearbeide egne ungdomserfaringer. Med studentenes eget liv som ressurs vil vi derfor studere ungdom som livsfase med den hensikt å dyktiggjøre studentene til å bedre kunne forstå og håndtere ungdomstidens spesielle utfordringer. Herunder vil vi behandle ungdoms utviklingsfaser, sosialisering og identitetsdannelse.

Studentene vil videre bli utfordret til å reflektere over betydningen av lederens personlige åndelige liv som grunnlag for å kunne veilede andre. Vi vil også dele tros- og livshistorier med hverandre. I tillegg vil studentene bli presentert for ulike metoder når det gjelder arbeid med personlighetstyper, noe som forhåpentligvis kan starte en prosess for å gi studentene økt bevissthet om egne personlighetstrekk og nådegaver.

Ett av modulens ti studiepoeng vil handle om praksisforberedelse. Studentene skal bl.a. gjøre seg kjent i praksismenigheten og utføre noen enkle praksisforberedende oppgaver.

Studiekrav

Studenten skal:

- delta på minst 75% av undervisningen (herunder obligatorisk introduksjonstur).
- skrive 2 refleksjonsnotater (1-2 s) som skal godkjennes.
- bestå en kortprøve relatert til pensumlitteraturen
- fullføre og få godkjent forberedelsesoppgaver i forhold til praksissted / praksis.
- skrive en mappeoppgave på inntil 3000 ord over et oppgitt emne.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform:

Studiet legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen. Det vil bl.a. bli arrangert en obligatorisk introduksjonstur i begynnelsen av semesteret. Arbeidsmåtene vil ellers veksle mellom selvstudium, gruppearbeid og oppgaveskriving, forelesninger og seminarundervisning med samtaler, øvelser og filmanalyse.

Vurdering

Emnet PT113 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven på inntil 3000 ord.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om bibelske prinsipper for lederskap
- god kunnskap om ungdomslederens person og rolle i ungdomsarbeidet
- god kunnskap om de personlige utfordringer en møter som ungdomsleder
- god kunnskap om betydningen av lederens eget fromhetsliv
- god kunnskap om ungdoms utviklingsfaser, sosialisering og identitetsdannelse
- kjennskap til ulike verktøy for arbeid med personlig utvikling og nådegaver.
- Innsikt i betydningen av å kunne utøve åndelig dømmekraft som ungdomsleder

Litteratur

LITTERATUR

- Breivik, Gunnar, "Sug i magen" i *Ungdom i rørsle* Bind 2. redaktør Ulstein, Jan Ove Oslo: Tapir, 2004 , s. 278-290
- Engedal, Leif Gunnar, "Huden og sansene : menneskets seksualitet i spenningen mellom livsutfoldelse og ødeleggelse" i *Ungdom i rørsle* Bind 2. redaktør Ulstein, Jan Ove Oslo: Tapir, 2004 , s. 265-277
- Fields, Doug, "Kap.17" i *Hensiktsdrevet ungdomsarbeid : 9 elementer for sunn vekst* Oslo: Luther, 2004 , s. 325-339
- Halldorf, Peter, "Et utvalg" i *Ande och bokstav : den smala vägen mellan fanatism och förfall* Örebro: Cordia, 2005 , s. 9-71
- Jørgensen, Knud, "Kap. 1-7, 10 og 12" i *Visjon og hverdag : lederskap i misjon og menighet* Oslo: Verbum, 1991 , s. 6-132, 186-203, 227-235
- Malm, Magnus, *Veivisere : en bok om kristent lederskap* Oslo: Nye Luther forl., 1991
- Nouwen, Henri J. M., *To og to ble vi sendt : tanker om kristent lederskap* Oslo: Verbum, 1994
- Robbins, Duffy, "Unit 1 og 2" i *This way to youth ministry : an introduction to the adventure* El Cajon, Calif.: Youth Specialties, 2004 , s. 4-338

- Skjevesland, Olav, "Kap. III-IV" i *Levende kirke om nådegaver, tjenester og menighetsbygging* Oslo: Luther, 1984 , s. 48-70
- Sveinall, Arne Tord, "Et utvalg" i *Troende til litt av hvert : om religiøs sekterisme og sjelesorg* Oslo: Verbum, 2000 , s. 9-33

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Grevbo, Tor Johan S., "Et utvalg" i *Det fir-foldige menneske : et personlighetsspeil til sjelesørgerisk bruk* Oslo: Luther Forlag, 1983 , s. ikke oppgitt
- Hallesby, O., "Et utvalg" i *Temperamentene i kristelig lys* Oslo: Lunde, 2001 , s. ikke oppgitt
- Riso, Don Richard og Hudson, Russ, "Et utvalg" i *Discovering your personality type : the essential introduction to enneagram* Boston: Houghton Mifflin, 2003 , s. ikke oppgitt
- Rohr, Richard og Ebert, Andreas, "Et utvalg" i *Sjelens 9 ansikter : enneagrammet - et redskap til personlig vekst* Oslo: Verbum, 1993 , s. ikke oppgitt

PT114 - Ledelse og medarbeiderskap

Faglærer:	Tone Stangeland Kaufman, Tone.S.Kaufman@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Ungdom, kultur og tro

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Bachelor Ungdom, kultur og tro.

PT114 gir en innføring i organisasjon og ledelse, frivillighet og medarbeiderskap og behandler tema som organisasjonsteori, betydningen av organisasjonskultur, endringsledelse, organisasjonsutvikling og ulike typer lederskap. Selv om det vil bli benyttet mye generell ledelseslitteratur, vil modulen også fokusere på det spesifikke ved lederskap i en kirkelig kontekst. Kurset vil også ta opp betydningen av kjønn når det gjelder rekruttering av ledere og utøvelse av lederskap. Det vil videre bli arbeidet med å utvikle studentenes ferdigheter når det gjelder å lede ulike former for prosjektarbeid, inkl. prosessen med å gå fra en visjon til et oppnådd mål.

Denne ledelsesmodulen har det allmenne prestedømme som teologisk utgangspunkt og understreker viktigheten av å kunne katalysere frivillig engasjement i en gitt setting. Det vil bli arbeidet med å oppøve studentenes ferdigheter som «talentspeidere», slik at de utvikler evnen til å kunne skape miljøer der ressurser og nådegaver oppdages og kommer i funksjon. Viktigheten av motivasjon og oppfølging av frivillige medarbeidere og andre ledere vil også bli vektlagt. Videre vil kurset ta for seg frivillighet både i kirkelig og allmenn sammenheng med vekt på vår norske kontekst. Herunder kommer tema som forskjell på fulltidsansatte og frivillige, samarbeid mellom det offentlige og frivillige organisasjoner og dugnadsånd. Kurset vil dessuten gi en innføring i teamledelse og teamarbeid, inkludert samarbeid i stab samt gi studentene kjennskap til konfliktløsning i kirkelig kontekst.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student

- delta i et gruppearbeid med presentasjon.
- skrive et refleksjonsnotat.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform:

Studiet legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen. Arbeidsmåtene vil veksle mellom selvstudium, gruppearbeid, oppgaveskriving, forelesninger og seminarundervisning med samtaler og øvelser.

Vurdering

Emnet PT114 har bare én vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Den tar sikte på å prøve studentenes evne til å gjøre rede for relevant fagstoff på en oversiktlig og mest mulig selvstendig måte, og bruke stoffet til å drøfte faglige problemstillinger. Karakteren (A-F) settes på grunnlag klausurprøven. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studiet av emnet skal gi

- god kunnskap om menighetsledelse og det allmenne prestedømmes teologi samt evne til å utøve utrustende lederskap,
- god kunnskap om og ferdigheter i teamledelse og samarbeid i stab,
- god kunnskap om konfliktløsning i kirkelig sammenheng,
- god kunnskap om og ferdigheter i prosjektarbeid og prosjektledelse,
- kunnskap om ulike teoretiske perspektiver på organisasjon og ledelse,
- kunnskap om den betydningen kjønn har for rekruttering av ledere og utøvelse av lederskap,
- kunnskap om arbeid med frivillige både i kirke og andre sammenhenger.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Konflikter i kirken : en artikkelsamling om forståelse, håndtering og forebygging av konflikter* redaktør Grimstad, Frank Oslo:Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon, 2002 , s. 6-43, 88-99, 116-124, 150-163
- Askeland, Harald, "Lederskap og kjønn - generelle og kirkelige perspektiv" i *Ledelse i kirken : artikkelsamling* Oslo: Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, 2003 , s. 144-160
- Eriksen, Dag-Håkon, *ActaPROSESS : for dere som vil noe mer!, finn ut hvor dere vil, og hvordan dere kan komme dit!* Oslo: Normisjon, 2004 , s. 10 (kompendium)
- Fischer, Grete og Sortland, Nils, "Et utvalg" i *Innføring i organisasjonspsykologi* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 5-11, 111-246

- Grimstad, Frank, "Den gode leder og den gode organisasjon" i *Ledelse i kirken : artikkelsamling* Oslo: Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, 2003 , s. 8-22
 - Hegstad, Harald, "Hva er menighetsutvikling, og hvorfor behøves det?" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther, 2003 , s. 4-9
 - Hegstad, Harald, "Presten og de andre : ekklesiologiske perspektiver" i *Prest og ledelse* redaktør Huse, Morten Oslo: Verbum, 2000 , s. 29-43 (kompendium)
 - Hougsnæs, Marit Halvorsen, "Legitimitet som leder i kirken" *Ledelse i kirken : artikkelsamling* Oslo: Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, 2003 , s. 77-92

 - Kaufman, Tone Stangeland, "Should I stay or should I go? : er Indremisjonen et blivende sted for kvinner som ønsker seg en lederstilling?" i *Ung teologi* Bind 34. 2001 , s. 7-22 (kompendium)
 - Kvande, Elin og Rasmussen, Bente, "Et utvalg" i *Nye kvinneliv : kvinner i menns organisasjoner* Oslo: Ad notam, 1993 , s. 19-50
 - Nordhaug, Halvor, "Menighetens prest" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther, 2003 , s. 10-21
 - Repstad, Pål, "Jakten på det frivilliges egenart" i *Den lokale velferdsblanding : når offentlige og frivillige skal samarbeide* redaktør Repstad, Pål Oslo: Universitetsforl., 1998 , s. 13-35
 - Skjevesland, Olav, *Morgendagens menighet : ledelse og livsform* [Oslo]: Verbum, 1998
 - Westhagen, Harald og Faafeng, Ole, "Kap. 1-9" i *Prosjektarbeid : utviklings- og endringskompetanse* Oslo: Gyldendal akademisk, 2002 , s. 13-172
- SUPPLERENDE LITTERATUR
- Askeland, Harald, *Ledelse i kirken : artikkelsamling* Oslo: Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, 2003
 - Gjerp, D., "Konflikt og konflikthåndtering i kirken" i *Prest og ledelse* redaktør Huse, Morten Oslo: Verbum, 2000 , s. 355-372
 - Kaufman, Tone Stangeland, "Jeg har bare blitt godt behandlet som kvinne jeg, MEN ... : en presentasjon av fire former for kjønnsordnede prosesser" i *Ung teologi* Bind 35. 2002 , s. 51-64
 - Sahlin-Andersson, Kerstin og Söderholm, Anders, *Beyond project management : new perspectives on the temporary-permanent dilemma* Malmö Oslo: Liber : Abstrakt, 2002
 - Torkelsen, Terje, *Når mennesker krenkes : helsefarlige personalkonflikter i kirken* [Oslo]: Genesis, 1998

PT151 - Lederskap og personlig utvikling

Faglærer:	Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Enkeltemner, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Det teologiske Menighetsfakultet har i samarbeid med Arbeidsgruppen for realisering av Pinsebevegelsens Høyskole i Norge utviklet et PT-emne kalt PT151 Lederskap og personlig utvikling som tar for seg lederskapstematikk og legger vekten på hvordan den enkelte gjennom personlig utvikling kan fremme kunnskap om og ferdigheter innenfor kristent lederskap. Emnet beskriver ulike personlighetstyper og understreker selvbildets betydning i prosesser og prinsipper for både lederskap og personlig utvikling, og emnet skal også gi studenten hjelp til å identifisere egen personlighetstype og lederstil. Emnet tar videre sikte på å vise veier til en strategisk lederskapsutvikling som kan tilføre en organisasjon nye ledere, og det legges vekt på å undervise i begrepet coaching. Teamarbeid og teamledelse er også et viktig stikkord for undervisningen i dette emnet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få godkjent PT151 må den enkelte student

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut på Fronter.

Vurdering

Emnet PT151 har bare én vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om ulike former for og teoretiske perspektiver på ledelse
- kjennskap til modeller for situasjonsbestemt ledelse
- kjennskap til aktuelle tolkninger av Jesus som modell for utrustende lederskap
- kjennskap til teorier om ulike personlighetstyper
- god kunnskap om prinsipper for trening og veiledning av medarbeidere
- kjennskap til ulike modeller for teamutvikling og samarbeid
- kjennskap til verktøy for personlig utvikling og selvledelse, og evne til å anvende dette i eget liv
- god kunnskap om begrepet "åndelig veiledning" og hvordan den kan integreres i dannelsen av lederens eget fromhetsliv.

Litteratur

LITTERATUR

- Berg, Morten Emil, "Et utvalg" i *Ledelse : verktøy og virkemidler* Oslo: Universitetsforlaget, 2003 , s. 82-92 (kompendium)
- Blanchard, Kenneth H. og Hodges, Phil, "Et utvalg" i *The servant leader : transforming your heart, head, hands, & habits* Nashville, Tenn.: J. Countryman, 2003 , s. 22-41, 68-83
- Ford, Leighton, "Et utvalg" i *Transforming leadership : Jesus' way of creating vision, shaping values & empowering change* Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 1991 , s. 19-35 (kompendium)
- Hodson, Randy, "Disorganized, unilateral, and participative organizations" i *Industrial relations : a journal of economy & society* Bind 40. Berkeley: Institute of Industrial Relations University of California at Berkeley, 2001 , s. 204-212, 225-226 (kompendium)
- Hybels, Bill, "Et utvalg" i *Modig lederskap* Oslo: Luther, 2003 , s. 71-92, 139-214
- Jørgensen, Knud, "Et utvalg" i *Visjon og hverdag : lederskap i misjon og menighet* Oslo: Verbum, 1991 , s. 50-133, 162-203 (kjøpes i skrivebutikken)
- Kolbjørnsrud, Vegard og Hoholm, Thomas, "Ledere som ikke leder" i *Korsets seier : KS : kristen riksavis* Oslo: Filadelfiaforlaget, 2001 , s. ikke oppgitt (kompendium)
- Malm, Magnus, "Et utvalg" i *Veivisere : en bok om kristent lederskap* Oslo: Nye Luther forl., 1991 , s. 7-56
- Nouwen, Henri J. M., *To og to ble vi sendt : tanker om kristent lederskap* Oslo: Verbum, 1994
- Roberts-Phelps, Graham, "Et utvalg" i *Jobb smartere : gjør mer, på kortere tid, med mindre stress* Oslo: Egmont Hjemmets bokforl., 2000 , s. 12-41, 46-66
- Strand, Torodd, "Ledelse, noe som virker eller noe vi tror på?" i *Ledelse kan læres : AFF 40 årredaktør Strand, Torodd* Oslo: Bedriftsøkonomens forlag, 1992 , s. ikke oppgitt (kompendium)
- Svartdahl, Egil, "Hvordan kan vi oppdage og utvikle ledere?" i *Lederskolen i filadelfia* Oslo:

- Svartdahl, Egil, "Team-bygging" i *Lederskolen i Filadelfia* Oslo:
- Tangen, Karl Inge, "Jesus som modell : medarbeiderutvikling" i *Lederskolen i Filadelfia* Oslo:
- Thompson, Geir, "Et utvalg" i *Situasjonsbestemt ledelse* Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 23-84
- Wilson, Scott, *Training tomorrow's leaders : understanding discipleship and the times leaders live in* Mariager: Institute for Creativity, Leadership and Management, 2002

PT152 - Ledelse og endringsprosesser i organisasjoner

Faglærer: Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Kurset gir en innføring i organisasjonsledelse med vekt på endringsprosesser og kulturutvikling. Det blir gitt en innføring i senmoderne ledelsesteori og i modeller for lederskap med utgangspunkt i Det nye testamentet. Kurset presenterer ulike typer av organisasjonskulturer og ulike faktorer som skaper endring i organisasjoner. Det blir gitt en praktisk introduksjon til ulike verktøy for å definere visjoner, verdier, mål og strategier. Emnet drøfter også sammenhengen mellom ledelsesteorier, menneskesyn og etikk, og hvordan ekklesiologiske grunnposisjoner påvirker lederskapsforståelsen.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få godkjent PT152 må den enkelte student
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut på Fronter.

Vurdering

Emnet PT152 har bare én vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til ulike teorier om transformasjons- og transaksjonsledelse i organisasjoner
- kjennskap til aktuelle tolkninger av Jesus som et forbilde for tjenende lederskap
- kjennskap til ulike teorier om og modeller for utvikling av organisasjonskultur
- kunnskap om sammenhengen mellom ekklesiologi og lederskapsforståelse
- kjennskap til ulike modeller for å lede endring og takle motstand mot forandring i organisasjoner.
- god kunnskap om modeller for å utvikle visjoner, verdier, mål og strategier
- evne til å reflektere over hvordan en kan utvikle visjoner, verdier, mål og strategier i egen organisasjon
- evne til å reflektere over kultur- og endringsprosesser i egen organisasjon
- evne til å reflektere over sammenhengen mellom ledelsesteori, menneskesyn og etikk

Litteratur

LITTERATUR

- Berg, Morten Emil, "Et utvalg" i *Ledelse : verktøy og virkemidler* Oslo: Universitetsforlaget, 2003 , s. 27-109, 127-154, 215-252
- Carroll, Jackson W., "Et utvalg" i *As one with authority : reflective leadership in ministry* Louisville, Ky.: Westminster/Knox, 1991 , s. 34-60, 79-96
- Erwich, Rene, "Missional churches identical global plants or locally grown flowers" i *Transformation : an international evangelical dialogue on mission and ethics* Bind 21. Oxford: 2004 , s. 180-191
- Ford, Leighton, "Et utvalg" i *Transforming leadership : Jesus' way of creating vision, shaping values & empowering change* Downers Grove, Ill.: InterVarsity, 1991 , s. 29-68, 99-159
- Hackman, Michael Z. og Johnson, Craig E., "Et utvalg" i *Leadership : a communication perspective* Long Grove, Ill.: Waveland Press, 2004 , s. 1-34, 87-151, 221-249, 315-339
- Haukelid, Knut, "Et utvalg" i *Oljekultur og sikkerhetskultur* Oslo: Senter for teknologi innovasjon og kultur Universitetet i Oslo, 2001 , s. 3-16
- Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf, "Menneskesynet" i *Fellesskap og ansvar : innføring i kristen etikk* Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 129-141
- Hybels, Bill, "Et utvalg" i *Modig lederskap* Oslo: Luther, 2003 , s. 27-70, 231-253
- Marshall, Tom, "Et utvalg" i *Understanding leadership : fresh perspectives on the essentials of New Testament leadership* Tonbridge: Sovereign World, 1991 , s. 9-129
- Schein, E., "What is culture?" i *Reframing organizational culture* redaktør Frost, Peter J. Newbury Park, Calif.: Sage, 1991 , s. 243-253
- Skjervheim, Hans, "Det instrumentalistiske mistaket" i *Deltakar og tilskodar og andre essays* Oslo: Aschehoug, 1996 , s. 241-250
- Wilson, Scott, "Kap, 1,2 og 4" i *The challenge of leadership : what do you do next?* Mariager: Royal, 2001 , s. 23-47, 67-88

PT161 - Kommunikasjon og forkynnelse

Faglærer:	Terje Hegertun, Terje.Hegertun@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Bachelorstudier i KRL, Master i Teologi, Enkeltemner, Årsstudium i KRL

Generell informasjon

Det teologiske Menighetsfakultet tilbyr i samarbeid med Pentekostalt senter for Ledelse og Teologi (PLT) et praktisk-teologisk kurs, PT161: Kommunikasjon og forkynnelse. Kurset retter søkelyset mot hvilke kreative prosesser som skaper gode forkynnere og kommunikatorer. Det skal gi studentene evne til å reflektere teologisk omkring Åndens plass og funksjon i kristen forkynnelse, og gi kunnskap om ulike prekensjangere og metoder i prekenforberedelser. Kurset vil også være opptatt av forkynnerens indre liv og modenhet og det vil gjennom undervisning, gruppesamtaler og videoinnslag reflektere over hva som bidrar til å skape gode forkynnere med høy etisk integritet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få godkjent PT161 må den enkelte student:
delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform: Undervisning gis i form av forelesninger i emnet, eget studium av faglig litteratur og eventuell annen ressurslitteratur. Relevant studiemateriell legges ut på Fronter.

Vurdering

Emnet PT161 har bare én vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- kjennskap til forkynnelsens vesen, plass og oppgave i menigheten
- kjennskap til ulike prekensjangere og metoder i prekenforberedelser
- forståelsen av forholdet mellom forkynnerens utøvende virksomhet og forkynnerens indre liv og etiske modenhet
- god kunnskap om de kreative prosesser som er knyttet til forkynnelse og kommunikasjon
- evne til å reflektere omkring forkynnerens øvrige rolle i gjennomføringen av gudstjenester og møter
- evne til å reflektere teologisk om Åndens funksjon og gjerning i kristen forkynnelse og kommunikasjon

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *The pentecostal pastor : a mandate for the 21st century* redaktør Trask, Thomas E. et al. Springfield, Mo.: Gospel Publishing House, 1997 , s. 79-102, 109-126, 186-191, 551-601
- Graham, Billy et al., "Et utvalg" i *The pastor's guide to effective preaching* Kansas City, Mo.: Beacon Hill Press of Kansas City, 2003 , s. 9-44, 79-104, 145-159
- Howard-Browne, Rodney M., "Et utvalg" i *Berørt av Gud* Torp: Livets ord forl., 1995 , s. 35-55 (kompendium)
- Hybels, Bill, Briscoe, Stuart og Robinson, Haddon W., "Et utvalg" i *Mastering contemporary preaching* Leicester: Inter-Varsity Press, 1989 , s. 129-171
- Johansen, Anders, "Et utvalg" i *Talerens troverdighet : tekniske og kulturelle betingelser for politisk retorikk* Oslo: Universitetsforl., 2002 , s. 28-78
- Lönnebo, Martin, "Framförandet" i *Homiletik : en introduktion i kyrkans förkunnelse* Stockholm: Verbum, 1977 , s. 204-216 (kompendium)
- Miller, Calvin, *The empowered communicator : 7 keys to unlocking an audience* Nashville, Tenn.: Broadman & Holman, 1994
- Nordhaug, Halvor, "Et utvalg" i *-så mitt hus kan bli fullt : en bok om prekenen* Oslo: Luther, 2000 , s. 17-78, 107-242
- Skjevesland, Olav, "Et utvalg" i *Broen over 2000 år : bidrag til prekenlærer* Oslo: Luther, 1981 , s. 110-133, 160-173 (kompendium)
- Swank, George W., "Et utvalg" i *Dialogic style in preaching* Valley Forge: Judson Press, 1981 , s. 41-73 (kompendium)
- Wimber, John og Springer, Kevin, "Et utvalg" i *Evangelisering i ånd og kraft : tegn og under i dag* Kvinesdal: Logos, 1985 , s. 58-82 (kompendium)

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Forbes, James, *The Holy Spirit & preaching* Nashville, Tenn.: Abingdon, 1989
- Stott, John, *Between two worlds : the art of preaching in the twentieth century* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1982

PT190 - Åpent emne

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	

PT201 - Kirkekunnskap, spiritualitet og trosformidling

Faglærer: Tone Stangeland Kaufman, Tone.S.Kaufman@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentrepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

PT201 gir en grunnleggende innføring i fagfeltet praktisk teologi og i noen sentrale praktisk-teologiske emneområder.

Emnet er organisert i fire delemner: A. Kirkeforståelse og kirkekunnskap (3 sp), B. Forkynnelse for ungdom (2 sp), C. Identitet og spiritualitet (2 sp) og D. Praksisstudium (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT501 Kirkekunnskap, trosformidling..., reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal

- ha godkjent oppmøte i undervisningen
- bestå en kortinnlevering knyttet til delemne A
- skrive to refleksjonsnotater knyttet til delemne B og C
- levere en andakt / preken / konfirmanttime holdt i praksis med et kort refleksjonsnotat
- levere en praksisrapport relatert til læringskontrakten
- bestå praksis
- levere evalueringsrapport fra praksis
- delta i evalueringen av studietilbudene dersom tilbudet blir gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Arbeidsformer og organisering:

Undervisning i forelesninger, seminarform, øvelser, selvstudium og praksis.

Praksis

Praksisperioden er veiledet. Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i emnehefte for PT 201 og i Praksisguide for Ungdom, kultur og tro.

For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke, vil praksis normalt finne sted i det kirkesamfunnet studenten tilhører.

Vurdering

Emnet vurderes med kontinuerlig vurdering, det vil si at studenten må bestå ulike krav underveis i studiet for å kunne gå videre. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Mål og innhold

A. KIRKEFORSTÅELSE OG KIRKEKUNNSKAP (3 SP)

Kirken er den grunnleggende kontekst for den praktiske teologi. Ekklesiologi (læren om kirken) er derfor et praktisk-teologisk basisfag. Ved siden av grunnleggende teologisk refleksjon om kirken, skal delemnet også gi kunnskap om norsk kirkelig virkelighet, slik den fremstår i dag. I forlengelsen av TE111 skal dette gi studentene et godt grunnlag for selvstendig og strategisk praktisk-teologisk arbeid med ekklesiologiske spørsmål knyttet til kirkens møte med ungdom.

MÅL

Studenten skal ha

- oversikt over praktisk teologi som fagfelt,
- kjennskap til en teologisk forståelse av kirken og dens funksjon,
- kjennskap til grunnleggende religions sosiologiske og kirkesosiologiske problemstillinger i norsk kontekst,
- oversikt over Den norske kirkes oppbygning, rettslig og organisatorisk ,
- kjennskap til norske frikirker og til frivillige kristelige organisasjoner.

DELEMNE A LITTERATUR

- Hegstad, Harald, *Kirke i forandring : fellesskap, tilhørighet og mangfold i Den norske kirke* Oslo: Luther, 1999
- Repstad, Pål, "Et utvalg" i *Religiøst liv i det moderne Norge : et sosiologisk kart* Kristiansand: Høyskoleforl., 2000 , s. 27-100
- Skaaheim, A., "Hvordan kan vi tenke oss de frivillige organisasjonenes plass i morgendagens menighet?" i *Kirke i oppbrudd og forandring* Oslo: Det teologiske menighetsfakultet, 2003 , s. 111-122
- Skjevesland, Olav og Gullaksen, Per Otto, "Et utvalg" i *Invitasjon til praktisk teologi : en faginnføring* Oslo: Luther, 1999 , s. 12-68

- Standal, H., "Fortellingen om Gand - menighetsplantning i Dnk" i *Kirke i oppbrudd og forandring* [Oslo]: Det teologiske menighetsfakultet, 2003 , s. 101-110

B. FORKYNNELSE FOR UNGDOM (2 SP)

Dette delemnet ønsker å motivere og utruste studentene til å kunne formidle tro på en relevant, engasjerende og sakssvarende måte, og spesielt overfor ungdom. Det vil også bli arbeidet med studentenes egen formidling.

MÅL

Studiet skal gi

- god kunnskap om forkynnerens person
- kunnskap om, øvelse i og motivasjon til å kunne utvikle seg som forkynner,
- kunnskap om særskilte utfordringer forkynnelsen står overfor i møte med ungdom,
- kjennskap til og refleksjon over viktige temaer som forkynnelse til ungdom bør ta opp,
- grunnleggende ferdigheter i personlig uttrykk, kroppsspråk, stemmebruk og fortellings-teknikk,

DELEMNE B LITTERATUR

- "Kap. 2-4" i *"-til et åpent liv i tro og tillit" : dåpsopplæring i Den norske kirke* Oslo: Statens forvaltningstjeneste Informasjonsforvaltning, 2000 , s. 17-50 (kompendium)
- Barsnes, Hilde, "Et utvalg" i *Vil du meg noe? : forkynnelse for ungdom* Oslo: Iko, 2004 , s. 89-132
- Berntsen, Heidi Tanum og Schøien, Kristin Solli, "Et utvalg" i *Når skoen trykker : om tro og troverdighet* Oslo: IKO-forlag, 1994 , s. 4-62, 94-107
- Birkedal, Erling, "Pedagogiske utfordringer" i *Noen ganger tror jeg på Gud, men-? : en undersøkelse av gudstro og erfaring med religiøs praksis i tidlig ungdomsalder* Trondheim: Tapir, 2001 , s. 219-236 (kompendium)
- Harbo, Sigmund, "Fortell dine barn" i *Halvårsskrift for praktisk teologi* Oslo: Luther, 1993 , s. 22-27 (kompendium)
- Mogstad, Sverre Dag, "Hva er kirkelig undervisning?" i *Prismet* Oslo: Institutt for kristen oppseding, 2002 , s. 55-60 (kompendium)
- Skrunes, Njål, "Læringsmiljø i nytestamentlig tid" *Hortell dem og lær dem* Bergen: NLA-forl., 1997 , s. 56-65 (kompendium)

C. IDENTITET OG SPIRITUALITET (2 SP)

Dette studieområdet retter søkelyset mot sammenhenger mellom selvforståelse og tros-erfaring. Med faglig basis i pastoralteologi og religionspsykologi, åpnes det for en kritisk refleksjon over hvordan egen troshistorie formes i et spenningsfylt samvirke mellom kirkelige og kulturelle tradisjoner, sosialt miljø og personlig egenart. På denne bakgrunn arbeides det med spørsmål knyttet til utformingen av en bærekraftig personlig og pastoral identitet i rammen av vår tid og vår egen kirkelige tradisjon.

MÅL

Studenten skal ha

- god kunnskap om problemstillinger i pastoralteologi knyttet til forholdet selvforståelse og troserfaring,
- kjennskap til religionspsykologisk teori knyttet til trosutvikling,
- kjennskap til hovedelementer i vigslingsliturgi til kirkelig tjeneste og i ordningen for skriftemål,
- evne til refleksjon over egen livshistorie og troserfaring.

DELEMNE C LITTERATUR

- Engedal, Leif Gunnar, "Forankring og tilblivelse : om bearbeiding av egen livserfaring gjennom troshistoriefortelling" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2000 , s. 96-113
- Engedal, Leif Gunnar, "Mange fortellinger, et liv - momenter til belysning av narrativ teori" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2003 , s. 165-179
- Solberg, Karen Sidsel, "Trosfortellingenes betydning i sjelesorgen" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2002 , s. 85-95

DELEMNE C SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bergstrand, Göran, *Från naivitet till naivitet : om James W. Fowlers modell för trons utveckling* Stockholm: Verbum, 1990
- Bergstrand, Göran, "Kap. 3,4,5" i *En illusion och dess utveckling : om synen på religion i psykoanalytisk teori* Stockholm: Verbum, 2004 , s. ikke oppgitt
- Fowler, James W., "Faith development and pastoral care" i *Theology and pastoral care series* Philadelphia: Fortress, 1987
- Leech, Kenneth, *Soul friend : spiritual direction in the modern world* Harrisburg, Pa.: Morehouse, 2001
- Nouwen, Henri J. M., *The living reminder : service and prayer in memory of Jesus Christ* San Francisco, Calif.: Harper, 1981
- Nouwen, Henri J. M., *Reaching out : the three movements of the spiritual life* New York: Image Books, 1986
- Olivius, Anders, *Handbok för själavård och bikt : en bok om skuld och förlåtelse* Stockholm: Verbum, 1988
- Parks, Sharon og Dykstra, Craig, *Faith development and Fowler* Birmingham, Al.: Religious Education Press, 1986

D. PRAKSIS I MENIGHET (3 SP)

Praksisstudiet inngår i TE111, PT201 , PT202 og PT203 (forberedes i RP113 og avsluttes i PT204) og har sin forankring i disse modulene. Studentene skal være i veiledet praksis 6 timer i uka over tre semester, og denne finner sted i et ungdomsarbeid i en menighet i Den norske kirke, i annet kirkesamfunn eller organisasjon. Studenten får veiledning 1 gang per måned av en av de som er ansvarlige for ungdomsarbeidet i praksismenigheten. Studenten skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i ungdomsarbeidet, og i særlig grad sin egen rolle som ungdomsleder og forkynner samt menighetens profil og kontekst. I løpet av praksisperioden vil det være obligatorisk deltakelse i PT-gruppe på MF.

MÅL

Studiet av dette delemnet skal gi

- evne til kartlegging av egne læringsbehov og en utarbeiding av tjenlige læringsmål for praksis,
- evne til å reflektere over egne erfaringer som ungdomsleder, særlig i lys av delemne C,
- evne til å nyttiggjøre seg veiledning som gis i tilknytning til praksis,
- muligheter og veiledning til å modnes som forkynner,

- evne til å reflektere over praksismenighetens ekklesiologiske egenart og kirkelige kontekst (både i lokalmiljøet og i bispedømmet).

Se forøvrig «Informasjonshefte for praksis UKT».

PT202 - Forkynnelse og gudstjeneste med praksis

Faglærer:	Morten Holmqvist, Morten.Holmqvist@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Ungdom, kultur og tro

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

PT202 bygger på PT201, men kan også tas i samme semester som PT201. Praksis vil være både observerende, reflekterende og deltakende.

Emnet er organisert i tre delemner: A. Praksisstudium i menighet, B. Kristen forkynnelse, C. Gudstjenesteliv. Delelmene B og C studeres integrert med delemne A, og hele emnet gir til sammen 10 studiepoeng.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT502 Forkynnelse..., reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (minst 75%)
- delta i PT-gruppe
- levere en praksisrapport relatert til læringskontrakten, bestå praksis, levere evalueringsrapport fra praksis, innlevere preken/andakt holdt under praksis med et kort refleksjonsnotat knyttet til gjennomføringen,
- innlevere agenda for gudstjeneste som er gjennomført under praksis med et intensjonsnotat skrevet i forkant og et refleksjonsnotat skrevet i etterkant av gjennomføringen,
- delta i evalueringen av studietilbudene dersom emnet gjøres til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Arbeidsform og organisering:

Undervisning vil skje i forelesninger, seminarer, øvelser, praksis og PT-gruppe.

PT-grupper (praktisk-teologiske grupper) består av 6-7 studenter og en leder. Gruppen fungerer som et sted for øvelse og samtale, der tema fra de ulike fagområdene integreres i de erfaringer som studentene gjør i praksis. Det legges vekt på personlig veiledning i skjæringspunktet fag, person og tro. Det vil bli benyttet ulike metoder for å gi studentene erfaring: gruppeprosesser, kollega-veiledning og case-studier. I tilknytning til gruppen skal hver student ha en individuell, praksisrelatert samtale med gruppeleder. PT-gruppen fortsetter også mens studenten tar PT203.

Praksis

Praksisperioden er veiledet. Dersom man ikke består praksis, vil man få tilbud om en ny praksis-periode på et senere tidspunkt. Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i informasjonshefte for praksisperioden. For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke, vil praksis normalt finne sted i det kirkesamfunnet studenten tilhører.

Vurdering

Emnet PT202 vurderes med kontinuerlig vurdering, det vil si at studenten må bestå ulike krav underveis i studiet for å kunne gå videre. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Mål og innhold

A. PRAKSIS I MENIGHET (3 SP)

Praksisstudiet inngår i PT202 og PT203 og har sin forankring i disse modulene. Studentene skal være i veiledet praksis 6 timer i uka over til vanlig tre semester. Denne finner sted i et ungdomsarbeid i en menighet i Den norske kirke eller i annet kirkesamfunn eller organisasjon. Studenten får veiledning 1 gang per måned av den / de som er ansvarlige for ungdomsarbeidet i praksismenigheten. Studenten skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i ungdomsarbeidet, med særlig vekt på forkynnelse og gudstjenestearbeid. I løpet av praksisperioden vil det være obligatorisk PT-gruppe på MF hver tredje uke.

MÅL

Studiet skal gi

- evne til kartlegging av egne læringsbehov og utarbeiding av tjenlige læringsmål for praksis
- evne til å reflektere over egne erfaringer som ungdomsleder
- evne til å nyttiggjøre seg veiledning som gis i tilknytning til praksis

- evne til å observere, reflektere over og delta i forkynnelse og gudstjenestearbeid for ungdom
- evne til å delta i en teologisk samtale om hvordan en menighet organiserer sitt arbeid for og med ungdom

Det forutsettes at litteraturen under delemne A i PT201 brukes som ressurslitteratur. Se for øvrig «Informasjonsmappe om veiledet menighetspraksis PT202».

B. KRISTEN FORKYNNELSE

Dette delemnet er en videreføring av delemne B på PT 201 og gir en innføring i forkynnelsens teologi og oppdrag. Både forkynnelse hos Jesus og i NT, så vel som forkynnelse på reformasjonstiden er emner som vil bli behandlet. Studieområdet fokuserer videre på de særlige utfordringer forkynnelsen møter i vår postmoderne tid innenfor ulike kontekster og spesielt overfor ungdom. Delemnet har som mål å vise hvordan forkynnelsen kan kommunisere med dagens mennesker, og særlig ungdom, på en slik måte at disse opplever det kristne budskap som en relevant og gyldig livstolkning. Dette forutsetter en bevissthet om adressat og kontekst. Det vil også bli arbeidet med betydningen av predikantens person, i tillegg til at studentene skal gis veiledning og motivasjon til å kunne modnes som forkynnere både faglig, menneskelig og åndelig.

MÅL

Studiet skal gi

- god kunnskap om forkynnelsens teologi og oppdrag
- god kunnskap om betydningen av predikantens person
- kunnskap om forkynnelsens funksjon i gudstjenesten og andre kontekster
- innsikt i de særlige utfordringer forkynnelsen møter i samtiden, og spesielt overfor ungdom
- innsikt i prekenforberedelsens metodikk
- ferdighet i praktisk forkynnelse

DELEMNE B LITTERATUR

- Nordhaug, Halvor, *-så mitt hus kan bli fullt : en bok om prekenen* Oslo: Luther, 2000

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- Skjevesland, Olav, "Et utvalg" i *Det skapende ordet : en prekenlære* Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 89-130

C. GUDSTJENESTELIV

Delemne C fokuserer på gudstjenesteliv for ungdom, og skal både bevisstgjøre studentene på hva gudstjenesten, er og hjelpe dem til å utvikle ferdigheter for å kunne lede gudstjenester og møter. Faget består av to hovedområder: Ungdom og gudstjenesteliv og praktisk gudstjenestearbeid for og med ungdom.

Ungdom og gudstjenesteliv gir en innføring i høymessen, i Den norske kirkes gudstjenestebøker og i liturgiens intensjon og teologi. Videre fokuserer studieområdet på problemstillinger i skjæringspunktet mellom ungdomsarbeid og gudstjenesteliv. Hva er forholdet mellom ungdomsarbeidet og menighetens gudstjenesteliv? Hvilken type gudstjeneste er det ungdom finner seg til rette i? Hva er forskjellen på et møte og en gudstjeneste, og hva gjør en gudstjeneste til en gudstjeneste? Delemnet vil videre belyse gudstjenestens tekstlige og musikalske uttrykk og bevisstgjøre utvalget av salmer, sanger og musikk i gudstjenester og møter for ungdom. Studentene skal også reflektere over egne gudstjenesteerfaringer samt utvikle ferdigheter til å foreta liturgiske og strategiske valg for å kunne bygge opp et varig gudstjenestearbeid for og med ungdom.

I praktisk gudstjenestearbeid vil studentene lære å jobbe i team med å skape og gjennomføre gudstjenester for ungdom. I denne sammenheng skal de også lære å lage gudstjenesteagender. Studentene vil gjennom øvelser arbeide med å utvikle ferdigheter som gudstjeneste- og møteledelse.

MÅL

Studiet skal gi

- kunnskap om gudstjenestens egenart, Den norske kirkes høymesse og de variasjonsmuligheter gudstjenestebøkene åpner for
- innsikt i liturgiens teologi og intensjon, med tanke på å kunne utvikle alternativer til høymessen der dette er tjenelig
- kunnskap om problemstillinger i skjæringsfeltet mellom ungdomsarbeid og gudstjenesteliv
- kunnskap om musikalske og tekstlige uttrykk til bruk i gudstjenestearbeid for og med ungdom
- kunnskap om ferdigheter i hvordan en kan bygge opp et kontinuerlig gudstjenestearbeid for og med ungdom
- kunnskap om kirkerom, dramaturgi og gudstjenesteagenda
- kunnskap om og ferdighet i gudstjeneste- og møteledelse

DELEMNE C LITTERATUR

- "Alminnelige bestemmelser" i *Gudstjenestebok for Den Norske kirke* Bind 2. Oslo: Verbum, 1992 , s. 13-15 (kompendium)
- "Felles veiledning og høymesse m.m." i *Gudstjenestebok for Den Norske kirke* Bind 1. Oslo: Verbum, 1992 , s. 9-84, 148-156, 257-333
- Dahlmann, Keld, "Gudstjeneste som event" i *Reflektorium* Bind 1. 2002 , s. 83-94 (kompendium)
- Kaufman, Tone Stangeland, "Hva er en gudstjeneste egentlig?" i *Reflektorium* Bind 1. 2002 , s. 11-21 (kompendium)
- Martling, Carl Henrik, *Möte mellan två : om högmässans dubbla enhet* Stockholm: Verbum Förlag, 1989
- Schøien, Kristin Solli, "Et utvalg" i *Fra torget til vingården* Oslo: Luther, 2000 , s. 14-18, 63-68, 70-77, 82-95
- Sellevold, Knut Gunnar, "Et utvalg" i *La oss spille og leke for Herren : sangen og musikken i gudstjenesten* Oslo: Verbum/Kirkerådet, 1993 , s. 24-27, 32-42 (kompendium)
- Skottene, Ragnar, "Kap. 1,2,3,4 og 8" i *Kristne symboler : en elementær innføring* Oslo: Verbum, 2002 , s. ikke oppgitt
- Wenell, Fredrik, "Från underhållning til engagement" i *Reflektorium* Bind 1. 2002 , s. 23-41 (kompendium)

PT203 - Ungdomsdiakoni og sjelesorg m/praksis

Faglærer: Morten Holmqvist, Morten.Holmqvist@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

Emnet er organisert i tre delemner: A. Ungdomsdiakoni (3 sp) B. Sjelesorg (3 sp) og C. Praksis i ungdomsarbeid (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT503 Sjelesorg..., reduseres dette emnet med 10 sp

Med PT510 Sjelesorg..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Studenten skal

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75%),
 - delta i PT-gruppe.
 - bestå en kortprøve relatert til pensumlitteraturen
 - levere en praksisrapport relatert til læringskontrakten
 - bestå praksis
 - levere evalueringsrapport fra praksis
- levere en kasusdrøfting som anvender teori fra pensum i møte med en konkret sjelesørgerisk problematikk.
- delta i evalueringen av studietilbudene, dersom tilbudene er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform og organisering:

Undervisning i seminarform, øvelser, praksis og PT-gruppe.

Praksis

Praksisperioden i PT 203 inngår som del av den større praksisperiode i UKT. Praksisen er veiledet. Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i emnehefte for PT 203 og i Praksisguide for Ungdom, kultur og tro.

For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke, vil praksis normalt finne sted i det kirkesamfunnet studenten tilhører.

Vurdering

Emnet vurderes med kontinuerlig vurdering, det vil si at studenten må bestå ulike krav underveis i studiet for å kunne gå videre. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Mål og innhold

A. UNGDOMSDIAKONI (3 SP)

Diakoni er en integrert del av kirkens liv. Diakonien handler om kirkens medmenneskelige omsorg og fellesskapsbyggende arbeid, og den tjeneste som i særlig grad er rettet mot mennesker i nød. Studiet vil særlig legge vekt på diakoniens forankring i den lokale menighet og da særlig rettet mot ungdom. Valg av diakonale arbeidsformer og satsningsområder bestemmes i stor grad av den samfunnsmessige konteksten for det diakonale arbeidet. Studiet vil derfor fokusere på diakoniens muligheter og begrensninger innenfor velferdsstaten. Diakonien utfordrer til et helhetlig menneskesyn i menighetsbyggende arbeid.

MÅL

Studenten skal ha

- god kunnskap om diakoniens teologiske begrunnelse og ekklesiologiske forankring,
- god kunnskap om kirken som diakonalt og helbredende fellesskap i møte med ungdommer.
- oversikt over diakoniens historie
- kjennskap til noen utvalgte diakonale arbeidsformer.
- evne til å avdekke nød og prioritere mellom diakonale utfordringer hos ungdom i menigheten
- evne til å avdekke og videreutvikle diakonale ressurser hos ungdom i menigheten.

DELEMNE A LITTERATUR

- Brodd, Sven Erik, "Diakonin genom kyrkans historia : fem ekklesiologiska modeller" i *Diakonins teologi* Stockholm: Verbum, 1997 , s. 11-44
- Fauske, Ann-Kristin, Norges KFUK-KFUM,, Kirkens sosialtjeneste, og Prosjekt ungdomsdiakoni,, *Mer enn ord : ungdomsdiakoni i praksis* Oslo: IKO-forl., 2003
- Skjervheim, Hans, "Deltakar og tilskodar" i *Deltakar og tilskodar og andre essays* Oslo: Aschehoug, 1996 , s. 71-87

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Christoffersen, Svein Aage, "Solidaritet og frigjøring" i *Moralsk og moderne? : trekk av den kristne moraltradisjon i Norge fra 1814 til idag* redaktør Christoffersen, Svein Aage Oslo: Ad notam Gyldendal, 1999 , s. 233-254
- Halldorf, Peter, *Drikk dypt av Ånden : Den Hellige Ånds nærvær og gaver i den kristnes personlige liv* Oslo: Luther, 2003
- Nordstokke, Kjell, "Det dyrebare mennesket : diakoniens grunnlag og praksis" i *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 2002
- Tjørhom, Ola, Kirkeforskning Stiftelsen, og Den Norske kirkes presteforening,, "Kirken som communio" i *Kirken - troens mor : et økumenisk bidrag til en luthersk ekklesiologi* [Oslo]: Verbum, 1999 , s. 117-128.

B. SJELESORG (3 SP)

Dette emnet gir en grunnleggende innføring i den kristne sjelesorgens egenart. Det fokuseres på sjelesorgens bibelske forankring og teologiske begrunnelse i rammen av kirkens diakonale egenart. Emnet vil vektlegge sammenhengen mellom sjelesorg og diakonikk som to sentrale deler av kirkens liv. Det vil også bli gitt innføring i ulike arenaer i sjelesorg for ungdom, og hvilke midler kirken kan bruke i denne sammenhengen.

Emnet vil belyse den sjelesørgeriske samtalsens egenart, og bruken av innsikter fra andre fagområder som religionspsykologi og utviklingspsykologi. Studenten skal oppøve evnen til refleksjon over egen troshistorie og livserfaring.

MÅL

Studenten skal ha

- god kunnskap om sjelesorgens teologiske begrunnelse og kirkelige forankring,
- god kunnskap om den sjelesørgeriske samtalsens midler og forutsetninger med henblikk på arbeid med ungdom.
- god kunnskap om sjelesørgeriske problemstillinger i ungdomsfasen.
- kjennskap til egen troshistorie og evne til refleksjon over egne forutsetninger med tanke
- på sjelesørgerisk arbeid,
- god kunnskap om bruk av de kirkelige midler i sjelesorgen som , bønn, Guds ord, og skriftemål.

DELEMNE B LITTERATUR

- Clark, Chap, "Et utvalg" i *Hurt : inside the world of today's teenagers* Grand Rapids, Mich.: Baker Academic, 2004 , s. 167-183
- Engedal, Leif Gunnar, "Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse : refleksjoner og perspektiver" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2004 , s. 84-95
- Okkenhaug, Berit, *Når jeg ser ditt ansikt : innføring i kristen sjelesorg* Oslo: Verbum, 2002

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- *Skriptserien koinonia* Vikersund: Institutt for Sjelesorg, 2000-
- Andersen, Torbjørn Herlof, *Tause menn : seksuelle overgrep mot gutter i kristne miljøer* Oslo: Verbum, 2001
- Bergstrand, Göran og Lidbeck, Magnus, *Själavård* Bind 1-2. Stockholm: Verbum, 1997-1998
- Olivius, Anders, Ericson, Cerny og Kihlberg, Birgitta Olivius, *Att möta människor : en grundbok om själavård* Stockholm: Verbum förlag, 1996
- Riste, Anne Marit, "Skam i vår kultur." i *Ung teologi : teologisk tidsskrift* Oslo: Fakultetet, 2001 , s. 49-65

C PRAKSIS I MENIGHET (4 SP)

Praksisstudiet på UKT inngår i hovedsak i emnene RP111, PT201, PT202 og PT 203. Studenten skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i ungdomsarbeidet og øve seg i å ha et blikk for ungdoms livsutfordringer i en menighetskontekst. I løpet av praksisperioden vil det være obligatorisk deltakelse i PT-gruppe på MF. For nærmere beskrivelse av den konkrete utforming av praksisen, se Praksisguide for UKT.

MÅL

Studenten skal

- kartlegge egne læringsbehov og utarbeide tjenelige læringsmål for praksis,
- ha evne til å reflektere over egne erfaringer som ungdomsleder,
- ha kjennskap til veiledning gjennom erfaring og evne til å nyttiggjøre seg denne.

Det forutsettes bruk av litteraturen under delemne A i PT 201.

Se for øvrig i «UKT Informasjonshäfte for praksis».

PT204 - UKT-oppgave og praksisavslutning

Faglærer: Heid Leganger-Krogstad, Heid.L.Krogstad@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

PT204 skal bidra til at studentene bearbeider og reflekterer videre omkring praksiserfaringer. Det skjer gjennom å skrive en oppgave som er relatert til praksis. Skrivningen skjer under veiledning og i tilknytning til et skrive- og oppgaveseminar der studentene legger frem deler av sine oppgaver og medstudenter og lærer gir respons. Emnet er delt i to: Skriftlig oppgave (9 studiepoeng) og praksisavslutning (1 studiepoeng).

Emnet består av to delemner: A. Skriftlig oppgave (9 studiepoeng), og B. Praksisavslutning (1 studiepoeng).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- Ha godkjent 75% fremmøte i skrive- og oppgaveseminar
- Bidra med et fremlegg i seminaret knyttet til egen oppgave
- Gi respons på en medstudents fremlegg i nevnte seminar
- Levere en skriftlig oppgave (ca 6000 ord) med tema hentet fra skjæringsfeltet mellom teori og praksiserfaring. Oppgavens arbeidstittel må godkjennes av faglærer.
- Levere et refleksjonsnotat (ca 1000 ord) relatert til overordnede synspunkter på den totale praksiserfaring på UKT.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Organisering og arbeidsform:

Undervisningen består i et obligatorisk oppgaveseminar og individuell veiledning. I oppgaveseminaret inngår noe forelesning i tilknytning til fellespensum, fremlegg ved studenter og respons på fremlegg. Veiledningen pr. student er begrenset oppad til tre timer. Hver student får en lærer som sin veileder.

Vurdering

Emnet PT204 har én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Avsluttende vurdering består i at oppgaven leveres for vurdering. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven og justeres ved den muntlige prøven. Det finnes ingen begrensning på denne justering.

Den muntlige prøven tar utgangspunkt i den leverte oppgave. Prøven videreføres i en samtale om et tema fra det godkjente selvvalgte pensum.

Mål og innhold

Studiet av emnet skal gi studenten

- evne til å identifisere sammenhenger mellom praksiserfaringer og mer grunnleggende teoretiske problemstillinger
- evne til å gi en skriftlig fremstilling av et tema i skjæringsfeltet mellom teori og praksis
- god innsikt i et teoretisk tema som aktualiseres i møte med praksiserfaringer

Litteraturen til emnet har et omfang på ca 500 sider. Ca 200 sider omhandler problemstillinger knyttet til teori/praksis. Dette utgjør fellesdelen i pensum og er tenkt å gi et metodisk og teoretisk fundament for studentens arbeid med oppgavens tema. Det gjøres derfor ikke til gjenstand for muntlig prøving. Den selvvalgte del av emnelitteraturen (ca 300 sider) skal være knyttet til det tema en velger for oppgaven. Det selvvalgte litteraturpensum godkjennes av faglærer.

Litteratur

LITTERATUR

- Ballard, Paul og Pritchard, John, "Et utvalg" i *Practical theology in action : Christian thinking in the service of church and society* London: Spck, 1996 , s. 1-151
- Lartey, E., "Practical theology as a theological form" i *The Blackwell reader in pastoral and practical theology* redaktør Patton, John et al. Oxford: Blackwell, 2000 , s. 128-134
- Pattison, Stephen, "Some straws for the bricks : a basic introduction to theological reflection" i *The Blackwell reader in pastoral and practical theology* redaktør Patton, John et al. Oxford: Blackwell, 2000 , s. 135-145
- Skjevesland, Olav og Gullaksen, Per Otto, "Et utvalg" i *Invitasjon til praktisk teologi : en faginnføring* Oslo: Luther, 1999 , s. 55-68

PT204* - UKT-oppgave og praksis

Faglærer: Heid Leganger-Krogstad, Heid.L.Krogstad@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

PT204* skal bidra til at studentene bearbeider og reflekterer videre omkring den praksis de står i og skal avslutte. Det skjer gjennom å skrive en oppgave som er relatert til praksis. Skrivningen skjer under veiledning og i tilknytning til et skrive- og oppgaveseminar der studentene legger frem deler av sine oppgaver og medstudenter og lærer gir respons.

Emnet består av to delemner: A. Skriftlig oppgave (6 studiepoeng), og B. Praksis (4 studiepoeng).

Studiepoengreduksjon

Studiekrav

Studenten skal

- bestå praksis,
 - delta i PT-gruppe,
 - levere evalueringsrapport fra praksis relatert til læringskontrakt som godkjennes av praksisleder,
 - ha godkjent 75% fremmøte i skrive- og oppgaveseminar,
 - bidra med et fremlegg i seminaret knyttet til egen oppgave,
 - gi respons på en medstudents fremlegg i nevnte seminar som godkjennes av faglærer,
 - skrive en skriftlig oppgave (ca 5000 ord) under veiledning, med tema hentet fra skjæringsfeltet mellom teori og praksiserfaring.
- Oppgavens arbeidstittel må godkjennes av faglærer,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Organisering og arbeidsform:

Undervisningen består i praksis, PT-gruppe, et obligatorisk oppgaveseminar og individuell veiledning. I oppgaveseminaret inngår noe forelesning i tilknytning til fellespensum, fremlegg ved studenter og respons på fremlegg. Veiledningen pr. student er begrenset oppad til tre timer. Hver student får en lærer som sin veileder.

Vurdering

Emnet PT204* har én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Avsluttende vurdering består i at oppgaven leveres for vurdering. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven og justeres ved den muntlige prøven. Det finnes ingen begrensning på denne justering.

Den muntlige prøven tar utgangspunkt i den leverte oppgave. Prøven videreføres i en samtale om et tema fra det godkjente selvvalgte pensum.

Mål og innhold

A. SKRIFTLIG OPPGAVE (6 STP)

MÅL

Studiet av emnet skal gi studenten

- evne til å identifisere sammenhenger mellom praksiserfaringer og mer grunnleggende teoretiske problemstillinger
- evne til å gi en skriftlig fremstilling av et tema i skjæringsfeltet mellom teori og praksis
- god innsikt i et teoretisk tema som aktualiseres i møte med praksiserfaringer

Litteraturen til emnet har et omfang på ca 400 sider. Ca 200 sider omhandler problemstillinger knyttet til teori/praksis. Dette utgjør fellesdelen i pensum og er tenkt å gi et metodisk og teoretisk fundament for studentens arbeid med oppgavens tema. Det gjøres derfor ikke til gjenstand for muntlig prøving. Den selvvalgte del av emnelitteraturen (ca 200 sider) skal være knyttet til det tema en velger for oppgaven. Det selvvalgte litteraturpensum godkjennes av faglærer.

B. PRAKSISSTUDIUM I MENIGHET (4 SP)

Studenten skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i ungdomsarbeidet og øve seg i å ha et blikk for ungdoms livsutfordringer i en menighetskontekst. I løpet av praksisperioden vil det være obligatorisk deltakelse i PT-gruppe på MF. For nærmere beskrivelse av den konkrete utforming av praksisen, se Praksisguide for UKT.

Praksisdelen i PT204* har ikke et like tydelig emnefokus som forgående semestre. Her vil student og praksissted stå friere i forhold til de arbeidsoppgaver studenten møter i sin praksis. Samtidig må studenten selv kartlegge hvilke læringsbehov og læringsmål som er viktig for dette siste praksissemesteret.

MÅL

Studenten skal

- kartlegge egne læringsbehov og utarbeide tjenelige læringsmål for praksis,
- ha evne til å reflektere over egne erfaringer som ungdomsleder,
- ha kjennskap til veiledning gjennom erfaring og evne til å nyttiggjøre seg denne

PT501 - PT 1: Kirkekunnskap og trosformidling

Faglærer:	Sjur E. Isaksen, Sjur.Isaksen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Profesjonsstudium teologi - lavere grad

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi og Disiplinbasert master i kirkelig undervisning.

Emnet gir en grunnleggende innføring i fagfeltet praktisk teologi og i noen sentrale praktisk-teologiske emneområder.

Emnet består av fire delemer: A. Kirkeforståelse og kirkekunnskap (4 sp), B. Trosformidling (3 sp), C. Identitet og spiritualitet (2 sp) og D. MPU muntlighet og personlig uttrykk (1 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT201 Kirkekunnskap, trosformidling..., reduseres dette emnet med 10 sp

Med DIA503 Diakoniens teologi, reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen, øvelser og ekskursjoner:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent frammøte),
- bestå en kortinnlevering (4 timer) / kortprøve knyttet til delemnene A,
- observere fire gudstjenester og skrive et refleksjonsnotat (1000-1500 ord) knyttet til disse,
- delta i et gruppearbeid med presentasjon og rapport (1000-1500 ord) knyttet til delemne B og D
- skrive et refleksjonsnotat (1000-1500 ord) knyttet til delemne C,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet vurderes med kontinuerlig vurdering, det vil si at studenten må bestå ulike krav underveis i studiet for å kunne gå videre. Emnet vurderes til «bestått» / «ikke bestått».

Mål og innhold

DELEMNE A. KIRKEFORSTÅELSE OG KIRKEKUNNSKAP (4 SP)

Kirken er den grunnleggende kontekst for den praktiske teologi. Ekklesiologi (læren om kirken) er derfor et praktisk-teologisk basisfag. Ved siden av grunnleggende teologisk refleksjon om kirken, skal delemnet også gi kunnskap om norsk kirkelig virkelighet.

Studiet skal gi

- kunnskap om en teologisk forståelse av kirken og dens funksjon
- kjennskap til grunnleggende religionssosiologiske og kirkesosiologiske problemstillinger i norsk kontekst
- kjennskap til Den norske kirkes oppbygning, rettslig og organisatorisk
- kjennskap til norske frikirker og til frivillige kristelige organisasjoner
- kunnskap om diakoniens teologiske begrunnelse og ekklesiologiske forankring
- kjennskap til diakonale arbeidsformer, med hovedvekt på diakoni i lokalmenigheten
- MPU: kjennskap til observasjon som metode og evne til å observere samhandling

DELEMNE A LITTERATUR

- Hegstad, Harald, *Kirke i forandring : fellesskap, tilhørighet og mangfold i Den norske kirke* Oslo: Luther, 1999
- Nordstokke, Kjell, "Det dyrebare mennesket : diakoniens grunnlag og praksis" i *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 2002
- Repstad, Pål, "Et utvalg" i *Religiøst liv i det moderne Norge : et sosiologisk kart* Kristiansand: Høyskoleforl., 2000 , s. 27-100

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- *Årbok for Den norske kirke* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste,
- Asheim, Ivar, "Kirke, menighet og fromhetsliv" i *Utfordringer og ansvar : områdeetikk* redaktør Thorbjørnsen, Svein Olaf Oslo: Universitetsforl., 1994 , s. 273-299
- Brodd, Sven Erik, "Diakonin genom kyrkans historia : fem ekklesiologiska modeller" i *Diakonins teologi* Stockholm: Verbum, 1997 , s. 11-44
- Christoffersen, Svein Aage, "Solidaritet og frigjøring" i

- Moralsk og moderne? : trekk av den kristne moraltradisjon i Norge fra 1814 til idag* redaktør Christoffersen, Svein Aage Oslo: Ad notam Gyldendal, 1999 , s. 233-254
- Hegstad, Harald og Repstad, Pål, "Hvor kristen er folkekirken? : om folkekirkelighet og ritualer" i *Tallenes tale 2002 : perspektiver på statistikk og kirke* Trondheim: Tapir, 2002 , s. S. 13-30
 - Hegstad, Harald, "Ekklesiologi mellom teori og praksis" i *Teologi for kirken : festskrift til professor dr.theol. Torleiv Austad på 65-årsdagen* redaktør Henriksen, Jan-Olav [Oslo]: Verbum, 2002 , s. 171-180
 - Moltmann, Jürgen, "The diaconal church in the context of the kingdom of God" i *Hope for the church : Moltmann in dialogue with practical theology* redaktør Runyon, Theodore Nashville, Tenn.: Abingdon, 1979 , s. 21-36
 - Nordstokke, Kjell, "Et utvalg" i *Verdensvid tjeneste : en innføring i internasjonal diakoni* Oslo: Verbum, 1994 , s. 11-19, 102-119

DELEMNE B. TROSFORMIDLING (3 SP)

Formidling av kristen tro er en sentral del av kirkens oppgave. Men hva vil det egentlig si å formidle tro? Emnet vil gi en prinsipiell basis for hva trosformidling er og kunnskap om hvordan tro formidles gjennom undervisning, forkynnelse og diakoni. Et særlig fokus vil bli gitt på trosformidling overfor ungdom. Emnet vil også gi et utgangspunkt for arbeidet med egen formidling og for å vurdere og bruke ulike formidlingsformer.

Studiet skal gi

- kunnskap om grunnleggende pedagogiske og teologiske aspekter ved trosformidling,
- kjennskap til ulike arenaer og metoder for trosformidling,
- kunnskap om ulike prinsipper og metoder i kirkelig ungdomsarbeid,
- MPU: evne til å formidle
- MPU: evne til å bruke forskjellige bibellesemetoder

DELEMNE B LITTERATUR

- "Kap. 2-4" i *"-til et åpent liv i tro og tillit" : dåpsopplæring i Den norske kirke* Oslo: Statens forvaltningstjeneste Informasjonsforvaltning, 2000 , s. 17-50 (kompendium)
- Barsnes, Hilde, "Et utvalg" i *Vil du meg noe? : forkynnelse for ungdom* Oslo: Iko, 2004 , s. 89-132
- Berntsen, Heidi Tanum og Schøien, Kristin Solli, "Et utvalg" i *Når skoen trykker : om tro og troverdighet* Oslo: IKO-forlag, 1994 , s. 4-62, 94-107
- Birkedal, Erling, "Pedagogiske utfordringer" i *Noen ganger tror jeg på Gud, men-? : en undersøkelse av gudstro og erfaring med religiøs praksis i tidlig ungdomsalder* Trondheim: Tapir, 2001 , s. 219-236 (kompendium)
- Harbo, Sigmund, "Fortell dine barn" i *Halvårsskrift for praktisk teologi* Oslo: Luther, 1993 , s. 22-27 (kompendium)
- Mogstad, Sverre Dag, "Hva er kirkelig undervisning?" i *Prismet* Oslo: Institutt for kristen oppseding, 2002 , s. 55-60 (kompendium)
- Skrunes, Njål, "Læringsmiljø i nytestamentlig tid" *Fortell dem og lær dem* Bergen: NLA-forl., 1997 , s. 56-65 (kompendium)

DELEMNE C. IDENTITET OG SPIRITUALITET (2 SP)

Dette studieområdet retter søkelyset mot sammenhenger mellom selvforståelse og tros-erfaring.

Med faglig basis i pastoralteologi og religionspsykologi, åpnes det for en kritisk refleksjon over hvordan egen troshistorie formes i et spenningsfylt samvirke mellom kirkelige og kulturelle tradisjoner, sosialt miljø og personlig egenart. På denne bakgrunn arbeides det med spørsmål knyttet til utformingen av en bærekraftig personlig og pastoral identitet i rammen av vår tid og vår egen kirkelige tradisjon.

Studiet skal gi

- kunnskap om problemstillinger i pastoralteologi knyttet til forholdet selvforståelse og troserfaring,
- kjennskap til religionspsykologisk teori knyttet til trosutvikling,
- kjennskap til vigslingsliturgi til kirkelig tjeneste og i ordningen for skriftemål,
- evne til refleksjon over egen livshistorie og troserfaring.

DELEMNE C LITTERATUR

- Engedal, Leif Gunnar, "Forankring og tilblivelse : om bearbeiding av egen livserfaring gjennom troshistoriefortelling" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2000 , s. 96-113 (kompendium)
- Solberg, Karen Sidsel, "Trosfortellingens betydning i sjelesorgen" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2002 , s. 85-95 (kompendium)

DELEMNE C SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bergstrand, Göran, *Från naivitet till naivitet : om James W. Fowlers modell för trons utveckling* Stockholm: Verbum, 1990
- Bergstrand, Göran, "Kap. 3,4,5" i *En illusion och dess utveckling : om synen på religion i psykoanalytisk teori* Stockholm: Verbum, 2004 , s. ikke oppgitt
- Fowler, James W., "Faith development and pastoral care" i *Theology and pastoral care series* Philadelphia: Fortress, 1987
- Leech, Kenneth, *Soul friend : spiritual direction in the modern world* Harrisburg, Pa.: Morehouse, 2001
- Nouwen, Henri J. M., *The living reminder : service and prayer in memory of Jesus Christ* San Francisco, Calif.: Harper, 1981
- Nouwen, Henri J. M., *Reaching out : the three movements of the spiritual life* New York: Image Books, 1986
- Olivius, Anders, *Handbok för själavård och bikt : en bok om skuld och förlåtelse* Stockholm: Verbum, 1988
- Parks, Sharon og Dykstra, Craig, *Faith development and Fowler* Birmingham, Al.: Religious Education Press, 1986

DELEMNE D. MUNTlighet OG PERSONLIG UTTRYKK (1 SP)

Studiene innenfor MPU tar sikte på integrering av studentenes kunnskap og erfaring i et troverdig og helhetlig personlig uttrykk, og har som overordnet mål å dyktiggjøre studentene til praktisk utøvende formidling. Faget inngår på ulike måter i alle delemnene i PT501. På dette første nivået skal studentene få en grunnleggende innføring i muntlig formulering og formidling, prøvet i et praksisbasert

gruppearbeid med presentasjon innenfor delemne B, trosformidling.

Arbeidsformen er undervisning i seminarform og øvelse under instruksjon i større og mindre grupper og individuell coaching.

Studiet skal gi

- evne til å forme et personlig uttrykk gjennom kroppsspråk, stemmebruk og fortellings-teknikk
- kunnskap om muntlighet som form og de uttrykksmidler det personlige uttrykket har til rådighet
- evne til å vurdere eget uttrykk og ferdighetsnivå
- evne til å omarbeide skriftlig manus til muntlig form

PT502 - PT-2: Forkynnelse og gudstjenesteliv med menighetspraksis

Faglærer:	Margareth Glad, Margareth.Glad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Profesjonsstudium teologi - lavere grad

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi og Disiplinbasert master i kirkelig undervisning.

Emnet gir en grunnleggende innføring i de sentral praktisk-teologiske emneområdene kristen forkynnelse (homiletikk) og gudstjenesteliv (liturgikk) samt praksis i menighet.

Praksis er normalt både observerende og deltakende. Etter søknad kan studenten gjennomføre en rent observerende praksis. I slike tilfelle kreves det en utvidet praksisrapport i stedet for studiekravene knyttet til egen forkynnelse og egen gudstjenesteleddelse. Det kreves deltakende praksis for å bli opptatt til emnene PT504 og PT505.

Emnet består av fire delemer: A. Kristen forkynnelse (2/3 sp), B. Gudstjenesteliv (2/3 sp), og C. Muntlighet og personlig uttrykk (1 1/3 sp) D. Menighetspraksis (7 1/3 sp). Delemerne B og C studeres integrert med deleme A, og gir til sammen 10 studiepoeng.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT202 Gudstjeneste og forkynnelse, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen, øvelser og praksis:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent frammøte),
- bestå praksis,
- levere en rapport fra menighetspraksis (1000-1500 ord) etter en fastlagt mal,
- innlevere preken/andakt holdt under praksis med en kort refleksjon (refleksjonsnotatet er 1000-1500 ord),
- innlevere agenda for gudstjeneste som er utarbeidet og gjennomført under praksis med en kort refleksjon (1000-1500 ord),
- delta i evalueringen av studietilbudet dersom emnet gjøres til gjenstand for evaluering.

Undervisning vil skje i seminarform, øvelser og praksis.

Praksisperioden er veiledet. Dersom man ikke består praksis, vil man normalt få tilbud om ny praksis (se nærmere regler). Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i informasjonshefte for praksisperioden.

Studenter som i lære og livsførsel setter seg utover de rammer som gjelder for vigslet tjeneste, kan nektes å gjennomføre praksis (se vedlegg til studieprogramkatalogen).

For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke, vil praksis normalt finne sted i det kirkesamfunnet studenten tilhører.

Vurdering

Emnet vurderes med kontinuerlig vurdering, med karakter «bestått» / «ikke bestått».

I vurderingen av praksisperioden vil studenten bli gjenstand for egnethetsvurdering. Egnethetsvurderingen bygger på «Kriterier for egnethet til prestetjeneste» (se Informasjonshefte om veiledet menighetspraksis PT502).

Mål og innhold

DELEMNE A. KRISTEN FORKYNNELSE (2/3 SP)

Helt fra kirkens begynnelse har evangeliet blitt forkynt gjennom muntlig tale, først og fremst i rammen av gudstjenesten. I luthersk teologi har forkynnelsen en sentral plass. Dette kommer til uttrykk ved at den kan betegnes som et «nådemiddel». Forkynnelsen kan imidlertid ikke bare videreføre fortidens talemåter, men må hele tiden søke å kommunisere med dagens mennesker på en slik måte at disse kan oppleve det kristne budskap som en gyldig livstolkning i sine liv.

Studiet skal gi

- kunnskap om forkynnelsens teologi og oppdrag,
- kjennskap til prekenens funksjon i gudstjenesten,

- kjennskap til prekenforberedelsens metodikk

DELEMNE B. GUDSTJENESTELIV (2/3 SP)

Dette skal sammen med delemne C gi konkrete grunnkunnskaper og ferdigheter i gudstjenestearbeid både for kateketer, diakoner og prester. Undervisningen skal gi studentene kjennskap til hovedtrekkene i liturgisk teologi og kunnskap om gudstjenesten som del av menighetens virksomhet, og gjennom eget arbeid med gudstjenester skal studentene inspireres til refleksjon og bevisstgjøring omkring ulike sider ved det gudstjenestearbeidet de møter i praksis.

For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke, vil deler av undervisningen kunne erstattes av et lesepensum tilpasset det kirkesamfunnet studenten tilhører.

Studiet skal gi

- kjennskap til Den norske kirkes liturgiske bøker og et utvalg gudstjenesteordninger
- kunnskap om høymessens liturgi
- evne til planlegge en gudstjeneste og en salmelize
- kunnskap om kirkeår, kirkerom og kirkelige symboler og evne til å anvende denne kunnskapen i eget gudstjenestearbeid

DELEMNE C. MUNTlighET OG PERSONLIG UTTRYKK (1 1/3 SP)

Emnet forbereder studentene til menighetspraksis. Studiet og skal utvikle studentenes personlige uttrykk innenfor liturgifaget, med særlig sikte på messesang og memorering av liturgiske tekster. Ferdighetene øves også i studentenes egen forkynnelse og gudstjenesteledelse i menighetspraksis og også andre læringsprosesser er integrert med delemne D (menighetspraksis). Arbeidsformene er undervisning i seminarform, gruppeøvelse under instruksjon og individuell instruksjon.

Studiet skal gi.

- evne til memorering og muntlighet
- evne til messesang
- evne til stemmebruk og diksjon
- evne til nervøsitetstestrering
- evne til egenøvelse

DELEMNE D. MENIGHETSPRAKSIS (7 1/3 SP)

Veiledet menighetspraksis varer i 4 uker og finner sted i en menighet i Den norske kirke eller i annet kirkesamfunn. Gjennom menighetspraksis skal studenten lære å møte lokalt menighetsliv på en faglig kvalifisert måte ved å få mulighet og hjelp til observasjon og refleksjon, og til selv å gjøre erfaringer i pastorale, kateketiske og diakonale funksjoner.

Studiet skal gi

- evne til å reflektere over egne erfaringer i pastorale, kateketiske og diakonale funksjoner,
- evne til å vurdere og reflektere over erfaringen av egen formidling i disse funksjonene
- evne til å observere, analysere og reflektere teologisk over lokalt menighetsliv.
- evne til å forkynne

PRAKTISK GJENNOMFØRING OG EVALUERING

Praksisperioden består av to elementer som normalt er integrert i hverandre:

- tre ukers observerende praksis
- en uke med deltakelse i pastorale (event. kateketiske eller diakonale) funksjoner.

Praksis er normalt både observerende og deltakende. Etter søknad kan studentene gjennomføre en rent observerende praksis. I slike tilfelle kreves en utvidet praksisoppgave i stedet for studiekravene knyttet til egen forkynnelse og egen gudstjenesteledelse. Det kreves deltakende praksis for å bli opptatt på emnene PT 504 og 505.

Alle skriftlige innleveringer skal gjøres i praksisperioden og leveres umiddelbart etterpå.

Den praktiske og faglige tilrettelegging av praksisperioden ledes av fakultetets praksisleder.

Det utbetales ingen lønn under praksisperioden.

Studenter som har deltakende praksis blir vurdert med sikte på egnethet til kirkelig tjeneste. Det er utarbeidet egne kriterier for denne vurderingen.

Se «Informasjonsmappe om veiledet menighetspraksis PT502»

PT503 - PT-3: Sjelesorg med institusjonspraksis

Faglærer:	Leif Gunnar Engedal, Leif.G.Engedal@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Profesjonsstudium teologi - lavere grad

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

PT503 gir en grunnleggende innføring i det sentrale praktisk-teologiske emneområdet sjelesorg samt praksis på institusjon.

Emnet består av to delemner: A. Sjelesorg (3 sp), B. Institusjonspraksis (7 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT203 Sjelesorg og ungdomsdiakoni, reduseres dette emnet med 5 sp

Med PT509 Institusjonspraksis (overgang), reduseres dette emnet med 5 sp

Med PT510 Sjelesorg og diakoni, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen, øvelser, PT-grupper og praksis:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent frammøte),
- bestå praksis,
- levere samtalereferat eller kasusdrøfting (1000-1500 ord) som anvender teori fra pensum (delemne A) i møte med en konkret sjelesørgerisk problematikk,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Undervisning i seminarform, øvelser og praksis.

Praksisperioden er veiledet. Dersom man ikke består praksis, vil man normalt få tilbud om ny praksis (se nærmere regler). Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i informasjonshefte for praksisperioden.

Studenter som i lære og livsførsel setter seg utover de rammer som gjelder for vigslet tjeneste, kan nektes å gjennomføre praksis (se vedlegg til studieprogramkatalogen).

Vurdering

Emnet vurderes med kontinuerlig vurdering, med karakteren «bestått» / «ikke bestått».

I vurderingen av praksisperioden vil studenten bli gjenstand for egnethetsvurdering. Egnethetsvurderingen bygger på «Kriterier for egnethet til prestetjeneste» (se Informasjonshefte om veiledet institusjonspraksis PT503).

Mål og innhold

DELEMNE A. SJELESORG (3 SP)

Dette delemnet sikter mot å gi en grunnleggende innføring i den kristne sjelesorgs egenart. Det fokuseres på sjelesorgens bibelske forankring og teologiske begrunnelse i rammen av kirkens diakonale egenart. Med bakgrunn i momenter fra sjelesorgens faghistorie gis det en innføring i aktuell sjelesorgfaglig debatt med vekt på drøfting av sentrale posisjoner til forståelse av sjelesorgens dynamiske egenart og kontekstuelle forankring. To forhold har særlig betydning i denne sammenhengen: For det første forståelsen av den sjelesørgeriske samtals egenart, og dernest sjelesorgens fortolkning og bruk av innsikter fra andre fagområder så som religionspsykologi, psykoterapi, religionssosiologi. I forlengelsen av dette belyses også konkrete sjelesørgeriske emner med særlig relevans for institusjonstjenesten.

Studiet skal gi

- god kunnskap om sjelesorgens teologiske begrunnelse og kirkelige forankring,
- kunnskap om den sjelesørgeriske samtals forutsetninger og rammer,
- kunnskap om sjelesørgeriske utfordringer knyttet til møte med sykdom og lidelse,
- kunnskap om institusjonssjelesorg,
- evne til refleksjon over egne forutsetninger med tanke på sjelesørgerisk arbeid,
- evne til å føre en sjelesørgerisk samtale, herunder dåpssamtale og sørgesamtale.

DELEMNE A LITTERATUR

- Engedal, Leif Gunnar, "Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse : refleksjoner og perspektiver" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2004 , s. 84-95
- Okkenhaug, Berit, "Kap. 1-10" i *Når jeg ser ditt ansikt : innføring i kristen sjelesorg* Oslo: Verbum, 2002 , s. ikke oppgitt

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Utdrag om vigsel og gravferd" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997 , s. 129-223
- *Skriftserien koinonia* Vikersund: Institutt for Sjelesorg, 2000-
- Aarflot, Hilde Marie, "Bort fra de store teoriene : en presentasjon av trekk i nyere sorgforskning" i *Tidsskrift for sjelesorg* Bind 21. 2001 , s. ikke angitt
- Andersen, Torbjørn Herlof, *Tause menn : seksuelle overgrep mot gutter i kristne miljøer* Oslo: Verbum, 2001
- Bergstrand, Göran og Lidbeck, Magnus, *Själavård* Bind 1-2. Stockholm: Verbum, 1997-1998
- Danbolt, Lars Johan, "Den underlige uka : de sørgende og begravelsesriten" i *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 2002
- Grevbo, Tor Johan, "Sjelesorgaktuelt : internasjonale tendenser sett fra et skandinavisk perspektiv" i *Tidsskrift for sjelesorg* Bind 18. Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 1998 , s. ikke angitt
- Harbsmeier, Eberhard og Raun Iversen, Hans, "Et utvalg" i *Praktisk teologi* Frederiksberg: Anis, 1995 , s. 384-423
- Henriksen, Jan-Olav og Aarflot, Hilde Marie, "Å møte en annen" i *Møte mellom pasient og sykepleier* redaktør Helseth, Sølvi et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2002 , s. 157-172
- Olivius, Anders, Ericson, Cerny og Kihlberg, Birgitta Olivius, *Att möta människor : en grundbok om själavård* Stockholm: Verbum förlag, 1996
- Patton, John, *Pastoral care in context : an introduction to pastoral care* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox, 1993
- Ziemer, Jürgen, *Seelsorgelehre : eine Einführung für Studium und Praxis* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2000

DELEMNE B. INSTITUSJONSPRAKSIS (7 SP)

Veiledet institusjonspraksis varer i 4 uker og finner sted på sykehus eller annen institusjon. Det legges vekt på studentens møte med mennesker i sykdom og krise, møte med prestetjenesten i et tverrfaglig team på en institusjon og studentens egen vekst og modningsprosess mot prestetjeneste. Institusjonspraksis inneholder både observasjon og deltakelse.

Studiet skal gi

- kjennskap til prestetjeneste i rammen av en institusjon,
- evne til å møte mennesker i en sjelesørgerisk samtale,
- evne til å forkynne og være liturg i en institusjonskontekst,
- evne til observasjon og refleksjon over teologiske og kirkelige utfordringer i møte med pasienter og ansatte,
- evne til å reflektere omkring egen pastoral praksis, identitet og tro,
- evne til å bruke egen erfaring som basis for videre læring

PT504 - Stiftspraksis/pastoral praksis i menighet. Gudstjenesteøvelser

Faglærer:	Margareth Glad, Margareth.Glad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

PT504 gir en videreutviklende trening i muntlighet og personlig uttrykk samt praksis stift/menighet.

Emnet består av to delemner: og A. Pastoral praksis i menighet (9 sp) og B. Muntlighet og personlig uttrykk (1 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen vektingsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen, øvelser og praksis:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent frammøte),
- bestå stiftspraksis/pastoral praksis i menighet,
- bestå liturgisk øvingspraksis,
- leverelogg, agendaer og gruppeoppgave (totalt 3000-5000 ord) fra deltagelse i gudstjenesteforberedende gruppe,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Undervisning i form av praksis, undervisning i seminarform, øvelse med instruksjon i mindre grupper og individuell instruksjon
Praksisperioden er veiledet. Dersom man ikke består praksis, vil man normalt få tilbud om ny praksis (se nærmere regler). Nærmere beskrivelse av praksisopplegg finnes i informasjons-hefte for praksisperioden.

Studenter som i lære og livsførsel setter seg utover de rammer som gjelder for vigsltjeneste, kan nektes å gjennomføre praksis (se vedlegg til studieprogramkatalogen).

Vurdering

Emnet vurderes med kontinuerlig vurdering, med karakteren «bestått» / «ikke bestått».

I vurderingen av praksisperioden vil studenten bli gjenstand for egnethetsvurdering. Egnethetsvurderingen bygger på «Kriterier for egnethet til prestetjeneste» (se Informasjonshefte om veiledet institusjonspraksis PT504).

Mål og innhold

DELEMNE A. STIFTSPRAKSIS/PASTORAL PRAKSIS I MENIGHET (9 SP)

For studenter tilhørende Den norske kirke: Praksisperioden varer i 5 uker og er en selvstendig prestetjeneste i det bispedømmet studenten er knyttet til gjennom ordningen «Veien til prestetjeneste». Praksis er veiledet. Veileder arbeider ikke på studentens praksissted, men i nærliggende menighet. Veileder har normalt en særlig kompetanse innen veiledning. Stifts-praksis er et samarbeidstiltak mellom biskopene/bispedømmene og de teologiske lærestedene. Se for øvrig heftet «Informasjon om stiftspraksis», eller se nettstedet: <http://vtp.kirken.no>. For studenter fra andre kirkesamfunn enn Den norske kirke tilrettelegges tilsvarende praksis, som normalt vil finne sted i det kirkesamfunnet studenten tilhører.

Studiet skal gi

- evne til å utføre kirkelig tjeneste med personlig og teologisk integritet og på en selvstendig og kritisk selvreflekterende måte
- evne til selvstendig observasjon og refleksjon over teologiske og kirkelige utfordringer,
- evne til å reflektere omkring egen pastoral praksis, identitet og tro,
- evne til å samarbeide om planlegging, gjennomføring og evaluering av gudstjenester, og til å lede et gudstjenetearbeid
- kjennskap til arbeidsveiledning (ABV) gjennom erfaring, og evne til å nyttiggjøre seg denne.

DELEMNE B. MUNTlighet OG PERSONlig UTTRYKK (1 SP)

Emnet forbereder studentene til stiftspraksis, og skal videreutvikle studentenes personlige uttrykk og formidling innenfor liturgifaget, med økte mål for evne til messesang og memorering av liturgiske tekster. Studiet gir studentene anledning til å arbeide videre med særlig fokus på formulering av eget språk, og gi basis for kritisk vurdering av egen formidling i stiftspraksis. Arbeidsformen er undervisning i seminarform, øvelse med instruksjon i mindre grupper og individuell coaching.

Studiet skal gi

- god evne til stemmebruk, kroppsspråk og liturgisk utførelse
- god evne til selvstendig egenøving
- god evne til nervøsitetsmestring
- god evne til å forme eget språkuttrykk
- evne til kritisk vurdering av egen formidling i stiftspraksis

PT505 - Menighetsbygging og prestetjeneste

Faglærer:	Sjur E. Isaksen, Sjur.Isaksen@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

PT505 viderefører innføringsemnene innenfor de sentrale praktisk-teologiske emneområdene.

Emnet består av ni delemner: A. Menighetsbygging og pastoralt lederskap (3 sp), B. Sjelesorg (3 sp), C. Homiletikk (3 sp), D. Liturgikk (3 sp), E. Menighetspedagogikk (3 sp), F. Kirkerett (2 sp), G. Muntlighet og personlig uttrykk(1 sp), H. Pastoralgrupper (1 sp) og I. Retreat (1 sp)

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT513 Menighetsbygging og katekettjeneste, reduseres dette emnet med 16 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen:

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent frammøte),
- delta i pastoralgruppe,
- leverelogg, gruppeoppgaver og refleksjonsnotat fra deltakelse i basisgrupper i delemnet liturgikk/MPU,
- delta i retreat,
- bestå egnethetsvurdering,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Undervisningsform: Seminar, øvelser, pastoralgruppe og retreat.

Vurdering

Emnet har vurderingsformen, mappevurdering, dvs å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Dersom disse er bestått gis kandidaten anledning til å gå opp til muntlig prøve (30 minutter). Emnet vurderes til karakteren «bestått» / «ikke bestått».

I dette emnet inngår egnethetsvurdering som selvstendig studiekrav. Egnethetsvurderingen bygger på «Kriterier for egnethet til prestetjeneste» (se Informasjonshäfte om veiledet praksis).

Mål og innhold

DELEMNE A: MENIGHETSBYGGING OG LEDERSKAP I MENIGHET (3 SP)

Hva vil det si å være prest? Prestetjenesten er i stadig endring. Ulike tider har hatt ulike presteideal. Dagens prester utfordres til å profilere sin egen forståelse av prestetjenesten ut fra menighetenes behov og sine egne forutsetninger. Sentralt i dette temafeltet står spørsmålet om hva slags type leder presten skal være. Ulike modeller for pastoral ledelse må vurderes ut fra menighetsbygging som et overordnet praktisk-teologiske kriterium.

Studiet skal gi

- god kunnskap om prestetjenestens teologi,
- kjennskap til pastorale modeller,
- kjennskap til ordinasjonsliturgien,
- kjennskap til veier til et fordypet trosliv,
- kunnskap om teologi og metode for menighetsbygging,
- kjennskap til spørsmål knyttet til ledelse, samarbeid og konflikthåndtering i menigheten.

DELEMNE A LITTERATUR

- "Menighetsutvikling" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther, 2003 , s. hele heftet (kompendium)
- Baasland, Ernst, "Ledelsesstrukturer i den eldste kirke" i *Reform og embete : festskrift til Andreas Aarflot på 65-årsdagen den 1. juli 1993* redaktør Gullaksen, Per-Otto et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1993 , s. 181-197 (kompendium)
- Grevbo, Tor Johan, "Pastoralt lederskap - en teologisk og kirkelig nødvendighet" i *Prest og ledelse* redaktør Huse, Morten Oslo: Verbum, 2000 , s. 63-80 (kompendium)

- Lappegard, Sevat, "Folkekyrkjeteologi" i *Folkekirken : status og strategier* redaktør Sandvik, Bjørn Oslo: Den norske kirkes presteforening, 1988, s. 107-131 (kompendium)
- Nordhaug, Halvor, *Oversatt sammendrag av enkelte kapitler av: Die neue Reformation : 96 Thesen zur Zukunft der Kirche* Oslo: 2001, s. ikke angitt (kompendium)
- Røsæg, Nils Aksel, "Kirken i Korint : modeller for kirken i nytestamentlig kontekst og i dag" i *Slik blir kirken til : kirke i forandring i Det nye testamente* redaktør Kvalbein, Hans et al. Trondheim: Tapir, 2003, s. 79-146 (kompendium)
- Skjevesland, Olav, "Ordinasjonen i Det nye testamente" i *Reform og embete : festskrift til Andreas Aarflot på 65-årsdagen den 1. juli 1993* redaktør Gullaksen, Per-Otto et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1993, s. 199-212 (kompendium)

DELEMNE B: SJELESORG (3 SP)

Delemnet fokuserer både på sentrale prinsipielle problemer i sjelesørgerisk teori, og på konkrete tema og utfordringer i praktisk-sjelesørgerisk arbeid. Det legges særlig vekt på en fordypning av viktige tema knyttet til utformingen av en pastoral selvforståelse og utvikling av kommunikative evner i den sjelesørgeriske samtalen. Videre drøftes pastorale utfordringer knyttet til spenningen mellom familieliv og menighetsliv, vekslingen mellom arbeid og hvile, forholdet mellom personlig spiritualitet og utadrettet tjeneste. Sjelesorgens egenart i spenningen mellom psykoterapi og åndelig veiledning belyses, sammen med konkrete sjelesørgeriske utfordringer knyttet til spørsmål om åndelig autoritet, maktutøvelse og seksualitet.

Delemnet retter søkelyset mot de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendige med tanke på sjelesørgerisk arbeid. Studiet skal gi innsikt i relevant sjelesørgerisk teori knyttet til livsfaser, ritualer og sorgarbeid i forbindelse med dåp og gravferd. Konteksten for drøftingene vil være de muligheter og utfordringer som folkekirken og menigheten stilles overfor i forbindelse med forberedelse, gjennomføring og etterarbeid ved kasualia.

Studiet skal gi

- kunnskap om sjelesorgens egenart i spenningsfeltet mellom terapi, rådgivning og åndelig veiledning
- kunnskap om teologi, ritualer og liturgi knyttet til kasualia
- kunnskap om sorg og sorgarbeid
- kunnskap om forholdet mellom privatliv og kirkelig tjeneste
- kunnskap om autoritetsutøvelse og maktbruk knyttet til pastorale handlinger og veiledning
- kunnskap om åndelig liv for den kirkelig ansatte

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997, s. 117-125, 141-149, 169-198
- Olivius, Anders, Ericson, Cerny og Kihlberg, Birgitta Olivius, "Et utvalg" i *Att möta människor : en grundbok om själavård* Stockholm: Verbum förlag, 1996, s. 13-117, 177-205, 218-234

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- *Skriftserien koinonia* Vikersund: Institutt for Sjelesorg, 2000-
- Aarflot, Hilde Marie, "Bort fra de store teoriene : en presentasjon av trekk i nyere sorgforskning" i *Tidsskrift for sjelesorg* Bind 21. 2001, s. ikke angitt
- Bergstrand, Göran og Lidbeck, Magnus, *Själavård* Bind 1-2. Stockholm: Verbum, 1997-1998
- Danbolt, Lars Johan, "Den underlige uka : de sørgende og begravelsesriten" i *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 2002
- Gerkin, Charles V., *An introduction to pastoral care* Nashville, Tenn.: Abingdon, 1997
- Henriksen, Jan-Olav og Aarflot, Hilde Marie, "Å møte en annen" i *Møte mellom pasient og sykepleier* redaktør Helseth, Sølvi et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2002, s. 157-172
- Okkenhaug, Berit, *Når jeg ser ditt ansikt : innføring i kristen sjelesorg* Oslo: Verbum, 2002
- Pattison, Stephen, *A critique of pastoral care* London: SCM Press, 2000
- Patton, John, *Pastoral care in context : an introduction to pastoral care* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox, 1993
- Stavenes, Anne-May, "Kan sjelesorgen være åndelig veiledning?" *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2002, s. 77-83
- Wikström, Owe, "Del II: Åndelig veiledning" i *Mørket som blander* Oslo: Luther, 1995, s. ikke oppgitt
- Ziemer, Jürgen, *Seelsorgelehre : eine Einführung für Studium und Praxis* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2000

DELEMNE C: HOMILETIKK (3 SP)

Forkynnelsen, og da særlig prekenen i gudstjenesten og ved de kirkelige handlinger, står helt sentralt i prestetjenesten i Den norske kirke. I forkynnelsen vil hele prestens teologiske kompetanse komme til anvendelse. Ikke minst gjelder dette for hermeneutikkens vedkommende. Forkynnelsen er en krevende oppgave der ikke bare de faglige kunnskaper, men også prestens egen person og trosliv trekkes inn på en avgjørende måte.

Studiet skal gi

- god kunnskap om forkynnelsens teologi og oppdrag,
- kunnskap om forholdet mellom homiletikk og hermeneutikk,
- kunnskap om betydningen av prestens person for forkynnelsen,
- kjennskap til temaet forkynnelse ved kasualia,
- evne til kreativt prekenarbeid.

DELEMNE C LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997, s. 158-165, 214-220
- Nordhaug, Halvor, "Et utvalg" i *så mitt hus kan bli fullt : en bok om prekenen* Oslo: Luther, 2000, s. 19-168

DELEMNE C SUPPLERENDE LITTERATUR

- Skjevesland, Olav, "Et utvalg" i *Det skapende ordet : en prekenlære* Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 13-130, 178-259

DELEMNE D: LITURGIKK (3 SP)

Delemnet skal gi økt innsikt i liturgiens historie, teologi og antropologi som grunnlag for egen refleksjon over og bearbeiding av de erfaringene som er gjort i stiftspraksis og gudstjenesteøvelser. Kunnskapene skal bidra til å utvikle studentens egen holdning til prestetjenestens gudstjenestelige oppgaver og en økt forståelse for gudstjenester og kasualia som meningsbærende møtesteder i folkekirken. Delemnet fokuserer også på en sunn forståelse av prestens rolle i konkret gudstjenesteforberedende arbeid: ledelse og utvikling av menighetens gudstjenestevirksomhet, arbeid i gudstjenesteutvalg og stab omkring gudstjenester og arbeid med langtidsplanlegging av gudstjenester i en menighet.

Studiet skal gi

- kunnskap om antropologiske og sosiale aspekter ved liturgi,
- god kunnskap om kirkens liturgier og om liturgi- og revisjonshistorie og evne til å bruke denne kunnskapen i eget gudstjenestearbeid
- god kunnskap om hymnologi og liturgisk språk og evne til å anvende denne kunnskapen i eget gudstjenestearbeid,

DELEMNE D LITTERATUR

- *Salmer 1997 : tillegg til Norsk salmebok* [Oslo]: Verbum, 1997 , s. 318 s. /
- *Norsk salmebok : med bønnebok : [godkjent ved kongelig resolusjon av 29.juni 1984 til bruk i menigheter som gjør vedtak om det]*[Oslo]: Verbum, 2002 , s. 1199 s. /
- *Gudstjenestebok for Den Norske kirke* Bind 2. Oslo: Verbum, 1992
- *Gudstjenestebok for Den Norske kirke* Bind 1. Oslo: Verbum, 1992 , s. 400
- *Kirkeårets tekster* Oslo: Verbum, 1990
- Ellverson, Karl-Gunnar, "Et utvalg" i *Handbok i liturgik* Stockholm: Verbum, 2003 , s. ikke oppgitt
- Lathrop, Gordon, "Et utvalg" i *Holy things : a liturgical theology* Minneapolis: Fortress Press, 1993 , s. 1-32, 87-138
- Schøien, Kristin Solli, "Et utvalg" i *Fra torget til vingården* Oslo: Luther, 2000 , s. 6-18, 49, 51, 53-54, 59, 63-65, 67, 70-77, 82-95, 97-100
- Wilson-Dickson, Andrew, "Et utvalg" i *Musik i kristen tradition : från tempel och katedraler till kyrkor och torg* Stockholm: Verbum, 1996 , s. 16-63, 76-77, 87-88, 130-142, 148-149, 240-246

DELEMNE D SUPPLERENDE LITTERATUR

- *Liv i gudstjenesten, gudstjenesten i livet : betenkning om gudstjenesteliv og gudstjenestefornyelse i Den Norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1994

DELEMNE E: MENIGHETSPEDAGOGIKK (3 SP)

Den norske kirkes dåpspraksis og folkekirkepreg stiller menighetene overfor store utfordringer på det kateketiske feltet. Kateketikk på dette nivået i studiet har som mål å motivere og utruste kandidatene til å ivareta kateketisk arbeid i menigheten på en integrert og faglig god måte. Kandidaten skal gjennom studiet settes i stand til å lede, planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning og annet trosformidlingsarbeid i menigheten.

Studiet skal gi

- god kunnskap om menigheten som sted for trosformidling i et livslangt perspektiv,
- god kunnskap om kirkelig dåpsopplæring og konfirmantarbeid og evne til refleksjon rundt de utfordringene disse reiser
- kunnskap om egnede metoder i kirkens kateketiske arbeid
- evne til kirkelig formidling, herunder å planlegge og gjennomføre konfirmantarbeid
- evne til å arbeide med medarbeiderfostring

DELEMNE E LITTERATUR

- *Håndbok til Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1998
- "Et utvalg" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997 , s. 41-60, 89-104
- *Et utvalg : "-til et åpent liv i tro og tillit" : dåpsopplæring i Den norske kirke* Bind 2005. Oslo: Statens forvaltningstjeneste Informasjonsforvaltning, 2000 , s. 17-72 , http://odin.dep.no/kkd/norsk/dok/andre_dok/utredninger/014041-020002/dok-bn.html
- "Et utvalg" i *"-til et åpent liv i tro og tillit" : dåpsopplæring i Den norske kirke* Oslo: Statens forvaltningstjeneste Informasjonsforvaltning, 2000 , s. 17-72
- "Konfirmasjonstidens gudstjenester" i *Gudstjenestebok for Den Norske kirke* Bind 1. Oslo: Verbum, 1992 , s. 196-205
- "Et utvalg" i *Plan for dåpsopplæring i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1992 , s. 6-33, 66-79
- Asheim, Ivar, "Kan spedbarn være medlem av de troendes fellesskap?" *Kirkens skole - statens kirke : festskrift til professor dr. philos. Brynjar Haraldsø på 70-årsdagen 29. september 1995* redaktør Rian, Dagfinn et al. Trondheim: Tapir, 1995 , s. 187-203 (kompendium)
- Birkedal, Erling, "Kunnskapsformidler eller medvandrer?" i *"Jeg gikk meg over sjø og land-" : festskrift til Ottar Berge på 65-årsdagen* redaktør Ulstein, Jan Ove et al. Trondheim: Tapir, 2001 , s. 65-80 (kompendium)
- Holdø, Cecilie Eidsøren, "Dåpsamtalepraksis i dag" *Himmelgaven : kirkens møte med mennesker ved dåp* redaktør Akerø, Hans Arne et al. Oslo: Den norske kirkes presteforening, 2002 , s. 171-183 (kompendium)
- Kirkerådet . Kirke/stat-utvalget, "Et utvalg" i *Dåpsopplæring i Den norske kirke : delrapport, september 2001* Oslo: Kirkerådet, 2001 , s. 7-67
- Kirkerådet . Kirke/stat-utvalget, *Et utvalg : Dåpsopplæring i Den norske kirke : delrapport, september 2001* Bind 2005. Oslo: Kirkerådet, 2001 , s. 7-67 , http://www.kirken.no/kirke_stat/rapport/dapsopp.pdf
- Kultur- og kirke departementet, "Trusopplæring i ei ny tid : om reform av dåpsopplæringa i Den norske kyrkja" *Stimeld nr 7 (2002-2003)* Bind 2005. Oslo: Kultur og Kyrkjedepartementet, 2002 , <http://odin.dep.no/kkd/norsk/dok/regpubl/stmeld/043001-040002/dok-bn.html>
- Kvalbein, Hans, "Fra melk til fast føde" i *For kirke og skole : festskrift til Ole Modalsli på 70-årsdagen 1. april 1983* redaktør Asheim, Ivar Oslo: Universitetsforlaget, 1983 , s. 74-86 (kompendium)

- Schøien, Harald, "Dåpssamtale når barnet snakker for seg selv" i *Himmelgaven : kirkens møte med mennesker ved dåp* redaktør Akerø, Hans Arne et al. Oslo: Den norske kirkes presteforening, 2002 , s. 141-155 (kompendium)

DELEMNE F: KIRKERETT (2 SP)

Kirkens ordninger og den rettslig regulering av de ulike tjenester er et sentralt element for medarbeidere i Den norske kirke. For presten er forpliktelsen på kirkens ordninger en del av ordinasjonsløftet. Innsikt i Den norske kirkes organisasjon er en viktig forutsetning for å kunne fungere adekvat i det praktiske kirke- og menighetsliv. I tillegg er Den norske kirke en del av norsk offentlig forvaltning og presten er statstjenestemann. Dette nødvendiggjør kunnskaper om saksbehandling, forvaltnings- arbeids- og tjenestemannsrett. Prestens oppgave som vigsler innebærer også at det innenfor rammen av faget skal gis innføring i ekteskapslovgivningen. Særregler for presters taushetsplikt skal gjennomgås.

Studiet skal gi

- god kunnskap om kirkelovgivningen, (herunder grunnloven, kirkeloven, gravferdsloven, helligdagsloven),
- god kunnskap om kirkens struktur og organisasjon,
- god kunnskap om kirkerett knyttet til de kirkelige handlinger (jf gudstjenestebøkens alminnelige bestemmelser), herunder en særlig innføring i ekteskapslovgivningen,
- kjennskap til forvaltningsrettslig tenkemåte og saksbehandling, jf forvaltningsloven og offentlighetsloven,
- god kunnskap om regler for taushetsplikt for prester.

DELEMNE F LITTERATUR

- *Lovsamling for Den norske kirke : lover, forskrifter og annet regelverk* Oslo: Kirkerådet, 2005
- "Alminnelige bestemmelser" i *Gudstjenestebok for Den Norske kirke* Bind 2. Oslo: Verbum, 1992 , s. 13-15 (kompendium)

DELEMNE F SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Kirkens tjenester ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997 , s. 85-88, 126-128, 141-149, 166-168, 221-223
- Jørgensen, Ove Virik, *Juridisk oppslagsbok for Den norske kirke* Oslo: Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, 1997

DELEMNE G: MUNTILGHET OG PERSONLIG UTTRYKK (1 SP)

Studiet av MPU skal på siste nivå gi studentene mulighet til å få tilpasset instruksjon og individuell tilbakemelding. Arbeid i mindre grupper skal gi innsikt i egen framtrede i et arbeidsfellesskap, som leder og som deltager. Faget legger grunnlag for videre utvikling og kritisk vurdering av egen funksjon i seinere yrkesutøvelse.

Arbeidsformen er tilpasset individuell coaching, øvelse med instruksjon i mindre grupper og arbeid i basisgrupper uten lærer.

Studiet skal gi

- evne til refleksjon omkring formidling, dialog og respons
- innsikt i egen framtrede i et arbeidsfellesskap og evne til å lede et gudstjenestearbeid
- evne til å utnytte sitt uttrykkspotensiale, og nyansere og variere sitt uttrykk.

DELEMNE H: PASTORALGRUPPER (1 SP)

Pastoralgruppen fungerer som veiledning i gruppe med utgangspunkt i egne erfaringer ("case" og tema) fra praksis, annen kirkelig tjeneste eller fra undervisningen ved fakultetet.

Studiet skal gi

- god evne til å reflektere over forholdet mellom person, tro og tjeneste med sikte på en fremtidig tjeneste som prest i kirken.
- innsikt i hvordan en selv fungerer i samarbeid og samhandling med andre.

DELEMNE I: RETREAT (1 SP)

Studentene deltar på retreat over fire dager. Hensikten er å gi en praktisk innføring i kristen bønn og meditasjon innenfor rammen av en retreat med vekt på stillhet og faste tidebønner.

Studenten skal gis hjelp til å utvikle sitt eget trosliv, og til å forberede seg til en forestående kirkelig tjeneste.

PT508 - Menighetspraksis

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	

PT509 - Institusjonspraksis

Faglærer:	Pirjo Krabye, Pirjo.Krabye@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Profesjonsstudium teologi - lavere grad

PT510 - Sjelesorg og diakoni

Faglærer: Leif Gunnar Engedal, Leif.G.Engedal@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master kirkelig undervisning.

PT510 gir en grunnleggende innføring i det sentrale praktisk-teologiske emneområdet sjelesorg.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT503 Sjelesorg i, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Studenten skal

- ha godkjent oppmøte i undervisningen (75 prosent frammøte),
- levere samtalereferat eller kasedrøfting (1500-1800 ord) som anvender teori fra pensum i møte med en konkret sjelesørgerisk problematikk,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet PT510 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått».

Mål og innhold

Dette delemnet sikter mot å gi en grunnleggende innføring i den kristne sjelesorgs egenart. Det fokuseres på sjelesorgens bibelske forankring og teologiske begrunnelse i rammen av kirkens diakonale egenart. Med bakgrunn i momenter fra sjelesorgens faghistorie gis det en innføring i aktuell sjelesorgfaglig debatt med vekt på drøfting av sentrale posisjoner til forståelse av sjelesorgens dynamiske egenart og kontekstuelle forankring. To forhold har særlig betydning i denne sammenhengen: For det første forståelsen av den sjelesørgeriske samtals egenart, og dernest sjelesorgens fortolkning og bruk av innsikter fra andre fagområder så som religionspsykologi, psykoterapi, religionssosiologi.

Studentene skal ha

- kunnskap om sjelesorgens teologiske begrunnelse og kirkelige forankring,
- kunnskap om den sjelesørgeriske samtals forutsetninger og rammer,
- kunnskap om sjelesørgeriske utfordringer knyttet til møte med sykdom og lidelse,
- oversikt over sentrale posisjoner og problemstillinger i aktuell sjelesorgfaglig debatt,
- evne til refleksjon over egne forutsetninger med tanke på sjelesørgerisk arbeid,
- ferdighet i å føre en sjelesørgerisk samtale.

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal studenten i samråd med faglærer velge ut ca. 200 sider fra supplementslitteraturen.

Litteratur

LITTERATUR

- Engedal, Leif Gunnar, "Utvikling av sjelesørgerisk kompetanse : refleksjoner og perspektiver" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2004 , s. 84-95

- Okkenhaug, Berit, "Kap. 1-10" i *Når jeg ser ditt ansikt : innføring i kristen sjelesorg* Oslo: Verbum, 2002 , s. ikke oppgitt

SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Utdrag om vigsel og gravferd" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997 , s. 129-223

- *Skriftserien koinonia* Vikersund: Institutt for Sjelesorg, 2000-

- Aarflot, Hilde Marie, "Bort fra de store teoriene : en presentasjon av trekk i nyere sorgforskning" i *Tidsskrift for sjelesorg* Bind 21. 2001 , s. ikke angitt

- Andersen, Torbjørn Herlof, *Tause menn : seksuelle overgrep mot gutter i kristne miljøer* Oslo: Verbum, 2001

- Bergstrand, Göran og Lidbeck, Magnus, *Själavård* Bind 1-2. Stockholm: Verbum, 1997-1998

- Danbolt, Lars Johan, "Den underlige uka : de sørgende og begravelseriten" i *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 2002

- Grevbo, Tor Johan, "Sjelesorgaktuelt : internasjonale tendenser sett fra et skandinavisk perspektiv" i *Tidsskrift for sjelesorg* Bind 18. Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 1998 , s. ikke angitt

- Harbsmeier, Eberhard og Raun Iversen, Hans, "Et utvalg" i *Praktisk teologi* Frederiksberg: Anis, 1995 , s. 384-423

- Henriksen, Jan-Olav og Aarflot, Hilde Marie, "Å møte en annen" i *Møte mellom pasient og sykepleier* redaktør Helseth, Sølvi et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2002 , s. 157-172

- Olivius, Anders, Ericson, Cerny og Kihlberg, Birgitta Olivius, *Att möta människor : en grundbok om självård*
Stockholm: Verbum förlag, 1996
- Patton, John, *Pastoral care in context : an introduction to pastoral care* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox, 1993
- Ziemer, Jürgen, *Seelsorgelehre : eine Einführung für Studium und Praxis* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2000

PT511 - Kateketikk 1

Faglærer: Heid Leganger-Krogstad, Heid.L.Krogstad@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master kirkelig undervisning.

Emnet gir en grunnleggende innføring i kateketisk arbeid og skal gi hjelp til å utvikle kunnskaper, holdninger og ferdigheter som er viktige for å arbeide som kateket i Den norske kirke.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studentene skal

- ha godkjent oppmøte i undervisningen,
- bestå en kortinnlevering,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet PT511 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått».

Mål og innhold

Studentene skal ha

- god kunnskap om kirkelige undervisningsplaner og modeller for gjennomføring,
- god kunnskap om mål og innhold i ulike tiltak i dåpsopplæringen,
- kjennskap til de viktigste samarbeidspartnere for kirken i kateketisk sammenheng,
- kjennskap til samarbeidspartnernes egenart og forutsetninger for samarbeid,
- kjennskap til kateketisk arbeid blant mennesker med særlige behov.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Plan for dåpsopplæring i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1992 , s. 6-33, 66-79
- Asheim, Ivar, "Kristen kunnskap og undervisende virksomhet i kirken" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1978 , s. 180-188
- Engelsen, Britt Ulstrup, "En læreplanteoretisk analyse av planer for menighetspedagogisk virksomhet i den norske kirke" *Rapport / Pedagogisk forskningsinstitutt. Universitetet i Oslo 3-1998* Oslo: Universitetet i Oslo. Pedagogisk forskningsinstitutt, 1998
- Fylling, Hilde, Svendsen, Morten og Norseth, Kristin, "Gud gjør ikke forskjell på barn : barn med spesielle behov" i *Plan for dåpsopplæring Den Norske kirke* Oslo: IKO-forl., 1995
- Krych, M., "The Gospel calls us" i *Lifelong learning : a guide to adult education in the church* redaktør Grothe, Rebecca Minneapolis, Minn.: Augsburg, 1997 , s. 12-32
- Lorentzen, Kristin, "Et utvalg" i *I bredde, lengde og dybde : en studie av dåpsskole for 6-åringer i fem lokalmenigheter* Trondheim: Tapir, 2002 , s. 31-136
- Redse, A., "Kyrkjeleg undervisning i ei ny tid" i *"Jeg gikk meg over sjø og land-" : festskrift til Ottar Berge på 65-årsdagen* redaktør Ulstein, Jan Ove et al. Trondheim: Tapir, 2001 , s. ikke oppgitt
- Rypdal, Marit, *Kort innføring i didaktikk*
- Theil, H., "Børns religiøsitet" *Ud fra en gudstjenstlig sammenheng : håndbog om indledende konfirmationsforberedelse* Frederiksberg: Materialecentralen, 1996 , s. 43-69

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Akerø, Hans Arne, "Vårt alterbord er dekket : barn og nattverd" i *Plan for dåpsopplæring i Den Norske kirke* Oslo: Iko, 1995
- Hirsch, Asbjørn, *Menighetens egen plan : veileder for lokal dåpsopplæring* Oslo: IKO-forlaget, 1996
- Jørgensen, Randi H., *Skole møter kirke : ideer til samarbeid* Oslo: IKO-forl., 1999

PT512 - Kateketikk 2

Faglærer:	Heid Leganger-Krogstad, Heid.L.Krogstad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master kirkelig undervisning.

PT512 bygger videre på PT511 og tar sikte på å utdype studentenes kateketiske og pedagogiske kunnskaper og gi hjelp til å arbeide med undervisnings- og oppdragelsesvirksomheten i menigheten i lys av pedagogisk teori.

Emnet består av tre delemner: A. Menighetspedagogikk (3 sp), B. Valgemne/fordypnings-emne (5 sp) og C. Familiepedagogikk (2 sp).

Forkunnskapskrav:

Konfirmantpraksis må være avlagt før en kan påbegynne PT512.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studentene skal

- ha godkjent fremmøte (75 prosent) i seminargruppen,
- skrive en artikkel på 6 -10 sider i tilknytning til delemne A,
- delta i en PT-gruppe,
- lage faglig foredrag/artikkel i tilknytning til delemne B etter nærmere avtale,
- gi respons på to forskjellige utkast fra andre studenter i ulike faser av skriveprosessen,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet PT512 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Dersom studiekravene er bestått gis det anledning til å gå opp til muntlig eksamen. Muntlig vurderes med «bestått»/«ikke bestått».

Mål og innhold

DELEMNE A. MENIGHETSPEDAGOGIKK (3 STUDIEPOENG)

Studentene skal ha

- innsikt i ulike sider ved menigheten som læringsfelt,
- evne til å reflektere over kirkens pedagogiske oppgaver,
- innsikt i strategier som kan videreutvikle kirkelig undervisning,
- evne til å evaluere dagens undervisningsformer og gi impulser til å utvikle kirkens undervisning videre.

DELEMNE A LITTERATUR

- Everist, Norma Cook, "Et utvalg" i *The church as learning community : a comprehensive guide to Christian education* Nashville, Tenn.: Abingdon Press, 2002 , s. 21-253

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Myhre, Reidar, *Oppdragelse i helhetspedagogisk perspektiv* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1994

DELEMNE B. VALGEMNE/FORDYPNINGSEMNE (5 STUDIEPOENG)

Studentene skal

- ha utdypet innsikt i et selvvalgt pedagogisk emne med relevans til menighetspedagogisk arbeid

DELEMNE C. FAMILIEPEDAGOGIKK (2 STUDIEPOENG)

Studenten skal ha

- god kunnskap om familiepedagogikk,
- evne til å evaluere kirkelig arbeid blant familier og gi impulser til å utvikle det videre.

DELEMNE C LITTERATUR

- *Familien i fokus : ressurshefte* Oslo: IKO-forl., 1994

- Elshof, J.K.T., "Ministry to families in the local church" i *Foundations of ministry : an introduction to Christian education for a new generation* redaktør Anthony, Michael J. Grand Rapids, Mich.: Baker Books, 1992 , s. 185-198
- Evenshaug, Oddbjørn og Hallen, Dag, "Et utvalg" i *Familiepedagogikk : oppdragelsens hva, hvordan og hvorfor* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1997 , s. 30-82
- Evenshaug, Oddbjørn, "Verdiforordning i familien" i *Forankring og forandring : verdier for det nye Europa : festskrift til Ivar Asheim på 65-årsdagen den 5. august 1992* redaktør Mogstad, Sverre Dag et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1992 , s. 127-140

DELEMNE C SUPPLERENDE LITTERATUR

- Bø, Ingerid, *Foreldre og fagfolk : foreldrenes og samarbeidets vilkår* Oslo: Universitetsforl., 2002
- Harbo, Sigmund, "Familiens rolle i den religiøse holdningsdannelse" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1990 , s. 225-228
- Schorre, H.J., "Mellom benkene? : om fars plass i kirken" i *Fars bok* redaktør Magerøy, Lars Inge et al. Oslo: IKO-forl., 1998 , s. ikke oppgitt
- Wirgenes, P.E., "Som en far bærer sitt barn : om far og mann i bibelen" *Fars bok* redaktør Magerøy, Lars Inge et al. Oslo: IKO-forl., 1998 , s. 32-51

PT513 - Menighetsbygging og katekettjeneste

Faglærer:	Heid Leganger-Krogstad, Heid.L.Krogstad@mf.no
Studiepoeng:	20
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master kirkelig undervisning.

PT513 bygger videre på PT501, PT502, PT510 og PT511 og skal gi hjelp til å videreutvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er viktige for å arbeide som kateket i Den norske kirke. Det skal også gi hjelp til å utvikle personlig og åndelig modenhet og kateketisk identitet.

Emnet består av seks delemner: A. Menighetsbygging og lederskap i menighet (3 sp), B. Sjelesorg (3 sp), C. Homiletikk (3 sp), D. Liturgikk (1 sp), E. Menighetspedagogikk (3 sp), F. Kirkerett (1 sp), G. MPU (1 sp), H. Grunnskolepraksis (4 sp) og I. Retreat (1 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PT505 Menighetsbygging og prestedtjeneste, reduseres dette emnet med 16 sp

Studiekrav

Studenten skal

- ha godkjent oppmøte (75 prosent) i undervisningen og praksis,
- bestå grunnskolepraksis (observasjon 2 uker, undervise i minst 2 KRL-timer med detaljert og begrunnet undervisningsplan, levere en av disse undervisningsplanene i fronter)
- få godkjent en praksisoppgave på inntil 3000 ord knyttet til egen observasjon og deltakelse i praksis i relasjon til et eller flere av delmålene for studieemnet
- bestå egnethetsvurdering,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet PT513 har bare én vurderingsform, mappevurdering. Når studiekravene er oppfylt gis det anledning til å gå opp til en muntlig eksamen. Studenter som får underkjent sin praksisrapport, får 14 dager til å forbedre denne. Studenter som ikke får godkjent praksis, får mulighet til å oppfylle kravene gjennom en forlenget praksis samme semester eller fornyet praksis semesteret etter. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått» på grunnlag av muntlig eksamen.

I dette emnet inngår egnethetsvurdering som selvstendig studiekrav. Egnethetsvurderingen bygger på «Kriterier for egnethet til katekettjeneste».

Mål og innhold

DELEMNE A. MENIGHETSBYGGING OG LEDERSKAP (3 STUDIEPOENG)

Hva vil det si å bygge menighet? Både prestedtjenesten og katekettjenesten er i stadig endring. Ulike tider har hatt ulike lederideal. Dagens kirkelig ansatte utfordres til å profilere sin egen forståelse av tjenesten ut fra menighetenes behov og sine egne forutsetninger. Ulike modeller for ledelse må vurderes ut fra menighetsbygging som et overordnet praktisk-teologiske kriterium.

Delemnet vil også ta opp spørsmål om kateketens identitet og selvforståelse og kateketen som pedagogisk leder.

Studentene skal ha

- evne til arbeid med egen forståelse av lederrollen,
- evne til å motta og gi veiledning,
- kjennskap til veier til et fordypet trosliv,
- god kjennskap til teologi og metode for menighetsbygging,
- kjennskap til vigslingsliturgien for kateketer,
- innsikt i spørsmål knyttet til ledelse, samarbeid og konflikthåndtering i menigheten,
- innsikt i motivasjon og utrustning av frivillige medarbeidere,
- innsikt i egen identitet og selvforståelse i møte med katekettjenesten.

DELEMNE A LITTERATUR

- "Temanummer om menighetsutvikling" i *Halvårsskrift for praktisk teologi* Oslo: Luther, 2003 , s. ikke oppgitt
- "Retningslinjer for kateketens og diakonens gudstjenestlige funksjoner" i *Lovsamling for Den norske kirke : lover, forskrifter og annet regelverk* Oslo: Kirkerådet, 2005 , s. 65-66
- *Kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for kateketer : fastsatt av Kirkemøtet 20. november 2004*
- Aarflot, Andreas, "Embedsteologi og vigsling" i *Kateketen i fokus : nokre perspektiv på katekettenesta* redaktør Ulstein, Jan Ove Trondheim: Tapir, 2001 , s. ikke oppgitt.
- Alveng, Kristine Aksøy, *Rett kalt kateket : vigslingens betydning for kateketers tjenesteidentitet og forståelsen av katekettjenesten i Den norske kirke* Oslo: K.A. Alveng, 2004 , s. 51 bl.
- Hjertenæs, Magnar, "Eit spørsmål om identitet - perspektiv på kateketane i Den norske kyrkja" i *Kateketen i fokus : nokre perspektiv på katekettenesta* redaktør Ulstein, Jan Ove Trondheim: Tapir, 2001 , s. ikke oppgitt.
- Skarsaune, Oskar, "Det tredelte embete og det ene" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Oslo: Universitetsforlaget, 1999

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Malm, Magnus, *Veivisere : en bok om kristent lederskap* Oslo: Nye Luther forl., 1991

B. SJELESORG (3 STUDIEPOENG)

Delemnet fokuserer både på sentrale prinsipielle problemer i sjelesørgerisk teori og på konkrete tema og utfordringer i praktisk-sjelesørgerisk arbeid. Videre drøftes utfordringer knyttet til spenningen mellom familieliv og katekettjeneste, vekslingen mellom arbeid og hvile, forholdet mellom personlig spiritualitet og utadrettet tjeneste og konkrete sjelesørgeriske utfordringer knyttet til spørsmål om yrkesetikk. Studiet skal gi innsikt i relevant sjelesørgerisk teori knyttet til livsfaser, ritualer og sorgarbeid - med spesiell vekt på arbeid blant barn og unge.

MÅL

Studiet skal gi

- kunnskap om sjelesorgens egenart i spenningsfeltet mellom terapi, rådgivning og åndelig veiledning
- kunnskap om teologi, ritualer og liturgi knyttet til kasualia
- kunnskap om sorg og sorgarbeid
- kunnskap om forholdet mellom privatliv og kirkelig tjeneste
- kjennskap til autoritetsutøvelse og maktbruk knyttet til pastorale handlinger og veiledning
- kunnskap om åndelig liv for den kirkelig ansatte
- god kunnskap om sjelesørgeriske utfordringer i forhold til barn og unge.

DELEMNE B LITTERATUR

- Olivius, Anders, Ericson, Cerny og Kihlberg, Birgitta Olivius, "Et utvalg" i *Att möta människor : en grundbok om själavård* Stockholm: Verbum förlag, 1996 , s. 13-117, 177-205, 218-234

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- *Skriftserien koinonia* Vikersund: Institutt for Sjelesorg, 2000-
- Aarflot, Hilde Marie, "Bort fra de store teoriene : en presentasjon av trekk i nyere sorgforskning" i *Tidsskrift for sjelesorg* Bind 21. 2001 , s. ikke angitt
- Bergstrand, Göran og Lidbeck, Magnus, *Själavård* Bind 1-2. Stockholm: Verbum, 1997-1998
- Danbolt, Lars Johan, "Den underlige uka : de sørgende og begravelsesriten" i *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 2002
- Gerkin, Charles V., *An introduction to pastoral care* Nashville, Tenn.: Abingdon, 1997
- Henriksen, Jan-Olav og Aarflot, Hilde Marie, "Å møte en annen" i *Møte mellom pasient og sykepleier* redaktør Helseth, Sølvi et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2002 , s. 157-172
- Okkenhaug, Berit, *Når jeg ser ditt ansikt : innføring i kristen sjelesorg* Oslo: Verbum, 2002
- Pattison, Stephen, *A critique of pastoral care* London: SCM Press, 2000
- Patton, John, *Pastoral care in context : an introduction to pastoral care* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox, 1993
- Stavenes, Anne-May, "Kan sjelesorgen være åndelig veiledning?" i *Tidsskrift for sjelesorg* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2002 , s. 77-83
- Wikström, Owe, "Del II: Åndelig veiledning" i *Mørket som blander* Oslo: Luther, 1995 , s. ikke oppgitt
- Ziemer, Jürgen, *Seelsorgelehre : eine Einführung für Studium und Praxis* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2000

C. HOMILETIKK (3 STUDIEPOENG)

Forkynnelse står sentralt i katekettjenesten i Den norske kirke. I forkynnelsen vil hele kateketens teologiske kompetanse komme til anvendelse. Forkynnelse er en krevende oppgave der ikke bare de faglige kunnskaper, men også kateketens egen person og trosliv trekkes inn på en avgjørende måte.

MÅL

Studiet skal gi

- god kunnskap om forkynnelsens teologi og oppdrag,
- kunnskap om forholdet mellom homiletikk og hermeneutikk,
- kunnskap om betydningen av kateketens person for forkynnelsen,
- kjennskap til temaet forkynnelse ved kasualia,
- evne til kreativt prekenarbeid.

DELEMNE C LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997 , s. 158-165, 214-220
- Nordhaug, Halvor, "Et utvalg" i *-så mitt hus kan bli fullt : en bok om prekenen* Oslo: Luther, 2000 , s. 19-168

DELEMNE C SUPPLERENDE LITTERATUR

- Nordhaug, Halvor, "Et utvalg" i *-så mitt hus kan bli fullt : en bok om prekenen* Oslo: Luther, 2000 , s. 171-224
- Skjevesland, Olav, "Et utvalg" i *Det skapende ordet : en prekenlære* Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 13-130, 178-259

D. LITURGIKK (1 STUDIEPOENG)

Delempnet skal bidra til å utvikle studentenes egen holdning til gudstjenestelige oppgaver og gi en økt forståelse for gudstjenestearbeid med spesiell vekt på barn og unge.

Det fokuserer også på en sunn forståelse av kateketens rolle i konkret gudstjeneste-forberedende arbeid: ledelse og utvikling av menighetens gudstjenestevirksomhet, arbeid i gudstjenesteutvalg og stab omkring gudstjenester og arbeid med langtidsplanlegging av gudstjenester i en menighet.

MÅL

Studentene skal ha

- evne til å planlegge, lede og inspirere gudstjenestearbeid, og innsikt i egen funksjon i slikt arbeid,
- evne til å samarbeide om planlegging, gjennomføring og evaluering av gudstjenester og til å lede gudstjenestearbeid.

DELEMNE D LITTERATUR

- *Salmer 1997 : tillegg til Norsk salmebok* [Oslo]: Verbum, 1997 , s. 318 s. /
- *Norsk salmebok : med bønnebok : [godkjent ved kongelig resolusjon av 29.juni 1984 til bruk i menigheter som gjør vedtak om det]*[Oslo]: Verbum, 2002 , s. 1199 s. /
- *Kirkeårets tekster* Oslo: Verbum, 1990
- Ellverson, Karl-Gunnar, "Et utvalg" i *Handbok i liturgik* Stockholm: Verbum, 2003 , s. ikke oppgitt
- Lathrop, Gordon, "Et utvalg" i *Holy things : a liturgical theology* Minneapolis: Fortress Press, 1993 , s. 1-32, 87-138
- Schøien, Kristin Solli, "Et utvalg" i *Fra torget til vingården* Oslo: Luther, 2000 , s. 6-18, 49, 51, 53-54, 59, 63-65, 67, 70-77, 82-95, 97-100
- Wilson-Dickson, Andrew, "Et utvalg" i *Musik i kristen tradition : från tempel och katedraler till kyrkor och torg* Stockholm: Verbum, 1996 , s. 16-63, 76-77, 87-88, 130-142, 148-149, 240-246

DELEMNE D SUPPLERENDE LITTERATUR

- *Liv i gudstjenesten, gudstjenesten i livet : betenkning om gudstjenesteliv og gudstjenestefornyelse i Den Norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1994

E. MENIGHETSPEDAGOGIKK (3 SP)

Den norske kirkes dåpspraksis og folkekirkepreg stiller menighetene overfor store utfordringer på det kateketiske feltet. Katekettikk på dette nivået i studiet har som mål å motivere og utruste kandidatene til å ivareta kateketisk arbeid i menigheten på en integrert og faglig god måte. Kandidaten skal gjennom studiet settes i stand til å lede, planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning og annet trosformidlingsarbeid i menigheten.

MÅL

Studiet skal gi

- god kunnskap om menigheten som sted for trosformidling i et livslangt perspektiv,
- god kunnskap om kirkelig dåpsopplæring og konfirmantarbeid og evne til refleksjon rundt de utfordringene disse reiser
- kunnskap om egnede metoder i kirkens kateketiske arbeid
- evne til kirkelig formidling, herunder å planlegge og gjennomføre konfirmantarbeid
- evne til å arbeide med medarbeiderfostring

DELEMNE E LITTERATUR

- *Håndbok til Plan for konfirmasjonstiden i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1998
- "Et utvalg" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997 , s. 41-60, 89-104
- *Et utvalg : "-til et åpent liv i tro og tillit" : dåpsopplæring i Den norske kirke* Bind 2005. Oslo: Statens forvaltningstjeneste Informasjonsforvaltning, 2000 , s. 17-72 , http://odin.dep.no/kkd/norsk/dok/andre_dok/utredninger/014041-020002/dok-bn.html
- "Et utvalg" i *"-til et åpent liv i tro og tillit" : dåpsopplæring i Den norske kirke* Oslo: Statens forvaltningstjeneste Informasjonsforvaltning, 2000 , s. 17-72
- "Et utvalg" i *Plan for dåpsopplæring i Den norske kirke* Oslo: Kirkerådet, 1992 , s. 6-33, 66-79
- "Konfirmasjonstidens gudstjenester" i *Gudstjenestebok for Den Norske kirke* Bind 1. Oslo: Verbum, 1992 , s. 196-205
- Asheim, Ivar, "Kan spedbarn være medlem av de troendes fellesskap?" *Kirkens skole - statens kirke : festskrift til professor dr. philos. Brynjar Haraldsø på 70-årsdagen 29. september 1995* redaktør Rian, Dagfinn et al. Trondheim: Tapir, 1995 , s. 187-203 (kompendium)
- Birkedal, Erling, "Kunnskapsformidler eller medvandrer?" i *"Jeg gikk meg over sjø og land-" : festskrift til Ottar Berge på 65-årsdagen* redaktør Ulstein, Jan Ove et al. Trondheim: Tapir, 2001 , s. 65-80 (kompendium)
- Holdø, Cecilie Eidsøren, "Dåpssamtalepraksis i dag" *Himmelgaven : kirkens møte med mennesker ved dåp* redaktør Akerø, Hans Arne et al. Oslo: Den norske kirkes presteforening, 2002 , s. 171-183 (kompendium)
- Kirkerådet . Kirke/stat-utvalget, *Et utvalg : Dåpsopplæring i Den norske kirke : delrapport, september 2001* Bind 2005. Oslo: Kirkerådet, 2001 , s. 7-67 , http://www.kirken.no/kirke_stat/rapport/dapsopp.pdf
- Kirkerådet . Kirke/stat-utvalget, "Et utvalg" i *Dåpsopplæring i Den norske kirke : delrapport, september 2001* Oslo: Kirkerådet, 2001 , s. 7-67
- Kultur- og kirke departementet, "Trusopplæring i ei ny tid : om reform av dåpsopplæringa i Den norske kyrkja" *Stimeld nr 7 (2002-2003)* Bind 2005. Oslo: Kultur og Kyrkjedepartementet, 2002 , <http://odin.dep.no/kkd/norsk/dok/regpubl/stmeld/043001-040002/dok-bn.html>
- Kvalbein, Hans, "Fra melk til fast føde" i *For kirke og skole : festskrift til Ole Modalsli på 70-årsdagen 1. april 1983* redaktør Asheim, Ivar Oslo: Universitetsforlaget, 1983 , s. 74-86 (kompendium)
- Schøien, Harald, "Dåpssamtale når barnet snakker for seg selv" i *Himmelgaven : kirkens møte med mennesker ved dåp* redaktør Akerø, Hans Arne et al. Oslo: Den norske kirkes presteforening, 2002 , s. 141-155 (kompendium)

F. KIRKERETT (1 STUDIEPOENG)

Kirkens ordninger og den rettslig regulering av de ulike tjenester er et sentralt element for medarbeidere i Den norske kirke. Innsikt i Den norske kirkes organisasjon er en viktig forutsetning for å kunne fungere adekvat i det praktiske kirke- og menighetsliv. I tillegg er

Den norske kirke en del av norsk offentlig forvaltning. Dette nødvendiggjør kunnskaper om saksbehandling, forvaltnings- arbeids- og tjenestemannsrett.

MÅL

Studentene skal ha

- kunnskap om kirkelovgivningen,
- kunnskap om kirkens struktur og organisasjon
- kunnskap om kirkerett knyttet til de kirkelige handlinger,
- kjennskap til forvaltningsrettslig tenkemåte og saksbehandling, jf forvaltningsloven og offentlighetsloven
- god kunnskap om regler for taushetsplikt

DELEMNE F LITTERATUR

- *Lovsamling for Den norske kirke : lover, forskrifter og annet regelverk* Oslo: Kirkerådet, 2005
- "Alminnelige bestemmelser" i *Gudstjenestebok for Den Norske kirke* Bind 2. Oslo: Verbum, 1992 , s. 13-15 (kompendium)

DELEMNE F SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Kirkens tjenester ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997 , s. 85-88, 126-128, 141-149, 166-168, 221-223
- Jørgensen, Ove Virik, *Juridisk oppslagsbok for Den norske kirke* Oslo: Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, 1997

G. MUNTILGHET OG PERSONLIG UTTRYKK (1 STUDIEPOENG)

MPU skal gi en praktisk kompetanse rettet mot kateketens liturgiske funksjoner. Øvelsene bygger på praktisk liturgi og personlig uttrykk fra delemne B i PT501 og delemne C i PT502. Øvelsene skal gi konkrete erfaringer med bruk av kirkens gudstjenestebøker og ulike gudstjenesteformer - og bidra til å utvikle studentenes personlige liturgiske uttrykk.

MÅL

Studentene skal ha

- ferdighet innenfor stemmebruk, kroppsspråk og liturgisk utførelse,
- kjennskap til de elementene som ligger til grunn for arbeidet med et personlig liturgisk uttrykk,
- evne til å relatere sine kunnskaper om formidlingsteori og stemmebruk til eget ferdighetsnivå og utviklingspotensiale,

H. GRUNNSKOLEPRAKSIS (4 STUDIEPOENG)

Veiledet skolepraksis varer i 2 uker og finner sted i en offentlig grunnskole. Gjennom grunnskolepraksisen skal studenten få et innblikk i skolens liv gjennom observasjon og deltakelse. Studenten skal få mulighet til å observere og reflektere over skolens funksjon i samfunnet i oppdragelse og opplæring i samarbeid med foreldre og i relasjon til et lokalsamfunn.

MÅL

Studiet skal gi

- evne til å analysere en lærers ulike funksjoner
- evne til å observere og vurdere undervisning
- evne til å observere og reflektere over skolens liv i relasjon til dens verdiplattform
- evne til å analysere forholdet mellom formell og praktisert læreplan
- øvelse i å undervise i KRL-faget
- kunnskap om og innsikt i skolens samarbeid med trossamfunn i lokalmiljøet med vekt på skole-kirkesamarbeidet

Praktisk gjennomføring

Praksisperioden skal bestå av en kombinasjon av observasjon og deltakelse på alle lærerens funksjonsområder i skolen. Studentene observerer undervisning i flere fag og deltar selv i undervisningen i KRL med veiledning både før og etter. Som grunnlag for denne veiledningen må studenten skrive en detaljert og begrunnet undervisningsplan til sin egen undervisning som kan utgjøre deler av eller hele undervisningstimer. En av disse planene leveres til studiestedet i Fronter.

Alle skriftlige innleveringer skal gjøres i praksisperioden og leveres umiddelbart etterpå. Den praktiske og faglige tilretteleggingen av praksisperioden ledes av fakultetets praksisleder. Det utbetales ingen lønn under praksisperioden for veiledet undervisning.

I. RETREAT (1 SP)

Studentene deltar på retreat over fire dager. Hensikten er å gi en praktisk innføring i kristen bønn og meditasjon innenfor rammen av en retreat med vekt på stillhet og faste tidebønner.

Studenten skal gis hjelp til å utvikle sitt eget trosliv, og til å forberede seg til en forestående kirkelig tjeneste.

PT601 - Religionens rolle i det moderne samfunn

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet etablerer et sosiologisk perspektiv på religionen og dens rolle i den moderne verden. Det vil presentere nyere utviklingstrekk i forholdet mellom religion og samfunn, både nasjonalt og internasjonalt. Disse utviklingstrekk vil bli drøftet i forhold til ulike sosiologiske modeller, herunder tradisjonell sekulariseringsteori.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet PT601 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hva som preger utviklingen av religionens rolle i det moderne samfunn,
- kunnskap om ulike sosiologiske modeller for å forstå religionens rolle,
- kunnskap om hvordan religionens samfunnsmessige betydning kan variere mellom ulike land og geografiske områder,
- god kunnskap om hvilken rolle religion kan spille for sosiale endringer og for sosiale og politiske konflikter,
- evne til å drøfte forholdet mellom religionens private og dens offentlige funksjon, herunder forholdet mellom religion og politikk,
- evne til å drøfte religionssosiologiske utfordringer til teologisk tenkning omkring kirkens rolle i samfunnet.

Litteratur

LITTERATUR

- Casanova, José, *Public religions in the modern world* Chicago: University of Chicago Press, 1994
- Davie, Grace, *Religion in modern Europe : a memory mutates* Oxford: Oxford University Press, 2000
- Furseth, Inger og Repstad, Pål, *Innføring i religionssosiologi* Oslo: Universitetsforlaget, 2003
- McGuire, Meredith B., *Religion : the social context* Belmont, Calif.: Wadsworth Thomson Learning, 2002

PT602 - Gudstro, livserfaring og menighetsliv

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet etablerer et religionspsykologisk og sjelesørgerisk perspektiv på religiøs erfaring innenfor en kristen kulturkontekst. Det gis en innføring i religionspsykologiens faglige egenart med henblikk på å vise fagets relevans for sjelesørgerisk arbeid i møte med sentrale problemstillinger i nåtidig menighetsliv. Emnet vil tematisk fokusere på religiøs sosialisering og utformingen av et personlig gudsbilde. Videre vil sammenhenger mellom religiøsitet og helse bli belyst, herunder også betydningen av riter og ritualer. Problemdrøftingen skjer innenfor et praktisk-teologisk perspektiv med vekt på veksling mellom teori og praksis, og med fokus på sjelesørgeriske problemstillinger.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet PT602 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om egenarten i religionspsykologiens fortolkning av religiøs erfaring,
- kunnskap om hovedtyper av sjelesørgerisk teori,
- kunnskap om psykodynamiske og sosialpsykologiske teoris forståelse av gudsrelasjonens og gudsbildets opphav og funksjoner,
- kunnskap om hovedtrekk i den religiøse utvikling, herunder også religionens funksjon i forhold til mestring av livskriser,
- kunnskap om sammenhenger mellom religion og helse, herunder også betydningen av riter og ritualer,
- evne til å drøfte forholdet mellom en psykologisk og en teologisk fortolkning av religiøse erfaring,
- evne til å drøfte hvilken betydning religionspsykologisk innsikt kan ha med tanke på sjelesørgerisk praksis.

Litteratur

LITTERATUR

- Engedal, Leif Gunnar, *Gudsrelasjon, primærrelasjoner og den intrapsyiske scene : psykoanalytiske tolkninger av religiøs erfaring* [Vikersund]: L.G. Engedal, 2003
- Geels, Antoon, *Den religiösa människan : en introduktion till religionspsykologin* [Stockholm]: Natur och Kultur, 1999
- Gerkin, Charles V., *An introduction to pastoral care* Nashville, Tenn.: Abingdon, 1997
- Hunsinger, Deborah van Deusen, "Kap. 4" i *Theology and pastoral counseling : a new interdisciplinary approach* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1995 , s. 105-150

PT603 - Kirkelig ungdomsarbeid

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet har to hovedfokus. For det ene fokuserer det på spørsmålet om forholdet mellom religion og ungdomskultur, og hvordan den kan studeres. For det andre fokuserer det på hvordan kirken kan arbeide for ungdom og være en kirke for ungdom.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet PT603 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studenten skal:

- ha god kunnskap om hva som kjennetegner vår tids ungdomskultur, og hvilken rolle religion spiller for ungdom
- ha god kunnskap om metoder og prinsipper for formidling av kristen tro til ungdom
- evne til å reflektere teologisk over kirkens forhold til unge

Litteratur

LITTERATUR

- Birkedal, Erling [et al.], "Temanummer "Ungdom i kirken"" i *Halvårsskrift for praktisk teologi* 2002, s. 4-59
- Borgman, Dean, *When Kumbaya is not enough : a practical theology for youth ministry* Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 1997
- Brunstad, Paul Otto, *Ungdom og livstolkning : en studie av unge menneskers tro og fremtidsforventninger* Trondheim: Tapir, 1998
- Cray, Graham, *Youth congregations and the emerging church* Cambridge: Grove Books, 2002 (kompendium)
- Cray, Graham, *Postmodern culture and youth discipleship : commitment or looking cool?* Cambridge: Grove Books, 1998
- Dean, Kenda Creasy og Foster, Ron, *The godbearing life : the art of soul tending for youth ministry* Nashville, Tenn.: Upper Room Books, 1998
- Lorentzen, Kristin og Weider, Einar, "Et utvalg" i *Kirke i oppbrudd og forandring : aktuelle perspektiver på norsk kirkevirkelighet* redaktør Engedal, Leif Gunnar et al. [Oslo]: Det teologiske menighetsfakultet, 2003, s. 47-81

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Birkedal, Erling, *Noen ganger tror jeg på Gud, men-? : en undersøkelse av gudstro og erfaring med religiøs praksis i tidlig ungdomsalder* Trondheim: Tapir, 2001
- Kvalvaag, Robert W., *Det guddommelige jeg : nyreligiositet og religiøse strømninger i moderne ungdomskultur* Bergen: Fagbokforlaget, 2003
- Senter, Mark H., *Four views of youth ministry and the church : inclusive congregational, preparatory, missional, strategic* Grand Rapids, Mich.: Youth Specialties, 2001
- Strommen, Merton P. og Hardel, Richard A., *Passing on the faith : a radical new model for youth and family ministry* Winona, Minn.: Saint Mary's Press, 2000

PT604 - Ledelse i kirken

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet arbeider med organisasjonsteoretiske og teologiske perspektiver på ledelse i kirken. Emnet omhandler også perspektiver på konflikt og konfliktløsning.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet PT604 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om ulike teoretiske perspektiver på ledelse
- kunnskap om viktige problemstillinger knyttet til ledelse i Den norske kirke
- kjennskap til konfliktmekanismer i en kirkelig sammenheng
- evne til å reflektere teologisk over lederskap og konflikter i en kirkelig sammenheng.

Litteratur

LITTERATUR

- Askeland, Harald, *Ledere og lederroller : om ledelse og lederroller i den lokale kirke* Trondheim: Tapir, 1998
 - Hernes, Helge, *Folket og hyrdene : et program for levende menigheter* Oslo: Genesis, 2002
 - Skjevesland, Olav, *Morgendagens menighet : ledelse og livsform* [Oslo]: Verbum, 1998
 - Stålsett, Gunnar og Kvamme, Ole Andreas, *Personalkonflikt i kirken : en konferanserapport* Oslo: Det praktisk-teologiske seminar, 1998
- #### SUPPLERENDE LITTERATUR
- Askeland, Harald, *Ledelse i kirken : artikkelsamling* Oslo: Kirkens arbeidsgiverorganisasjon, 2003
 - Huse, Morten, *Prest og ledelse* [Oslo]: Verbum, 2000
 - Torkelsen, Terje, *På livet løs : en praktisk-teologisk studie av kirkelige medarbeideres erfaringer fra helsefarlige personalkonflikter i Den norske kirke* Trondheim: Tapir, 2003

PT609 - Skyld, skam og forsoning

Faglærer:	Leif Gunnar Engedal, Leif.G.Engedal@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet gir en grunnleggende innføring i skyldens og skammens egenart. Det er et mål å bidra til en dypere forståelse av hvordan mennesker i vår kultur erfarer skyldens og skammens virkelighet, og hvordan kirkelig praksis kan åpne veier mot forsoning og tilgivelse. Emnets faglige hovedperspektiv er praktisk-teologisk og sjelesørgerisk.. Det legges vekt på en tverrfaglig drøfting av emnene der teologiske, kulturanalytiske og psykologiske fortolkninger gjensidig får belyse og utfordre hverandre.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet PT609 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kunnskap om skyldens egenart og dynamikk slik den framtrer og fortolkes i en sjelesørgerisk kontekst
- ha kunnskap om skammens egenart og dynamikk slik den framtrer og fortolkes i en sjelesørgerisk kontekst
- ha kunnskap om kirkens praksis og ordninger for skriftemål
- ha evne til å reflektere over sammenhenger mellom sosio-kulturelle endringer og individuelle erfaringer knyttet til skyld og skam
- ha evne til å analysere og drøfte sjelesørgeriske utfordringer knyttet til forsonings-prosesser i møte med skyld og skam.

Studenten gjør i samarbeid med ansvarlig faglærer et utvalg fra litteraturlisten nedenfor.

Utvalget skal samlet sett dekke både teologisk, sjelesørgerisk, kulturanalytisk og psykologisk fagstoff.

Litteratur

LITTERATUR

- Albers, Robert H., *Shame : a faith perspective* New York: Haworth Pastoral Press, 1995
- Anstorp, Trine, Hovland, Beate Indrebø og Torp, Elisabeth, *Fra skam til verdighet : teologisk og psykologisk arbeid med vold og seksuelle overgrep* Oslo: Universitetsforlaget, 2003
- Capps, Donald, *The depleted self : sin in a narcissistic age* Minneapolis: Fortress Press, 1993
- Fowler, James W., *Faithful change : the personal and public challenges of postmodern life* Nashville: Abingdon, 1996
- Gassin, Lisa, "Interpersonal forgiveness from an Eastern Orthodox perspective" i *Journal of psychology and theology* Bind 29. 2001 , s. 187-200
- Hauge, Astri, "Skal vi tilgi mer enn Gud?" i *Tidsskrift for sjelesorg* Bind 11. 1991 , s. ikke oppgitt
- Henriksen, Jan-Olav, *Imago Dei : den teologiske konstruksjonen av menneskets identitet* Oslo: Gyldendal akademisk, 2003
- Jones, L. Gregory, *Embodying forgiveness : a theological analysis* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1995
- Kaufman, Gershen, *Shame : the power of caring* Rochester, Vt.: Schenkman Books, 1992 , s. xxx, 263
- Leer-Salvesen, Paul, *Min skyld* [Oslo]: Verbum, 2002
- McFadyen, Alistair I., *Bound to sin : abuse, Holocaust, and the Christian doctrine of sin* Cambridge: Cambridge University Press, 2000
- Olivius, Anders, *Handbok för själavård och bikt : en bok om skuld och förlåtelse* Stockholm: Verbum, 1988
- Pattison, Stephen, *Shame : theory, therapy, theology* Cambridge: Cambridge University Press, 2000
- Patton, John, *Is human forgiveness possible? : a pastoral care perspective* Nashville: Abingdon Press, 1985 234.5 Pa
- Riksen, Knut Inge, "Mennesket, skammen og kulturen" i *Apollon (Oslo : online)* Bind 2004. 1998 , <http://www.apollon.uio.no/apollon04-98/11.html>
- Sandage, Steven J., "Contextualizing models of humility and forgiveness : a reply to Gassin" i *Journal of psychology and theology* Bind 29. 2001 , s. 201-211

- Worthington, Everett L., *Dimensions of forgiveness : psychological research & theological perspectives* Philadelphia, Pa.: Templeton Foundation Press, 1998
- Wyller, Trygve, *Skam : perspektiver på skam, ære og skamløshet i det moderne* Bergen: Fagbokforlaget, 2001

PT610 - Hva er prekenens oppgave? Et idèhistorisk perspektiv

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet er et fordypningemne i homiletikk. Det skal gi studenten en forståelse av hvordan synet på forkynnelsens plass og oppgave har utviklet seg gjennom kirkens historie. Emnet fokuserer utviklingen fram til og med reformasjonen og særlig Luthers prekenforståelse; men det inkluderer også en fremstilling av utviklingen fram til nyere tid. Gjennom et slikt historisk anlagt studium gis studenten impulser til å utvikle sin egen forståelse av forkynnelsens plass og oppgave i kirken.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet PT610 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om noen sentrale forkynneres prekenform og prekenforståelse gjennom kirkens historie.
- god kunnskap om utviklingen av prekenforståelsen gjennom kirkens historie.
- evne til å drøfte hva som er forkynnelsens plass og oppgave i kirken.

Litteratur

LITTERATUR

- Nørager Pedersen, A. F., *Prædikenens idéhistorie* København: Gyldendal, 1980
- Old, Hughes Oliphant, *The reading and preaching of the scriptures in the worship of the Christian church* Bind 1. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1998, s. b.

PT611 - Hva er prekenens oppgave? Et systematisk perspektiv

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet er et fordypningsemne i homiletikk. Det skal gi studenten en prinsipiell forståelse av hva som er forkynnelsen plass og oppgave i dagens kirke. Emnet gir en innføring i en klassisk luthersk prekenforståelse samtidig som det fokuserer de særlige utfordringer som forkynnelsen møter i et postmoderne kulturklima. I denne sammenheng gis bruken av bilder og fortellinger, samt spørsmålet om kontekstens og tilhørers plass i forkynnelsen særskilt oppmerksomhet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet PT611 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- evne til prinsipielt å drøfte forkynnelsens vesen og oppgave i kirken i møte med samtidens utfordringer
- god kunnskap om forkynnelsen som lov og evangelium
- god kunnskap for kontekstens og tilhørers betydning i forkynnelsen
- evne til å reflektere over bruken av bilder, fortellinger og metaforer i forkynnelsen

Litteratur

LITTERATUR

- Allen, Ronald J., Johnston, Scott Black og Blaisdell, Barbara Shires, *Theology for preaching : authority, truth and knowledge of God in a postmodern ethos* Nashville, Tenn.: Abingdon, 1997
- Hughes, Robert G. og Kysar, Robert, *Preaching doctrine : for the twenty-first century* Minneapolis: Fortress Press, 1997
- Nordhaug, Halvor [et al.], "Temanummer: Homiletikk" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Bind 18. 2001, s. 4-9, 25-82
- Skjæveland, Tore, "Kven preikar presten egentleg til?" *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Bind 19. 2002, s. 45-57
- Wingren, Gustaf, *Predikan : en prinsipiell studie* Lund: Gleerup, 1960

PT681 - Praksisbasert fordypningsemne

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Gjennom praksisbasert fordypningsemne tilbys studentene en mulighet til fordypet refleksjon over praksis på et spesialisert felt. Studentene kan her få godskrevet praksis fra frivillig eller lønnet engasjement ved siden av studiet. En vil kunne godkjenne slik praksis hvis den innrettes slik at studenten står under veiledning på praksisstedet og praksisen knyttes opp mot et teoristudium. Studenten må selv sørge for praksissted og veiledning på praksisstedet. Veileder må godkjennes av MF.

Studenter kan ta fordypning ved å gjennomføre en avtalt kirkelig relatert praksis på minimum 40 timer. Til dette knyttes et teoripensum med relevans for det valgte praksisfeltet. Studiet av emnet blir en trening i teologisk refleksjon over praksis. Praksis kan i større grad enn i de obligatoriske PT-emnene være spesialisert, f.eks. i fengsel, ungdomsarbeid, Tomas-messearbeid, diakonalt arbeid, konfirmantarbeid, kirkelig kulturarbeid.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- ha gjennomført godkjent og bekreftet praksis av minimum 40 timers omfang under veiledning (minimum 4 veiledningssamtaler à 1 time),
- levere en logg over gjennomført praksis,
- en oppgave på 2800-4000 ord som setter praksiserfaringer i relasjon til det fastsatte lesepensum,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet PT681 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av oppgaven.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- evne til refleksjon over kirkelig praksis ut fra relevant faglitteratur

LITTERATUR

Det skal det velges ut ca. 200 sider litteratur i samråd med faglærer. Litteraturen meldes studieveileder innen frist for oppmelding til eksamen.

PT691 - Åpent fordypningsemne i praktisk teologi:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet PT691 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

PT692 - Åpent valgemne i PT (10sp)

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet PT692 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

RP112 - Kreativ menighetsdidaktikk

Faglærer: Heid Leganger-Krogstad, Heid.L.Krogstad@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Bachelor i Ungdom, kultur og tro.

RP112 fokuserer på trosopplæring med vekt på ungdomsfasen. Det vil også bli gitt en innføring i bibeldidaktikk og ulike teoretiske perspektiver på læring. Emnet veksler mellom teoretiske forelesninger og mer praktiske verksted.

Emnet består av tre delemner: A. Trosopplæring med vekt på ungdomsfasen (5 sp), B. Innføring i didaktikk og ulike perspektiver på læring (2 sp) og C. Kreativ bibeldidaktikk (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

For å få avsluttende vurdering må den enkelte student:

- Delta i minst 75% av undervisningen,
- levere en kort beskrivelse av trosopplæringen for unge i en menighet (inntil 1000 ord).
- skrive en teoretisk begrunnet oppgave knyttet til helhetsplanlegging av konfirmasjonsopplæringen i en menighet (inntil 4000 ord).
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform:

Emnet legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen. Arbeidsmåtene vil veksle mellom forelesninger, oppgaveskriving, gruppearbeid, bibeldidaktisk verksted, verksted om ulike konfirmasjonsopplegg, øvelser og selvstudium.

Vurdering

Emnet RP112 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Det forutsetter altså at frammøte og beskrivelsen av trosopplæringen i en menighet er vurdert som godkjent. Avsluttende vurdering gjøres på grunnlag av en vurderingsmappe.

Vurderingsmappen skal inneholde:

- et større teoretisk begrunnet arbeid knyttet til helhetsplanlegging av konfirmasjonsopplæringen i en menighet ut fra noen gitte rammer (inntil 4000 ord).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av vurderingsmappen. Oppgavene til vurderingsmappa kan bearbeides helt fram til fristen for innlevering. Hvis mappa ikke får stå karakter, leveres en bearbeidet mappe innen en nærmere angitt frist. Den reviderte mappa kan ikke få bedre karakter enn D.

Mål og innhold

DELEMNE A. TROSOPPLÆRING MED VEKT PÅ UNGDOMSFASEN (5 SP)

Studiet av dette delemnet skal gi:

- god kunnskap om trosopplæringsreformen og kirkens undervisning overfor ungdom med særlig vekt på konfirmasjonsopplæringen,
- kjennskap til ulike konfirmasjonsbøker og -opplegg og en didaktisk og ekklesiologisk grunnkompetanse til å planlegge, organisere og lede kirkens konfirmantarbeid i en gitt menighet på bakgrunn av kontekstuelle faktorer,
- evne til å reflektere over sammenhengen mellom mål, innhold, rammer, og arbeidsformer i noen sentrale emner i konfirmasjonsundervisningen,
- kunnskap om og evne til å forstå integrasjon av konfirmasjonsundervisningen i kirkens trosopplæring for hele ungdomsfasen.

DELEMNE A LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Våre tider i Guds hånd : kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd* redaktør Okkenhaug, Berit et al. Oslo: Verbum, 1997, s. 89-128
- "Et utvalg" i *Ungdom i rørsle* Bind 2. redaktør Ulstein, Jan Ove Oslo: Tapir, 2004, s. 21-52, 173-205, 243-264
- "Et utvalg" i *"-til et åpent liv i tro og tillit" : dåpsopplæring i Den norske kirke* Oslo: Statens forvaltningstjeneste Informasjonsforvaltning, 2000, s. 9-72
- "Et utvalg" i *Starting right : thinking theologically about youth ministry* redaktør Clark, Chap et al. Grand Rapids, Mich.: Youth Specialties/Zondervan Publishing House, 2001, s. 155-165, 181-207
- Fylling, H., *Valg av konfirmanthåndbøker - valg av konfirmasjonsprofil : en vurdering av aktuelle konfirmanthåndbøker : upublisert*
- Kvalbein, Hans, "Fra melk til fast føde" i *For kirke og skole : festskrift til Ole Modalsli på 70-årsdagen 1. april 1983* redaktør Asheim, Ivar Oslo: Universitetsforlaget, 1983, s. 74-86 (kompendium)

- Opsal, Jan, "Dåpsamtale med mennesker av annen tro" i *Himmelvågen : kirkens møte med mennesker ved dåp* redaktør Akerø, Hans Arne et al. Oslo: Den norske kirkes presteforening, 2002 , s. ikke oppgitt
- Redse, A., "Konsekvensar av KRL-faget for dåpsopplæringa i Den norske kyrkja" *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Oslo: Institutt for kristen oppseding, 2003 , s. 170-180
- Schøien, Harald, "Dåpsamtale når barnet snakker for seg sely" i *Himmelvågen : kirkens møte med mennesker ved dåp* redaktør Akerø, Hans Arne et al. Oslo: Den norske kirkes presteforening, 2002 , s. 141-155 (kompendium)
- Stålsett, Sturla J., "Å lære seg å bli barn? Om barneteologi, dåp og trosopplæring" *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Oslo: Institutt for kristen oppseding, 2004 , s. 4-13

DELEMNE B. INNFØRING I DIDAKTIKK OG ULIKE PERSPEKTIVER PÅ LÆRING (2 SP)

Studiet av dette delemnet skal gi:

- evne til å reflektere over egen rolle som underviser og planlegger av læringsforløp,
- evne til å forstå ungdoms behov for vekst og utvikling og menigheten som lærende menighet.

DELEMNE B LITTERATUR

- Afdal, Geir, Haakedal, Elisabet og Leganger-Krogstad, Heid, "Et utvalg" i *Tro, livstolkning og tradisjon : innføring i kontekstuell religionsdidaktikk* [Oslo]: Tano Aschehoug, 1997 , s. 15-39
- Birkedal, Erling, "Kunnskapsformidler eller medvandrer?" i *"Jeg gikk meg over sjø og land-" : festskrift til Ottar Berge på 65-årsdagen* redaktør Ulstein, Jan Ove et al. Trondheim: Tapir, 2001 , s. 65-80 (kompendium)
- Bråten, Ivar, "Ulike perspektiver på læring" *Læring : i sosialt, kognitivt og sosialt-kognitivt perspektiv* redaktør Bråten, Ivar Oslo: Cappelen akademisk forl., 2002 , s. 11-30
- Lambert, Dan, *Teaching that makes a difference : how to teach for holistic impact* El Cajon, Calif. ; Grand Rapids. Mich.: Youth Specialties : Zondervan, 2004
- Leganger-Krogstad, Heid og Mogstad, Sverre Dag, *Dilemmaer i kirkens trosopplæring : upublisert*
- Säljö, R., "Læring, kunnskap og sosiokulturell utvikling : mennesket og dets redskaper" *Læring : i sosialt, kognitivt og sosialt-kognitivt perspektiv* redaktør Bråten, Ivar Oslo: Cappelen akademisk forl., 2002 , s. 31-57

DELEMNE C. KREATIV BIBELDIDAKTIKK

Studiet av dette delemnet skal gi:

- innsyn i grunnleggende problemstillinger innenfor bibeldidaktikken
- erfaring med og refleksjon over ulike arbeidsmåter i bibeldidaktikken med sikte på å utvikle studentens kreativitet.

DELEMNE C LITTERATUR

- Afdal, Geir, Haakedal, Elisabet og Leganger-Krogstad, Heid, "Et utvalg" i *Tro, livstolkning og tradisjon : innføring i kontekstuell religionsdidaktikk* [Oslo]: Tano Aschehoug, 1997 , s. 176-184, 218-257
- Edøy, T., "Barn med spesielle behov" i *Himmel over livet : forkynnelse for barn i en ny tid* redaktør Halle, Ragnhild et al. Oslo: IKO-forl., 2000 , s. 93-99
- Leganger-Krogstad, Heid, "Forkynnelse i møte med en ny tid" i *Himmel over livet : forkynnelse for barn i en ny tid* redaktør Halle, Ragnhild et al. Oslo: IKO-forl., 2000 , s. 19-32
- Ramsfjell, Astri, "Barnebibelens implisitte leser" i *Forskning og fundering : religion og religiøsitet i skole, kirke og samfunn* redaktør Skeie, Geir et al. Trondheim: Tapir, 2000 , s. 49-61
- Samset, Helga, "Forteljarmetodikk" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 51. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 2000 , s. 265-267

RP113 - Ungdomslederen og personlig utvikling. Praksisforberedelse.

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i Bachelor Ungdom, kultur og tro.

«Ingen leder kan lede andre lenger enn han eller hun selv har gått,» skriver Magnus Malm. Dette kurset vil fokusere på ungdomslederens personlig utvikling, og gi studenten verktøy til økt selvinnsikt og modning. Modulen understreker viktigheten av et sunt selvilde og god selvinnsikt for å kunne utøve tjenende lederskap. I møte med ungdomsarbeidets konkrete oppgaver og utfordringer vil det være nødvendig å reflektere over og kanskje bearbeide egne ungdomserfaringer. Med studentenes eget liv som ressurs vil vi derfor studere ungdom som livsfase med den hensikt å dyktiggjøre studentene til å bedre kunne forstå og håndtere ungdomstidens spesielle utfordringer. Herunder vil vi behandle ungdoms utviklingsfaser, sosialisering og identitetsdannelse.

Studentene vil videre bli utfordret til å reflektere over betydningen av lederens personlige åndelige liv som grunnlag for å kunne veilede andre. Vi vil også dele tros- og livshistorier med hverandre. I tillegg vil studentene bli presentert for ulike metoder når det gjelder arbeid med personlighetstyper, noe som forhåpentligvis kan starte en prosess for å gi studentene økt bevissthet om egne personlighetstrekk og nådegaver.

Ett av modulens ti studiepoeng vil handle om praksisforberedelse. Studentene skal bl.a. gjøre seg kjent i praksismenigheten og utføre noen enkle praksisforberedende oppgaver.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal:

- delta på minst 75% av undervisningen (herunder obligatorisk introduksjonstur).
- skrive 2 refleksjonsnotater (1-2 s) som skal godkjennes.
- bestå en kortprøve relatert til pensumlitteraturen
- fullføre og få godkjent forberedelsesoppgaver i forhold til praksissted / praksis.
- skrive en mappeoppgave på inntil 3000 ord over et oppgitt emne.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Arbeidsform:

Studiet legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen. Det vil bl.a. bli arrangert en obligatorisk introduksjonstur i begynnelsen av semesteret. Arbeidsmåtene vil ellers veksle mellom selvstudium, gruppearbeid og oppgaveskriving, forelesninger og seminarundervisning med samtaler, øvelser og filmanalyse.

Vurdering

Emnet RP113 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven på inntil 3000 ord.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om bibelske prinsipper for lederskap
- god kunnskap om ungdomslederens person og rolle i ungdomsarbeidet
- god kunnskap om de personlige utfordringer en møter som ungdomsleder
- god kunnskap om betydningen av lederens eget fromhetsliv
- god kunnskap om ungdoms utviklingsfaser, sosialisering og identitetsdannelse
- kjennskap til ulike verktøy for arbeid med personlig utvikling og nådegaver.
- Innsikt i betydningen av å kunne utøve åndelig dømmekraft som ungdomsleder

RP115 - Kulturanalyse II

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	

RP501 - Fagdidaktikk

Faglærer:	Sverre Dag Mogstad, Sverre.D.Mogstad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepjon
Studieprogramtilhørighet:	Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert Master i kristendomskunnskap. RP501 legger vekt på de fagdidaktiske spørsmålene i hovedsak knyttet til undervisningen i den offentlige skolen.

Studiepoengreduksjon

Emnet har studiepoengsreduksjon mot PPU-emner avlagt etter 2001. Kontakt studieveileder for nærmere detaljer.

Studiekrav

Studenten skal

Enten:

- skrive en oppgave/bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i minst 75% av undervisningen
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet RP501 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er da en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Emnet har også en valgfri sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Hjelpemidler: Ingen hjelpemidler.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om hovedspørsmål knyttet til en kontekstuell religionspedagogisk tenkning
- ha god kunnskap om pluralismens betydning for skolens religions- og verdiformidling
- ha god kunnskap om KRL-faget i grunnskolen
- ha kjennskap til alternative fagdidaktiske løsninger for religionsundervisningen i en offentlig skole
- ha kjennskap til spørsmål knyttet til religion og hverdagsliv blant unge norsk-pakistanere

Litteratur

LITTERATUR

- Afdal, Geir, Haakedal, Elisabet og Leganger-Krogstad, Heid, "Kap. 3,8,10-14" i *Tro, livstolkning og tradisjon : innføring i kontekstuell religionsdidaktikk* [Oslo]: Tano Aschehoug, 1997 , s. ikke oppgitt
- Gravem, Peder, "Innledning og kap. 2-3" i *KRL - et fag for alle? : KRL-faget som svar på utfordringer i en flerkulturell enhetsskole* [Vallset]: Oplandske bokforlag, 2004 , s. 1-14, 147-413
- Hull, John, "A gift to the child : a new pedagogy for teaching religion to young children" i *Religious education* Bind 91. 1996 , s. 172-188
- Jackson, Robert, *Religious education : an interpretive approach* [London]: Hodder & Stoughton, 1997
- Plesner, Ingwill T., "Hvordan definere fellesskapets grunnlag? : pluraliseringens betydning for den offentlige skolens religionsundervisning og verdiformidling" i *Pluralisme og identitet : kulturalytiske perspektiver på nordiske nasjonalkirker i møte med religiøs og moralsk pluralisme* redaktør Krogseth, Otto et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2001 , s. 354-406
- Østberg, Sissel *Muslim i Norge : religion og hverdagsliv blant unge norsk-pakistanere* Oslo: Universitetsforl., 2003

RP502 - Oppdragelse og pluralisme

Faglærer:	Sverre Dag Mogstad, Sverre.D.Mogstad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentresepsjon
Studieprogramtilhørighet:	Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert Master i kristendomskunnskap. RP502 legger vekten på identitetsutvikling i lys av postmoderne kultur.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal enten:

- skrive 3 mappeoppgaver hver på inntil 2000 ord over oppgitte emner,
 - delta i minst 75% av undervisningen,
 - delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.
- eller:
- bestå en 6 timers klausurprøve.

Vurdering

Emnet RP502 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Avsluttende vurdering består i at fakultetet etter innleveringsfristen bestemmer hvilken oppgave som skal legges til grunn for karakteren for emnet og hvilke to som vurderes med bestått/ikke bestått. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av den oppgaven fakultetet velger ut.

Emnet har også en valgfri sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Hjelpemidler: Ingen hjelpemidler.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om ungdom og livstolkning,
- ha god kunnskap om pluralisme- og identitetsproblematikk,
- ha god kunnskap om holdningers betydning for identitet og relasjoner.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Pluralisme og identitet : kulturanalytiske perspektiver på nordiske nasjonalkirker i møte med religiøs og moralsk pluralisme* redaktør Henriksen, Jan-Olav et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2001 , s. 15-184
- Asheim, Ivar, *Hva betyr holdninger? : studier i dydsetikk* Oslo: Tano Aschehoug, 1997
- Brunstad, Paul Otto, *Ungdom og livstolkning : en studie av unge menneskers tro og fremtidsforventninger* Trondheim: Tapir, 1998

RP503 - Didaktikk

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert Master i kristendomskunnskap.

RP503 legger vekt på å gi kunnskap om hvordan en skal analysere og forstå livet i dagens klasserom, og hvordan en normativt kan svare på spørsmålet om hva som er god undervisning. Emnet gir også innføring i teorier i pedagogisk psykologi og i læringsteori.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en oppgave/bokrapport på inntil 1000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i minst 75 % av undervisningen
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet RP503 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 5000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er da en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Emnet har også en valgfri sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Hjelpemidler: Ingen hjelpemidler.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om grunnleggende didaktiske problemstillinger
- ha god kunnskap om hovedspørsmål i pedagogisk psykologi
- ha god kunnskap om ulike læringsteorier
- ha innsikt i kunnskapssyn, menneskesyn og samfunnssyn sin betydning for didaktiske spørsmål
- ha evne til å tenke helhetlig i didaktisk refleksjon

Litteratur

LITTERATUR

- Imsen, Gunn, "Kap. 1-11, 15" i *Lærerens verden : innføring i generell didaktikk* Oslo: Tano Aschehoug, 1999 , s. ikke oppgitt
- Imsen, Gunn, *Elevers verden : innføring i pedagogisk psykologi* Oslo: Tano-Aschehoug, 1998
- Rørvik, Harald, *Didaktisk refleksjon : frå normative premissar til pedagogisk praksis* Oslo: Universitetsforl., 1998

RPSY501 - Religionspsykologisk grunnlagsteori: fagforståelse og fagtradisjoner

Faglærer: Leif Gunnar Engedal, Leif.G.Engedal@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningen Religionspsykologi.

RPSY 501 har som mål å gi innsikt i psykologiske perspektiver på religion og religiøs erfaring slik vi møter det i rammen av vår egen kultur. Emnet vil presentere ulike psykologiske teories fortolkning av individers og gruppers religiøsitet med vekt på de funksjoner som religiøsiteten kan ha i enkeltmenneskers og fellesskapets liv.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet RPSY501 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om ulike psykologiske teoritradisjoners fortolkning av religiøs adferd og opplevelse
- god kunnskap om ulike faser i den personlige religiøsitetens psykologiske utvikling
- innsikt i forholdet mellom religionspsykologisk og teologisk fortolkning
- kjennskap til den religiøse erfaringens betydning med henblikk på personlighets-utvikling og utforming av personlig identitet
- kjennskap til forskningsmetoder som anvendes i psykologiens studium av religiøs adferd og opplevelse
- god kunnskap om religiøsitetens funksjoner som mestringsstrategi i møte med sykdom og kriser

Litteratur

LITTERATUR

- Batson, C. Daniel, Schoenrade, Patricia og Ventis, W. Larry, *Religion and the individual : a social-psychological perspective* New York: Oxford University Press, 1993
- Beit-Hallahmi, Benjamin og Argyle, Michael, *The psychology of religious behaviour, belief and experience* London: Routledge, 1997
- Geels, Antoon, *Den religiösa människan : en introduktion till religionspsykologin* [Stockholm]: Natur och Kultur, 1999
- Hood, Ralph W., *The Psychology of religion : an empirical approach* New York: Guilford Press, 1996
- Hood, Ralph W., *Handbook of religious experience* Birmingham, Ala.: Religious Education Press, 1995
- Paloutzian, Raymond F., *Invitation to the psychology of religion* Boston: Allyn and Bacon, 1996
- Pargament, Kenneth I., *The psychology of religion and coping : theory, research, practice* New York: Guilford Press, 1997
- Wulff, David M., *Psychology of religion : classic and contemporary* New York: Wiley, 1997

RPSY502 - Religionspsykologi 2: Klinisk religionspsykologi

Faglærer: Leif Gunnar Engedal, Leif.G.Engedal@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i kristedomskunnskap, studieretning religionspsykologi.

RPSY502 har som mål å gi innsikt i psykologiske fortolkninger av religion og religiøs erfaring slik disse fremtrer i rammen av klinisk (psykoterapeutisk og sjelesørgerisk) virksomhet. Dette innebærer en fokusering på de religiøse erfaringers funksjon i møte med kriser og psykiske lidelser, og den rolle religionen kan spille i bearbeiding av slike erfaringer. Emnets faglige hovedperspektiv er den psykodynamiske teoritradisjon. Det blir lagt vekt på å belyse erkjennelsesmessige forutsetninger i psykoterapeutisk teoridannelse, og samspillet mellom teoretiske perspektiver og kliniske erfaringer.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer i samråd med studenten,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet RPSY502 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Klausurprøven vurderes med karakter (A-F).

Dersom emnet ikke undervises prøves emnet med sekundær vurderingsform.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- god kunnskap om psykodynamiske fortolkninger av individets religiøsitet
- god kunnskap om psykologiske prosesser som bidrar til dannelse og utvikling av gudsrelasjon og gudsbilde
- god kunnskap om religiøsitetens funksjon som mestringsstrategi i møte med sykdom kriser
- kjennskap til dynamiske prosesser som oppstår i samspillet mellom behandler og konfident når religiøs erfaring bearbeides
- innsikt i forholdet mellom religionspsykologisk og teologisk fortolkning
- innsikt i forholdet mellom terapeutisk og sjelesørgerisk tilnærming til religiøs tematikk

Litteratur

LITTERATUR

- Bergstrand, Göran, *En illusion och dess utveckling : om synen på religion i psykoanalytisk teori* Stockholm: Verbum, 2004
- DeMarinis, Valerie og Wikström, Owe, *Clinical psychology of religion : emerging cultural and multicultural questions from European and North American voices* Uppsala: Forskningsrådsnämnden, 1996
- Engedal, Leif Gunnar, "Metapsykologiske problemers betydning for religionspsykologisk forskning og sjelesørgerisk praksis" i *Halvårsskrift for praktisk teologi : tilleggshefte til Luthersk kirketidende* Oslo: Luther forlag : Institutt for sjelesorg Modum Bad, 2000 , s. 21-33
- Engedal, Leif Gunnar, *Gudsrelasjon, primærrelasjoner og den intrapsykiske scene : psykoanalytiske tolkninger av religiøs erfaring* [Vikersund]: L.G. Engedal, 2003
- Fowler, James W., "Pluralism and oneness in religious experience : William James, Faith-, and clinical practice" i *Religion and the clinical practice of psychology* redaktør Shafranske, Edward P. Washington, D.C.: American Psychological Association, 1996 , s. 165-186
- Jones, James W., *Contemporary psychoanalysis and religion : transference and transcendence* New Haven, Conn.: Yale University Press, 1991
- Pargament, Kenneth I., "Religious methods of coping : resources for the conservation and transformation of significance" i *Religion and the clinical practice of psychology* redaktør Shafranske, Edward P. Washington, D.C.: American Psychological Association, 1996 , s. 215-239
- Rizzuto, A.-M., "Psychoanalytic treatment and the religious person" i *Religion and the clinical practice of psychology* redaktør Shafranske, Edward P. Washington, D.C.: American Psychological Association, 1996 , s. 409-431
- Wikström, Owe, "Gud som Gud eller Gud som gud" i *Tidsskrift for sjelesorg* Bind 10. 1990 , s. 29-35
- Wulff, David M., "The psychology of religion : an overview" i *Religion and the clinical practice of psychology* redaktør Shafranske, Edward P. Washington, D.C.: American Psychological Association, 1996 , s. 43-70

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Batson, C. Daniel, Schoenrade, Patricia og Ventis, W. Larry, *Religion and the individual : a social-psychological perspective* New York: Oxford University Press, 1993

- Hood, Ralph W., *Handbook of religious experience* Birmingham, Ala.: Religious Education Press, 1995
- Paloutzian, Raymond F., *Invitation to the psychology of religion* Boston: Allyn and Bacon, 1996
- Pargament, Kenneth I., *The psychology of religion and coping : theory, research, practice* New York: Guilford Press, 1997
- Rizzuto, Ana-Maria, *The birth of the living God : a psychoanalytic study* Chicago: University of Chicago Press, 1979

RPSY503 - Religionspsykologi 3: Menneske, kultur og religiøsitet

Faglærer: Leif Gunnar Engedal, Leif.G.Engedal@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master kristendomskunnskap, studieretning religionspsykologi.

RPSY503 legger vekt på å belyse sammenhengen mellom ulike former for religiøsitet og prosesser i kultur- og samfunnsliv. Emnet vil stimulere til refleksjon over hvordan samtidskulturen bidrar til å forme religiøs erfaring og eksistensiell selvfortolkning. Emnet drøfter denne tematikken i lys av et kristent menneskesyn slik det utformes i rammen av teologisk antropologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST504 Kultur og m, reduseres dette emnet med 8 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis i samråd med faglærer, og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet RPSY503 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Klausurprøven vurderes med karakter (A-F).

Dersom emnet ikke undervises prøves emnet med sekundær vurderingsform.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om hvordan prosesser i kulturen influerer på religiøs erfaring og identitetsdannelse
- ha god kunnskap om religionspsykologiens fortolkning av religiøsitetens utvikling og religiøse omvendelsesopplevelser
- ha god kunnskap om innholdet i et kristent menneskesyn slik det kan utvikles i møte med samtidens utfordringer

Litteratur

LITTERATUR

- Fowler, James W., *Faithful change : the personal and public challenges of postmodern life* Nashville: Abingdon, 1996
- Heelas, Paul og Woodhead, Linda, "Et utvalg" i *The spiritual revolution : why religion is giving way to spirituality* Malden, Mass.: Blackwell Pub., 2005 , s. 1-32, 77-150
- Henriksen, Jan-Olav, "Kap. 3-5, 7, 11-12" i *Imago Dei : den teologiske konstruksjonen av menneskets identitet* Oslo: Gyldendal akademisk, 2003 , s. ikke oppgitt
- Krogseth, Otto, "Nyreligiøsiteten - i spenningsfeltet mellom avsakralisering og resakralisering : et kulturanalytisk perspektiv" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen troredaktør* Sveinall, Arne Tord et al. Oslo: Egede institutt, 2000 , s. 29-40
- Ullman, Chana, "Et utvalg" i *The transformed self : the psychology of religious conversion* New York: Plenum Press, 1989 , s. 3-195

RPSY601 - Klinisk religionspsykologi

Faglærer:	Leif Gunnar Engedal, Leif.G.Engedal@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

RS501 - Religionssosiologi 1

Faglærer: Inger Furseth, Inger.Furseth@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningen Religionssosiologi.

RS501 legger vekt på å gi innsikt i sosiologiske perspektiver på religion som fenomen og se nærmere på religionens rolle i moderne samfunn. Det vil presentere teorier om individets religiøsitet og religiøse organisasjoner. Videre vil det gi innsikt i ulike tilnærminger som søker å forstå forholdet mellom religion og samfunn med et spesielt fokus på religionens rolle i dagens Norge og Europa.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet RS501 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studentene skal ha

- god kjennskap til sosiologiske begreper og perspektiver som benyttes i studier av religion
- innsikt i forholdet mellom sosiologi og teologi
- god kunnskap om enkeltmenneskers religiøsitet og ulike forklaringer av denne
- innsikt i ulike former for religiøs organisering, derunder religiøse autoritetstyper, samt forklaringer på fenomener som nyreligiøse bevegelser
- god kunnskap om ulike innfallsvinkler til studiet av religion i moderne samfunn, deriblant teorier om modernitet, sekularisering, globalisering, detradisjonisering og postmodernitet.

Litteratur

LITTERATUR

- "Kap. 2-5, 9-12" i *Religion in modern times : an interpretive anthology* redaktør Woodhead, Linda et al. Oxford: Blackwell, 2000 , s. 27-168, 307-475
- Christiano, Kevin J., Kivisto, Peter og Swatos, William H., "Kap. 1-3" i *Sociology of religion : contemporary developments* Walnut Creek, Calif: AltaMira Press, 2002 , s. 3-88
- Davie, Grace, *Religion in modern Europe : a memory mutates* Oxford: Oxford University Press, 2000
- Furseth, Inger og Repstad, Pål, "Kap. 1, 7-8, 12" i *Innføring i religionssosiologi* Oslo: Universitetsforlaget, 2003 , s. 11-25, 138-184, 237-251
- Repstad, Pål, *Religiøst liv i det moderne Norge : et sosiologisk kart* Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2000

RS502 - Religionssosiologi 2

Faglærer:	Inger Furseth, Inger.Furseth@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendoms kunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendoms kunnskap, studieretningene Religionssosiologi.

RS502 legger vekt på å gi innsikt i religionens rolle i den offentlige sfære og dens bidrag til å skape samhold og konflikt. Det vil se nærmere på forholdet mellom religion og politikk ved å fokusere på ulike former for religion i den offentlige sfære. Videre til det gi innsikt i begreper om religiøs fundamentalisme og ulike forklaringer på dette fenomenet. Det vil også gi kunnskap om ulike former for religiøs vold og religiøs makt. Disse temaene vil bli drøftet i lys av eksempler fra både Norge og ulike deler av verden.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet RS502 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studentene skal ha

- innsikt i ulike teorier om religionens rolle i den offentlige sfære
- god kunnskap om ulike former for offentlig religion i den moderne verden
- kjennskap til teorier om religion som kilde til konflikt og samhold
- god forståelse av begreper og teorier om religiøs fundamentalisme
- kunnskap om ulike former for religiøs vold
- god kunnskap om religiøs makt i dagens Norge

Litteratur

LITTERATUR

- Aldridge, Alan, "Kap. 6-7" i *Religion in the contemporary world : a sociological introduction* Cambridge: Polity Press, 2000 , s. 123-159
- Casanova, José, *Public religions in the modern world* Chicago: University of Chicago Press, 1994
- Furseth, Inger og Repstad, Pål, "Kap. 6, 9" i *Innføring i religionssosiologi* Oslo: Universitetsforlaget, 2003 , s. 123-137, 185-199
- Herbert, David, "Kap. 1-5" i *Religion and civil society : rethinking public religion in the contemporary world* Aldershot: Ashgate, 2003 , s. 3-154
- Juergensmeyer, Mark, "Kap. 7-11" i *Terror in the mind of God : the global rise of religious violence* Berkeley: University of California Press, 2003 , s. 121-249
- Repstad, Pål, "Kap. 2-8" i *Dype, stille, sterke, milde : religiøs makt i dagens Norge* Oslo: Gyldendal akademisk, 2002 , s. 44-170

RS503 - Religionssosiologi 3

Faglærer:	Inger Furseth, Inger.Furseth@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningen Religionssosiologi.

RS503 vil gi innsikt i religion og forskjellighet, slik som etnisitet og kjønn. Det vil presentere begreper om etnisitet og nyere utviklingstrekk innenfor migrasjon og religion, både nasjonalt og internasjonalt. Videre vil det gi innsikt i sosiologiske begreper om kjønn og religionens betydning for tolkning av kjønn og kjønnsroller. Det vil gi kunnskap om kvinners religiøse erfaringer og rolle i religiøse samfunn. Videre vil det ta opp forholdet mellom religion og seksualitet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet RS503 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studentene skal ha

- forståelse av begreper om etnisitet
- god kunnskap om forholdet mellom migrasjon og religion
- kjennskap til det religiøse mangfold blant noen minoriteter i Norge
- god innsikt i politiske og religiøse utfordringer som karakteriserer det flerreligiøse samfunn
- forståelse av sosiologiske begreper om kjønn
- god kunnskap om hvordan religionen påvirker forståelsen av kjønn og religionens kjønnet
- innsikt i forholdet mellom seksualitet og religion

Litteratur

LITTERATUR

- "Kap. 1-9" i *Religion and the new immigrants : continuities and adaptations in immigrant congregations* redaktør Chafetz, Janet Saltzman et al. Walnut Creek, Calif.: AltaMira Press, 2000 , s. 3-148
- "Kap. 8" i *Religion in modern times : an interpretive anthology* redaktør Woodhead, Linda et al. Oxford: Blackwell, 2000 , s. 264-302
- Brochmann, Grete, Rogstad, Jon og Borchgrevink, Tordis, "Innledning, Kap. 1-2, 4-5" i *Sand i maskineriet : makt og demokrati i det flerkulturelle Norge* Oslo: Gyldendal akademisk, 2002 , s. 9-84, 108-173
- Christiano, Kevin J., Kivisto, Peter og Swatos, William H., "Kap. 6-7" i *Sociology of religion : contemporary developments* Walnut Creek, Calif: AltaMira Press, 2002 , s. 153-209
- Furseth, Inger og Repstad, Pål, "Kap. 10-11" i *Innføring i religionssosiologi* Oslo: Universitetsforlaget, 2003 , s. 200-236
- Jacobsen, Christine M., "Et utvalg" i *Tilhørighetens mange former : unge muslimer i Norge* Oslo: Unipax, 2002 , s. 8-85, 113-165
- Predelli, Line Nyhagen, "Kjønn, religion og deltagelse : en case-studie av muslimske kvinner i Oslo" i *Sosiologisk tidsskrift* Bind 11. 2003 , s. 369-393
- Røthing, Åse, "Kap. 1, 5" i *Parforhold : idealer, forhandlinger, strategier* Oslo: Gyldendal, 2004 , s. 9-15, 149-189
- Swatos, William H., *Gender and religion* New Brunswick, N.J.: Transaction Publishers, 1994

RV601 - Moderne religiøsitet

Faglærer: Arild Romarheim, Arild.Romarheim@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet vil gi en generell innføring i hva som er de viktigste elementene i den såkalte nyreligiøse bølge, hvor den har sitt religionshistoriske opphav, og hvilke religiøse behov dette kan tilfredstille hos mennesker i dag. Man skal også arbeide med spørsmålet om påvirkning fra nyreligiositeten til folkereligiositeten, og fokusere på de utfordringer denne situasjon innebærer for den kristne kirke.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet RV601 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om grunnleggende kjennetegn ved moderne religiøsitet både i dens folkelige og dens akademiske fremtoninger
- kunnskap om nyreligiositetens opprinnelse og relasjon til teosofi og antroposofi
- kjennskap til religionssosiologiske perspektiver på folkereligiositet og nyreligiositet
- evne til å drøfte vekselvirkningen mellom folkereligiositet og nyreligiositet
- evne til en drøftelse av det faktiske forholdet mellom moderne religiøsitet og kirkens Kristus-tro
- evne til å gjøre det kristne budskap forståelig overfor mennesker i en nyreligiøs tid

Litteratur

LITTERATUR

- Engedal, Leif Gunnar [et al.], "Et utvalg" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiositet, nyreligiositet og kristen tro* redaktør Sveinall, Arne Tord et al. [Oslo]: Egede institutt, 2000 , s. 9-16, 159-175, 177-189, 261-279, 281-295, 311-319, 321-331
- Gilhus, Ingvald Sælid og Mikaelsson, Lisbeth *Kulturens refortrylling : nyreligiositet i moderne samfunn* Oslo: Universitetsforlaget, 2005
- Gilhus, Ingvald Sælid og Mikaelsson, Lisbeth *Kulturens refortrylling : nyreligiositet i moderne samfunn* Oslo: Universitetsforlaget, 1998
- Repstad, Pål, *Religiøst liv i det moderne Norge : et sosiologisk kart* Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2000
- Romarheim, Arild, "Mangfold og trend : religiøse tendenser innenfor forskjellige deler av norsk ukebladvirksomhet" i *Religion og livssyn* Bind 13. 2001 , s. 11-21
- Romarheim, Arild, "Et utvalg" i *Kristus i Vannmannens tegn nyreligiøse oppfatninger av Jesus Kristus* Oslo: Credo, 1994 , s. 9-72, 157-167
- Schiøtz, Cato og Waage, Peter Normann, *Fascinasjon og forargelse : Steiner og antroposofien sett utenfra* Oslo: Pax, 2000

RV602 - Møtet mellom monoteistiske religioner

Faglærer:	Arild Romarheim, Arild.Romarheim@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap, Master of Philosophy in Theology

Generell informasjon

Emnet retter oppmerksomheten mot et tidstypisk trekk i dagens verden: møtet mellom religioner. I vår kulturkrets er særlig møtet mellom kristendom og islam aktuelt, og størstedelen av pensum vil derfor fokusere på dette. Det fokuseres særlig på temaer som gudsbilde og åpenbaring hvor den jødiske, kristne og islamske forståelse belyser hverandre gjensidig.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL208 Bibelfag, reduseres dette emnet med 4 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet RV602 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om likheter og forskjeller mellom islam og kristendom, spesielt hva angår Gudsbilde og åpenbaringsforståelse,
- kjennskap til jødedom, kristendom og islam som "abrahamittiske religioner",
- kunnskap om islam og dens naboskap med jødedom og kristendom, historisk og aktuelt, i krig og fred,
- evne til å drøfte spørsmålet om de tre religionene har "samme Gud",
- evne til å drøfte møtet mellom de tre religioner slik det tar seg ut fra et jødisk eller muslimsk ståsted,
- evne til å bygge fredfulle menneskelige relasjoner på tvers av religionsgrenser,
- evne til å formulere et kristent standpunkt i en lyttende dialog med representanter for monoteistiske religioner utenom kristendommen.

Litteratur

LITTERATUR

- *Dabru Emet : a Jewish statement on Christians and Christianity* Bind 2004. Baltimore: The Institute for Christian and Jewish Studies, 2000 , <http://www.icjs.org/what/njsp/dabruemet.html>
- "Et utvalg" i *Dialogue of the Abrahamic faiths : papers presented to the Islamic Studies Group of American Academy of Religion* redaktør Al-Faruqi, Isma'il R. Beltsville, Md.: Amana Publications, 1995 , s. 1-29
- Chapman, C., "Rethinking the Gospel for Muslims and The God who reveals" i *Muslims and Christians on the Emmaus road* redaktør Woodberry, J. Dudley Monrovia, Calif.: MARC Publications, 1989 , s. 105-148
- Johnson, Bo, *Judendomen - i kristet perspektiv* Lund: Arcus förlag, 2000
- Kateregga, Badru D. og Shenk, David W., *Islam och kristen tro* Älvsjö: Verbum, 1983
- Kateregga, Badru D. og Shenk, David W., *A Muslim and a Christian in dialogue* Scottsdale, Pa.: Herald Press, 1997
- Opsal, Jan, "Et utvalg" i *Islam : lydighetens vei* Oslo: Universitetsforlaget, 2005 , s. 11-305
- Siddiqui, Ataullah, "Et utvalg" i *Christian-Muslim dialogue in the twentieth century* Basingstoke: Macmillan, 1997 , s. 1-78

RV603 - Religionsfenomenologi og livssynsforskning

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet vil gi en grunnleggende innføring i sentrale tema innen religions- og livssynsforskningen med fokus på debatten omkring religionsfenomenologi og med eksempler fra aktuelle trender innen religiøsitet og livssyn.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med RV604 Religionsfenomenologi..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet RV603 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om aktuelle problemstillinger angående bruken av religionsfenomenologi som forskningsmetode
- kjennskap til livssynsforskning slik den anvendes på nye religiøse trender i vår tid
- kjennskap til magi og sjamanisme som fenomen, blant naturfolk, i norrøn tid, i samiske tradisjoner og i nyreligiøsiteten
- evne til selvstendig og kritisk drøfting av teoretiske og metodiske spørsmål knyttet til religions og livssynsforskning i relasjon til dagens religiøse situasjon

RV604 - Religionsfenomenologi og livssynsforskning

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet vil gi generell innføring i noen utvalgte sentrale tema innen religions og livssynsforskningen med fokus på debatten omkring mennesket som et religiøst vesen og med eksempler fra aktuelle trender innen religiøsitet og livssyn.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med RV603 Religionsfenomenologi..., reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet RV604 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til grunnleggende tema i tilknytning til forståelsen av menneskets religiøsitet
- kjennskap livssynsforskning slik den anvendes på religiøse trender i vår tid
- kjennskap til sjamanisme som fenomen blant naturfolk og i nyreligiøsiteten
- evne til å drøfte teoretiske spørsmål knyttet til religions og livssynsforskning

RV692 - Åpent fordypningsemne i Religionsvitenskap

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet RV692 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

RV693 - Åpent valgemne i RV

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet RV693 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

ST501 - Systematisk teologi: Åpenbaring, trinitet og fornuft

Faglærer:	Jan-Olav Henriksen, Jan.O.Henriksen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Profesjonsstudium teologi - lavere grad, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammene Profesjonsstudiet i teologi, Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretning Kultur og menneskesyn.

Emnet består av to delemner, A. Åpenbaring og trinitet (6 sp) og B. Tro og fornuft (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med PEN502 Systematisk teologi, reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- skrive et referat eller gi en analyse av et kapittel i en lærebok eller en kildetekst,
- gi respons på andre studenter framlegg,
- legge fram et utkast med tema, problemstilling og materiale for oppgaven,
- skrive et essay. Tema fastsettes i samråd med faglærer. Omfang 2800-4000 ord,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet ST501 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av essayet.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med klausurprøve (6 timer).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler

Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E (Lenke: www.mf.no)

Mål og innhold

DELEMNE A. ÅPENBARING OG TRINITET (6 SP)

Dette delemnet er den dogmatiske komponenten i emnet «åpenbaring, trinitet og fornuft».

Arbeidet med dette emnet skal gi studenten god innsikt i dogmatisk arbeidsmåte, med forankring i utvalgte temaer. Delemnet sikter i forlengelsen av dette på å utvikle forståelse av forholdet mellom åpenbaringen og Skriften i kristen teologi. Emnet skal videre gi innsikt i trinitarisk gudsførståelse og drøfte de konsekvenser et trinitarisk perspektiv har for andre punkter i dogmatikken.

Studenten skal ha

- innsikt i problemfeltet knyttet til forholdet mellom Guds åpenbaring og Skriften, inklusive problemer knyttet til Skriftens normativitet for teologien og troen og i hva dette innebærer for tolkning og bruk av Skriften i dogmatikken,
- innsikt i hva det vil si at Bibelens ene, personlige og levende Gud ifølge kristen tro er Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd, og hva trinitetslæren betyr for forståelsen av kristendommen som monoteistisk religion,
- evne til å reflektere over hva et trinitarisk perspektiv innebærer for kristen tro og teologi som helhet og for de enkelte lærepunkter.

DELEMNE A LITTERATUR

- *Om Guds åpenbaring : den dogmatiske konstitusjon "De divina revelatione" vedtatt av det annet Vatikankonsil og promulgert av pave Paul I 18. november 1965* Oslo: St. Olav forlag, 1965

- Kierkegaard, Søren og Thulstrup, Niels, "Kap. I-V" i *Philosophiske Smuler* København: Reitzel, 1977 , s. 7-106

- McGrath, Alister E., "Et utvalg" i *The Christian theology reader* Oxford: Blackwell, 2001 , s. 96-106, 138-160, 182-183, 187-196, 200-201, 214-222, 226-243
- Pannenberg, Wolfhart, "Dogmatic theses on the revelation" i *Revelation as history* redaktør Pannenberg, Wolfhart et al. New York: Macmillan, 1968 , s. 125-158
- Sannes, Kjell Olav, *Trinitarisk teologi* Oslo: Forfatteren, 2003 , s. III, 56 bl.
- Vanhoozer, Kevin J., "Does the trinity belong in a theology of world religions" i *First theology : God, Scripture & hermeneutics* Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2002 , s. 45-70

DELEMNE A VALGLITTERATUR

Enten:

- Jenson, Robert W., *Systematic theology* Bind 1. Oxford: Oxford University Press, 1997
- Sponheim, Paul R., "The knowledge of God" i *Christian dogmatics* Bind 1. redaktør Braaten, Carl E. et al. Philadelphia: Fortress Press, 1984 , s. 197-225

Eller:

- McGrath, Alister E., "Et utvalg" i *Christian theology : an introduction* Oxford: Blackwell, 2001 , s. 181-318, 521-538

DELEMNE A SUPPLERENDE LITTERATUR

- Sannes, Kjell Olav, *Prolegomena til dogmatikken* Oslo: Menighetsfakultetet, Skrivestua, 1983
- Torrance, Thomas F., *The Trinitarian faith : the evangelical theology of the ancient Catholic Church* Edinburgh: T. & T. Clark, 1988 , s. 345 s., [1] pl.

DELEMNE B. TRO OG FORNUFT (4 SP)

Dette delemnet er den religionsfilosofiske komponenten i emnet. Studiet her skal omfatte en prinsipiell drøfting av forholdet mellom tro og fornuft, og utvalgte spørsmål knyttet til religionsforståelse, gudstro og forståelse av forholdet mellom religiøs tro, livssyn og moral.

Studenten skal ha

- innsikt i forholdet mellom tro og fornuft, herunder hvilken rolle oppfatninger om dette spiller i et teologisk stadium,
- innsikt i hvordan fenomenet religion kan forstås allment, og om religionens stilling i relasjon til gjeldende kulturelle forutsetninger,
- innsikt i konflikten mellom gudstro (teisme) og ateisme, samt i spørsmålet om filosofiske problemer som teismens posisjon i dag reiser,
- innsikt i hva teodicéproblemet innebærer,
- innsikt i forholdet mellom ulike religioner og livssyn med henblikk på spørsmålet om sannhet og virkelighetsforståelse, samt hvordan man kan vurdere situasjonen for religiøse, livssynsmessige og kulturelle minoriteter i et filosofisk perspektiv.

DELEMNE B VALGLITTERATUR

Enten:

- Abraham, William J., *An introduction to the philosophy of religion* Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall, 1985

Eller:

- Andersen, Svend, Grønkjær, Niels og Nørager, Troe *Religionsfilosofi : kristendom og tænkning* København: Gads forlag, 2002

Eller:

- Wigen, Tore, *Religion, livssyn og fornuft : innføring i utvalgte religionsfilosofiske emner, med drøftingsoppgaver og fagordliste* Oslo: MFs litteraturtjeneste, 2003

DELEMNE B SUPPLERENDE LITTERATUR

- Henriksen, Jan-Olav, *The reconstruction of religion : Lessing, Kierkegaard, and Nietzsche* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2001
- Joest, Wilfried, *Fundamentaltheologie : theologische Grundlagen- und Methodenprobleme* 1988
- Pojman, Louis P., *Philosophy of religion : an anthology* Belmont, Calif.: Wadsworth, 2003
- Stump, Eleonore og Murray, Michael J., "Philosophy of religion : the big questions" i *Philosophy : the big questions* Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 1999
- Taliaferro, Charles, "Contemporary philosophy of religion" i *Contemporary philosophy* Malden, Mass.: Blackwell, 1998
- Van Huyssteen, Wentzel, *The shaping of rationality : toward interdisciplinarity in theology and science* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1999
- Wigen, Tore, *Religionsfilosofi : en bok om tro og fornuft og livets mening* Oslo: Luther, 1993

ST502 - Moralfilosofi, religionspedagogikk og religionsfenomenologi

Faglærer:	Gunnar Harald Heiene, Gunnar.Heiene@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert master i kristendomskunnskap.

Emnet består av tre delemner: A. Moralfilosofi (4 sp), B. Religionspedagogikk (4 sp) og C. Religionsfenomenologi (2sp).

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med TE502 Etikk og antropologi, reduseres dette emnet med 2 sp

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet ST502 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

DELEMNE A. MORALFILOSOFI (4 SP)

Delemnet omfatter teologisk grunnlagsetikk og utvalgte moralfilosofiske emner.

Studentene skal

- ha evne til å drøfte hvordan Bibelen kan brukes på en måte som gir et ansvarlig grunnlag for etiske avgjørelser,
- ha evne til å drøfte etiske spørsmål i vår tid,
- ha evne til å drøfte hvordan en skal forstå forholdet mellom kristen og annen etikk,
- ha kjennskap til sentrale posisjoner i aktuell kristen etikk og i moderne moralfilosofi, og for hvordan disse står i forhold til hverandre,
- ha kjennskap til sentrale spørsmål i etisk grunnlagsdebatt i vår tid,
- ha evne til å bruke klassiske tekster i arbeid med etiske og moralfilosofiske spørsmål.

DELEMNE A LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Etikk : en innføring* redaktør Johansen, Kjell Eyvind [Oslo]: Cappelen, 1994 , s. 93-175
- Asheim, Ivar, "Et utvalg" i *Mer enn normer : grunnlagsetikk* Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 51-218
- Løgstrup, K. E., "Et utvalg" i *Den etiske fordring* [Oslo]: Cappelen, 1999 , s. 21-50, 130-139

DELEMNE B. RELIGIONSPEDAGOGIKK (4 SP)

Delemnet omfatter en fordypning innenfor utvalgte religionspedagogiske grunnlagsspørsmål med særlig vekt på religionsbegrepet og dannelses- og identitetsteori i en pluralistisk sammenheng.

Studentene skal

- ha kjennskap til hvordan ulike forståelser av religionsbegrepet får konsekvenser for arbeidet med religionspedagogiske spørsmål,
- ha kjennskap til hvordan det kristelige og det humanistiske forholder seg til hverandre i dannelsesbegrepets historie,
- ha god kunnskap om teorier om religiøs og moralsk pluralisme
- ha god kunnskap om forholdet mellom pluralisme og identitet
- ha god kunnskap om pluralisme og norsk skolevirkelighet

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Pluralisme og identitet : kulturanalytiske perspektiver på nordiske nasjonalkirker i møte med religiøs og moralsk pluralisme* redaktør Henriksen, Jan-Olav et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2001 , s. 15-184, 354-406
- Asheim, Ivar, "Et utvalg" i *Tro - dannelse - oppdragelse : religionspedagogiske emner og grunnbegreper* [Oslo]: Menighetsfakultetet, 1977 , s. 14-51

DELEMNE C. RELIGIONSFENOMENOLOGI (2 SP)

Delemnet gir en grunnleggende innsikt i sentrale tema fra den aktuelle debatt omkring religionsfenomenologi som metode innen religionsforskningen. Samtidig gis det en innføring i noen sentrale religionsfenomenologiske begreper.

Studenten skal

- ha kjennskap til ulike forsøk på å innholdsbestemme begreper som religion og det hellige
- ha innsikt i sentrale problemstillinger angående religionsfenomenologien som akademisk disiplin
- ha evne til selvstendig drøfting av noen elementære teoretiske og metodiske spørsmål knyttet til religionsforskningen
- ha evne til å anvende momenter fra denne forskningsdebatt til drøfting av menneskets situasjon i dagens samfunn

DELEMNE C LITTERATUR

- Eliade, Mircea, "Et utvalg" i *Det hellige og det profane* [Oslo]: Gyldendal, 2002 , s. 7-42
- Flood, Gavin, "Kap. 2" i *Beyond phenomenology : rethinking the study of religion* London: Cassell, 1999 , s. 42-64
- Gilhus, Ingvild Sælid og Mikaelsson, Lisbeth, "Kap. 3" *Nytt blikk på religion : studiet av religion i dag* Oslo: Pax, 2001 , s. 36-59
- Krogseth, Otto, "Det hellige i det moderne : refleksjoner omkring religion, identitet og modernitet" i *Enhet i mangfold? : 100 år med religionshistorie i Norge* redaktør Hjelde, Sigurd et al. [Oslo]: Tano Aschehoug, 1998 , s. 197-219
- Waardenburg, J., "Progress in research on meanings in religions (1898-1998)" i *Man, meaning, and mystery : 100 years of history of religions in Norway : the heritage of W. Brede Kristensen* redaktør Hjelde, Sigurd Leiden: Brill, 2000 , s. 255-285

ST503 - Postmodernitet som kulturfenomen

Faglærer:	Otto Krogseth, Otto.Krogseth@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentrepsjon
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningen Kulturanalyse og menneskesyn.

ST503 legger vekt på vesentlige sider ved det man kaller postmodernitet, med sikte på å kunne identifisere, forstå og drøfte grunnleggende fenomener i postmoderne kultur. Det skal også gi innsikt i hvilken rolle religiøse temaer har i denne kulturen, og i hvordan man teologisk sett arbeider med og i forhold til de utfordringer som finnes i en slik kultur.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet ST503 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om hva postmodernitet er
- ha god kunnskap om hvilken betydning har postmoderniteten for forståelsen av mennesket og menneskelige relasjoner
- ha god kunnskap om hva postmodernitet betyr med henblikk på religion og religiøse temaer
- ha evne til teologisk refleksjon i møte med en postmoderne kultur
- ha innsikt i hvordan den teologiske virksomheten selv en del av en slik kultur

Litteratur

LITTERATUR

- Bauman, Zygmunt, *Flytende modernitet* Oslo: Vidarforlaget, 2001
- Grenz, Stanley J., *A primer on postmodernism* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1996
- Henriksen, Jan-Olav, "Creation and construction : on the theological appropriation of postmodern theory" i *Modern theology* Bind 2. 2002 , s. 153-169
- Henriksen, Jan-Olav, "Et utvalg" i *På grensen til Den andre : om teologi og postmodernitet* Oslo: Ad notam Gyldendal, 1999 , s. 12-113, 199-215
- Middleton, J. Richard og Walsh, Brian J., "Et utvalg" i *Truth is stranger than it used to be : biblical faith in a postmodern age* London: Spck, 1995 , s. ikke oppgitt (150 s.)

ST504 - Kultur og menneskesyn

Faglærer: Jan-Olav Henriksen, Jan.O.Henriksen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningen Kulturanalyse og menneskesyn.

ST504 legger vekt på sammenhengen mellom menneskesyn og ulike deler av kulturen, og hvordan menneskesyn både er betinget av, og selv kan bidra til å utvikle, bestemte elementer i kulturen. Emnet skal særlig gi anledning til å utvikle en forståelse av i hvilken grad og på hvilken måte samtidskulturen gir mulighet for at mennesker i dag kan utvikle en forståelse av seg selv, både i religiøs og moralsk perspektiv.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet ST504 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om innholdet i et kristent menneskesyn slik det kan utvikles på samtidens premisser
- ha god kunnskap om hvordan pluralismen i den moderne kulturen influerer på religion og identitet
- ha god kunnskap om hva slags samtidsbetingelser som preger og utfordrer utviklingen av mennesket som moralsk aktør
- ha evne til å gjøre rede for hvordan det kristne menneskesyn fremdeles kan ha aktualitet i møte med samtidskulturen

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Pluralisme og identitet : kulturanalytiske perspektiver på nordiske nasjonalkirker i møte med religiøs og moralsk pluralisme* redaktør Henriksen, Jan-Olav et al. Oslo: Gyldendal akademisk, 2001 , s. 187-353
- Heelas, Paul og Woodhead, Linda, *The spiritual revolution : why religion is giving way to spirituality* Malden, Mass.: Blackwell Pub., 2005
- Henriksen, Jan-Olav, *Imago Dei : den teologiske konstruksjonen av menneskets identitet* Oslo: Gyldendal akademisk, 2003
- Henriksen, Jan-Olav, "Spirituality and religion - worlds apart? : Heelas' and Woodhead's The spiritual revolution read as a resource for cultural and theological criticism" i *Tidsskrift for kirke - religion - samfunn* Bind 18. Volda: Møreforskning, 2005 , s. ikke oppgitt

ST505 - Kulturanalyse

Faglærer: Otto Krogseth, Otto.Krogseth@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Disiplinbasert Master i kristendomskunnskap med studieretningen Kulturanalyse og menneskesyn.

ST505 legger vekt på å gi innsikt i grunnleggende sider ved kulturanalyse som faglig virksomhet. Derneft gir det ÷ på bakgrunn av dette ÷ anledning til å studere konkrete og ulike former for kulturanalyse, med både religionsvitenskapelig, religionssosiologisk og sosialantropologisk preg. Dette gir også mulighet for å se religionen i samtidskulturen i lys av en rekke ulike fagperspektiver

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet ST505 har som primær vurderingsform hjemmeoppgave (1 uke). Hjemmeoppgaven skal være på inntil 4000 ord over oppgitt emne. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studenten skal

- ha god kunnskap om de sosiale betingelser for teologisk arbeid
- ha god kunnskap om viktige trekk ved nyreligiøsitet og dens betydning i samtidens kultur
- ha god kunnskap om på hvilke måte mennesker bruker kulturelle ressurser i formulering av sin livstolkning
- ha evne til å gjøre rede for sentrale sider ved kulturanalyse som faglig teoriperspektiv

Litteratur

LITTERATUR

- Ehn, Billy og Löfgren, Orvar, *Kulturanalyser* Malmö: Gleerup, 2002
- Gilhus, Ingvald Sælid og Mikaelsson, Lisbeth *Kulturens refortrylling : nyreligiøsitet i moderne samfunn* Oslo: Universitetsforlaget, 2005
- Gilhus, Ingvald Sælid og Mikaelsson, Lisbeth *Kulturens refortrylling : nyreligiøsitet i moderne samfunn* Oslo: Universitetsforlaget, 1998
- Gullestad, Marianne, *Kultur og hverdagsliv : på sporet av det moderne Norge* Oslo: Universitetsforlaget, 1989
- Krogseth, Otto, "Det hellige i det moderne : refleksjoner omkring religion, identitet og modernitet" i *Enhet i mangfold? : 100 år med religionshistorie i Norge* redaktør Hjelde, Sigurd et al. [Oslo]: Tano Aschehoug, 1998 , s. 197-219
- Repstad, Pål, *Den sosiale forankring : sosiologiske perspektiver på teologi* Oslo: Universitetsforlaget, 1995

ST506 - Hermeneutikk

Faglærer: Sverre Dag Mogstad, Sverre.D.Mogstad@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet legger vekt på hermeneutiske problemstillinger i historisk og systematisk perspektiv. Det legges også vekt på å gjøre bruk av originaltekster. Studiet av hermeneutikkens historie er delt i to. Perioden fra det 1. århundre frem til Schleiermacher skal bare studeres oversiktsmessig, mens tiden fra og med Schleiermacher skal studeres grundig. I denne siste perioden skal også originaltekster legges til grunn for arbeidet.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med TE505 Fra tekst til preken, reduseres dette emnet med 1 sp

Studiekrav

Studenten skal

- skrive en bokrapport på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet ST506 har som én vurderingsform, oppfylte studiekrav og klausurprøve (4 timer). Dersom studiekravene er oppfylte gis det anledning til å gå opp til klausurprøve. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av bokrappporten (1/3) og klausurprøven (2/3).

Hjelpemidler: Ved klausurprøven anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til hovedlinjer i hermeneutikkens historie fra det 1. århundre etter Kristus frem til Schleiermacher
- god kunnskap om hermeneutikkens historie fra og med Schleiermacher frem til vår egen tid
- ha evne til å bruke originaltekster i studiet av hermeneutikkens historie
- ha evne til å tenke hermeneutisk og anvende hermeneutisk refleksjon i studiet.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Hermeneutik : en antologi om forståelse* redaktør Møller, Martin et al. [København]: Gyldendal, 1999 , s. 9-182
- "Et utvalg" i *Tegn, tekst og tolk : teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid* redaktør Henriksen, Jan-Olav Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s.13-34, 51-67, 80-88, 95-123, 135-233, 251-274

ST507 - Dogmatics

Faglærer:	Kjell Olav Sannes, Kjell.O.Sannes@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Høst

Generell informasjon

Dogmatics is understood as revelational theology and is studied in a trinitarian perspective. The course aims at giving a thorough and comprehensive insight into central subjects of the Christian faith and doctrine, based on the Evangelical-Lutheran Confession and in an ecumenical context.

Studiekrav

- one book report of approximately 1000 words
- 4 hours written examination

Vurdering

The grade of the course will be given on the basis of the written examination.

Mål og innhold

The students are expected to:

- know the main differences between traditions and confessions with regard to the understanding of revelation, the doctrine of God, the doctrine of reconciliation and the doctrine of the sacraments and of justification
- know the theological content of, discussion of and the implications of the doctrine of revelation, God, reconciliation, justification and sacraments and the Word of God
- be able to evaluate different theological positions based on the testimony of the Holy Scriptures

Litteratur

LITTERATUR

- McGrath, Alister E., "Et utvalg" i *Christian theology : an introduction* Oxford: Blackwell, 2001 , s. 135-588
- Schwarz, Hans, *Responsible faith : Christian theology in the light of 20th-century questions* Minneapolis, Minn.: Augsburg, 1986

ST508 - Ethics

Faglærer:	Lars Østnor, Lars.Ostnor@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Master i Teologi, Master in Religious Education, Master i Kristendoms-kunnskap, Master of Philosophy in Theology

Generell informasjon

The curriculum includes basic theological ethics, and the issue of ethics in other religions.

Studiekrav

- one book report of approximately 1000 words
- 4 hours written examination

Vurdering

The grade of the course will be given on the basis of the written examination.

Mål og innhold

The students are expected to

- know how the Bible can be used in a way that provides an accountable basis for meeting ethical questions in our time
- know how one should understand the relationship between Christian and other forms of ethics
- know the characteristic features of the ethics found in some central world religions
- be familiar with the discussion related to an ethical consensus between different religious traditions
- be able to formulate the possibilities and limitations according to Christian ethics for an interreligious ethics

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *A global ethic : the declaration of the Parliament of the World's Religions* redaktør Küng, Hans et al. London: SCM Press, 1993 , s. 11-76
- Bilimoria, P., "Indian ethics" i *A Companion to ethics* redaktør Singer, Peter Oxford: Blackwell Reference, 1991 , s. 43-57
- Da Silva, P., "Buddhist ethics" i *A Companion to ethics* redaktør Singer, Peter Oxford: Blackwell Reference, 1991 , s. 58-68
- Hansen, C., "Classical Chinese ethics" i *A Companion to ethics* redaktør Singer, Peter Oxford: Blackwell Reference, 1991 , s. 69-81
- Hays, Richard B., "Et utvalg" i *The moral vision of the New Testament : community, cross, new creation* Edinburgh: T & T Clark, 1997 , s. 207-312
- Kellner, M., "Jewish ethics" i *A Companion to ethics* redaktør Singer, Peter Oxford: Blackwell Reference, 1991 , s. 82-90
- Nanji, A., "Islamic ethics" i *A Companion to ethics* redaktør Singer, Peter Oxford: Blackwell Reference, 1991 , s. 106-118
- Østnor, Lars, "A universal ethic across the religions?" i *Universal ethics : perspectives and proposals from Scandinavian scholars* redaktør Bexell, Göran et al. The Hague: Martinus Nijhoff Publishers, 2002 , s. 107-117

VALGLITTERATUR

Enten:

- Gustafson, James M., "Et utvalg" i *Ethics from a theocentric perspective* Bind 2. Chicago: University of Chicago Press, 1984 , s. 1-22
- Gustafson, James M., "Et utvalg" i *Ethics from a theocentric perspective* Bind 1. Chicago: University of Chicago Press, 1981 , s. 86-154, 326-342

Eller:

- Thielicke, Helmut, "Et utvalg" i *Theological ethics* Bind 1. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Publishing, 1979 , s. 147-194, 250-297, 359-382

ST601 - Teologiens egenart og oppgave

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet sikter på en grundig refleksjon over teologiens selvforståelse, med særlig vekt på dens forhold til den kristne kirke, samfunnet og den allmenne tenkning og vitenskap. Fokus ligger på teologiens normative oppgave, med vekt på spørsmål om åpenbaring og sannhet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST601 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til de ulike typer syn på teologi gjennom teologi-historien,
- kunnskap om diskusjonen om forholdet mellom teologi og almen tenkning og vitenskap, særlig når det gjelder teologiens normative funksjon,
- god kunnskap om forholdet mellom kirken og teologien, med særlig vekt på teologi som kirkelig teologi,
- evne til å reflektere over teologiens basis, oppgave, metode og sikte,
- kunnskap om ulike syn på hva 'sannhet' er og evne til å drøfte hva sannhets-spørsmålet innebærer for teologien,
- god kunnskap om hva åpenbaringstanken innebærer for teologien.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Readings in modern theology : Britain and America* redaktør Gill, Robin Nashville: Abingdon Press, 1995 , s. 203-252
- "Luthers store katekisme" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav Oslo: Lund & 1985 , s. 303-308, 343-351
- "Teologiens enhet" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 61. 1990 , s. 81-144
- Austad, Torleiv, *Teologisk metode : til bruk i systematisk teologi* Oslo: [Forfatteren], 1995
- Braaten, Carl E., *Principles of Lutheran theology* Philadelphia: Fortress Press, 1983
- McGrath, Alister E., *The Genesis of doctrine : a study in the foundations of doctrinal criticism* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1997 , s. ikke oppgitt
- Sannes, Kjell Olav, "Et utvalg" i *Prolegomena til dogmatikken* Oslo: Menighetsfakultetet Skrivestua, 1983 , s. 1-68, 160-186

SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Sannhet - mål eller utgangspunkt" i *Ung teologi* Bind 35. 2002 , s. 5-88
- Aalen, Leiv, *Ord og sakrament : bidrag til dogmatikken* Oslo: Universitetsforlaget, 1966
- Horton, Michael Scott, *A confessing theology for postmodern times* Wheaton, Ill.: Crossway Books, 2000 , s. 256
- Sauter, Gerhard, *Gateways to dogmatics : reasoning theologically for the life of the church* Grand Rapids, Mich.: W.B. Eerdmans Pub., 2003

ST602 - Skriftsyn og skriftbruk

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

De bibelske skrifter eller Den hellige Skrift, som foreligger i den kristne kanon, er både historisk og teologisk avgjørende for kristen tro, forkynnelse og teologi. Det er en nær sammenheng mellom skriftsynet og synet på åpenbaringen og på teologien, og det ligger i skjæringspunktet mellom bibelfagene, historisk teologi, systematisk teologi og de praktisk-teologiske fag, ikke minst homiletikk og katekese. Derfor er det viktig å ha reflektert over hvordan Skriften skal forstås og brukes, særlig over hva det innebærer at den er autoritet, både i teologien og i kirken.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST602 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om ulike typer skriftsyn og skriftbruk,
- kjennskap til kanondannelsen og diskusjonen om kanons omfang,
- god kunnskap om forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente, historisk og teologisk,
- god kunnskap om diskusjonen om Skriftens 'inspirasjon',
- evne til å reflektere over hva Skriften er autoritet for, og hvordan den er autoritet,
- evne til å reflektere over forholdet mellom historisk bibeltolkning og bruk av Skriften i systematisk teologi og i kirken.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Bibelen og teologien : bidrag til skriftsynet* redaktør Austad, Torleiv Oslo: Luther, 1982 , s. 14-159
- "Et utvalg" i *Tegn, tekst og tolk : teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid* redaktør Henriksen, Jan-Olav Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. ikke oppgitt
- Austad, Torleiv, "En kritisk analyse av skriftsynet i "A statement of Scriptural and confessional principles", vedtatt av Missouri-synoden juli 1973" i *Tidsskrift for teologi og kirke* 1975 , s. 261-274
- Bloesch, Donald G., "Et utvalg" i *Holy Scripture : revelation, inspiration & interpretation* Carlisle: Paternoster, 1994 , s. 14-130
- Den Romersk-katolske kirke,, "Et utvalg" i *Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001 , s. 41-64
- McGrath, Alister E., "Et utvalg" i *A passion for truth : the intellectual coherence of evangelicalism* Leicester: Apollos, 1996 , s. 53-117
- Pannenberg, Wolfhart, "Den hellige skrift som Gudsord" i *Teologi for kirken : festskrift til professor dr.theol. Torleiv Austad på 65-årsdagen* redaktør Heiene, Gunnar et al. [Oslo]: Verbum, 2002 , s. 25-33
- Sannes, Kjell Olav, "Et utvalg" i *Prolegomena til dogmatikken* Oslo: Menighetsfakultetet Skrivestua, 1983 , s. 69-127

ST603 - Dogmatisk helhetssyn

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Den kristne lære og tro utgjør en enhetlig helhet, der de ulike delene hører organisk sammen med hverandre. Ikke minst med tanke på kirkelig tjeneste er det viktig å ha et slikt integrert helhetssyn. Dette dogmatiske helhetssyn må som helhet bygge på en grundig fortolkning av Den hellige Skrifs bevitnelse av Guds åpenbaring, med kritisk hensyntagen til den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelse, og med sikte på kirkens og de enkelte kristnes liv og tjeneste. I dette emnet ligger det en særlig vekt på å se de ulike delene av dogmatikken i sammenheng. Emnet forutsetter studiet av ST501: Systematisk teologi: Åpenbaring, trinitet og fornuft, og må derfor studeres samtidig med eller etter dette emnet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST603 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om noen viktige teologiske og dogmatiske helhetssyn,
- god kunnskap om sammenhengen mellom drøftelse og standpunkter i dogmatikkens prinsippsspørsmål (synet på teologiens basis, oppgave og metode, på åpenbaringen og Skriften og på kirkens bekjennelse) og i den materiale dogmatikk,
- evne til å drøfte teologiske og dogmatiske spørsmål ut fra det bibelske materialet, som en integrert del av arbeidet med å tilegne seg et dogmatisk helhetssyn.
- evne til å drøfte, lære av og ta stilling til ulike teologiske syn i fortid og samtid som en integrert del av arbeidet med å tilegne seg et dogmatisk helhetssyn.
- evne til å se den indre sammenheng mellom ulike lærepunkter og mellom helhet og enkelt-punkter, og til å drøfte de ulike spørsmål ut fra det.
- evne til å drøfte og ta stilling til aktuelle spørsmål i kirke og samfunn ut fra et integrert teologisk og dogmatisk helhetssyn.

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal emnet utvides med artikler om ulike sider av dogmatikken, etter avtale med faglærer i dogmatikk. Disse skal meldes studieveileder innen frist for oppmelding til eksamen.

Litteratur

LITTERATUR

- Grenz, Stanley J. og Olson, Roger E., *20. århundrets teologi* Oslo: Credo, 1995
- Härle, Wilfried, *Dogmatik* Berlin: de Gruyter, 2000

ST604 - Metodistisk teologi og metode

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Uregelmessig, spør studentresepsjon

Generell informasjon

ST604 gir en fordypning av metodistisk teologi og metode og bygger videre på kunnskapen tilegnet i KRL 123 eller KRL 203. Et viktig perspektiv er den teologiske sammenheng som finnes mellom metodistisk og oldkirkelig teologi.

Emnet består av i tre delemer: A. Metodistisk teologi (4 sp), B. Metodistisk metode (2 sp) og C. Metodistisk teologi anvendt (4 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST604 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

DELEMNE A. METHODISTISK TEOLOGI (4 SP)

Studiet skal gi

- utvidet kunnskap om systematisk teologi i metodistisk tradisjon
- forståelse for sammenhengen mellom oldkirkens og metodismens teologi

DELEMNE A LITTERATUR

- Maddox, Randy L., *Responsible grace : John Wesley's practical theology* Nashville, Tenn.: Kingswood Books, 1994 , s. 416

DELEMNE B. TEOLOGISK METODE (2 SP)

Studenten skal

- ha kunnskap om den teologiske metode som anvendes innenfor metodismen.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Our theological task" i *The Book of discipline of the United Methodist Church in Northern Europe* Oslo: The United Methodist Church in Northern Europe, 2001 , s. 96-107
- Gunter, W. Stephen [et al.], *Wesley and the quadrilateral : renewing the conversation* Nashville: Abingdon Press, 1997 , s. 174

DELEMNE C. METHODISTISK TEOLOGI ANVENDT (4 SP)

Studenten skal

- ha kunnskap om hvorledes metodistisk teologi anvendes i dagens kirke og samfunn

DELEMNE C LITTERATUR

- "Et utvalg" i *The Wesleyan tradition : a paradigm for renewal* redaktør Chilcote, Paul Wesley Nashville: Abingdon Press, 2002 , s. ikke oppgitt
- ., "Et utvalg" i *Rethinking Wesley's theology for contemporary Methodism* redaktør Maddox, Randy L. Nashville, Tenn.: Kingswood Books, 1998 , s. ikke oppgitt
- Cobb, John B., "Et utvalg" i *Grace and responsibility : a Wesleyan theology for today* Nashville: Abingdon Press, 1995 , s. ikke oppgitt

ST605 - Pinsekristendom og trosbevegelse

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Det 20. århundre har vært preget av fremveksten av den klassiske pinsebevegelsen og den karismatiske bevegelse. Siden 1980-tallet har også trosbevegelsen framstått som en utfordring til de historiske kirker, både når det gjelder teologi og praksis. I dette emnet studeres disse bevegelsene, både historisk, teologisk og praktisk. Hensikten er at studenten skal kunne reflektere over og vurdere disse bevegelsene og utvikle et begrunnet syn på de spørsmål som er satt på dagsordenen av dem.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST605 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til den historiske bakgrunn for og utvikling av pinsebevegelsen, den karismatiske bevegelse og trosbevegelsen.
- kunnskap om disse bevegelsenes særlige anliggender og hovedpunktene i deres lære og praksis.
- god kunnskap om hvordan luthersk teologi forholder seg til de temaene som disse bevegelsene er særlig opptatt av.
- evne til å vurdere deres lære og praksis ut fra Skriften.
- evne til å reflektere over hvordan en på en god måte kan ta opp de utfordringer disse bevegelsene representerer når det gjelder teologi, personlig spiritualitet, kirkelig praksis og misjon.
- evne til å reflektere over hvordan en bør stille seg til dialog og samarbeid med karismatiske bevegelser og trosbevegelsen.

Litteratur

LITTERATUR

- Engelsviken, Tormod, "Et utvalg" i *Spiritual conflict in today's mission : a report from the consultation on "Deliver us from evil", August 2000, Nairobi, Kenya* redaktør Moreau, A. Scott Nairobi, Kenya: Association of Evangelicals of Africa, 2001 , s. 18-33, 36f, 51-62, 82-96
- Engelsviken, Tormod, "Et utvalg" i *The gift of the spirit : an analysis and evaluation of the charismatic movement from a Lutheran theological perspective* Dubuque, Iowa: Aquinas Institute of Theology, St. Louis, Miss., 1981 , s. 1-85, 273-320, 411-532, 562-585
- Engelsviken, Tormod, Sannes, Kjell Olav og Hanssen, Ove Conrad, "Et utvalg" i *Den Hellige Ånd i kirkens liv* Oslo: Luther, 1981 , s. 33-118
- Lie, Geir, "Pinsebevegelsen i USA fram til omlag 1920 : et historisk riss" i *Refleks : med karismatisk kristendom i fokus* Bind 3. 2004 , s. 2-18
- Lie, Geir, "Hellighetsbevegelsen i USA og Storbritannia : et historisk riss" i *Refleks : med karismatisk kristendom i fokus* Bind 2. 2003 , s. 2-18
- Lie, Geir, McIntyre, Joe og Kartveit, Magnar, "" i *Refleks : med karismatisk kristendom i fokus* Bind 1. 2002 , s. 3-50
- Lindholm, Hans og Brosché, Fredrik, *Varför är trosförkunnelsen farlig* Uppsala: EFS-förlaget, 1986
- Sannes, Kjell Olav, "Det guddommeliggjorte menneske og den menneskeliggjorte Gud en kritisk teologisk analyse av synet på forholdet mellom mennesket og Gud hos Kenneth E. Hagin, trosbevegelsens grunnlegger og lærer" *Refleks-serien* ; 5 Oslo: Refleks-publishing, 2005

ST606 - Frigjøringsteologi

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Frigjøringsteologien er siden begynnelsen av 1970-tallet blitt en viktig faktor i den internasjonale teologiske debatten. Den har lagt vekt på hvordan fattige og andre marginaliserte grupper i samfunnet får ny verdighet og nytt håp ved å møte evangeliet. Dermed har den også åpnet for alternative måter å tenke om teologiens funksjon i samfunnet på og vektlagt andre elementer enn dem som har vært viktige i tradisjonell vestlig teologi.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST606 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om frigjøringsteologiens historiske og sosiale bakgrunn
- kjennskap til ulike typer frigjøringsteologi
- god kunnskap om hvordan konteksten er med på å skape rammer for forståelsen av innholdet i det kristne budskapet
- kunnskap om forskjellene mellom frigjøringsteologi og andre typer teologi
- god kunnskap om hvordan frigjøringsteologien kan bidra til en ny måte å lese Bibelen på
- god kunnskap om hvordan frigjøringsteologien kan bidra med impulser og kritiske korrektiver til en tradisjonell luthersk sosialetikk?

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Liberation theology : an introductory reader* redaktør Cadorette, Curt Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1992 , s. 77-219
- Bevans, Stephen B., *Models of contextual theology* Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 2002
- Boff, Leonardo og Boff, Clodovis, *Introducing liberation theology* Tunbridge Wells, Kent: Burns & Oates, 1987
- Gutiérrez, Gustavo, "Et utvalg" i *A theology of liberation : history, politics, and salvation* London: SCM Press, 1988 , s. ikke oppgitt
- Stålsett, Sturla J., *The crucified and the Crucified : a study in the liberation christology of Jon Sobrino* Bern: Peter Lang, 2003

ST607 - Feministteologi

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Feministteologien har vokst fram i de siste 20-30 år som en protest mot og en motvekt til tradisjonell teologi, som er blitt oppfattet som mannssentrert og lite opptatt av kvinners perspektiver. Feministteologi er teologi formet ut fra et feministisk perspektiv, med et bevisst metodisk innsteg som betoner kontekstens betydning for utformingen av all teologi. Feministteologien kan oppfattes som en form for frigjøringsteologi, med et uttalt mål om å bidra til frigjøring av kvinner.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST607 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om feministteologiens bakgrunn og kontekst
- kjennskap til forholdet mellom feministteologi og annen frigjøringsteologi
- kjennskap til de viktigste elementer i feministteologiens kritikk av tradisjonell teologi
- god kunnskap om hva et feministisk perspektiv på teologien innebærer
- kunnskap om viktige innholdsmessige anliggender i feministteologien
- god kunnskap om på hvilken måte feministteologien er en kontekstuell teologi
- kjennskap til spørsmålet om det finnes en spesifikk kvinneerfaring
- god kunnskap om hvordan teologien bør forholde seg til eksempler på at religionen er blitt misbrukt til å undertrykke kvinner
- god kunnskap om hvordan et feministisk perspektiv på teologien kan bidra til å utvikle kvinners menneskelige og pastorale identitet?

Litteratur

LITTERATUR

- Daly, M., "After the death of God the Father : Women's liberation and the transformation of Christian consciousness" i *Womanspirit rising : a feminist reader in religion* redaktør Christ, Carol P. et al. San Francisco: Harper & Row, 1979 , s. 53-62
- Hauge, Astri, "Feministteologi som fagkritikk og fagfornyelse" i *Feministteologi idag : sju forelesninger till Kerstin Aspegrens minne* Lund ,: Teologiska institutionen i Lund, 1989 , s. 9-27
- Hauglin, Astri, "Mannsteologi og kvinneteologi" i *Ung teologi* Bind 13. 1980 , s. 27-44
- Kaul, Dagny, Østrem, Solveig og Laland, Anne Hilde, *Feministteologi på norsk* Oslo: Cappelen akademisk forlag, 1999 , s. ikke oppgitt
- Lundgren, Eva, "Et utvalg" i *Det får da være grenser for kjønn : voldelig empiri og feministisk teori* Oslo: Universitetsforlaget, 1993 , s. 27-34, 78-96
- Ruether, Rosemary Radford, "Et utvalg" i *Sexism and God-talk : towards a feminist theology* London: SCM Press, 2002 , s. 10-217
- Russell, Letty M., "Et utvalg" i *Human liberation in a feminist perspective : a theology* Philadelphia: Westminster Press, 1974 , s. 17-154
- Schüssler Fiorenza, Elisabeth, "Et utvalg" i *In memory of her : a feminist theological reconstruction of Christian origins* London: SCM Press, 1995 , s. ikke oppgitt
- Solveig Anna, Boasdotir, "Et utdrag" i *Violence, power, and justice : a feminist contribution to Christian sexual ethics* Uppsala ,: Distributor: Uppsala University Library, 1998 , s. ikke oppgitt

ST608 - Skapelsesteologi og syndsforståelse

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet drøfter noen av de mest grunnleggende spørsmål i dogmatikken og deres sammenheng med og konsekvenser for andre deler av teologien. En skal se forskjeller og fellestrekk mellom kristen tro og andre tilsvarende syn på mennesket og på virkeligheten som helhet. Studiet skal gi fordypet innsikt på et bibelsk grunnlag i disse spørsmålene, med vekt på erkjennelsen av mennesket som samtidig skapning og synder.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST608 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til hovedpunktene i kristen skapelsesteologi i forhold til andre tilsvarende oppfatninger.
- kunnskap om hva det vil si at mennesket står i en særstilling i skaperverket og er 'skapt i Guds bilde'.
- kunnskap om det kristne menneskesyn, sammenlignet med andre menneskesyn.
- god kjennskap til de sentrale trekk i det bibelske syn på syndefallet og arvesynden.
- god kunnskap om hva bibelsk skapelsesteologi og syndsforståelse innebærer for en kristen virkelighetsforståelse.
- god kunnskap om hva menneskets syndighet innebærer i de ulike relasjoner, primært i forhold til Gud og i forhold til medmennesker.
- god kunnskap om hva kristen lære om mennesket som Guds fremste skapning og som synder innebærer for vår selvforståelse.
- evne til å reflektere over de konsekvenser skapelsesteologien og syndsforståelsen har for andre deler av den kristne lære, særlig for forståelsen av Kristi frelsesverk og den eskatologiske forløsning og dom.

Litteratur

LITTERATUR

- Aalen, Sverre, "Kosmos og kaos i bibelsk tenkning" i *Deus creator : bidrag til skapelsesteorien ; tilegnet Ivar P.Seierstad på hans syttiårsdag 13. september 1971* Oslo: Universitetsforlaget, 1971 , s. 53-67
- Den Romersk-katolske kirke,, "Et utvalg" i *Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001 , s. 93-122, 439-447, 456-469
- Hefner, Ph.J. og Sponheim, Paul R., "Et utvalg" i *Christian dogmatics* Bind 1. redaktør Braaten, Carl E. et al. Philadelphia: Fortress Press, 1984 , s. 269-357, 359-464
- Häggglund, Bengt, "Et utvalg" i *De homine : människouppfattningen i äldre luthersk tradition* Lund: Gleerup, 1959 , s. ikke oppgitt
- Moltmann, Jürgen, "Et utvalg" *God in creation : an ecological doctrine of creation : the Gifford lectures 1984-1985* London: SCM Press, 1985 , s. 185-275

ST609 - Kristus som Gud og menneske - inkarnasjonen

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Jesus Kristus er sentrum i den kristne tro og bekjennelse, fra begynnelsen av. Samtidig er det ikke minst det kristologiske dogmet som har vært angrepet i de siste århundres kritikk. Studiet av dette emnet skal sikte på refleksjon om Kristus som sann Gud og sant menneske, med sikte på at kirkens bekjennelse av ham bevares og holdes levende.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST609 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om det oldkirkelige kristologiske dogme.
- god god kunnskap om forholdet mellom det kristologiske og det trinitar-iske dogme.
- kjennskap til ikke-bibelske begreper som homoousios, 'natur' og 'person' og diskusjonen omkring dem i nyere tid.
- god god kunnskap om dogmet om Jesus Kristus som Gud og menneske, og evne til å tolke og anvende det relevante bibelske materialet.
- god god kunnskap om og evne til å reflektere over forholdet mellom det kristologiske dogmet og de øvrige deler av et dogmatisk helhetssyn, særlig forsoningslæren og nattverdlæren.

Litteratur

LITTERATUR

- Bultmann, Rudolf Karl, "Det nye Testamente og mytologien" i *Mytologi og bibelforståelse* Oslo: Gyldendal, 1968, s. 15-68
- Den Romersk-katolske kirke,, "Et utvalg" i *Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001, s. 122-155
- McGrath, Alister E., "Et utvalg" i *The making of modern German Christology : 1750-1990* Leichester: Apollos, 1994, s. 13-98, 123-222
- Munthe, Ludvig og Sannes, Kjell Olav, "Et utvalg" i *Hvem er Jesus? : forelesninger ved Menighetsfakultetets 75-års jubileum* redaktør Austad, Torleiv et al. Oslo: Luther, 1984, s. 70-91
- Schwarz, Hans, *Christology* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1998
- Skarsaune, Oskar, "Et utvalg" i *Inkarnasjonen - myte eller faktum?* Oslo: Lunde, 1988, s. 7-127

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Green, Michael, *The truth of God incarnate* London: Hodder and Stoughton, 1977
- Hick, John, *The myth of God incarnate* London: SCM Press, 1993
- Pannenberg, Wolfhart, *Jesus - God and man* London: SCM Press, 2002
- Pope-Levison, Priscilla og Levison, John R., *Jesus in global contexts* Louisville, Ky.: Westminster/John Knox Press, 1992

ST610 - Kristne bilder og kirkelig kunst

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Bilder og symboler spiller en viktig rolle i kirkens og de troendes liv. I dette emnet studeres "det kristne bildet", primært bilder av og symboler for Jesus Kristus og Triniteten, både historisk og teologisk. Den ortodokse kirkes ikontradisjon studeres spesielt, med dens presist utarbeidede formspråk. Det legges særlig vekt på de meningsbærende momenter, det ikonografiske aspektet. Emnet har både historiske, bibelfaglige, dogmatiske og praktisk-teologiske aspekter, ved at det tar opp bakgrunn, faktisk bruk og betydning av ulike slag bilder. Kunsthistorie og estetikk er nyttige hjelpevitenskaper.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST610 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til opprinnelsen av bruken av bilder og symboler i den kristne kirke og de problemer som var forbundet med den.
- kjennskap til hovedtrekkene i den ortodokse ikontradisjonen, særlig bilder av Kristus og Triniteten.
- god kunnskap om den teologiske forståelsen av bilder og symboler.
- god kunnskap om sammenhengen mellom læren om Kristus og hans gjerning og ulike billedframstillinger av den.
- Hva er sammenhengen mellom den teologiske forståelsen av og billed- og symbolframstillinger av Triniteten og hans gjerning?
- evne til å reflektere over hvordan bilder og symboler kan brukes i kirkens og de troendes liv.

Litteratur

LITTERATUR

- Jensen, Robin Margaret, "Et utvalg" i *Understanding early Christian art* London: Routledge, 2000, s. 1-51, 94-155
- Kiilerich, Bente og Torp, Hjalmar, "Et utvalg" i *Bilder og billedbruk i Bysants : trekk av tusen års kunsthistorie* [Oslo]: Grøndahl Dreyer, 1998, s. 134-187
- MacGregor, Neil og Langmuir, Erika, "Et utvalg" i *Seeing salvation : images of Christ in art* London: Bbc, 2000, s. 118-193
- Quenot, Michel, *The icon : window on the kingdom* Crestwood, N.Y.: St. Vladimir's Seminary Press, 1991

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Murray, Peter og Murray, Linda, *The Oxford companion to Christian art and architecture* Oxford: Oxford University Press, 1996, s. XI, 596 s., pl.
- O'Grady, Ron, *Christ for all people : celebration a world of Christian art* Geneva: WCC Publ., 2001
- Ouspensky, Léonide og Lossky, Vladimir, *The meaning of icons* New York: St. Vladimir's Seminary Press, 1982, s. 222 s., pl. (fold.)

ST611 - Sakramentene

Faglærer: Kjell Olav Sannes, Kjell.O.Sannes@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Sakramentene er det sted i menneskelivet der Gud er mest direkte tilstede. Emnet sikter på forståelse av dem i sammenheng med de andre deler av dogmatikken, særlig gudslæren, syndsforståelsen, synet på Kristi frelsesverk og forståelsen av hvordan frelsen blir mennesker til del. Den teologiske drøftelse av sakramentene må i særlig grad være bevisst på de ulike syn i andre kirker og rettet mot det praktisk-kirkelige og personlige troens liv.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST612 Den kristne dåp, reduseres dette emnet med 5 sp

Med ST613 Nattverden, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST610 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til de viktigste typer syn på sakramentene generelt, særlig på dåp og nattverd.
- god kunnskap om de sentrale relevante bibelske tekster.
- god kunnskap om og evne til å drøfte ulike teologiske innfallsvinkler.
- god god kunnskap om sammenhengen mellom sakramentsynet og de øvrige deler av et dogmatisk helhetssyn.
- god kunnskap om sammenhengen mellom synet på hva 'sakrament' er og synet på sakramentenes antall
- god kunnskap om forholdet mellom dåp, nattverd og Ordets nådemiddel
- god god kunnskap om forholdet mellom sakramentene og troen.
- god god kunnskap om spørsmålet om spedbarnsdåp.
- god god kunnskap om spørsmål om hvordan nattverden bør forvaltes og i hvilken betydning den har i kirkens og de troendes liv.

Litteratur

LITTERATUR

- ""Dåpen" og "Nattverden", del 1-2" i *Dåp, nattverd og embete* [Oslo]: Verbum, 1983 , s. 17-34
- "Luthers store katekisme : om dåpen og om nattverden" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985 , s. 365-382
- Bloch-Hoell, Nils E., "Hvorfor ikke døpes om igjen? : dåpen som engangshandling i tverrkonfesjonell og økumenisk sikt" *Det levende ordet festskrift til professor dr. theol. Åge Holter på hans syttiårsdag 19. januar 1989* redaktør Asheim, Ivar Oslo: Universitetsforlaget, 1989 , s. 161-172
- Den Romersk-katolske kirke,, "Et utvalg" i *Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001 , s. 304-308, 325-338, 345-366
- Eidberg, Peder A.[et al], "Et utvalg" i *Dåpen i norske kirkesamfunn* Oslo: Land og kirke/Gyldendal, 1982 , s. 11-48, 62-77, 96-114
- Kieffer, René, "Et utvalg" i *Nattvardens teologi* Stockholm: Verbum, 1996 , s. 7-46, 124-189
- Kyndal, Erik, "Sakramenterne, dåpen og nadveren" i *Fragmenter af et spejl : bidrag til dogmatikken* redaktør Gregersen, Niels Henrik et al.Frederiksberg: Anis/Religionspædagogisk Center, 1993 , s. 221-249
- Kyndal, Erik, "Et utvalg" i *Nadverlere og nadverfællesskab : den lutherske nadverlere kritisk belyst ud fra Ny Testamente og den økumeniske samtale i nutiden* København: Gad, 1984 , s. 11-39, 121-252
- Modalsli, Ole, "Sakramentene som forkynnelse" i *Kirken og nådemidlene : festskrift til professor dr. theol. Leiv Aalen på 70-årsdagen 21. september 1976* redaktør Asheim, Ivar et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1976 , s. 82-99
- Sandmæl, Kristine, ""De førstefødte" og dåpen" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 68. 1997 , s. 273-290
- Sannes, Kjell Olav, *Dåpen og dens plass i kirkens liv* Oslo: Aschehoug, 1978

ST612 - Den kristne dåp

Faglærer: Kjell Olav Sannes, Kjell.O.Sannes@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Dåpen er det grunnleggende sakrament. Den må forstås i sammenheng med de andre deler av dogmatikken, særlig gudslæren, syndsforståelsen og synet på Kristi frelsesverk og hvordan den blir mennesker til del. En teologisk drøftelse av dåpen må i særlig grad være bevisst på de ulike syn i andre kirker; i norsk kontekst er forholdet til troendes dåp-synet særlig viktig. Den må også være rettet mot det praktisk-kirkelige og personlige troens liv.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST611 Sakramentene, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST611 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til de viktigste typer dåpssyn, særlig luthersk dåpssyn og 'troendes dåp'-synet.
- god kunnskap om de sentrale relevante bibelske dåpstekster og tolknin-gen av dem.
- god kunnskap om og evne til å drøfte ulike teologiske innfallsvinkler på dåpssynet.
- god god kunnskap om sammenhengen mellom dåpssynet og de øvrige deler av et dogmatisk helhetssyn, særlig forståelsen av Den tre-ene Gud, arvesynden og frelsen.
- god kunnskap om forholdet mellom dåpen og Ordets nådemiddel.
- god god kunnskap om forholdet mellom dåpen og troen.
- god god kunnskap om spørsmålet om spedbarnsdåp
- god kunnskap om forholdet mellom dåp og dåpsopplæring.

Litteratur

LITTERATUR

- "Dåpen del 1" i *Dåp, nattverd og embete* [Oslo]: Verbum, 1983 , s. 17-24
- "Luthers store katekisme : om dåpen" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985 , s. 365-373
- Bloch-Hoell, Nils E., "Hvorfor ikke døpes om igjen? : dåpen som engangshandling i tverrkonfesjonell og økumenisk sikt" *Det levende ordet festskrift til professor dr. theol. Åge Holter på hans syttiårsdag 19. januar 1989* redaktør Asheim, Ivar Oslo: Universitetsforlaget, 1989 , s. 161-172
- Den Romersk-katolske kirke,, "Et utvalg" i *Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001 , s. 304-308, 325-338
- Eidberg, Peder A.[et al], "Et utvalg" i *Dåpen i norske kirkesamfunn* Oslo: Land og kirke/Gyldendal, 1982 , s. 11-48, 62-77, 96-114
- Sandmæl, Kristine, ""De førstefødte" og dåpen" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 68. 1997 , s. 273-290
- Sannes, Kjell Olav, *Dåpen og dens plass i kirkens liv* Oslo: Aschehoug, 1978

ST613 - Nattverden, Herrens måltid

Faglærer: Kjell Olav Sannes, Kjell.O.Sannes@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Nattverden er et sentrum i den kristne menighets gudstjenesteliv. Den må forstås i sammenheng med de andre deler av dogmatikken, særlig synet på Kristi frelsesverk og hvordan den blir mennesker til del. Den teologiske drøftelse av sakramentene må i særlig grad være bevisst på de ulike syn i andre kirker og rettet mot det praktisk-kirkelige og personlige troens liv.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST611 Sakramentene, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST613 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til de viktigste typer syn på nattverden (eukaristien).
- god kunnskap om de sentrale relevante bibelske nattverdtekster og tolkningen av dem.
- god god kunnskap om sammenhengen mellom nattverdsynet og de øvrige deler av et dogmatisk helhetssyn, særlig kristologi og ekklesiologi.
- god god kunnskap om diskusjonen om Jesu Kristi realpresens i nattverden.
- god god kunnskap om spørsmål om hvordan nattverden bør forvaltes, særlig med tanke på spørsmål om 'etterkonsekrasjon' o.l.
- God god kunnskap om refleksjonen om hvilken betydning den har i kirkens og de troendes liv.
- god kunnskap om forholdet mellom dåp, nattverd og Ordets nådemiddel.
- god god kunnskap om forholdet mellom nattverden og troen.

Litteratur

LITTERATUR

- "Nattverden, del 2" i *Dåp, nattverd og embete* [Oslo]: Verbum, 1983, s. 25-34
- "Luthers store katekisme. Om nattverden" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985, s. 373-382
- "Konkordieformelen VII. Om nattverden" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985, s. 403-408, 481-502
- Den Romersk-katolske kirke,, "Et utvalg" i *Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001, s. 304-308, 345-366
- Kieffer, René, "Et utvalg" i *Nattvardens teologi* Stockholm: Verbum, 1996, s. 7-46, 124-189
- Kyndal, Erik, "Et utvalg" i *Nadverlære og nadverfællesskab : den lutherske nadverlære kritisk belyst ud fra Ny Testamente og den økumeniske samtale i nutiden* København: Gad, 1984, s. 11-39, 121-252
- Kyndal, Erik, "Sakramenterne, dåben og nadveren" i *Fragmenter af et spejl : bidrag til dogmatikken* redaktør Gregersen, Niels Henrik et al. Frederiksberg: Anis/Religionspædagogisk Center, 1993, s. 221-249

SUPPLERENDE LITTERATUR

- *Nattverden i menighetens liv* [Oslo]: Andaktsbokselskapet, 1977
- Halvorsen, Per Bjørn, *Jesu nattverd : messen gjennom 2000 år* [Oslo]: St. Olav forlag, 1989
- Reumann, John, *The Supper of the Lord : the New Testament, ecumenical dialogues, and faith and order on Eucharist* Philadelphia: Fortress Press, 1985

ST614 - Tro, bønn og fromhetsliv

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Dette emnet tar opp en rekke spørsmål som på særlig måte dreier seg om den troendes daglige liv med Gud, både i det gudstjenestelige fellesskap og i den enkeltes liv. Det dreier seg blant annet om emner knyttet til trosforståelse, skyld og tilgivelse, bønn og bønnehørelse, Guds ledelse o.l.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST614 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om hvordan en bør forstå forholdet mellom den enkeltes tro, det kristne trosinnhold og kirkens tro.
- god kunnskap om hvordan troen oppstår i et menneske og i forholdet mellom troen og Guds Ord og sakramenter.
- god kunnskap om hva det innebærer at det kristne liv er et liv i daglig omvendelse (bot) i forhold til at den kristne er samtidig rettferdig og synder.
- god kunnskap om forholdet mellom lidelse og glede, kamp og seier i kristenlivet.
- god kunnskap om forholdet mellom helliggjørelse og fromhetsliv.
- god kunnskap om hva bønn er, i forholdet mellom tro og bønn og i hva det vil si at Gud svarer på bønn.
- god kunnskap om hva det vil si at troens liv leves i kirken, de troendes samfunn.
- god kunnskap om hvordan en kristen kan bli ledet av Gud i sitt liv og sin tjeneste.

I tillegg til den oppsatte litteraturem, under, skal det velges ut ca. 150-200 sider valgfri litteratur i samråd med faglærer. Litteraturen meldes studieveileder innen frist for oppmelding til eksamen.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Jeg tror på den Hellige Ånd : vår lutherske kirke i møte med den karismatiske utfordring* Oslo: Land og Kirke/Gyldendal, 1982 , s. 78-92, 107-166
- Austad, Torleiv, *Bønn til Gud : fra troens og teologiens hverdag* Oslo: Credo, 1989
- Forde, Gerhard O., "Christian life" i *Christian dogmatics* Bind 2. redaktør Braaten, Carl E. et al. Philadelphia: Fortress Press, 1984 , s. 395-469
- Modalsli, Ole, "Et utvalg" i *Evangeliet : Guds kraft til liv* Oslo: Luther, 1995 , s. 91-181
- Pannenberg, Wolfhart, *Christian spirituality* Philadelphia, Pa.: Westminster, 1983
- Seitz, M., "Evangelisk spiritualitet" i *Halvårsskrift for praktisk teologi* 1998 , s. 3-12
- Thomas à Kempis, "Et utvalg" *Kristi etterfølgelse : en andaktsklassiker fra 1400-tallet* [Oslo]: Ansgar, 1985 , s. Ikke oppgitt

ST615 - Kirkens tjeneste og embete

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet sikter på refleksjon og avklaring av den såkalte 'embetsteologien'. Det dreier seg om forståelsen av spesielle kirkelige tjenester/embeter i forhold til hverandre, i forhold til tjenestene som kateket, diakon, evangelist etc., og i forhold til kirken som helhet og til menigheten, 'lekfolket'. På denne bakgrunn drøftes aktuelle debattspørsmål som ordinasjon av kvinner, betydningen av ordinerte embetsbærere for sakramente-nes gyldighet og for kirkelig enhet, o.l.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST615 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til ulike kirkers syn på "embetet"/"embetene", og til ulike typer embetssyn.
- kjennskap til det relevante bibelske materiale og evne til å bruke dette materialet på en reflektert måte.
- god kunnskap om forholdet mellom presten og andre kristne ('det almene preste-dømme').
- god kunnskap om betydningen av kirkelige ordninger for den kristne kirke og for enheten mellom kirkene.
- kjennskap til diskusjonen om embetet som Kristus-representasjon, og evne til å drøfte embetet i lys av synet på Kristus.
- kjennskap til diskusjonen om presten som offerprest.
- god kunnskap om debatten om 'kvinnelige prester'.
- god kunnskap om betydningen av det rette embete for sakramentenes gyldighet og dermed for kirkelig enhet.

Litteratur

LITTERATUR

- *Embetet i Den norske kirke* [Oslo]: Den norske kirke Kirkerådet, 2001 , s. 115 bl.
- "Embetet, del 3" i *Dåp, nattverd og embete* [Oslo]: Verbum, 1983 , s. 35-53
- *Fellesuttalelsen fra Porvoo med Porvooerklæringen : den omforente teksten fra det fjerde kommisjonsmøtet, Järvenpää, Porvoo stift, Finland, 9.-13. oktober 1992* [Oslo] : Mellomkirkelig råd, 1994
- *Kirkens embete : uttalelse fra Den katolsk-lutherske samtalegruppen i Norge* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste : Katolsk informasjonstjeneste, 1986 , s. 11 bl.
- "Et utvalg" i *Kvinner : i Bibelen, i kirken, i misjonen* redaktør Eikli, Gunnar [Oslo]: Nye Luther, 1991 , s. 29-55, 66-85, 89-117, 140-163
- Aalen, Sverre, "Embetet i Det nye testamente" i *Kirken og nådemidlene : festskrift til professor dr. theol. Leiv Aalen på 70-årsdagen 21. september 1976* redaktør Asheim, Ivar et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1976 , s. 24-48
- Den Romersk-katolske kirke,, "Et utvalg" i *Den Katolske kirkes katekisme* Oslo: St. Olav, 2001 , s. 226-240, 390-404
- Haanes, Vidar Leif, Parks, Trevor og Nordby, Lars-Erik, "Tema: Embete og ordinasjon" i *Luthersk kirketidende* 2002 , s. 117-131
- Lie, Geir, "Apostler og aposteltjeneste i internasjonal pinsekristendom" i *Refleks : med karismatisk kristendom i fokus* Bind 1. 2002 , s. 3-12
- Nichol, Todd og Kolden, Marc, *Called and ordained : Lutheran perspectives on the office of the ministry* Minneapolis: Fortress, 1990
- Røsæg, Nils Aksel, "Ledelsesstrukturer i NT og den eldste kirke" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 70. 1999 , s. 3-20
- Sannes, Kjell Olav, "Karakteristikk og vurdering av "Porvoo-erklæringen" som økumenisk dokument" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 68. 1997 , s. 83-96
- Sannes, Kjell Olav, "Det kirkelige embete etter de lutherske bekjennelsesskrifter" i *Ung teologi* 1973 , s. 13-26
- Sannes, Kjell Olav, Breen, Håkon Fred. og Fougner, Even, "Temahefte VI: Det almene prestedømme" i *Luthersk kirketidende* 1979 , s. 517-534
- Skarsaune, Oskar, "Det kirkelige embete : fra presbyter til prest og biskop : noen bibelske og oldkirkelige momenter" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 71. 2000 , s. 215-232
- Skarsaune, Oskar, "Det tredelte embete og det éne : tjenesteordningene og ordinasjon/vigsling i Den norske kirke teologihistorisk belyst" i *idsskrift for teologi og kirke* Bind 70. 1999 , s. 21-29

- Østnor, Lars, "Et utvalg" *Kirkens tjenester : med særlig henblikk på diakontjenester* Oslo: Luther, 1978 , s. 71-117, 153-175

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Aarflot, Helge og Eriksen, Arne J., *Så tilholder og formaner jeg deg : en studiebok om ordinasjon/vigsling til kirkelig tjeneste* [Oslo]: Den Norske kirkes presteforening, 1984
- Jewett, Paul K., *The ordination of women : an essay on the office of Christian ministry* Grand Rapids, Mich.: Eerdmann, 1980
- Persson, Per Erik, *Kyrkans ämbete som Kristus-representation : en kritisk analys av nyare ämbetssteologi* Lund: Gleerup, 1961

ST616 - Forventningen om Kristi gjenkomst og det evige

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Mennesket er til alle tider opptatt av framtida, både sin egen og verdens. I kristen tro er dette sett i lys av bekjennelsen til Jesus Kristus skal komme igjen for å dømme levende og døde og at han skal opprette et fullkomment rike. Dette framtidige er samtidig nær, både på foregripende måte og ved tegn på Herrens komme. Emnet tar opp temaer som det er stor interesse for i noen kristne sammenhenger og som nesten helt er oversett i andre.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST616 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om ulike syn på fremtiden og endetiden, i forhold til tidligere epoker.
- god kunnskap om hva det vil si at Guds rike er til stede allerede her og nå, samtidig som det ennå gjenstår ('allerede' og 'ennå ikke').
- god kunnskap om hva det vil si at det finnes bestemte tegn på Kristi gjenkomst, og i hvilken betydning disse tegnene har for oss i dag.
- evne til å reflektere over de dødes situasjon etter døden før oppstandelsen og dommen.
- god god kunnskap om hva det innebærer at Jesus Kristus skal 'komme igjen for å dømme levende og døde', og i hva som er kriteriene for dommen.
- kjennskap til diskusjonen om den evige fortapelse og hvilken plass og betydning den har.
- kjennskap til hva troen på 'legemets oppstandelse og evig liv' vil si.
- god kunnskap om hvordan vi kan forstå livet i det fullendte gudsriket i forholdet til livet vårt her og nå, i hvilken forstand det er tale om kontinuitet eller diskontinuitet.

Litteratur

LITTERATUR

- Grandal, Kjetil og Austad, Torleiv, "Frelse" i *Ung teologi* 2002, s. 7-28
- Holter, Åge, Schumacher, Jan, Kvalbein, Hans og Michelsen, Leif M., "Temanummer XI: Løfte og oppfyllelse" i *Luthersk kirketidende* 1983, s. 489-529
- Moltmann, Jürgen, "Et utvalg" *The coming of God : Christian eschatology* London: SCM Press, 1996, s. 235-307
- Sannes, Kjell Olav, "Apokalyptikk og kristen tro" i *Fremtiden i Guds hender : en bok om jødisk og kristen apokalyptikk* [Oslo] : Skrivestua Menighetsfakultetet, 1977, s. 205-222
- Schwarz, Hans, *Eschatology* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2000
- Skarsaune, Oskar, *Tusenårshåpet : endetidsforventning gjennom 2000 år* [Oslo]: Verbum, 1999

ST617 - Arbeid og yrke

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Dette emnet legger vekt på å reise sentrale problemstillinger knyttet til menneskets arbeid. Disse belyses såvel historisk og aktuelt som fra en sosialetisk og en mer eksplisitt individualetisk synsvinkel, forstått som yrkesetikk. Spesiell vekt vil bli lagt på prestens spesielle yrkessituasjon og på relasjonen mellom arbeid og økonomi slik dette forholdet bestemmer dagens situasjon i arbeidslivet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST617 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om karakteristiske sider ved det bibelske syn på arbeid,
- god kunnskap om hvilket bidrag en luthersk kallsetikk kan yte til en arbeidsetikk i dagens samfunn,
- god kunnskap om hvordan arbeidets mening er å forstå ut fra ulike teorier om arbeidets mening og verdi,
- god kunnskap om hvordan forholdet mellom økonomi, menneskesyn og menneskeverd konkretiseres på ulike områder, og hvordan dette forholdet forstås i lys av ulike normative økonomiske teorier, samt hvordan dette forholdet kan tilrettelegges teologisk-etisk,
- god kunnskap om hvilken sammenheng det er mellom arbeid, teknologi og økonomi og hvilke etiske konsekvenser som gir seg av denne erkjennelse, og hvordan den konkretiseres i spørsmål om rasjonalisering og arbeidsløshet,
- god kunnskap om hva som menes med yrkesetikk og hvilke sentrale etiske problemstillinger yrkesetikken reiser,
- god kunnskap om hva som influerer forholdet mellom et moralsk subjekt og et moralsk objekt i en yrkesetisk kontekst,
- god kunnskap om hvilke særlige etiske utfordringer som er knyttet til den pastoralteologiske praksis.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Yrkesetikk for prester* redaktør Morland, Egil Oslo: Den norske kirkes presteforening, 1997, s. 23-59, 89-131
- Agrell, Göran, "Et utvalg" i *Work, toil and sustenance : an examination of the view of work in the New Testament, taking into consideration views found in Old Testament, intertestamental, and early Rabbinic writings* Stockholm: Verbum, 1976, s. 7-32, 68-114, 150-152
- Austad, Torleiv, "Prestens eget liv" i *Halvårsskrift for praktisk teologi* 1990, s. 26-36
- Grenholm, Carl-Henric, "Et utvalg" i *Protestant work ethics : a study of work ethical theories in contemporary Protestant theology* Uppsala: Almqvist & Wiksell International, 1993, s. 11-112, 224-316.
- Henriksen, Jan-Olav og Vetlesen, Arne Johan, "Et utvalg" i *Nærhet og distanse : grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker* slo: Gyldendal akademisk, 2000, s. 13-135, 186-248
- Morland, Egil, "Yrkesetikk - simpelthen" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 71. 2000, s. 187-198
- Wingren, Gustaf, "Et utvalg" i *Luthers lära om kallelsen : akademisk avhandling* Lund: Gleerup, 1942, s. 9-88

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Ballard, Paul H., *Towards a contemporary theology of work* Cardiff: Collegiate Centre of Theology University College, 1982
- Bing, Jon og Dramer, Kai, *Etikk i næringslivet* Oslo: Hjemmets bokforlag, 1990
- Brakelmann, Günter *Zur Arbeit geboren? : Beiträge zu einer christlichen Arbeitsethik* Bochum: SWI Verlag, 1988
- Brytting, Tomas, *Att vara som Gud? : moralisk kompetens i arbetslivet* Malmö: Liber, 2001
- Bråkenhielm, Carl Reinhold, *Etikens pris : om etik-moral-nåd i arbete och affärer* Stockholm: Verbum, 1989
- Leenderts, Torborg Aalen, *Person og profesjon : om menneskesyn og livsverdier i offentlig omsorg* Oslo: Universitetsforlaget, 1997
- Lingås, Lars Gunnar, *Etikk og verdivalg i helse- og sosialfag* Oslo: Gyldendal akademisk, 2000
- Thorbjørnsen, Svein Olaf, "Hva er yrkesetikk? : en presentasjon og vurdering av noen nyere yrkesetiske fremstillinger" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 66. 1995, s. 227-242
- Thorbjørnsen, Svein Olaf, ""Arbeid" og "Økonomi"" *Utfordringer og ansvar : områdeetikk* redaktør Thorbjørnsen, Svein Olaf Oslo: Universitetsforlaget, 1994, s. 177-237

- Thorbjørnsen, Svein Olaf, "Ytre kodeks eller indre karakter : dyds- og holdningsetiske perspektiver på næringslivsetikk"*Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 71. 2000 , s. 17-38
- Volf, Miroslav, *Work in the Spirit : toward a theology of work* Eugene, Or.: Wipf and Stock, 1991
- Wind, James P., *Clergy ethics in a changing society : mapping the terrain* Louisville, Ky.: Westminster, 1991

ST618 - Familie- og samlivsetikk

Faglærer:	Gunnar Harald Heiene, Gunnar.Heiene@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet skal gi en fordypende innføring i familie- og samlivsetikk. En rekke spørsmål innenfor familie- og samlivsetikken er i dag gjenstand for debatt både innenfor kirken og i samfunnet generelt. Emnet legger opp til en tverrdisiplinær behandling av de aktuelle problemområdene.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST618 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om de viktigste trekkene i utviklingen av familien som institusjon,
- god kunnskap om hva en kristen samlivsetikk kan bidra med når det gjelder å belyse barnets situasjon i dagens familie- og samfunnsliv,
- god kunnskap om hvordan kristen familie- og samlivsetikk kan integrere den ensliges situasjon,
- evne til å drøfte hvordan et kvinneperspektiv kan bidra til familie- og samlivsetikken,
- god kunnskap om trekk som kjennetegner vår tids forståelse av samlivsformer og seksualitet, og hvilke svar kristen etikk bør formidle i møte med den nye kulturelle situasjonen,
- god kunnskap om den bibelske basisen for en kristen familie- og samlivsetikk,
- god kunnskap om hermeneutiske utfordringer familie- og samlivsetikken stiller oss overfor,
- evne til å drøfte hvordan en kristen familie- og samlivsetikk kan kommuniseres i dagens samfunn,
- evne til å drøfte hvilket forhold det bør være mellom en etisk og en sjelesørgerisk tilnærming til familie- og samlivsspørsmål.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *The family in theological perspective* redaktør Barton, Stephen C. Edinburgh: T & T Clark, 1996 , s. 3-105, 151-168, 219-236, 253-290, 307-327
- *Perspectives on marriage : a reader* redaktør Scott, Kieran et al. New York: Oxford University Press, 2001 , s. 9-214
- Asheim, Ivar, "Er rammene likegyldige?" i *Øyet og horisonten : grunnproblemer i aktuell etikkdebat* Oslo: Universitetsforlaget, 1991 , s. 119-139
- Bexell, Göran, "Et utvalg" i *Etiken, bibeln och samlevnaden : utformningen av en nutida kristen etik, tillämpad på samlevnadsetiska frågor* Stockholm: Verbum, 1988 , s. 152-265
- Collins, Raymond F., "Et utvalg" i *Sexual ethics and the New Testament : behavior and belief* New York: Crossroad, 2000 , s. 22-61, 73-99, 183-194
- Det Teologiske menighetsfakultet . Lærerrådet, *Lærerrådets uttalelse om ekteskap, skilsmisse og gjengifte av 12. mars 1980* [Oslo]: Skrivestua, 1980 , s. 18 bl.
- Evenshaug, Oddbjørn, "Verdiforhold i familien" i *Forankring og forandring : verdier for det nye Europa : festskrift til Ivar Asheim på 65-årsdagen den 5. august 1992* redaktør Mogstad, Sverre Dag et al. Oslo: Universitetsforlaget, 1992 , s. 127-140
- Hays, R.B., "Relations natural and unnatural : a response to John Boswell's exegesis of Romans 1" i *Journal of religious ethics* Bind 14. 1986 , s. 184-215

SUPPLERENDE LITTERATUR

- *Homofile i kirken : en utredning fra Bispemøtets arbeidsgruppe om homofili* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste, 1995
- Cahill, Lisa Sowle, "Sex, gender, and Christian ethics" i *New studies in Christian ethics* Cambridge: Cambridge University Press, 1996

- Countryman, L. William, "Dirt, greed and sex : sexual ethics in the New Testament and their implications for today" i *SCM classics*
London: SCM Press, 2001
- Det Teologiske menighetsfakultet. Lærerrådet, *Homofili, kirke og samfunn* Oslo: Credo, 1993
- Hognestad, Olav og Rian, Dagfinn, *Barnet i teologi og kirke* Trondheim: Tapir, 1985

ST619 - Bioetikk

Faglærer: Lars Østnor, Lars.Ostnor@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet tar opp til drøfting temaer som gjelder menneskets biologiske liv, helse og død. Det legges vekt på å arbeide med det normative grunnlaget for en kristen bioetikk. To konkrete problemfelt vies særlig oppmerksomhet: fosterdiagnostikk og evtanasi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST620 Bioetikk, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST619 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til hovedtrekkene i utvalgte, ikke-teologiske posisjoner innen bioetikken,
- kunnskap om hvordan det tradisjonelt har vært argumentert fra ulike teologiske hold til bioetiske spørsmål,
- kunnskap om helhetsoppfatninger av menneskets liv, kroppslighet og død i det bibelske materiale,
- kjennskap til de viktigste teoriene om menneskeverdet og til hvordan de begrunnes,
- god kunnskap om det kristne synet på menneskeverdet og i hvilke andre normative kriterier som kristen etikk legger til grunn for sin vurdering av samtidens bioetiske utfordringer,
- kunnskap om hvordan man innen kristen etikk kan bedømme ulike former for fosterdiagnostikk,
- kunnskap om de sentrale spørsmålene i dagens debatt om evtanasi, og om hvordan ulike former for evtanasi kan vurderes på kristne premisser.

Litteratur

LITTERATUR

- "Sak KM 13/98 : Eutanasi - saksorientering" i *Kirkemøtet ; 1998:13:1* Bind 2003. [Bergen]: Kirkemøtet, 1998 , s. http://www.kirken.no/Besluttende_organer/nyhetDet.cfm?pNyhetId=22&pNyhetKat=1&pVedtakId=43 , http://www.kirken.no/Besluttende_organer/nyhetDet.cfm?pNyhetId=22&pNyhetKat=1&pVedtakId=43
- "Et utvalg" i *Life and death : moral implications of biotechnology* redaktør Mortensen, Viggo Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995 , s. 1-34
- Austad, Torleiv, "Menneskeverd og menneskerettigheter" i *Utfordringer og ansvar : områdeetikk* redaktør Thorbjørnsen, Svein Olaf Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 21-48
- Carlberg, Axel, "Et utvalg" i *The moral Rubicon : a study of the principles of sanctity of life and quality of life in bioethics* Lund: Lund University Press, 1998 , s. 33-196
- Niekerk, Kees van Kooten, "Et utvalg" i *Teologi og bioetik : den protestantisk-teologiske vurdering af bioteknologien i Norden 1972-1991* arhus: Aarhus Universitetsforlag, 1994 , s. 25-157
- Rae, Scott B. og Cox, Paul M., "Et utvalg" i *Bioethics : a Christian approach in a pluralistic age* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1999 , s. 1-193, 279-318
- Wetlesen, Jon, "Hva slags verdi er menneskeverd? : tre teorier om menneskets moralske status" i *Menneskeverd : humanistiske perspektiver* Oslo: Universitetet i Oslo, 1992 , s. 7-32
- Østnor, Lars, "Liv, helse og død" i *Utfordringer og ansvar : områdeetikk* redaktør Thorbjørnsen, Svein Olaf Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 51-78

ST620 - Bioetikk

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet tar opp til drøfting temaer som gjelder menneskets biologiske liv, helse og død. Det legges vekt på å arbeide med det normative grunnlaget for en kristen bioetikk. Emnet gir også innføring i den faglige debatten på teologisk og filosofisk hold om bioetiske spørsmål.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST619 Bioetikk, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST620 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til hovedtrekkene i noen utvalgte, ikke-teologiske posisjoner innen bioetikken,
- kunnskap om hvordan det tradisjonelt har vært argumentert fra ulike teologiske hold til bioetiske spørsmål,
- kunnskap om helhetsoppfatninger av menneskets liv, kroppslighet og død i det bibelske materialet,
- kjennskap til viktige teorier om menneskeverdet og til hvordan de begrunnes,
- god kunnskap om det kristne synet på menneskeverdet og i hvilke andre normative kriterier som kristen etikk legger til grunn for sin vurdering av samtidens bioetiske utfordringer.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Life and death : moral implications of biotechnology* redaktør Mortensen, Viggo Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995 , s. 1-34
- Austad, Torleiv, "Menneskeverd og menneskerettigheter" i *Utfordringer og ansvar : områdeetikk* redaktør Thorbjørnsen, Svein Olaf Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 21-48
- Niekerk, Kees van Kooten, "Et utvalg" i *Teologi og bioetik : den protestantisk-teologiske vurdering af bioteknologien i Norden 1972-1991* arhus: Aarhus Universitetsforlag, 1994 , s. 25-157
- Rae, Scott B. og Cox, Paul M., "Et utvalg" i *Bioethics : a Christian approach in a pluralistic age* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1999 , s. 128-193, 279-318
- Wetlesen, Jon, "Hva slags verdi er menneskeverd? : tre teorier om menneskets moralske status" i *Menneskeverd : humanistiske perspektiver* Oslo: Universitetet i Oslo, 1992 , s. 7-32
- Østnor, Lars, "Liv, helse og død" i *Utfordringer og ansvar : områdeetikk* redaktør Thorbjørnsen, Svein Olaf Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 51-78

ST621 - Mange religioner - én etikk?

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår og høst

Generell informasjon

Emnet tar sitt utgangspunkt i de etiske utfordringene som menneskeheten står overfor, og i mangfoldet av religiøs etikk som forholder seg til slike spørsmål. Emnet belyser ulike religiøs etikk komparativt og fokuserer særlig på muligheter og problemer med hensyn til å nå fram til en felles etikk på tvers av religioner og livssyn. Emnet er tverrfaglig, med bidrag fra religionsvitenskap, filosofi og teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST622 Etikk i religioner, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST609 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til karakteristiske kjennetegn ved den etikken som vi finner innenfor noen utvalgte religioner (herunder buddhisme, kristendom og islam),
- kjennskap til i hvilken utstrekning det kan sies å foreligge etisk konsens mellom disse tradisjonene, og hva som er de viktigste forskjellene,
- kjennskap til bestrebelser som foregår i vår tid for å etablere en fellesetisk basis mellom de ulike religioner,
- kunnskap om innholdet i noen utvalgte teorier som har forsøkt å tilrettelegge forholdet mellom ulike religiøs-etiske tradisjoner,
- kunnskap om hvilken rolle det generelle forholdet mellom etikk og religion spiller i denne sammenheng,
- kunnskap om hvilke teologiske premisser som må legges til grunn for den kristne etikks tilnærming til problemfeltet,
- god kunnskap om hvilke muligheter og hvilke begrensninger det ifølge kristen etikk er for en interreligiøs fellesetikk.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Universal ethics : perspectives and proposals from Scandinavian scholars* redaktør Bexell, Göran et al. The Hague: Martinus Nijhoff Publishers, 2002 , s. 3-13, 33-43, 63-83, 107-139
- "Et utvalg" i *Fellesskapsetikk i et flerkulturelt Norge : Nansenskolens årbok 1993 : utdrag* redaktør Eidsvåg, Inge Oslo: Pensumtjeneste, 1994 , s. S. 33-128
- "Et utvalg" i *A global ethic : the declaration of the Parliament of the World's Religions* redaktør Küng, Hans et al. London: SCM Press, 1993 , s. 11-39
- "Indian ethics, Buddhist ethics, Classical Chinese ethics, Jewish ethics, Christian ethics, Islamic ethics" i *A Companion to ethics* redaktør Singer, Peter Oxford: Blackwell Reference, 1991 , s. 43-118
- Küng, Hans, "Et utvalg" *Etikk for verdens fremtid* Oslo: Land og kirke/Gyldendal, 1991 , s. 68-103, 122-149
- McCarthy, Kate, "Reckoning with religious difference : models of interreligious moral dialogue" i *Explorations in global ethics : comparative religious ethics and interreligious dialogue* redaktør Twiss, Sumner B. et al. Boulder: Westview Press, 2000 , s. 73-117

ST622 - Etikk i religioner

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet tar utgangspunkt i de etiske utfordringene som menneskeheten står overfor, og i mangfoldet av religiøs etikk som forholder seg til slike spørsmål. Emnet belyser ulike religiøs etikk komparativt og fokuserer særlig på muligheter og problemer med hensyn til å nå fram til en felles etikk på tvers av religioner og livssyn. Valgemnet er tverrfaglig, med bidrag fra religionsvitenskap og teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST621 Mange religioner - en etikk?, reduseres dette emnet med 5 sp

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST609 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kjennskap til karakteristiske kjennetegn ved den etikk som vi finner innenfor noen utvalgte, store religioner (herunder buddhisme, kristendom og islam),
- kjennskap til i hvilken utstrekning det kan sies å foreligge etisk konsens mellom disse tradisjonene, og hva som er de viktigste forskjellene,
- kjennskap til bestrebelser som foregår i vår tid for å etablere en fellesetisk basis mellom de ulike religioner,
- kjennskap til innholdet i noen utvalgte teorier som har forsøkt å tilrettelegge forholdet mellom ulike religiøs-etiske tradisjoner,
- kjennskap til hvilken rolle det generelle forholdet mellom etikk og religion spiller i denne sammenheng,
- kunnskap om hvilke teologiske premisser som må legges til grunn for den kristne etikk tilnærming til problemfeltet,
- god kunnskap om hvilke muligheter og hvilke begrensninger det ifølge kristen etikk er for en interreligiøs fellesetikk.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Mange religioner - én etikk?* redaktør Østnor, Lars Oslo: Universitetsforlaget, 1995, s. 39-96, 215-247
- "Et utvalg" i *Universal ethics : perspectives and proposals from Scandinavian scholars* redaktør Bexell, Göran et al. The Hague: Martinus Nijhoff Publishers, 2002, s. 3-83, 107-139
- "Et utvalg" i *Fellesskapsetikk i et flerkulturelt Norge : Nansenskolens årbok 1993 : utdrag* redaktør Eidsvåg, Inge Oslo: Pensumtjeneste, 1994, s. 33-142
- "Et utvalg" i *A global ethic : the declaration of the Parliament of the World's Religions* redaktør Küng, Hans et al. London: SCM Press, 1993, s. 11-39
- "Indian ethics, Buddhist ethics, Classical Chinese ethics, Jewish ethics, Christian ethics, Islamic ethics" i *A Companion to ethics* redaktør Singer, Peter Oxford: Blackwell Reference, 1991, s. 43-118
- Green, Ronald M., "Et utvalg" i *Religion and moral reason : a new method for comparative study* New York: Oxford University Press, 1988, s. Ikke oppgitt
- Küng, Hans, "Et utvalg" *Etikk for verdens fremtid* Oslo: Land og kirke/Gyldendal, 1991, s. ikke oppgitt

ST623 - Metodismen som sosialetisk bevegelse

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

ST623 gir en fordypning av sosial hellighet innenfor metodistisk teologi og bygger videre på kunnskapen tilegnet i KRL 225 eller KRL 203. Et viktig perspektiv er teologiens anvendelse i en samfunnsmessig kontekst.

Emnet består av tre delemner: A. Historisk perspektiv (3 sp), B. Aktuelt perspektiv (3,5 sp) og C. Teologisk perspektiv (3,5 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- skrive et referat av et kapittel i en lærebok eller av en artikkel (omfang: maks 1000 ord),
- skrive et referat av en kildetekst, eventuelt gi en kort analyse av en kildetekst (omfang: maks 1000 ord),
- skrive en redegjørelse eller en drøfting over en selvvalgt problemstilling knyttet til pensum (omfang maks 2000 ord),
- legge fram et av de tre paperne i skrivegruppe eller seminar,
- gi respons på to studentframlegg i skrivegruppe eller seminar,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet ST623 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av to av studentens skriftlige arbeider. Redegjørelsen/drøftingen må alltid inngå i vurderingen.

Mål og innhold

DELEMNE A. HISTORISK PERSPEKTIV (3 SP)

Studenten skal

- ha kunnskap om metodismens sosiale engasjement fra 1700-tallet til i dag

DELEMNE A LITTERATUR

- "The nature, design, and general rules of our United Societies" i *The Book of discipline of the United Methodist Church in Northern Europe* Oslo: 2001 , s. 93-95
- Jennings, Theodore W., *Good news to the poor : John Wesley's evangelical economics* Nashville: Abingdon, 1990

DELEMNE B. AKTUELT PERSPEKTIV (3,5 SP)

Studenten skal

- ha kunnskap om hvorledes metodismen i dag definerer og anvender sin forståelse av sosial hellighet.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Social principles" i *The Book of discipline of the United Methodist Church in Northern Europe* Oslo: 2001 , s. 121-154
- Heitzenrater, Richard P., *The poor and the people called Methodists, 1729-1999* Nashville, Tenn.: Kingswood Books, 2002 , s. 243
- L-Gonzales, Justo, Miguez Bonino, Jose og Gassow, Peter, "Et utvalg" i *Rethinking Wesley's theology for contemporary Methodism* redaktør Maddox, Randy L. Nashville, Tenn.: Kingswood Books, 1998 , s. 161-168, 169-182, 183-195

DELEMNE C. TEOLOGISK PERSPEKTIV (3,5 SP)

Studenten skal

- ha forståelse for den teologiske begrunnelse for sitt samfunnsengasjement.

DELEMNE C LITTERATUR

- Marquardt, Manfred, *John Wesley's social ethics : praxis and principles* Nashville: Abingdon Press, 1992 , s. 205
- Witherington, Ben og Hall, Amy Laura, "Et utvalg" i *The Wesleyan tradition : a paradigm for renewal* redaktør Chilcote, Paul Wesley Nashville: Abingdon Press, 2002 , s. 52-65, 175-188

ST624 - Gudstro og gudsbilde

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Dette emnet skal gi fordypning i spørsmålet om tankemessige forutsetninger for gudstro og filosofiske problemer knyttet særlig til den kristne gudslære. Hovedtemaene er naturlig guds-erkjennelse, gudsbevis, ateisme, filosofiens rolle i gudslæren, antropomorfismene og teodiceproblemet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST624 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om hva som har vært sentralt i teoriene om naturlig gudserkjennelse, og hva for plass slike teorier skal ha i teologien,
- kunnskap om de ulike gudsbevis, og hvilken verdi de har som argumenter under logisk, empirisk og teologisk synsvinkel,
- god kunnskap om hvordan fremveksten av ateisme kan forklares, og hvilke utfordringer den stiller teologien overfor,
- god kunnskap om hvordan platonsk, aristotelisk og kantiansk filosofi har satt sitt preg på teologiens gudslære og hvordan man i nyere teologi har diskutert den metafysiske arven i gudslæren,
- god kunnskap om hvilke antropomorfismer som fins i den kristne gudslære og hvilke tankemessige problemer som er knyttet til en antropomorf gudslære,
- god kunnskap om hvordan teodiceproblemet oppstår, hvordan er det blitt presisert og hvilke teorier eller holdninger man kan møte problemet med.

Litteratur

LITTERATUR

- Gravem, Peder, "Et utvalg" i *Gudstro og virkelighetserfaring : den metafysiske gudstanke som problem i kristen gudslære, belyst ut fra G. Ebeling, E. Jüngel og W. Pannenberg* Oslo: Solum, 1992 , s. 13-132
- Hughes, Gerard J., "Et utvalg" i *The nature of God* London: Routledge, 1995 , s. 64-189
- Smart, J. J. C. og Haldane, John, "Et utvalg" i *Atheism and theism* Malden, Ma.: Blackwell Pub., 2003 , s. Ikke oppgitt
- Swinburne, Richard, *The Christian God* Oxford: Clarendon Press, 1994
- Wigen, Tore, "Et utvalg" i *Religionsfilosofi : en bok om tro og fornuft og livets mening* Oslo: Luther, 1993 , s. 186-221

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Hartshorne, Charles, *Anselm's discovery : a re-examination of the ontological proof for God's existence* Lasall, ILL.: Open Court, 1965
- Henriksen, Jan-Olav, *Gud: fortrolig og fremmed : ettertanker* Oslo: Gyldendal akademisk, 2001
- Kenny, Anthony, *The God of the philosophers* Oxford: Clarendon Press, 1986
- Lønning, Per, *Der begreiflich Unergreifbare : "Sein Gottes" und modern-theologische Denkstrukturen* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1986
- Lønning, Per, *Kan Gud bevises? : fra 2400 års samtale mellom tro og tanke* Oslo: Gyldendal, 1979
- Prenter, Regin og Anselmus, Cantuariensis, *Guds virkelighet : Anselm af Canterbury: Proslogion* Sabro?: Udvalget for Konvent for Kirke og Theologie hovedkommission Lohses Forlag Fredericia, 1982
- Swinburne, Richard, *The existence of God* Oxford: Clarendon Press, 1991
- Wigen, Tore, "Gud - "innenfor" eller "utenfor" vår menneskelige horisont? : skisse av den kantianske problemarven i moderne religionsfilosofi" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 49. 1978 , s. 25-40

ST625 - Religiøsitet og religionsmangfold

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Dette emnet skal gi fordypning i spørsmålet om den religionsvitenskapelige utfordring til teologien og de sentrale problemer som reises fordi den kristne tro er innfelt i religionenes verden. Hovedtemaene er religionsvitenskapelig arbeidsmåte, religionsbegrep og religions-teori, religionskritikk og religionsforsvar, forholdet mellom religionene og mulighetene knyttet til religionsteologi.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST625 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om hvilke arbeidsmåter har religionsvitenskapen har utviklet, og hvilke områder i teologien slike arbeidsmåter er verdifulle for, samt hvordan man kan gjøre religionshistoriske sammenligninger,
- god kunnskap om hvilke problemer som er knyttet til det å definere et alment religionsbegrep, og hvilken rolle almen teori om religiøsitet spiller i teologien,
- kunnskap om hva de ulike religionskritiske teorier går ut på, og hvordan fremveksten av religionskritikk skal forklares,
- god kunnskap om den moderne teologis forsøk på å imøtegå religionskritikken og hvilke oppgaver religionskritikken stiller teologien overfor,
- god kunnskap om de ulike teologiske teorier om forholdet mellom religionene, hvordan man fra og med den dialektiske teologi har diskutert forholdsproblemet, og hva man kan si om forholdsproblemet i lys av ulike teorier om sannhet,
- god kunnskap om sentrale temaer fra diskusjonen om religionsteologi som en egen arbeidsmåte i teologien, og hva for nye premisser religionsteologien gir for det religionsfilosofiske arbeide.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Enhet i mangfold? : 100 år med religionshistorie i Norge* redaktør Ruud, Inger Marie et al. [Oslo]: Tano Aschehoug, 1998 , s.25-45, 197-280
- "Et utvalg" i *Christian uniqueness reconsidered : the myth of a pluralistic theology of religions* redaktør D'Costa, Gavin Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1990 , s. 16-46, 119-191
- Knitter, Paul F., "Et utvalg" i *No other name? : a critical survey of Christian attitudes toward the world religions* Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1985 , s. 1-167

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Berentsen, Jan-Martin, *Det moderne Areopagos : røster fra den religionsteologiske debatten i vårt århundre* Stavanger: Misjonshøgskolens forlag, 1994
- Hick, John og Knitter, Paul F., *The Myth of Christian uniqueness : toward a pluralistic theology of religions* Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1987
- Leirvik, Oddbjørn, "Religionsdialog på norsk" i *En Pax-bok* Oslo: Pax, 2001
- Sharpe, Eric J., *Understanding religion* London: Duckworth, 1983
- Sharpe, Eric J., *Comparative religion : a history* Chicago, Ill.: Open Court, 1987
- Vroom, Hendrik M., *Religions and the truth. : philosophical reflections and perspectives* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1989
- Wigen, Tore, "Et utvalg" i *Religionsfilosofi : en bok om tro og fornuft og livets mening* Oslo: Luther, 1993 , s. 155-185

ST626 - Religiøs tro og verdensbilde

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Dette emnet skal gi fordypning i spørsmålet om naturforskningens utfordring til teologien og de sentrale problemer som reises fordi den kristne tro refererer til forhold i naturens verden. Hovedtemaene er naturunder, utviklingslære, verdensbildet som filosofisk og teologisk problem, synet på tid, historie og evighet, og synet på liv og død.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet ST626 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- god kunnskap om begrepet om naturunderet som et tankemessig problem, og hva som har stått sentralt i debattene om naturunderet fra den moderne teologi av,
- god kunnskap om hvilken rolle naturunderet spiller i den kristne tro, og hvordan man skal forholde seg til beretninger om slike under, i Bibelen og i kirkens historie, samt hvordan religionsfilosofien skal stille seg til det å lage filosofisk teori om naturunderet,
- god kunnskap om debatten om darwinisme og skapelsestro, hva for status utviklingslære har i vitenskapen i dag, og hva for utfordring denne forskning stiller teologien overfor, samt hva for problemstillinger som er viktige i dag når det gjelder å forstå mennesket som natur,
- god kunnskap om hvilken rolle verdensbilde og oppfatning om den empiriske virkelighet spiller for kristen tro og for religiøs tro generelt, hvordan den religiøse tro berøres av positivistiske og naturalistiske virkelighetsoppfatninger, og hvordan man skal stille seg til teorier om en egen bibelsk virkelighetsoppfatning,
- evne til å drøfte hvilke problemer man i vitenskapsfilosofien i dag knytter til det å skulle formulere et vitenskapelig verdensbilde,
- evne til å drøfte hovedmomentene i et bibelsk syn på tid, historie og evighet, og hva for alternative syn som fins i religionshistorien, samt hvordan teologien skal stille seg til spekulasjon om slike spørsmål i dagens science fiction,
- evne til å drøfte hovedmomentene i det bibelske syn på menneskets liv, død og evige skjebne, og hva for alternative syn som fins i religionshistorien, samt hvordan teologien skal stille seg til spekulasjon om slike spørsmål i nyreligiositeten.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Naturvidenskap & livssyn* redaktør Gregersen, Niels Henrik [København], : Munksgaard, 1994 , s. 17-77, 201-304
- McGrath, Alister E., *The foundations of dialogue in science and religion* Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 1998
- Mortensen, Viggo, *Teologi og naturvidenskap : hinsides restriksjon og ekspansjon* København: Munksgaard, 1989
- Wigen, Tore, "Et utvalg" i *Religionsfilosofi : en bok om tro og fornuft og livets mening* Oslo: Luther, 1993 , s. 289-321

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Barrow, John D., *Universets opprinnelse* Oslo: Universitetsforlaget, 1996
- Bråkenhielm, Carl Reinhold, *Människan i världen : om filosofi, teologi och etik i våra världsbilder* Uppsala: Almqvist & Wiksell, 1994 (kjøpes i skrivebutikken)
- Davies, Paul, *De siste tre minuttene : antakelser om universets endelige skjebne* Oslo: Universitetsforlaget, 1996
- Dokka, Trond Skard, "Del II, Orden og under : naturen som religiøst tegn" i *Tegn og fortolkning : teologiske perspektiver på etikk, natur og historie* redaktør Dokka, Trond Skard et al. Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996 , s. 145-307
- Drees, Willem B., *Religion, science and naturalism* Cambridge: Cambridge University Press, 1996
- McGrath, Alister E., *Bridge-building : effective Christian apologetics* Leicester: Inter-Varsity Press, 1992
- Wigen, Tore, "Tid og tidsreiser" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 69. 1998 , s. 193-214

ST691 - Åpent fordypningsemne i systematisk teologi:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet ST691 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

ST692 - Åpent fordypningsemne i systematisk teologi:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet ST692 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

ST693 - Åpent fordypningsemne i systematisk teologi:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	15
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet ST693 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

ST694 - Åpent fordypningsemne i ST

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 20
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet ST694 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

TE111 - Ungdom, kirke og misjon med praksis

Faglærer:	Morten Holmqvist, Morten.Holmqvist@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Ungdom, kultur og tro

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet for bachelor i ungdom, kultur og tro

TE111 fokuserer på ungdom og ungdomsarbeid som en spesiell kontekst for teologisk arbeid. I denne kontekst reises problemstillinger både relatert til ungdom som en viktig gruppe i den kristne menighet, og ungdomsarbeid som en vesentlig side ved kirkens oppdrag. Emnet fokuserer imidlertid videre enn ungdomsarbeid og spør også hvordan ungdom kan være en del av kirken og bidra til dens totale oppdrag i misjon og menighetsbygging.

I TE111 stilles tre hovedspørsmål: Hva vil det si å være kirke? Hva innebærer kirkens misjonsoppdrag? Hvilken betydning har ungdom i kirke og misjon, både hva angår egen tjeneste misjon og som målgruppe for misjon?

Emnet er organisert i to delemer: A. Ungdom, kirke og misjon (7 sp), B. Praksisstudium i menighet (3 sp). Delemerne A studeres integrert med deleme B, og hele emnet gir til sammen 10 studiepoeng. Praksis vil være både observerende, reflekterende og deltakende.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med TE111* Ungdom, ... reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen

- delta på en studietur av ca. en ukes varighet*
- levere og få godkjent en rapport (ca. 2000 ord) fra studieturen. I rapporten skal det inngå en analyse av studieturen i lys av teoripensum**
- levere en evalueringsrapport fra praksis relatert til læringskontrakten
- bestå praksis
- delta i PT-gruppe
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

* Studenten kan etter søknad bytte ut studieturen med et likeverdig opplegg

** Alternativt en rapport fra et likeverdig opplegg

Arbeidsform:

Arbeidsformen består av fellesundervisning i forelesninger og seminarer. En vil også legge vekt på å reflektere over erfaringer fra studieturen og erfaring med ungdom og ungdomsarbeid generelt. I tillegg legges det opp til selvstudium og studentorganiserte kollokviégrupper.

I studieturen inngår observasjon av ungdomsarbeid og såkalte ungdomsmenigheter. Siktemålet er at studentene skal gjøre erfaringer som siden bearbeides teoretisk. Slik kan studentene få utvidet sin kunnskap om ulike former for engasjement av ungdom i menighetens liv og i arbeid rettet mot ungdom. De vil også få hjelp til å overføre denne kunnskap til teori og praksis i en norsk kontekst.

Vurdering

TE111 har bare en vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Mål og innhold

A. UNGDOM, KIRKE OG MISJON (7 SP)

Studenten skal ha

- kunnskap om 'ungdomsteologi' og ungdom som kulturell kontekst for kirke og misjon
- god kunnskap om ekklesiologi og ekklesiologiske perspektiv på ungdomsarbeid
- god kunnskap om missiologi med særlig vekt på misjonal ekklesiologi
- kunnskap om ulike praktiske former og teoretiske modeller for ungdomsarbeid
- evne til å reflektere kritisk over ekklesiologisk og missiologisk teori og praksis
- evne til å utforme praksis i lys av teoretiske og praktisk-teologiske perspektiver

B. PRAKSIS I MENIGHET (3 SP)

Praksisstudiet på UKT inngår i hovedsak i emnene TE111, PT201, PT202 og PT 203. Studenten skal i praksisstudiet observere, reflektere over og delta i ungdomsarbeidet og øve seg i å ha et blikk for ungdoms livsutfordringer i en menighetskontekst. I løpet av

praksisperioden vil det være obligatorisk deltakelse i PT-gruppe på MF. For nærmere beskrivelse av den konkrete utforming av praksisen, se «UKT Informasjonshefte om praksis».

Studenten skal ha

- kunnskap om 'ungdomsteologi' og ungdom som kulturell kontekst for kirke og misjon
- god kunnskap om ekklesiologi og ekklesiologiske perspektiv på ungdomsarbeid
- god kunnskap om missiologi med særlig vekt på misjonal ekklesiologi
- kunnskap om ulike praktiske former og teoretiske modeller for ungdomsarbeid
- evne til å reflektere kritisk over ekklesiologisk og missiologisk teori og praksis
- evne til å utforme praksis i lys av teoretiske og praktisk-teologiske perspektiver

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Norsk tidsskrift for misjon* Oslo: Instituttet, 2005 , s. 131-162, 189-199
- "Et utvalg" i *Hva vil det si å være kirke? : kirkens vesen og oppdrag* edaktør Engelsviken, Tormod et al. Trondheim: Tapir, 2004 , s. 13-92
- "Et utvalg" i *Missiologi i dag* redaktør Jørgensen, Knud et al. Oslo: Universitetsforl., 2004 , s. 15-17, 44-64, 173-186, 242-261
- Church of England . Mission and Public Affairs Council,, "Et utvalg" i *Mission-shaped Church : church planting and fresh expressions of church in a changing context* London: Church House Publishing, 2004 , s. 43-124
- Østergaard, Søren og Willer, Thomas, "Et utvalg" *Jeg tror på det hele - Gud, skæbnen og de syv bud* Frederiksberg: Unitas, 2004 , s. 9-174

TE111* - Ungdom, kirke og misjon

Faglærer:	Morten Holmqvist, Morten.Holmqvist@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Uregelmessig, spør studentrepsjon
Studieprogramtilhørighet:	Ungdom, kultur og tro

Generell informasjon

TE111* er et kjerneemne i studieprogrammet for bachelor i ungdom, kultur og tro, og gjelder for studenter som har praksis gjennom andre emner.

TE111* fokuserer på ungdom og ungdomsarbeid som en spesiell kontekst for teologisk arbeid. I denne kontekst reises problemstillinger både relatert til ungdom som en viktig gruppe i den kristne menighet, og ungdomsarbeid som en vesentlig side ved kirkens oppdrag. Emnet fokuserer imidlertid videre enn ungdomsarbeid og spør også hvordan ungdom kan være en del av kirken og bidra til dens totale oppdrag i misjon og menighetsbygging.

I TE111* stilles tre hovedspørsmål: Hva vil det si å være kirke? Hva innebærer kirkens misjonsoppdrag? Hvilken betydning har ungdom i kirke og misjon, både hva angår egen tjeneste misjon og som målgruppe for misjon?

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med TE111 Ungdom... reduseres dette emnet med 10 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen

- delta på en studietur av ca. en ukes varighet*
- levere og få godkjent en rapport (ca. 2000 ord) fra studieturen. I rapporten skal det inngå en analyse av studieturen i lys av teoripensum**
- delta i PT-gruppe
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

* Studenten kan etter søknad bytte ut studieturen med et likeverdig opplegg

** Alternativt en rapport fra et likeverdig opplegg

Arbeidsform:

Arbeidsformen består av fellesundervisning i forelesninger og seminarer. En vil også legge vekt på å reflektere over erfaringer fra studieturen og erfaring med ungdom og ungdomsarbeid generelt. I tillegg legges det opp til selvstudium og studentorganiserte kollokviégrupper.

I studieturen inngår observasjon av ungdomsarbeid og såkalte ungdomsmenigheter. Siktemålet er at studentene skal gjøre erfaringer som siden bearbeides teoretisk. Slik kan studentene få utvidet sin kunnskap om ulike former for engasjement av ungdom i menighetens liv og i arbeid rettet mot ungdom. De vil også få hjelp til å overføre denne kunnskap til teori og praksis i en norsk kontekst.

Vurdering

TE111 har bare en vurderingsform, klausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

MÅL

Studenten skal ha

- kunnskap om 'ungdomsteologi' og ungdom som kulturell kontekst for kirke og misjon,
- god kunnskap om ekklesiologi og ekklesiologiske perspektiv på ungdomsarbeid,
- god kunnskap om missiologi med særlig vekt på misjonal ekklesiologi,
- kunnskap om ulike praktiske former og teoretiske modeller for ungdomsarbeid,
- evne til å reflektere kritisk over ekklesiologisk og missiologisk teori og praksis,
- evne til å utforme praksis i lys av teoretiske og praktisk-teologiske perspektiver.

TE501 - Betydningen av Jesu død og oppstandelse

Faglærer: Oskar Skarsaune, Oskar.Skarsaune@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

Med utgangspunkt i gamle og nye innvendinger mot kirkens tradisjonelle forståelse av Jesu død og oppstandelse, studeres dette emnet gjennom fornyet arbeid med de bibelske basis-tekstene og deres begreps- og billedverden. Et sentralt mål for dette studiet vil være å undersøke hvordan ny innsikt i de bibelske tekstenes forståelsesmodeller for Jesu død og oppstandelse vil kunne utfordre så vel kirkens tradisjonelle modeller, som innvendingene mot disse. Det vil også være viktig å utvikle evne til å aktualisere og levendegjøre så vel bibelske som tradisjonelle modeller i vår kulturkontekst.

Dette emnet er tverrfaglig og består elementer fra: A. Det gamle testamente, B. Det nye testamente og C. Teologihistorie og systematisk-teologi

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen (ressursforelesninger og PBL-grupper):

- delta i PBL-gruppens arbeid i alle emnets PBL-sekvenser (3-5 sekvenser). Hvor mange PBL-sekvenser fastsettes for hvert semester.
- skrive notat (400-800 ord, ca.1-2 sider) ut fra individuelle læringsmål til hver PBL-sekvens. De individuelle læringsmålene skal fordeles slik at studenten får arbeidet med ulike teologiske disipliner i løpet av emnet.
- ha godkjente gruppeprodukter fra hver PBL-sekvens, samt godkjent deltakelse i gruppa i hver sekvens. Det innebærer å ha bidratt aktivt til gruppas felles sluttprodukt i hver PBL-sekvens inklusive evt. framføring (PBL-oppgaven definerer kravene til gruppas sluttprodukt for hver enkelt oppgave). Sluttprodukter og deltakelse vurderes av PBL-gruppens veileder ved slutten av hver PBL-sekvens.
- delta i eventuelle obligatoriske ekskursjoner, observasjoner og evt. andre arbeidsmåter (som kan erstatte 1-2 PBL-sekvenser) med eventuelle rapporter, refleksjonsnotater e.l. (vil tilsvare notat i forbindelse med PBL-sekvens i omfang). Hvilke arbeidsformer og dokumentasjonsformer og i hvilket omfang fastsettes for hvert semester.
- ha godkjent eventuell kortinnlevering (4 timer) i emnets fellespensum. Slik kortinnlevering kan erstatte en PBL-sekvens. Dette fastsettes for hvert semester.
- delta i evalueringen av studietilbudet dersom emnet gjøres til gjenstand for evaluering.

Hjelpemidler: Ved kortinnleveringen er alle hjelpemidlene tillatt.

Vurdering

Emnet TE501 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Avsluttende vurdering gjøres på grunnlag av en vurderingsmappe. Vurderingsmappen skal inneholde:

- bekreftelse på at studiekravene er innfridd,
- to til tre individuelle PBL-notater (1 to eksemplarer). Hvor mange fastsettes på grunnlag av antall PBL-sekvenser hvert semester. Notatene kan bearbeides helt til innlevering av vurderingsmappen. Notatene i vurderingsmappen må ikke overstige 1000 ord.
- bekreftelse på godkjente sluttprodukter fra PBL-gruppa for hver PBL-sekvens
- eventuell kortinnlevering eller rapport fra ekskursjon e. l. kan inngå i vurderings-mappen. Det er ikke anledning til å bearbeide kortinnleveringen dersom den ble bestått. Dette fastsettes av fakultetet for hvert semester.
- erklæring om selvstendig arbeid

Karakterene (A-F) settes på grunnlag av individuelle PBL-notater og eventuell kort-innlevering/rapport.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- evne til å identifisere teologiske problemstillinger i en situasjon fra det kirkelige praksisfeltet (i vid forstand) som berører temaet «betydningen av Jesu død og oppstandelse», hente inn relevant teologisk kunnskap og å anvende teologiske innsikter i stillingtagen til utfordringer fra praksisfeltet,
- evne til å sette relevant teologisk kunnskap i forhold til konkrete livsproblemer og situasjoner fra praksisfeltet når det gjelder "betydningen av Jesu død og oppstandelse",
- evne til samhandling og faglig samarbeid i arbeidsgruppe,
- innsikt i eksegetisk arbeid med de bibelske tekstene og forestillingene som er sentrale i bibelmaterialets egen tolkning av Jesu død og oppstandelse,
- kjennskap til hvilke hovedmodeller den kristne tradisjon har utviklet til forståelse av frelsesbetydningen av Jesu død, og av oppstandelsen,

- kjennskap til eldre og nyere innvendinger mot tradisjonell kirkelig lære om dette emnet,
- evne til å vurdere hvordan forestillinger og tanker i de to forrige punktene forholder seg til bibelmaterialet,
- evne til å vurdere den egne kirkelige tradisjon, og mulighetene for ny innsikt gjennom kjennskap til andre tradisjoner,
- evne til å «oversette» bibelske og tradisjonelle bilder og tanker, ikke bare språklig, men også kulturelt, til vår situasjon.

I tillegg til den oppsatte felleslitteraturen under skal studenten som bidrag til PBL-arbeidet lese 100 til 200 sider valgfri litteratur. Forslag til anbefalt litteratur vil her bli gitt i tilknytning til PBL-oppgavene av faglærerne.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Jesustolkningar idag : tio teologer om kristologi* Stockholm: Verbum, 1995 , s. 55-142
- "Lev 16 (evt. utdrag) og 23,26-32" i *Biblia Hebraica Stuttgartensia quae antea ... ediderat R. Kittel* redaktør Elliger, K. et al. Stuttgart: Deutsche Bibelstiftung, 1967 , s. ikke oppgitt
- "Tjenersangene i Jesaja-boken" i *Bibelen : det Gamle og det Nye testamente* Oslo: Det Norske bibelselskaps forlag, 1978 , s. ikke oppgitt
- "Mark 10,35-45; Joh 19,16-37; Rom 3,21-26; 4,18-25; 2 Kor 5,14-21; Åp 5,7-14" i *Novum Testamentum Graece* redaktør Aland, Kurt et al. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1993 , s. ikke oppgitt
- Anselm, "Cur Deus homo" i *Teologiske tekster : udvalg af klassiske dogmatiske tekster* Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 1989 , s. 109-135
- Bauckham, Richard, "God who raises the dead : the resurrection of Jesus and early christian faith in God" i *The resurrection of Jesus Christ* redaktør Avis, Paul London: Darton Longman and Todd, 1993 , s. 136-154
- Braaten, Carl E., "The person of Jesus Christ" i *Christian dogmatics* Bind 1. redaktør Braaten, Carl E. et al. Philadelphia: Fortress Press, 1984 , s. 517-569
- Carroll, John T. og Green, Joel B., "Et utvalg" i *The death of Jesus in early Christianity* Peabody, Mass.: Hendrickson, 1995 , s. 163-279
- Dunn, James D.G., "Paul's understanding of the death of Jesus as sacrifice" i *Sacrifice and redemption : Durham essays in theology* redaktør Sykes, Stephen Cambridge: Cambridge University Press, 1991 , s. 35-56
- Forde, Gerhard O., "Reconciliation with God og Atonement as actual event" i *Christian dogmatics* Bind 2. redaktør Braaten, Carl E. et al. Philadelphia: Fortress Press, 1984 , s. 65-77, 79-99
- Gerhardsson, Birger, "Et utvalg" i *Kristi oppståndelse* Lund: Novapress, 2001 , s. 9-100, 120-137, 145-158
- Janowski, Bernd, "Gottesknecht und Sündenbock - Konzeptionen der Stellvertretung" *Gottes Gegenwart in Israel* Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1993 , s. 283-326
- Lang, Bernhard, "Kippær" *Theological dictionary of the Old Testament* Bind 7. redaktør Ringgren, Helmer et al. Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans, 1995 , s. 288-303
- Lang, Bernhard, "Kippær" *Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament* Bind 4. redaktør Botterweck, G. Johannes et al. Stuttgart: Kohlhammer, 1984 , s. 303-318
- Luther, Martin, "Rationis Latomianae confutation (1521)" i *Teologiske tekster : udvalg af klassiske dogmatiske tekster* Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 1989 , s. 203-224
- Luther, Martin, "To påskeprekener" i *Verker i utvalg* Bind 6. redaktør Lønning, Inge et al. Oslo: Gyldendal, 1983 , s. 43-53, 71-84
- Milgrom, Jacob, "Et utvalg" i *Leviticus 1-16 : a new translation with introduction and commentary* New York: Doubleday, 1991 , s. 254-261, 1009-1084
- Milgrom, Jacob, "Et utvalg" i *Leviticus 23-27 : a new translation with introduction and commentary* New York: Doubleday, 2001 , s. 2019-2027

TE502 - Etikk og antropologi

Faglærer:	Lars Østnor, Lars.Ostnor@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

Med utgangspunkt i situasjoner fra praksisfeltet på områdene «politisk og økonomisk fordeling» og «relasjonalitet og samliv» studeres dels et fellespensum med emner fra prinsipiell etikk, antropologi og bibelhermeneutikk, dels de ulike teologiske disipliners arbeid med disse to livsområdene. Det forutsettes at PBL-gruppene evner å finne fram til relevant kunnskap fra hele det teologiske fagfeltet i forhold til situasjonene fra praksisfeltet. Også samfunnsfaglige og kulturfaglige perspektiver vil være relevante for teologiens og kirkens arbeid med områdene. Situasjonene hentes fra det kirkelige praksisfeltet vidt forstått, d.v.s. ikke bare situasjoner fra kirkelig/pastoral praksis, men også situasjoner hvor kirken/teologien utfordres og kan agere i forhold til kultur og samfunn.

Dette emnet er tverrfaglig og består elementer fra: A. Det gamle testamente, B. Det nye testamente, C. Kirkehistorie, D. Systematisk-teologi og E. Praktisk teologi

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med ST502 Moralfilosofi, religionspedagogikk..., reduseres dette emnet med 2 sp

Med ST504 Kultur og menneskesyn, reduseres dette emnet med 2 sp

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen (ressursforelesninger og PBL-grupper):

- delta i PBL-gruppens arbeid i alle emnets PBL-sekvenser (3-5 sekvenser). Hvor mange PBL-sekvenser fastsettes for hvert semester.
- skrive notat (400-800 ord, ca.1-2 sider) ut fra individuelle læringsmål til hver PBL-sekvens. De individuelle læringsmålene skal fordeles slik at studenten får arbeidet med ulike teologiske disipliner i løpet av emnet.
- ha godkjente gruppeprodukter fra hver PBL-sekvens, samt godkjent deltakelse i gruppa i hver sekvens. Det innebærer å ha bidratt aktivt til gruppas felles sluttprodukt i hver PBL-sekvens inklusive evt. framføring (PBL-oppgaven definerer kravene til gruppas sluttprodukt for hver enkelt oppgave). Sluttprodukter og deltakelse vurderes av PBL-gruppens veileder ved slutten av hver PBL-sekvens.
- delta i eventuelle obligatoriske ekskursjoner, observasjoner og evt. andre arbeidsmåter (som kan erstatte 1-2 PBL-sekvenser) med eventuelle rapporter, refleksjonsnotater e.l. (vil tilsvare notat i forbindelse med PBL-sekvens i omfang). Hvilke arbeidsformer og dokumentasjonsformer og i hvilket omfang fastsettes for hvert semester.
- ha godkjent eventuell kortprøve (4 timer) i emnets fellespensum. Slik kortprøve kan erstatte en PBL-sekvens. Dette fastsettes for hvert semester.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Hjelpemidler: Ved kortinnleveringen er alle hjelpemidlene tillatt.

Vurdering

Emnet TE502 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Avsluttende vurdering gjøres på grunnlag av en vurderingsmappe. Vurderingsmappen skal inneholde:

- bekreftelse på at studiekravene er innfridd,
- to til tre individuelle PBL-notater (i to eksemplarer). Hvor mange fastsettes på grunnlag av antall PBL-sekvenser hvert semester. Notatene kan bearbeides helt til innlevering av vurderingsmappen. Notatene i vurderingsmappen må ikke overstige 1000 ord.
- bekreftelse på godkjente sluttprodukter fra PBL-gruppa for hver PBL-sekvens
- eventuell kortinnlevering eller rapport fra ekskursjon e. l. kan inngå i vurderingsmappen. Det er ikke anledning til å bearbeide kortinnleveringen dersom den ble bestått. Dette fastsettes av fakultetet for hvert semester.
- erklæring om selvstendig arbeid

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av individuelle PBL-notater og eventuell kort-innlevering/rapport.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- evne til å identifisere teologiske problemstillinger i en situasjon fra det kirkelige praksisfeltet (i vid forstand) som berører områdene

«politisk og økonomisk fordeling» eller «relasjonalt og samliv», hente inn relevant teologisk kunnskap og å anvende teologiske innsikter i stillingtagen til utfordringer fra praksisfeltet,

- evne til å sette relevant teologisk kunnskap i forhold til konkrete livsproblemer og situasjoner fra praksisfeltet når det gjelder «politisk og økonomisk fordeling» og «relasjonalt og samliv»,
- evne til samhandling og faglig samarbeid i arbeidsgruppe,
- innsikt i følgende emner fra prinsipiell etikk: begrunnelser i kristen etikk og i annen etikk, bruk av ulike normative teorier i kristen etikk, forholdet mellom empiri og norm i kristen etikk, kriterier for bruk av bibelsk materiale i kristen etikk,
- innsikt i teologisk antropologisk forståelse av mennesket som fellesskapsvesen,
- innsikt i hermeneutiske problemstillinger omkring bruk av etisk relevant bibelmateriale,
- god kunnskap om systematisk-teologiske (særlig etiske), praktisk-teologiske, historiske, empiriske og bibelfaglige perspektiver på områdene «politisk og økonomisk fordeling» og «relasjonalt og samliv».

I tillegg til den oppsatte felleslitteraturen under skal studenten som bidrag til PBL-arbeidet lese ca. 375 sider valgfri litteratur.

I tillegg til fellespensum arbeider PBL-gruppene med litteratur til de to områdene

«Politisk og økonomisk fordeling» og

«Relasjonalt og samliv».

Litteraturen skal belyse disse områdene fra ulike faglige perspektiver, både fra teologien og fra kultur- og samfunnsfag. Følgende faglige perspektiver bør være representert i gruppas arbeid:

Bibelfaglige perspektiver (GT og NT)

Kirkehistoriske perspektiver

Systematisk-teologiske perspektiver

Praktisk-teologiske perspektiver

der det er naturlig også Misjonsvitenskapelige og Religionsvitenskapelige perspektiver

I tillegg bør en hente inn relevante

Historiske perspektiver

Kulturfaglige perspektiver

Empiriske/samfunnsvitenskapelige perspektiver

En liste med anbefalt litteratur til dette arbeidet vil bli utdelt i forbindelse med PBL-arbeidet. Studenten oppfordres også til selv å finne fram til relevant litteratur som benyttes i arbeidet med PBL-oppgavene.

Litteratur

LITTERATUR

- Asheim, Ivar, "Et utvalg" i *Mer enn normer : grunnlagsetikk* Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 49-173, 193-218

- Hays, Richard B., "Et utvalg" i *The moral vision of the New Testament : community, cross, new creation*

Edinburgh: T & T Clark, 1997 , s. 187-312

- Henriksen, Jan-Olav, "Et utvalg" i *Imago Dei : den teologiske konstruksjonen av menneskets identitet* Oslo: Gyldendal akademisk, 2003 , s. 98-133, 159-206, 214-221, 325-345

TE503 - Spiritualitet og ekklesiologi

Faglærer:	Harald Hegstad, Harald.Hegstad@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

Med utgangspunkt i det kirkelige praksisfelt studeres ulike problemstillinger knyttet til tema-områdene spiritualitet og ekklesiologi. Det legges vekt på å se de to temaområdene i sammenheng slik at de gjensidig belyser og forutsetter hverandre. Spiritualitet er her primært forstått som den åndelige praksis som er forankret i kirkens fellesliv, og som leves ut og konkretiseres i det troende menneskets personlige fromhetsliv. Tilsvarende vil arbeidet med de ekklesiologiske problemstillinger særlig relateres til kirkens åndelige og sakramentale forankring.

Dette emnet er tverrfaglig og består elementer fra: A. Det gamle testamente, B. Det nye testamente, C. Kirkehistorie, D. Systematisk-teologi og E. Praktisk teologi

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til undervisningen (ressursforelesninger og PBL-grupper):

- delta i PBL-gruppens arbeid i alle emnets PBL-sekvenser (3-5 sekvenser). Hvor mange PBL-sekvenser fastsettes for hvert semester.
- skrive notat (400-800 ord, ca.1-2 sider) ut fra individuelle læringsmål til hver PBL-sekvens. De individuelle læringsmålene skal fordeles slik at studenten får arbeidet med ulike teologiske disipliner i løpet av emnet.
- ha godkjente gruppeprodukter fra hver PBL-sekvens, samt godkjent deltakelse i gruppa i hver sekvens. Det innebærer å ha bidratt aktivt til gruppas felles sluttprodukt i hver PBL-sekvens inklusive evt. framføring (PBL-oppgaven definerer kravene til gruppas sluttprodukt for hver enkelt oppgave). Sluttprodukter og deltakelse vurderes av PBL-gruppens veileder ved slutten av hver PBL-sekvens.
- delta i eventuelle obligatoriske ekskursjoner, observasjoner og evt. andre arbeidsmåter (som kan erstatte 1-2 PBL-sekvenser) med eventuelle rapporter, refleksjonsnotater e.l. (vil tilsvare notat i forbindelse med PBL-sekvens i omfang). Hvilke arbeidsformer og dokumentasjonsformer og i hvilket omfang fastsettes for hvert semester.
- ha godkjent eventuell kortinnlevering (4 timer) i emnets fellespensum. Slik kortinnlevering kan erstatte en PBL-sekvens. Dette fastsettes for hvert semester.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Hjelpemidler: Ved kortinnleveringen er alle hjelpemidlene tillatt.

Vurdering

Emnet TE503 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Avsluttende vurdering gjøres på grunnlag av en vurderingsmappe. Vurderingsmappen skal inneholde:

- bekreftelse på at studiekravene er innfridd,
- to til tre individuelle PBL-notater (i to eksemplarer). Hvor mange fastsettes på grunnlag av antall PBL-sekvenser hvert semester. Notatene kan bearbeides helt til innlevering av vurderingsmappen. Notatene i vurderingsmappen må ikke overstige 1000 ord.
- bekreftelse på godkjente sluttprodukter fra PBL-gruppa for hver PBL-sekvens
- eventuell kortinnlevering eller rapport fra ekskursjon e.l. kan inngå i vurderingsmappen. Det er ikke anledning til å bearbeide kortinnleveringen dersom den ble bestått. Dette fastsettes av fakultetet for hvert semester.
- erklæring om selvstendig arbeid

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av individuelle PBL-notater og eventuell kort-innlevering/rapport.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- evne til å gjennom analyse av det kirkelige praksisfelt å identifisere teologiske problemstillinger som berører temafeltet ekklesiologi og spiritualitet,
- evne til å innhente og anvende relevant teologisk kunnskap i forhold til konkrete problemer og situasjoner fra praksisfeltet,
- evne til samhandling og faglig samarbeid i arbeidsgruppe,
- innsikt i den kristne spiritualitetens forankring i Det gamle og Det nye testamente,
- god kunnskap om ulike fromhetstradisjoner i kirkens historie,

- innsikt i ulike utforminger av nåtidig pastoral spiritualitet og deres ekklesiologiske kontekst.

I tillegg til den oppsatte felleslitteraturen under skal studenten som bidrag til PBL-arbeidet lese ca. 250 sider valgfri litteratur som belyser temafeltet ut fra ulike faglige perspektiver. Følgende faglige perspektiver bør være representert i gruppas arbeid:

Bibelfaglige perspektiver (GT og NT)

Kirkehistoriske perspektiver

Systematisk-teologiske perspektiver

Praktisk-teologiske perspektiver

der det er naturlig også Misjonsvitenskapelige og Religionsvitenskapelige perspektiver

En liste med anbefalt litteratur til dette arbeidet vil bli utdelt i forbindelse med PBL-arbeidet. Studentene oppfordres også til selv å finne fram til relevant litteratur som benyttes i arbeidet med PBL-oppgavene.

Litteratur

LITTERATUR

- Cunningham, Lawrence S. og Egan, Keith J., "Et utvalg" i *Christian spirituality : themes from the tradition* New York: Paulist Press, 1996 , s. 1-182
- Tjørhom, Ola, "Kirken - troens mor : et økumenisk bidrag til en luthersk ekklesiologi" *Kirkeforum* Oslo: Verbum, 1999
- Williams, Rowan, "The sign of the Son of Man" i *The wound of knowledge : Christian spirituality from the New Testament to St. John of the Cross* Cambridge, Mass.: Cowley Publications, 1991 , s. 140-161

TE504 - Evangelisk-luthersk bekjennelse og kristendomsforståelse

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Høst

SUPPLERENDE LITTERATUR

- Pöhlmann, Horst Georg, Austad, Torleiv og Krüger, Friedhelm *Theologie der Lutherischen Bekenntnisschriften* Gütersloh: Kaiser Gütersloher Verlagshaus, 1996
- Sannes, Kjell Olav, "Joint declaration - enighet mellom katolikker og lutheranere om rettferdiggjørelseslæren?" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 68. Oslo: Universitetsforlaget, 1997, s. 97-110
- Sannes, Kjell Olav, "Karakteristikk og vurdering av "Porvoo-erklæringen" som økumenisk dokument" *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 68. 1997, s. 83-96

VALGLITTERATUR

Enten:

- "Et utvalg" i *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren* Oslo: Mellomkirkelig råd, 1997, s. 7-20
- "Temanummer : resepsjon av økumeniske avtaler" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 73. Oslo: Universitetsforlaget, 2002
- "Schmalkaldiske artikler del I og del II, 1 og 2" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985, s. 235-242
- "Confessio Augustana" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985, s. 26-59.
- "Konkordiebokens fortale og Epitome art. I-VI" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985, s. 3-13, 388-403
- "Dekret om rettferdiggjørelsen" i *Tidsskrift for teologi og kirke* Bind 36. Oslo: Universitetsforlaget, 1965, s. 91-104
- "Et utvalg" i *Confessio Augustana* redaktør Grane, Leif Kbh.: Gad, 1981, s. 7-19, 27-117, 128-146
- "Et utvalg" i *Natverden - Herrens måltid : uttalelse fra Den katolsk-lutherske samtalegruppen i Norge* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste : Katolsk informasjonstjeneste, 1982, s. 1-10
- "Et utvalg" i *Fellesuttalelsen fra Porvoo med Porvoorerklæringen : den omforente teksten fra det fjerde kommisjonsmøtet, Järvenpää, Porvoo stift, Finland, 9.-13. oktober 1992* Oslo: Mellomkirkelig råd, 1994, s. 9-41
- "Et utvalg" i *Nådens fellesskap : rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste, 1994, s. 15-27
- Luther, Martin, "Om Kristi nattverd, tredje del" i *Verker i utvalg* Bind 5. redaktør Lønning, Inge et al. Oslo: Gyldendal, 1982, s. 223-230
- Luther, Martin, "Den lille katekisme" i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* redaktør Mæland, Jens Olav et al. Oslo: Lunde, 1985, s. 278-295
- Oftestad, Bernt T., "Et utvalg" i *Tro og politikk : en reformasjonshistorie* Oslo: Universitetsforl., 2001, s. 101-158, 177-184
- Sannes, Kjell Olav, "Et utvalg" i *Prolegomena til dogmatikken* Oslo: Menighetsfakultetet Skrivestua, 1983, s. 128-159

Eller:

- "The Apostles' Creed, The Nicene Creed, The Athanasian Creed and The Augsburg Confession, art. 1-21" i *The Book of Concord : the confessions of the Evangelical Lutheran Church* redaktør Kolb, Robert et al. Minneapolis, Minn.: Fortress Press, 2000, s. ikke oppgitt
- "Confession of faith of the Hura Kristen Batak Protestant" i *Asian voices in Christian theology* redaktør Anderson, Gerald H. Maryknoll, N.Y.: Orbis, 1976, s. 217-228
- Grane, Leif, *The Augsburg Confession : a commentary* Minneapolis, Minn.: Augsburg Publ. House, 1987
- Hart, Trevor, "Creeds, councils and doctrinal development" i *The early Christian world* Bind 1. London: Routledge, 2000, s. 636-659
- Lutheran World Federation,, *Joint declaration on the doctrine of justification : final proposal* Geneva: Lutheran World Federation, 1997
- Mildenberger, Friedrich, "The confession and the confessional churches" i *Theology of the Lutheran confessions* Philadelphia, Pa.: Fortress Press, 1986, s. 7-43.

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

Hensikten med dette emnet er at studenten skal tilegne seg en grunnleggende, helhetlig forståelse av hva en evangelisk-luthersk kristendomsforståelse innebærer i dag. For å nå dette målet skal studenten skaffe seg godt kjennskap til de lutherske bekjennelsesskriftenes teologi, og kunne drøfte deres betydning og bruk i vår kulturelle og økumeniske situasjon. Da er det også viktig at bekjennelsesskriftene tolkes ut fra sin historiske kontekst på reformasjonstiden, bl.a. i sammenheng med Luthers teologi, og på bakgrunn av oldkirkens dogmedannelse.

Dette emnet er tverrfaglig og består elementer fra: A. Kirkehistorie, og B. Systematisk-teologi.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet TE504 har bare én vurderingsform, klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøven anvendes hjelpemidlene beskrevet i Vedlegg 1, Liste E

Mål og innhold

Studenten skal ha

- innsikt i forholdet mellom de oldkirkelige symboler og reformasjonstidens bekjennelsesskrifter,
- god kunnskap om den historiske kontekst for tilblivelsen av Confessio Augustana (CA),
- innsikt i det teologiske innhold i den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter med særlig vekt på CA, og den bærende struktur i CA,
- innsikt i hvordan skriftautoriteten blir gjort gjeldende i den lutherske reformasjon,
- god kunnskap om hovedlinjene i den historiske prosess i reformasjonsårhundret som førte Europa fra én kristenhet til flere konfesjonskirker,
- evne til å drøfte hvordan en helhetlig evangelisk-luthersk kristendomsforståelse kan utformes i dag,
- evne til å drøfte hvordan evangelisk-luthersk kristendomsforståelse profileres i noen utvalgte økumeniske læresamtaler i vår tid og hvordan en ut fra de evangelisk-lutherske bekjennelsesskrifter kan bidra til en økumenisk kristendomsforståelse i vår tid,
- evne til å drøfte hva konfesjonell forpliktelse innebærer i en økumenisk og pluralistisk tid, og hvordan en konfesjonell og økumenisk holdning kan praktiseres i norsk kirkevirkelighet i dag.

TE505 - Fra tekst til preken

Faglærer:	Hans Kvalbein, Hans.Kvalbein@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Profesjonsstudiet i teologi.

Dette studieemnet har konkret form som et ukentlig «tekst- og prekenverksted» (TPV) som pågår gjennom hele studiesemesteret og i alle semester. Tekstverkstedet er åpent for alle studenter, men studenter som tar sikte på cand. theol.-graden, må dokumentere godkjent deltakelse i tekstverkstedet i ett semester etter å ha fullført PT, GT, NT og ST på 50X-nivå..

Dette emnet er tverrfaglig og består elementer fra: A. Det gamle testamente, B. Det nye testamente, C. Kirkehistorie, D. Systematisk-teologi og E. Praktisk teologi

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- ha godkjent frammøte gjennom ett semester (75 %),
- skrive et framlegg bestående av en preken med tilhørende eksegetiske, systematiske, hermeneutiske og homiletiske forarbeider. Forarbeidene skal ha et omfang på min. 1.500 ord. Prekenen skal fremføres i seminaret,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

TE505 har bare én vurderingsform, mappevurdering, dvs å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Emnet vurderes til «bestått»/«ikke bestått».

Mål og innhold

TE505 har et dobbelt sikte: dels å gi praktisk øving i den type tekst- og prekenarbeid som presten bør og vil ta med seg i sin tjeneste som predikant, dels å virke integrerende mellom de ulike fagdisiplinene som, hver på sin måte, utrunder teologen til kreativt og ansvarlig arbeid med tekster i forkynnelsen.

Den viktigste side ved arbeidsmåten i TE505 er en tverrdisiplinær eller flerdisiplinær tilnærming til tekst- og prekenarbeidet. Dette kommer konkret til uttrykk ved at lærere fra samtlige av teologiens disipliner vil delta i TE505, som faste lærere eller gjestelærere, og at lærerne vil bli utfordret til også å gå inn i andre fagområders spørsmål enn sitt eget. Tilsvarende utfordringer vil bli gitt studenten, i forhold til egen spesialisering.

Arbeidsformen vil være seminarets eller samtalegruppens, med utgangspunkt i en valgt prekentekest, for eksempel prekentekest for kommende søndag i kirkeåret.

Studenten skal ha

- innsikt i hermeneutiske problemstillinger i forhold til prekenarbeidet ,
- evne til å integrere førkritisk og kritisk lesning av bibeltekst i prekenarbeidet.

Litteratur

LITTERATUR

- Achtemeier, Elizabeth, "The canon as the voice of the living God" i *Reclaiming the Bible for the church* redaktør Braaten, Carl E. et al. Grand Rapids, MI.: Eerdmans, 1995 , s. 119-130
- Barton, John, "Virtue in the Bible og Ethics in Isaiah of Jerusalem" i *Understanding Old Testament ethics : approaches and explorations* Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 2003 , s. 65-74, 130-144 (kompendium)
- Childs, Brevard S., "On reclaiming the Bible for christian theology" i *Reclaiming the Bible for the church* redaktør Braaten, Carl E. et al. Grand Rapids, MI.: Eerdmans, 1995 , s. 1-17
- Goldingay, J., "Biblical narrative and systematic theology" i *Between two horizons : spanning New Testament studies and systematic theology* redaktør Turner, Max et al. Grand Rapids, Mich.: W.B. Eerdmans, 2000 , s. 123-142 (kompendium)
- Jenson, R.W., "Hermeneutics and the life of the church" i *Reclaiming the Bible for the church* redaktør Braaten, Carl E. et al. Grand Rapids, MI.: Eerdmans, 1995 , s. 89-105
- Nordhaug, Halvor, "Et utvalg" i *-så mitt hus kan bli fullt : en bok om prekenen* Oslo: Luther, 2000 , s. 171-225
- Ulstein, Jan Ove, "Frå quadrigaen til Skrifta åleine : Luthers hermeneutiske nøkkelknippe" i *Tegn, tekst og tolk : teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid* redaktør Henriksen, Jan-Olav Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s. 95-116 (kompendium)
- Wall, Robert W., "Reading the Bible from within our traditions : the "rule of faith" in theological hermeneutics" i *Between two horizons : spanning New Testament studies and systematic theology* redaktør Turner, Max et al. Grand Rapids, Mich.: W.B. Eerdmans, 2000 , s. 88-107 (kompendium)

SUPPLERENDE LITTERATUR

- "Utvalgte kapitler og tekstgjennomgørelser" i *Så sier kirkens Herre* Bind 1-3. redaktør Sæbø, Magne Oslo: Land og kirke/Gyldendal, 1976-1979 , s. ikke oppgitt
- Barton, John, "The Cambridge companion to biblical interpretation" i *Cambridge companions to religion* Cambridge: Cambridge University Press, 1998
- Davis, Ellen F. og Hays, Richard B., *The art of reading Scripture* Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2003
- Goldingay, John, *Models for interpretation of scripture* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1995
- Hägg, Göran, *Praktisk retorikk* [Oslo]: Hegnar media, 2005
- Køhn, Rosemarie, "Fra skrivebord til prekestol : det Nye testamente - eksegetisk metode og prekenforberedelse" i *IPF's studiebibliotek ; 12* slo: Den norske kirkes presteforening, 1979
- Liefeld, Walter L., "New Testament exposition : from text to sermon" i *Biblical and theological classics library* Carlisle: Paternoster, 1995
- Luz, Ulrich og Dietrich, Walter, *The Bible in a world context : an experiment in contextual hermeneutics* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2002
- Marshall, I. Howard, Porter, Stanley E. og Vanhoozer, Kevin J., "Beyond the Bible : moving from scripture to theology" i *Acadia studies in Bible and theology* Grand Rapids, Mich.: Baker Academic, 2004
- Møller, Martin og Gulddal, Jesper, *Hermeneutik : en antologi om forståelse* [København]: Gyldendal, 1999
- Patte, Daniel og Croatto, J. Severino, *Global Bible commentary* Nashville, Tenn.: Abingdon Press, 2004
- Schneiders, Sandra M., "Et utvalg" i *The revelatory text : interpreting the New Testament as sacred scripture* Collegeville, Minn.: Liturgical Press, 1999 , s. 97-179
- Sæbø, Magne, "Et utvalg" *Gjennom alle tider : det Gamle Testament i kirken* Oslo: Land og kirke : Gyldendal, 1978 , s. 13-27, 31-34, 78-80, 154-155
- West, Gerald O., "Biblical hermeneutics of liberation : modes of reading the Bible in the South African context" i *The Bible & liberation series* Pietermaritzburg: Cluster, 1995

TE601 - Jesusbildet i religionene

Faglærer:	Arild Romarheim, Arild.Romarheim@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst
Studieprogramtilhørighet:	Profesjonsstudium teologi - høyere grad, Master i Diakoni, Master i Teologi, Master i kirkelig undervisning, Master i Kristendomskunnskap, Master of Philosophy in Theology

Generell informasjon

Dette fordypningseminnet setter fokus på den religionshistoriske breddevirkning som utgår fra personen Jesus. Det spesielle med denne virkningshistorie er den rolle Jesus har spilt og spiller i religioner utenom den kirke som regner seg som utgått fra ham. Dette tema krever en tverrfaglig tilnærming. Lærestoffet for dette emnet er hentet fra religionsvitenskap, nytestamentlig teologi, systematisk teologi og misjonsvitenskap. Man vil undersøke hvordan Jesus forstås i ulike religiøse tradisjoner som islam, hinduisme, gnostisisme og nyreligiositet, og drøfte disse Jesusbildene i forhold til den bibelske framstilling. Man vil også se på hva Jesu særstilling i følge Det nye testamente betyr for en teologisk vurdering av andre religioner og for kirkens møte med mennesker av annen tro i dialog og misjon.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet TE601 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om hvilke ulike typer av Jesusbilder som finnes innen islam, gnostisisme, hinduisme og nyreligiøse tradisjoner,
- kjennskap til hvilken vekt Jesuskikkelsen tillegges i de ulike religiøse sammenhenger,
- kjennskap til hva som utgjør det særegne i det nytestamentlige Jesusbildet sammenliknet med Jesusbildet i utenomkristne religioner,
- evne til å drøfte hvordan man ut fra kristen teologi bør vurdere de Jesusbilder som kommer til uttrykk i andre religioner,
- evne til å drøfte hva Jesu særstilling i følge kristen teologi betyr for kristendommens møte med andre religioner, og for kirkens misjon overfor mennesker av annen tro.

KORANTEKSTER I OVERSETTELSE

Sura 5,15-21; 5,113-123; 19, 61; 112, i The Holy Quran. Text, Translation and Commentary by Abdalla Yusuf Ali. The Islamic Foundation, Leicester, UK 1975.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Thomasevangeliet* redaktør Giversen, Søren Oslo: Almaten forlag, 2000 , s. ikke oppgitt
- "Et utvalg" i *Sharing Jesus in the Two Thirds world : evangelical Christologies from the contexts of poverty, powerlessness and religious pluralism* redaktør Samuel, Vinay et al. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1984 , s. 141-156, 251-276
- "Sure 1; 4,152-175;5,19;57;61;112" i *Koranen* redaktør Berg, Einar Oslo: Universitetsforlaget, 1980 , s. 1, 99-125, 315-323, 594-598, 612-613, 701
- Bertelsen, Jes, *Kristusprosessen* Valby: Borgen, 1989
- Cragg, Kenneth, "Et utvalg" i *The Christian and other religion : the measure of Christ* London: Mowbrays, 1977 , s. 31-64, 82-119
- Gilhus, Ingvild Sælid, "Hinduismens oppfatninger av Jesus" *Kirke og kultur* Bind 88. 1984 , s. 363-370
- Kvalbein, Hans, "Thomasevangeliet : en presentasjon og vurdering" *Til tro : et kristent studentemagasin* Bind 31. 1999 , s. 1-7
- Leirvik, Oddbjørn, "Muslimen Jesus" i *Jesus : år 2000 etter Kristus* redaktør Moxnes, Halvor Oslo: Universitetsforlaget, 2000 , s. 84-113
- Leirvik, Oddbjørn, "Den alternative Jesus" i *Jesus : år 2000 etter Kristus* redaktør Moxnes, Halvor Oslo: Universitetsforlaget, 2000 , s. 132-161
- Opsahl, Carl Petter, "Jesus - i miksen" i *Jesus : år 2000 etter Kristus* redaktør Moxnes, Halvor Oslo: Universitetsforlaget, 2000 , s. 222-253
- Opsal, Jan, "Et utvalg" i *Islam : lydighetens vei* Oslo: Universitetsforlaget, 2005 , s. 143-158

- Romarheim, Arild, "Et utvalg" i *Kristus i Vannmannens tegn nyreligiøse oppfatninger av Jesus Kristus* Oslo: Credo, 1994 , s. 25-86
- Romarheim, Arild, *The aquarian Christ : Jesus Christ as portrayed by new religious movements* Hong Kong: Good Tiding, 1992
- Salomonsen, J., "Jesus - Sophias propet" i *Jesus : år 2000 etter Kristus* redaktør Moxnes, Halvor Oslo: Universitetsforlaget, 2000 , s. 162-190
- Sandnes, Karl Olav, "Beyond "love language" : a critical examination of Krister Stendahl's exegesis of Acts 4:12" i *Studia theologica* Bind 52. 1998 , s. 43-56
- Shenk, Calvin E., "Et utvalg" i *Who do you say that I am? : Christians encounter other religions* Scottdale, Pa.: Herald Press, 1997 , s. 16-73, 92-191, 209-227, 245-266
- Shenk, Calvin E., *Who do you say that I am? : Christians encounter other religions* Scottdale, Pa.: Herald Press, 1997
- Spangler, David, "Et utvalg" i *Reflections on the Christ* Moray, Scotland: Findhorn, 1981 , s. 1-31
- Steiner, Rudolf, "Et utvalg" i *From Buddha to Christ* Spring Valley, N.Y. ,: The Anthroposophic Press, 1978 , s. 3-50
- Stendahl, K., "Kristi herravälde och religiös pluralism" i "*Hos ingen annan finns frälsningen*" : kommentarer till Apostlagärningarna 4:12 ppsala: Kisa, 1990 , s. 21-35
- Vivekananda, Swami, "Christ the messenger" i *Vivekananda : the Yogas and other works : including the Chicago addresses, Jnana-Yoga, Bhakti-Yoga, Karma-Yoga, Raja-Yoga, Inspired Talks, and Lectures, Poems, and Letters* New York ,: Ramakrishna-Vivekananda Center, 1953 , s. 713-721
- Wessels, Anton, "Et utvalg" i *Images of Jesus : how Jesus is perceived and portrayed in non-European cultures* Grand Rapids, Mich.: W.B. Eerdmans, 1990 , s. 1-115, 126-147

TE603 - Religionsmøtet - en teologisk og etisk utfordring

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Møtet mellom de store verdensreligionene er et karakteristisk trekk i vår tid. Større grad av internasjonalisering gjennom folkeflytting, reiser, handel, politisk samarbeid osv. bringer mennesker sammen på tvers av religioner. Møtet mellom kristendom og annen religiøsitet i vårt eget land og i andre deler av verden setter vår forståelse av ikke-kristen tro og av andre religioners etikk på teologiens og kirkens dagsorden.

Dette emnet vil gi en grundig innføring i dette religionsteologiske og teologisk-etiske fagfeltet som utgjør en sentral, faglig utfordring i vår tid.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet TE604 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om det aktuelle religionsmøtet,
- god kunnskap om hovedspørsmål som reises av de store verdensreligionene og av vestlig religiøsitet til kristen teologi og kirkelig praksis,
- god kunnskap om de ulike typer av kristen religionsteologi som finnes i dag,
- evne til å drøfte og vurdere de ulike typene av religionsteologi,
- god kunnskap om religionsdialogens hovedspørsmål, og evne til å vurdere det teologiske grunnlaget for dialogen,
- evne til å drøfte det kristne vitnesbyrdets rolle i møtet med mennesker av annen tro
- god kunnskap om de karakteristiske kjennetegn ved den etikk som vi finner i hver av de store verdensreligionene, og evne til å drøfte i hvilken utstrekning det kan sies å foreligge etisk konsens mellom disse tradisjonene, og de viktigste forskjellene mellom dem,
- kunnskap om bestrebelsene i vår tid med tanke på å etablere en fellesetisk basis mellom ulike religioner,
- kunnskap om innholdet i noen utvalgte teorier som har forsøkt å tilrettelegge forholdet mellom ulike, religiøs-etiske tradisjoner,
- evne til å drøfte hvilke muligheter og hvilke begrensninger det ifølge kristen etikk er for en interreligiøs fellesetikk.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Universal ethics : perspectives and proposals from Scandinavian scholars* redaktør Bexell, Göran et al. The Hague: Martinus Nijhoff Publishers, 2002 , s. 3-13, 33-43, 63-83, 107-139
- *Faith meets faith* redaktør Anderson, Gerald H. et al. New York: Paulist Press, 1981 , s. 3-19, 36-49, 128-172
- "Et utvalg" i *Fellesskapsetikk i et flerkulturelt Norge : Nansenskolens årbok 1993 : utdrag* redaktør Eidsvåg, Inge Oslo: Pensumtjeneste, 1994 , s. S. 33-128
- "Et utvalg" i *A global ethic : the declaration of the Parliament of the World's Religions* redaktør Küng, Hans et al. London: SCM Press, 1993 , s. 11-39
- "Indian ethics, Buddhist ethics, Classical Chinese ethics, Jewish ethics, Islamic ethics" i *A Companion to ethics* redaktør Singer, Peter Oxford: Blackwell Reference, 1991 , s. 43-90, 106-118
- Berentsen, Jan-Martin, "Et utvalg" i *Det moderne Areopagos : røster fra den religionsteologiske debatten i vårt århundre* Stavanger: Misjonshøgskolens forlag, 1994 , s. 1-10, 30-39, 75-100
- Küng, Hans, "Et utvalg" *Etikk for verdens fremtid* Oslo: Land og kirke/Gyldendal, 1991 , s. 49-149
- Lønning, Per, *Is Christ a Christian? on inter-religious dialogue and intra-religious horizon* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2002

TE604 - Religionsmøtet - en teologisk og etisk utfordring

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises:

Generell informasjon

Møtet mellom de store verdensreligionene er et karakteristisk trekk i vår tid. Større grad av internasjonalisering gjennom folkeflytting, reiser, handel, politisk samarbeid osv. bringer mennesker sammen på tvers av religioner. Møtet mellom kristendom og annen religiøsitet i vårt eget land og i andre deler av verden setter vår forståelse og vurdering av ikke-kristen tro og av andre religioner på teologiens og kirkens dagsorden. Det aktualiserer også spørsmål som gjelder dialog og kristent vitnesbyrd i forhold til mennesker av annen tro.

Dette fordypningseminnet vil gi en grundig innføring i dette religionsteologiske og missiologiske fagfeltet.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet TE604 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi:

- kunnskap om det aktuelle religionsmøtet,
- god kunnskap om hovedspørsmål som reises av de store verdensreligionene og av vestlig religiøsitet til kristen teologi og kirkelig praksis,
- god kunnskap om de ulike typer av kristen religionsteologi finnes i dag,
- evne til å drøfte og vurdere de ulike typene av religionsteologi,
- god kunnskap om religionsdialogens hovedspørsmål, og evne til å vurdere det teologiske grunnlaget for dialogen,
- evne til å drøfte det kristne vitnesbyrdets rolle i møtet med mennesker av annen tro

Litteratur

LITTERATUR

- *Faith meets faith* redaktør Anderson, Gerald H. et al. New York: Paulist Press, 1981 , s. 3-19, 36-49, 128-172
- Berentsen, Jan-Martin, "Et utvalg" i *Det moderne Areopagos : røster fra den religionsteologiske debatten i vårt århundre* Stavanger: Misjonshøgskolens forlag, 1994 , s. 1-10, 30-39, 75-100
- Lønning, Per, *Is Christ a Christian? on inter-religious dialogue and intra-religious horizon* Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2002

TE606 - Teologi og litteratur

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår og høst

Generell informasjon

Emnet gir en innføring i nyere problemstillinger og forskning knyttet til spørsmålet om forholdet mellom teologi og litteratur. En vil særlig legge vekt på teoretiske grunnlagsspørsmål i forbindelse med tolkning og resepsjon av episk litteratur.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Når emnet undervises bestemmes studiekravene det aktuelle semesteret.

Vurdering

Emnet TE606 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Når emnet undervises bestemmes mappevurderingen i nærmere detalj det semesteret. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

Studiet skal gi

- kunnskap om hvilke nyere teoriperspektiver er knyttet til å tolke, lese og forstå narrative tekster,
- kjennskap til hvilke sammenhenger som eksisterer mellom språkfilosofiske paradigmer og tekstlesing,
- kjennskap til hvilken betydning kulturforandringer har for muligheten av resepsjon av litteratur,
- kjennskap til hvilken betydning historieoppfatning og erfaring har for tilnærmingen til episk litteratur,
- kjennskap til på hvilken måte litteratur medvirker til livstolkning og utvikling av identitet,
- god kunnskap om og evne til å drøfte hva som er de viktigste virkningshistoriske sporene etter Bibelen i nyere skjønnlitteratur.

Litteratur

LITTERATUR

- Benjamin, Walter, "Fortelleren" i *Kunstverket i reproduksjonsalderen : essays om kultur, litteratur, politikk* Oslo: Gyldendal, 1991 , s. 170-201
- Bjerg, Svend, "Et utvalg" i *Den kristne grundfortælling studier over fortælling og teologi* Århus: Aros, 1981 , s. 43-87, 175-245
- Kemp, Peter, *Tid og fortælling : introduktion til Paul Ricoeur* Århus: Aarhus Universitetsforlag, 1999
- Lothe, Jakob, "Et utvalg" i *Fiksjon og film : narrativ teori og analyse* Oslo: Universitetsforlaget, 2003 , s. 13-147
- White, H., "Storytelling, historical and ideological" i *Centuries' ends, narrative means* redaktør Newman, Robert D. et al. Stanford, Calif.: Stanford University Press, 1996 , s. 58-78

TE607 - Kristendommens møte med kultur og vitenskap

Faglærer: Sverre Dag Mogstad, Sverre.D.Mogstad@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Det tverrfaglige emnet TE 607 er organisert i tre delemner: A. Romersk og hellenistisk kultur og vitenskap, B. Renessansen og C. Det 20. århundre i Norge. Emnet legger vekt på kristendommens møte med europeisk kultur og vitenskap i to utvalgte perioder, og hvordan dette møtet har fortonet seg i Norge i siste halvparten av det 20. århundre.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

Enten A:

- Delta på en studietur.
- Delta i 75% av undervisningen.
- Delta i evaluering av studietilbudet.

eller B:

- Delta i 75% av undervisningen.
- Delta i evaluering av studietilbudet.

Vurdering

Emnet TE606 har som primær vurderingsform mappevurdering der studenten må oppfylle alle studiekravene. Dersom alle studiekravene er oppfylte gis studenten mulighet til å gå opp til en hjemmeoppgave avhengig av hvilke variant av studiekravene som det bestemmes det aktuelle semesteret, enten A (2000 ord) eller B (5000 ord). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det som blir gjort til vurderingsgrunnlag.

Emnet har også en valgfri sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Når emnet ikke undervises benyttes sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste E.

Mål og innhold

DELEMNE A: ROMERSK OG HELLENISTISK KULTUR OG VITENSKAP

Studenten skal

- ha god kunnskap om hva som kjennetegnet den romersk-hellenistiske kulturen,
- ha god kunnskap om hvordan de første kristne forholdt seg til denne kulturen som de selv var en del av,
- ha god kunnskap om "skolegang" i antikken, og til kristen debatt om gresk utdanning i de fire første århundrer.

TEKSTER I OVERSETTELSE

Jesu Siraks sønns visdom 1; 34,9-13; 38,1-15; 39,12-35; 51,13-20

Visdommens bok 13-15

Apostlenes gjerninger 14,8-18; 16,16-40; 17,16-34; 18,12-17; 19,8-40

1 Kor 1-2; 10.

Aristides' Apologi (i Ernst Baasland og Reidar Hvalvik, De Apostoliske fedre i norsk oversettelse med innledninger og noter. Luther Forlag 1984)

DELEMNE A LITTERATUR

- "Aristides' apologi" i *De apostoliske fedre* redaktør Baasland, Ernst et al. Oslo: Luther, 1984, s. ikke oppgitt
- "Apostlenes gjerninger. 14,8-18; 16, 60-40; 17, 16-34; 18,12-17 ; 19,8-40" i *Bibelen : Den hellige skrift : Det gamle og Det nye testamente* Oslo: Det norske bibelselskap, 1985, s. ikke oppgitt
- "Paulus' første brev til korinterne. 1-2; 10" i *Bibelen : Den hellige skrift : Det gamle og Det nye testamente* Oslo: Det norske bibelselskap, 1985, s. ikke oppgitt
- "Visdommens bok. Kap. 13-15" i *Det gamle testaments apokryfiske bøker de deuterokanoniske bøker* Oslo: Det Norske bibelselskap, 1988, s. 129-135
- "Sirak. 1; 34,9-13; 38,1-15; 39,12-35; 51,13-20" i *Det gamle testaments apokryfiske bøker de deuterokanoniske bøker* Oslo: Det Norske bibelselskap, 1988, s. 147-151, 242, 252-253, 257-259, 297-298

- Sandnes, Karl Olav, *Med Homer i sekken : gresk utdanning som utfordring i oldkirken* Oslo: Forfatteren, 2005
- Seland, Torrey, *Paulus i Polis : Paulus' sosiale verden som forståelsesbakgrunn for hans liv og forkynnelse* Trondheim: Tapir, 2004
- Woodford, Susan, *The Art of Greece and Rome* Cambridge: Cambridge University Press, 2004
- Woodford, Susan, "Gresk og romersk kunst" i *Cambridge innføring i kunstens historie* Saltrød: Forsythia, 1991

DELEMNE B: RENESSANSEN

Studenten skal

- ha god kunnskap om renessansen som kirke-, kultur- og kunsthistorisk epoke
- ha innsikt i hvilke utfordringer kirken ble stilt overfor under renessansen, og hvilke nye svar som ble gitt

DELEMNE B LITTERATUR

- Letts, Rosa Maria, "Renessansen" i *Cambridge innføring i kunstens historie* Saltrød: Forsythia, 1991
- Letts, Rosa Maria, *The Renaissance* Cambridge: Cambridge University Press, 1981
- Spitz, Lewis William, "Chapter 1-7, 10" i *The renaissance and reformation movements* Bind 1. St. Louis: Concordia, 1987 , s. ikke oppgitt

DELEMNE C: DET 20. ÅRHUNDRE I NORGE

Studenten skal

- kjennskap til de kulturelle hovedtrekk i utviklingen av det norske samfunnet etter 2. verdenskrig,
- ha kjennskap til hovedtrekkene i den norske livssynsdebatten etter 2. verdenskrig.

DELEMNE C LITTERATUR

- Aadnanes, Per M., "Et utvalg" i *Frå moderne vantru til ny religiøsitet : norsk livssynsdebatt gjennom hundre år* [Oslo]: Tano, 1988 , s. 17-171
- Eriksen, Trond Berg og Sørensen, Øystein, "Et lite land i verden" *Norsk idehistorie* Bind 6. Oslo: Aschehoug, 2003 , s. 9-265

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Deliver us from evil : an uneasy frontier in Christian mission* redaktør Moreau, A. Scott Monrovia, Calif.: Marc, 2002 , s. 3-28, 65-103, 117-137, 203-230, 259-275, 309-313
- Boer, Harry R., "Et utvalg" i *Pentecost and missions* Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1961 , s. 48-160
- Dunn, James D. G., "Et utvalg" i *Jesus and the spirit : a study of the religious and charismatic experience of Jesus and the first Christians as reflected in the New Testament* London, : 1975 , s. 135-196
- Engelsviken, Tormod, "Exorcism and healing in the evangelical churches in Ethiopia" i *Journal of Mission Theology = Lähetysteologinen aikakauskirja* Bind 1. Helsinki: Kirkon lähetystyön keskus, 1991 , s. 80-92
- Jongeneel, Jan A.B., "Ecumenical, evangelical and pentecostal/charismatic views on mission as a movement of the Holy Spirit" i *Pentecost, mission, and ecumenism's essays on intercultural theology : festschrift in honour of Professor Walter J. Hollenweger* redaktør Jongeneel, Jan A. B. Frankfurt am Main: P. Lang, 1992 , s. 231-246
- Taylor, John V., *The go-between God : the Holy Spirit and the Christian mission* London: SCM press, 1972 , s. 246 s., [2] pl.
- Wells, David F., "Et utvalg" i *God the evangelist : how The Holy Spirit works to bring men and women to faith* Carlisle: Wef, 1997 , s. 1-106

TE681 - Studiereise i det vestlige Lilleasia/Tyrkia

Faglærer: Bjørn Helge Sandvei, Bjorn.H.Sandvei@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises: Vår

Generell informasjon

Emnet består av tre delemner: A. Lilleasia i antikken. B. Apostler og apostoliske fedre i Lilleasia. C. De første oldkirkelige konsiler og deres teologi.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med KRL281 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 10 sp
Med KRL290 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp
Med TE690 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp

Studiekrav

Studenten skal

- levere en oppgave på 2500-3500 ord om emne godkjent av faglærer,
- levere en bokanalyse på ca 800 ord om emne oppgitt av faglærer,
- delta på studiereisen,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet TE681 har bare én vurderingsform, mappevurdering: innlevering av essay på 2500-3500 ord + bokrapport fra en del av pensum som det ikke skrives oppgave fra. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av det skriftlige essay. Bokrapporten vurderes som bestått/ikke bestått.

Mål og innhold

A. LILLEASIA I ANTIKKEN

Lilleasia var et de viktigste geografiske områdene for den kristne kirke i de første århundrer. Delemnet tar sikte på å gi en innføring i dette områdets historie i de første århundrer e.Kr.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til de historiske forhold i provinsen Asia i de første århundrer e.Kr.

DELEMNE A LITTERATUR

- Sandvei, Bjørn Helge, *Reisehåndbok til studiereise i det vestlige Lilleasia 1.-11. april 2006* Oslo: Menighetsfakultetet, 2006
- Trebilco, Paul, "Asia" i *The Book of Acts in its Graeco-Roman setting* redaktør Gempf, Conrad H. et al. Grand Rapids: Eerdmans, 1994, s. 291-362

B. APOSTLER OG APOSTOLISKE FEDRE I LILLEASIA

I det første og andre århundre var flere sentrale skikkelser i den tidlige kirkes historie virksomme nettopp i det vestlige Lilleasia. Delemnet tar sikte på å gi kunnskap om noen av disse personene og den historiske kontekst for deres virksomhet.

MÅL

Studenten skal

- ha kunnskap om Paulus' misjonsvirksomhet i Lilleasia slik den er omtalt i Apostlenes gjerninger 19-20
- ha god kunnskap om Johannes' åpenbaring med vekt på skriftets historiske plassering i Lilleasia
- ha kjennskap til biskop Ignatius og hans brev
- ha kjennskap til biskop Polykarps brev og martyrium.

DELEMNE B LITTERATUR

- "Ignatius-brevene, Polykarps brev og Polykaps martyrium" i *De apostoliske fedre* redaktør Baasland, Ernst et al. Oslo: Luther, 1984, s. 36-116
- Hemer, Colin J., "Et utvalg" i *The letters to the seven Churches of Asia in their local setting* Sheffield: JSOT Press, 1986, s. 27-56, 78-105, 129-152, 178-212
- Larsson, Edvin, "Et utvalg" i *Apostlagärningarna 13-20* Stockholm: EFS-förlaget, 1987, s. 412-446

C. DE FØRSTE OLDKIRKELIGE KONSILER OG DERES TEOLOGI

Lilleasia er stedet der de første økumeniske konsilene ble holdt: Nikea, Konstantinopel, Efesos og Kalkedon. Delemnet tar sikte på å gi en innføring i disse konsilene og den teologi som ble utformet av dem.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til de fire første oldkirkelige konsilene
- ha kjennskap til hvordan treenighetslæren og kristologien ble utformet på disse konsilene

DELEMNE C LITTERATUR

- Kelly, J. N. D., "Et utvalg" i *Early Christian doctrines* London: Black, 1977 , s. 223-343

TE690 - Tverrfaglig studietur (Israel, Hellas, Tyrkia, Roma):

Faglærer: Bjørn Helge Sandvei, Bjorn.H.Sandvei@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår

Generell informasjon

Studiet tar sikte på å gjøre studentene kjent med de historiske og geografiske rammene omkring kirkens fremvekst i Lilleasia i de første århundrer.

Studiepoengreduksjon

Studenter som tar emnet sammen med emner som helt eller delvis overlapper, får redusert omfanget av godskrevne poeng for dette emnet. Oversikt over reduksjon med ulike kombinasjoner:

Med TE681 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp
Med KRL281 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp
Med KRL290 Studiereise til det vestlige Lilleasia/Tyrkia 5 sp

Studiekrav

- levere en oppgave på ca 2500 ord om emne godkjent av faglærer,
- delta på studiereisen
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet TE 691 har bare én vurderingsform, innlevering av essay på inntil 2500 ord. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Mål og innhold

Studenten skal

- ha kjennskap til de historiske forhold i provinsen Asia i de første århundrer e.Kr.

og enten

- ha kjennskap til Johannes' åpenbaring med vekt på skriftets historiske plassering i Lilleasia

eller

- ha kjennskap til de første oldkirkelige konsiler og den treenighetslære og kristologi som ble utformet på disse konsilene

Litteratur

LITTERATUR

- Sandvei, Bjørn Helge, *Reisehåndbok til studiereise i det vestlige Lilleasia 1.-11. april 2006* Oslo: Menighetsfakultetet, 2006

VALGLITTERATUR

Enten:

- Synnes, Martin, "Et utvalg" i *Sju profetiske budskap til menighetene : en gjennomgåelse av sendebrevene i Johannes'åpenbaring* Oslo: Verbum, 1996 , s. 7-27, 42-143

Eller:

- Kelly, J. N. D., "Et utvalg" i *Early Christian doctrines* London: Black, 1977 , s. 223-343

TE691 - Åpent fordypningsemne i TE:

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	

TE692 - Åpent fordypningsemne i TE:

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 10
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet TE692 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

TE693 - Åpent fordypningsemne i TE:

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet TE693 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

TE694 - Åpent fordypningsemne i TE:

Faglærer: Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng: 30
Undervises:

Generell informasjon

Studenter som velger åpent fordypningsemne må få disse godkjent av faglærer etter samråd med studieveileder. Litteraturen må ha et omfang på 70 sider per studiepoeng.

Vurdering

Emnet TE694 har bare én vurderingsform, klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne prøven.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste D

TK101 - Tverrkulturell kommunikasjon I - Grunnleggende teori

Faglærer: Tormod Engelsviken, Tormod.Engelsviken@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Årsstudium i tverrkulturell kommunikasjon.

TK101 omfatter grunnleggende teori om kulturkonstruksjon, globalisering, kommunikasjon, livssyn og identitet sett fra faglige perspektiv som kulturteori, kommunikasjonsteori, religionsvitenskap, sosialantropologi og teologi.

Emnet er organisert i fire deler: a) Kulturkonstruksjon, b) Kultur og kommunikasjon, c) Globalisering og d) Livssynsdimensjonen. Emnene er ikke delt opp i studiepoeng, men gir til sammen 15 poeng.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- delta i minst 75 % av undervisningen
- delta i et obligatorisk innføringskurs ved semesterstart
- skrive en oppgave på inntil 2000 ord fra en avgrenset del av pensumlitteraturen. Oppgaven gis av faglærer og vurderes med bestått/ikke bestått
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet TK101 har bare én vurderingsform, kausureksamen (4 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne. Det er en forutsetning at studiekravene er oppfylt for å bli vurdert med karakter.

Hjelpemidler: Ved kausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

DELEMNE A. KULTURKONSTRUKSJON

Studiet skal gi studenten:

- kjennskap til faktorer som påvirker skapingen av menneskelige levemåter (kulturer)
- god kunnskap om teoretiske perspektiver på kultur og samfunn
- god kunnskap om forutsetningene for å forstå og håndtere møter mellom ulike kulturer

DELEMNE A LITTERATUR

- Berger, Peter L. og Luckmann, Thomas, *Den samfunnsskapte virkelighet* Bergen: Fagbokforl., 2000
- Gravem, Peder, "'Perspektivpluralisme som metaposisjon' og 'Perspektivpluralisme og sannhet' i *KRL - et fag for alle?* : *KRL-faget som svar på utfordringer i en flerkulturell enhetsskole* Vallset: Oplandske bokforlag, 2004 , s. 343-365
- Sørum, Arve, "Sosialantropologiske grunnvoller" i *Mellom himmel og jord : tradisjoner, teorier og tendenser i sosialantropologien* redaktør Smedal, Olaf H. et al. Bergen: Fagbokforl., 2000 , s. 11-44
- Vike, Halvard, "Norsk kultur : myte og realitet" i *Flerkulturell forståelse* redaktør Eriksen, Thomas Hylland Oslo: Universitetsforl., 2001 , s. 134-152

DELEMNE B. GLOBALISERING

Studiet skal gi studenten:

- kjennskap til innholdet i globaliseringsbegrepet
- god kunnskap om ulike globaliseringsprosesser
- innsikt i hvilke utslag og konsekvenser globalisering har for ulike samfunn og kulturer i dag

DELEMNE B LITTERATUR

- "Et utvalg" i *One world or many? : the impact of globalization on mission* redaktør Tiplady, Richard Pasadena: William Carey Library, 2003 , s. 1-8, 71-102, 167-187
- Diamond, Jared, "Et utvalg" i *Guns, germs and steel : the fates of human societies* New York: Norton, 1999 , s. 157-191
- Eriksen, Thomas Hylland, "Sosial identitet, etnisk tilhørighet, nasjonalisme, tid og sted" i *Mellom himmel og jord : tradisjoner, teorier og tendenser i sosialantropologien* redaktør Smedal, Olaf H. et al. Bergen: Fagbokforl., 2000 , s. 239-273
- Fuglestad, Finn, Løtveit, Morten og Eian, Anne Kathrine, "Et utvalg" i *Latin-Amerika og Karibiens historie* Oslo: Cappelen akademisk forl., 1994 , s. 291-323

- Helle-Valle, Jo, "Fra modernisering til globalisering" i *Mellom himmel og jord : tradisjoner, teorier og tendenser i sosialantropologien* redaktør Smedal, Olaf H. et al. Bergen: Fagbokforl., 2000 , s. 345-386
- McNeill, J. R. og McNeill, William, "Et utvalg" i *The human web : a bird's-eye view of world history* New York: W.W. Norton, 2003 , s. 41-44, 54-55, 60-61, 65-68, 79-94, 103-108, 121-127, 156-158, 162-167, 181-190, 196-200, 211-214, 245-248,
- Simensen, Jarle, "Et utvalg" i *Afrikas historie* Oslo: Cappelen akademisk forl., 2004 , s. 327-362

DELEMNE C. LIVSSYNSDIMENSJONEN

Studiet skal gi studentene:

- kjennskap til livssynsbegrepet
- god kunnskap om forholdet mellom livssyn og kultur
- god kunnskap om hvilke konsekvenser ulike livssyn får for menneskers verdivalg, holdninger og handlinger

DELEMNE C LITTERATUR

- Engelsviken, Tormod, "Tverrkulturell verdiformidling i kristen misjon" i *Mange religioner - én etikk?* redaktør Østnor, Lars Oslo: Universitetsforl., 1995 , s. 116-131
- Gravem, Peder, "Livstolkning" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* Bind 47. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1996 , s. 235-273 (kjøpes i skrivestuen)
- Larsen, Kjersti, "Kosmologi og rituelt liv" i *Mellom himmel og jord : tradisjoner, teorier og tendenser i sosialantropologien* redaktør Smedal, Olaf H. et al. Bergen: Fagbokforl., 2000 , s. 275-304
- Sire, James W., "Et utvalg" i *The universe next door : a basic worldview catalog* Leicester: InterVarsity Press, 2004 , s. 13-44, 59-161, 211-241

DELEMNE D. KULTUR OG KOMMUNIKASJON

Studiet skal gi studenten:

- kjennskap til grunnbegreper i tverrkulturell kommunikasjon
- god kunnskap om kommunikasjonsteorier
- god kunnskap om problemstillinger knyttet til kommunikasjon mellom mennesker med ulike kulturelle bakgrunn

DELEMNE D LITTERATUR

- Samovar, Larry A. og Porter, Richard E., "Et utvalg" i *Communication between cultures* Belmont, Calif.: Wadsworth/Thomson Learning, 2004 , s. 1-200, 279-338

TK102 - Tverrkulturell kommunikasjon I - Studieopphold

Faglærer: Tormod Engelsviken, Tormod.Engelsviken@mf.no
Studiepoeng: 15
Undervises: Høst

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Årsstudium i tverrkulturell kommunikasjon.

TK102 representerer et konkret møte med en kulturkontekst i sør eller i øst i form av et studieopphold med en varighet på 4-6 uker. I det aktuelle kulturmøtet får studentene gjøre erfaringer med å kommunisere i møte med personer fra en annen kultur. Samtidig utfordres de til refleksjon omkring egen kulturbakgrunn.

TK102 forutsetter og viderefører det teoretiske studiet fra TK101. Studentene går fra de sentrale grunnlagsproblemene til et konkret møte med den lokale/regionale kulturelle konteksten.

Emnet er organisert i to deler: A. Forberedelse til studieopphold og B. Studieopphold. Emnene er ikke delt opp i studiepoeng, men gir til sammen 15 poeng.

Menighetsfakultetets tilbud om studieopphold er for tiden lagt til Kina.

Gjennom samarbeid med Mediehøgskolen Gimlekollen kan det være mulig å få et alternativt studieopphold i Sør-Amerika eller Øst-Afrika.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Før studieoppholdet skal studenten gjøre et forberedelsesarbeid som består av to deler:

- delta i minst 75 % av undervisningen
- følge undervisning og lese litteratur om den regionen studieoppholdet skal foregå i
- levere en skriftlig oppgave på inntil 1500 ord som tar utgangspunkt i pensum (se nedenfor) og omhandler regionen
- delta i et obligatorisk motivasjonsseminar der en gjennomgår praktiske, metodiske og teoretiske sider ved å gjennomføre et slikt studieopphold

I løpet av studieoppholdet skal studenten

- delta i forelesninger og orienteringer, i besøk til historiske, kulturelle og religiøse steder og i øvrige samlinger og aktiviteter slik det framgår av programmet for oppholdet. Denne deltakelsen er obligatorisk.
- gjøre fortløpende feltnotater på grunnlag av observasjonsøvelser

Etter studieoppholdet skal studenten

- levere og få godkjent feltnotatene som skal brukes til skriving av hjemmeoppgaven.
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet TK102 har bare én vurderingsform, hjemmeoppgave. Dersom studiekravene er oppfylte gis studenten anledning til avsluttende vurdering, som består i å skrive en hjemmeoppgave på inntil 3000 ord i løpet av en uke. Oppgaven er relatert både til det teoretiske pensum i TK101 og pensum i TK 102 og forutsetter bruk av de godkjente feltnotater.

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av hjemmeoppgaven.

Mål og innhold

Studiet skal gi studenten:

- god kunnskap om historie, kultur og religion i det landet/den regionen studieoppholdet skjer i
- kunnskap om levemåter i et lokalsamfunn med en annen kultur enn ens egen
- god kunnskap om problemstillinger knyttet til å leve i en annen kulturell sammenheng og til å kommunisere tverrkulturelt
- evne til å sette seg inn i og forstå andre menneskers levemåter
- evne til å kommunisere med mennesker med annen kulturell bakgrunn

Studieoppholdet inneholder:

- Forelesninger og seminarer ved egne og stedlige forelesere. Som forelesere benyttes i hovedsak lokale universitets- og høyskolelærere med kompetanse innen lokal og regional kultur, historie, samfunn, livssyn og antropologi, sammen med de fagansvarlige fra Norge. Undervisningen skal stimulere til dialog mellom studenter og lokale fagfolk for å fremme tverrkulturell dialog og forståelse.
- Ekskursjoner til steder, institusjoner og organisasjoner av historisk, kulturell eller religiøs betydning.
- I løpet av studieoppholdet vil det bli lagt til rette for at studentene får gjøre konkrete, personlige erfaringer i tverrkulturell kommunikasjon.

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg fra: Confucius, Analects; Dong Zhongshu, Chunqiu Fanlu; Filial Piety; Classic on Medicine; Zhen Dexius, Mutual Responsibility System; Gaoyao county, Boat People; Deng Yingchao, The Spirit of the May Fourth Movement; Peng Dehuai, Critique of the Great Leap Forward; Posters Calling for Democracy og Defending China's Socialist Democracy" i *Chinese civilization : a sourcebook* redaktør Ebrey, Patricia Buckley New York: Free Press, 1993 , s. 17-22, 57-59, 64-68, 77-79, 186f, 309f, 360-363, 435-439, 496-500, 501-504
- Bruun, Ole, "Kina" i *Fjern og nær : sosialantropologiske perspektiver på verdens samfunn og kulturer* redaktør Howell, Signe et al. Oslo: Ad notam Gyldendal, 1996 , s. 401-424
- Eberhard, Wolfram, "Bamboo, Dragon, Fish, Five, Gestures, Lantern, Medicine, Mountain, New Year, Phoenix, Red, Yellow" i *A dictionary of Chinese symbols : hidden symbols in Chinese life and thought* London: Routledge, 1986 , s. ikke oppgitt
- Harbakk, Ernst, "Misjon og kirke i Kina i 1400 år" i *Missiologi i dag* redaktør Jørgensen, Knud et al. Oslo: Universitetsforlaget, 2004 , s. 413-433
- Harper, Damian, "Et utvalg" i *China* Melbourne: Lonely Planet, 2002 , s. 18-38
- Lambert, Tony, "Et utvalg" i *China's Christian millions : the costly revival* London: Monarch Books, 1999 , s. 15-72, 95-108, 139-162
- Sinclair, Kevin og Po-yee, Iris Wong, "Et utvalg" i *Culture shock! : China* London: Kuperard, 2003 , s. 12-64
- Thompson, Laurence G., "Et utvalg" i *Chinese religion : an introduction* Belmont: Wadsworth Pub. Co., 1996 , s. XVII-117
- Uglem, Olav, "Et utvalg" i *Norsk misjonshistorie* Oslo: Lunde, 1979 , s. 111-113, 160-164, 171-175, 191-196, 199-203, 214-215

TK203 - Tverrkulturell kommunikasjon II - Grunnspørsmål i tverrkulturell kommunikasjon

Faglærer:	Tormod Engelsviken, Tormod.Engelsviken@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Tverrkulturell kommunikasjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Årsstudium i tverrkulturell kommunikasjon og inngår som del av TKII.

TK 203 representerer en fordypning i sentrale temaer i sosialantropologi, kommunikasjon, kultur og livssyn. En vil også vektlegge selve tilegnelsesprosessen av kunnskap om og forståelse av kulturelle og livssynsmessige fenomener, slik de forekommer i en konkret kontekst.

Emnet består av fire delemer: A. Erkennelsesformer i et tverrkulturelt perspektiv, B. Tverrkulturell kommunikasjonsteori, C. Globale kulturkonflikter og løsninger og D. Livssyn i sosiokulturell kontekst. Emnene er ikke delt opp i studiepoeng, men gir til sammen 10 poeng.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet TK203 har bare én vurderingsform, kausureksamen (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Hjelpemidler: Ved klausurprøve anvendes hjelpemidlene beskrevet i Tillegg 1, Liste I.

Mål og innhold

A. ERKJENNELSESFORMER I ET TVERRKULTURELT PERSPEKTIV

MÅL:

Studiet skal gi studentene:

- kjennskap til hvordan sosiokulturelle og materielle forhold former hva mennesker vet, tror og forholder seg til som kunnskap og sannhet
- kjennskap til betingelser for hvordan man kan sammenlikne kunnskap og etablere vilkår for å utvikle felles forståelse
- innsikt i betydningen av dette kommunikative grunnlaget

DELEMNE A LITTERATUR

- Barth, Fredrik, "An anthropology of knowledge with CA comment" i *Current anthropology : a world journal of the sciences of man* Bind 43. Chicago: The University of Chicago Press, 2002 , s. 1-18 (kompendium)
- Eriksen, Thomas Hylland, "Kulturoversettelse : felles praksis og kontekstualisering" i *Norsk antropologisk tidsskrift* Bind 3. Oslo: Universitetsforlaget, 1992 , s. 22-36 (kompendium)
- Goldblatt, David, "Knowledge and the social sciences : theory, method, practice" i *An introduction to the social sciences : understanding social change* London: Routledge, 2004
- Höem, Ingjerd, "Språk, tenkning og sosial praksis" i *Mellom himmel og jord : tradisjoner, teorier og tendenser i sosialantropologien* redaktør Smedal, Olaf H. et al. Bergen: Fagbokforl., 2000 , s. 161-191 (kompendium)

B. TVERRKULTURELL KOMMUNIKASJONSTEORI

Mål:

Studiet skal gi studentene:

- god kunnskap om de viktigste kommunikasjonsteoriene
- kunnskap om teoretiske hjelpemidler til å skape forståelse mellom mennesker med ulik virkelighetsforståelse
- evne til å forstå mennesker med annen virkelighetsforståelse

DELEMNE B LITTERATUR

- Fiske, John, "Et utvalg" i *Kommunikasjonsteorier : en introduktion* [Stockholm]: Wahlström & Widstrand, 1997 , s. 11-136
- Simonsen, Anne Hege, "Syden i Sør-Afrika" i *Å se verden fra et annet sted : medier, norskhet og fremmedhet* Oslo: Cappelen, 2004 , s. ikke oppgitt (kompendium)
- Talle, Aud, *Om kvinneleg omskjering : debatt og erfaring* Oslo: Samlaget, 2003

C. GLOBALE KULTURKONFLIKTER OG LØSNINGER

Mål:

Studiet skal gi studentene:

- kunnskap om aktuelle konflikttema i dagens globaliserte verden og den rolle kulturforskjeller spiller i disse
- kunnskap om hvordan det kan skapes endringer og løsninger i aktuelle konflikttema

DELEMNE C LITTERATUR

- Eide, Elisabeth, "Et bur av tøy? : sløret og blikket" *Å se verden fra et annet sted : medier, norskhet og fremmedhet* Oslo: Cappelen, 2004 , s. ikke oppgitt (kompendium)
- Gupta, Akhil og Ferguson, James, "Beyond "culture" : space, identity and the politics of difference" i *The Anthropology of globalization : a reader* redaktør Rosaldo, Renato et al. Malden, Mass.: Blackwell, 2002 , s. 65-80 (kompendium)
- Krohn-Hansen, Christian og Vike, Halvard, "Makt og symbolske former - perspektiv på politikk" i *Mellom himmel og jord : tradisjoner, teorier og tendenser i sosialantropologien* redaktør Smedal, Olaf H. et al. Bergen: Fagbokforl., 2000 , s. 307-343
- Palay, Julia, "Toward and anthropology of democracy" i *Annual review of anthropology* Bind 31. Palo Alto, Calif.: Annual Reviews, 2002 , s. 469-496 (kompendium)

D. LIVSSYN I SOSIOKULTURELL KONTEKST

Mål:

Studiet skal gi studentene:

- kunnskap om den rolle religiøse livssyn og religiøs praksis spiller for tverrkulturell forståelse og internasjonalt samvirke
- kunnskap om forholdet mellom lokale sosiokulturelle kontekster og livssyn
- evne til å undersøke hvorledes livssyn bør være en del av en tverrkulturell tilnærming

DELEMNE D LITTERATUR

- Berger, Peter L., "The desecularization of the world : a global overview" i *The Desecularization of the world : resurgent religion and world politics* redaktør Berger, Peter L. Washington D.C.: Ethics and Public Policy Center, 1999 , s. 1-18 (kompendium)
- Bruce, Steve, "Cathedrals to cults : the evolving forms of religious life" i *Religion, modernity and postmodernity* redaktør Heelas, Paul Oxford: Blackwell, 1998 , s. 19-35 (kompendium)
- Jøssang, Asle, *Livssynsdimensjonen i tverrkulturell samhandling* Kristiansand: Mediehøgskolen Gimlekollen, 2005 (kompendium)
- Martin, Bernice, "From pre- to postmodernism in Latin America : the case of pentecostalism" i *Religion, modernity and postmodernity* redaktør Heelas, Paul Oxford: Blackwell, 1998 , s. 102-146 (kompendium)

TK204A - Misjon, diakoni og bistand

Faglærer:	Tormod Engelsviken, Tormod.Engelsviken@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Tverrkulturell kommunikasjon

Generell informasjon

Dette emnet inngår som en del av TKII og representerer en spesialisering med utgangspunkt i studentenes ulike interesser, behov eller yrkestilknytning. Her går en nærmere inn på konkrete sentrale problemstillinger som forskjellige yrkesutøvere møter i en tverrkulturell situasjon.

Møtet mellom de tverrkulturelle aktører og deres budskap tillegges stor vekt. Følgende temaområder vil blant annet bli berørt:

- den tverrkulturelle arbeidets kulturelle og livssynsmessige bakgrunn.
- konvensjonelle kommunikasjonsmønstre innen egen kultur.
- faglige/profesjonsmessige mål, motiver, midler, kriterier og ideal, og deres forhold til den lokale kulturs forståelseshorisont og etiske normer.
- den tverrkulturelle arenaens utfordringer: tverrkulturelle motsetninger og overensstemmelser, kulturelle likheter og ulikheter, muligheter for konfrontasjon og dialog, skillelinjer og samarbeidsmuligheter.
- den kommunikative bro mellom ulike tverrkulturelle aktører og deres respektive meningsunivers.

TK204D vil bli utarbeidet av faglærerne.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester
- delta på minst én ekskursjon hvis dette arrangeres / tilbys i valgemnet.

Vurdering

Emnet TK204A har bare én vurderingsform, muntlig prøve (45 minutter). Prøven innledes med at studenten presenterer en selvvalgt problemstilling fra valgemnet i inntil 15 minutter. Til denne presentasjonen kan studenten bruke egne notater og hjelpemidler.

Eksaminasjonen tar utgangspunkt i presentasjonen, men kan også utvides til å dekke andre deler av valgemnet. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av en den muntlige prøven.

Mål og innhold

Studiet skal gi:

- innsikt i sentrale problemstillinger i forholdet mellom kristendom og kultur relatert til tverrkulturell formidling av det kristne budskap
- god kunnskap om det teologiske grunnlag for og de ulike målsetninger og metoder i misjon, diakoni og bistand
- evne til faglig refleksjon over en yrkesrolle innen misjon, diakoni og bistand med fokus på livssynsmessig og faglig identitet

TK204B - Det flerkulturelle Norge

Faglærer:	Line Marie Onsrud, Line.M.Onsrud@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Tverrkulturell kommunikasjon

Generell informasjon

Dette emnet inngår som en del av TKII og representerer en spesialisering med utgangspunkt i studentenes ulike interesser, behov eller yrkestilknytning. Her går en nærmere inn på konkrete sentrale problemstillinger som forskjellige yrkesutøvere møter i en tverrkulturell situasjon.

Møtet mellom de tverrkulturelle aktører og deres budskap tillegges stor vekt. Følgende temaområder vil blant annet bli berørt:

- den tverrkulturelle arbeiders kulturelle og livssynsmessige bakgrunn.
- konvensjonelle kommunikasjonsmønstre innen egen kultur.
- faglige/profesjonsmessige mål, motiver, midler, kriterier og ideal, og deres forhold til den lokale kulturs forståelseshorisont og etiske normer.
- den tverrkulturelle arenaens utfordringer: tverrkulturelle motsetninger og overensstemmelser, kulturelle likheter og ulikheter, muligheter for konfrontasjon og dialog, skillelinjer og samarbeidsmuligheter.
- den kommunikative bro mellom ulike tverrkulturelle aktører og deres respektive meningsunivers.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester
- delta på minst én ekskursjon hvis dette arrangeres / tilbys i valgemnet.

Vurdering

Emnet TK204B har bare én vurderingsform, muntlig prøve (45 minutter). Prøven innledes med at studenten presenterer en selvvalgt problemstilling fra valgemnet i inntil 15 minutter. Til denne presentasjonen kan studenten bruke egne notater og hjelpemidler.

Eksaminasjonen tar utgangspunkt i presentasjonen, men kan også utvides til å dekke andre deler av valgemnet. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av en den muntlige prøven.

Mål og innhold

Studiet skal gi:

- god kunnskap om de grunnleggende spørsmål i den norske debatten om innvandring og integrering,
- innsikt i de problemstillinger en kan møte i et flerkulturelt arbeidsmiljø,
- kjennskap til de tilgjengelige faglige ressurser,
- evne til å kommunisere meningsfullt i et norsk flerkulturelt miljø

TK204C - Bistand og utvikling

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår

Generell informasjon

Dette emnet inngår som en del av TKII og representerer en spesialisering med utgangspunkt i studentenes ulike interesser, behov eller yrkestilknytning. Her går en nærmere inn på konkrete sentrale problemstillinger som forskjellige yrkesutøvere møter i en tverrkulturell situasjon.

Møtet mellom de tverrkulturelle aktører og deres budskap tillegges stor vekt. Følgende temaområder vil blant annet bli berørt:

- den tverrkulturelle arbeiders kulturelle og livssynsmessige bakgrunn.
- konvensjonelle kommunikasjonsmønstre innen egen kultur.
- faglige/profesjonsmessige mål, motiver, midler, kriterier og ideal ɿ og deres forhold til den lokale kulturs forståelseshorisont og etiske normer.
- den tverrkulturelle arenaens utfordringer: tverrkulturelle motsetninger og overensstemmelser, kulturelle likheter og ulikheter, muligheter for konfrontasjon og dialog, skillelinjer og samarbeidsmuligheter.
- den kommunikative bro mellom ulike tverrkulturelle aktører og deres respektive meningsunivers.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester
- delta på minst én ekskursjon hvis dette arrangeres / tilbys i valgemnet.

Vurdering

Emnet TK204C har bare én vurderingsform, muntlig prøve (45 minutter). Prøven innledes med at studenten presenterer en selvvalgt problemstilling fra valgemnet i inntil 15 minutter. Til denne presentasjonen kan studenten bruke egne notater og hjelpemidler.

Eksaminasjonen tar utgangspunkt i presentasjonen, men kan også utvides til å dekke andre deler av valgemnet. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av en den muntlige prøven.

Mål og innhold

Studiet skal gi:

- god kunnskap om sentrale utviklingsteorier
- god kunnskap om grunnleggende spørsmål i debatten om globalisering
- innsikt i ulike former for bistand; motiver og interesser, strategier og mål
- god kunnskap om aktuelle perspektiver på norsk bistand
- innsikt i hovedposisjonene i den etiske debatten om bistand
- evne til refleksjon over tverrkulturelle og kommunikasjonsmessige problemstillinger innenfor bistand og utvikling .

TK204D - Menneskerettigheter, familie og kjønn

Faglærer:	Ingen faglærer, spør studentekspedisjonen@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår

Generell informasjon

Emnet er ennå ikke ferdig utviklet.

Dette emnet inngår som en del av TKII og representerer en spesialisering med utgangspunkt i studentenes ulike interesser, behov eller yrkestilknytning. Her går en nærmere inn på konkrete sentrale problemstillinger som forskjellige yrkesutøvere møter i en tverrkulturell situasjon.

Møtet mellom de tverrkulturelle aktører og deres budskap tillegges stor vekt. Følgende temaområder vil blant annet bli berørt:

- den tverrkulturelle arbeiders kulturelle og livssynsmessige bakgrunn.
- konvensjonelle kommunikasjonsmønstre innen egen kultur.
- faglige/profesjonsmessige mål, motiver, midler, kriterier og ideal 2 og deres forhold til den lokale kulturs forståelseshorisont og etiske normer.
- den tverrkulturelle arenaens utfordringer: tverrkulturelle motsetninger og overensstemmelser, kulturelle likheter og ulikheter, muligheter for konfrontasjon og dialog, skillelinjer og samarbeidsmuligheter.
- den kommunikative bro mellom ulike tverrkulturelle aktører og deres respektive meningsunivers.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal

- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester
- delta på minst én ekskursjon hvis dette arrangeres / tilbys i valgemnet.

Vurdering

Emnet TK204D har bare én vurderingsform, muntlig prøve (45 minutter). Prøven innledes med at studenten presenterer en selvvalgt problemstilling fra valgemnet i inntil 15 minutter. Til denne presentasjonen kan studenten bruke egne notater og hjelpemidler.

Eksaminasjonen tar utgangspunkt i presentasjonen, men kan også utvides til å dekke andre deler av valgemnet. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av en den muntlige prøven.

TK205 - Tverrkulturell kommunikasjon - Etnografisk prosjekt

Faglærer:	Tormod Engelsviken, Tormod.Engelsviken@mf.no
Studiepoeng:	10
Undervises:	Vår
Studieprogramtilhørighet:	Tverrkulturell kommunikasjon

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Årsstudium i tverrkulturell kommunikasjon og inngår som del av TKII.

På bakgrunn av en avgrenset etnografisk undersøkelse og aktuell litteratur skal studenten levere et essay på ca. 4000 ord. For retningslinjer for skriving av essay henvises til manual.

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal:

- delta i metodekurset ved begynnelsen av emnet
- delta i gruppeseminar
- levere et prosjektutkast
- gjennomføre et etnografisk feltarbeid
- delta i to veiledningssamtaler
- levere et essay på inntil 4000 ord
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet TK205 har bare én vurderingsform, mappevurdering, det vil si å oppfylle alle studiekravene i samlemappen. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av essayet.

Mål og innhold

Studiet skal gi:

- god kunnskap om anerkjente etnografiske metodeverktøy ved beskrivelse og analyse av "menneskelig kultur"
- evne til ved hjelp av disse metoder å gjennomføre en avgrenset etnografisk undersøkelse
- evne til refleksjon over viktige problemstillinger knyttet til utøvelsen av sitt eget - nåværende eller fremtidige - yrke i en tverrkulturell sammenheng

I tillegg til den oppsatte litteraturen, under, skal det velges ut ca. 300 sider valgfri litteratur i sammenheng med prosjektarbeidet. Utvalget gjøres i samråd med faglærer.

Litteratur

LITTERATUR

- Fetterman, David M., "Ethnography : step by step" i *Applied social research methods series ; vol. 17* Thousand Oaks, Calif.: Sage, 1998

VIT501 - Vitenskapsteori

Faglærer:	Sverre Dag Mogstad, Sverre.D.Mogstad@mf.no
Studiepoeng:	5
Undervises:	Uregelmessig, spør studentrepsjon
Studieprogramtilhørighet:	Master i Diakoni, Erfaringsbasert Master, Master i Kristendoms kunnskap

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Erfaringsbasert Master i kristendoms kunnskap, studieretning KRL fagdidaktikk.

VIT501 gir en innføring i vitenskapsteoretiske problemstillinger med særlig vekt på kommunikasjonslogikk. I tillegg gir emnet en kort innføring i hermeneutiske problemstillinger fra opplysningstiden til vår egen tid.

Emnet består av to deler: A. Fellesdel (2 sp) og B. Metodespesifikk del (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har ingen studiepoengsreduksjon mot andre emner.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- delta i minst 75% av undervisningen,
- skrive 2 mappeoppgaver på inntil 1500 ord over oppgitte emner,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet VIT501 har som primær vurderingsform mappevurdering, der studenten må oppfylle alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av mappeoppgavene, som teller likt.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- ha kjennskap til sentrale vitenskapsteoretiske problemstillinger,
- ha god kunnskap om kommunikasjonslogikk,
- ha god kunnskap om utvalgte vitenskapsteoretiske problemstillinger i pedagogikken
- ha kjennskap til hermeneutiske problemstillinger fra opplysningstiden til vår egen tid

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Tegn, tekst og tolk : teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid* redaktør Henriksen, Jan-Olav Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s.95-116, 168-227, 251-274
- Rokstad, Konrad, "Kap. 3" i *Kommunikasjonslogikk : med eksempler fra psykologi : elementære logiske forutsetninger for saklig meningsutveksling* Oslo: Gyldendal Akademisk, 2004 , s. 112-169
- Skjervheim, Hans, "Et grunnproblem i pedagogisk filosofi" i *Mennesket* redaktør Hellesnes, Jon et al. Oslo: Universitetsforlaget, 2002 , s. 103-117.
- Skjervheim, Hans, "Det instrumentalistiske mistaket" i *Mennesket* redaktør Hellesnes, Jon et al. Oslo: Universitetsforlaget, 2002 , s. 130-137
- Thurén, Torsten, *Vitenskapsteori for nybegynnere* Oslo: Universitetsforlaget, 1993

VIT502 - Vitenskapsteori

Faglærer: Sverre Dag Mogstad, Sverre.D.Mogstad@mf.no
Studiepoeng: 5
Undervises: Vår

Generell informasjon

Emnet er et kjerneemne i studieprogrammet Master i diakoni. VIT502 gir en innføring i vitenskapsteoretiske problemstillinger med særlig vekt på kommunikasjonslogikk. I tillegg gir emnet en kort innføring i hermeneutiske problemstillinger fra opplysningstiden til vår egen tid.

Emnet består av to deler: A. Fellesdel (2 sp) og B. Metodespesifikk del (3 sp).

Studiepoengreduksjon

Emnet har 5 poengs reduksjon mot VIT501.

Emnet har 5 poengs reduksjon mot EXPHIL101.

Studiekrav

Studenten skal i tilknytning til seminarundervisningen:

- delta i minst 75% av undervisningen,
- skrive 2 mappeoppgaver på inntil 1500 ord over oppgitte emner,
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudet er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester.

Vurdering

Emnet VIT502 har som primær vurderingsform mappevurdering, der studenten må oppfylle alle studiekravene. Karakteren (A-F) settes på grunnlag av mappeoppgavene, som teller likt.

Studieveileder kan etter begrunnet søknad innvilge sekundær vurderingsform som er klausurprøve (6 timer). Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Når emnet ikke undervises og det samtidig er gitt anledning til å avlegge eksamen, vurderes emnet med klausurprøve (6 timer).

Karakteren (A-F) settes på grunnlag av denne.

Mål og innhold

Studenten skal ha

- ha kjennskap til sentrale vitenskapsteoretiske problemstillinger,
- ha god kunnskap om kommunikasjonslogikk,
- ha god kunnskap om utvalgte vitenskapsteoretiske problemstillinger i diakoni
- ha kjennskap til hermeneutiske problemstillinger fra opplysningstiden til vår egen tid

Litteratur

LITTERATUR

- "Et utvalg" i *Tegn, tekst og tolk : teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid* redaktør Henriksen, Jan-Olav Oslo: Universitetsforlaget, 1994 , s.95-116, 168-227, 251-274
- Dunne, Joseph, "Et utvalg" i *Back to the rough ground : 'phronesis' and 'techne' in modern philosophy and in Aristotle* Notre Dame, Ind.: University of Notre Dame Press, 1993 , s. 244-268
- Nordstokke, Kjell, "Diakonvitenskapens teoretiske rammer" i *Diakonos : månedsblad for diakoni* Oslo: Det norske diakonforbund, 1999 , s. ikke oppgitt
- Rokstad, Konrad, "Kap. 3" i *Kommunikasjonslogikk : med eksempler fra psykologi : elementære logiske forutsetninger for saklig meningsutveksling* Oslo: Gyldendal Akademisk, 2004 , s. 112-169
- Thurén, Torsten, *Vitenskapsteori for nybegynnere* Oslo: Universitetsforlaget, 1993